

รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการติดตามประเมินผล
แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
และแผนพัฒนาจังหวัด
ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มิถุนายน 2564

คำนำ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการศึกษาโครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาภูมิภาค และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนพัฒนาภาค และการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญในพื้นที่ (Area-based Development) และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งจัดทำประเด็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุง กลไกและกระบวนการทำงาน ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดทำและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาภูมิภาค และแผนพัฒนาจังหวัด โดยมี เป้าหมายเพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องนำผลที่ได้จากการติดตามประเมินผล ไปปรับปรุงการขับเคลื่อน แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาภูมิภาค และแผนพัฒนาจังหวัด ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

การดำเนินโครงการศึกษาฯ ครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือและสนับสนุน ข้อมูลและการดำเนินงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนและจัดทำโครงการ ทั้งในส่วนกลาง (ระดับทรวง) และส่วนภูมิภาค (ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง) รวมทั้งเครือข่ายการ พัฒนาจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่ ตลอดจนคณะกรรมการกำกับการศึกษาฯ เจ้าหน้าที่สำนักงาน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคทั้ง ๔ ภาค และกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาภาคทุกท่าน ที่สนับสนุน และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะการทำงานตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ จนทำให้ การดำเนินการศึกษาสามารถสำเร็จลุล่วง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขณะที่ปรึกษาฯ และนักวิจัยของโครงการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาโครงการติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาภูมิภาค และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ฉบับนี้ จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในการจัดทำ แผนงานโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาภูมิภาค และแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนการติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะต่อไป

คณะนักวิจัย

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มิถุนายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ : บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑-๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑-๒
๑.๓ เป้าหมาย	๑-๒
๑.๔ พื้นที่เป้าหมาย	๑-๒
๑.๕ ขอบเขตวิธีการศึกษา	๑-๓
๑.๖ ระยะเวลาการดำเนินงาน	๑-๔
๑.๗ งบประมาณดำเนินการ	๑-๔
๑.๘ ผลผลิต (Output)	๑-๔
๑.๙ ผลลัพธ์ (Outcome)	๑-๔
๑.๑๐ แผนการดำเนินงานโดยสังเขป	๑-๔
๑.๑๑ แนวทางการดำเนินการ	๑-๕
๑.๑๒ การส่งมอบงาน	๑-๕
บทที่ ๒ : กรอบแนวคิดในการศึกษาและแผนการดำเนินงาน	
๒.๑ แนวคิดและวิธีการดำเนินงาน	๒-๑
๒.๒ แผนการดำเนินงาน	๒-๔๓
๒.๓ การส่งมอบงาน	๒-๔๔
บทที่ ๓ : การบริหารโครงการ	
๓.๑ โครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ	๓-๑
๓.๒ ระบบการบริหารจัดการโครงการ	๓-๑
บทที่ ๔ : ความเป็นมาและแนวคิด	
๔.๑ ความเป็นมาและแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคแบบบูรณาการ	๔-๑
๔.๒ กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด	๔-๔
๔.๓ นโยบายการพัฒนาประเทศ	๔-๑๔
๔.๔ ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ	๔-๔๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ : แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัด	
๕.๑ ความเป็นมาและแนวคิด	๕-๑
๕.๒ ตัวชี้วัดที่ สศช. พัฒนาขึ้น	๕-๑
๕.๓ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ	๕-๘
๕.๔ การจัดทำตัวชี้วัดผสม	๕-๑๓
๕.๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านตัวชี้วัด	๕-๑๕
บทที่ ๖ : กรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการติดตามประเมิน ผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่	
๖.๑ บทนำ	๖-๑
๖.๒ กรณีตัวอย่างของต่างประเทศ	๖-๒
๖.๒.๑ ประเทศฝรั่งเศส	๖-๒
๖.๒.๒ ประเทศญี่ปุ่น	๖-๑๗
๖.๒.๓ ประเทศเวียดนาม	๖-๒๙
๖.๓ เปรียบเทียบประเด็นการติดตามกรณีตัวอย่างของต่างประเทศกับประเทศไทย	๖-๔๑
๖.๔ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยควรปรับปรุง	๖-๔๖
บทที่ ๗ : การสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด	
๗.๑ การจัดทำแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น	๗-๒
๗.๒ ผลสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น	๗-๒
บทที่ ๘ : การติดตามประเมินแผนงานโครงการ	
๘.๑ การศึกษาประเมินแผนงานบูรณาการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓	๘-๑
๘.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	๘-๓๖
๘.๓ การประเมินโครงการและการถอดบทเรียนจากโครงการในระดับพื้นที่	๘-๓๗
๘.๔ รายละเอียดการประเมินผลโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	๘-๗๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๙ : สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการจัดทำต้นแบบการประเมิน	
๙.๑ สรุปสาระสำคัญของการศึกษา	๙-๑
๙.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๙-๑๑
๙.๒.๑ ข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินการของการจัดทำแผน การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผล	๙-๑๑
๙.๒.๒ ข้อเสนอการติดตามประเมินผล	๙-๑๓
๙.๒.๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและโครงการของ อปท.	๙-๑๔
๙.๒.๔ ข้อเสนอเกี่ยวกับตัวชี้วัด	๙-๑๘
๙.๓ การจัดทำต้นแบบการประเมิน	๙-๑๙
๙.๔ ข้อจำกัดด้านข้อมูลของการศึกษา	๙-๒๑

สารบัญญรูป

	หน้า
รูปที่ ๒-๑ กรอบแนวคิด	๒-๒
รูปที่ ๒-๒ การประเมิน Result Based Monitoring (RBM)	๒-๖
รูปที่ ๒-๓ แนวทางการประเมินแบบ CIPP	๒-๖
รูปที่ ๒-๔ กระบวนการประเมินใน ๓ ขั้นตอน	๒-๙
รูปที่ ๒-๕ ตัวอย่างของตัวแปรทางเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดน	๒-๑๑
รูปที่ ๒-๖ ตัวอย่างแผนที่ยุทธศาสตร์ความสำคัญของตัวกำหนดเศรษฐกิจท้องถิ่นแต่ละด้าน ของจังหวัด	๒-๑๓
รูปที่ ๒-๗ กรอบการประเมินเชิงปริมาณและคุณภาพ	๒-๑๖
รูปที่ ๒-๘ แผนพัฒนาภาคเหนือ	๒-๑๗
รูปที่ ๒-๙ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒-๑๘
รูปที่ ๒-๑๐ แผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร	๒-๑๙
รูปที่ ๒-๑๑ แผนพัฒนาภาคตะวันออก	๒-๒๐
รูปที่ ๒-๑๒ แผนพัฒนาภาคใต้	๒-๒๑
รูปที่ ๒-๑๓ แผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน	๒-๒๒
รูปที่ ๒-๑๔ ปฏิทินการลงพื้นที่ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)	๒-๔๑
รูปที่ ๓-๑ โครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ	๓-๓
รูปที่ ๔-๑ โครงสร้างการขับเคลื่อนการบริหารงานเชิงพื้นที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐	๔-๓
รูปที่ ๔-๒ โครงสร้างการประสานแผน	๔-๔
รูปที่ ๕-๑ การพัฒนาตัวชี้วัดร่วมระดับจังหวัด (๒๔ ตัวชี้วัด)	๕-๕
รูปที่ ๕-๒ ตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัด : ด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จังหวัดชลบุรี	๕-๔๖
รูปที่ ๕-๓ ตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัด : ด้านสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๕-๔๘
รูปที่ ๕-๔ ตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัด : ด้านสิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรี	๕-๕๐
รูปที่ ๖-๑ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาภูมิภาคประเทศฝรั่งเศสของ DATAR ในปี ค.ศ.๑๙๙๓	๖-๓
รูปที่ ๖-๒ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภูมิภาคของฝรั่งเศสในแต่ละระดับ	๖-๑๒
รูปที่ ๖-๓ การวิเคราะห์การบูรณาการของการจัดการท้องถิ่นในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น ในฝรั่งเศส	๖-๑๓

สารบัญญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ ๖-๔ แผนภาพแสดงโครงสร้างการบริหารและความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาพื้นที่ ระดับประเทศและระดับภูมิภาค	๖-๒๓
รูปที่ ๖-๕ แผนภาพแสดงโครงสร้างของแผนพัฒนาระดับประเทศและระดับภูมิภาค	๖-๒๔
รูปที่ ๖-๖ แผนภาพแสดงโครงสร้างของแผนการปรับตัวต่อภัยต่าง ๆ เชิงพื้นที่ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค	๖-๒๕
รูปที่ ๖-๗ แสดงจำนวนของรัฐบางท้องถิ่นของญี่ปุ่นที่มีการริเริ่มจัดทำแผนการปรับตัว ต่อภัยต่าง ๆ ในท้องถิ่นตนเอง	๖-๒๕
รูปที่ ๖-๘ ยุทธศาสตร์พัฒนาเฉพาะบางเมืองหลักที่มีศักยภาพในโครงการ Future City Initiatives และ Eco-model City Initiatives	๖-๒๖
รูปที่ ๖-๙ กรอบคิดผนวก SDGs เข้าไว้ในแผนพัฒนา Basis Environment Plan ของเมือง Kitakyushu	๖-๒๘
รูปที่ ๖-๑๐ การแบ่งส่วนราชการท้องถิ่นของเวียดนาม	๖-๓๑
รูปที่ ๖-๑๑ โครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นของเวียดนาม	๖-๓๑
รูปที่ ๖-๑๒ โครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นของเวียดนาม	๖-๓๒
รูปที่ ๖-๑๓ เขตเศรษฐกิจ (Economic Zones) ในเวียดนาม	๖-๓๓
รูปที่ ๖-๑๔ เงื่อนไข ๑๙ ประการ ในโครงการ New Countryside	๖-๓๕
รูปที่ ๖-๑๕ รูปแบบกลไกทางการเงินแบบ ๔-๓-๒-๑ ภายใต้แผน New Countryside ของเวียดนาม	๖-๓๗
รูปที่ ๖-๑๖ สัดส่วนของคอมมูนที่บรรลุเป้าหมายของแผน New Countryside จาก ๑๙ เกณฑ์ชี้วัด	๖-๔๐

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒-๑	ตัวอย่างการประเมินปัจจัยกำหนดเศรษฐกิจเชิงพื้นที่
ตารางที่ ๒-๒	แผนการดำเนินงาน
ตารางที่ ๓-๑	รายชื่อบุคลากรและการแบ่งภาระการทำงาน
ตารางที่ ๔-๑	จังหวัดและกลุ่มจังหวัด (๑๘ กลุ่มจังหวัด ๖ ภาค)
ตารางที่ ๔-๒	สรุปแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)
ตารางที่ ๔-๓	สรุปแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)
ตารางที่ ๕-๑	ตัวชี้วัดร่วม (Common Indicators)
ตารางที่ ๕-๒	ตัวชี้วัดเฉพาะเจาะจง (Specific Indicators)
ตารางที่ ๕-๓	ตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัด
ตารางที่ ๕-๔	ตัวชี้วัดที่ใช้คำนวณค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑
ตารางที่ ๕-๕	ตัวอย่างของ KPI Mapping
ตารางที่ ๖-๑	เกณฑ์การคัดเลือกกรณีตัวอย่างของต่างประเทศ
ตารางที่ ๖-๒	องค์ประกอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของฝรั่งเศส
ตารางที่ ๖-๓	ตัวอย่างการจัดแบ่งภารกิจหน้าที่ระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นและรัฐของประเทศฝรั่งเศส
ตารางที่ ๖-๔	ตัวอย่างเกณฑ์เป้าหมายการประเมินแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ ภายใต้ Europe ๒๐๒๐ ของสหภาพยุโรป
ตารางที่ ๖-๕	รายการตรวจสอบเพื่อประเมินผลลัพธ์การพัฒนาในระดับชาติ
ตารางที่ ๖-๖	ตารางประเมินผลกระทบเชิงพื้นที่ในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
ตารางที่ ๖-๗	ตารางประเมินผลกระทบสำหรับแผนพัฒนาในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น
ตารางที่ ๖-๘	คณะกรรมการบริหารในระดับจังหวัดและเทศบาลของญี่ปุ่น
ตารางที่ ๖-๙	สัดส่วนของรัฐบาลท้องถิ่นญี่ปุ่นที่มีระบบการประเมิน
ตารางที่ ๖-๑๐	ตัวอย่างการประเมินเกณฑ์การพัฒนา ๑๙ ข้อในภูมิภาคต่าง ๆ ของเวียดนาม
ตารางที่ ๖-๑๑	สรุปสาระสำคัญจากกรณีศึกษา ๓ ประเทศ เปรียบเทียบกับประเทศไทย
ตารางที่ ๗-๑	การประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.
ตารางที่ ๗-๒	การติดตามประเมินผล

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๗-๓	ผลการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น (จังหวัด กลุ่มจังหวัด)	๗-๑๔
ตารางที่ ๘-๑	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	๘-๒
ตารางที่ ๘-๒	ผลการดำเนินงาน (จำแนกตามเป้าหมาย-แนวทางการดำเนินงาน)	๘-๓
ตารางที่ ๘-๓	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓	๘-๘
ตารางที่ ๘-๔	รายชื่อโครงการและงบประมาณแผนบูรณาการระดับภาค ปี พ.ศ. ๒๕๖๒	๘-๑๒
ตารางที่ ๘-๕	รายชื่อโครงการและงบประมาณแผนบูรณาการระดับภาค ปี พ.ศ. ๒๕๖๓	๘-๒๔
ตารางที่ ๘-๖	แนวทางการระบุคะแนน	๘-๔๕
ตารางที่ ๘-๗	ชื่อโครงการและจำนวนผู้ประเมินในแต่ละโครงการ	๘-๕๗
ตารางที่ ๘-๘	ข้อมูลการจำแนกตามลักษณะโครงการ	๘-๕๙
ตารางที่ ๘-๙	ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยรายโครงการ จำแนกตามองค์ประกอบ	๘-๖๖

บทที่ ๑ : บทนำ

- ๑.๑ หลักการและเหตุผล
- ๑.๒ วัตถุประสงค์
- ๑.๓ เป้าหมาย
- ๑.๔ พื้นที่เป้าหมาย
- ๑.๕ ขอบเขตวิธีการศึกษา
- ๑.๖ ระยะเวลาการดำเนินงาน
- ๑.๗ งบประมาณดำเนินการ
- ๑.๘ ผลผลิต (Output)
- ๑.๙ ผลลัพธ์ (Outcome)
- ๑.๑๐ แผนการดำเนินงานโดยสังเขป
- ๑.๑๑ แนวทางการดำเนินการ
- ๑.๑๒ การส่งมอบงาน

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

๑) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้น พิจารณาได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๙ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาค และระบุพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาระดับจังหวัด เมือง และพื้นที่เฉพาะ อย่างชัดเจน รวมทั้งได้เริ่มจัดสรรงบประมาณผ่านแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับ เศรษฐกิจภายในประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อพัฒนาพื้นที่ระดับภาคและกลุ่มจังหวัด และ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการจัดสรรงบประมาณผ่านแผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

๒) นอกจากนี้ ได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและ จังหวัดแบบบูรณาการ โดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาภาค เพื่อเป็นแผนชี้นำการพัฒนาในภาพรวมของ พื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนได้อย่างทั่วถึง ส่วนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ได้มุ่งเน้นให้การจัดทำแผนมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับ และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาและ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๓) ทั้งนี้ ก.บ.ภ. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) จำนวน ๖ คณะ โดยมีการปฏิบัติงานสำคัญประการหนึ่งคือ การกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อรายงาน ก.บ.ภ. ซึ่งมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นฝ่ายเลขานุการ

๔) ปัจจุบัน การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาค ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา ๓ ปี ประกอบการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ทาง สศช. ได้รับมอบหมายให้มารับผิดชอบงาน ก.บ.ภ. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรดำเนินการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่สำคัญ ในภาคของส่วนราชการ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตามที่ได้รับอนุมัติงบประมาณภายใต้กลไกการกำกับดูแล ของ ก.บ.ภ. ว่ามีการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาภาคและแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อหาแนวทางแก้ไขและรายงาน อ.ก.บ.ภ. ที่กำกับดูแลภาค และ ก.บ.ภ. พิจารณา อีกทั้งประเมินสถานการณ์บริบทการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบ ต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และคาดการณ์แนวโน้มการพัฒนา เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนา

ภาค รวมทั้งไว้ใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำและจัดสรรงบประมาณให้แก่กลุ่มจังหวัด และจังหวัดในระยะต่อไป เพื่อผลักดันให้มีการนำแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๕) ดังนั้น โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้ กลไก ก.บ.ภ. นี้จะทำให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาในพื้นที่แต่ละระดับ (ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด) มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนเชื่อมโยงการดำเนินงานของกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และ ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อประเมินยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญในพื้นที่
- ๒) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- ๓) เพื่อจัดทำประเด็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกลไกและกระบวนการทำงาน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด

๑.๓ เป้าหมาย

- ๑) ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถนำผลที่ได้จากการติดตามประเมินผลไปปรับปรุงการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- ๒) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค สามารถนำข้อเสนอแนะไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาภาคในระยะต่อไป
- ๓) แนวทางการปรับปรุงกลไกและกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในระยะต่อไป เพื่อผลักดันให้มีการนำแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๔ พื้นที่เป้าหมาย

ประกอบด้วย พื้นที่ศึกษา ๖ ภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน) ๑๘ กลุ่มจังหวัด และ ๗๖ จังหวัด

๑.๕ ขอบเขตวิธีการศึกษา

๑.๕.๑ การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด มีขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ศึกษาและทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่

๒) กำหนดประเด็นสำคัญภายใต้แผนพัฒนาภาค ทั้ง ๖ ภาค เพื่อการติดตามประเมินผลรวมทั้งประเด็นการพัฒนาสำคัญภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด

๓) ศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่

๔) สำรวจความคิดเห็นของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยใช้แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์

๕) จัดทำข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงกลไกและกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำแผน แนวทางการติดตามประเมินผล และรายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

๑.๕.๒ การจัดประชุมระดมความคิดเห็น โดยมีขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

๑) จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ๖ ภาค อย่างน้อยภาคละ ๒ ครั้ง (โดยภาคใต้และภาคใต้ชายแดนจัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกัน) เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนข้อเสนอแนะจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องต่อโครงการศึกษา จำนวนอย่างน้อย ๓๐ คนต่อครั้ง

๒) จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค ๖ ภาค อย่างน้อยภาคละ ๑ ครั้ง (โดยภาคใต้และภาคใต้ชายแดนจัดประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกัน) จำนวนอย่างน้อย ๑๐๐ คนต่อครั้ง เพื่อนำเสนอร่างผลการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด และรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

๓) จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ อย่างน้อย ๑ ครั้ง จำนวนอย่างน้อย ๑๕๐ คน เพื่อเผยแพร่ร่างผลการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด พร้อมทั้งรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงรายงานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

๑.๕.๓ การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของ สศช. อย่างน้อย ๑ ครั้ง จำนวนอย่างน้อย ๕๐ คน เพื่อพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่สายงานพัฒนาภาคและพื้นที่ให้มีทักษะ และเพิ่มสมรรถนะการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด

๑.๖ ระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๐ เดือน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา

๑.๗ งบประมาณดำเนินการ

๑๕,๘๖๐,๐๐๐ บาท (สิบห้าล้านบาทแปดแสนหกหมื่นบาทถ้วน)

๑.๘ ผลผลิต (Output)

๑) รายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงกลไกและกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด

๓) ข้อเสนอแนวทางการติดตามประเมินผลการพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑.๙ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑) สศช. สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒) จังหวัดและกลุ่มจังหวัด สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการทบทวนปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในระยะถัดไป

๓) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค มีองค์ความรู้ในการติดตามประเมินผล และสามารถนำประเด็นข้อเสนอแนะที่ได้จากโครงการฯ ไปใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาภาคในระยะต่อไป

๑.๑๐ แผนการดำเนินงานโดยสังเขป

๑) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ตลอดจนตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด

๒) ศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลการพัฒนา
ระดับพื้นที่

๓) การกำหนดและคัดเลือกประเด็นศึกษา การสร้างเกณฑ์การคัดเลือกประเทศมาเป็นกรณีศึกษา

๔) จัดทำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และปัจจัย
ความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนา
จังหวัด การจัดทำ Template การจัดเก็บข้อมูลสำหรับใช้ในประเมินผลแผนฯ พร้อมทั้งระบบ
การจัดส่งและเก็บข้อมูล โดยใช้รูปแบบของ Google Form

๕) การเลือกพื้นที่ต้นแบบเพื่อการศึกษาเชิงลึก และถอดบทเรียน

๖) ประมวลผลและวิเคราะห์ผลการประเมินฯ ตลอดจนจัดทำรายงานการประเมินฯ พร้อม
ข้อเสนอแนะการปรับปรุงกลไกและกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนา
กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด

๗) จัดประชุมระดมความคิดเห็น ประกอบด้วย การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ๒ ครั้ง จัด
ประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค ๖ ภาค ๆ ละ ๑ ครั้ง และจัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ ๑
ครั้ง ตามข้อกำหนดการจัดจ้างฯ

๘) จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของ สศช. ประกอบด้วย ๑) อบรมเจ้าหน้าที่ สพภ.
(Core Team) โดยอบรมใน Classroom Training ๑๒ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ Practical Training โดย
ลงพื้นที่สำรวจฯ ร่วมกับที่ปรึกษาโครงการฯ และ ๒) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ สศช. อย่างน้อย ๑๕๐ คน

๑.๑๑ แนวทางการดำเนินการ

รายละเอียดตามกรอบแนวคิดในการศึกษา และแผนการดำเนินงาน แสดงในบทที่ ๒

๑.๑๒ การส่งมอบงาน

๑) รายงานขั้นต้น (Inception Report) จำนวน ๓๐ ชุด ภายในเดือนที่ ๑ นับถัดจากวันลงนาม
ในสัญญาจ้างที่ปรึกษา โดยครอบคลุมการแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา กลไกในการบริหารงาน แผน
การปฏิบัติงานที่จะให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๒) รายงานการศึกษาขั้นกลาง (Interim Report) จำนวน ๓๐ ชุด ภายในเดือนที่ ๖ นับถัดจาก
วันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา โดยครอบคลุมผลการศึกษา ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๑ ข้อ ๑) – ๔)
ผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ในพื้นที่ศึกษา ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๒ ข้อ ๑) และ
ผลการประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๒ ข้อ ๒)

๓) ร่างรายงานการศึกษาระดับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ภายในเดือนที่ ๘ นับถัดจาก
วันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา โดยครอบคลุมผลการศึกษาดำเนินการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและระบบการติดตาม

ประเมินผล ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๑ ข้อ ๕) และผลการประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๒ ข้อ ๓)

๔) รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ภายในเดือนที่ ๑๐ นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานทั้งหมดซึ่งได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และสรุปผลการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของ สศช. ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๓ ได้แก่

๑) เอกสารรายงานโครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ฉบับสมบูรณ์ ของ ๖ พื้นที่ศึกษาฯ ละ ๑๐๐ เล่ม

๒) เอกสารรายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary Report) เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ของทั้ง ๖ พื้นที่ศึกษาในเล่มเดียวกัน จำนวน ๒๐๐ เล่ม

๓) USB Flash Drive ซึ่งบรรจุเอกสารรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์และรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน ๑๕๐ ชุด

๔) USB Flash Drive ซึ่งบรรจุข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ประกอบการศึกษาวิเคราะห์ภายใต้การดำเนินโครงการฯ ในรูปแบบไฟล์ Word ไฟล์ Excel หรืออื่น ๆ จำนวน ๑๐ ชุด

บทที่ ๒ :

กรอบแนวคิดในการศึกษาและแผน การดำเนินงาน

๒.๑ แนวคิดและวิธีการดำเนินงาน

๒.๒ แผนการดำเนินงาน

๒.๓ การส่งมอบงาน

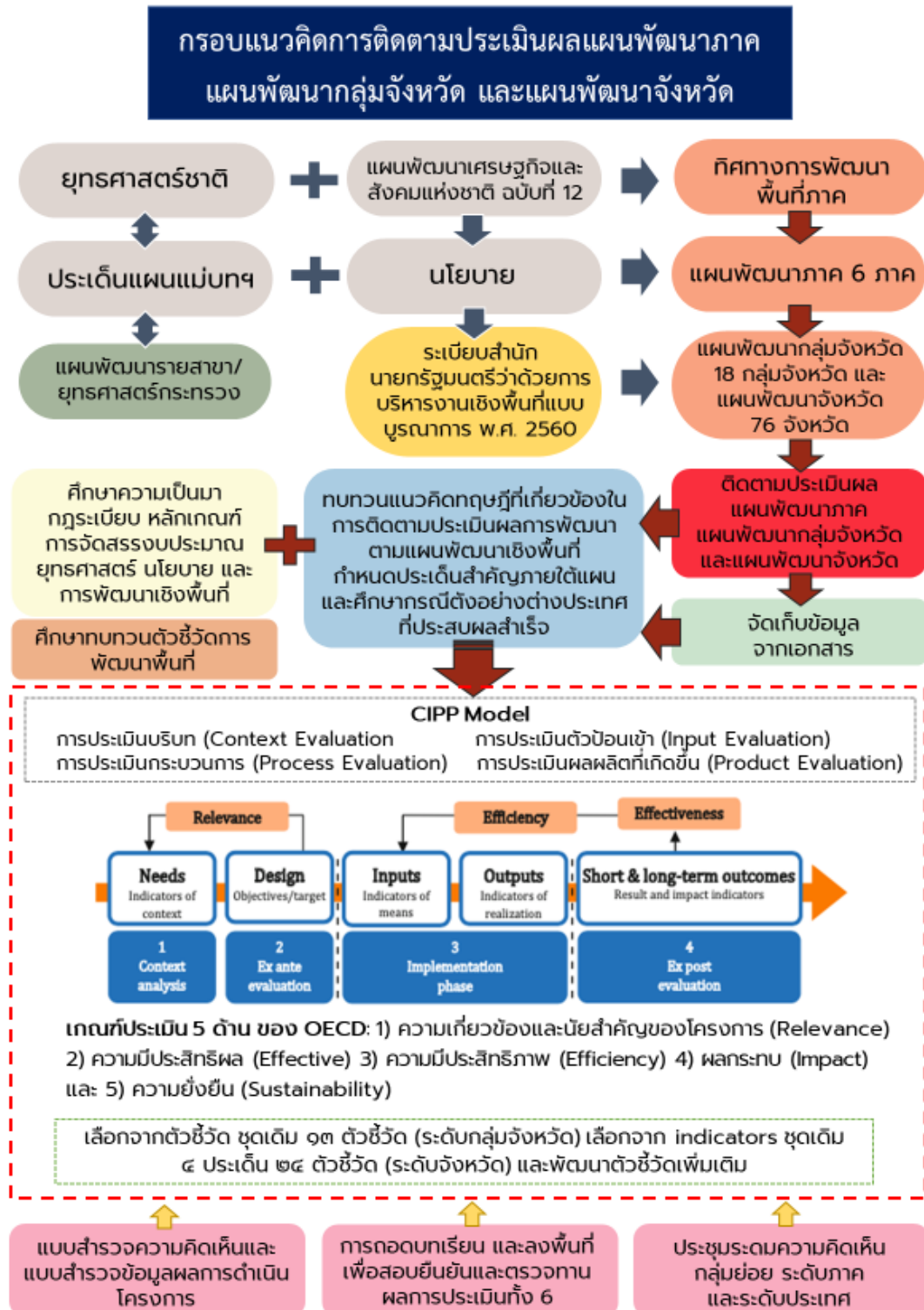
บทที่ ๒

กรอบแนวคิดในการศึกษา และแผนการดำเนินงาน

๒.๑ แนวคิดและวิธีการดำเนินงาน

ในการศึกษารั้งนี้ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-based Development) โดยมีพื้นที่เป้าหมาย ๖ ภาค ๑๘ กลุ่มจังหวัด และ ๗๖ จังหวัด ซึ่งบริบทของแต่ละภาค แต่ละกลุ่มจังหวัด และแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน ประกอบกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบกลไกการขับเคลื่อนการบริหารงานเชิงพื้นที่ โดยมีคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เป็น Function - Base และหน่วยงานที่เป็น Area - Base ด้วยนั้น ทำให้การดำเนินงานติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. จะต้องประเมินยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญ โดยพิจารณาเป้าประสงค์ของการพัฒนา รวมทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาของพื้นที่และของประเทศด้วย ควบคู่กับการศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ จึงเป็นการประเมินในลักษณะ Result Based Monitoring ที่นำแนวคิดการประเมินผลด้วย CIPP Model ของ Stufflebeam และ Shinkfield (๒๐๐๗) และแนวทางการประเมินโครงการของ OECD รวมทั้งใช้เครื่องมือตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของพื้นที่ โดยการประเมินจะใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พัฒนาขึ้นเป็นหลัก ซึ่งในการสำรวจข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจะผ่านการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยจะจัดทำ Template ในรูปแบบของ Google Form ตลอดจนมีการศึกษากรณีศึกษาในต่างประเทศ ที่ประสบผลสำเร็จในการติดตามประเมินผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งจะนำไปสู่การประมวลผล การวิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะการกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ในช่วงครึ่งหลังของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ รวมทั้งเป็นต้นแบบในการติดตามประเมินผลการพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะต่อไปด้วย โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

รูปที่ ๒ - ๑ กรอบแนวคิด

สำหรับวิธีการดำเนินงานเพื่อให้การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จะแบ่งขั้นตอนการศึกษา ออกเป็น

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาและทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการศึกษาด้วยการ รวบรวมเอกสารและงานศึกษาในอดีต

ขั้นตอนที่ ๒ การสำรวจผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ ผ่านการใช้เครื่องมือ คือ การประเมินด้วยตัวแบบ CIPP เพื่อวัดผลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยในเชิงปริมาณจะแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ การใช้ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลลัพธ์ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค และการสำรวจผลสัมฤทธิ์ ของโครงการที่ผ่านการจัดสรรงบประมาณระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ จะผ่านการสำรวจความคิดเห็นของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยแบบประเมินซึ่งเน้น กระบวนการดำเนินงาน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะที่ได้ จากผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เพื่อ เป็นข้อมูลนำเข้า และสอบถามผลการศึกษาที่ได้มาจากขั้นตอนของการประเมินด้วยตัวชี้วัด และแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ ๔ การประมวลผล สังเคราะห์ผลการศึกษา จากขั้นตอน ๑ - ๓ และถอดบทเรียน จากงานศึกษาของต่างประเทศ เพื่อใช้ในการสรุปผลและนำเสนอผลการประเมินในรายจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค

โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑.๑ ศึกษาและทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามประเมินผลการพัฒนา ตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยเก็บรวบรวม สังเคราะห์ ศึกษาวิเคราะห์ และประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด รวมทั้งศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยการติดตาม ประเมินผล ตลอดจนศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จในการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๒.๑.๑.๑ ความเป็นมาการพัฒนาเชิงพื้นที่

ประเทศไทยมีการกำหนดแนวทางพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลักอย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ กล่าวคือ มีการกำหนดการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ ๕ แห่ง ได้แก่ ๑) พื้นที่ ๓ จังหวัดชายทะเลภาคตะวันออก ๒) พื้นที่เฉพาะในภาคตะวันตก ๓) พื้นที่ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบน ๔) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๕) การพัฒนา “เมืองหลัก เมืองรอง และชุมชนชนบท” โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ไปสู่ภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาชุมชนระดับเมืองของประเทศให้สามารถรองรับการขยายตัวของประชากรเมือง ซึ่งการจัดทำแผนและการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ยังคงเป็นการดำเนินงานจากส่วนกลาง

ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ เมื่อมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอตั้งงบประมาณได้โดยตรง โดยให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ส่งผลให้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และกรอบทิศทางการพัฒนาภาค รวมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลางมีการจัดทำแผนและขับเคลื่อนการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ ทำให้การพัฒนาในพื้นที่เกิดความไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ แผนของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกัน รวมทั้งขาดการกำหนดเป้าหมาย-ตัวชี้วัด ส่งผลให้การพัฒนาในระดับพื้นที่ ไม่ตอบสนองเป้าหมายของประเทศเท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาการกระจายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค

จากปัญหาดังกล่าวประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยังได้กำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนา รวมทั้งเป้าหมายพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน ในยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่พิเศษ ในขณะเดียวกันการประกาศใช้พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่งผลให้กระทรวง/กรม/หน่วยงานต่าง ๆ ต้องจัดทำแผน (แผนระดับ ๓) เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒) ส่งผลให้การปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้มีการตั้ง ก.บ.ภ. ดังที่กล่าวแล้วในบทนำข้างต้น โดยมุ่งหวังที่จะให้การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda) ระดับกระทรวง/กรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือรายสาขา (Function) และระดับพื้นที่ (Area) ซึ่งมีการจัดทำแผนระดับพื้นที่ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัดในลักษณะ One Plan รวมทั้งให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อลดความซ้ำซ้อน การดำเนินงานและงบประมาณของแผ่นดิน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงห่วงคุณค่าได้อย่างเป็นระบบ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๒.๑.๑.๒ กฎ ระเบียบ ประกาศ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมและศึกษาข้อมูล กฎ ข้อบังคับ ที่ต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด กลไกและเครื่องมือในการบริหารและกำกับดูแล รวมถึงนโยบายและหลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตลอดจนขั้นตอนและการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินแผนงานโครงการในพื้นที่ดังกล่าว อาทิ ๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕) ๒) พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมถึงโครงสร้างการบริหารการขับเคลื่อนการพัฒนา

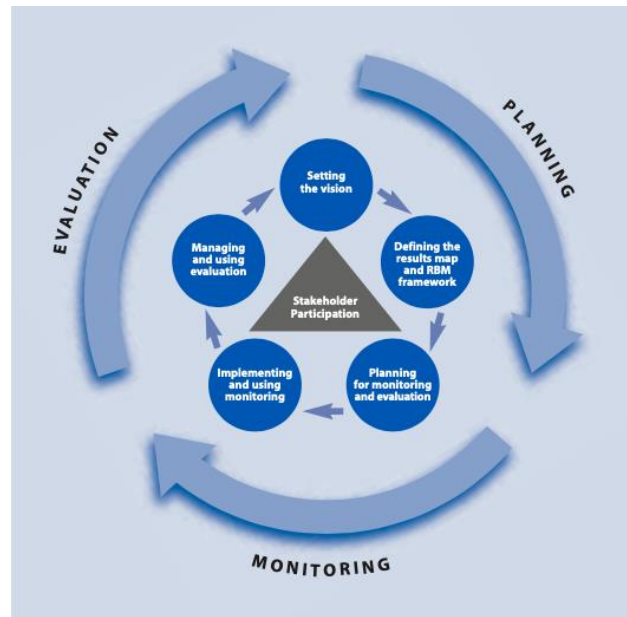
เชิงพื้นที่ ๕) ประกาศการแบ่งภาคและกลุ่มจังหวัด ๖) หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ และ ๗) กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ

๒.๑.๑.๓ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ รวมถึงยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแต่ละระดับ เพื่อให้เห็นประเด็นพัฒนาที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งในระดับนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda) แผนรายสาขา หรือแผนกระทรวง/กรม/หน่วยงาน (Function) แผนระดับพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด (Area) ซึ่งจะนำมาประมวลผลกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ระดับกลุ่มจังหวัด และจังหวัด และใช้ในการติดตามประเมินผลต่อไป โดยศึกษาเรื่องที่สำคัญ อาทิ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ๓) ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๔) แผนรายสาขา เช่น ยุทธศาสตร์ของกระทรวงคมนาคม และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น ๕) แผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ เช่น แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และแผนพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นต้น

๒.๑.๑.๔ **ศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่** โดยมีการคำนึงถึงความเหมือนหรือความแตกต่างของประเทศที่เป็นกรณีศึกษาตัวอย่าง เช่น ระบบการบริหารราชการ การบริหารงบประมาณ แนวทางการติดตามประเมินผล ขนาดของเศรษฐกิจ และภูมิภาค ที่มีความใกล้เคียงกับประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาถอดบทเรียนเพื่อเป็นกรณีศึกษาตัวอย่างได้ โดยเป็นประเทศที่ได้ปรึกษากลางร่วมกับคณะกรรมการกำกับโครงการฯ ในเบื้องต้นได้กำหนดการศึกษาประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และเวียดนาม ที่มีงานศึกษาและระบบประเมินผลโครงการที่ต่อเนื่อง

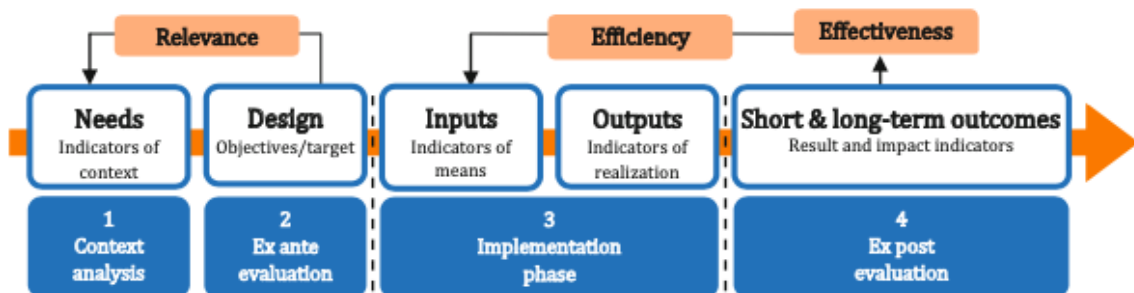
๒.๑.๑.๕ **ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นลักษณะการประเมินแบบ Result Based Monitoring (RBM) ที่มีกระบวนการเพื่อการพัฒนาการประเมินอย่างเป็นระบบ เน้นการจัดทำโครงการที่มีการวางแผน กำหนดระบบกำกับติดตาม และการประเมินผลที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการ โดยรูปที่ ๒ - ๒ แสดงถึงระบบการดำเนินการภายใต้ RBM**

รูปที่ ๒ - ๒ การประเมิน Result Based Monitoring (RBM)

ทั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจะอิงจากแนวคิดทฤษฎี CIPP Model ซึ่งการประเมินผลของนโยบาย/มาตรการ/โครงการ โดยเฉพาะโครงการด้านสังคม ที่นิยมใช้ตัวแบบ CIPP อาจแสดงตามรูปที่ ๒ - ๓ ดังนี้

รูปที่ ๒ - ๓ แนวทางการประเมินแบบ CIPP

เครื่องมือของการประเมิน CIPP Model ในการประเมินโครงการระดับภาคกลุ่มจังหวัด และจังหวัดนี้ อาจใช้เครื่องมือในการประเมินตามตัวแบบการประเมิน บริบท - ปัจจัยนำเข้า - กระบวนการ - ผลผลิต (Context - Input Process - Product : CIPP) โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จของโครงการที่เกิดขึ้นกับจังหวัด ทั้งในด้านการเป็นผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ซึ่งตัวแบบการประเมินนี้เหมาะสำหรับโครงการที่ไม่ได้เป็นแค่โครงการเชิงเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่เป็นโครงการที่เน้นผลทางสังคมมาประกอบ

การวิเคราะห์ CIPP เป็นการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์
๑) บริบท ว่าเหตุใดจึงมีการจัดทำโครงการประเภทนี้เพื่อการพัฒนาพื้นที่ เช่น เพื่อวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ
ด้านสังคม การยกระดับรายได้ หรือเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เร่งด่วน เป็นต้น ซึ่งบริบทในการศึกษานี้
ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศที่มีการนำเสนอมาก่อนหน้า **๒) ปัจจัยนำเข้า** ว่าโครงการ
ใช้ทรัพยากรใดบ้าง มีความเหมาะสมหรือไม่ และใช้แนวคิดของการมีส่วนร่วมในพื้นที่เข้ามาเป็นทรัพยากร
๓) กระบวนการ ว่าในการดำเนินการมีระบบการบริหารจัดการและการดำเนินการเป็นไปตามที่กำหนดไว้
หรือไม่ **๔) ผลผลิตและผลลัพธ์** ว่าเป็นไปตามเป้าหมาย และสามารถตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ได้หรือไม่
ทั้งนี้ การประเมินตามแนวทางนี้จะช่วยให้ที่ปรึกษาโครงการฯ สามารถทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในแต่ละ
กระบวนการ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาพื้นที่ต่อไปในอนาคต

๒.๑.๒ การสำรวจผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ จะเป็นการสำรวจข้อมูลและ
นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑.๒.๑ กำหนดประเด็นการประเมินผลที่สำคัญ ภายใต้แผนพัฒนาภาค ทั้ง ๖ ภาค
เพื่อการติดตามประเมินผล รวมทั้งประเด็นการพัฒนาสำคัญภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด โดยพิจารณาจากประเด็นการพัฒนาที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างยุทธศาสตร์ของชาติกับ
การพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด รวมทั้งความสอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่มีอยู่ ซึ่งบ่งบอกถึง
สถานะที่ของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด โดยคัดเลือกประเด็นหลัก ๆ ที่สำคัญ ๔ เรื่อง ประกอบด้วย
๑) การแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ๒) การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
๓) ความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ ๔) การเจริญเติบโตบนพื้นฐานของ
การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้แผนพัฒนาของแต่ละภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด
มีการประเมินในยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเหล่านี้เหมือน ๆ กัน

๒.๑.๒.๒ กระบวนการประเมินผล ในการประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. จำเป็นต้องเข้าใจยุทธศาสตร์ที่เป็น
ภาพใหญ่ที่มีการนำเสนอในส่วนบทที่ ๔ และนำมาประกอบกับศักยภาพของพื้นที่ที่มีอยู่ ว่ามีการดำเนินการ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ๓ ประการ คือ การทำความเข้าใจใน ๓ ประเด็น
ตามรูปที่ ๒ - ๔ คือ

๑) Positioning : การกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดว่ามีความสอดคล้อง
กับศักยภาพของจังหวัดหรือไม่ เช่น การที่จังหวัดมีทรัพยากรธรรมชาติบางอย่างที่สามารถต่อยอดในการ
สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่ จังหวัดที่มีการค้าชายแดน หรือ จังหวัดที่มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น
เพื่อนำมากำหนดประเด็นในการประเมินที่อาจมีความแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด ในส่วนนี้อาจใช้วิธีการของ
การวิเคราะห์โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ตามแนวทางของเคนส์เป็นกรอบในการศึกษา

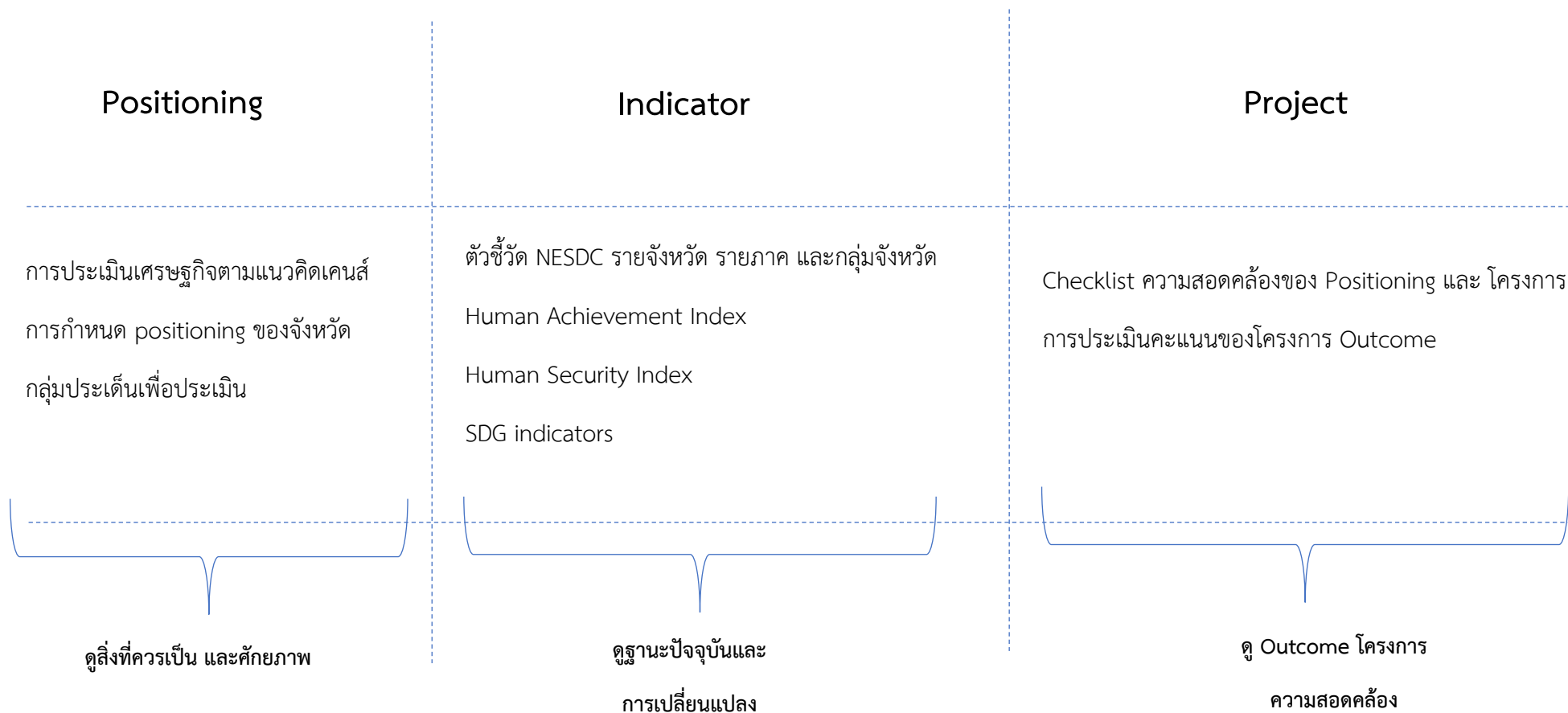
๒) Indicator : การประเมินเชิงปริมาณ ผ่านการใช้ตัวชี้วัด เป็นการนำตัวชี้วัด
ที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นมาตรฐานมาใช้ เพื่อเป็นการแสดงฐานะของจังหวัด (หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นสุขภาพ

ของจังหวัด) เพื่อระบุว่าจังหวัดมีพัฒนาการในด้านที่ต้องการประเมินมากน้อยเพียงใด และจากช่วงเวลาที่ผ่านมา ตัวชี้วัดนั้นมีการพัฒนาไปในทิศทางใด

๓) **Project** : การประเมินโครงการ หรือแผนพัฒนาจังหวัดในเชิงคุณภาพ เพื่อระบุความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของศักยภาพของจังหวัด ฐานะในปัจจุบัน (ตามข้อ ๑ และ ๒) มาเป็นแผนงานโครงการในการพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค โดยการพิจารณาถึงผลผลิต และผลลัพธ์ที่สำคัญจากการดำเนินการของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค อย่างไรก็ตาม ในการประเมินอาจไม่ได้มีการพิจารณาในทุกประเด็น แต่เป็นการเลือกตามประเด็นที่มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ และการศึกษาในกลุ่มนี้เป็นการประเมินโดยใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพ

ทั้งนี้ในการประเมินและติดตามผลของแต่ละพื้นที่จะไม่ได้ใช้เพื่อการเปรียบเทียบในแต่ละจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เนื่องจากการประเมินติดตามผลจะเป็นการประเมินเพื่อหาช่องว่าง (Gap) ของการดำเนินการของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำไปสร้างข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการในแต่ละพื้นที่ โดยในแต่ละกรอบแนวคิดมีรายละเอียด ดังนี้

รูปที่ ๒ - ๔ กระบวนการประเมินใน ๓ ขั้นตอน

๒.๑.๒.๓ การวิเคราะห์และประเมิน Position การกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัด
กับความสอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด การศึกษานี้พัฒนามาจากกรอบการวิเคราะห์เศรษฐกิจท้องถิ่น
จากแบบจำลองตัวกำหนดรายได้ประชาชาติของเคนส์ (Keynesian Theory of National Income
Determination) ซึ่งมีการประยุกต์ใช้ในงานของ แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กุล และคณะ (๒๕๖๑) อธิบายว่า รายได้
ประชาชาติของระบบเศรษฐกิจ อาจถูกกำหนดปัจจัยต่าง ๆ เช่น การใช้จ่ายของภาคครัวเรือน การลงทุน
ของภาคเอกชน การใช้จ่ายของรัฐบาล หรือการนำเข้าสุทธิจากนอกระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมา
ประยุกต์กับการวิเคราะห์เศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น (Local Economy) ซึ่งในบริบทของการศึกษานี้ คือ การ
ประเมินเศรษฐกิจในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ข้อสมมติต่าง ๆ ของ
แบบจำลองอาจเปลี่ยนไปดังนี้

๑) รายได้ประชาชาติ หรือขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด จะถูกกำหนดจากปัจจัย
ได้แก่ การบริโภคของครัวเรือนในจังหวัด (Consumption, C) การลงทุนของภาคเอกชนในจังหวัด
(Investment, I) การใช้จ่ายของภาครัฐบาลในจังหวัด (Government spending, G) และการทำการค้าหรือ
ขายสินค้ากับระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (Net export, NX)

๒) สำหรับการใช้จ่ายของรัฐบาลอาจจำแนกได้เป็น การใช้จ่ายจากรัฐบาล
ส่วนกลาง และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในพื้นที่

๓) การแลกเปลี่ยนภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (Open economy) สามารถ
จำแนกได้เป็น ๓ ระดับ กล่าวคือ (๑) การแลกเปลี่ยนสินค้าบริการ หรือการลงทุนกับเศรษฐกิจในจังหวัดอื่น ๆ
(๒) การแลกเปลี่ยนกับเศรษฐกิจในประเทศชายแดนหรือภายนอก (จำแนกเพื่อให้เห็นขนาดและความสำคัญ
ของการค้าชายแดน เป็นต้น) และ (๓) การแลกเปลี่ยนกับเศรษฐกิจต่างประเทศ ที่มีใช้ประเทศชายแดน (Rest
of the world, ROW)

๔) พฤติกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีทั้งส่วนที่เป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิด
การไหลเวียนของเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ (Injection) เช่น การใช้จ่ายของภาคส่วนต่าง ๆ หรือการส่งออก
สินค้าขายให้แก่ระบบเศรษฐกิจอื่น และส่วนรั่วไหล (Leakage) ที่ทำให้เกิดการไหลออกของเงินในระบบ
เศรษฐกิจ เช่น การออม การเสียภาษี หรือการนำเข้าสินค้าจากเศรษฐกิจอื่น ที่จะทำให้มีเงินหมุนเวียนใน
จังหวัดลดลง

จากข้อสมมติข้างต้น ทำให้สามารถจำแนกตัวกำหนดเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น/
พื้นที่ (Local Economy Determinants) ออกได้เป็น ๒๐ ตัวแปรสำคัญ ดังแสดงในรูปที่ ๒ – ๕ ซึ่งจาก
กรอบการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดเศรษฐกิจท้องถิ่นในแต่ละตัวแปรได้ โดยจะมี
การจำแนกกลุ่มตัวแปรโดยคร่าวออกเป็นสามอัตรัดและส่วนรั่วไหลของระบบเศรษฐกิจ หลังจากนั้น ที่ปรึกษา
โครงการฯ จะทำการวิเคราะห์ว่าตัวกำหนด มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real sector) ภาคส่วนใด
เป็นสำคัญ (ได้แก่ ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว) และวิเคราะห์สถานการณ์
ในปัจจุบัน รวมทั้งคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่น่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้

จากการทบทวนวรรณกรรม รวมทั้งจากการสัมภาษณ์และเวทีระดมความเห็นกลุ่มย่อย (Focus Group) เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ ๒ - ๑

รูปที่ ๒ - ๕ ตัวอย่างของตัวแปรทางเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดน

ที่มา: แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กุล และคณะ (๒๕๖๑)

การประเมินตัวแปรดังกล่าวจะสามารถสร้างตารางเพื่อการประเมินเศรษฐกิจในเชิงพื้นที่ โดยพิจารณาถึงภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และภาคการท่องเที่ยว เพื่อระบุถึงศักยภาพในการพัฒนา โดยมีการวิเคราะห์ถึงการคาดการณ์ของพื้นที่ และใช้ข้อมูลจากแผนการพัฒนาพื้นที่มาประกอบ ตามตัวอย่างในตารางที่ ๒ - ๑ จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแผนภาพ เพื่อใช้แสดงแผนที่ยุทธศาสตร์ความสำคัญของตัวกำหนดเศรษฐกิจท้องถิ่น/พื้นที่แต่ละด้านในของจังหวัด และคัดเลือกประเด็นที่สำคัญของจังหวัด (ตาม Positioning ที่สำคัญ) มาใช้เพื่อการประเมินในส่วนที่ ๓ ต่อไป

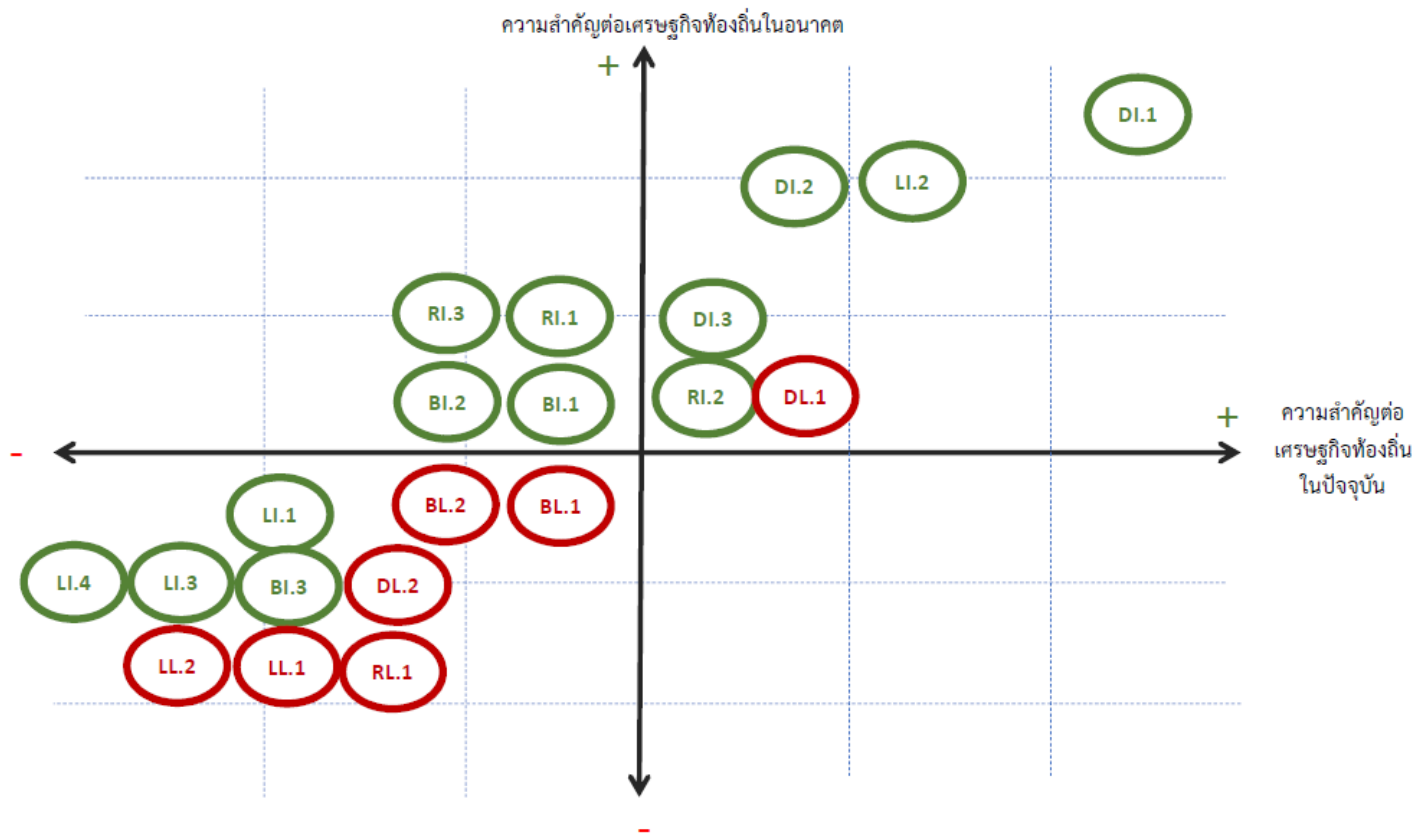

ตารางที่ ๒ - ๑ ตัวอย่างการประเมินปัจจัยกำหนดเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ (เช่น ปัจจัยอัดฉีด - การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในจังหวัด)

ปัจจัยกำหนดเศรษฐกิจ เชิงพื้นที่		ภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง				การประเมินศักยภาพการ พัฒนา		การวิเคราะห์คาดการณ์
		เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	ท่องเที่ยว	ความสำคัญ ใน ปัจจุบัน	ความสำคัญ ใน อนาคต	
๑. ปัจจัยภายในจังหวัด (Local factors)								
๑.๑ ปัจจัยอัดฉีดภายในจังหวัด (Local injection factors)								
LI.๑	การใช้จ่ายเพื่อ การบริโภคภายใน จังหวัด	✓	✓	✓		น้อย	น้อย	● <u>ปัจจุบัน</u> ข้อมูลในปี ๒๕๕๘ พบว่าจังหวัดมีประชากร ๘๘๓,๕๘๕ คน มีจำนวนครัวเรือน ๓๒๔,๗๙๑ ครัวเรือน มีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจำนวน ๓๗,๐๒๕ คน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานข้ามชาติจากเมียนมามากกว่าร้อยละ ๙๐ ● รายได้ครัวเรือนของจังหวัดเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ ๑๐๕,๗๐๑ บาทต่อคนต่อปี มีอัตราการขยายตัวระหว่างปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ เฉลี่ยร้อยละ ๕.๑๑ ต่อปี ● <u>อนาคต</u> จังหวัดมีแนวโน้มการเติบโตของประชากรที่ไม่สูง แต่จะมีประชากรแฝงคือแรงงานข้ามชาติเข้ามา รวมถึงการเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จะมีผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดมีการเติบโตที่มากขึ้น การกระจายรายได้ไปสู่กลุ่มต่าง ๆ น่าจะมีทิศทางที่ดีขึ้น

ที่มา: แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กุล และคณะ (๒๕๖๑)

รูปที่ ๒ - ๖ ตัวอย่าง แผนที่ยุทธศาสตร์ความสำคัญของตัวกำหนดเศรษฐกิจท้องถิ่นแต่ละด้านของจังหวัด

ที่มา: แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กุล และคณะ (๒๕๖๑)

๒.๑.๒.๔ การคัดเลือกและประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ การแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเจริญเติบโตบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูล และรวบรวมเป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ งบประมาณที่ใช้หน่วยงานรับผิดชอบ และทำการประเมินความสำเร็จของโครงการว่าแตกต่างจากเป้าหมายมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาพิจารณาช่องว่างระหว่างเป้าหมายและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ในการประเมินโครงการในภาพรวมจะคำนึงถึง หลักการ ๕ ประการ ตามแนวทางของ OECD ประกอบด้วย

๑) ความเกี่ยวข้องและนัยสำคัญของโครงการ (Relevance) พิจารณาความสำคัญของโครงการที่มีต่อยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่

๒) ความมีประสิทธิภาพ (Effective) โดยพิจารณาความสำเร็จของโครงการว่าจะมีผลต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาพื้นที่มากน้อยเพียงใด หรือหากโครงการไม่ประสบความสำเร็จจะส่งผลกระทบต่อความล้มเหลวเชิงยุทธศาสตร์มากน้อยเพียงใด

๓) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ โดยคำนึงถึงการใช้งบประมาณหรือทรัพยากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

๔) ผลกระทบ (Impact) เป็นการประเมินว่าโครงการที่มีการดำเนินการส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือมีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเชิงพื้นที่มากน้อยเพียงใด

๕) ความยั่งยืน (Sustainability) โครงการนั้นส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โครงการสามารถสร้างความยั่งยืน หรือ มีกลไกส่งเสริมการดำเนินการของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืนหรือไม่

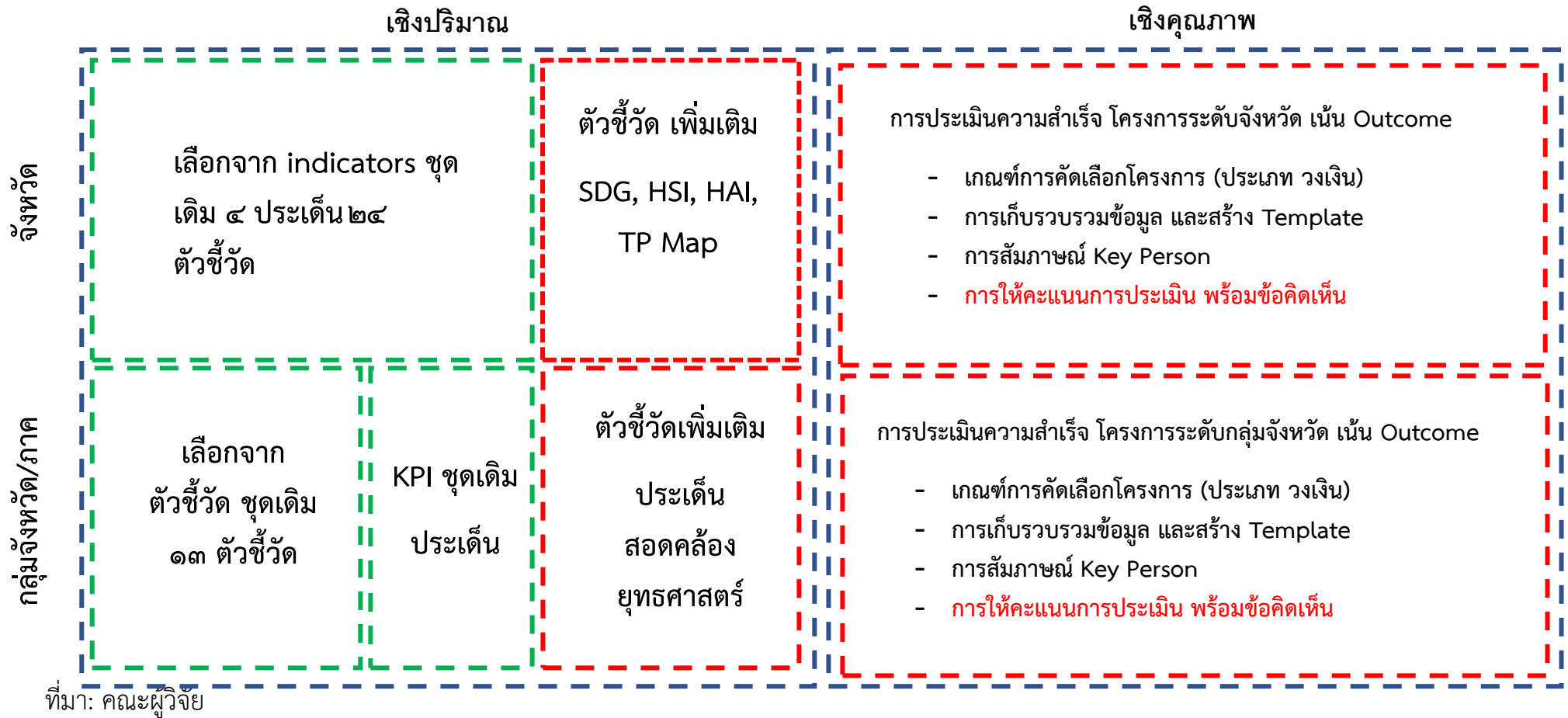
ทั้งนี้ ในการกำหนดการประเมิน อาจใช้ระดับคะแนน ๑ - ๕ คะแนน และนำมาสร้างเป็นค่าเฉลี่ยของโครงการแต่ละประเภท และของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ดังนั้น ในการเก็บข้อมูลส่วนนี้จะเป็นการใช้ข้อมูลโครงการ ตัวชี้วัดโครงการ ผลสำเร็จของโครงการ งบประมาณที่ใช้ (เทียบกับงบประมาณที่ตั้ง) บริบทของโครงการที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๒.๕ การใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลลัพธ์ในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค งานศึกษาในส่วนนี้คือ การเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมที่จะเป็นตัวชี้วัดเพื่อแสดงผลผลิตหรือผลลัพธ์ในประเด็นที่สนใจศึกษา โดยจะทำการจัดเก็บข้อมูล และนำค่าที่ได้มาประมวล วิเคราะห์ เพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพและช่องว่างที่จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ในการพัฒนาต่อไปในอนาคต ซึ่งอาจใช้กลุ่มของตัวชี้วัดที่นอกเหนือจากตัวชี้วัดที่นำเสนอมาเพิ่มเติมได้อีก เช่น ตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่มีการปรับในระดับจังหวัด โดยเฉพาะด้านการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน และตัวชี้วัดรายประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น การลดความเหลื่อมล้ำ การมีงานทำ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เป็นต้น หรือตัวชี้วัดที่มาจากโครงการ TPMPAP ที่แสดงฐานะของความยากจนในประเทศไทยในรายพื้นที่และรายประเด็น เป็นต้น

ทั้งนี้ การใช้ตัวชี้วัดเป็นการพิจารณาจากผลการเปลี่ยนแปลงในรายปี เพื่อให้เห็นผลลัพธ์ที่มากขึ้น และแสดงผลในลักษณะของการเป็นดัชนีรวม

ทั้งนี้รูปที่ ๒ – ๗ เป็นกรอบการประเมินเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยในด้านปริมาณ เป็นการประเมินจากตัวชี้วัดซึ่งแบ่งระดับของการประเมินเป็นจังหวัด และกลุ่มจังหวัด (สำหรับภาคสามารถคำนวณจากข้อมูลของทั้งจังหวัดและกลุ่มจังหวัด) โดยเลือกใช้ชุดตัวชี้วัดเป็นฐาน และมีตัวชี้วัดอื่น ๆ เพิ่มเติมตามยุทธศาสตร์ที่มีการคัดเลือกจาก Positioning ของจังหวัด และมีการประเมินปัจจัยคุณภาพของโครงการที่มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มาประกอบ ซึ่งจะได้นำเสนอในส่วนต่อไป

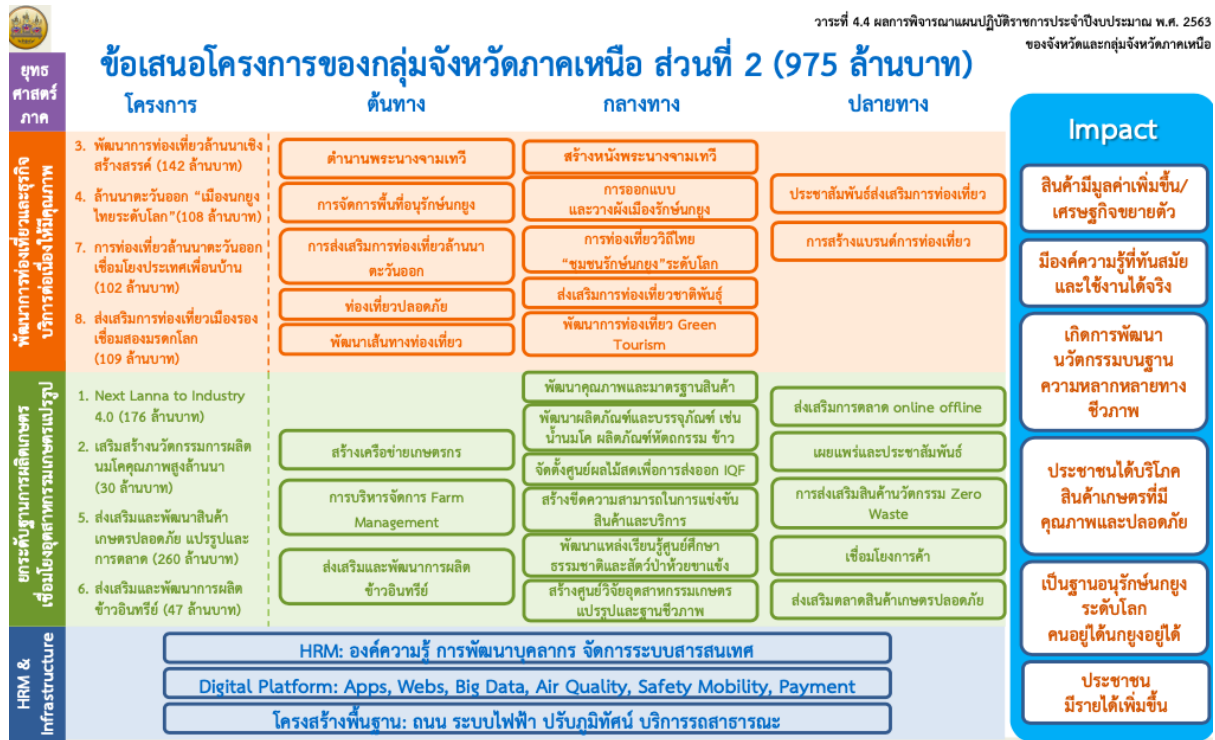
รูปที่ ๒ - ๗ กรอบการประเมินเชิงปริมาณ และคุณภาพ

นอกจากนี้ ในการใช้ตัวชี้วัดในระดับภาค จะมีการพิจารณาถึงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่ในแต่ละภาค เช่น แผนพัฒนาภาคเหนือ ที่มุ่งเน้นการเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค และความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ที่ลดลง เป็นต้น โดยเป้าหมายทั้งสองประการเป็นเป้าหมายที่ใช้กับทุกภาค แต่ยังคงมีความแตกต่างในเป้าหมายย่อยตามรูปแบบของโครงการ โดยกำหนดเป็นผลกระทบตามรูปที่ ๒ - ๘ ถึง ๒ - ๑๓ ตามแต่ละภูมิภาค ซึ่งในการประเมินจะต้องพิจารณาในส่วนนี้มาประกอบด้วย

รูปที่ ๒ - ๘ แผนพัฒนาภาคเหนือ

รูปที่ ๒ - ๙ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ยุทธศาสตร์ภาค	ข้อเสนอโครงการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนที่ 2 (1,143.82 ลบ.)				Impact
โครงการ	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง		
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ	1. Romantic & Nakhee Route (250 ล้านบาท)	ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว	ส่งเสริมงานประเพณี วัฒนธรรม	ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	สินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น/เศรษฐกิจขยายตัว
	2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มสนุก (144 ล้านบาท)	พัฒนาถนนรอบทะเลบัวแดง	ส่งเสริมปั่นจักรยานเชื่อมโยงมรดกโลกบ้านเชียง		มีองค์ความรู้ที่ทันสมัยและใช้งานได้จริง
	8. ยกระดับการท่องเที่ยวและไมวนครชัยบุรินทร์ (44 ล้านบาท)	พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว		ภาพยนตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยว	
บริหารจัดการน้ำและสร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายใน	3. ยกระดับมาตรฐานคุณภาพโคเนื้อ (16 ล้านบาท)	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ส่งเสริมศาสตร์พระราชา	ภาพยนตร์โฆษณาสินค้าเกษตรอินทรีย์	เกิดการพัฒนานวัตกรรมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ
	5. พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (90 ล้านบาท)	ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	นวัตกรรมความหอมข้าวหอมมะลิ	ส่งเสริมการตลาดสินค้าปศุสัตว์	
	7. พัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหาร (260 ล้านบาท)	เพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อระดับพรีเมียม	พัฒนาเกษตรกรรมผู้เลี้ยงโคเนื้อสู่มาตรฐาน GFM	พัฒนาเครือข่ายเกษตรกร	ประชาชนได้รับบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย
	9. ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ (106 ล้านบาท)	พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	พัฒนาศักยภาพการแปรรูปสินค้าเกษตร	พัฒนาบรรจุภัณฑ์โดยใช้วัสดุธรรมชาติ	
	10. แปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (22 ล้านบาท)	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเนื้อ	พัฒนาศักยภาพการแปรรูปสมุนไพร	มหกรรมสินค้าออร์แกนิก	
Wellbeing & Infrastructure	11. แปรรูปสมุนไพร กลุ่มล่าง 2 (30 ล้านบาท)	ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์	พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ	ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย	ประชาชนคุณภาพชีวิตดีขึ้น
	14. เพิ่มศักยภาพการทำการลงทุนเชื่อมโยงอาเซียน (36 ล้านบาท)				ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
ยกระดับคุณภาพชีวิต: องค์ความรู้ การพัฒนาบุคลากร จัดการระบบสารสนเทศ					
Digital Platform: Big Data, ICT for Business Planning & Management					
โครงสร้างพื้นฐาน: ถนน ระบบโลจิสติกส์					

23

รูปที่ ๒ - ๑๐ แผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ยุทธศาสตร์ภาค	โครงการ	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง	Impact
พัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแผนแม่บท	9. พัฒนาระบบดูแลคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน (69.3 สป.) 10. พัฒนาคุณภาพชีวิตและ ส่งเสริม การบริการทางการแพทย์ กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (74.2 สป.)	พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุ พัฒนาทักษะด้านฝีมือแรงงาน จัดหาทุนย่นต์จัดยาอัตโนมัติพัฒนา ระบบเชื่อมโยงข้อมูลและการเข้าถึง บริการทางการแพทย์			ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น ประชาชนเข้าถึงบริการ สาธารณสุขได้อย่างเท่า เทียม/มีระบบฐานข้อมูล สุขภาพเชื่อมโยงทุกระดับ
พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว	4. เชื่อมโยงการท่องเที่ยวชายฝั่ง ทะเลตะวันตก (125.1 สป.) 5. ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำกลุ่ม จังหวัดภาคกลางตอนล่าง1 (28 สป.) 6. พัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ และศาสนา (432.2 สป.) 7. ส่งเสริม/พัฒนาการท่องเที่ยวรองรับ การเชื่อมโยงวิถีชุมชนวัฒนธรรม สายน้ำกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล (141.8 สป.) 8. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชื่อมโยง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง1 (40 สป.)	พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว/ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงภูมิทัศน์/สิ่งอำนวยความสะดวก และความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรอบพระพุทธ ปุษยคีรีศรีสุวรรณภูมิ บริเวณพุทธ มณฑล จังหวัดสุพรรณบุรี	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต จัดหาเรือท่องเที่ยว/เรือหางยาว/เรือ ตรวจการณ์/อุปกรณ์กู้ชีพทางน้ำ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วย เทคโนโลยี เสริมสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว วิถีชุมชน	ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมจับจ่าย เมือแพร่ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยว เมือแพร่ประชาสัมพันธ์โดยจัด มหกรรมวิถีวัฒนธรรม	สินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น/ เศรษฐกิจขยายตัว เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรม /ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
ยกระดับสินค้าเกษตร	1. พัฒนาศักยภาพสินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ (21.6 สป.) 2. สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร ปลอดภัยโดยเทคโนโลยี (4 สป.) 3. พัฒนามาตรฐานฟาร์มเพื่อ ผลิตอาหารปลอดภัย (29.2 สป.)	อบรมเกษตรกร อบรม/สร้างเครือข่ายชุมชน เกษตรอินทรีย์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่ปลอดภัย	พัฒนาเทคโนโลยีในการแปรรูปสินค้า เกษตร/สร้างโรงเรือนเก็บแบบอัจฉริยะ พัฒนาเทคโนโลยีในการแปรรูป สินค้าเกษตรปลอดภัย การแปรรูปสินค้า	ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตร ปลอดภัย พัฒนาช่องทางการตลาดและ จำหน่ายสินค้า	ประชาชนได้บริโภคสินค้า เกษตรที่มีคุณภาพดีและ ปลอดภัย ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

รูปที่ ๒ - ๑๑ แผนพัฒนาภาคตะวันออก

ยุทธศาสตร์ภาค	ข้อเสนอโครงการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ส่วนที่ 2 (590 ล้านบาท)	Impact
โครงการ	ต้นทุน	ปลายทาง
พัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล	พัฒนาคุณภาพดิน	การตรวจรับคุณภาพผลไม้
	พัฒนาระบบการกระจายน้ำ	ยกระดับตลาดผลไม้ปลอดภัย
	พัฒนาพันธุ์ผลไม้และพืชสมุนไพร	เพิ่มศักยภาพการส่งออกสินค้าเกษตร
	ส่งเสริมการผลิตผลไม้ปลอดภัยและพืชสมุนไพร	ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพและความงาม
ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว	จัดทำแผนแม่บทสำหรับจอบแบบถนนบูรพาชลทิศ (ระยะที่ 2)	จัดการแสดงแสง-เสียง
	ปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่	จัดการแข่งขัน Rally และ Fam Trip
	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงาม	จัดทำสื่อโฆษณาและหนังสือ
		จัดมหกรรมกินสมุนไพร
HRM & Infrastructure	HRM: องค์ความรู้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย การจัดระบบฐานข้อมูล	
	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: การฟื้นฟูป่าชายเลน การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง	
	โครงสร้างพื้นฐาน: ถนน แหล่งน้ำ	

รูปที่ ๒ - ๑๒ แผนพัฒนาภาคใต้

ยุทธศาสตร์ภาค	โครงการ	ต้นทาง	กลายทาง	ปลายทาง	Impact
ยุทธศาสตร์ภาคที่ 1 พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของภาค	1. โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (294 ล้านบาท)	อุปกรณ์เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัย	ตั้งศูนย์สร้างความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยว	มีมาตรฐานด้านความปลอดภัย/นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
	3. โครงการเสริมสร้างความรู้เชิงชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม (78 ล้านบาท)	พัฒนาบุคลากร แหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยว	พัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้ให้บริการการท่องเที่ยว	การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว ส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว และสื่อประชาสัมพันธ์	ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น/เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง/รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
	6. โครงการพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยเมืองท่องเที่ยวทางน้ำ (40 ล้านบาท)	ชุดควบคุมการจราจรทางน้ำ ระบบสื่อสาร อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย	ศูนย์ควบคุมและสั่งการด้านความปลอดภัยทางน้ำ		
ยุทธศาสตร์ภาคที่ 2 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัยและยั่งยืน	2. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ/โคขุนศรีวิชัย Srivichai Beef (49 ล้านบาท)	การพัฒนาทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการผลิต	พัฒนาคุณภาพการแปรรูปและมาตรฐานสินค้า	ส่งเสริมการตลาด	แบรนด์การเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานสากล/เศรษฐกิจภาคเกษตรขยายตัว
	5. โครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตรสู่ความยั่งยืนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (62 ล้านบาท)	ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวสิ่งช่วยอินทรีย์เพื่อส่งออก	พัฒนาภาคการเกษตรสู่มาตรฐานและมีความยั่งยืน	เผยแพร่และประชาสัมพันธ์	
		ส่งเสริมธนาคารกัญ/เกษตรอินทรีย์		ตลาดส่งออกสินค้าเกษตร	
ยุทธศาสตร์ภาคที่ 3 อนุรักษ์พื้นที่และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	4. โครงการบริหารจัดการขยะทะเลบริเวณภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ให้ปริมาณลดลง เพื่อความยั่งยืนและมีมิตรกับสิ่งแวดล้อม (21 ล้านบาท)	จัดทำหัตถ์ขยะ	บูรณาการกิจกรรมจัดการขยะและจัดทำมาตรการลดปริมาณขยะ	ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และประสานการจัดการขยะบนบกกับ อปท.	มีทรัพยากรทางทะเลเพิ่มขึ้น/ขยะและมลพิษทางทะเลลดลง
		อบรมให้ความรู้ประชาชนในการจัดการขยะ			

เป็นผลสรุปที่ประชุมประธานคณะทำงานภายใต้ อ.ก.บ.ภ. ทั้ง 5 คณะ (6 ภาค) เมื่อวันที่ 24 - 25 ม.ค. 2562

การประชุม อ.ก.บ.ภ. ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน 1/2562 - 20 กุมภาพันธ์ 2562

31

รูปที่ ๒ - ๑๓ แผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน

ยุทธศาสตร์ภาค	ข้อเสนอโครงการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ส่วนที่ 2 (212.423 ล้านบาท)				Impact
	โครงการ	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง	
พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปภาคเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต	1. โครงการส่งเสริมเลี้ยงและแปรรูปสุกรเพื่อความมั่นคง มั่งคั่งชายแดนใต้ (140 ล้านบาท)	ส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสายพันธุ์สุกร (โค แพะ แกะ ไก่เบตง)	ศูนย์พัฒนาและผลิตอาหารสัตว์ครบวงจร (TMR)	การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	สินค้าเกษตรมีความหลากหลายและมูลค่าเพิ่มขึ้น/ภาคการเกษตรและการแปรรูปมีการขยายตัว/แบรนด์เกษตรมีคุณภาพ/มาตรฐานอาหารปลอดภัยเพื่อการส่งออก
	2. โครงการยกระดับมาตรฐานฟาร์มและส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการประมงกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (41 ล้านบาท)	ส่งเสริมการเลี้ยงและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำ	ส่งเสริมการแปรรูปสัตว์น้ำสู่อุตสาหกรรมแปรรูป	การสร้างแบรนด์สินค้าอาหารแปรรูปจากการเกษตร และผลิตภัณฑ์สินค้าอาหารปลอดภัย	
เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	3. โครงการพัฒนาระบบการบริการการแพทย์ฉุกเฉินเพื่อเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ (30 ล้านบาท)	พัฒนาคุณภาพและปริมาณการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการแปรรูป	ส่งเสริมตลาดการค้าและการส่งออก	เศรษฐกิจภาคการเกษตรขยายตัวและการแปรรูป
		สร้างเครือข่ายระบบการแพทย์ฉุกเฉิน	จัดตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการดูแลฉุกเฉิน	เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร	เกษตรกรมีความมั่นคงเข้มแข็ง/มีรายได้เพิ่มขึ้น
		เพิ่มประสิทธิภาพอุปกรณ์การกู้ชีพพื้นฐานและการลำเลียงผู้ป่วย		สร้างกระแสการตระหนักรู้ถึงการส่งเสริมสุขภาพ	ประชาชนเข้าถึงและได้รับการบริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพและรวดเร็ว
		ส่งเสริมการเข้าถึงวิตามินและวิตามินพื้นฐานที่จำเป็นในเด็กและมารดา			ประชาชนมีสุขภาวะที่ดีขึ้น
					ประชาชนมีความมั่นคงทั้งสุขภาพ อาชีพ และรายได้ที่ดีขึ้น

เป็นผลสรุปที่ประชุมประธานคณะกรรมการภายใต้ อ.ก.บ.ภ. ทั้ง 5 คณะ (6 ภาค) เมื่อวันที่ 24 – 25 ม.ค. 2562

๒.๑.๒.๖ การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากจะเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ แล้ว ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้จัดทำแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด จะทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขการขับเคลื่อนการบูรณาการการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยเป้าหมายกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาค ได้แก่ ส่วนราชการกระทรวง/กรม หน่วยงานของรัฐ (รัฐวิสาหกิจ และองค์การ (มหาชน)) และ ๒) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาและแผนงานโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ได้แก่ (๑) ระดับผู้บริหาร (ผู้ว่าราชการ/รองผู้ว่าราชการ) (๒) หัวหน้าสำนักงานและหัวหน้ายุทธศาสตร์จังหวัด (๓) ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (ใน ก.บ.ภ. และ ก.บ.จ.) และ (๔) ส่วนราชการในพื้นที่ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ทั้งนี้ แบบสำรวจดังกล่าวจะต้องมีการสอบถามกับผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค สศช. และนำมาปรับปรุงให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และครบถ้วน ก่อนการจัดทำในรูปแบบ Google Form เพื่อจัดส่งให้กลุ่มเป้าหมายข้างต้นต่อไป

สำหรับแบบสำรวจข้อมูลและความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการงาน มีการกำหนดประเด็น ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ ๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด และส่วนที่ ๓ การติดตามประเมินผล ซึ่งในแต่ละส่วนจะมีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง และเป็นรูปแบบของการประเมินโดยใช้ระดับ ๕ ระดับ คือ “มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด” ซึ่งจะใช้การตีความในรูปแบบ Likert Scale และนำมาประมวลเพื่อจำแนกตามตัวแปรของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งมีการประมวลข้อมูลเชิงคุณภาพในคำถามปลายเปิด คือ อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยตัวอย่างของแบบสอบถามแสดงได้ดังนี้

แบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น
โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด
ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

หมายเหตุ กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มภาค และแผนปฏิบัติการภาค รวมทั้งแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของภาค และจังหวัด อาทิ ก.บ.ก./ก.บ.จ. หัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาค ที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการของภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจะนำเสนอในภาพรวม

ส่วนที่ ๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการประจำปีของภาคและจังหวัด รวมทั้งการขอโอนเปลี่ยนแปลงโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค และแผนปฏิบัติการของภาค จังหวัด และจังหวัด

หมายเหตุ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของภาคและจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ โดยเลือก/ใส่เครื่องหมาย ☒ ตามที่ท่านมีความเห็น พร้อมระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

๑. โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่ (ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐

- ๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของ ก.บ.ภ.
- ๒) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของ อ.ก.บ.ภ. ทั้ง ๖ คณะ
- ๓) ความเหมาะสมขององค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของ ก.บ.ภ.
- ๔) ความเหมาะสมขององค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของ ก.บ.จ.
- ๕) ความเหมาะสมของโครงสร้างและบทบาทของสำนักงาน OSM
- ๖) ความเหมาะสมของโครงสร้างของสำนักงานจังหวัดกับบทบาทความรับผิดชอบ
- ๗) ความเหมาะสมของโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นต่อบทบาทการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.
- ๘) ความคล่องตัวของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ สำนักงานจังหวัด และ OSM ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด

๒. การจัดทำแผนพัฒนาภาค (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ๑) ความชัดเจนในบทบาทและขอบเขตของแผนพัฒนาภาค
- ๒) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาภาคฯ
- ๓) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค
- ๔) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการภาค
- ๕) ความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการภาค
- ๖) ความชัดเจนของลักษณะ “โครงการ Missing Link” ตามหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการภาค
- ๗) ความชัดเจนของกลไก วิธีการและเกณฑ์การพิจารณาโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค
- ๘) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์การพิจารณาการขออนุมัติโอนเปลี่ยนแปลงรายการและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการภาค

๓. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และจังหวัด

- ๑) ความชัดเจนในบทบาท/ขอบเขตแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด
- ๒) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด
- ๓) กลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด มีสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาภาคและแผนระดับท้องถิ่นในลักษณะ One Plan
- ๔) ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด
- ๕) ความเหมาะสมของระยะเวลาและขั้นตอนการจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนา และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด
- ๖) ความเหมาะสมของระยะเวลาและขั้นตอนการขอโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด
- ๗) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการประสานแผนระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- ๘) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณฯ
- ๙) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละระดับในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

- ๑๐) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอแผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณฯ

๔. การบริหารงบประมาณ

- ๑) ความชัดเจนของกลไกและเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค
- ๒) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค
- ๓) ความชัดเจนของเกณฑ์จำแนกการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาในพื้นที่ภาค ระหว่างแผนบูรณาการภาค กับแผนบูรณาด้านอื่น ๆ และงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในพื้นที่ภาค
- ๔) ความเหมาะสมของกรอบงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนจังหวัด
- ๕) ความเหมาะสมของเกณฑ์การจัดสรรวงเงินงบประมาณให้แก่แต่ละกลุ่มจังหวัดและจังหวัด
- ๖) การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด/จังหวัด และส่วนท้องถิ่น
- ๗) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๕. ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)

- ๑) การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาภาคในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส ประเด็นปัญหาท้าทายของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม
- ๒) หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น นำกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาภาคแปลงไปสู่การปฏิบัติ
- ๓) แผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดมีการเชื่อมโยงและบูรณาการในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า
- ๔) ความสอดคล้องระหว่างแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด กับแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ การติดตามประเมินผล

- ๑) การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล รูปแบบการติดตามประเมินผล
- ๒) ทรัพยากรที่ใช้เพื่อการติดตามประเมินผล
- ๓) กลไก วิธีการ ระยะเวลา ในการติดตามประเมินผล ในทางปฏิบัติ
- ๔) การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์

กลุ่มเป้าหมาย: ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ภาค

แบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด
ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

หมายเหตุ กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ (รัฐวิสาหกิจ/องค์กรมหาชน) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค (แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) โดยผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจะนำเสนอในภาพรวม

การเปิดเผยซึ่งเป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ตามมาตรา ๒๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น คณะนักวิจัยจะไม่เปิดเผย ไม่ระบุตำแหน่ง หรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ใด ซึ่งจะทำให้ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่มีสภาพของการเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. ตำแหน่ง.....
๒. กรม/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรมหาชน
๓. กระทรวง
๔. ที่อยู่ (ระบุชื่อและที่อยู่หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงาน)
๕. เบอร์โทรศัพท์ (หน่วยงาน).....

ส่วนที่ ๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค (หรือแผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) รวมทั้งการขอโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ/งบประมาณ

หมายเหตุ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ/งบประมาณ โดยเลือกใส่เครื่องหมาย ☒ ตามที่ท่านมีความเห็น พร้อมระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่					
๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.)	☐	☐	☐	☐	☐
๒) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.)	☐	☐	☐	☐	☐
๓) ความเหมาะสมของโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นต่อการพัฒนาการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ	☐	☐	☐	☐	☐
การจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค					
๔) แผนพัฒนาภาคมีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการชี้นำการพัฒนาเชิงพื้นที่	☐	☐	☐	☐	☐
๕) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาภาค	☐	☐	☐	☐	☐
๖) การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค/แผนปฏิบัติการภาค (แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่	☐	☐	☐	☐	☐
๗) การนำแผนพัฒนาภาคเป็นกรอบในการจัดทำแผนงานโครงการ (ภายใต้แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) ของกระทรวง/กรม/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรมหาชน/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๘) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการภาค	☐	☐	☐	☐	☐
๙) ความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำและนำเสนอแผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค	☐	☐	☐	☐	☐
๑๐) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการภาค รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณฯ	☐	☐	☐	☐	☐
การบริหารงบประมาณ					
๑๓) ความจำเป็นที่ต้องมีการจัดสรรงบประมาณแผนงานโครงการพัฒนา (ในพื้นที่ระดับภาค) ของส่วนราชการ/หน่วยงาน (Function) ไว้ภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค	☐	☐	☐	☐	☐
๑๔) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (Function) ในการจัดสรรงบประมาณให้อยู่ภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค กับแผนบูรณาการรายสาขา และ/หรือแผนของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (ตามแผน Function)	☐	☐	☐	☐	☐
๑๕) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณ	☐	☐	☐	☐	☐
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)					
๑๖) ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาภาคมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนา	☐	☐	☐	☐	☐

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับนโยบาย สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของพื้นที่					
๑๗) แผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐภายใต้แผนปฏิบัติการภาค (แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและบูรณาการ พัฒนาร่วมกันในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า	☐	☐	☐	☐	☐

ปัญหาอุปสรรค

- ๑) การบูรณาการแผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนา ภาค ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า

.....

.....

.....

- ๒) การจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค

.....

.....

.....

- ๓) อื่น ๆ

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

- ๑)

.....

.....

.....

- ๒)

.....

.....

.....

- ๓)

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๓ การติดตามประเมินผล

หมายเหตุ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการภายใต้
แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค โดยเลือกและใส่เครื่องหมาย ☒ ตามที่ท่านมีความเห็น พร้อม
ระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล รูปแบบการติดตามประเมินผล					
๑) หน่วยงานของท่านมีการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การวางแผนในการดำเนินโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๒) หน่วยงานของท่านมีความชัดเจนของการกำกับติดตามประเมินผล เช่น การกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ทำการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
๓) ความเหมาะสมของของตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
๔) การมีหน่วยงานอิสระ หรือสถาบันการศึกษามาร่วมในการติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
ทรัพยากรในการติดตามประเมินผล					
๕) หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการติดตามประเมินผลอย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๖) ระยะเวลาที่มีการใช้ในการติดตามประเมินผลจริง มีความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๗) บุคคลากรที่ใช้ในการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๘) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการในการติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
กลไก วิธีการ ในการติดตามประเมินผล ในทางปฏิบัติ					
๙) รูปแบบการติดตามประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๐) การดำเนินการตามกรอบการติดตามประเมินผลได้อย่างครบถ้วน	☐	☐	☐	☐	☐
๑๑) การได้รับความร่วมมือ จากผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
๑๒) การบูรณาการติดตามประเมินผลร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๓) การรายงานผลเป็นไปด้วยความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์					

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๔) หน่วยงานของท่านมีการนำรายงานผลการประเมินมาถอดบทเรียน ทำเป็นข้อสรุป	☐	☐	☐	☐	☐
๑๕) หน่วยงานของท่านมีการเผยแพร่ผลการติดตามและประเมินผลต่อหน่วยงานอื่น หรือสาธารณะ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๖) หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการแสดงข้อคิดเห็นต่อผลการติดตามและประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
๑๗) หน่วยงานของท่านมีการแจ้งผลการประเมิน/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๘) ผลการประเมินถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการโครงการในอนาคต	☐	☐	☐	☐	☐

ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

กลุ่มเป้าหมาย: ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

แบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด
ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

หมายเหตุ กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
แผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด โดย
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจะนำเสนอในภาพรวม

การเปิดเผยซึ่งเป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ตามมาตรา ๒๔ (๔) แห่ง
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น คณะนักวิจัยจะไม่เปิดเผย ไม่ระบุชื่อ หรือส่วน
ที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ใด ซึ่งจะทำให้ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยไม่มีสภาพของ
การเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. ชื่อ.....

๒. จังหวัด.....

กลุ่มจังหวัด.....

กรณีเป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐ โปรดตอบข้อ ๓

๓. หน่วยงานต้นสังกัด.....

ตำแหน่ง.....

ที่อยู่ (ระบุชื่อหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารจังหวัดด้วย).....

เบอร์โทรศัพท์.....

กรณีที่ท่านอยู่ในภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โปรดตอบข้อ ๔

๔. องค์กร.....

ตำแหน่ง.....

ที่อยู่.....

เบอร์โทรศัพท์.....

๕. กรณีท่านมีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและ/หรือแผนปฏิบัติการประจำปี
กลุ่มจังหวัด (โปรดทำส่วนที่ ๒.๑ และส่วนที่ ๓ - ส่วนที่ ๔)

๖. กรณีท่านมีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ/หรือแผนปฏิบัติการประจำปีของ
จังหวัด (โปรดทำส่วนที่ ๒.๒ และส่วนที่ ๓ - ส่วนที่ ๔)

**ส่วนที่ ๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและ
แผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งการขอ
โอนเปลี่ยนแปลงโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่ม
จังหวัด และจังหวัด**

หมายเหตุ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการ
ประจำปีของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ โดยเลือกใส่เครื่องหมาย ☒ ตามที่
ท่านมีความเห็น พร้อมระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

ส่วนที่ ๒.๑ สำหรับผู้ตอบที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดหรือแผนปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด

ประเด็นคำถาม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่					
๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ภ.)	☐	☐	☐	☐	☐
๒) ความเหมาะสมของโครงสร้างและบทบาทของสำนักงาน OSM (กลุ่มงานบริหาร ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด)	☐	☐	☐	☐	☐
๓) ความเหมาะสมของโครงสร้างของสำนักงานจังหวัดกับบทบาทความรับผิดชอบ	☐	☐	☐	☐	☐
๔) ความเหมาะสมของโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นต่อบทบาทการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ	☐	☐	☐	☐	☐
๕) ความคล่องตัวของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ สำนักงานจังหวัด และ OSM ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด					
๖) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดมีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในแข่งขันของกลุ่มจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๗) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๘) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด					
๙) กลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และแผนระดับท้องถิ่นในลักษณะ One Plan	☐	☐	☐	☐	☐
๑๐) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๑) ความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๒) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการประสานการขับเคลื่อนแผนระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	☐	☐	☐	☐	☐
๑๓) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการและงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณ	☐	☐	☐	☐	☐

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การบริหารงบประมาณ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๔) ความเหมาะสมของกรอบวงเงินงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๕) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (Function) ในการจัดสรรงบประมาณให้อยู่ภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาคกับแผนบูรณาการรายสาขา และ/หรือแผนของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (ตามแผน Function)	☐	☐	☐	☐	☐
๑๖) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณกลุ่มจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๗) การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด งบประมาณจังหวัด และส่วนท้องถิ่น	☐	☐	☐	☐	☐
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนา ในพื้นที่ (Area Base)					
๑๘) การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สามารถตอบสนองการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๒๐) โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด มีการเชื่อมโยงและบูรณาการกันระหว่างจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า	☐	☐	☐	☐	☐

ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๒.๒ สำหรับผู้ตอบที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดหรือแผนปฏิบัติการ
ประจำปีของจังหวัด

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่					
๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)	☐	☐	☐	☐	☐
๒) ความเหมาะสมของโครงสร้างของสำนักงานจังหวัดกับบทบาทความรับผิดชอบ	☐	☐	☐	☐	☐
๓) ความเหมาะสมของโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นต่อบทบาทการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ	☐	☐	☐	☐	☐
๔) ความคล่องตัวของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ สำนักงานจังหวัด และ OSM (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด) ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด					
๕) แผนพัฒนาจังหวัดมีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาความต้องการของพื้นที่จังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๖) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๗) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๘) กลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และแผนระดับท้องถิ่นในลักษณะ One Plan	☐	☐	☐	☐	☐
๙) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๐) ความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๑) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการประสานแผนระหว่าง ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น	☐	☐	☐	☐	☐
๑๒) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการและงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและงบประมาณ					
การบริหารงบประมาณ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๓) ความเหมาะสมของกรอบเงินงบประมาณในการขับเคลื่อนพัฒนาจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๔) ความเหมาะสมของเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๕) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณจังหวัด	☐	☐	☐	☐	☐
๑๖) การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด งบประมาณจังหวัด และส่วนท้องถิ่น					
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนาในพื้นที่					

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(Area Base)					
๑๓) การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๑๔) โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดมีการเชื่อมโยงและบูรณาการกันในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า	☐	☐	☐	☐	☐

ปัญหาอุปสรรค.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.....

.....

.....

ส่วนที่ ๓ การติดตามประเมินผล

หมายเหตุ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ โดยเลือกและใส่เครื่องหมาย ☒ ตามที่ท่านมีความเห็น พร้อมระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล รูปแบบการติดตามประเมินผล					
๑) หน่วยงานของท่านมีการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การวางแผนในการดำเนินโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๒) หน่วยงานของท่านมีความชัดเจนของการกำกับติดตามประเมินผล เช่น การกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ทำการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
๓) ความเหมาะสมของของตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
๔) การมีหน่วยงานอิสระ หรือสถาบันการศึกษาร่วมในการติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
ทรัพยากรในการติดตามประเมินผล					

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕) หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการติดตามประเมินผลอย่างเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๖) ระยะเวลาที่ใช้ในการติดตามประเมินผลจริง มีความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๗) บุคคลากรที่ใช้ในการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐
๘) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการในการติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
กลไก วิธีการ ในการติดตามประเมินผล ในทางปฏิบัติ					
๙) รูปแบบการติดตามประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๐) การดำเนินการตามกรอบการติดตามประเมินผลได้อย่างครบถ้วน	☐	☐	☐	☐	☐
๑๑) การได้รับความร่วมมือ จากผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
๑๒) การบูรณาการติดตามประเมินผลร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ	☐	☐	☐	☐	☐
การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์					
๑๓) หน่วยงานของท่านมีการนำรายงานผลการประเมินมาถอดบทเรียน ทำเป็นข้อสรุป	☐	☐	☐	☐	☐
๑๔) หน่วยงานของท่านมีการเผยแพร่ผลการติดตามและประเมินผลต่อหน่วยงานอื่น หรือ สาธารณะ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๕) หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการแสดงข้อคิดเห็นต่อผลการติดตามและประเมินผล	☐	☐	☐	☐	☐
๑๖) หน่วยงานของท่านมีการแจ้งผลการประเมิน/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับผลการประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๑๗) ผลการประเมินถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการโครงการในอนาคต	☐	☐	☐	☐	☐

ปัญหาอุปสรรค.....

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.....

.....
.....
.....

ส่วนที่ ๔ การขับเคลื่อนแผนการพัฒนาภาค

หมายเหตุ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาแผนพัฒนาภาค โดยเลือกและใส่เครื่องหมาย ☒ ตามที่ท่านมีความเห็น พร้อมระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑) หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค	☐	☐	☐	☐	☐
๒) ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคแต่ละภาคมีความสอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่	☐	☐	☐	☐	☐
๓) แผนบูรณาการภาคกับแผนบูรณาการรายสาขาอื่น ๆ รวมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาและการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	☐	☐	☐	☐	☐
๔) ควรมีการนำแผนพัฒนาภาคเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนงานโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐
๕) พื้นที่กลุ่มจังหวัดและจังหวัด ได้รับประโยชน์จากการดำเนินแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค	☐	☐	☐	☐	☐

ปัญหาอุปสรรค.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข.....

.....

.....

.....

นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแบบตารางผลการดำเนินแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแผนงานโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งจะนำมาใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งคัดเลือกพื้นที่และโครงการต้นแบบของแต่ละภาคเพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ต่อไป

๒.๑.๒.๗ การวิเคราะห์ผลจากการสำรวจด้วยตัวแบบการประเมินที่กำหนด เช่น CIPP Model หรือตัวแบบการประเมินอื่น โดยเป็นตัวแบบที่มีการใช้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาประกอบกัน และจัดทำ Template รูปแบบการนำเสนอผลการประเมิน ปัญหาและอุปสรรค ในรายกลุ่มจังหวัด และจังหวัด

๒.๑.๒.๘ จัดทำข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงกลไกและกระบวนการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำแผน แนวทางการติดตามประเมินผล และรายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. (TOR ๕.๑.๕)

๒.๑.๓ การจัดประชุมระดมความคิดเห็น (TOR ๕.๒)

๒.๑.๓.๑ การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ๖ ภาค อย่างน้อยภาคละ ๒ ครั้ง (โดยภาคใต้และภาคใต้ชายแดน จัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกัน (TOR ๕.๒.๑)

๒.๑.๓.๒ การจัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค ๖ ภาค อย่างน้อยภาคละ ๑ ครั้ง (โดยภาคใต้และภาคใต้ชายแดน จัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกัน) จำนวนอย่างน้อย ๑๐๐ คนต่อครั้ง (TOR ๕.๒.๒)

๒.๑.๓.๓ จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ อย่างน้อย ๑ ครั้ง จำนวนอย่างน้อย ๑๕๐ คน (TOR ๕.๒.๑)

๒.๑.๔ จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ สศช. (TOR ๕.๓) ในองค์ความรู้ในการจัดทำแบบติดตามประเมินผล แผน การจัดเตรียมแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการลงพื้นที่การปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สศช. สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการติดตามประเมินผลแผนฯ ในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาโครงการฯ จะเพิ่มเติมการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่และทีมบูรณาการกลางของ สศช. (Core Team) ได้มีโอกาสเพิ่มองค์ความรู้และทำงานคู่ขนานไปกับที่ปรึกษาโครงการฯ ในลักษณะ on the job training ตั้งแต่เริ่มต้นไปจนจบโครงการ โดยเนื้อหาของหลักสูตรเป็นดังนี้

หลักสูตร การวิเคราะห์ กำกับติดตาม และประเมินผลโครงการ (๑๒ ชั่วโมง) ประกอบด้วย

๑) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ การติดตาม และการประเมินผล (๐.๕ ชั่วโมง) เป็นการนำเสนอความรู้เบื้องต้น ความจำเป็นของการติดตามประเมินผลในวงจรของการจัดทำโครงการ

๒) กระบวนการติดตามและประเมินผล และแนวปฏิบัติของ สศช. (๑.๕ ชั่วโมง) เป็นการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานในการจัดทำโครงการของ สศช. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีพื้นฐานและรับทราบและเข้าใจรูปแบบการทำงานขององค์กร

๓) เทคนิค และเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ (๑.๕ ชั่วโมง) นำเสนอเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินโครงการ เช่น การใช้ตัวแบบ CIPP การใช้ตัวแบบทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ และเทคนิคที่เกี่ยวข้อง

๔) ตัวชี้วัดและตัวชี้วัดความสำเร็จ (๒.๐ ชั่วโมง) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผล ทั้งตัวชี้วัดในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ การกำหนดตัวชี้วัด และแนวคิดของการทำตัวชี้วัดผสม

๕) การจัดทำฐานข้อมูล และสถิติเพื่อการประเมินผลโครงการ (๒.๐ ชั่วโมง) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สถิติเพื่อการประเมินผลโครงการ รวมถึงรูปแบบการจัดการฐานข้อมูลเพื่อให้ประมวลผลทางสถิติได้ง่าย และการอ่านค่าสถิติที่จำเป็นต่อการประเมินผล

๖) การวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ (๑.๕ ชั่วโมง) ความสำคัญของการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินโครงการ การศึกษาเกี่ยวกับวงจรการบริหารความเสี่ยงโครงการ การกำหนดประเด็นความเสี่ยง การระบุขนาดของความเสี่ยง และวิธีการบริหารความเสี่ยง และรายงานความเสี่ยง

๗) การสรุปผลการประเมินโครงการและการเขียนรายงาน (๑.๕ ชั่วโมง) เป็นการเสนอรูปแบบของการเขียนสรุปการประเมินผลโครงการที่ดี การเขียนรายงานประเมินผลโครงการให้ได้ความสมบูรณ์ มีรายละเอียดที่จำเป็น และสามารถให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ

๘) กรณีศึกษา การวิเคราะห์ กำกับติดตาม และประเมินผลโครงการ (๑.๕ ชั่วโมง) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยการใช้กรณีศึกษาที่เกิดขึ้น ซึ่งให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะจากกรณีศึกษาดังกล่าว

รูปที่ ๒ - ๑๔ ปฏิทินการลงพื้นที่ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

กรกฎาคม ๒๕๖๓

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
			1	2	3	4
5	6 วันหยุด	7 วันหยุด	8	9 กลุ่มจังหวัด ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จ.ขอนแก่น	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28 วันหยุด	29 กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 จ.อุบลราชธานี	30	31	1 สด

สิงหาคม ๒๕๖๓

อาทิตย	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
2	3 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 จ.พิษณุโลก	4 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 จ.นครสวรรค์	5	6	7	8
9	10 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 จ.ชลบุรี	11	12 วันหยุด		14 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย จ.กระบี่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน จ.อยุธยา	15
16	17 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จ.เชียงใหม่	18 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จ.เชียงราย กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 จ.นครปฐม	19 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 จ.เพชรบุรี	20 กลุ่มจังหวัด ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 กลุ่มจังหวัด ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จ.อุดรธานี	21	22
23	24	25	26	27	28 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จ.ปัตตานี	29
30	31	1 ก.ย.	2 ก.ย.	3 ก.ย.	4 ก.ย.	5 ก.ย.

๒.๒ แผนการดำเนินงาน

การศึกษานี้ใช้เวลา ๑๐ เดือน โดยมีการส่งมอบงาน ๔ งาน มีแผนงานตามตารางที่ ๒ - ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒ - ๒ แผนการดำเนินงาน

การดำเนินงาน	เดือนที่									
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
๑. กำหนดกรอบวิธีการประเมิน การออกแบบสำรวจ และวิธีการจัดเก็บข้อมูลอื่น ๆ										
๒. จัดทำกรอบแนวคิด กลไกการบริหารงาน แผนการปฏิบัติงาน										
๓. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการวิเคราะห์ กำกับติดตาม และประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ										
๔. รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด										
๕. จัดทำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ (เบื้องต้น) เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด										
ส่งมอบงานงวดที่ ๑ รายงานขั้นต้น	**									
๖. ฝึกอบรมให้กับ จนท.สพท.โดยอบรมใน Classroom Training ๑๒ ชั่วโมง										
๗. ศึกษาและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลฯ										
๘. ลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นฯ ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ (ประชุม Focus Group ๖ ภาค ครั้งที่ ๑)										
๙. กำหนดและคัดเลือกประเด็นศึกษา สร้างเกณฑ์การคัดเลือกประเทศมาเป็นกรณีศึกษา										
๑๐. จัดทำ Template เพื่อการจัดเก็บข้อมูล พร้อมทั้งระบบการจัดส่งและเก็บข้อมูล โดยใช้รูปแบบของ Google Form และจัดส่งให้กลุ่มจังหวัด จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง										
๑๑. การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด โครงการสำคัญ										
๑๒. การศึกษากรณีศึกษาตัวอย่างของต่างประเทศ										
๑๓. การเลือกพื้นที่ต้นแบบเพื่อการศึกษาเชิงลึก และถอดบทเรียน										
๑๔. สรุปผลการประเมินฯ เบื้องต้น จากข้อมูล template										
๑๕. ลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นฯ ผลการประเมินฯ เบื้องต้น (จัดประชุมระดมความคิดเห็น Focus Group ๖ ภาค ครั้งที่ ๒)										
๑๖. จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค ๖ ภาค										

การดำเนินงาน	เดือนที่									
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
๑๗. การวิเคราะห์ผลการประเมิน										
ส่งมอบงานงวดที่ ๒ รายงานการศึกษาชั้นกลาง						**				
จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ อย่างน้อย ๑ ครั้ง										
ส่งมอบงานงวดที่ ๓ ร่างรายงานการศึกษานับสมบูรณ์								**		
การปรับแก้ไขรายงาน										
ส่งมอบงานงวดที่ ๔ รายงานการศึกษานับสมบูรณ์										**

หมายเหตุ ** การส่งมอบงานตามระยะเวลาการส่งมอบ (เริ่มสัญญาฯ วันที่ ๑๒ พ.ค. ๒๕๖๓)

๒.๓ กำหนดการส่งมอบงาน

๒.๓.๑ รายงานขั้นต้น (Inception Report) จำนวน ๓๐ ชุด ภายในเดือนที่ ๑ นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา โดยครอบคลุม การแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา กลไกในการบริหารงาน แผนการปฏิบัติงานที่จะให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๒.๓.๒ รายงานการศึกษาชั้นกลาง (Interim Report) จำนวน ๓๐ ชุด ภายในเดือนที่ ๖ นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา โดยครอบคลุมผลการศึกษา ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๑ ข้อ ๑) – ๔) ผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ในพื้นที่ศึกษา ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๒ ข้อ ๑) และ ผลการประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๒ ข้อ ๒)

๒.๓.๓ ร่างรายงานการศึกษานับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ภายในเดือนที่ ๘ นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา โดยครอบคลุมผลการศึกษาค้นคว้าติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและระบบการติดตาม ประเมินผล ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๑ ข้อ ๕) และผลการประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๒ ข้อ ๓)

๒.๓.๔ รายงานการศึกษานับสมบูรณ์ (Final Report) ภายในเดือนที่ ๑๐ นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานทั้งหมดซึ่งได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และสรุปผลการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของ สสช. ตามขอบเขตวิธีการศึกษาข้อ ๑.๕.๓ ได้แก่

๑) เอกสารรายงานโครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และ แผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ฉบับสมบูรณ์ ของ ๖ พื้นที่ศึกษาฯ ละ ๑๐๐ เล่ม

๒) เอกสารรายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary Report) เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ของทั้ง ๖ พื้นที่ศึกษาในเล่มเดียวกัน จำนวน ๒๐๐ เล่ม

๓) USB Flash Drive ซึ่งบรรจุเอกสารรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์และรายงานสรุป
สำหรับผู้บริหารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน ๑๕๐ ชุด

๔) USB Flash Drive ซึ่งบรรจุข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ประกอบการศึกษาวิเคราะห์ภายใต้
การดำเนินโครงการฯ ในรูปแบบไฟล์ Word ไฟล์ Excel หรืออื่น ๆ จำนวน ๑๐ ชุด

บทที่ ๓ :

การบริหารโครงการ

บทที่ ๓ การบริหารโครงการ

๓.๑ โครงสร้างการบริหารจัดการโครงการ

ในด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานโครงการศึกษาฯ คณะที่ปรึกษาฯ ได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานตามภาพที่ ๓ – ๑ โดยประกอบด้วย

๑) **หัวหน้าโครงการ** มีประสบการณ์ด้านการวางแผนงาน และบริหารจัดการ ตลอดจนอำนาจการดำเนินงานโครงการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ขอบเขต เป้าหมาย และระยะเวลาของโครงการศึกษาฯ ที่กำหนดไว้ มีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์อย่างน้อย ๑๐ ปี

๒) **ผู้เชี่ยวชาญ** ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนพัฒนาประเทศ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนพัฒนาระดับพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ (ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ความสามารถในการแข่งขัน) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ (การศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) ผู้เชี่ยวชาญด้านตัวชี้วัดและการติดตามประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ จำนวน ๖ คน (ระยะเวลาทำงานอย่างน้อย ๘ เดือน) ซึ่งมีประสบการณ์และทำหน้าที่เกี่ยวกับงานในสาขาที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย ๕ ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการศึกษาวิจัย ภายใต้เครื่องมือและวิธีการศึกษาที่เหมาะสม และสามารถให้คำปรึกษาแก่ทีมนักวิจัย

๓) **นักวิจัย** มีความรู้ด้านสังคมศาสตร์/มนุษยศาสตร์/สถิติศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อย่างน้อย ๓ คน (ระยะเวลาทำงานอย่างน้อย ๘ เดือน) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยอย่างน้อย ๓ ปี

๔) **บุคลากรสนับสนุน** ประกอบด้วย ผู้ช่วยนักวิจัย ๕ คน (ระยะเวลาทำงานอย่างน้อย ๘ เดือน) และเลขานุการโครงการ ๑ คน (ระยะเวลาทำงาน ๑๐ เดือน) วุฒิการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งนี้ เลขานุการโครงการ จะต้องทำหน้าที่ประสานงานระหว่าง สศช. กับที่ปรึกษา และสนับสนุนการดำเนินโครงการ

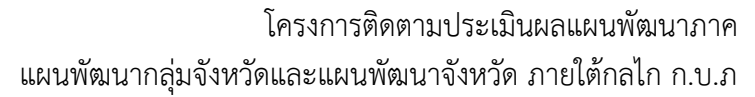
๓.๒ ระบบการบริหารจัดการโครงการ

ในการบริหารจัดการใช้ระบบการจัดการโดยเป็น Cross – Function และ Team Consulting โดยที่ปรึกษาคณะวิจัย เป็นผู้ให้คำปรึกษาเชิงเทคนิค ต่อผู้จัดการโครงการ และผู้จัดการโครงการเป็นผู้ประสานทีมผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นการทำงานแบบการปรึกษาหารือเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการประเมิน ออกแบบการสำรวจ ทั้งรูปแบบของ Platform Online และการจัด Focus Group โดยมีนักวิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทำการวิเคราะห์

ทั้งนี้ ในการจัดโครงสร้างมีการคำนึงถึงประเด็นของการประเมิน และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนพัฒนาประเทศ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนพัฒนาระดับพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ (ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ความสามารถในการแข่งขัน) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ (การศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) ผู้เชี่ยวชาญด้านตัวชี้วัดและการติดตามประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศ และนักวิจัย ประกอบด้วย นักวิจัย ด้านการสำรวจ นักวิจัย ด้านการประเมินเชิงพื้นที่ และ ชุมชน และนักวิจัย ด้านการติดตามและประเมินผล โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในแต่ละด้าน และยังมีนักวิจัยที่มี ประสบการณ์ในแต่ละด้าน มาร่วมกันดำเนินการในโครงการนี้

ในการบริหารจัดการ มีการใช้เครื่องมือที่ใช้ระบบการประชุมทีม ทั้ง Online และ Face to Face เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคู่ขนานและทันเวลา และการเตรียมการใช้ระบบ Online Platform เพื่อการจัดเก็บข้อมูล ทำให้การดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ รายละเอียดของภาระงานของทีมงานแต่ละบุคคลแสดงในตารางที่ ๓ - ๑


```
graph TD; DG[ผู้จัดการโครงการ] --- PR[ที่ปรึกษาคณะวิจัย (2 ท่าน)]; DG --> D1[ผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาประเทศ สวล.]; DG --> D2[ผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาพื้นที่]; DG --> D3[ผู้เชี่ยวชาญ ตัวชี้วัดการประเมินผล]; DG --> D4[ผู้เชี่ยวชาญ เศรษฐศาสตร์]; DG --> D5[ผู้เชี่ยวชาญ ทรัพยากรมนุษย์]; DG --> D6[ผู้เชี่ยวชาญ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ]; DG --> R1[นักวิจัย ด้านตัวชี้วัดติดตาม ประเมินผล]; DG --> R2[นักวิจัย การประเมินเชิงพื้นที่ ชุมชน]; DG --> R3[นักวิจัย การสำรวจ]; DG --> A1[ผู้ช่วยวิจัย การพัฒนาพื้นที่]; DG --> A2[ผู้ช่วยวิจัย การวางแผนยุทธศาสตร์]; DG --> A3[ผู้ช่วยวิจัย ตัวชี้วัดติดตามประเมินผล]; DG --> A4[ผู้ช่วยวิจัย การสำรวจ]; DG --> A5[ผู้ช่วยวิจัย การสำรวจ]; R1 --> NHC[เลขานุการโครงการ]; R2 --> NHC; R3 --> NHC; A1 --> NHC; A2 --> NHC; A3 --> NHC; A4 --> NHC; A5 --> NHC;
```


ตารางที่ ๓ - ๑ รายชื่อบุคลากร และการแบ่งภาระการทำงาน

ตำแหน่ง	รายชื่อ	ภาระหน้าที่
ที่ปรึกษาคณะวิจัย (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์ และ การติดตามประเมินผล)	ศ.ดร.สกันธ์ วรรณวิวัฒนา	การให้คำปรึกษาแก่คณะผู้วิจัย ในด้านเศรษฐศาสตร์ การติดตามประเมินผล และการดำเนินโครงการในภาพรวม
ที่ปรึกษาคณะวิจัย (ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน รัฐศาสตร์ การบริหารราชการ และ การพัฒนาพื้นที่)	รศ.ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์	การให้คำปรึกษาแก่คณะผู้วิจัย ในด้านรัฐศาสตร์ ระบบการบริหารราชการแผ่นดิน บทบาทของท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่
หัวหน้าโครงการ	ผศ.ดร.ศุภชัย ศรีสุชาติ	กำกับติดตามงานประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ คณะนักวิจัย ผู้ช่วยวิจัย การประสานกับ สศช. ในด้านทิศทางของการดำเนินงานวิจัย การประมวลผลและตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหางานวิจัย การระบุข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนพัฒนา ประเทศ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	คุณลดาวัลย์ คำภา	การออกแบบการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาประเทศ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดทำตัวชี้วัดด้านการวางแผนพัฒนาประเทศ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนพัฒนา ระดับพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และ จังหวัด	คุณอรุณี จันทร์แจ่มศรี	การออกแบบการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาระดับพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด การประเมินผลโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ตำแหน่ง	รายชื่อ	ภาระหน้าที่
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ (ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ความสามารถในการแข่งขัน)	รศ.ดร.ชนินทร์ มีโกคี	การออกแบบการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหาความยากจน การประเมินผลโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ (การศึกษา และการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์)	ผศ.ดร.แก้วขวัญ ตั้งติพวงศ์กุล	การออกแบบการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ การ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ การประเมินผลโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านตัวชี้วัดและการ ติดตามประเมินผล	ผศ.ดร.อนิณ อรุณเรืองสวัสดิ์	การออกแบบการประเมินด้านสิ่งแวดล้อม การจัดทำฐานข้อมูลตัวชี้วัด การสร้างตัวชี้วัดผสม การประเมินผลโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิ สารสนเทศ	ผศ.ดร.ณัฐพงษ์ พัฒนพงษ์	การจัดทำฐานข้อมูลตัวชี้วัด ในด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
นักวิจัย การสำรวจ	ผศ.ดร.พิมลพรรณ อิศรภักดี	การออกแบบการสำรวจและการประมวลผลการสำรวจ การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
นักวิจัย ด้านการประเมินเชิงพื้นที่ และชุมชน	อ.นนท์ นุชหมอน	การสำรวจเชิงพื้นที่ ชุมชน การรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่ การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
นักวิจัย ด้านการติดตามและ	คุณธัญบุรณ์ ดีสมสุข	การจัดทำฐานข้อมูล การประมวลผล

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ตำแหน่ง	รายชื่อ	ภาระหน้าที่
ประเมินผล		การลงพื้นที่และเป็นวิทยากร การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ผู้ช่วยนักวิจัย (ด้านการบริหารจัดการเชิงพื้นที่)	คุณภัทรุฒิ เฉยศิริ	การเป็นผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย ในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละด้าน รวบรวมเอกสารที่ จำเป็นและเกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม
ผู้ช่วยนักวิจัย (การวางแผนยุทธศาสตร์)	คุณอัญชลี ห่วงทอง	การเป็นผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย ในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละด้าน รวบรวมเอกสารที่ จำเป็นและเกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม
ผู้ช่วยนักวิจัย (ด้านตัวชี้วัดและการติดตาม ประเมินผล)	คุณบุษกร สันแสนดี	การเป็นผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย ในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละด้าน รวบรวมเอกสารที่ จำเป็นและเกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม
ผู้ช่วยนักวิจัย (ด้านการสำรวจ ลงพื้นที่)	คุณพิมพ์นรี ธีระธรรมสรณ์	การเป็นผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย ในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละด้าน รวบรวมเอกสารที่ จำเป็นและเกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม
ผู้ช่วยนักวิจัย (ด้านการสำรวจ ลงพื้นที่)	คุณศิริลักษณ์ จิตริศิลป์	การเป็นผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย ในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละด้าน รวบรวมเอกสารที่ จำเป็นและเกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม
เลขานุการโครงการ	คุณมัลลิกา สุขหอม	การติดต่อประสานงานด้านธุรการกับ สศช. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การอำนวยความสะดวกในการจัดประชุม

บทที่ ๔ :

ความเป็นมาและแนวคิด

- ๔.๑ ความเป็นมาและแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาค
แบบบูรณาการ
- ๔.๒ กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ
แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และ
แผนพัฒนาจังหวัด
- ๔.๓ นโยบายการพัฒนาประเทศ
- ๔.๔ ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่แบบ
บูรณาการ

บทที่ ๔ ความเป็นมาและแนวคิด

ในการศึกษาโครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. นั้น เนื่องจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนดังกล่าว จึงจำเป็นต้องศึกษาทบทวนบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่สำคัญได้แก่ ความเป็นมาและแนวคิด กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนโยบายการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ทราบถึงหลักการและแนวคิด กระบวนการจัดทำแผนเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ซึ่งจะนำไปประกอบการวิเคราะห์ประเด็นการติดตามประเมินผลต่อไป สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

๔.๑ ความเป็นมาและแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคแบบบูรณาการ

การพัฒนาประเทศตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ก่อให้เกิดการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความชัดเจนในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าเริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ เป็นต้นมา โดยมีจุดเน้นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ ๕ แห่ง ได้แก่ พื้นที่ ๓ จังหวัดชายทะเลภาคตะวันออก พื้นที่เฉพาะในภาคตะวันตก พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบน และพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๒) การพัฒนาเมืองหลัก เมืองรอง และชุมชนชนบท โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาชุมชนระดับเมืองของประเทศให้สามารถรองรับการขยายตัวของประชากรเมือง ๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งให้ความสำคัญกับท้องถิ่นชุมชน ในการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ การมีสิทธิอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมและคุณภาพที่ดีในพื้นที่ ทั้งนี้ในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ - ๑๑^๑ ยังคงเป็นการดำเนินงานจากส่วนกลาง

นอกจากนี้ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ได้เริ่มมีการพัฒนาพื้นที่ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งมีความชัดเจนในเรื่องของกลไกการบริหารและกำกับดูแลการบริหารการขับเคลื่อนที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการจัดทำแผนพัฒนา และการจัดสรรงบประมาณ โดยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) เป็นกลไกในการบริหารการขับเคลื่อนการพัฒนา รวมทั้งได้กำหนดให้จังหวัด กลุ่มจังหวัด สามารถยื่นคำขอตั้งงบประมาณได้โดยตรง โดยให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยจะต้องจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

^๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ - ๘ มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างชัดเจน ส่วนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ - ๑๑ แม้ว่าการกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ไม่ชัดเจน แต่ได้มีแนวทางและการขับเคลื่อนการพัฒนาสนับสนุนแนวทางการพัฒนาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เกิดการกระจายการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

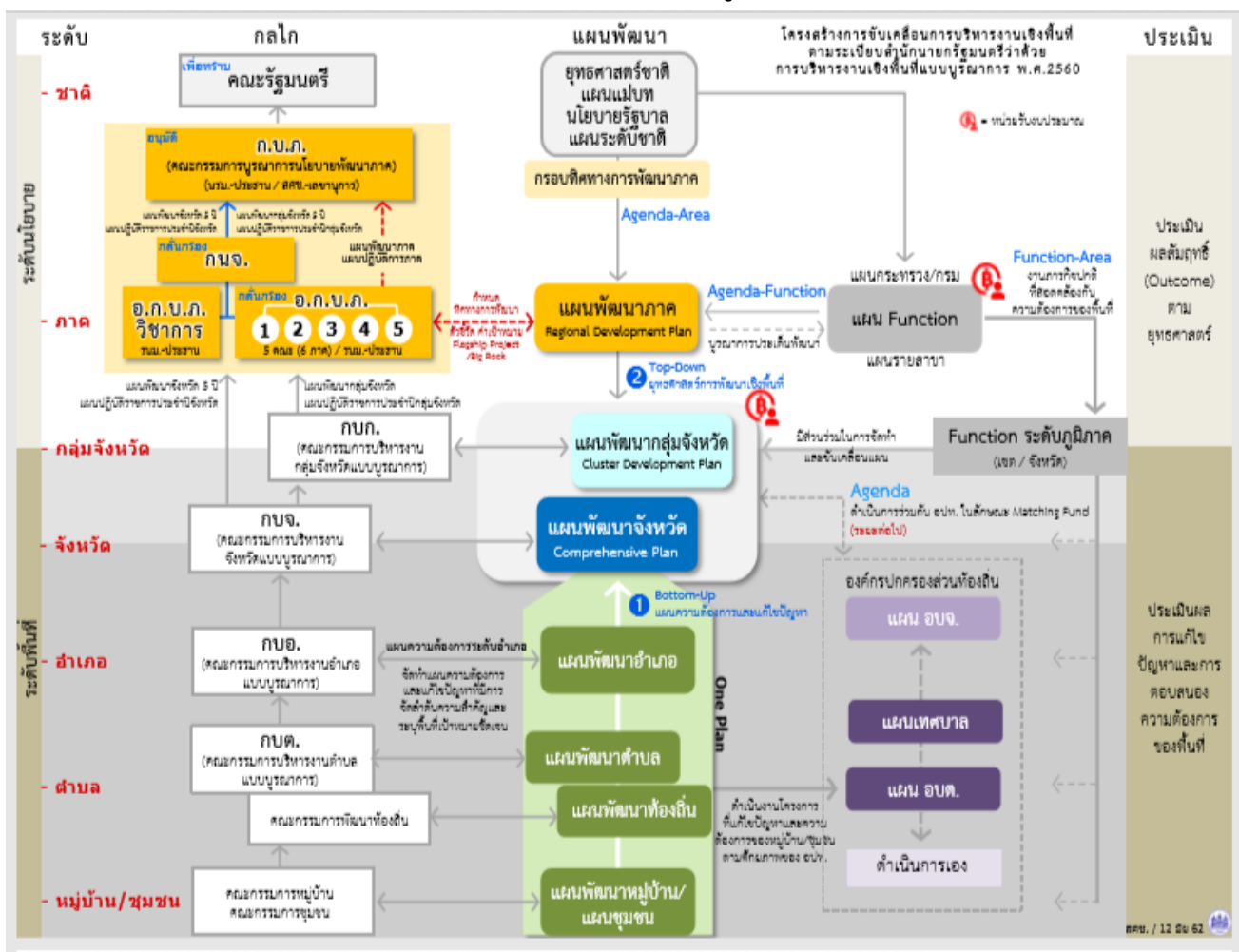
และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้เป็นไปตามกรอบทิศทางพัฒนาภาค ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการ โดยเริ่มจัดสรรงบประมาณเพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่ในระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ยังมีส่วนราชการระดับกระทรวง/กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำแผนพัฒนาตามบทบาทภารกิจในพื้นที่ โดยมอบหมายส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนาดังกล่าว ในขณะที่กลุ่มจังหวัดและจังหวัดแม้ว่าได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ ภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด แต่กิจกรรมภายใต้โครงการอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัดเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งในด้านความล่าช้า ความซ้ำซ้อน ความไม่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และปัญหาความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งขาดการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การพัฒนาในระดับพื้นที่ดังกล่าว ไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาการกระจายรายได้ และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้

จากปัญหาดังกล่าว ประกอบกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ส่งผลให้กระทรวง/กรม/หน่วยงานต่าง ๆ ต้องจัดทำแผน (แผนระดับ ๓) เพื่อสนับสนุนกรอบเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่พิเศษ ซึ่งนับได้ว่าเป็นแผนพัฒนาฉบับแรกที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค และกำหนดรายละเอียดการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการจัดทำแผนที่เชื่อมโยงการพัฒนาและบูรณาการการทำงานร่วมกันตลอดห่วงโซ่การพัฒนา รัฐบาลจึงได้มีการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้เกิดกลไกใหม่เพิ่มเติมจากเดิมที่ใช้กลไกคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ในการขับเคลื่อนการบริหารการพัฒนาพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้มุ่งหวังที่จะให้การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับนโยบายของการพัฒนาประเทศ (Agenda) ระดับกระทรวง/กรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือรายสาขา (Function) และระดับพื้นที่ (Area) ซึ่งมีการจัดทำแผนระดับพื้นที่ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัดในลักษณะ One Plan รวมทั้งให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อลดความซ้ำซ้อนการดำเนินงานและงบประมาณของแผ่นดิน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงห่วงโซ่การพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

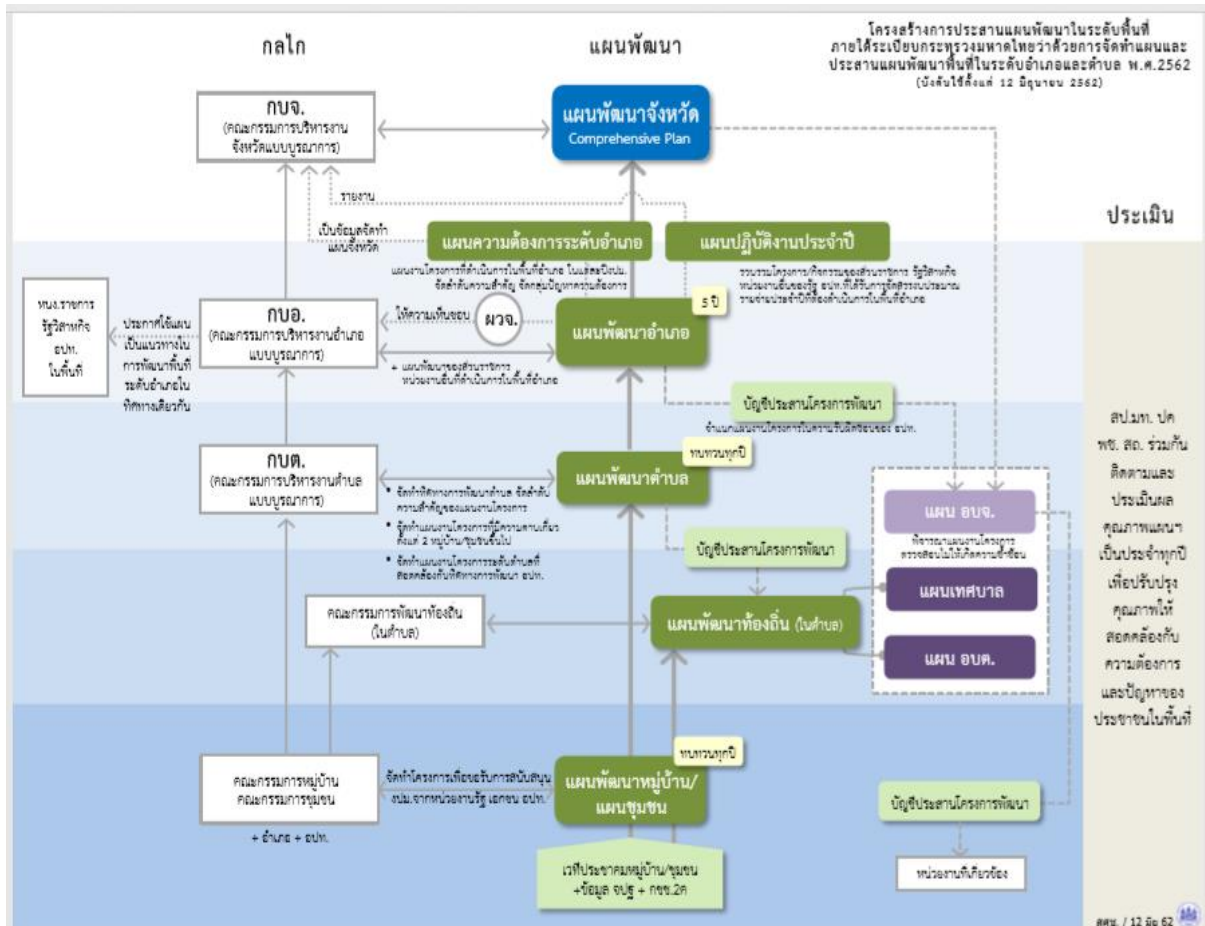
จากกลไกใหม่ดังกล่าว ทำให้เกิดแนวคิดโครงสร้างการบริหารการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ โดยมีกลไกการบริหาร กำกับ ดูแล ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง และบูรณาการ ทั้งแผนพัฒนา แผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณ และตอบโจทย์ปัญหาความต้องการของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

รูปที่ ๔ - ๑ โครงสร้างการขับเคลื่อนการบริหารงานเชิงพื้นที่ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่มา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รูปที่ ๔ - ๒ โครงสร้างการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒
(บังคับใช้ตั้งแต่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒)

ที่มา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๒ กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด

๔.๒.๑ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ) มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานและขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานรัฐในการ

ดำเนินงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องการจัดทำแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ที่สำคัญได้แก่

มาตรา ๕ กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดย
ระยะเวลาต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี และเมื่อมีการประกาศราชกิจจานุเบกษา ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย
มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ ยังได้กำหนด
นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด
ตลอดจนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๐ กำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้
ในยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
จะมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุ
วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว”

มาตรา ๒๖ กำหนดว่า ในกรณีที่มีการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับ
ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท รวมทั้งเมื่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์แจ้งให้ทราบถึงความไม่สอดคล้อง
และหน่วยงานของรัฐนั้น ไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
นั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์
ชาติ แจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และ
อำนาจต่อไป

ทั้งนี้ ได้มีการจำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม
๒๕๖๐) ดังนี้

แผนระดับที่ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้มีความ
สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาไปสู่แผนระดับที่ ๒ และ ๓
อย่างเป็นระบบ

แผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์
ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนความมั่นคง เป็นแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุ
ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ และถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓

แผนระดับที่ ๓ หมายถึง แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๑
และแผนระดับที่ ๒ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด หรือจัดทำขึ้นตาม
พันธกรณีหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ เช่น แผนของกระทรวง/กรม แผนบูรณาการ แผนรายสาขา
แผนปฏิบัติการทุกระดับ

สรุป บทบัญญัติที่บังคับใช้ดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้แผนที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานรัฐ^๒ ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย รวมถึงแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ซึ่งเป็นแผนระดับ ๓ จะต้องนำยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และจัดทำแผนงานโครงการเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายแผนระดับ ๑ และแผนระดับ ๒ ต่อไป

๔.๒.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑^๓ ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในจังหวัด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน รวมทั้งเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไปสู่ผู้ปฏิบัติในระดับภูมิภาคและเตรียมความพร้อมให้กับท้องถิ่นด้วย มีข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ สรุปดังนี้

มาตรา ๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ หรือ ก.น.จ. เป็นกลไกหลักระดับนโยบายในการบริหารงาน ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และผู้แทนจากส่วนราชการ เอกชน และประชาสังคม ร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นกรรมการและเลขานุการ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด และข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทยคนหนึ่ง ที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยกำหนด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ก.น.จ. ในการกำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ในเขตจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหารงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้ง พิจารณา กลั่นกรองให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด คำของบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

^๒ หน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการหรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ

^๓ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักการการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และเนื่องจากมาตรา ๕๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดโดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งมาตรา ๕๓/๒ กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวมาใช้บังคับกับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วยโดยอนุโลม ประกอบกับมาตรา ๕๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้และให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

นอกจากนี้ ยังมีมาตรา ๑๐ - ๑๓ ซึ่งได้มีการกำหนดกลไกระดับปฏิบัติ ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) และ (๒) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ที่ทำหน้าที่ในการวางแผนทางปฏิบัติและอำนวยความสะดวกให้การบริหารงานแบบบูรณาการในกลุ่มจังหวัด และจังหวัด เป็นไปตามหลักการ นโยบาย และระบบ ตามที่ ก.น.จ. กำหนด โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการ ก.บ.จ. และ ก.บ.ก. จะมีผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่เป็นกรรมการ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานฯ (กรณีกลุ่มจังหวัดจะเป็นผู้ว่าราชการที่เป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัด)

โดยสรุป พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้กับการบริหารงานการขับเคลื่อนแผนพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเท่านั้น ในขณะที่ยังมีกระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนของหน่วยงานนั้น ๆ ในพื้นที่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงระดับพื้นที่ภาคด้วย ประกอบกับในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดให้การจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องเป้าหมายการพัฒนาประเทศและบูรณาการกัน ในขณะเดียวกันนโยบายรัฐบาลในเวลานั้น ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ รัฐบาลจึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพิ่มเติม (ซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุม ก.น.จ. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐) เพื่อให้แผนต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐที่ดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง และบูรณาการกัน สามารถตอบโจทย์ปัญหาความต้องการของพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

๔.๒.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกลไกใหม่ในการขับเคลื่อนการบริหารงานเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมีข้อกำหนดหลักการที่สำคัญได้แก่

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งหนึ่งคน ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ผู้แทนภาคประชาสังคมหรือพระราชัฐที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน ๒ คน เป็นกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๕ อำนาจหน้าที่ ก.บ.ภ. ที่สำคัญได้แก่ (๑) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และ

พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน (๒) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด การจัดทำและบริหารงบประมาณจังหวัด งบประมาณกลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค (๓) บูรณาการ แผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนในพื้นที่ของกระทรวง กรม สอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในพื้นที่และเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล และ (๔) แต่งตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติ หน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย (ซึ่งต่อมา ก.บ.ภ. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนา ภาคแต่ละภาค และคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค ด้านวิชาการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่สนับสนุน การทำงานของ ก.บ.ภ. รวม ๖ ชุด ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป)

นอกจากนี้ ยังได้มีการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีในฐานะประธาน ก.บ.ภ. และ ก.น.จ. อาจมี คำสั่งให้มีการประชุมร่วมกัน ระหว่าง ก.บ.ภ. และ ก.น.จ. เพื่อพิจารณาเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการแต่ละฝ่ายได้

ข้อ ๗ ให้มีแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค มีระยะเวลาห้าปี

ข้อ ๘ เมื่อ ก.บ.จ. หรือ ก.บ.ภ. จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติ ราชการประจำปีของจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดแล้วเสร็จ ให้ส่งคณะอนุกรรมการ บูรณาการนโยบายพัฒนาภาคของแต่ละภาค พิจารณากลับกรอง แล้วเสนอ ก.น.จ. เพื่อพิจารณานำเสนอ ก.บ.ภ. ให้ความเห็นชอบต่อไป

ข้อ ๙ เมื่อ ก.บ.ภ. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติ ราชการประจำปีของจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ตามที่ ก.น.จ. เสนอและ คณะรัฐมนตรีรับทราบแล้ว ให้ ก.บ.ภ. ส่งให้สำนักงบประมาณเพื่อใช้จัดสรรงบประมาณ ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำหรับแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.บ.ภ.แต่ละภาค โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค สศช. เป็นผู้ดำเนินการ เสนอ อ.ก.บ.ภ. แต่ละภาค และ ก.บ.ภ. ให้ความเห็นชอบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบ และส่งให้สำนักงบประมาณเพื่อใช้จัดสรรงบประมาณ

ข้อ ๑๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับกับการดำเนินการจัดทำงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๔.๒.๔ ประกาศคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค รวม ๖ ชุด เพื่อ ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการทำงานของ ก.บ.ภ. ซึ่งสอดคล้องกับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๒๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กำกับและติดตามการปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และคำสั่งคณะกรรมการบูรณาการนโยบาย พัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ดังนี้ คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค

(อ.ก.บ.ภ) ประกอบด้วย (๑) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคกลาง โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน (๒) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) เป็นประธาน (๓) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคตะวันออก โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) เป็นประธาน (๔) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคเหนือ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน (๕) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคใต้และภาคใต้ชายแดน โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) เป็นประธาน (๖) คณะอนุกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคด้านวิชาการ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธาน

ทั้งนี้องค์ประกอบของ อ.ก.บ.ภ. แต่ละภาค รวม ๖ คณะ จะต่างกันตามบริบทการพัฒนาของแต่ละภาค โดยมีผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. และผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค สศช. เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สำหรับอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.บ.ภ. มีดังนี้ (๑) วางแนวทางปฏิบัติและอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานแบบบูรณาการในภาคเป็นไปตามหลักการ นโยบาย และระบบตามที่ ก.บ.ภ. กำหนด (๒) จัดทำแผนพัฒนาภาคและบูรณาการแผนงานโครงการของส่วนราชการและแผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนในพื้นที่ของกระทรวง กรม สอดคล้องกับศักยภาพหรือประเด็นปัญหาในพื้นที่และเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล (๓) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค และรายงาน ก.บ.ภ. พิจารณา (๔) กลั่นกรอง แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด คำขอของงบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบประมาณของส่วนราชการที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค ก่อนนำเสนอต่อ ก.บ.ภ. (๕) พิจารณา และกลั่นกรอง แผนงาน/โครงการของจังหวัด และแผนงาน/โครงการของกลุ่มจังหวัด ที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการ (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบคำขอโอนเปลี่ยนแปลงโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.บ.ภ. กำหนด และแจ้งผลการพิจารณาให้ ก.บ.ภ. ทราบต่อไป (๗) กำกับ ให้คำแนะนำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และรายงาน ก.บ.ภ. (๘) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย (๙) เรียกให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาชี้แจง หรือตอบข้อซักถาม รวมทั้งให้ข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา และ (๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.บ.ภ. หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔.๒.๕ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐^๔ มีผลใช้บังคับกับการดำเนินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป โดยมีกลุ่มจังหวัดและจังหวัดในแต่ละภาค ๖ ภาค ดังนี้

ภาคกลาง ประกอบด้วย (๑) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง โดยให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๒) กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรปราการ โดยให้จังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๓) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี โดยให้จังหวัดราชบุรี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๔) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒ ประกอบด้วย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร โดยให้จังหวัดเพชรบุรี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

ภาคใต้ ประกอบด้วย (๑) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลา โดยให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดสตูล โดยให้จังหวัดภูเก็ต เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

ภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย (๑) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา โดยให้จังหวัดยะลา เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

ภาคตะวันออก ประกอบด้วย (๑) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง โดยให้จังหวัดชลบุรี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๒) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว โดยให้จังหวัดปราจีนบุรี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย (๑) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ประกอบด้วย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี โดยให้จังหวัดอุดรธานี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๒) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดสกลนคร โดยให้จังหวัดสกลนคร เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๓) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด โดยให้จังหวัดขอนแก่น เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๔) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ ประกอบด้วย จังหวัดชัยภูมิ จังหวัด

^๔ มีการเปลี่ยนแปลงการจัดกลุ่มจังหวัดใหม่จากล่าสุดที่ใช้เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ อาทิ ภาคกลาง เคยมีอยู่ ๕ กลุ่ม ลดลงเหลือ ๔ กลุ่ม ภาคใต้ชายแดน ที่เคยมี สงขลา และสตูล อยู่ด้วยกันก็ตั้ง สงขลา และสตูล ออกไปอยู่กลุ่มอื่น เหลือ ๓ จังหวัดชายแดน คือ นราธิวาส ปัตตานี และยะลา โดยยะลาเป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

นครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยให้จังหวัดนครราชสีมา เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๕) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ประกอบด้วย จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยให้จังหวัดอุบลราชธานี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

ภาคเหนือ ประกอบด้วย (๑) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน โดยให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๒) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ โดยให้จังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๓) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ ประกอบด้วย จังหวัดตาก จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยให้จังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (๔) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี โดยให้จังหวัดนครสวรรค์ เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

๔.๒.๖ นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนต่าง ๆ ภายใต้ ก.บ.ภ. การประชุม ก.บ.ภ. เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สรุปสาระสำคัญดังนี้

๔.๒.๖.๑ นโยบายการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งแผนรายสาขา/เฉพาะด้านต่าง ๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี โดย**แผนพัฒนาภาค**เป็นแผนชี้้นำการพัฒนาในภาพรวมของพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนได้อย่างทั่วถึง สำหรับ**แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด** ให้ใช้กระบวนการประชาคมแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน หรือการจัดเวทีระดมความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหา และความต้องการจากประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งให้มีการประสานแผนในระดับพื้นที่ โดยการรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนความต้องการของอำเภอ เพื่อให้แผนมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน (One Plan)

๔.๒.๖.๒ หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนต่าง ๆ โดยมีขอบเขตและองค์ประกอบของแผนที่สำคัญ ได้แก่

๑) แผนพัฒนาภาค เป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาล มีมิติการพัฒนาเชิงกายภาพและพื้นที่ เป็นเครื่องมือบูรณาการแผนของส่วนราชการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และประเด็นการพัฒนาภาคสู่การปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบของแผน ได้แก่ ข้อมูลสำคัญของภาค การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาวะแวดล้อมของภาค ปัญหาและประเด็นท้าทาย แนวคิด ทิศทางการพัฒนาภาค และแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ

๒) **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด** เป็นแผนที่เป็นการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาภาค หรือความต้องการแก้ไขปัญหาที่เป็นประเด็นร่วมในพื้นที่ และต้องมีขอบเขตการดำเนินการหรือได้รับผลประโยชน์มากกว่า ๑ จังหวัด

๓) **แผนพัฒนาจังหวัด** เป็นแผนที่มีความครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา มุ่งตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาที่สำคัญของจังหวัดและขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาจังหวัด ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาติ นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาภาค ตามศักยภาพและโอกาส ของจังหวัด

ทั้งนี้ องค์ประกอบแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ได้แก่ (๑) ข้อมูลเพื่อการพัฒนา ประกอบด้วย ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ (กายภาพ-เศรษฐกิจ-สังคมและความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ประเด็นปัญหา/ความต้องการเชิงพื้นที่ ผลการพัฒนา/แก้ไขปัญหาในช่วง ที่ผ่านมา และ (๒) ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย บทวิเคราะห์ เป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัดการพัฒนาตาม เป้าหมาย และประเด็นการพัฒนา

๔.๒.๖.๓ **หลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติราชการประจำปีของ กลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด**

๑) **แผนปฏิบัติการภาค** โดยโครงการจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามทิศทางการพัฒนาภาค รวมทั้งเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนา พื้นที่เป้าหมาย และห่วงโซ่มูลค่า ตามแผนพัฒนาภาค มีความเหมาะสม เป็นไปได้ ดำเนินการได้ทันที มีความพร้อมด้านที่ดิน สถานที่ แบบ แปลน/รูปแบบ เทคนิค บุคลากร ฯลฯ มีความชัดเจนของแผนปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีหน่วยงานรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในระยะต่อไป มีผลประโยชน์ต่อประชาชนในวงกว้าง และเกิดผลกระทบ ในระดับภาค

๒) **แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด** โดยแผนงานโครงการจะต้องครอบคลุมประเด็นการพัฒนาสำคัญระดับชาติ (Agenda) และพื้นที่ (Area) มีความเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นทาง-กลางทาง-ปลายทาง มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ มีความคุ้มค่า มีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน สามารถดำเนินโครงการได้ทันที มีรายละเอียดประมาณการ ค่าใช้จ่าย แสดงหน่วยงานที่พร้อมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีถัดไป สามารถเสนอโครงการ ที่ใช้ระยะเวลาดำเนินการมากกว่า ๑ ปีได้ และต้องได้รับการอนุมัติ/อนุญาต จากเจ้าของพื้นที่ก่อน ทั้งนี้ โครงการที่เสนอต้องไม่เป็นการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์เพื่อแจกจ่ายแก่ประชาชนโดยตรง ไม่เป็นการจัดซื้อ ครุภัณฑ์เพื่อใช้งานตามภารกิจปกติ ไม่เป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง/ซ่อมแซม/ก่อสร้าง อาคาร สถานที่ ราชการ ไม่มีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการศึกษา อบรม ดูงาน เว้นแต่ด้านอาชีพ และความมั่นคง ไม่เป็น ลักษณะของกิจกรรมย่อย ไม่เป็นการเดินทางไปต่างประเทศ เว้นแต่เป็นกิจกรรมที่มีข้อผูกพันกับ กลุ่มประชาคมอาเซียน+๓

๔.๒.๗ กรอบและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มต้นประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานงบประมาณได้กำหนดกรอบและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาในพื้นที่ดังกล่าว ดังนี้

๔.๒.๗.๑ กรอบการจัดสรรงบประมาณกลุ่มจังหวัดและจังหวัด โดยมีกรอบวงเงินงบประมาณ ๒๘,๐๐๐ ล้านบาท แบ่งสัดส่วนการจัดสรรให้กับกลุ่มจังหวัด และจังหวัด เท่ากับ ๓๐ : ๗๐

๔.๒.๗.๒ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (งบผูกพัน)
แผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ

๔.๒.๗.๓ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานงบประมาณได้จัดทำคู่มือการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับจัดทำแผนบูรณาการ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้หน่วยงานและองค์กรภาครัฐต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ในลักษณะประสานและเชื่อมโยงแบบเครือข่ายให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญกับการพิจารณา กลั่นกรอง ข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนแม่บท แผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ และการดำเนินโครงการกิจกรรม ซึ่งต้องมีความเชื่อมโยงกับภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย นโยบายรัฐบาล และพันธกิจของส่วนราชการ และมีการบูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ (Area) ยุทธศาสตร์หน่วยงาน (Function) และยุทธศาสตร์รัฐบาล (Agenda) รวมทั้งต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และต้องมีแผนงานพัฒนาตลอดห่วงโซ่การพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกันของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทุกระดับ สามารถตอบสนองต่อตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป ข้อกำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ คำสั่งแต่งตั้ง อ.ก.บ.ภ. ที่กำกับดูแลแต่ละภาค และประกาศการแบ่งพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด รวมทั้งนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนต่าง ๆ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวข้างต้น เป็นกลไกการบริหารงานและการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกลุ่มจังหวัดและจังหวัดจะต้องนำมาพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ควบคู่กับการพิจารณานำประเด็นนโยบายการพัฒนาประเทศที่สำคัญที่จะดำเนินการในพื้นที่ เพื่อให้เกิดเชื่อมโยงและบูรณาการกันระหว่างแผนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาระหว่างกันตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ และตรงกับปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๓ นโยบายการพัฒนาประเทศ

๔.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ สำหรับใช้เป็นกรอบการบริหารประเทศระยะยาว ๒๐ ปี รวมทั้งเป็นกรอบการจัดทำแผนของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยยกระดับการพัฒนาเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๔.๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยมีตัวชี้วัดเป้าหมาย เช่น ความสุขของประชากรชาวไทย และประสิทธิภาพการจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เป็นต้น โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกराชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับ มีแนวทางการพัฒนาสำคัญ ได้แก่ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล พัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการฉีกกำลังป้องกันประเทศและกองทัพ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ และการปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้อง พัฒนาปรับปรุงกฎหมาย และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๔.๓.๑.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีตัวชี้วัดเป้าหมาย ได้แก่ ๑) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ๒) ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งปัจจัยการผลิตและแรงงาน ๓) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา และ ๔) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศบนฐานแนวคิด “ต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” เพื่อให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ควบคู่กับการยกระดับรายได้และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศ โดยมีแนวทางที่สำคัญ ประกอบด้วย การสร้างสมรรถนะทางเศรษฐกิจ โดยการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น ส่งเสริมการค้าและการลงทุน การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง

๔.๓.๑.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีตัวชี้วัดเป้าหมาย เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมไทย รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น ซึ่งจะเน้นการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์

อย่างมีเหตุผล ระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย โดยกรอบแนวทาง ที่ให้ความสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะ ที่ดี และการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

๔.๓.๑.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
มีตัวชี้วัดเป้าหมาย อาทิ ๑) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐ ๒) ความก้าวหน้า ของการพัฒนาคน และ ๓) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยเน้นการสร้างความมั่นคงอย่างทั่วถึง เพื่อนำไปสู่สังคมที่มีความเสมอภาคและเป็น ธรรม โดยมีกรอบแนวทางที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมและ นวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย และการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุน ทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

๔.๓.๑.๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
มีตัวชี้วัดเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึง มีความสามารถในการป้องกันผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ เพื่อมุ่งสู่สังคมสีเขียว โดยมีกรอบแนวทางที่ให้ความสำคัญกับการจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาและใช้พลังงาน ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การร่วม ลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการใช้เครื่องมือ ทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓.๑.๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทและภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล และสามารถกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม โดยมีกรอบ แนวทางที่จะต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ ปรับปรุง บทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ และการปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย และระเบียบ ข้อบังคับที่ล้าสมัย

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี จัดเป็นกรอบนโยบายในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ดังนั้น การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ จึงให้นำหนักกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นกรอบในการวิเคราะห์

๔.๓.๒ ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเป็นแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ และถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ของหน่วยงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยแผนแม่บทฯ มีจำนวนรวม ๒๓ ฉบับ และมี ๑๑ ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาค ดังนี้

๔.๓.๒.๑ ประเด็นการเกษตร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อนำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางอาหาร และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยมีแนวทางสำคัญ ประกอบด้วย การยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย คือ การส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

๔.๓.๒.๒ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคต การพัฒนาเป็นองค์กรรวมและการสร้างระบบนิเวศให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยในระยะแรกจะเน้นการสร้างรากฐานของอุตสาหกรรมและบริการ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งด้านบุคลากร การสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในขณะเดียวกัน ต้องพัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่มีความเข้มแข็ง และสร้างโอกาสให้ทุกอุตสาหกรรมในการปรับตัวและสร้างศักยภาพใหม่ ในระยะต่อไปจะเป็นการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ได้เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทย สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมของตนเอง และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งประกอบด้วย ๖ แผนย่อย คือ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม อุตสาหกรรมความมั่นคง และการพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๔.๓.๒.๓ ประเด็นการท่องเที่ยว ให้ความสำคัญต่อการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก โดยจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ แต่ยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมไว้ได้ โดยมี ๖ แผนย่อย คือ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ

วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยว
สำราญทางน้ำ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค และการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

๔.๓.๒.๔ **ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ** มุ่งการพัฒนาเมืองน่าอยู่ในทุกภาค
ของประเทศเพื่อเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ แหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย รวมทั้งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ ที่มีความ
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและศักยภาพของเมือง โดยมีระบบการบริหาร
จัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม มีการ
จัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นเมืองที่มีความยืดหยุ่นซึ่งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ๒ แผน
ย่อย คือ การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ และการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

๔.๓.๒.๕ **ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล** ให้ความสำคัญกับ
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับและสนับสนุนการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ประกอบด้วย ๓ แผนย่อย คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐาน
ด้านพลังงาน และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

๔.๓.๒.๖ **ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่** ต้อง
สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี
และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผู้ประกอบการยุคใหม่
จะต้องมีทักษะแห่งอนาคตที่มีความพร้อมทางด้านทัศนคติ ทักษะความสามารถ และความรู้ สำหรับการรับมือ
กับการแข่งขันที่จะรุนแรงขึ้น โดยประกอบด้วย ๔ แผน คือ การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ
การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด และการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อ
การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

๔.๓.๒.๗ **ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ** เพื่อให้ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
ที่ดีขึ้นและหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลาง และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สำคัญ
ประกอบด้วย การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบ
ช่วยผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ ปรับโครงสร้างการผลิตและกระจายความเจริญออกสู่พื้นที่ มีการลงทุน
โครงสร้างพื้นฐานขั้นสูง เป็นฐานการสะสมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกย่องอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมที่มี
มูลค่าสูงและมีศักยภาพในการแข่งขันสูง รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่และมีความทันสมัย
การพัฒนาเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และทางออกทางทะเลของภาคใต้
ตอนบน โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม และความได้เปรียบทาง
กายภาพและที่ตั้งของพื้นที่ รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนา
เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคโดยใช้โอกาสจากอาเซียน ลดความ
เหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกย่องคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดน
รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๔.๓.๒.๘ **ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก** เพื่อปรับโครงสร้างและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก
ให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิด

การพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ ที่เกิดการสร้างอาชีพ สร้างและกระจายรายได้และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและ
ไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย คือ การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

๔.๓.๒.๙ **ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มี ๕ แผนย่อย คือ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจ
สีเขียว อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจ
ภาคทะเล ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ การสร้างการเติบโต
อย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการมลพิษที่มี
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และการยกระดับ
กระบวนการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๓.๒.๑๐ **ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ** มุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายและ
แนวทางพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำ
ทุกภาคส่วน โดยมีแผนย่อย ๓ แผน คือ การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ
ของประเทศ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจาก
การใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล และการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

๔.๓.๒.๑๑ **ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม** โดยกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทย
มีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์
ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น
อย่างต่อเนื่อง โดยประกอบด้วย ๕ แผนย่อย คือ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ การวิจัยและ
พัฒนานวัตกรรมด้านสังคม การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน และปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๔.๓.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้จัดทำในช่วงเวลาแห่งการปฏิรูป
ประเทศ โดยนำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
(Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐
ประเด็นการปฏิรูปประเทศ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน
เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ และร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ
เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๓.๓.๑ **หลักการสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒** การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒
มีแนวทาง ประกอบด้วย ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นหลักการต่อเนื่องมาตั้งแต่
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการในทุกมิติ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”
โดยมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีทัศนคติที่ดี

รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัย เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” ว่าด้วย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทย ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๙” ซึ่งเป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อมาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปีแรกและเป้าหมายในระดับย่อยลงมา โดยมีความสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ยึด “หลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโต จากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม” มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขยายฐานกลุ่มประชากรชั้นกลางให้กว้างขึ้น และเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและพัฒนานวัตกรรมในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระยะต่อไปสำหรับทุกภาคส่วนในสังคมไทย และยึด “หลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปี ที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว” โดยให้ความสำคัญกับกลไกประชารัฐ ซึ่งเป็นการรวมพลังของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการกำหนดประเด็นบูรณาการของการพัฒนาที่มีความสำคัญ รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ครอบคลุมหลายมิติ คำนึงถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓.๓.๒ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ซึ่งเป็นการแปลงยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมของการพัฒนา ดังนี้

๑) วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต
- (๒) เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ
- (๓) เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมาก
- (๔) เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- (๕) เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันท่วงที และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา

(๖) เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคโดยการพัฒนาภาคและเมือง เพื่อรองรับการพัฒนา ยกระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

(๗) เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

๒) เป้าหมายรวม

(๑) คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียงและมีความเป็นไทย

(๒) ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

(๓) ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ มีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น มีการลงทุนในการผลิตและบริการฐานความรู้ขั้นสูงใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน รวมทั้งกระจายฐานการผลิตและการให้บริการสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพและมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี

(๔) ทนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยในกรณีปกติ มีปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

(๕) มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบการขนส่งสินค้าและค่านมนุษย์ลดลง มีความพร้อมปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ เป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก และอัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนและการส่งออกของไทยในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และอาเซียนสูงขึ้น

(๖) มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันท่วงที โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชน

ดำเนินการแทนได้ดีกว่าลดลง เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระมากขึ้น โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐและอันดับความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศดีขึ้น การใช้จ่ายภาครัฐและระบบงบประมาณมีประสิทธิภาพสูง ฐานภาษีกว้างขึ้น และดัชนีการรับรู้การทุจริตดีขึ้น รวมถึงมีบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้ความสามารถและปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

๔.๓.๓.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๑๐ ยุทธศาสตร์ โดยมี ๖ ยุทธศาสตร์ตามร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และอีก ๔ ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีเป้าหมายมุ่งพัฒนาให้คนมีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วย ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง แนวทางการพัฒนาสำคัญประกอบด้วย การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง และเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วย การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ทั้งในด้านการคลัง และด้านการเงิน การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงของโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างความมั่นคงและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ให้มีประสิทธิภาพ การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ แนวทางการพัฒนาสำคัญประกอบด้วย การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ

สู่ความมั่นคงและยั่งยืน เน้นในเรื่องการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีโอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประเทศไทยมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ แนวทางการพัฒนาสำคัญประกอบด้วย การรักษาความมั่นคงภายในและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทะเล และการบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติ

มิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย เร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นในเรื่องการลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น แนวทางการพัฒนาสำคัญประกอบด้วย ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากลตรงตามความต้องการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มุ่งเน้นการ

ขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกกลุ่มในสังคม สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและในอาเซียนอย่างเป็นระบบ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและการคุ้มครอง

ผู้บริโภค พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องและผู้ประกอบการในสาขาโลจิสติกส์ แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง ทั้งระบบราง ระบบขนส่งสาธารณะ โครงข่ายถนน ระบบขนส่งทางอากาศ และระบบขนส่งทางน้ำ สนับสนุนการพัฒนากระบวนการขนส่ง บริหารจัดการในสาขาขนส่ง พัฒนา ระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐาน พัฒนาด้านพลังงาน พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และพัฒนาระบบน้ำประปา

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เน้น การเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ เพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ แนวทางการพัฒนาสำคัญประกอบด้วย เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี และพัฒนาสถานะ แวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ด้านบุคลากรวิจัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เนื่องจากในช่วง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประเทศไทยต้องใช้ประโยชน์จากศักยภาพและภูมิสังคมเฉพาะของพื้นที่ เสริมจุดเด่น ในระดับภาคและจังหวัดในการเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ กระจายความเจริญและยกระดับรายได้ ของประชาชน การพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม มากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น ๒) เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม ๓) เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และ ๔) เพื่อ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา มุ่งเน้นในการ มีเครือข่ายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและมีการใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ แนวทางการพัฒนาสำคัญประกอบด้วย ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมิตรประเทศ และ แสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคมในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT-GT, BIMSTEC, และ JDS และภูมิภาคอาเซียน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ พัฒนาและส่งเสริมให้ไทยเป็น ฐานของการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุนที่โดดเด่นในภูมิภาค ส่งเสริมการลงทุนไทย ในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย เปิดประตูการค้าและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่มีความเสมอภาคกัน สร้างความ เป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติประเทศ เข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือ ระหว่างประเทศโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความ มั่นคงในทุกด้านที่เกี่ยวกับเรื่องความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และบูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่าง ประเทศ

๔.๓.๔ นโยบายรัฐบาล

นโยบายรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาค สรุปดังนี้

๔.๓.๔.๑ **การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย** โดยในด้าน **เศรษฐกิจมหภาค** การเงินและการคลัง สนับสนุนการนำเทคโนโลยีทางการเงินเข้ามาให้บริการและพัฒนาขีดความสามารถสถาบันการเงินไทย เร่งขยายการเข้าถึงบริการทางการเงินควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางการเงิน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อเพิ่มโอกาสในการได้รับสินเชื่อและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินเชื่อสำหรับผู้มีรายได้น้อย และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาดตลาดเงินและตลาดทุนให้เป็นแหล่งเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ และเป็นช่องทางการออมของประชาชน สร้างแพลตฟอร์มเพื่อใช้ในการออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายที่มีเครื่องมือและเทคนิคสมัยใหม่ต่าง ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบนโยบายและมาตรการเพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันทั่วถึง

ด้านอุตสาหกรรม พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาเพิ่มมูลค่า สร้างนวัตกรรมใหม่ที่มีมูลค่าสูงในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและอุตสาหกรรมอนาคต พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ ปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การเข้าถึงแหล่งเงิน การพัฒนาศูนย์ทดสอบหรือวิจัยและออกแบบที่ได้มาตรฐานสากล พัฒนาระบบและกลไกภาครัฐและสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนผู้ประกอบการ **ด้านเกษตร** รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร และรายได้ให้กับเกษตรกร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภค ใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ อำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิต นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (zoning) พัฒนาศูนย์การเกษตรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัย ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้ง ลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น พื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง **ด้านการ**

ท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว โดยส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นบนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะและของเสียเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น พัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบหลายประเทศจุดมุ่งหมายเดียวกัน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองที่มีศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การท่องเที่ยวเรือสำราญ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน **ด้านการค้าการลงทุน** พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการ และการลงทุนในภูมิภาค ส่งเสริมการค้าชายแดนและแก้ไขปัญหาสินค้าชายแดน ส่งเสริมธุรกิจการค้าปลีกพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ข้ามพรมแดน ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการนำเข้าส่งออกสินค้า บริเวณด่านชายแดน เร่งรัดการจัดรูปแบบการพัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการพื้นที่ด่านชายแดนสำคัญ รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการในพื้นที่ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากกิจกรรมนำเข้าส่งออกสินค้าบริเวณด่านชายแดน **ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน** พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและสามารถรองรับการขนส่งและการเดินทางต่อเนื่องหลายรูปแบบได้อย่างไร้รอยต่อ แก้ไขปัญหาจราจรติดขัดในพื้นที่เขตเมือง เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ยกระดับโครงข่ายระบบไฟฟ้าและพลังงานให้มีความทันสมัย ทัวถึง เพียงพอ มั่นคง และมีเสถียรภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำประปา โดยพัฒนาแหล่งน้ำดิบ และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตและการบริหารจัดการระบบประปาเพื่อลดการสูญเสีย แก้ไขปัญหาระบบระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการมุ่งสู่การเป็นประเทศอัจฉริยะ พัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนธุรกิจ การค้า การนำเข้าส่งออก และโลจิสติกส์ในรูปแบบดิจิทัล พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลในกระบวนการนำเข้าส่งออกและโลจิสติกส์ในลักษณะเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวให้สมบูรณ์ ส่งเสริมการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาโรงงาน ห้องปฏิบัติการต้นแบบที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรมในระดับต้นน้ำ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากภาคธุรกิจเอกชนไปพร้อมกัน ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ อาทิ เศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจวัฒนธรรม

๔.๓.๔.๒ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การใช้ประโยชน์จากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ที่จะช่วยกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและสร้างโอกาสการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ลดการกระจุกตัวของพัฒนาและประชากรของเมืองใหญ่ในปัจจุบัน โดยการสร้าง สังคมชนบทเป็นสังคมเมืองที่สงบสุข เพียงพอ และแก้ปัญหาการย้ายถิ่นฐาน โดย ส่งเสริมพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชีย พัฒนาเขตพัฒนา

พิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มพื้นที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจแห่งใหม่ในภูมิภาค อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจหลักเชิงพื้นที่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่เศรษฐกิจฐานชีวภาพ และพื้นที่ที่มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้งที่สามารถพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมในอนาคต เร่งขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะนำอยู่ทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ ภายใต้แนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะและเมืองนำอยู่ที่มีระบบเศรษฐกิจดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานทางสังคม และพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่

๔.๓.๔.๓ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก ให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่ มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และสร้างพลังสังคมพลังชุมชน รวมทั้งสร้างการเรียนรู้ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ โดยส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ สนับสนุนความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผ่านเทคโนโลยี โดยพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถทั้งในการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ สร้างโอกาสและส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและบริการทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการลงทุนในชุมชนเพื่อสร้างงานในชุมชน โดยพัฒนาระบบและกลไก รวมทั้งพัฒนากลุ่มอาชีพตามศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและท้องถิ่น สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ยกย่องคุณภาพสถาบันการเงินของชุมชน สวัสดิการชุมชน สาธารณสุขชุมชน แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน สร้างชุมชนที่น่าอยู่ สร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก

๔.๓.๔.๔ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมการพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึงเด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ เตรียมความพร้อมการเป็นพ่อแม่ ความรู้เรื่องโภชนาการและสุขภาพ การอบรมเลี้ยงดูการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้อง ยกย่องคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและดูแลเด็กปฐมวัยให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็ก พัฒนากิจกรรมที่ท้าทายใหม่ ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ปรับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียน การสอน และปรับระบบการคัดเลือก การผลิตและพัฒนาครูที่นำไปสู่การมีครูสมรรถนะสูง จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อสามารถปฏิบัติได้จริง พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่สามที่สามารถสื่อสารและแสวงหาความรู้ได้ มีความพร้อมทั้งทักษะความรู้ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรม ๔.๐ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อขีดความสามารถและความยากจน ยกย่อง

คุณภาพชีวิตของประชาชน ยกย่องคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยควบคู่ไปกับการพัฒนาทุนมนุษย์ให้พร้อมสำหรับ
โลกยุคดิจิทัลและอุตสาหกรรม ๔.๐ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ขั้นสูง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สร้างเครือข่ายการทำวิจัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ปฏิรูปและ
บูรณาการระบบการเรียนการสอนกับระบบงานวิจัยและพัฒนาให้เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพด้านนวัตกรรม
ของประเทศ พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสร้างสรรค์ที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดที่หลากหลาย ลดความเหลื่อมล้ำทาง
การศึกษา โดยบูรณาการ การดำเนินงานระหว่างหน่วยจัดการศึกษากับกองทุนเพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา พัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย จัดทำระบบปัญญาชุมชนและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น
ตามความสนใจ เพื่อสร้างโอกาสของคนไทยทุกช่วงวัยและทุกระดับสามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้าน การศึกษา
และการดำรงชีวิต

๔.๓.๔.๕ การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม มุ่งเน้นการจัดบริการ
สาธารณสุขและระบบความคุ้มครองทางสังคม ที่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมนำไปสู่ความ
เสมอภาค โดยพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข แพทย์สมัยใหม่และแพทย์แผนไทย ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย
และมีคุณภาพทัดเทียมกันทั่วทุกพื้นที่ ยกย่องระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ
ส่งเสริมให้มีมาตรการสร้างเสริมสุขภาพและอนามัยให้คนไทยทุกช่วงวัยมีสุขภาพ แข็งแรง และลดอัตรา
การเจ็บป่วยโรคเรื้อรัง ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ พัฒนาและยกระดับความรู้
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เป็นหมอประจำบ้านควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร
ทางการแพทย์ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้านการศึกษา สุขภาพ การมีงานทำที่เหมาะสม
กับประชากรทุกกลุ่ม มีการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าหมาย เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและ
กลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาผ่านกลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา และยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงคุ้มครองแรงงานทั้ง
ในระบบและนอกระบบ

๔.๓.๔.๖ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสีน้ำจืดเพื่อสร้างการเติบโต
อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน
และป่าชุมชน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง หดหย่นการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าเร่งฟื้นฟู
ป่าเสื่อมโทรม แก้ไขกฎหมายป่าไม้ที่ซ้ำซ้อน เร่งคืนพื้นที่ป่า โดยการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์
ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าและสามารถทำกินได้อย่างเหมาะสม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร
จัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุกและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและ
ลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล
สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคม
คาร์บอนต่ำและปลอดภัยของขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน พัฒนาระบบการจัดการสีน้ำจืดภายใต้แนวคิด
เศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ

๔.๓.๕ แผน/ยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่พิเศษ

๔.๓.๕.๑ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone: SEZ) กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์จากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยภาครัฐให้การสนับสนุนองค์ประกอบหลักเพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนของภาคเอกชน ประกอบด้วย (๑) การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (๒) การให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุน (๓) การจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) ด้านการลงทุน (๔) การบริหารจัดการด้านแรงงานและการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุขและความมั่นคง และ (๕) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรชายแดน โดยสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ สนับสนุนให้มีการรวบรวมและรับซื้อสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพหรือแปรรูปใช้เป็นวัตถุดิบภายในประเทศ เพื่อลดปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรและผลกระทบต่อตลาดสินค้าเกษตรในประเทศ มีกลไกขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ก.น.พ.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ และมีคณะอนุกรรมการ ๖ ชุด เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการทำงานในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดหาที่ดิน ด้านการตลาด และด้านการขับเคลื่อน และ ก.น.พ. ได้กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนออกเป็น ๒ ระยะ แบ่งเป็นระยะแรก จำนวน ๕ พื้นที่ รวม ๓๖ ตำบล ใน ๑๐ อำเภอ ของ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด และจังหวัดสงขลา และระยะที่ ๒ จำนวน ๕ พื้นที่ รวม ๕๔ ตำบล ใน ๑๓ อำเภอ ของ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดนราธิวาส

๔.๓.๕.๒ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยดำเนินการใน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา แบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรม เขตพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และเขตพัฒนาเมือง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ดังนี้

ฉะเชิงเทรา เป็นเมืองที่รองรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเป็นเมืองอยู่อาศัยที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีรายได้ระดับกลาง และรองรับการขยายหรือเคลื่อนย้ายหน่วยงานรัฐจากในพื้นที่กรุงเทพฯ รวมไปถึงการพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

ชลบุรี พัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาและพัฒนาทักษะนานาชาติ เพื่อรองรับความต้องการด้านแรงงานที่มีฝีมือสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ อีกทั้งยังพัฒนาเป็นเมืองพักผ่อนตากอากาศสำหรับกรอยู่อาศัย

แหลมฉบังและศรีราชา เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของอาเซียน โดยมุ่งเน้นการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูงและการลงทุนในระบบโลจิสติกส์ยุคดิจิทัล เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ เพื่อยกระดับเป็นประตูสู่กลุ่มเศรษฐกิจอภิมหานครกลุ่มน้ำโขง

พัทยาและอู่ตะเภา เป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมที่หลากหลาย โดยพัทยาสามารถยกระดับเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค อาทิ อุตสาหกรรมการแพทย์เชิงท่องเที่ยว (Medical Tourism) อุตสาหกรรมการจัดอบรมสัมมนาและการจัดประชุม และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำหรับผู้มีรายได้สูง ส่วนอู่ตะเภาสามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่การสร้างอุตสาหกรรมขนส่งสินค้าเชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยาน เขตปลอดภาษี และธุรกิจต่อเรือและทำเรือน้ำลึก เป็นต้น

ระยอง มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมปิโตรเลียมและปิโตรเคมี สามารถต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพ อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ รวมทั้งอุตสาหกรรมเทคโนโลยีการเกษตรและอาหารระดับสูงที่เป็นมาตรฐานสากล

โดยมีแผนพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เป็น ๓ ระยะ ประกอบด้วย

๑) ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) เป็นการเร่งรัดโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน (พัทยา-มาบตาพุด) ก่อสร้างรถไฟทางคู่ฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า-แก่งคอย พัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง ศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง ปรับปรุงขยายถนนสายหลัก ปรับปรุงระบบส่งและสถานีไฟฟ้า เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างระบบผันน้ำ ปรับปรุงขยายประปา ระบบระบายน้ำ การจัดการขยะ เพิ่มศักยภาพการให้บริการสาธารณสุข และเร่งรัดศึกษาความเหมาะสมของโครงการลงทุน อาทิ ท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓ ท่าเรือมาบตาพุดระยะที่ ๓ และท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ เป็นต้น

๒) ระยะกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓) ครอบคลุมการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓ ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดระยะที่ ๓ รถไฟความเร็วสูง (กรุงเทพฯ-ระยอง) รถไฟรางเบาพัทยา ท่าเรือเฟอร์รี่ ก่อสร้างขยายถนนเชื่อมโยง/ทางเลี่ยงเมือง ระบบท่อน้ำ/ผันน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และวางผังเมืองรวม ชุมชน โดยมีรูปแบบการลงทุนทั้งภาครัฐและให้เอกชนร่วมลงทุน

๓) ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป) ครอบคลุมการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา ท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓ และท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ ๓ ระบบราง และระบบน้ำเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งระบบไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

๔.๓.๕.๓ โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

๑) กรอบแนวคิด การพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ โดยมีความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าของพื้นที่ดังกล่าว ให้มี

การลงทุนของภาคเอกชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น มีการดำเนินงานที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมแบบประชารัฐ และนำไปสู่การกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น

๒) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัย และกระตุ้นให้เกิดการลงทุน นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจในพื้นที่ และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจากการสร้างงาน สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่ปลอดภัยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ และสามารถรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะต่อไปได้

๓) เป้าหมาย พัฒนาอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็น “เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร” พัฒนาอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็น “ศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” และพัฒนาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็น “เมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน”

๔) แนวทางการพัฒนา กำหนดและประกาศพื้นที่ ๓ อำเภอดังกล่าวให้เป็นพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ โดยแบ่งการพัฒนาเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน ได้แก่ (๑) ออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน มาตรการการคลัง รวมถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานช่างเทคนิคเฉพาะ และมาตรการการเงิน เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) (๒) จัดตั้งกองทุนส่งเสริมธุรกิจรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ (๓) พัฒนาและยกระดับศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ให้มีประสิทธิภาพ (๔) กำหนดมาตรการด้านการประกันภัยความมั่นคง (๕) ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ (๖) จัดตั้งกลไกขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผล โดย ศอ.บต. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ (๗) สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (๘) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทันสมัย และ (๙) ศึกษาวิจัยสนับสนุนการพัฒนาเมืองต้นแบบ

(๒) ระยะ ๒ ปีถัดมาเพื่อสนับสนุนการลงทุนระยะแรก ให้ความสำคัญกับพัฒนาการแปรรูป ขยายพื้นที่และพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าและวัตถุดิบให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมการเกษตร รวมทั้งพัฒนาพื้นที่บริเวณด่านชายแดนเพื่อยกระดับกิจกรรมการค้าชายแดนให้ได้มาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคมขนส่งและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการรองรับการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน ใน ๓ พื้นที่ ดังนี้

อำเภอหนองจิก ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้า OTOP ปรับปรุงท่าเรือปัตตานี และปรับปรุงถนนรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

อำเภอสุโขทัย-ลพบุรี จัดตั้ง Free Trade Zone ก่อสร้างสะพานโก-ลก
แห่งที่ ๒ ศึกษาความเหมาะสมศูนย์กระจายสินค้าบนที่ดินของ รพท. และศึกษาความเหมาะสมคลังสินค้า
โรงงาน ศูนย์นิทรรศการ นันทนาการ และศูนย์การค้าชายแดน

อำเภอเบตง พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ใหม่ พัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ

(๓) ระยะต่อไป ดำเนินการเชื่อมโยงระบบขนส่งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ
ไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔.๓.๖ แนวทางพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพลิกฟื้นและยกระดับ
การพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละภาค รวมทั้งแก้ไขปัญหาสำคัญอย่างสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของกลุ่มพื้นที่
ในภาค (๒) เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพให้สามารถแข่งขันได้ในระดับ
สากล และ (๓) เพื่อเร่งพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมบริการที่มีศักยภาพเดิมและสร้างฐานอุตสาหกรรมบริการ
ใหม่ ให้เกิดการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของภาคให้เกิดการสร้างงานและกระจายรายได้
สู่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง สรุปสาระสำคัญของแนวทางพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (Northern
Economic Corridor: NEC – Creative LANNA) การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor: NeEC- Bioeconomy) การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ
พิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) และการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาค
ภาคตะวันตก (Central-Weatern Economic Corridor: CWEC) ดังนี้

**๔.๓.๖.๑ การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic
Corridor: NEC – Creative LANNA)**

๑) เป้าหมาย (๑) เกิดเมืองสร้างสรรค์ระดับสากล และรายได้ที่เกี่ยวข้องกับ
เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น (๒) การลงทุนอุตสาหกรรมฐานชีวภาพเพิ่มขึ้น และระดับรายได้ของเกษตรกร
ขยายตัว และ (๓) ประชาชนหลุดพ้นความยากจน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒) กรอบแนวคิดและรูปแบบการพัฒนา จัดกลุ่มพื้นที่ตามศักยภาพ โอกาสและ
ข้อจำกัดสำคัญ เพื่อกำหนดบทบาทและแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มพื้นที่นั้น ๆ อันจะ
ทำให้สามารถพัฒนาระดับเศรษฐกิจ สร้างรายได้ขยายสู่ชุมชน ตลอดจนดำรงคุณค่าอัตลักษณ์ของพื้นที่
ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว โดยจัดเป็น ๓ กลุ่มพื้นที่และมีรูปแบบการพัฒนาในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

**(๑) กลุ่มพื้นที่ภาคเหนือตอนบน : พื้นที่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ล้านนา
(LANNA Creative Cluster)** ประกอบด้วย ๔ จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย
ลำพูน ลำปาง พื้นที่จังหวัดกลุ่มนี้มีความโดดเด่นของ อารยธรรมล้านนาที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน
มีการอนุรักษ์ พื้นฟู สืบสานมาอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาเชื่อมโยงสู่ภาคเศรษฐกิจ ทั้งการท่องเที่ยว
บริการและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง จึงมีศักยภาพสูงสามารถที่จะเสริมสร้างทุนทางวัฒนธรรมให้มีความเข้มแข็ง
(Asset Building) ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นการรักษาพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม

ที่มีคุณค่าของชาติได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางพัฒนา ได้แก่ (๑.๑) **พัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์** อาทิ การสร้างสรรค์ต่อยอดหัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น Creative Crafts ในกลุ่มสินค้า Lifestyle OTOP ชุมชน-ผลิตภัณฑ์หัตถศิลป์และเซรามิก การฟื้นฟู ๔ เมืองเก่า ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง พัฒนาแหล่ง ศิลปวัฒนธรรม เชื่อมกับบริการท่องเที่ยว สร้างให้เกิด Brand “Lanna Heritage” และมุ่งผลักดันให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมระดับโลก รวมทั้งการขับเคลื่อน Chiang Mai Smart City และ MICE City โดยพัฒนาด้าน Mobility และ Digital Infrastructure และ (๑.๒) **พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการสนับสนุนบนฐานอัตลักษณ์และนวัตกรรม** อาทิ การส่งเสริมและยกระดับธุรกิจบริการสุขภาพ Lanna Wellness Cluster ในกลุ่มสปา นวดเพื่อสุขภาพ และสมุนไพร และการผลักดัน Northern Food Valley ในผลิตภัณฑ์ เช่น สารสกัดจากลำไย (Natural Essence Longan) ผลิตภัณฑ์และบริการชา กาแฟ แบบบูติก (Boutique Coffee & Tea) สมุนไพรอินทรีย์ (Organic Herbs) ผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ (Functional Food) และเครื่องสำอางสูตรธรรมชาติ (Cosmetic) เป็นต้น

(๒) **กลุ่มพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง : พื้นที่เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bioeconomy Cluster)** ประกอบด้วยจังหวัดในภาคเหนือ ตอนล่าง ๙ จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และ อุทัยธานี พื้นที่กลุ่มนี้เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำสายหลักของประเทศ มีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตร และ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป โดยมีแนวทางพัฒนา ได้แก่ (๒.๑) **พัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ** ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่ม Bio Products โดยเฉพาะ Bio Plastic ในพื้นที่นครสวรรค์จากฐานวัตถุดิบ ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง และพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่ม Yeast Extract /Beta Glucan /Functional Sugar ในกำแพงเพชรจากฐานวัตถุดิบ อ้อย และการเสริมศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ อาทิ เส้นทางตามแนว EWEC (ทางหลวงหมายเลข ๑๒ และ ๒๒๕) และโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด แผนงานก่อสร้างทางรถไฟสายแม่สอด-นครสวรรค์-ชัยภูมิ-ขอนแก่น-มุกดาหาร และสนับสนุนการจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์/สถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้อง (๒.๒) **บริหารจัดการ Cluster การเกษตรของพื้นที่** อาทิ การพัฒนายกระดับวัตถุดิบทางการเกษตรไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ชีวเภสัชภัณฑ์ อาหาร อาหารสัตว์ในอนาคต โปรตีนทางเลือก ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติกชีวภาพ สารสกัดจากพืช มูลค่าสูง เอนไซม์หรืออาหารเสริมสุขภาพจากจุลินทรีย์ เป็นต้น และการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับการผลิตและการ จัดการฟาร์มตลอดห่วงโซ่คุณค่า และพัฒนาเชื่อมโยงสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมอาหาร

(๓) **กลุ่มพื้นที่ที่ยังมีข้อจำกัดเชิงกายภาพ : พื้นที่เร่งรัดการพัฒนา (Highland Development Cluster)** ประกอบด้วยจังหวัดที่ยังมีข้อจำกัดเชิงกายภาพสูง ๔ จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงและเขตป่าสงวน จำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีแนวทาง (๓.๑) **ปลดล็อกข้อจำกัดสำคัญของพื้นที่** อาทิ ปลดล็อกการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ และสร้างความมั่นคงในที่ดินทำกินตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) ให้ทั่วถึง และเร่งรัดการพิจารณาอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ตามความจำเป็นเร่งด่วนของจังหวัด (๓.๒) **ยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างงานสร้างรายได้** ได้แก่ การพัฒนาและขยายการให้บริการภาครัฐด้านสาธารณสุขและการศึกษา สนับสนุน

การบริการผ่านระบบสื่อสารทางไกล ICT อย่างมีคุณภาพ เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และสาธารณสุข การเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพ และสนับสนุนการปรับระบบเกษตรตามแนวทาง วนเกษตร และเกษตรผสมผสาน สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างผู้นำชุมชน/ วิชากิจ ชุมชน และการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เส้นทาง/ กิจกรรมท่องเที่ยว และ ชุมชนท่องเที่ยวที่เน้นการจัดการโดยชุมชน (Community-based Tourism : CBT) อาทิ ศูนย์กล้วยไม้ แห่งชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ Green Peafowl Route ในจังหวัดพะเยา เป็นต้น

๔.๓.๖.๒ การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor: NeEC- Bioeconomy)

๑) เป้าหมาย (๑) ภาคได้รับการพัฒนาให้เป็นพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจที่สำคัญของ ประเทศ (๒) เกษตรกรรมของภาคได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย เป็นแหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญ (๓) ภาคได้รับ การยกระดับให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมในอนาคต และ (๔) ประชาชนและเกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิต ดีขึ้น

๒) กรอบแนวคิดและรูปแบบการพัฒนา จัดกลุ่มพื้นที่ตามศักยภาพ โอกาสและ ข้อจำกัดสำคัญ เพื่อกำหนดบทบาทและแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มพื้นที่นั้น ๆ อันจะทำให้ สามารถพัฒนายกระดับเศรษฐกิจ สร้างรายได้ขยายสู่ชุมชน ตลอดจนดำรงคุณค่าอัตลักษณ์ของพื้นที่ ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว โดยจัดเป็น ๔ กลุ่มพื้นที่และมีรูปแบบการพัฒนา ดังนี้

(๑) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน : พื้นที่พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่น ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะคุณภาพสูง กลุ่มเติบโตบนฐานการค้าชายแดน มีผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ คุณภาพสูง เป็นศูนย์กลางแฟชั่นผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าอ้อมคราม (อุดรธานี หนองบัวลำภู บึงกาฬ สกลนคร) เป็น ฐานการเลี้ยงโคนมคุณภาพสูง (สกลนคร มุกดาหาร และนครพนม) เป็นฐานการปลูกพืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ เมืองหนาว (เลย) และเป็นฐานการผลิตสมุนไพร อาทิ โพล ขมิ้นชัน (อุดรธานี สกลนคร นครพนม) มีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ (๑.๑) การพัฒนาศูนย์กลางแฟชั่นผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าอ้อมคราม โดยรวบรวม อัตลักษณ์ของผ้าทอ อาทิ ผ้ายกคิด ผ้ายกดอก ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ และต้นไม้พื้นถิ่นที่สามารถนำมาสกัดเป็น สีย้อมผ้า หรือทอเป็นผ้า ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้นวัตกรรมในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า ส่งเสริมการผลิตผ้าทอในแต่ละพื้นที่ให้มีอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบและตราสัญลักษณ์ ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับ ผลิตภัณฑ์ชุมชน พัฒนาเทคโนโลยีและงานศึกษาวิจัยสร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า (๑.๒) ส่งเสริมการเลี้ยงโคนม คุณภาพสูง โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูกแปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร (๑.๓) ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว และสมุนไพร โดยจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ ส่งเสริมการปลูกและแปรรูป พืชสมุนไพรสำคัญ อาทิ ขมิ้นชันและโพล ให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐาน การเกษตร และตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์และการจัดตั้งตลาดกลาง

(๒) **พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางและตอนล่าง: พื้นที่เศรษฐกิจ**

ฐานชีวภาพและอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางและตอนล่าง ๑-๒ ที่เติบโตบนฐานเกษตรมูลค่าสูงและฐานความหลากหลายทางชีวภาพ มีศักยภาพเป็นฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ (ทุ่งกุลาร้องไห้ ทุ่งสัมฤทธิ์) มาตรฐานเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ชั้นนำของประเทศ เป็นฐานอุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อสัตว์คุณภาพสูง (นครราชสีมา) เป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพ (ขอนแก่น นครราชสีมา อุบลราชธานี) โดยมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ (๒.๑) **พัฒนาข้าวหอมมะลิ ทุ่งกุลาร้องไห้ ทุ่งสัมฤทธิ์ ให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์** โดยปรับกระบวนการผลิตให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย พัฒนาห่วงโซ่อุปทานอินทรีย์ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิต ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (๒.๒) **พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อคุณภาพสูง** (นครราชสีมา) โดยการจัดระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (GMP) และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดไปสู่อาเซียน และ (๒.๓) **พัฒนาฐานอุตสาหกรรมชีวภาพ** (ขอนแก่น นครราชสีมา อุบลราชธานี) โดยพัฒนาต่อยอดการผลิตจากฐานความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ชีวเภสัชภัณฑ์ อาหารและอาหารสัตว์ ในอนาคต โปรตีนทางเลือก ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติกชีวภาพ สารสกัดจากพืชมูลค่าสูง เอนไซม์ หรืออาหารเสริมสุขภาพจากจุลินทรีย์ เป็นต้น ส่งเสริมการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยเน้นอุตสาหกรรมสีเขียวและการใช้วัตถุดิบในพื้นที่

(๓) **พื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ๗ จังหวัดริมแม่น้ำโขง : พื้นที่ที่มี**

ศักยภาพสูงในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ชุมชนและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศตามแนวแม่น้ำโขง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเป็นฐานการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม กีฬา ชุมชนช้าง เชิงนิเวศและธรรมชาติระดับโลก โดยมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ (๓.๑) **พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวริมแม่น้ำโขง** (เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี) ที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้ได้มาตรฐานสากลเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดเด่นของแต่ละจังหวัด มาเป็นจุดขายให้มีความหลากหลายและท่องเที่ยวได้ทั้งปี สร้างตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ โดยเสริมกิจกรรมทางด้านศาสนาและสุขภาพ พัฒนาท่าเรือและการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ใช้โอกาสจากการพัฒนารถไฟทางคู่และความเร็วสูงที่เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับ สปป.ลาว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเที่ยวใน สปป.ลาว ให้ข้ามมาเที่ยวและพักแรมในประเทศไทย สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาพัฒนานักออกแบบรุ่นใหม่ เพื่อต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน และยกระดับบริการโฮมสเตย์ในพื้นที่ รวมทั้งพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น (๓.๒) **พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้** (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี) ให้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางท่องเที่ยวปราสาท นครวัด นครธม โดยพัฒนาสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามวิถีชีวิตวัฒนธรรมอีสานใต้ร่วมสมัย อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชน พัฒนาบุคลากร และผู้ประกอบการการท่องเที่ยวให้เป็นมืออาชีพ รักษามาตรฐานการให้บริการ พัฒนาเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้กับกลุ่มประเทศ CLMV ยกระดับระบบขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวก

ความสะดวกในการเดินทาง และพัฒนาศักยภาพของสนามบินในการรองรับนักท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว อาทิ ปรับปรุงป้ายบอกทางและป้ายสัญลักษณ์ให้ได้มาตรฐานสากล จัดตั้งศูนย์ข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ปรับปรุงและอำนวยความสะดวกในการเดินทางผ่านแดน จัดทำแผนที่ท่องเที่ยว เพิ่มจุดบริการอินเทอร์เน็ตในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยและสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว (๓.๓) **ส่งเสริมและพัฒนาอุทยานธรณีโคราช** สู่การรับรองให้เป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (๓.๔) **ใช้ประโยชน์จากการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา** ของจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน และ (๓.๕) **พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนช้างที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ** ที่จังหวัดสุรินทร์

(๔) **พื้นที่ที่มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้ง : พื้นที่ฐานอุตสาหกรรมอนาคต**
ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้ง สามารถพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมอนาคต อาทิ นครพนม ร้อยเอ็ด และขอนแก่น ที่มีความพร้อมการพัฒนาเป็นฐานการฝึกบิน มีวิทยาลัยการบินนานาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม มีพื้นที่รองรับการฝึกบิน และเป็นศูนย์ซ่อมอากาศยาน (อุตสาหกรรมการบิน) ขอนแก่น และนครราชสีมา ที่ตั้งอยู่บนแนวการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานระบบราง มีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (อุตสาหกรรมระบบราง) โดยมีแนวทางการพัฒนา (๔.๑) **พัฒนาอุตสาหกรรมการบิน** (นครพนม ร้อยเอ็ด ขอนแก่น) โดยเพิ่มขีดความสามารถของวิทยาลัยการบินนครพนมให้ได้มาตรฐานสากล สนับสนุนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่สนามบินนครพนม และสนามบินร้อยเอ็ด เพื่อการบินพาณิชย์และการฝึกบิน พัฒนาขอนแก่นเป็นศูนย์ซ่อมอากาศยาน (ขนาดกลางและขนาดเล็ก) พัฒนาบุคลากรด้านเทคนิคและซ่อมบำรุงให้มีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการบิน และการขนส่งทางอากาศ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมการบิน (๔.๒) **พัฒนาอุตสาหกรรมระบบราง** (ขอนแก่น นครราชสีมา) โดยพัฒนาและยกระดับความเชี่ยวชาญของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนระบบรางที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล พัฒนากำลังแรงงานและนวัตกรรมเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบราง จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบราง และนำผลวิจัยมาผลิตและสร้างต้นแบบของจริง พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์ทดสอบมาตรฐานชิ้นส่วนด้านระบบรางเพื่อนำไปสู่การผลิตจริง พัฒนาห้องทดลองระบบราง และต้นแบบรถรางขนาดเท่าของจริง เพื่อทดสอบต้นแบบก่อนนำมาเดินรถจริง จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมระบบราง ยกระดับมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพ เป็นมหาวิทยาลัยระบบรางแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการพัฒนานักวิจัย สร้างบุคลากรที่ได้มาตรฐานสู่อุตสาหกรรมระบบราง

๓) **แนวคิดการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**
(Northeastern Economic Corridor : NeEC – Bioeconomy)

(๑) **พื้นที่เป้าหมาย** ครอบคลุม ๒ จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และตอนล่าง ๑ ประกอบด้วย ขอนแก่น และนครราชสีมา ให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพของประเทศ

(๒) รูปแบบและแนวทางการพัฒนา

พัฒนาศูนย์กลางเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อการเกษตร (Technology Solution Hub) โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพแบบบูรณาการที่ตรงกับความต้องการของตลาดและสร้างมูลค่าของภาคการเกษตรในห่วงโซ่อุปทาน ยกกระตือรือร้นการขยายผลการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อการเกษตร ส่งเสริมการบ่มเพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร พัฒนาผลิตภัณฑ์ ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- **บริหารจัดการคลัสเตอร์การเกษตร (Agricultural Clustering)**

โดยบริหารจัดการพื้นที่ทางการเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยใช้ Agri-Map เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตใหม่ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ให้เกิดการยอมรับในกลุ่มเกษตรกร

- **ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการผลิตและการค้า (Digital Technology)**

โดยสนับสนุนการพัฒนาโครงข่ายพื้นฐานดิจิทัล (Digital Infrastructure) ให้พร้อมสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตการผลิต และเพิ่มการเข้าถึงตลาดพรีเมียม พัฒนาระบบ National Single Window ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดเวลาและต้นทุนการขนส่งสินค้าเกษตร สร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) สำหรับสินค้าเกษตรซึ่งมีข้อมูลตั้งแต่เกษตรกรผู้ผลิตจนถึงผู้กระจายสินค้า ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบแม่นยำสูง (Precision Agriculture) สร้าง Online Platform สำหรับการซื้อขายสินค้าเกษตร และสร้างความเชื่อมโยง ระหว่างเกษตรกรและอุตสาหกรรมชีวภาพเพื่อก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าตลอดห่วงโซ่อุปทาน

- **บริหารจัดการความเสี่ยงและการประกันรายได้ (Risk Management)**

โดยจัดตั้งระบบการประกันภัยที่ครอบคลุมภัยสำคัญ ๆ จากธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐอย่างเหมาะสม รวมทั้งพัฒนาระบบการประกันความเสี่ยงของรายได้โดยเกษตรกรเป็นผู้ร่วมจ่าย (Income insurance with co-payment)

- **บริหารจัดการตลาด (Demand Management)**

โดยสร้างความต้องการเชิงพื้นที่ของ สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชีวภาพ สร้างตลาดเฉพาะกลุ่ม (Customized Market) สำหรับผลิตภัณฑ์ชีวภาพ และพัฒนาช่องทางการตลาด โดยเฉพาะ Online-Platform สำหรับการซื้อขายสินค้าเกษตร

๔.๓.๖.๓ การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor: SEC)

๑) **พื้นที่เป้าหมาย** ครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

๒) **แนวคิดในการพัฒนา** ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ผสมผสานกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมและความได้เปรียบทางกายภาพและที่ตั้งของพื้นที่ รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และพัฒนาเมืองให้น่าอยู่

๓) **หลักการในการพัฒนา** (๑) พัฒนาบนฐานศักยภาพทรัพยากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพื้นที่ และส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ๆ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรมการผลิตและบริการ โดยให้ความสำคัญกับ กิจกรรมการพัฒนาที่เกิดประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ (๒) ใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่มี ปรับปรุงและพัฒนา เพิ่มเติมให้ได้มาตรฐานสูงขึ้น และพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาอัตลักษณ์และวิถีชีวิตชุมชนเพื่อให้เกิดการยอมรับการพัฒนาร่วมกันและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (๔) พัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่โดยเฉพาะศูนย์กลางเศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่เฉพาะเพื่อพัฒนาและ อนุรักษ์ในเขตเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่พิเศษ เพื่อการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี มรดก ทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น (๕) สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการต่อยอดการใช้ ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่การผลิตและบริการ รวมทั้งส่งเสริมรูปแบบธุรกิจ ใหม่ ๆ อาทิ สตาร์ทอัพ เข้ามาดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ก้าวกระโดด

๔) กรอบการพัฒนา

(๑) **การพัฒนาประตูการค้าฝั่งตะวันตก (Western Gateway)** ได้แก่ (๑.๑) **เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ที่มีในปัจจุบัน และพัฒนาเพิ่มเติมใหม่เพื่อเชื่อมโยงฝั่งอ่าวไทย-ฝั่งอันดามัน-ประเทศแถบเอเชียใต้** โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทั้ง ทางบก (ถนน/ระบบราง) ทางน้ำ และทางอากาศ ให้สามารถเดินทาง และขนส่ง สินค้าผ่านเส้นทางประตูเศรษฐกิจด้านตะวันตกของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่องไร้รอยต่อ รวมทั้ง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ โดยปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งเพื่อ สนับสนุนการขนส่งและการค้า เช่น การขยายถนนสายหลักเป็น ๔ ช่องจราจร การพัฒนาศักยภาพของท่าเรือ ระนอง และสิ่งอำนวยความสะดวก การปรับปรุงท่าอากาศยานระนอง เป็นต้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ใหม่และระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับประเทศแถบเอเชียใต้และ EEC เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ระหว่างพื้นที่เศรษฐกิจฝั่งอ่าวไทย-ฝั่งอันดามัน-ประเทศแถบเอเชียใต้ เช่น การพัฒนารถไฟฟ้าทางคู่สายใหม่ ช่วงชุมพร-ระนอง ก่อสร้างถนนเส้นใหม่เชื่อมกับพื้นที่สำคัญ และทางเลี่ยงเมือง รวมทั้งพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับ EEC (๑.๒) **ส่งเสริมระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ให้ได้ มาตรฐานสากล** โดยยกระดับคุณภาพ และประสิทธิภาพการเชื่อมโยงระบบการขนส่งบริการด้านโลจิสติกส์ ตลอดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และส่งเสริมนวัตกรรมด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการพื้นที่หลังท่าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนา และเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการด้านการขนส่ง โลจิสติกส์และการค้า (๑.๓) **ศึกษาความเชื่อมโยง**

ทางเศรษฐกิจทั้งด้านการผลิต การค้า และการลงทุน รวมทั้งความเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ BIMSTEC โดยเฉพาะตลาดในประเทศแถบเอเชียใต้ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนา ระบบการขนส่งและการบริการด้านโลจิสติกส์ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ

(๒) การพัฒนาประตูการท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน (Royal Coast and Andaman Route) ได้แก่ (๒.๑) พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงฝั่งอ่าวไทย-ฝั่งอันดามัน ตามแนวประจวบคีรีขันธ์ชุมพร-ระนอง-เมียนมา โดยปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีในปัจจุบันและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน โดยเฉพาะในจังหวัดระนองและชุมพร เพื่อให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับสุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย) และกลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศเมียนมา อาทิ เกาะย่านเชือก ซึ่งมีทุ่งปะการังที่ใหญ่และสวยงาม ควบคู่กับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและสนับสนุนกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งสองฝั่งทะเล รวมทั้งการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว) (๒.๒) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางทะเลกับพื้นที่ตอนใน ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและหลากหลาย โดยพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งในส่วนของถนนเชื่อมโยงจากฝั่งอ่าวไทยและจากฝั่งอันดามันเข้าสู่พื้นที่ตอนใน รวมทั้งถนนเลียบริมชายทะเลภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เพื่อส่งเสริมให้มีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ (๒.๓) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวทางทะเลรองรับเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่ โดยการพัฒนาท่าเทียบเรือสำราญ ท่าเทียบเรือแะพัก (Port of Call) และ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน โดยเฉพาะในจังหวัดเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ชุมพร-ระนอง เพื่อสนับสนุนการเดินทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและพื้นที่ตอนใน (๒.๔) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ยกระดับการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาตรฐานสากลและเพียงพอที่จะรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำ ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านการบริการ และการท่องเที่ยวทางทะเล รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเรื่องความปลอดภัย

(๓) การพัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง (Bio-Based and Processed Agricultural Products) (๓.๑) สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต โดยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการเกษตรในการลดต้นทุนการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปสินค้า การยกระดับมาตรฐานสินค้าด้วยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (R&D) และการสนับสนุนให้สถาบันการศึกษามีบทบาทร่วมกับเอกชนในการทำ R&D รวมทั้งการยกระดับสถาบันในพื้นที่ให้เป็นศูนย์การวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะปาล์มน้ำมัน ยางพารา และอาหารทะเล โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านปาล์มน้ำมัน และการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ Oleochemicals แบบครบวงจร การพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพด้านปาล์มน้ำมัน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันที่มีมูลค่าสูง รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน ทั้งนี้ ในระยะแรกจะสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูป

ปาล์มน้ำมันเบื้องต้นเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบสนับสนุนอุตสาหกรรม ปิโตรเคมีขั้นสูงใน EEC การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านยางพาราเพื่อการใช้ประโยชน์ยางพาราครบวงจร และการสร้างโรงงานต้นแบบสำหรับการผลิตนวัตกรรมยางพารา รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากยางพารา การพัฒนาสัตว์น้ำเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านสัตว์น้ำ และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่มีมูลค่าสูง เช่น กุ้งมังกร หอยทะเล เป็นต้น การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ๆ โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านพืชพื้นถิ่น และสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรอัจฉริยะ รวมทั้งฟาร์มต้นแบบที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) (๓.๒) **สนับสนุนการผลิตด้านการเกษตรครบวงจร** โดยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตการผลิต การนำผลผลิตและผลพลอยได้จากการผลิตมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ การแปรรูปที่ทันสมัยและครบวงจร และการพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตให้ได้มาตรฐานสากล (๓.๓) **บริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน** โดยพัฒนาแหล่งน้ำให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเพียงพอสำหรับรองรับการเพิ่มขึ้นของกิจกรรม (๓.๔) **พัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** โดยส่งเสริมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและยกระดับความรู้ความสามารถเกษตรกรด้วยการส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้และเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้บริหารจัดการด้านการเกษตรสมัยใหม่ และ (๓.๕) **สนับสนุนทางการเงินและมาตรการทางภาษี** โดยให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุนต่าง ๆ อาทิ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหรือยกเว้นภาษีเครื่องจักร/อุปกรณ์ และการสนับสนุนเงินกู้และการค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ SMEs ภาคเกษตร

(๔) **การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมวัฒนธรรม และการพัฒนาเมืองน่าอยู่ (Green, Culture, Smart and Livable Cities)** ได้แก่ (๔.๑) **อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่ และเพื่อสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการผลักดันป่าชายเลนให้เป็นมรดกโลก การฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและแหล่งประมง การป้องกันการกัดเซาะและการอนุรักษ์ชายฝั่งทะเล (๔.๒) **พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่** พัฒนาสภาพแวดล้อมของเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ การพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่เฉพาะเพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ในเขตเมือง เช่น เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน เป็นต้น โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่มีมาตรฐานและทั่วถึง การพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณะ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ระบบดิจิทัลมาใช้นับสนับสนุนการท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของประชาชน การจัดการภาครัฐที่ทันสมัย และการบริหารจัดการเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรองรับคนทุกกลุ่มในสังคม (๔.๓) **อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้และการท่องเที่ยววิถีชุมชน** โดยฟื้นฟูเมืองประวัติศาสตร์ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน ยกย่องมาตรฐานและขยายตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างรายได้ ควบคู่กับ

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และบุคลากรในพื้นที่ที่สามารถสืบสานภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

๔.๓.๖.๔ การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคภาคตะวันตก (Central-Western Economic Corridor: CWEC)

๑) เป้าหมาย (๑) มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อพัฒนาภาคกลางไปสู่การเป็นเมืองนวัตกรรมเกษตรมูลค่าสูง (๒) มีการลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูง บริการด้านโลจิสติกส์ และ บริการด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และ (๓) สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ผู้ประกอบการด้านบริการโลจิสติกส์ และการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เกิดการกระจายความเจริญอย่างทั่วถึงทั้งภาค และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้อยู่ดีมีสุข

๒) กรอบแนวคิด จัดกลุ่มพื้นที่ตามศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดสำคัญ เพื่อกำหนดบทบาทและแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มพื้นที่นั้น ๆ อันจะทำให้สามารถพัฒนาระดับเศรษฐกิจ สร้างรายได้ขยายสู่ชุมชน ตลอดจนดำรงคุณค่าอัตลักษณ์ของพื้นที่ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว โดยจัดเป็น ๓ กลุ่มพื้นที่และมีรูปแบบการพัฒนา ดังนี้

(๑) พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และ สมุทรสาคร) : ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการเป็นศูนย์กลางบริการด้านโลจิสติกส์ (Logistics Hub) ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการตามมาตรฐานสากล อันจะช่วยสนับสนุนและผลักดันให้ประเทศพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง และกระจายสินค้า (Logistics Hub) ของอาเซียนและจีนตอนใต้ โดยมีแนวทางการพัฒนา (๑.๑) พัฒนาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งมวลชนและระบบขนส่งสาธารณะทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่งทั้งภายในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และเชื่อมโยงไปยังภาคอื่น ๆ และต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเชื่อมต่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการคมนาคมขนส่ง (๑.๒) พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) ให้สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้กระดาษได้อย่างสมบูรณ์และเตรียมความพร้อมขยายการเชื่อมโยง NSW ไปสู่ระบบ Port Community System ทั้งท่าเรือกรุงเทพฯ และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิต่อไป (๑.๓) พัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ในเมือง โดยใช้แนวทางการจัดรูปที่ดิน การผังเมือง ควบคู่กับการพัฒนาเมืองแบบประหยัดพลังงาน ซึ่งระยะแรกดำเนินการที่บางซื่อเพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีระบบขนส่งมวลชน และเมืองอัจฉริยะแห่งแรก (Smart City) ในประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน (๑.๔) จัดตั้งศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า (City Distribution Centre: CDC) และศูนย์กระจายสินค้าน้อยในเขตเมือง เพื่อรองรับธุรกิจ E-Commerce (๑.๕) พัฒนาบริการและบุคลากรด้านโลจิสติกส์โดยยกระดับคุณภาพการบริการให้ได้ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และขยายเครือข่ายผู้ให้บริการ

โลจิสติกส์ควบคู่กับการพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับการขยายตัวดังกล่าว และ (๑.๖) **ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาบริการด้านโลจิสติกส์** อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มร่วมขนส่ง Joint Delivery System (JDS) เพื่อสร้างระบบเครือข่ายโซ่อุปทานการขนส่ง การพัฒนาและบูรณาการระบบฐานข้อมูลการเดินทางและขนส่งทุกรูปแบบ และการจัดทำ Big Data ด้านโลจิสติกส์ เป็นต้น

(๒) **พื้นที่จังหวัดปทุมธานี** มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่มีการลงทุนไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย เมืองนวัตกรรมอาหาร เทคโนโลยีธานี ฯลฯ โดยส่งเสริมบทบาทการเป็น “ศูนย์กลางวิจัยและนวัตกรรม” (Innovation Hub) ด้วยกระบวนการทำงานในลักษณะเครือข่ายนวัตกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยในเขตจังหวัดต่างๆ ของภาคกลาง หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน และเอกชนในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนภาคกลาง ให้เป็นเมืองนวัตกรรมเกษตรมูลค่าสูง (Agro Innopolis) ผ่านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมที่เข้มข้น เชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตทั้งภายในภาค ระหว่างภาค และต่างประเทศ สอดคล้องตามเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลางที่มุ่งให้เป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง โดยมีแนวทางการพัฒนาและดำเนินงานที่สำคัญ (๒.๑) **พัฒนาคลัสเตอร์เกษตรตามศักยภาพพื้นที่ให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง** โดยส่งเสริมการปลูกข้าวโพดอาหารสูงในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง และ พระนครศรีอยุธยา การเลี้ยงโคเนื้อ-โคนมคุณภาพดีในเขตพื้นที่จังหวัดลพบุรี สระบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี ผลไม้เกรด Premium ในเขตพื้นที่นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีรสชาติดีและมีคุณค่าทางอาหารสูงในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี ราชบุรี และปทุมธานี ฯลฯ โดยยกระดับการผลิตและการจัดการฟาร์มตลอดห่วงโซ่คุณค่า ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์รวมมาตรฐาน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้บริโภคที่มีมากขึ้น (๒.๒) **สร้างนวัตกรรมให้กับอุตสาหกรรมฐานเดิม (S-curve)** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสูงและเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ทั้งอุตสาหกรรมเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตรอาหารแปรรูป โดยส่งเสริมการทำ Smart Farm ด้วยระบบ Green House และระบบเซ็นเซอร์ ให้กับระบบแปลงเปิดสำหรับพืชไร่และสวนผลไม้ ระบบโรงเรือนสำหรับพืชสมุนไพรและพืชล้มลุก/พืชที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น และ Plant Factory สำหรับพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง สร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับเกษตรกร ส่งเสริมระบบสหกรณ์และเกษตรแปลงใหญ่ให้มีมาตรฐาน พัฒนาหรือปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นอุตสาหกรรม ๔.๐ ที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หุ่นยนต์อัตโนมัติ ฯลฯ โดยส่งเสริมให้เครือข่ายนวัตกรรมในพื้นที่มีการบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานทางวิจัยทั้งห้องวิเคราะห์ทดสอบ/ปฏิบัติการวิจัยสำหรับอาหารแห่งอนาคต (Future Food Lab) โรงงานนำร่อง (Pilot Plant) ที่ได้มาตรฐานสามารถตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมในพื้นที่ และมีกระบวนการร่วมวิจัยถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี และร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เข้มข้นระหว่างผู้ประกอบการ สถาบันวิจัย ภาครัฐ ภาคชุมชนในพื้นที่ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรที่มีผลิตภาพสูง มีความหลากหลาย สามารถยกระดับการส่งออกหรือทดแทนการนำเข้า เช่น มีข้าวสายพันธุ์ใหม่ ๆ มีผลิตภัณฑ์จากนมออร์แกนิกที่มีรสชาติเช่นเดียวกับนมฮอกไกโด มีผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูปมูลค่าสูง มีการส่งออกผลไม้ประเภทใหม่ ๆ เป็นต้น (๒.๓) **พัฒนากระบวนการผลิตไปสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย** โดยพัฒนาระบบการดูแล ควบคุมและตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยอาหาร

ที่ผลิตทุกขั้นตอนตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่การผลิต วัตถุดิบ (การเตรียมดิน การเตรียมเมล็ดพันธุ์ การเพาะปลูก เพาะเลี้ยง) การแปรรูป การจัดจำหน่าย จนถึงผู้บริโภค รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและบรรณรักษ์ ให้ผู้บริโภคหันมาผลิตและบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน (๒.๔) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงแหล่งผลิต ศูนย์กระจายสินค้า และตลาด อันจะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มความ รวดเร็ว และลดความเสียหายจากการขนส่ง การนำเทคโนโลยีทางด้านสารสนเทศ IoT มาใช้เพื่อให้เกิด ความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และการส่งสัญญาณไปยังส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการ ประสานและควบคุมการไหลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่แหล่งผลิตสินค้าเกษตรไปยังโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป สินค้าเกษตรเพื่อผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป และการเคลื่อนย้ายไปสู่ตลาดกลางรวบรวมและกระจายสินค้า จนถึง มือผู้บริโภค เป็นต้น (๒.๕) สร้างนวัตกรรมด้านการตลาดและการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่หลากหลาย โดยการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการทำตลาดสินค้าออนไลน์ และส่งเสริมการสร้างตราสินค้า การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคให้มีความรู้ มีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการเลือกซื้อ และบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน (๒.๖) พัฒนาเกษตรกร ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ วิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) สู่เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และ วิสาหกิจเริ่มต้นด้านเทคโนโลยี (Tech Startup) โดยส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับเปลี่ยนไปสู่เกษตรกร อัจฉริยะ มีการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็น เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เพื่อวางแผนการผลิต การเพิ่ม ผลิตภาพการผลิต และการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาและยกระดับ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมไปสู่ขนาดกลางและขนาดใหญ่ และพัฒนา วิสาหกิจเริ่มต้นให้เป็นวิสาหกิจเริ่มต้นด้านเทคโนโลยี (Tech Startup) ผ่านกระบวนการบ่มเพาะ กระบวนการ บ่มให้เติบโตเร็ว (Acceleration) กระบวนการรวมกลุ่มเกษตรกร โดยมีการกำหนดเป้าหมายทั้งจำนวนและ คุณภาพที่ชัดเจน สามารถเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม และ (๒.๗) ส่งเสริมการนำนวัตกรรมมาใช้ในการ พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยอาศัยการดำเนินงานของเครือข่ายนวัตกรรมร่วมกับเครือข่ายเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ในการขยายผลเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพิ่มความหลากหลาย ของผลิตผลการเกษตร เพิ่มผลิตภาพ สร้างมูลค่า และเร่งนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ สินค้าชุมชนสู่ Smart Product รวมทั้งเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวสีเขียว (Green & Organic Tourism) ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการท่องเที่ยว ทั้งนี้มีตัวอย่างความสำเร็จของรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว สีเขียว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชนที่มีการบริหารจัดการและแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับทุกฝ่าย อย่างเหมาะสม อาทิ สามพรานโมเดล จังหวัดนครปฐม บ้านแม่กำปอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ซึ่งสามารถ นำมาขยายผลการพัฒนาสู่พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

(๓) **พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก** (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์) พัฒนา การท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตกของภาคกลาง (The Royal Coast) เชื่อมโยงกับจังหวัดชุมพร และระนอง ของภาคใต้ ซึ่งการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนและผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มวันพักเฉลี่ยในพื้นที่ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ (๓.๑) **ฟื้นฟูและ จัดระเบียบพื้นที่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวชายหาดชะอำ-หัวหิน** ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก (World Class Destination) รองรับกลุ่มนักท่องเที่ยว High-end ที่สามารถสร้างรายได้อย่างยั่งยืน (๓.๒) **อนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าเพชรบุรี** เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของเมือง ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติตลอดไป (๓.๓) **พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย** รวมทั้งเชื่อมโยงกับ เส้นทางท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกต่อเนื่องไปยังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพรและระนองของภาคใต้ โดยให้ความสำคัญกับการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยว และบริหารจัดการ การท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) รวมทั้งพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดชุมพรและระนองให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และ (๓.๔) **พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน** โดยมุ่งเน้นกระจายกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ และสร้างความ พร้อมให้แก่ชุมชน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

๓) รูปแบบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง ตะวันตก (Central-Western Economic Corridor: CWEC)

(๑) **พื้นที่เป้าหมาย** ครอบคลุม ๔ จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และนครปฐม เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมเกษตร เกษตรอาหารแปรรูป และอุตสาหกรรมไฮเทค ระดับมาตรฐานสากล เชื่อมโยงประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ระหว่างเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายกับพื้นที่ภาคกลางตะวันตก และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อกระจายความเจริญและสร้างรายได้เพิ่มให้กับประชาชนในพื้นที่

(๒) รูปแบบและแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- **ฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมไฮเทคมาตรฐานสากล (Agro and HighTech Industrial Base)** ได้แก่ การเพิ่มศักยภาพการเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตร และเกษตรอาหารแปรรูปมูลค่าสูง สามารถเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ด้วยคุณภาพมาตรฐานระดับสากล ทั้งมาตรฐาน GMP และ HACCP ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และนครปฐม โดยส่งเสริมการทำ Smart Farm & Precision Farming หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการฟาร์มและแปลงปลูก ระบบสหกรณ์และเกษตรแปลงใหญ่ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ สถาบันวิจัย ภาครัฐ ภาคชุมชนในพื้นที่ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งการปรับปรุงพันธุ์การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร และสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ ๆ ส่งเสริมการลงทุนอาหารแห่งอนาคตที่มีมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มผลิตภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ สามารถยกระดับการส่งออกทดแทนการนำเข้า และส่งเสริมบทบาทประเทศไทยให้เป็น “ครัวของโลก” อย่างแท้จริง การยกระดับฐานการผลิตอุตสาหกรรมไฮเทคชั้นนำที่เชื่อมโยงกับห่วงโซ่การผลิตระดับโลก ทั้งอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตเรือออลูมิเนียม อุตสาหกรรมการผลิตแม่พิมพ์ และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต (Next Generation Automotive) และการขนส่งสมัยใหม่ (Modern Transportation) และอุตสาหกรรม

อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม และ สุพรรณบุรี โดยส่งเสริมการร่วมวิจัยและพัฒนาระหว่างผู้ประกอบการ สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา และ ภาครัฐ เพื่อพัฒนาและต่อยอดเทคโนโลยี นวัตกรรม ทั้งด้านการออกแบบและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพสูง เทียบเท่าระดับสากล สนับสนุนและจูงใจให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้ามากขึ้น และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาแรงงานให้มีทักษะขั้นสูง เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดเตรียมฐานการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายด้านการป้องกันประเทศ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีโดยศึกษาความเหมาะสมทั้งระบบนิเวศและรูปแบบ เพื่อพัฒนาให้เป็นพื้นที่รองรับทั้งการผลิตและทดสอบอาวุธยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร เพื่อความมั่นคงและส่งออกเชิงพาณิชย์

- **เขตการท่องเที่ยวเชิงมรดก ประวัติศาสตร์และการอนุรักษ์ (Heritage and Green Tourism District)** โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูบูรณะโบราณสถานให้เกิดความยั่งยืน และเตรียมความพร้อมของเมืองให้สามารถรองรับภัยพิบัติ โดยเฉพาะอุทกภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสมัยทวารวดีในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี และ นครปฐม ทั้งโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของเมืองให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติให้ยั่งยืน พร้อมไปกับการยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการ

- **เมืองน่าอยู่ อัจฉริยะ (Livable & Smart City)** โดยวางแผนบริหารจัดการพื้นที่ และเตรียมการพัฒนาเมืองนครปฐม และพระนครศรีอยุธยาให้สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย เพียบพร้อมทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศ โดยยังคงรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม อันจะช่วยให้เกิดศูนย์กลางความเจริญใหม่ ๆ ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่

๔.๓.๗ แผนรายสาขา

๔.๓.๗.๑ **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) :** กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ ๑๒ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยมีกลยุทธ์การดำเนินงานประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการให้มีมาตรฐานและยั่งยืน โดยใช้อัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่งเสริมกิจกรรมและเทศกาลประจำปีในพื้นที่ต่างๆ และการพัฒนาสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยในการพัฒนาบุคลากรจะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพียงพอต่อความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยมีกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ปานกลาง-สูงไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ การส่งเสริมเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและความเป็นไทยในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ เพื่อสร้างความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ผ่านการสร้างแบรนด์และการเล่าเรื่อง (Story Telling) รวมไปถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำการตลาดและการทำการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการบริหารจัดการท่องเที่ยวและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ มีการสนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชนและการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว และมีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

๔.๓.๗.๒ นโยบายการจัดทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานในสังกัดดำเนินการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเกษตรที่ยึดพื้นที่ (Area Based) เป็นหลักในการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้จัดการพื้นที่เป็นผู้บริหารจัดการทุกกิจกรรมตลอดโซ่อุปทาน (Supply Chain) มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยมีการรวมกลุ่มกันผลิตสินค้าทางการเกษตร (ในรูปของกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน) มีการบริหารจัดการร่วมกันตั้งแต่การรวมกันผลิต จัดหาปัจจัยการผลิต รวมถึงการจำหน่าย ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด เชื่อมโยงการตลาด และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า ซึ่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันให้กับเกษตรกร โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรตามแนวทางประชารัฐ

๔.๓.๗.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมและพัฒนาการตลาดสินค้าอินทรีย์ (MOU) ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาพลักษณ์สินค้าและบริการอินทรีย์ไทยให้เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ โดยได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบริหารจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรม มีกลยุทธ์ประกอบด้วย ๑) สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้เกษตรอินทรีย์พื้นบ้าน เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ และจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ ๒) ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกษตรอินทรีย์พื้นบ้าน และเกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ๓) เสริมสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ พัฒนา

เทคโนโลยีและการผลิตเกษตรอินทรีย์พื้นบ้านและเกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ และ ๔) สนับสนุนการศึกษา วิจัย และพัฒนาอาหารจากผลิตภัณฑ์อินทรีย์ที่มีคุณค่าต่อสุขภาพของผู้บริโภค

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน มีกลยุทธ์ประกอบด้วย ๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรอินทรีย์พื้นบ้านและเกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ และสนับสนุนเงินทุน ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการผลิต การแปรรูป การตลาด ทุกระดับให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายเก่าและใหม่ ๓) เสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการผลิตเกษตรอินทรีย์ และ ๔) สร้างและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนมาผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งด้านการตลาดและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไทย มีกลยุทธ์ประกอบด้วย ๑) สร้างและบริหารจัดการมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ไทย ๒) ส่งเสริมการขายและการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๓) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ ๔) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ไทย มีกลยุทธ์ประกอบด้วย ๑) จัดตั้งองค์กรกลางเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ๒) พัฒนาระบบสารสนเทศ ให้เชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ของทุกภาคส่วน ๓) สร้างกลไกพัฒนาเกษตรอินทรีย์แบบบูรณาการในระดับพื้นที่ และ ๔) ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ประชาชน เป็นผู้นำการพัฒนาภาครัฐเป็นส่วนสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน

๔.๓.๗.๔ ยุทธศาสตร์กระทรวงคมนาคม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบขนส่งขั้นพื้นฐานให้เชื่อมโยง ทัวถึง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความครอบคลุมและเข้าถึงได้ เพิ่มความคล่องตัวและการเชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการขนส่ง พัฒนาระบบขนส่งเพื่อรองรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และบริการเชิงสังคม และส่งเสริมและพัฒนาระบบขนส่งที่ลดการใช้พลังงาน พึ่งพิงพลังงานที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับความปลอดภัยและความมั่นคงของระบบขนส่ง โดยปรับปรุงและพัฒนาระบบมาตรฐานและกำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการขนส่ง ส่งเสริมวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยของผู้ใช้ระบบขนส่ง ปรับปรุงด้านความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง และปรับปรุงและพัฒนาระบบมาตรฐานและกำกับดูแลด้านความมั่นคงของการขนส่ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาระบบขนส่งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ พัฒนาการเชื่อมโยงระหว่างประเทศและภูมิภาคด้วยระบบขนส่ง และโลจิสติกส์ และปรับปรุงและพัฒนาระบบกำกับดูแลด้านเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ โดยปรับปรุงและพัฒนาระบบกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับให้สอดคล้องกับบริบท

ที่เปลี่ยนไป ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารองค์กรภาครัฐอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการบริหารนโยบายและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างบูรณาการ พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการขนส่ง พัฒนาทรัพยากรบุคคล งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการขนส่ง และส่งเสริมและพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและความโปร่งใส

๔.๓.๗.๕ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ซึ่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคนี้เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน จึงมีความสำคัญที่จะต้องจัดหาให้ประชาชนมีน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างทั่วถึง ยุทธศาสตร์นี้จึงมีเป้าประสงค์ เพื่อจัดหาอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ชุมชนเมือง รวมทั้งพื้นที่เศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ โดยมีเป้าหมายพัฒนาประปาหมู่บ้าน ๗,๔๙๐ หมู่บ้าน ปรับปรุงประปาหมู่บ้าน ๙,๐๙๓ หมู่บ้าน ชุมชนเมืองมีระบบประปาเพิ่มขึ้น ๒๕๕ เมือง และขยายเขตประปา ๖๘๘ แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม ภาคการผลิตในการเกษตรและอุตสาหกรรมนั้นมีบทบาทที่สำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการผลิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมนั้นจึงมีความสำคัญ ยุทธศาสตร์นี้จึงมีเป้าประสงค์ เพื่อจัดหาเงินทุนสร้างความมั่นคงในภาคการผลิตเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยมีเป้าหมายพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๙,๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เพิ่มพื้นที่ชลประทานไม่น้อยกว่า ๘.๗ ล้านไร่ จัดหาแหล่งน้ำให้พื้นที่เกษตรน้ำฝน ๒,๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ขุดสระน้ำในไร่นา ๒๗๐,๐๐๐ บ่อ พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ๑.๐๔ ล้านไร่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย มีเป้าประสงค์เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัยของชุมชนเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ บรรเทาความเสียหายและสนับสนุนการปรับตัวในพื้นที่เกษตร ลดความเสียหายจากดินโคลนถล่ม น้ำท่วมฉับพลัน โดยมีเป้าหมาย ปรับปรุงเพิ่มอัตราการไหลมากกว่าร้อยละ ๑๐ ในลำน้ำสายหลัก ๘๗๐ กิโลเมตร ลดความเสียหายจากน้ำล้นตลิ่งในกลุ่มน้ำวิกฤต ๑๐ กลุ่มน้ำ และพัฒนาพื้นที่รับน้ำนองในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำ มีเป้าประสงค์เพื่อให้แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป โดยมีเป้าหมายพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสีย ๒๐๑ แห่ง เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ๔๗ แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการเก็บรักษาความชุ่มชื้น การดูดซับน้ำ การชะลอการไหลของน้ำ อีกทั้งยังเป็นแหล่งระบบนิเวศที่สำคัญของพื้นที่ต้นน้ำ ยุทธศาสตร์นี้จึงมีเป้าประสงค์เพื่อปรับสมดุลระบบนิเวศ โดยมีเป้าหมายฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ ๔.๗๗ ล้านไร่

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการ ด้วยปัญหาทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเกิดจากการบริหารที่ไม่มีเอกภาพ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ยุทธศาสตร์นี้จึงมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างการบริหารที่มีเอกภาพโดยผลักดันให้มืองค์กร กฎหมาย และนโยบายขับเคลื่อน มีระบบข้อมูล

สนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผน มีแผนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

๔.๔ ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ

๔.๔.๑ แผนพัฒนาภาค ประกอบด้วย แผนพัฒนาภาคกลาง แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนพัฒนาภาคตะวันออก แผนพัฒนาภาคเหนือ แผนพัฒนาภาคใต้ และแผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๔.๑.๑ แผนพัฒนาภาคกลาง: เป้าหมาย คือ พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัยและภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง (๒) พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค (๓) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ (๔) บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ (๕) เปิดประตูการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทวาย-ภาคกลาง-ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออก และ (๖) พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาค โดยมีแผนงานโครงการสำคัญ อาทิ แผนงานการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของเมืองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล แผนงานฟื้นฟูเมืองประวัติศาสตร์และแหล่งศิลปกรรม แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดทำแผนพัฒนาระบบจัดการน้ำในพื้นที่ภาคกลาง (Delta Water Master Plan ๒๐๔๐) แผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และแผนงานการพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งทางราง

๔.๔.๑.๒ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (๒) แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้ต่ำเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (๓) สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๔) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ (๕) ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค และ (๖) พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ โดยมีแผนงานโครงการสำคัญ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยั่งยืนนอกเขตชลประทานสู่ภัยแล้ง (๒) แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer) (๓) โครงการส่งเสริมบทบาทพ่อแม่เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการตั้งครรภ์ ระหว่างการตั้งครรภ์และการเลี้ยงบุตร (๔) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งประวัติศาสตร์วิถีชีวิตชุมชน และ (๕) แผนงานการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของเมืองหลักในภูมิภาค

๔.๔.๑.๓ **แผนพัฒนาภาคตะวันออก :** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ มุ่งพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน (๒) พัฒนาสู่การเป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (๓) ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว (๔) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และ (๕) แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีแผนงานโครงการสำคัญ ได้แก่ (๑) แผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในภาพรวม (๒) แผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (๓) แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต (๔) แผนงานพัฒนาเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (๕) แผนงานการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายทางหลวง ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และทางพิเศษ และ (๖) แผนงานการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๔.๑.๔ **แผนพัฒนาภาคเหนือ :** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม (๒) ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค (๓) ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง (๔) พัฒนาคูณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ และ (๕) อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน โดยมีแผนงานโครงการสำคัญ ได้แก่ (๑) แผนงานท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (๒) แผนงานจัดระเบียบและพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (๓) แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางการตลาด (๔) แผนงานส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ และ (๕) แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ การจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

๔.๔.๑.๕ **แผนพัฒนาภาคใต้ :** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณธ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก (๒) พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ (๓) พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร (๔) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ (๕) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก และ (๖) พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน โดยมีแผนงานโครงการสำคัญ ได้แก่ (๑) แผนงานพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมชีวภาพ (๒) แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐาน

ความปลอดภัย (๓) แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ การจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำ
แบบบูรณาการทั้งระบบ (๔) แผนงานพัฒนาเมืองขนาดกลางให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม (๕) แผนงาน
พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน และ (๖) โครงการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูชายหาดท่องเที่ยวที่ประสบ
ปัญหาการกัดเซาะและสูญเสียระบบนิเวศชายฝั่งอย่างเป็นระบบและเหมาะสม

๔.๔.๑.๖ แผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน : เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เป็นแหล่งผลิต
ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและ
การท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ชุมชนมีความเข้มแข็ง
อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) พัฒนาอุตสาหกรรม
เกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต (๒) พัฒนาเมือง
สู่เชิงโลก และเมืองเบตง ให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนาเมืองยะลาให้เป็น
เมืองน่าอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน และ (๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยมี
แผนงานโครงการสำคัญ ได้แก่ (๑) แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
(๒) แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต (๓) แผนงาน
ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น และ (๔) โครงการพัฒนาเส้นทาง
การท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและประเทศสมาชิกอาเซียน

๔.๔.๒ สรุปประเด็นยุทธศาสตร์ภาคและตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๖๐
ได้กำหนดหลักการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ โดย

“ภาค” หมายความว่า พื้นที่ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณหรือ
ปฏิบัติการกิจ ที่เชื่อมโยงกันโดยครอบคลุมกลุ่มจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงาน
จังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่หนึ่งกลุ่มจังหวัดขึ้นไป

“แผนพัฒนาภาค” หมายความว่า แผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยง
กับ แผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาล มีมิติการพัฒนาเชิงกายภาพและพื้นที่ครอบคลุมทุกมิติ
เป็นเครื่องมือ บูรณาการแผนของส่วนราชการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ แผนพัฒนา
เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและประเด็นการพัฒนาภาคสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
ยังได้มีประกาศ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ ๓)
ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยจัดตั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๘ กลุ่มจังหวัด ๖ ภาค และกำหนดจังหวัด
ที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด ซึ่งจะสอดคล้องกับกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป ดังนั้น ขอบเขตพื้นที่ ๖ ภาค จึงครอบคลุม ๑๘ กลุ่มจังหวัด และ ๗๖
จังหวัด ดังนี้

ตารางที่ ๔ - ๑ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด (๑๘ กลุ่มจังหวัด ๖ ภาค)

ภาค	กลุ่มจังหวัด	จังหวัด	ศูนย์ปฏิบัติการ กลุ่มจังหวัด
๑. ภาคกลาง	๑. กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน	ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	พระนครศรีอยุธยา
	๒. กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ปริมณฑล	นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ	นครปฐม
	๓. กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง ๑	กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี	ราชบุรี
	๔. กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง ๒	ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร	เพชรบุรี
๒. ภาคใต้	๕. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่ง อ่าวไทย	ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา	สุราษฎร์ธานี
	๖. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่ง อันดามัน	กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล	ภูเก็ต
๓. ภาคใต้ชายแดน	๗. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา	ยะลา
๔. ภาคตะวันออก	๘. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออก ๑	ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง	ชลบุรี
	๙. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออก ๒	จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว	ปราจีนบุรี
๕. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ๑	บึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี	อุดรธานี
	๑๑. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ๒	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	สกลนคร
	๑๒. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	กาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัด ร้อยเอ็ด	ขอนแก่น
	๑๓. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๑	ประกอบด้วย จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์	นครราชสีมา

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ภาค	กลุ่มจังหวัด	จังหวัด	ศูนย์ปฏิบัติการ กลุ่มจังหวัด
	๑๔. กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๒	ประกอบด้วย จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัด อำนาจเจริญ และจังหวัด อุบลราชธานี	อุบลราชธานี
๖. ภาคเหนือ	๑๕. กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๑	เชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน	เชียงใหม่
	๑๖. กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๒	เชียงราย น่าน พะเยา แพร่	เชียงราย
	๑๗. กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง ๑	ตาก พิชญ์โลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	พิชญ์โลก
	๑๘. กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง ๒	กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี	นครสวรรค์

ที่มา: ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เล่มที่ ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๘๑ ง หน้า ๑๔-๑๖

ปัจจุบัน การพัฒนาระดับภาค ได้ขับเคลื่อนภายใต้แผนพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาคเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕) ซึ่งถูกใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ แต่ยังคงได้มีการกำหนด “แผนพัฒนาเชิงพื้นที่” เพิ่มเติม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามศักยภาพและโอกาส รวมทั้งแก้ไขปัญหาสำคัญของพื้นที่ โดยแผนการพัฒนาเศรษฐกิจหลักเชิงพื้นที่อีกด้วย

เมื่อพิจารณา แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ ฉบับทบทวน (๖ ภาค) และสรุปสาระสำคัญในส่วนของแนวคิดในการพัฒนาระดับภาค เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนงานโครงการที่สำคัญ รวมถึงกรอบแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจหลักเชิงพื้นที่ ดังแสดงในตารางด้านล่าง

ตารางที่ ๔ - ๒ สรุปแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)

ภาค	เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการสำคัญ	กรอบแนวคิดการพัฒนาพื้นที่
๑. ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร	พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัยและภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง	๑. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนา คุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง ๒. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค ๓. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๔. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากร ธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ๕. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ๖. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อเสริมสร้าง เสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ	■ แผนงานการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนา ของเมืองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ■ แผนงานฟื้นฟูเมืองประวัติศาสตร์ และแหล่งศิลปกรรม ■ แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรและ อาหารให้เป็นที่ยอมรับในตลาดทั้งในและต่างประเทศ ■ โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดทำแผน พัฒนาระบบจัดการน้ำในพื้นที่ ภาคกลาง (Delta Water Master Plan ๒๐๔๐) ■ แผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ■ แผนงานการพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งทางราง	Central Development Cluster (CDC)
๒. ภาคใต้	ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณท์ยางพาราและ ปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก	๑. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ๒. พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของ ประเทศ ๓. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบัน เกษตรกร ๔. อนุรักษ์ พื้นที่ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง เป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน ๕. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนา เขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก ๖. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ อย่างยั่งยืน	■ แผนงานพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมชีวภาพ ■ แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย ■ แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดการจัดการ พืชภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ ■ แผนงานพัฒนาเมืองขนาดกลางให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม ■ แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (SEC) ■ โครงการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูชายหาดท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาการกัดเซาะและสูญเสียระบบนิเวศชายฝั่งอย่างเป็นระบบ	๑. การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (Southern Economic Corridor: SEC) ๒. Southern Development Cluster (SDC)
๓. ภาคใต้ชายแดน	เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและ	๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับ	■ แผนงานสนับสนุนและยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตร	Southern Border Development

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ภาค	เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการสำคัญ	กรอบแนวคิดการพัฒนาพื้นที่
	อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มาเลเซียและสิงคโปร์ ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม	ภาคการผลิต ๒. พัฒนาเมืองสู่โหนดโลก และเมืองเบตง ให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองน่าอยู่ และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	อินทรี ■ แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต ■ แผนงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ■ โครงการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและประเทศสมาชิกอาเซียน	Cluster (SbDC)
๔. ภาคตะวันออก	มุ่งพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน	๑. พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและ ได้มาตรฐานสากล ๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว ๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศ เพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษ ๖. ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	■ แผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในภาพรวม ■ แผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ ■ แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต ■ แผนงานพัฒนาเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ■ แผนงานการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายทางหลวง ทางหลวงพิเศษ ระหว่างเมืองและทางพิเศษ ■ แผนงานการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมี ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	๑. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ๒. Eastern Development Cluster (EDC)
๕. ภาคตะวันออก เฉิงเหิน	พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”	๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต อย่างยั่งยืน ๒. แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจ หลักภาคกลางและพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค ๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน	■ โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน สุราษฎร์ ■ แผนงานการพัฒนาคุณภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (Smart Farmer) ■ โครงการส่งเสริมบทบาทพ่อแม่เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการตั้งครรภ์ ระหว่างการตั้งครรภ์ และการเลี้ยงบุตร ■ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งประวัติศาสตร์วิถีชีวิตชุมชน ■ แผนงานการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของเมืองหลักใน	Northeastern Economic Cluster (NeEC) ๑. Niche Products Developing Cluster: เลย์หนองบัวลำภู หนองคาย อุดรธานี บึงกาฬ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ๒. Premium Agro Industry & Bio Economy Cluster: กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และตอนล่าง ๑-๒

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ภาค	เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์	แผนงานโครงการสำคัญ	กรอบแนวคิดการพัฒนาพื้นที่
		และแนวระบียงเศรษฐกิจ	ภูมิภาค	๓. New Tourism Attraction Cluster: นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และจังหวัดริมแม่น้ำโขง
๖. ภาคเหนือ	พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง	๑. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอด การผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม ๒. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค ๓. ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแล ผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ ๕. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน	■ แผนงานท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ■ แผนงานจัดระเบียบและพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ■ แผนงานส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการตลาด ■ แผนงานส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ■ แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ	Northern Economic Cluster (NEC) ๑. พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Lanna Cluster): เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง ๒. พื้นที่เศรษฐกิจฐานชีวภาพหลักของประเทศ (Bio Economy Cluster): กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑-๒ ๓. พื้นที่เร่งรัดการพัฒนา (Highland Development Cluster): แม่ฮ่องสอน แพร่ พะเยา น่าน ๔. New Industry Node: นครพนม ร้อยเอ็ด ขอนแก่น นครราชสีมา

หมายเหตุ: สรุปสาระสำคัญจาก เอกสารการประชุมร่วม คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) และคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ วันจันทร์ที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๐๐ น. ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

สำหรับตารางที่ ๔ - ๓ เป็นการสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาภาคและแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ ฉบับทบทวน ซึ่งสามารถได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ - ๓ สรุปแผนพัฒนาภาคและแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ฉบับทบทวน

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
๑. ภาคกลางตอนบน	ลุ่มน้ำแห่งประวัติศาสตร์ ศูนย์กลางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน	๑. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Growth Rate) เพิ่มขึ้น ๒. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (GPCI Per Capita) เพิ่มขึ้น ๓. อัตราการเพิ่มขึ้นของสัมประสิทธิ์การ กระจายรายได้ (GINI Index) ลดลง	๑. เพิ่มความสามารถในการผลิต อาหารปลอดภัย ยกระดับ ผู้ประกอบการ SME ทั้งภาค เกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อ รองรับเศรษฐกิจ ๔.๐ ๒. พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ ชุมชนและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด ความปลอดภัย ตามมาตรฐานการท่องเที่ยวเพื่อ สร้างความประทับใจให้แก่ นักท่องเที่ยว ๓. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา/ป่าสักในกลุ่ม จังหวัดภาคกลางตอนบนอย่าง สมดุลและยั่งยืน ๔. พัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม โลจิสติกส์และขนส่งมวลชน เพื่อ ส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ
๒. ภาคกลางปริมณฑล	เป็นศูนย์กลางการค้าการ ลงทุน บริการธุรกิจและ การพาณิชย์ การผลิต อุตสาหกรรมระดับประเทศ ศูนย์กลางโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพ (Medical Hub) แหล่งผลิต อาหารปลอดภัย การศึกษา ระดับมาตรฐานสากล ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่ การเป็นเมืองน่าอยู่	๑. เศรษฐกิจมั่นคง ประเมินอัตราการขยายตัว มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด ร้อยละ ๓.๐ ๒. ประชาชนมีคุณภาพ ประเมินจากมูลค่า ผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ๓. ความสุขที่ยั่งยืน ประเมินจากค่าดัชนี ความก้าวหน้าของชน (HAI) เฉลี่ยของกลุ่ม จังหวัดต้องไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของปีพ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ (หรือไม่น้อยกว่า ๐.๖๓๕๐)	๑. เพิ่มความสามารถในการผลิตและ ศักยภาพของคนทำงาน และ ผู้ประกอบการ SMEs ทั้งใน ภาคเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชย์ กรรม และบริการ ๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบ โลจิสติกส์อย่างเป็นระบบ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ๓. การพัฒนาเมืองและชุมชน ยกระดับคุณภาพชีวิต และความ ปลอดภัยของประชาชน ส่งเสริม เป็นสังคมน่าอยู่ รองรับ เติบโตของกรุงเทพมหานคร ๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
๓. ภาคกลางตอนล่าง ๑	เศรษฐกิจมั่นคง ประชาชน มีคุณภาพ และความสุขที่ยั่งยืน	๑. เศรษฐกิจมั่นคง ประเมินจากอัตราการ ขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด ร้อย ละ ๓.๕	๑. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรอุตสาหกรรม พาณิชย์กรรม และบริการด้วย นวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
		๒. ประชาชนมีค้ำประกันจากมูลค่า ผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ ๓. ความสุขที่ยั่งยืน ประเมินจากค่าดัชนี ความก้าวหน้าของคน (HAI) เฉลี่ยของ กลุ่มจังหวัดต้องไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย ของปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ (หรือไม่น้อยกว่า ๐.๕๕๒๔)	๒. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ภาค ตะวันตก และอารยธรรม ทวารวดี ๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้า ชายแดนและการค้าผ่านแดน ให้มีศักยภาพผลักดันเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษนำไปสู่การ กระตุ้นให้เกิดการค้าการลงทุน ระหว่างประเทศ
๔. ภาคกลางตอนล่าง ๒	เป็นฐานการผลิตภาค การเกษตรและอาหาร ปลอดภัย อุตสาหกรรมที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวชั้นนำเชิง ธรรมชาติและ ศิลปวัฒนธรรมอัน ทรงคุณค่า	๑. โครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงสนับสนุน การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว อย่าง ครอบคลุมและเป็นระบบ (ร้อยละ ๕) ๒. สินค้าเกษตร อาหารมีคุณภาพปลอดภัย และได้มาตรฐาน (ร้อยละ ๕) ๓. รายได้จากการท่องเที่ยว สินค้าและ บริการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐) ๔. การกักตุนและกระจายรายได้ที่ แก่ใจอย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ (ร้อยละ ๒) ๕. สินค้าอุตสาหกรรมสามารถแข่งขันได้ และมีมาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ ๕) ๖. เพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตร (ร้อยละ ๕) ๗. พื้นที่ป่าไม้ ป่าชายเลน มีความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายทางชีวภาพ (ร้อยละ ๒) ๘. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการน้ำและอนุรักษ์ฟื้นฟูทาง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ ๗๕)	๑. เสริมสร้างและพัฒนาต้นทุน ทางทรัพยากรภาคการเกษตร ๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ศักยภาพสินค้าและบริการ เพื่อ การท่องเที่ยว การค้า และพื้นที่ ทางเศรษฐกิจ ๓. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๔. เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรม ด้วยนวัตกรรม (Innovation) และแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) อย่างยั่งยืน
๕. ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	ศูนย์กลางการเกษตร การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวนานาชาติ โลจิสติกส์ที่สมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน และ สังคมคุณภาพ	๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดที่แท้จริง ภาคเกษตรกรรม เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๒) ๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดที่แท้จริง สาขาอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๖) ๓. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดที่แท้จริง สาขาการค้าการลงทุน เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๒) ๔. รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐) ๕. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดที่แท้จริง สาขาการขนส่ง เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๐) ๖. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดที่แท้จริง สาขาบริการด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๓) ๗. สถานการณ์การกักตุนและกระจายรายได้ของ กลุ่มจังหวัดลดลง (ร้อยละ ๔)	๑. การพัฒนาการเกษตรด้านการ ผลิต การแปรรูป การตลาด และ การบริหารจัดการพืชเศรษฐกิจ หลัก (ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าว ไม้ผล สมุนไพร การประมง และ ปศุสัตว์) ๒. การส่งเสริมการค้า การลงทุน การบริหารจัดการการตลาดใน สินค้าและบริการอย่างครบวงจร ที่เชื่อมโยงการค้า การลงทุน ระหว่างประเทศ ๓. การพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยว ระดับนานาชาติที่มีความ หลากหลายของรูปแบบการ ท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
			ที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ๔. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง โลจิสติกส์ พลังงาน ระบบเครือข่ายการสื่อสาร สารสนเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ๕. การพัฒนาสู่การเป็นเมืองสีเขียวและสังคมคุณภาพ
๖. ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลก บนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน	๑. เป็นฐานการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางทะเลชั้นนำระดับโลก ๒. เป็นฐานการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันครบวงจร	๑. พัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน ๒. พัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ๓. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพต้นทุนมนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
๗. ภาคใต้ชายแดน	เกษตรก้าวหน้า การค้าชายแดน การท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่อาเซียนบนพื้นฐานความเข้มแข็งของชุมชน	การเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการพัฒนา ด้านเกษตร การค้าชายแดน การท่องเที่ยว และความเข้มแข็งของชุมชน โดยวัดจาก อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๒)	๑. เพิ่มศักยภาพการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและการตลาด ๒. ส่งเสริมการค้า การลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ ๓. ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเมืองท่องเที่ยวชายแดน ๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนบนฐานสังคมพหุวัฒนธรรม
๘. ภาคตะวันออก ๑	พื้นที่พัฒนาพิเศษระดับอาเซียน แหล่งผลิตอาหารและผลไม้ปลอดภัยเพื่อการส่งออกและแหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานระดับนานาชาติ	๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ และอัตราการขยายตัวด้านการลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑ ๒. ผลผลิตผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ๓. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ๔. ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ และปัญหามลพิษ ได้รับการแก้ไข ๕. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	๑. พัฒนาความพร้อมของพื้นที่สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม มุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและบริการ บริการด้านการท่องเที่ยว ๔. เร่งแก้ไขปัญหามลพิษและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ๕. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
๙. ภาคตะวันออก ๒	เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ศูนย์กลางท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ แหล่งผลไม้และ ครัวสุขภาพไทย	๑. ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิตครอบครัวและชุมชน) สูงกว่า เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ ๒. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู ๓. สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูงขึ้น ๔. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้น ๕. รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ๖. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกลุ่ม จังหวัดเพิ่มขึ้น ๗. มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพิ่มขึ้น	๑. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ และ วัฒนธรรม ๒. เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า และการค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน ๓. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้า เกษตร (ผลไม้ ปศุสัตว์และประมง สมุนไพรไทย) คุณภาพปลอดภัย อย่างครบวงจร ๔. อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และปกป้อง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อ ประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างยั่งยืน ๕. พัฒนาศูนย์บริการสุขภาพ สังกัด การบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ คุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคง ปลอดภัย ๖. เพิ่มขีดความสามารถด้าน อุตสาหกรรมและการลงทุน
๑๐. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ๑	เกษตรอุตสาหกรรมชั้นนำ การค้าและการท่องเที่ยว สากล ชุมชนน่าอยู่ อย่างยั่งยืน	๑. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ของกลุ่มจังหวัด ๒. อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้า ๓. ผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๔. ผลผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๕. รายได้จากการท่องเที่ยว ๖. ระดับความเหลื่อมล้ำในสังคม (Gini Coefficient) ของกลุ่มจังหวัด ๗. สัดส่วนประชากรในการเข้าถึงสวัสดิการ ๘. ร้อยละของสัดส่วนพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ของ จังหวัดที่เพิ่มขึ้น ๙. ดัชนีคุณภาพน้ำผิวดิน (WQI)	๑. เพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันกับภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ ๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิต ลุ่มแม่น้ำโขง ๓. การพัฒนาทุนมนุษย์ และ ยกระดับคุณภาพชีวิตในทุก ช่วงวัยอย่างเท่าเทียม ๔. การรักษาสมดุล ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน
๑๑. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ๒	ครัวอาหารปลอดภัย ศูนย์กลางการค้าโลจิสติกส์ ใหม่ เมืองแห่งความสุข ทุกช่วงวัย	๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ (GPCP: Gross Provincial Cluster Product) เพิ่มร้อยละ ๓ จากปีที่ผ่านมา ๒. ร้อยละของพื้นที่เกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐	๑. การพัฒนาการท่องเที่ยว ๓ ธรรมชาติ (ธรรมชาติ วัฒนธรรม) เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน ๒. การส่งเสริมพัฒนาการผลิตการ สร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร และครัวปลอดภัย ๓. การพัฒนาขีดความสามารถด้าน การค้า การลงทุนและโลจิสติกส์ ให้กับภาคธุรกิจในพื้นที่ ๔. การพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม และ ความมั่นคง

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
๑๒. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	นวัตกรรมนำเกษตรกรรม ยั่งยืน อุตสาหกรรม การเกษตร เชื่อมโยง การบริการ การท่องเที่ยว ระบบโลจิสติกส์และ ระบบราง	๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวล รวมกลุ่มจังหวัด ร้อยละ ๓ ๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้การท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัด ร้อยละ ๕	๑. การพัฒนาศักยภาพการผลิต การเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ๒. การพัฒนาขีดความสามารถทางการ แข่งขันด้านการค้า การบริการ ระบบโลจิสติกส์และระบบราง ๓. เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวครบวงจร
๑๓. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๑	ศูนย์กลางของเกษตร อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรม ขอม และสังคมเป็นสุข	๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปีเพิ่มขึ้น ๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาค เกษตรเพิ่มขึ้น ๓. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ๔. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ใหม่จากรายได้เฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี ๕. สัดส่วนคนยากจนลดลง	๑. การพัฒนาขีดความสามารถ เกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร ๒. การพัฒนาอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๓. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
๑๔. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๒	อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และเกษตรอินทรีย์เพิ่ม มูลค่าการท่องเที่ยวเชิง คุณภาพ การค้าขายแดนใต้ มาตรฐานสากล	๑. เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี ๒. มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี เป้าหมาย ๕ ปี รวมร้อยละ ๒๓ ๓. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้า ขายแดน เป้าหมาย ร้อยละ ๓.๕ ต่อปี ๔. ร้อยละของประชากรที่ได้รับการพัฒนา คุณภาพชีวิต เป้าหมาย ร้อยละ ๘๐ ต่อปี ๕. ร้อยละของแรงงานที่เข้ารับการพัฒนา มีทักษะฝีมือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๐ ต่อปี ๖. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการใช้พลังงาน ทดแทน เป้าหมาย ร้อยละ ๑ ต่อปี ๗. ร้อยละของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับการ พัฒนาและอนุรักษ์ฟื้นฟู ป้องกัน และมีสภาพคงอยู่อย่างยั่งยืน เป้าหมาย ร้อยละ ๐.๒๐ ต่อปี ๘. ร้อยละของจำนวนเหตุการณ์ที่ส่งผล กระทบต่อความมั่นคงลดลง เป้าหมาย ร้อยละ ๐ ต่อปี	๑. การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ๒. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้าง โอกาส และความเสมอภาคทาง สังคม ๓. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔. การเสริมสร้างความมั่นคง
๑๕. ภาคเหนือตอนบน ๑	ยกระดับการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน และ การเกษตรสู่ฐานเศรษฐกิจ มูลค่าสูง เพื่อเชื่อมโยง เศรษฐกิจกับห่วงโซ่อุปทาน ของโลก	๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาพรวม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดของ เศรษฐกิจมูลค่าสูงมีสัดส่วนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ทั้งหมด ๓. การเพิ่มขึ้นของการลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI)	๑. พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการที่เน้นความโดดเด่น และเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ๒. เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน การค้าขายแดนและการค้า ต่างประเทศ ๓. พัฒนาเกษตรอินทรีย์ เกษตร ปลอดภัย เกษตรแปรรูป ที่ มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
			การผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม ๔. พัฒนาการบริการด้านสุขภาพ (Wellness) แบบองค์รวม มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุ ๕. บริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๑๖. กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๒	ประตูการค้าสากล โดดเด่น วัฒนธรรมล้านนา สินค้า เกษตรปลอดภัย ประชาชน ร่วมใจอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	๑. เพิ่มประสิทธิภาพด้านการค้าและ โลจิสติกส์เชื่อมโยงกับต่างประเทศ ๒. เพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตรและ อุตสาหกรรม ๓. ยกระดับการท่องเที่ยวเพิ่มรายได้สู่ชุมชน ๔. เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๕. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ๖. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔ ๗. ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดได้ ร้อยละ ๖๕	๑. พัฒนาสภาพแวดล้อมในการ พัฒนาการค้า การลงทุน และ โลจิสติกส์เชื่อมโยงกับ ต่างประเทศ ๒. การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร และอุตสาหกรรมภาคเกษตรเพื่อ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ที่มีศักยภาพ ๓. พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ศิลปวัฒนธรรมและ สุขภาพ เพื่อสร้างรายได้สู่ชุมชน และเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด อย่างยั่งยืน ๔. ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมและพลังงานโดยการ มีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็น กลุ่มจังหวัดสีเขียว
๑๗. ภาคเหนือตอนล่าง ๑	เป็นศูนย์กลางบริการสี่แยก อินโดจีน เชื่อมโยง เศรษฐกิจ สังคม และ บริการของภูมิภาคสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Regional Linkage Center for Economic Social and Service to Stability Prosperity Sustainability)	๑. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวล รวม แบบปริมาณลูกโซ่ ร้อยละ ๑.๕ ๒. สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ร้อยละ ๒๑ ๓. จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ๔. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ เฉลี่ยต่อหัว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ๕. อัตราการเพิ่มของรายได้จากการ จำหน่ายสินค้า OTOP ร้อยละ ๓๒ ๖. สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขา การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และ การคมนาคมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ ร้อยละ ๒.๒๕ ๗. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๒	๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร อัจฉริยะ อาหารปลอดภัยบน ความต้องการของตลาดและ ส่งเสริมระบบตลาดอย่างยั่งยืน ๒. สร้างสรรค์การท่องเที่ยวและ บริการมูลค่าสูงบนฐานนิเวศและ ประวัติศาสตร์ ๓. ยกระดับเครือข่ายการค้า โครงข่ายการขนส่งคมนาคมและ ระบบโลจิสติกส์จากกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง ๑ สู่ภูมิภาค และอาเซียน ๔. อนุรักษ์ฟื้นฟู และจัดการใช้ ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน อย่างยั่งยืน ๕. เสริมสร้างความมั่นคงและ ยกระดับคุณภาพชีวิตแบบ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

กลุ่มจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนา กลุ่มจังหวัด
		๘. สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้าน การท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ร้อยละ ๑๗.๕ ๙. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวล รวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการ ภาครัฐ) แบบปริมาณลูกโซ่ ร้อยละ ๓ ๑๐. สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่กลุ่มจังหวัด ร้อยละ ๕๐ ๑๑. ปริมาณขยะมูลฝอยลดลง ร้อยละ ๓ ๑๒. จำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง ร้อยละ ๔๐ ๑๓. รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ ๑๔. สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย ร้อยละ ๑๑ ๑๕. อัตราพึ่งพิง ร้อยละ ๕๐	บูรณาการและฐานความรู้ดิจิทัล
๑๘. ภาคเหนือตอนล่าง ๒	ศูนย์กลางสินค้าเกษตร ปลอดภัยที่มีนวัตกรรม การท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมล้ำค่า ยกระดับ คุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน	๑. ผลผลิตต่อไร่และจำนวนผลิตภัณฑ์ของ สินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปรรูป ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒ ต่อปี ๒. พื้นที่การผลิตเกษตรปลอดภัยได้ มาตรฐานเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒ ต่อปี ๓. ร้อยละของเกษตรปลอดภัยที่ได้ มาตรฐาน ร้อยละ ๒ ๔. เครือข่าย/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วม โครงการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒ ๕. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูป ด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีเพิ่มมูลค่า เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒ ต่อปี ๖. ร้อยละของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ต่อปี ๗. ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ต่อปี	๑. พัฒนาระบบการผลิต การแปรรูป การตลาดของสินค้า เกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ ด้วยนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่า และยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขัน ๒. พัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในยุคดิจิทัลเพื่อคน ทั้งมวล

หมายเหตุ: สรุปสาระสำคัญจาก แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน) ของกองยุทธศาสตร์และประสาน
การพัฒนาภาค สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค
(ก.บ.ภ.) แล้วเมื่อ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒

บทที่ ๕ :

แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัด

- ๕.๑ ความเป็นมาและแนวคิด
- ๕.๒ ตัวชี้วัดที่ สศช. พัฒนาขึ้น
- ๕.๓ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- ๕.๔ การจัดทำตัวชี้วัดผสม
- ๕.๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
ด้านตัวชี้วัด

บทที่ ๕ แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัด

๕.๑ ความเป็นมาและแนวคิด

๕.๑.๑ ในส่วนนี้เป็นศึกษาทบทวนการใช้ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินฐานการดำเนินการของจังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค ได้มีการศึกษาและจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาของพื้นที่ได้อย่างชัดเจน เพื่อจังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาในมิติที่สำคัญของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างชัดเจน และก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดกับระดับประเทศมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาในครั้งนั้นทำให้ได้กรอบตัวชี้วัดทั้งที่เป็นตัวชี้วัดร่วม (Common Indicators) ที่สามารถใช้วัดได้เหมือนกันทุกพื้นที่ และตัวชี้วัดที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่ (Specific Indicators) ที่เหมือนกันทุกพื้นที่ ซึ่งได้มีการนำร่องรวบรวมข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัดทั่วไปแล้วกับ ๘ จังหวัด และ ๔ กลุ่มจังหวัดในช่วงระยะที่ ๑ ของโครงการศึกษา

๕.๑.๒ ดังนั้น แนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ จึงนำกรอบการใช้งานตัวชี้วัดสถานการณ์ดำเนินงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พัฒนาขึ้น รวมทั้งตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถสะท้อนผลการพัฒนาพื้นที่เชิงพื้นที่ รวมทั้งสามารถตอบสนองเป้าหมายตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ นโยบายการพัฒนาประเทศ เพื่อคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสม และพัฒนาต่อยอด สำหรับใช้ประเมินผลแผนงานโครงการภายใต้แผนการพัฒนภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

๕.๒ ตัวชี้วัดที่ สศช. พัฒนาขึ้น

เป็นตัวชี้วัดที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดใช้เป็นกรอบในการประเมินสถานการณ์การดำเนินการในปัจจุบันประกอบด้วย

๕.๒.๑ ตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงแผนระดับชาติกับระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัดให้มีทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างสอดคล้องกัน หรือที่เรียกว่าตัวชี้วัดระดับ Common Indicators จำนวนทั้งสิ้น ๒๔ ตัวชี้วัด โดยแบ่งออกเป็น ๔ มิติตัวชี้วัด คือ ๑) มิติการพัฒนาแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ๒) มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness) ๓) มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว (Green Growth) และ ๔) มิติประสิทธิภาพการดำเนินงานภาครัฐ (Government Efficiency) ตามตารางที่ ๕ - ๑ และแสดงสรุปในภาพที่ ๕ - ๑

ตารางที่ ๕ - ๑ ตัวชี้วัดร่วม (Common Indicators) ของ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประเด็นการวัด	ตัวชี้วัด
๑. มิติการพัฒนาแบบทั่วถึง (Inclusive Growth)	
(๑) ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (%)
	สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ (Gini Coefficient)
(๒) โครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม	ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน (%)
(๓) การสร้างความมั่นใจว่าสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเท่าเทียม	สัดส่วนประชากรต่อจำนวนแพทย์ (คน/แพทย์)
	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปี (ปี)
	ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓ (คะแนน)
๒. มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness)	
(๑) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัด (%)
	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (%)
(๒) ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	อัตราการว่างงาน (%)
	สัดส่วนหนี้เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (%)
	สัดส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (%)
(๓) ปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน	ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)
๓. มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสีเขียว (Green Growth)	
(๑) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (%)
	ปริมาณขยะในจังหวัด (ตัน)
(๒) ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร (ลิตร/คน)
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร (กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน)
	สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP

ประเด็นการวัด	ตัวชี้วัด
	ภาคอุตสาหกรรม (กิโวลต์-ชั่วโมง/ล้านบาท)
	สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรม ต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม (ลิตร/ล้านบาท)
๔. มิติประสิทธิภาพการดำเนินงานภาครัฐ (Government Efficiency)	
(๑) ประสิทธิภาพประสิทธิผลของ/ ความสามารถการให้บริการ ๆ สาธารณะต่าง ในระดับจังหวัด	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA (%)
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา (%)
	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า (%)
	ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (%)
(๒) ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ ภาษีภายในจังหวัด	ร้อยละภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ต่อรายได้รวมที่ไม่รวมเงินอุดหนุน และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (%)
(๓) ความสามารถในการบริหาร งบประมาณของจังหวัด	ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (%)

๕.๒.๒ ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดผลความสำเร็จในรายจังหวัด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาตอบสนองปัญหาและความต้องการของพื้นที่จังหวัดโดยเฉพาะ หรือที่เรียกว่าตัวชี้วัดระดับ Specific Indicators ตัวชี้วัดที่เฉพาะเจาะจงเป็นตัวชี้วัดระดับจังหวัดที่ใช้ในการวัดผลความสำเร็จของการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาตอบสนองปัญหาและความต้องการของพื้นที่จังหวัดโดยเฉพาะ จากการศึกษาในระยะที่ ๑ ได้เสนอกรอบตัวชี้วัดที่เฉพาะเจาะจงสำหรับงานศึกษานี้ประกอบด้วยกรอบใหญ่ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ภัยพิบัติ ๒) ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๓) การพัฒนาการค้าชายแดน ๔) การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ๕) การใช้พลังงานทดแทน และ ๖) ปัญหาสังคม

ตารางที่ ๕ - ๒ ตัวชี้วัดที่เฉพาะเจาะจง (Specific Indicators) ของ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประเด็นการวัด	ตัวชี้วัด
๑. ด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม	ร้อยละที่ค่า PM๑๐ ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานต่อจำนวนครั้งที่ตรวจวัดทั้งหมด (%)
๒. ด้านการพัฒนาการค้าชายแดน	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการค้าชายแดน (%)
๓. ด้านการส่งเสริมพลังงานทดแทน	กำลังการผลิตติดตั้งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน (เมกะวัตต์)

๕.๒.๓ **ตัวชี้วัดกลุ่มจังหวัด** เน้นการวัดด้านเฉพาะด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากความแตกต่างกันในด้านโครงสร้างทางสังคม ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาเฉพาะในเชิงพื้นที่ของแต่ละกลุ่มจังหวัด คณะที่ปรึกษาฯ จึงได้เสนอกรอบตัวชี้วัดร่วมระดับกลุ่มจังหวัดเพียงกรอบเดียว ซึ่งทุกกลุ่มจังหวัดมีการจัดทำเหมือนกัน โดยกรอบตัวชี้วัดดังกล่าว คือ กรอบการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness) โดยสามารถแบ่งประเด็นการวัดออกเป็น ๓ ด้าน คือ ๑) ขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ๒) แรงงาน และ ๓) การท่องเที่ยว สำหรับในส่วนของตัวชี้วัดการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เหมาะสมและมีข้อมูลรองรับทั้งสิ้น ๑๓ ตัวชี้วัด แยกเป็นตัวชี้วัดด้านขนาดและการเติบโตทางเศรษฐกิจจำนวน ๘ ตัวชี้วัด ด้านแรงงานจำนวน ๓ ตัวชี้วัด และด้านการท่องเที่ยว จำนวน ๒ ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ ๕ - ๓ ดังนี้

ตารางที่ ๕ - ๓ ตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัดของ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประเด็น	ตัวชี้วัด
๑. ขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	(๑) ขนาดเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด
	(๒) ขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตร
	(๓) ขนาดเศรษฐกิจสาขาการผลิตอุตสาหกรรม
	(๔) ขนาดเศรษฐกิจสาขาการบริการ
	(๕) อัตราขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด
	(๖) อัตราขยายตัวภาคเกษตร
	(๗) อัตราการขยายตัวสาขาอุตสาหกรรม
	(๘) มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว
๒. แรงงาน	(๑) ผลผลิตภาพแรงงาน
	(๒) อัตราการขยายตัวของผลผลิตภาพแรงงาน
	(๓) อัตราการว่างงาน
๓. การท่องเที่ยว	(๑) รายได้การท่องเที่ยว
	(๒) อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว

รูปที่ ๕ - ๑ การพัฒนาตัวชี้วัดร่วมระดับจังหวัด (๒๔ ตัวชี้วัด)

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ได้คัดเลือกเพื่อใช้ในการศึกษานี้ ทั้งหมดจะถูกนำเข้าสู่กระบวนการทางสถิติ โดยการจัดทำเป็นตัวชี้วัดผสม (Composite Indicator) ซึ่งจะนำตัวชี้วัดทุกตัวที่มี มาแสดงบทบาทด้วยการ ให้น้ำหนักที่แตกต่างกันหรือเท่าๆ กัน แล้วแต่การจัดลำดับความสำคัญของผู้ดำเนินนโยบาย และแสดงผล ออกมาเป็นตัวเลขเพียงตัวเดียว ทำให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบ จัดลำดับ และจำแนกกลุ่มหรือพิจารณา ถึงผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ

นอกจากนี้ ในการศึกษาต่อมา ได้มีการเสนอให้มีการปรับปรุงตัวชี้วัดเหล่านี้ โดยมีสาเหตุทางเทคนิค และสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ที่สำคัญ ได้แก่

๕.๒.๔ ตัวชี้วัดกลุ่มการเติบโตแบบมีส่วนร่วม

๑) การย้ายตัวชี้วัดสัดส่วนประชากรต่อจำนวนแพทย์ (คน/แพทย์) ไปอยู่กลุ่ม ของประสิทธิภาพภาครัฐ เนื่องจากข้อมูลนี้อาจสื่อความหมายของการบริหารจัดการด้านการสาธารณสุข ของจังหวัด การกระจายตัวของทรัพยากรของประเทศได้ดีกว่าการวัดด้านการเข้าถึงบริการ ซึ่งจะพบว่า ประชาชนทุกคนในประเทศไทยต้องสามารถได้รับบริการทางการแพทย์ ผ่านระบบกองทุนหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ ระบบประกันสังคม ระบบการรักษาพยาบาลของข้าราชการ และระบบเอกชน

๒) การตัดตัวชี้วัดค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓ (คะแนน) เนื่องจากการประเมิน เรื่องคะแนน อาจเป็นเพียงตัวชี้วัดที่แสดงถึงคุณภาพของการศึกษาในระดับของพื้นที่ แต่เป็นการใช้ค่าเฉลี่ย จึงอาจไม่สามารถแสดงถึงความแตกต่างของคุณภาพของการศึกษาในระดับโรงเรียนซึ่ง มีความแตกต่างกันสูง และในทางเทคนิค ตัวชี้วัดนี้อาจมีการไหวตัวน้อย มีค่าอยู่ต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่ควรเป็น และการใช้ค่า มัธยฐานเป็นเกณฑ์อาจไม่ได้วัดการพัฒนาที่เกิดขึ้นของการศึกษาจริง

๓) การเพิ่มตัวชี้วัดอัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา ซึ่งเป็นตัวชี้วัดในระดับผลลัพธ์ แสดงถึงปัญหาของระบบการศึกษาในปัจจุบันที่นักเรียนมีการออกจากระบบ การศึกษาภายหลังการศึกษาภาคบังคับที่รัฐให้การสนับสนุน

๔) ประเด็นที่ควรคำนึงในอนาคต คือ การเกิดขึ้นของกองทุนบำนาญแห่งชาติอาจ มีการทำให้มีความคุ้มครองในด้านของหลักประกันทางรายได้ ในอนาคตของประชากรมีรูปแบบ ที่เปลี่ยนแปลงไป การใช้ข้อมูลของประกันสังคมเป็นเครื่องชี้วัดอย่างเดียวอาจไม่ครอบคลุมจำนวนของ ผู้ได้รับความคุ้มครองทางสังคมทั้งหมด

๕.๒.๕ ตัวชี้วัดกลุ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในกลุ่มนี้เป็นตัวชี้วัดในด้านเศรษฐกิจ โดยตัวชี้วัดที่มีการกำหนดไว้เดิมมีความเหมาะสม เนื่องจาก เป็น ตัวชี้วัดที่แสดงภาพเศรษฐกิจในระดับพื้นที่อยู่แล้ว

๕.๒.๖ ตัวชี้วัดกลุ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ

๑) การเพิ่มเติมตัวชี้วัดสัดส่วนประชากรต่อจำนวนแพทย์ (คน/แพทย์) ที่ย้ายมาจากตัวชี้วัดกลุ่มการเติบโตแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากประเมินว่าตัวชี้วัดนี้สามารถแสดงถึงความสามารถของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากรบุคลากรทางการแพทย์เพื่อให้รองรับต่อความต้องการของประชาชน

๒) การตัดตัวชี้วัด ได้แก่

- ร้อยละของสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ HA (%) เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสามารถของสถานพยาบาล ที่โดยปกติแล้วสถานพยาบาลจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนาในระดับของโรงพยาบาลอยู่แล้ว

- ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า (%) เนื่องจากในปัจจุบันครัวเรือนในประเทศสามารถเข้าถึงระบบไฟฟ้าได้เกือบทั้งประเทศ และการเปลี่ยนแปลงค่าในตัวชี้วัดนี้มีน้อยมาก และการตั้งค่าเป้าหมายที่สูงขึ้น ไม่ได้สื่อถึงระดับของการพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐ เนื่องจากค่ามัธยฐานมีค่าที่สูงอยู่แล้ว

๓) การเพิ่มตัวชี้วัดด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน โดยเป็นการตอบรับแนวนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่ร่วมกับภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัดที่เพิ่มเติมมา คือ จำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากรแสนคน)

๕.๒.๗ ตัวชี้วัดการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ตัดตัวชี้วัดสัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อยานพาหนะต่อประชากร (ลิตร/คน) เนื่องจากตัวชี้วัดนี้มีข้อเสนอและประเด็นปัญหาของการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะของจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในแต่ละภาคและจังหวัดที่เป็นทางผ่านไปสู่อื่น ๆ ว่าเป็นตัวชี้วัดที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากไปกำหนดให้การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่วัดจากจำนวนน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการขายในจังหวัดแต่ขอบเขตของการใช้งานอาจอยู่นอกจังหวัด

๒) การปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดปริมาณขยะในจังหวัด (ตัน) เป็น สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ร้อยละ) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอในที่ประชุม เนื่องจากในการคำนวณปริมาณขยะในจังหวัดเกิดจากการใช้ตัวเลขประมาณการปริมาณขยะเฉลี่ยต่อคน คูณด้วยจำนวนประชากร ทำให้ตัวเลขปริมาณขยะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรโดยปริยาย ดังนั้น ในชุดตัวชี้วัดชุดใหม่ที่ปรึกษาฯ จึงเสนอให้ใช้ปริมาณขยะเป็นตัวชี้วัดในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อสะท้อนให้เห็นความรุนแรงของปัญหาขยะในแต่ละจังหวัด อย่างไรก็ดี โดยแหล่งข้อมูลมาจากรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทยจัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ

๓) เพิ่มตัวชี้วัดสัดส่วนเฉลี่ยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ตันก๊าซเรือนกระจกต่อคน) เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเฉลี่ยต่อประชากรในแต่ละจังหวัด โดยสาเหตุที่เพิ่มตัวชี้วัด

นี้ขึ้นมาเนื่องจากประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอการมีส่วนร่วมของประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก
ลงร้อยละ ๒๐ จากระดับการปล่อยก๊าซฯ ที่คาดการณ์ตามปกติ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐

๕.๓ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

ในการศึกษาครั้งนี้จะมีการคัดเลือกตัวชี้วัดในบางตัวชี้วัด ที่สะท้อนการพัฒนาตามแผนพัฒนา
จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค และมีการพัฒนาตัวชี้วัดเพิ่มเติมในบางประเด็น เนื่องจากตัวชี้วัดกลุ่มจังหวัด
มีแต่ประเด็นของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจต้องมีการนำเสนอตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงสังคม
ของพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันมีตัวชี้วัดด้านการพัฒนาเชิงสังคม เช่น ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security
Index) และตัวชี้วัดความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index) เป็นต้น

๕.๓.๑ ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security Index) กระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการจัดทำรายงาน “ความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑”
ได้นำเสนอสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทยในภาพรวมระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด และ
จังหวัด โดยนำเสนอความมั่นคงของมนุษย์ในจำนวน ๑๒ มิติ ๔๐ ตัวชี้วัด ที่ได้จากการประมวลผลข้อมูล
เชิงสถิติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ และนำเสนอเป็นค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ (Composite
Human Security Index : CHSI) ที่แสดงถึงค่ามากหรือน้อยในด้านความมั่นคงของมนุษย์

ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ (CHSI) เป็นเครื่องมือประเมินสถานการณ์ความมั่นคงของ
มนุษย์ในระดับจังหวัด ที่ทำให้จังหวัดต่าง ๆ ทราบถึงสถานการณ์ที่ผ่านมาของพื้นที่ว่าอยู่ในระดับใด
เมื่อเทียบกับค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศ หรือกับจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งทราบถึงจุดเด่น
จุดด้อยในมิติต่าง ๆ ของจังหวัด โดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ หรือกลุ่มจังหวัด ตลอดจน
สามารถดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ด้วยการเปรียบเทียบค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัด
ในแต่ละปี ซึ่งจะนำไปสู่การจัดเก็บข้อมูลรายละเอียด เพื่อค้นหาสาเหตุของจุดด้อยของจังหวัด และพร้อม
นำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการ หรือ
บูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งใช้ประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคต
อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ไม่ได้กำหนดไว้เป็นค่ามาตรฐาน แต่จะพิจารณาเปรียบเทียบ
ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ของพื้นที่โดยรวมหรือรายมิติกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ หรือค่าเฉลี่ย
ของกลุ่มจังหวัด เป็นการเปรียบเทียบโดยอิงกลุ่มไม่ใช่อิงเกณฑ์ โดยในตารางที่ ๕ - ๔ เป็นตารางที่แสดง
ตัวชี้วัดที่ใช้คำนวณค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ ๕ - ๔ ตัวชี้วัดที่ใช้คำนวณค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑
ประกอบด้วย ๑๒ มิติ ๔๐ ตัวชี้วัด

มิติ	นิยาม	ตัวชี้วัด
๑. ที่อยู่อาศัย	การมีที่อยู่อาศัยและสิทธิในการถือครอง ที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีการจัดระบบ สาธารณูปโภคให้แก่สมาชิกใช้ร่วมกันได้ อย่างพอเพียง มีความคงทนถาวร สภาพแวดล้อมเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย	๑) ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ๑ ตร.กม. ๒) อัตราการถือครองที่อยู่อาศัย ๓) ร้อยละของที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวร
๒. สุขภาพ	การมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีหลักประกัน ด้านสุขภาพที่เหมาะสม เข้าถึงบริการ ทางสุขภาพได้ พฤติกรรมการดำเนินชีวิต มีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยต่อร่างกาย และจิตใจน้อยและมีการเสริมสร้างสุขภาพ ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข	๔) อัตราเฉลี่ยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๕) อัตราบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๖) อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๗) อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ ๕ โรคต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๘) อัตราการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน
๓. อาหาร	การได้รับประทานอาหารปลอดภัย มีความรู้ และพฤติกรรมในการเลือกรับประทานอาหาร ที่ถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดโรคที่รุนแรง	๙) ร้อยละของผู้ป่วยอาหารเป็นพิษต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๑๐) ร้อยละของร้านอาหารและแผงลอยที่ได้ CFGT (Clean Food Good Taste) ๑๑) ร้อยละของตลาดสดน่าซื้อ
๔. การศึกษา	การได้รับการศึกษาทั้งในระบบหรือนอกระบบ อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ ตลอดจนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป สามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการ ประกอบอาชีพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	๑๒) อัตรานักเรียนต่อห้องเรียน ๑๓) อัตรานักเรียนต่อครู ๑๔) อัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน
๕. การมีงานทำ และรายได้	การได้งานทำที่ก่อให้เกิดรายได้ เพียงพอ ต่อรายรับ รายจ่าย ไม่ก่อหนี้สินที่ไม่มีคุณค่า ต่อตนเองและครอบครัว มีการออมที่เพียงพอ ต่อการดำเนินชีวิต มีความพึงพอใจต่อรายได้ งานที่ทำ ตลอดจนการมีวันหยุดพักผ่อน จากการทํางาน	๑๕) อัตราการมีงานทำ ๑๖) อัตราการว่างงาน ๑๗) รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ๑๘) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน ๑๙) จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน
๖. ครอบครัว	การที่สมาชิกในครอบครัวรู้บทบาทหน้าที่ ของตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความ รับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรง	๒๐) อัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน ๒๑) ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว ๒๒) ความรุนแรงในครอบครัวต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

มิติ	นิยาม	ตัวชี้วัด
๗. ชุมชนและการ สนับสนุนทาง สังคม	การมีโครงสร้างของชุมชนที่ชัดเจน เข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนมีทุนทางสังคมที่ใช้ประโยชน์ และสนับสนุนทางสังคม มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมถึงการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม ชุมชน มีความสงบสุข และปลอดภัย	๒๓) อัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากร ๒๔) อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงานรวม ๒๕) อัตราการฆ่าตัวตายและทำร้ายตนเองต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๒๖) อัตราผู้ถือกรรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลต่อประชากร
๘. ศาสนาและ วัฒนธรรม	การที่มีกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ และส่งเสริมให้เห็นคุณค่า รวมถึง การสืบทอดภูมิปัญญาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน	๒๗) จำนวนศาสนสถานทุกประเภทต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๒๘) คนอายุ ๖ ปีขึ้นไปทุกคนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
๙. ความปลอดภัย ในชีวิตและ ทรัพย์สิน	การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีวิถีชีวิต และดำรงชีวิตที่ปกติสุข ไม่ได้รับ ความเดือดร้อนหรือผลกระทบจากภัยทางสังคม	๒๙) จำนวนฐานความผิดคดีอาญา ๔ กลุ่มต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๓๐) อัตราการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน
๑๐. สิทธิและ ความเป็นธรรม	การได้รับความเสมอภาค เท่าเทียม และ ความเป็นธรรมตามสิทธิทางกฎหมาย ไม่สร้างความเดือดร้อนต่อตนเอง สามารถ ใช้สิทธิของตนเองอย่างถูกต้องตามสถานภาพ บทบาทและโอกาส	๓๑) จำนวนคดีในศาลปกครองต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๓๒) จำนวนเรื่องร้องเรียนจากประชาชนผ่านศูนย์บริการ ประชาชนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ๓๓) ร้อยละของเรื่องที่ได้ข้อยุติตามข้อร้องเรียนผ่าน ศูนย์บริการประชาชน
๑๑. การเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ได้รับการปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตยภายใต้หลักธรรมาภิบาล	๓๔) อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง ๓๕) อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ
๑๒. สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/ พลังงาน	การดำรงชีวิตที่ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า การมีกิจกรรมอนุรักษ์ค้นหาทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน	๓๖) อัตราการใช้ศักยภาพเชิงพลังงานทดแทนต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน ๓๗) ร้อยละของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัด ๓๘) อัตราการผลิตติดตั้งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน ๓๙) อัตราปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน ๔๐) อัตราปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน

๕.๓.๒ ดัชนีความก้าวหน้าของคนไทย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index -HAI) เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ และจัดทำต่อเนื่องมาในปี พ.ศ.๒๕๖๐ ดัชนีความก้าวหน้าของคนเป็นดัชนีรวม (Composite index) ซึ่งสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประเทศไทย ได้พัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกเพื่อใช้ในการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนามนุษย์ในระดับจังหวัด ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และ UNDP ได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงสิบปีที่ผ่านมา โดยได้มีการจัดทำ HAI ครั้งที่สองในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และครั้งที่สี่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อมา UNDP ได้โอนภารกิจการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ให้สำนักงานฯ รับผิดชอบดำเนินการ

ดัชนีความก้าวหน้าของคน เป็นดัชนีที่สะท้อนความก้าวหน้าการพัฒนามนุษย์ในระดับจังหวัด ของประเทศไทย โดยกรอบแนวคิดการพัฒนามนุษย์มีความครอบคลุม การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น ในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วม ในการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งทำให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขหรือมีคุณภาพชีวิต ที่ดี ประกอบด้วย ๘ ดัชนีย่อย คือ ๑) ด้านสุขภาพ ๒) ด้านการศึกษา ๓) ด้านชีวิต การงาน ๔) ด้านรายได้ ๕) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ๖) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ๗) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ ๘) ด้านการมีส่วนร่วม โดยดัชนีย่อยในแต่ละด้าน มี ๔ ตัวชี้วัดเท่า ๆ กัน รวมตัวชี้วัดทั้งหมด ๓๒ ตัวชี้วัด

๕.๓.๓ ตัวชี้วัด ๑๗ เป้าหมายของ SDGs

เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือตัวย่อว่า SDGs) เป็นเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาระดับนานาชาติ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ โดยเผยแพร่และ ใช้แทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ SGD's เริ่มใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๗๓ สืบต่อจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) โดยที่เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑: ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

เป้าหมายที่ ๒: ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการ และ สนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๓: สร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของ คนทุกเพศ ทุกวัย

เป้าหมายที่ ๔: สร้างหลักประกันให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม และ ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๕: บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรี และเด็กหญิง

เป้าหมายที่ ๖: สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๗: สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้และยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๘: ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและครอบคลุม และการจ้างงานเต็มอัตรา และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๙: สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ ๑๐: ลดความไม่เท่าเทียมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑๑: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ความต้านทาน และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างครอบคลุมและยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๒: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๓: ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ

เป้าหมายที่ ๑๔: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๕: ปกป้อง ปันฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ ๑๖: สนับสนุนสังคมที่สงบสุข และครอบคลุมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และทุกคนสามารถเข้าถึงในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๑๗: เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ เมื่อประเมินทั้ง ๑๗ เป้าหมาย จะพบว่าในแต่ละตัวชี้วัดจะประกอบด้วยประเด็นของการชี้วัดย่อย ซึ่งอาจนำมาใช้ในการประเมินเป็นตัวชี้วัดในงานศึกษานี้ ซึ่งเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในแต่ละเป้าหมาย แสดงในตารางในภาคผนวก บทที่ ๕

เนื่องจากตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แสดงระดับของการประเมินที่อาจแตกต่างกัน รวมถึงมีการกำหนดตัวชี้วัดย่อยและประเด็นที่วัดที่ต่างกัน แต่มีบางส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญร่วมกัน ดังนั้น ผลการศึกษาอาจขึ้นกับความแตกต่างของตัวชี้วัด ระยะเวลา และวิธีการ

คำนวณตัวชี้วัดผสม (Composite Indicator) ซึ่งจะให้อันดับของพื้นที่ที่ศึกษามีความแตกต่างกัน การเลือกใช้ตัวชี้วัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายทางสังคมอาจต้องพิจารณาในรายละเอียดถึงตัวชี้วัดย่อย ตลอดจนค่ากลางของตัวชี้วัด เมื่อมีการใช้ข้อมูลทุกจังหวัดมาเปรียบเทียบเพื่อแสดงถึงระดับของการพัฒนา และต้องมีกระบวนการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผล และพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดเพื่อระบุทิศทางของการพัฒนาและขนาดของการพัฒนาที่เกิดขึ้น

๕.๔ การจัดทำตัวชี้วัดผสม

ตัวชี้วัดทั่วไปที่ได้คัดเลือกเพื่อใช้ในงานศึกษาจะถูกนำเข้าสู่วิธีการทางสถิติ โดยการจัดทำเป็นตัวชี้วัดผสม (Composite Indicator) ซึ่งจะนำตัวชี้วัดทุกตัวที่มีมาแสดงบทบาทด้วยการให้น้ำหนักที่แตกต่างกันหรือเท่า ๆ กัน แล้วแต่การจัดลำดับความสำคัญของผู้ดำเนินนโยบาย ทำให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบ จัดลำดับ และจำแนกกลุ่มหรือพิจารณาถึงผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ (ต่อไปขอใช้คำแทนว่า Composite Indicator หรือ CI) ตามแนวทางของ OECD (๒๐๐๘) มีขั้นตอนที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้

๕.๔.๑ การเลือกทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการกำหนดตัวแปร นิยามของตัวชี้วัด ที่นำมาใช้ในการคำนวณอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการพิจารณาถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของตัวชี้วัดที่นำมาใช้ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งกระบวนการนี้มีการนำเสนอมาก่อนหน้าแล้ว

๕.๔.๒ การพิจารณาโครงสร้างของข้อมูล ว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ ในการจัดทำ CI นั้น มีความจำเป็นที่ต้องมีข้อมูลทุกตัว เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการเปรียบเทียบ ดังนั้นหากข้อมูล มีการขาดตกไป ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีการ Imputation ข้อมูลให้มีความครบถ้วน และมีการพิจารณาค่าสถิติ เบื้องต้นของข้อมูลและมีการพิจารณาถึงค่าสถิติที่ผิดปกติของข้อมูลทุกตัวชี้วัด

๕.๔.๓ การปรับทิศทางของตัวชี้วัดให้มีทิศทางในการตีความไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากบางตัวชี้วัดที่มีค่าน้อยบ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาที่ดี แต่บางตัวชี้วัดมีค่ามากบ่งชี้ถึงการพัฒนาที่ดี จะต้องปรับ ตัวชี้วัดที่มีค่าน้อยให้แสดงถึงการพัฒนาที่ต่ำเสียก่อน ซึ่งวิธีการปรับก็คือการกลับเศษเป็นส่วน เป็นต้น

๕.๔.๔ การทำ Normalization ของข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ได้มานั้นอาจมีหน่วย หรือมีค่า พื้นฐานที่เป็นธรรมชาติของข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นการทำให้ข้อมูลไม่มีหน่วยและอยู่บน พื้นฐานของ Scale เดียวกัน จึงมีความสำคัญต่อการนำไปใช้งานต่อ ซึ่งวิธีการ Normalization มีหลากหลาย วิธี ตัวอย่างของวิธี Normalization คือการใช้วิธี Min – Max โดยมีสูตรการคำนวณค่าตัวชี้วัดใหม่ คือ

$$I_{qc}^t = \frac{X_{qc}^t - \text{Min}_c(X_q^{t_0})}{\text{Max}_c(X_q^{t_0}) - \text{Min}_c(X_q^{t_0})}$$

โดยที่ I_{qc}^t คือ ตัวชี้วัดที่ชื่อว่า q ของจังหวัด C ณ เวลาที่ t โดยมี X_{qc}^t เป็นตัวชี้วัดเบื้องต้น ก่อนมีการแปลงค่า normalization และ $\text{Min}_c(X_q^{t_0}), \text{Max}_c(X_q^{t_0})$ คือ การหาค่าต่ำที่สุด และสูงที่สุด ของตัวชี้วัด ก่อนมีการแปลงค่าในตัวชี้วัด q เมื่อเทียบกันในทุก ๆ จังหวัด ทั้งนี้เหตุผลที่ใช้การแปลงค่า ในรูปแบบนี้เพราะเป็นวิธีที่มีค่านิ่งถึงธรรมชาติของข้อมูลที่มีการใช้ข้อมูลค่ามากที่สุดและน้อยที่สุดมาเป็น

ตัวเปรียบเทียบ และตัวชี้วัดที่มีการแปลงแล้วจะมีค่าที่ถูกกำหนดอยู่ระหว่าง ๐ ถึง ๑ และไม่ได้ใช้จังหวัดใด จังหวัดหนึ่งเป็นการเฉพาะมาเป็นจังหวัดอ้างอิง แต่ใช้คุณสมบัติของข้อมูลเองมาเป็นตัวอ้างอิง ซึ่งการปรับนี้ทำให้จังหวัดที่มีตัวชี้วัดในระดับที่สูงสุดมีคะแนนเป็น ๑ และจังหวัดที่มีค่าน้อยสุดมีค่าเป็น ๐ และสูตรนี้ไม่ได้ขึ้นกับ rank หรือ order ของข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งทำให้การจัดเรียงจังหวัดหลังจากการทำได้ขั้นผลสมนั้นไม่มีประเด็นเกี่ยวกับการจัด rank ของข้อมูลซ้ำซ้อนกัน นอกจากนี้ สูตรนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ต่อได้ง่าย เช่น หากผู้ประเมินต้องการกำหนดค่าสูงสุดต่ำสุดของตัวชี้วัดที่มีการแปลงค่าแล้ว เช่น อาจมีความไม่ต้องการให้จังหวัดที่ได้ตัวชี้วัดมีค่าน้อยสุดมีค่าเป็น ๐ และจังหวัดสูงสุดมีค่าเป็น ๑ ก็สามารถปรับปรุงสูตรนี้ด้วยการเพิ่มส่วนขยายเข้าไปได้ นอกจากนี้ การใช้วิธี max-min ในการ Normalization โดยหลักการแล้วยังทำให้แต่ละจังหวัดมีช่องทางในการพัฒนาในแต่ละปี เพราะอาจมีการเปลี่ยนแปลงจังหวัดที่มีค่าตัวชี้วัดสูงสุดในแต่ละปีได้

ทั้งนี้ ในการกำหนดวิธีการ Normalization อาจมีการให้คะแนนตามเกณฑ์การอ้างอิง (Benchmark) คือการกำหนดให้มีค่าที่ใช้เพื่อนำมาอ้างอิงค่าใดค่าหนึ่ง ตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัดจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิงที่กำหนด ดังนั้น จังหวัดที่มีค่าตัวชี้วัดเกินกว่าเป้าหมายอ้างอิงก็จะได้รับคะแนนเต็ม ส่งผลให้จังหวัดที่ได้คะแนนเต็มจากวิธีการ Normalization โดยใช้ Benchmark มากกว่าหนึ่งจังหวัด ซึ่งวิธีการนี้อาจช่วยให้คะแนนของแต่ละจังหวัดในภาพรวมมีค่าไม่แตกต่างกันมาก ต่างจากวิธี Max-min ที่จะมีจังหวัดที่มีคะแนนสูงสุดเพียงจังหวัดเดียว (หรือมีเพียงไม่กี่จังหวัดในกรณีที่มีจังหวัดที่ค่าตัวชี้วัดสูงที่สุดมากกว่าหนึ่งจังหวัด) อย่างไรก็ตาม วิธีการ Normalization โดยใช้ Benchmark นี้อาจทำให้จังหวัดที่มีค่าตัวชี้วัดเกินกว่าค่าอ้างอิงอาจไม่สามารถพัฒนาต่อไป เนื่องจากได้บรรลุเป้าหมายแล้ว ซึ่งต่างจากกรณีวิธี Max-min ที่จะสร้างแรงจูงใจให้แต่ละจังหวัดพัฒนาไปให้เทียบเท่ากับจังหวัดที่ได้คะแนนสูงสุด นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติค่าอ้างอิงของตัวชี้วัดบางตัวจะมีลักษณะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงที่น้อยมากในแต่ละปี ส่งผลให้ค่าดัชนีที่ใช้วิธีการ Normalization โดยใช้ Benchmark ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก

๕.๔.๕ การจัดทำ CI ด้วยการใช้ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ตามโครงสร้างที่กำหนด โดยสูตรคำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก คือ

$$CI = \sum_{q=1}^n w_q I_{qc}^t$$

เมื่อ w_q เป็นน้ำหนักที่ให้กับแต่ละตัวชี้วัดตามโครงสร้างการให้น้ำหนักที่กำหนด และผลรวมของน้ำหนักในการสร้าง CI จะมีค่าเป็น ๑ หรือ $\sum_{q=1}^n w_q = 1$ สำหรับการสร้าง CI ในกรณีนี้ ค่าของ CI ที่ได้ก็จะมีค่าอยู่ระหว่าง ๐ ถึง ๑ ซึ่งผู้ประเมินอาจนำมาคูณ ๑๐๐ เพื่อให้พิจารณาได้ง่ายว่าด้วยคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนนั้น แต่ละจังหวัดมีคะแนนรวมเท่าไร เป็นต้น ในการกำหนดค่าน้ำหนักของแต่ละตัวชี้วัดสามารถดำเนินการได้หลายวิธี ในการศึกษานี้จะทำการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักจากสองวิธี คือ วิธีแรกเป็นการให้น้ำหนักของแต่ละตัวชี้วัดเท่ากัน ดังนั้นค่า w_q จะเท่ากับส่วนผกผันของจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด ซึ่งจะมีค่าเท่ากันในทุกตัวชี้วัดที่เท่ากับ $1/n$ วิธีที่สองเป็นการให้น้ำหนักกับแต่ละกลุ่มตัวชี้วัดเป็น K กลุ่ม และ

ตัวชี้วัดภายในกลุ่มจะมีน้ำหนักที่เท่ากัน ดังนั้น น้ำหนักที่แท้จริงที่แต่ละตัวชี้วัดจะได้อาจมีค่าไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นกับจำนวนตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มว่ามีจำนวนเท่าใด แต่ในแต่ละกลุ่มน้ำหนักของตัวชี้วัดจะมีค่าเท่ากัน ดังนั้น หากกำหนดให้ n_j เป็นจำนวนตัวชี้วัดในกลุ่มที่ j ที่ได้รับน้ำหนัก w_j และผลรวมของน้ำหนักของทุกกลุ่มมีค่าเท่ากับ ๑ และส่งผลให้น้ำหนักของตัวชี้วัดในกลุ่มนี้แต่ละตัวจะมีค่าเท่ากับ w_j/n_j ซึ่งในกรณีที่มีการแบ่งน้ำหนักให้แต่ละกลุ่มตัวชี้วัดเท่า ๆ กัน ในกรณีนี้ คือ ร้อยละ $100/k$ และแต่ละกลุ่มมีจำนวนตัวชี้วัดเท่ากัน จะทำให้น้ำหนักในวิธีแรกเท่ากับวิธีที่สอง^๑

๕.๔.๖ การคำนวณตัวชี้วัดย่อยเป็นการสร้างตัวชี้วัดผสมรายกลุ่มเพื่อให้สามารถประเมินตัวชี้วัดรายกลุ่มและจัดอันดับตัวชี้วัดรายกลุ่มเช่นเดียวกับการคำนวณตัวชี้วัดผสมในภาพรวม ดังนั้น การคำนวณตัวชี้วัดผสมรายกลุ่มจะใช้สูตร $CI_{jc}^t = \sum_{q=1}^{n_j} w_{jq} I_{jq}^t$ และเทียบบัญญัติไตรยางศ์ค่าน้ำหนักของกลุ่มให้มีคะแนนเต็มร้อย

๕.๔.๗ การทดสอบคุณสมบัติของ CI เป็นการประเมินถึงคุณสมบัติทางสถิติของ CI ว่ามีความถูกต้องในการคำนวณ การกระจายตัวของข้อมูลเป็นอย่างไร และสามารถนำไปใช้ทดสอบการเปรียบเทียบตามกระบวนการวิเคราะห์ รวมถึงมีการทดสอบความไวของ CI ต่อไป

ทั้งนี้ในการจัดทำคะแนนตัวชี้วัดรวม จะนำไปใช้เพื่อการประเมินและการถอดบทเรียน โดยเป็นการใช้ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินแบบ CIPP และนำคะแนนมาถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์ที่ผู้ประเมินร่วมกันกำหนด และสามารถคำนวณคะแนนรวมซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการจัดทำตัวชี้วัดผสมรูปแบบหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องทำ Normalization ของคะแนนในแต่ละประเด็นการประเมิน เนื่องจากหน่วยของคะแนนอยู่บนฐานเดียวกัน คือ ระดับคะแนน ๑ – ๕ ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ซึ่งรายละเอียดได้นำเสนอในบทที่ ๘

๕.๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านตัวชี้วัด

จากการบริหารจัดการเก็บข้อมูลด้านตัวชี้วัด มีข้อสังเกตหลายประการ ประกอบด้วย

๕.๕.๑ ตัวชี้วัดที่มีการใช้งานในปัจจุบันมีหลายระดับ ซึ่งชุดของตัวชี้วัดมีความทับซ้อนกันขึ้นกับระยะเวลาการจัดทำ ระดับของตัวชี้วัด (เช่น ตัวชี้วัดในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด) แม้ว่าการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากระดับที่สูงกว่ามายังระดับที่ต่ำกว่า จะแสดงถึงประเด็นของความเชื่อมโยงในระดับที่ลดหลั่นลงไปได้ตั้งแต่ผลกระทบที่ต้องการ ผลลัพธ์ของยุทธศาสตร์หรือแผนงานโครงการ และผลลัพธ์ของโครงการ แต่อาจยังไม่สามารถระบุ Contribution ของตัวชี้วัดที่มีในระดับหนึ่ง ๆ ไปยังระดับอื่น ๆ ได้อย่างชัดเจน และในด้านของการประเมินผลการดำเนินการ ก็อาจยังไม่สามารถแสดงการวัดผลของ Contribution นั้น ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๕.๕.๒ การถ่ายทอดตัวชี้วัดเกิดจากการกำหนดของหน่วยงานที่อาจมีความแตกต่างกันในการวัดและประเมินผล รวมถึงการตั้งเป้าหมายที่ต่างกัน ดังนั้น กระบวนการถ่ายทอดตัวชี้วัดยังเป็นลักษณะแยกส่วน

^๑ในวิธีการให้น้ำหนักกับแต่ละกลุ่มตัวชี้วัดจะช่วยให้ผู้ใช้ประโยชน์ของตัวชี้วัดสามารถกำหนดนโยบายในการพัฒนาที่มุ่งเน้นในกลุ่มหนึ่งเป็นสำคัญได้ด้วยการให้น้ำหนักกับกลุ่มตัวชี้วัดนั้นมากกว่ากลุ่มตัวชี้วัดอื่น ๆ

ไม่ได้เกิดการบูรณาการตั้งแต่ต้นทางไปยังปลายทาง ส่งผลให้การกำกับติดตามตัวชี้วัดมีความกระจัดกระจาย ไม่ได้เป็นสายตรงทางเดียวเพื่อตอบโจทย์ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

๕.๕.๓ การตีความตัวชี้วัดอาจทำความเข้าใจได้ยาก และการใช้ตัวชี้วัดกับเป้าหมายไม่ได้มีลักษณะเป็นหนึ่งต่อหนึ่ง กล่าวคือ เป้าหมายหนึ่งอาจจำเป็นต้องใช้ตัวชี้วัดจำนวนหลายตัวในการสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินแผนงานโครงการ หรือในบางตัวชี้วัดสามารถวัดผลความสำเร็จในหลายแผนงานโครงการ ซึ่งในทางปฏิบัติการระบุว่าค่าความสำเร็จเกิดจากที่ตัวชี้วัดมีการแสดงผลมาน้อยเพียงใดอาจระบุได้ยาก สำหรับแผนงานโครงการที่มีตัวชี้วัดจำนวนมาก ดังนั้น การจัดประเภทของโครงการเพื่อชี้ถึงเป้าหมายในแต่ละระดับที่ชัดเจน อาจเป็นแนวทางหนึ่งในการทำให้การประเมินด้วยตัวชี้วัดมีความชัดเจนที่มากขึ้น ซึ่ง KPI Mapping เป็นหนึ่งในวิธีการจัดกลุ่มตัวชี้วัดที่ไล่ระดับลงไปจากภาพใหญ่ไปภาพย่อย

๕.๕.๔ เพื่อให้การดำเนินการด้านตัวชี้วัดมีตัวอย่างของการสร้างระบบความเชื่อมโยงตัวชี้วัดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ทางคณะที่ปรึกษาฯ ได้ทำตัวอย่างของ KPI Mapping ที่แสดงความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดในรายประเด็น (ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านสิ่งแวดล้อม) โดยมีความเชื่อมโยงจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค การดำเนินการนี้เป็นแนวทางเพื่อใช้ในการพิจารณาความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ และสามารถนำไปพิจารณาถึงผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ในอนาคต

ตารางที่ ๕ – ๕ ตัวอย่างของ KPI Mapping

(๑) ด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก

ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
ระดับชาติ: ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ >>> ยุทธศาสตร์ชาติด้านการ สร้างความสามารถในการ แข่งขัน	๑. รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และ การกระจายรายได้ ๒. ผลผลิตการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจุบัน การผลิตและแรงงาน ๓. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ๔. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	๑. การเกษตรสร้างมูลค่า ▪ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ▪ เกษตรปลอดภัย ▪ เกษตรชีวภาพ ▪ เกษตรแปรรูป ▪ เกษตรอัจฉริยะ	๑. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ▪ อุตสาหกรรมชีวภาพ ▪ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร ▪ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ▪ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ▪ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ ๒. สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว ▪ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ▪ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ▪ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ▪ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ▪ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ๓. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ▪ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ ▪ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ▪ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ ▪ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ ▪ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค
แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ: แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	ประเด็น (๓) การเกษตร ▪ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)	แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๓) การเกษตร ๑. เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ๒. เกษตรปลอดภัย ๓. เกษตรชีวภาพ	แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ๑. อุตสาหกรรมชีวภาพ ๒. อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร ๓. อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
>>> (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและ บริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	■ อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ) ประเด็น (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ■ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ) ■ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาบริการ (เฉลี่ยร้อยละ) ■ อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ) ■ อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ (เฉลี่ยร้อยละ) ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว ■ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ) ■ อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง (สัดส่วน) ■ อันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)	๔. เกษตรแปรรูป ๕. เกษตรอัจฉริยะ ๖. การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	๔. อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม ๕. อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ ๖. การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็น (๕) การท่องเที่ยว ๑. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ๒. การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ๓. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ๔. การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ๕. การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ๖. การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว ประเด็น (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑. การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๒. การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ ๓. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
	ประเด็น (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ - อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ร้อยละต่อปี) - มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท)		
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) >>> ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีตัวชี้วัด คือ ๑. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ๒. รายได้ต่อหัวไม่ต่ำกว่า ๘,๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ. ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (ปี ๒๕๖๔) และรายได้สุทธิของรัฐบาลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๙.๐ เป้าหมายที่ ๒ การลงทุนภาครัฐและเอกชนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีตัวชี้วัด คือ ๑. อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี ๒. อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป้าหมายที่ ๓ พัฒนากาส่งออกให้ขยายตัว	แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ๑. การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ การพัฒนาภาคการเกษตร (๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน (๒) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม (๓) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (๔) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (๕) ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๖) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่	แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ๑. การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม (๑) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (๒) วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต ■ การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว (๑) เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง (๒) พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ (๓) พัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาอย่างครบวงจร ■ การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน (๑) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก (๒) พัฒนาการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้ได้มาตรฐานสากล (๓) สนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๔) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
	และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย มีตัวชี้วัด คือ ๑. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๐ เป้าหมายที่ ๔ เพิ่มผลผลิตการผลิตของประเทศ มีตัวชี้วัด คือ ๑. ผลผลิตการผลิตของปัจจัยการผลิตไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี ๒. ผลผลิตการผลิตของปัจจัยแรงงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี เป้าหมายที่ ๕ รักษาเสถียรภาพของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีตัวชี้วัด คือ ๑. อัตราเงินเฟ้อระยะปานกลางอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ± 1.5 ๒. หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ ไม่เกินร้อยละ ๕๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ๓. ดุลบัญชีเดินสะพัดไม่เกินร้อยละ ๒ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เป้าหมายที่ ๖ เพิ่มการลงทุนจากความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ มีตัวชี้วัด คือ ๑. การลงทุนจากความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานเฉลี่ยปีละ ๖๗,๐๐๐ ล้านบาท เป้าหมายที่ ๗ ประชาชนและผู้ประกอบการ		(๕) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ (๖) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ (๗) พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
	เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น มีตัวชี้วัด คือ ๑. จำนวนการยื่นแบบเพื่อชำระภาษี ประชาชนและผู้ประกอบการที่เข้าข่าย ต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น เป้าหมายที่ ๘ ประเทศไทยมีขีด ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สูงขึ้น มีตัวชี้วัด คือ ๑. อันดับความสามารถในการแข่งขันทาง เศรษฐกิจของประเทศโดย IMD เลื่อนขึ้นไป อยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ ของประเทศแรกๆที่ ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด <u>การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรายสาขา</u> เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจรายสาขาเติบโต อย่างเข้มแข็งและเป็นฐานในการสร้างความ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ มี ตัวชี้วัด คือ ๑. อัตราการขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (นอกเหนือจาก บริการภาครัฐ) ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓, ๔.๕ และ ๖ ต่อปีตามลำดับ เป้าหมายที่ ๒ เกษตรกรมีรายได้เงินอุดหนุน ทางการเกษตรเพิ่มขึ้นและพื้นที่การทำ เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง มีตัวชี้วัด คือ ๑. รายได้เงินอุดหนุนทางการเกษตรเพิ่มขึ้น		

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
	เป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๖๔ ๒. พื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ เป้าหมายที่ ๓ พัฒนาพื้นที่ไปสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศ มีตัวชี้วัด คือ ๑. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศจำนวน ๑๕ พื้นที่ เป้าหมายที่ ๔ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น มีตัวชี้วัด คือ ๑. รายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า ๓ ล้านล้านบาท ๒. อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (The Travel & Tourism Competitiveness Index: TTCI) ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ ๓๐ เป้าหมายที่ ๕ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น มีตัวชี้วัด คือ ๑. สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๕ เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป้าหมายที่ ๖ เพิ่มประสิทธิภาพของภาค		

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
	การเงินเพื่อให้เป็นกลไกสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มีตัวชี้วัด คือ ๑. อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคการเงินปรับตัวดีขึ้น ๒. คะแนนทักษะทางการเงินของคนไทย เทียบกับคะแนนเฉลี่ยของโลก ๓. สัดส่วนการกู้เงินนอกระบบลดลง ๔. เพิ่มปริมาณการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็น ๒๐๐ ครั้ง/ปี/คน		
ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค: แผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)			
ภาคกลางและพื้นที่ กรุงเทพมหานคร	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลาง (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๕	-ไม่มี-	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ และสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) รายได้จากการท่องเที่ยวภาคกลางเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕.๐ ต่อปี ■ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคกลาง เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑.๙ ต่อปี (๒) อัตราการขยายตัว ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของภาคกลาง เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๒ ต่อปี ■ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขต

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
			เศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าการค้าชายแดนภาคกลาง เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๐ ต่อปี ■ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของภาคกลาง (GRP Per capita) เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔ ต่อปี
ภาคตะวันออก	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก อัตราการขยายตัวเฉลี่ย (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖.๕	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก อัตราการขยายตัวเฉลี่ย (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓.๕	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ อัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖.๓ (๒) มูลค่าการลงทุนภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มูลค่าการลงทุนไม่ต่ำกว่า ๑.๒ ล้านล้านบาท ■ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) รายได้จากการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๐
ภาคเหนือ	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๐	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวการผลิตภาคเกษตรภาคเหนือ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๐	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) รายได้การท่องเที่ยวภาคเหนือเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๒.๐ ■ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
			➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕.๐ (๒) อัตราการขยายตัวของการผลิตสาขาอุตสาหกรรมภาคเหนือ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๐
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ ภาคขยายตัวเพิ่มขึ้น ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๕ ต่อปี	- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) พื้นที่ชลประทาน เพิ่มขึ้น ๔๘๐,๐๐๐ ไร่ - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาระบบนิเวศธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจของภาคขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๕ ต่อปี (๒) อัตราการขยายตัวการผลิตภาคเกษตร ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๕ ต่อปี	- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) รายได้การท่องเที่ยว ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ ๑๐.๐ ต่อปี - ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ๆ ของภาค ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจของภาค ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ ๓.๕ ต่อปี - ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าการค้าชายแดน ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ ๒๐.๐ ต่อปี - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๕

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรม
ภาคใต้	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๘	- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวการผลิตสาขาอุตสาหกรรมภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖ - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวการผลิตภาคเกษตรภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑.๕	- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) รายได้การท่องเที่ยวภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒๐ - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๕.๐ - ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าการลงทุนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ๘๐,๐๐๐ ล้านบาท
ภาคใต้ชายแดน	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๐๒	- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวการผลิตภาคเกษตรภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๑๙	- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวการผลิตภาคอุตสาหกรรมภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖๖ - ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาเมืองสู่ไฮโกล-ลก และเมืองเบตง ให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองนำอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน - ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) รายได้การท่องเที่ยวภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑๐ (๒) มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๓.๕๐

(๒) ด้านสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นหลัก

ประเด็นด้านสังคม

ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
ระดับชาติ: ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ >>> ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ และ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการ สร้างโอกาสและความเสมอ ภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ตัวชี้วัด: ๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และ ความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย ๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ ตลอดชีวิต ๓. การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม ตัวชี้วัด: ๑. ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึง บริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร ๒. ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน ๓. ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการ เป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ๔. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๑. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม - การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว - การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการ จัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา - การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา - การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน - การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ - การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม ของคนในสังคม - การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ๒. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต - ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย - ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น - ช่วงวัยแรงงาน - ช่วงวัยผู้สูงอายุ ๓. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ - การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับ ศตวรรษที่ ๒๑ - การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ - การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุก ประเภท - การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๔. การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๑. การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ - อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร - ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค - กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร - เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพ และความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน - สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม - ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสโดยตรง - สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส - สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง ๒. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี - พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค - กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ - จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมือง ในอนาคต - ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวาง ระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด - สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม - การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
		และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และ ประชาคมโลก ■ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม ■ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ ๔. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ■ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ■ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่ เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ ■ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถใน ต่างประเทศ ให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับ ประเทศ ๕. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ■ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ ■ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ■ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี ■ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะ ที่ดี ■ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ ๖. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ■ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย ■ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ■ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน ■ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๓. การเสริมสร้างพลังทางสังคม ■ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม ■ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ ■ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชา สังคมและภาคประชาชน ■ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม ■ สนับสนุนการพัฒนาทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ■ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับ สังคมยุคดิจิทัล ๔. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเอง ■ ส่งเสริมการปรับตัวภูมิทัศน์ในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถ ในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ ■ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพาตนเอง ■ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน ■ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
		๗. การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ ■ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต ■ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ ■ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ ■ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา	
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ: แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) >>> (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	ประเด็น (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ■ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (ค่าคะแนน) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ ■ คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ย) ■ อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านการศึกษาความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระดับสากล ดิจิทัล (GTIC) (คะแนน) ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ■ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) ประเด็น (๑๔) พลังทางสังคม ■ มิติด้านโอกาสของดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม (เฉลี่ยร้อยละ) ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก	แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ๑. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ ๒. การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย ๓. การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ๔. การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ๕. การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ ๑. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ๒. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ๑. การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ๒. การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี ๓. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้าง สุขภาวะที่ดี	แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ๑. การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก ๑. การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ๒. การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ๑. การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ๒. มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
	- ดัชนีการพัฒนาย่างทั่วถึง (คะแนน) ประเด็น (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม - สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมด ที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย ๙ กรณี ได้แก่ (๑) เจ็บป่วย (๒) คลอดบุตร (๓) ตาย (๔) ทุพพลภาพ/พิการ (๕) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (๖) ชราภาพ (๗) ว่างงาน (๘) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (๙) การบาดเจ็บจากการทำงาน (ร้อยละ)	๔. การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม - การเสริมสร้างทุนทางสังคม - การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) >>> ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เป้าหมายที่ ๑ คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีตัวชี้วัด คือ - ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไปมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น - คดีอาญามีสัดส่วนลดลง เป้าหมายที่ ๒ คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น	แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ - ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีความรู้ จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ - พัฒนาศักยภาพคนให้มีความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า - ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต - ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ - เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ	แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม - เพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ และมีอาชีพ - กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง - เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
พัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	๑. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ - เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ๒. เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น - คะแนน IQ เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน - เด็กร้อยละ ๗๐ มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๓. วัยแรงงานมีความรู้และทักษะเป็นไปตามความต้องการของตลาดงานและมีทักษะทางการเงินเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ - ผู้เรียนในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓๐ ต่อปี - ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพและผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเพิ่มขึ้น - การออมส่วนบุคคลต่อรายได้พึงจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น ๔. ผู้สูงอายุวัยต้นมีงานทำและรายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุ - การมีงานทำของผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ – ๖๙ ปี) เพิ่มขึ้น เป้าหมายที่ ๓ คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	๖. พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย ๗. ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง	แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ๑. การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง ๒. การพัฒนาเมือง - แนวทางการพัฒนาหลัก - แนวทางการพัฒนาเมืองสำคัญ ๓. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ - พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก - พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
	๑. ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชา ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ ๒. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่านหาความรู้ เพิ่มขึ้น ๓. การอ่านของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๕ ๔. แรงงานที่ขอเทียบโอนประสบการณ์และ ความรู้เพื่อขอรับวุฒิ ปวช. และ ปวส. เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ ต่อปี เป้าหมายที่ ๔ คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น ๑. ประชากรอายุ ๑๕ – ๗๔ ปีมีภาวะน้ำหนัก เกินลดลง ๒. การตายจากอุบัติเหตุทางถนนต่ำกว่า ๑๘ คน ต่อประชากรแสนคน ๓. ประชาชนเล่นกีฬาและเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการเพิ่มขึ้น ๔. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากร แสนคนลดลง ๕. การคลอดในผู้หญิงกลุ่มอายุ ๑๕ – ๑๙ ปี ลดลง ๖. รายจ่ายสุขภาพทั้งหมดไม่เกิน ร้อยละ ๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศ ๗. ผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมเป็นร้อยละ ๒๐ เป้าหมายที่ ๕ สถาบันทางสังคมมีความ เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว		

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
	สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และภาคเอกชน ๑. ดัชนีครอบครัวยุคอยู่ในระดับดีขึ้น ๒. ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไปมีการปฏิบัติ ตามหลักคำสอนทางศาสนาเพิ่มขึ้น ๓. ธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป้าหมายที่ ๑ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้าน รายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ที่แตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน ๑. รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑๕ ต่อปี ๒. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงเหลือ ๐.๔๑ เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ๓. การถือครองสินทรัพย์ทางการเงินของกลุ่ม ประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดเพิ่มขึ้น ๔. สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ลดลงเหลือร้อยละ ๖.๕ ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ๕. สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ของกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนที่สุดลดลง เป้าหมายที่ ๒ เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการ พื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ ๑. อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับปรุง) ใน		

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับร้อยละ ๙๐ โดยไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่ครอบครัวยากจนทางเศรษฐกิจสังคมและระหว่างพื้นที่ ๒. สัดส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทุกระดับชั้นผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ ๕๐ มีจำนวนเพิ่มขึ้น และความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ระหว่างพื้นที่ และภูมิภาคลดลง ๓. สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ภายใต้ประกันสังคม (ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐) และที่เข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติต่อกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น ๔. ความแตกต่างของสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากรระหว่างพื้นที่ลดลง ๕. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนเพิ่มขึ้น เป้าหมายที่ ๓ เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น		

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
	๑. สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้น ๒. ดัชนีชุมชนเข้มแข็งเพิ่มขึ้นในทุกภาค ๓. มูลค่าสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น <u>ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ</u> เป้าหมายที่ ๑ ลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาค และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น ๑. ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวระหว่างภาคลดลง ๒. สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ระดับภาคลดลง เป้าหมายที่ ๒ เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม ๑. เมืองศูนย์กลางของจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่เพิ่มขึ้น เป้าหมายที่ ๓ พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๑. ค่าเฉลี่ยสารอินทรีย์ระเหยง่ายในพื้นที่อุตสาหกรรมหลักบริเวณมาตาพุดไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๒. ข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบจากการประกอบการในพื้นที่ลดลง เป้าหมายที่ ๔ เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่		

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
	เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน ๑. มูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ๒. สถานประกอบการที่จดทะเบียนในพื้นที่ เศรษฐกิจใหม่เพิ่มขึ้น		
ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค: แผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)			
ภาคกลางและพื้นที่ กรุงเทพมหานคร	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๐๐	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนารุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) กรุงเทพฯ ได้รับการจัดลำดับเป็นเมืองน่าอยู่ที่มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ต่ำกว่าอันดับที่ ๙๗ (๒) สัดส่วนคดีชีวิตและทรัพย์สินภาคกลาง ต่ำกว่า ๑๖๐ คดีต่อประชากรแสนคน	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อ เสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของภาคกลาง (GRP Per capita) เพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔ ต่อปี
ภาคตะวันออก	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ ลดลงต่ำกว่า ๐.๓๙๗	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มี คุณภาพและได้มาตรฐานสากล ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของ ภาคตะวันออก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓.๕	- ไม่มี -
ภาคเหนือ	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๑๗	- ไม่มี -	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนา ระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะ ฝีมือแรงงานภาคบริการ ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนคนจนภาคเหนือ ไม่เกินร้อยละ ๘.๐ (๒) สัดส่วนผู้สูงอายุที่เข้าถึงบริการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสังคม	
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
			Care) ภาคเหนือ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕.๐
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๔๖	- ไม่มี -	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนคนจน ลดลงเหลือร้อยละ ๑๐.๐
ภาคใต้	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๒	- ไม่มี -	- ไม่มี -
ภาคใต้ชายแดน	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๔๕	- ไม่มี -	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนคนจนภาคใต้ชายแดน ลดลงน้อยกว่าร้อยละ ๒๘.๐๐ (๒) อัตราการว่างงานภาคใต้ชายแดน ลดลงร้อยละ ๒.๐๐

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นหลัก

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ระดับชาติ: ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ >>> ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	๑. พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒. สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู ๓. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔. ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ	๑. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ▪ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ▪ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด ▪ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ ▪ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ▪ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน ๒. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ▪ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ▪ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ ▪ ฟื้นฟูชายฝั่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม ▪ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๓. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ▪ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ▪ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ▪ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน ▪ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ๔. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ▪ จัดทำแผนผังภูมิโนเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิโนเวศ อย่างเป็นเอกภาพ ▪ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวศอย่างยั่งยืน ▪ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล ▪ ส่งเสริมรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติและ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ▪ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น ▪ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
		๕. พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ - เพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล - พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน - พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร ๖. ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ - ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย - พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม - จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ - พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ: แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) >>> (๑๔) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๕) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	<u>ประเด็น (๑๔) การเติบโตอย่างยั่งยืน</u> - อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก <u>ประเด็น (๑๕) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ</u> - ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (ระดับ/คะแนน) - ระดับความมั่นคง และ/หรือผลผลิตจากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร) - สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกรานกัดเซาะตลิ่ง (ร้อยละของแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ)	แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <u>ประเด็น (๑๔) การเติบโตอย่างยั่งยืน</u> - การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว - การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล - การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ - การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล - การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ <u>ประเด็น (๑๕) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ</u> - การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ - การเพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล - การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) >>> ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	เป้าหมายที่ ๑ รักษา และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ มีตัวชี้วัด คือ ๑. สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มจาก ๑.๕๓ ล้านไร่เป็น ๑.๕๘ ล้านไร่ พื้นที่ปลูกและฟื้นฟูป่าต้นน้ำเพิ่มขึ้น ๒. จำนวนชนิดพันธุ์และประชากรของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในภาวะถูกคุกคาม หรือใกล้สูญพันธุ์ ๓. แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (โครงการ One Map) ที่แล้วเสร็จมีการประกาศใช้ และจำนวนพื้นที่จัดที่ดินทำกินให้ชุมชน เป้าหมายที่ ๒ สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ให้มีประสิทธิภาพ มีตัวชี้วัด คือ ๑. มีระบบประปาหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน ๒. กลุ่มน้ำสำคัญของประเทศ ๒๕ กลุ่มน้ำ มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำกับปริมาณน้ำต้นทุน และมีการแปลงไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ๓. ประสิทธิภาพการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๔. ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้น ๕. พื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากอุทกภัย	แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ๑. การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม - อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ - อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน - พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ - ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและป้องกันการกัดเซาะตลิ่งและชายฝั่ง - วางแผนบริหารจัดการทรัพยากรแร่เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน - เร่งรัดการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. - เร่งรัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างบูรณาการทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ - ผลักดันกระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) มาใช้เป็นเครื่องมือนำเสนอทางเลือกในการตัดสินใจระดับนโยบาย แผน และแผนงาน ที่เหมาะสมกับศักยภาพของลุ่มน้ำ - เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำให้ดีขึ้น - เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยในภาคการผลิตให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น ๓. แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม - เร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและขยะในพื้นที่วิกฤต ผลักดันกฎหมาย และกลไกเพื่อการคัดแยกขยะ สนับสนุนการแปรรูปเป็นพลังงาน ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดการลดปริมาณขยะ รวมทั้งสร้างวินัยคนในชาติเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืน - เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตและลุ่มน้ำสำคัญอย่างครบวงจร โดยลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด - แก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้ - ปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔. ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน - ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ - สร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่การบริโภคที่ยั่งยืน ๕. สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - จัดทำและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้สามารถรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	และภัยแล้งมีแนวโน้มลดลง ๖. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นปีละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่ เป้าหมายที่ ๓ สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ มีตัวชี้วัด คือ ๑. สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ สัดส่วนของเสียอันตรายชุมชนที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ และกากอุตสาหกรรมอันตรายทั้งหมดเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง ๒. คุณภาพน้ำของแม่น้ำสายหลักที่อยู่ในเกณฑ์ดีเพิ่มขึ้น ๓. คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤติหมอกควันได้รับการแก้ไขและมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เป้าหมายที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีตัวชี้วัด คือ ๑. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่งลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ของการปล่อยในกรณีปกติภายในปี ๒๕๖๓ ๒. ต้นทุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อ	▪ พัฒนามาตรการและกลไกเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน ▪ ส่งเสริมภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ▪ เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ▪ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๖. บริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ ▪ บูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระบวนการวางแผน ▪ เสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและการรับมือภัยพิบัติ ▪ พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน ▪ พัฒนาระบบการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัย ▪ ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยพิบัติ ๗. พัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ▪ ปรับปรุงกลไกและกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพทุกขั้นตอน ▪ ผลักดันการนำแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ▪ สร้างจิตสำนึกความตระหนัก และปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ▪ ทบทวนแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ▪ ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและชุมชนเพื่อสร้างพลังร่วม ๘. การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	หน่วย (บาทต่อตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า) มีแนวโน้มลดลง ๓. แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในสาขาที่จำเป็น เช่น การจัดการน้ำ เกษตร สาธารณสุข และป่าไม้ ๔. การจัดตั้งกลไกภายในประเทศเพื่อสนับสนุนด้านการเงิน เทคโนโลยีและการเสริมสร้างศักยภาพ เป้าหมายที่ ๕ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง มีตัวชี้วัด คือ ๑. ระบบพยากรณ์และเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับภาคเกษตรและการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงภัย ๒. สัดส่วนของพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังภัยธรรมชาติ ๓. จำนวนผู้เสียชีวิตและมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ค่าใช้จ่ายในการชดเชยผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยงภัยซ้ำซากลดลง	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค: แผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)		

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : - ไม่มี -	- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนารุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องของภาคกลาง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๕ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาทั่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) คุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยาและท่าจีนตอนล่าง ค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) ระดับดีมากกว่า ๗๐ คะแนน (๒) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ภาคกลาง สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๖.๐ ต่อพื้นที่ภาค
ภาคตะวันออก	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : - ไม่มี -	- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ภาคตะวันออก ร้อยละ ๓๑ ของพื้นที่ภาค (๒) คุณภาพอากาศภาคตะวันออก (ปริมาณก๊าซโอโซน) ไม่เกินค่ามาตรฐาน (๓) จำนวนแหล่งน้ำของภาคตะวันออกที่มีคุณภาพในเกณฑ์ดี ๕ แหล่ง (๔) สัดส่วนปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องและนำกลับมาใช้ใหม่ของภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๕ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น
ภาคเหนือ	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : - ไม่มี -	- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ภาคเหนือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๘.๐ ของพื้นที่ภาค (๒) จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๑๐) เกินมาตรฐานของภาคเหนือ ไม่เกิน ๑๕ วัน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : - ไม่มี -	- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) พื้นที่ชลประทาน เพิ่มขึ้น ๔๘๐,๐๐๐ ไร่ - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับ การแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ภาค สัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕.๐ ต่อพื้นที่ภาค

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นหลัก		ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
ประเด็นย่อย	ตัวชี้วัด	การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ภาคใต้	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : -ไม่มี-	■ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน ➢ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕): (๑) พื้นที่ป่าชายเลนภาคใต้ เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๓๒,๐๐๐ ไร่
ภาคใต้ชายแดน	ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ : -ไม่มี-	- ไม่มี -

จากการสรุปความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนกรีต การดำเนินการนี้เป็นแนวทางเพื่อใช้ในการพิจารณาความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ และสามารถนำไปพิจารณาถึงผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ในอนาคตในรายประเด็น ได้แก่ (๑) ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (๒) สังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (๓) ด้านสิ่งแวดล้อม โดยสามารถแสดงตัวอย่างความเชื่อมโยงเป็นแผนภูมิแกงปลา ที่เชื่อมตัวชี้วัดของแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตามรูปที่ ๕-๒ ดังนี้

ทั้งนี้ ในการสร้างแผนภูมิแกงปลา เป็นการประยุกต์ให้เห็นความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดในแต่ละระดับ ลดหลั่นจากยุทธศาสตร์ชาติลงมาถึงระดับจังหวัด ไหลเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

ระดับ ๐๑ คือ ตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด

ระดับ ๐๒ คือ ตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาภาค

ระดับ ๐๓ คือ ตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ระดับ ๐๔ คือ ตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ระดับ ๐๕ คือ ตัวชี้วัดภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ระดับ ๐๖ คือ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รูปที่ ๕-๒ ตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัด: ด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จังหวัดชลบุรี (กรณีตัวอย่าง: การท่องเที่ยว)

จากแผนภาพความเชื่อมโยงข้างต้น แสดงตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัดตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ/ประเทศ โดยเน้นให้เห็นความเชื่อมโยงในประเด็นของการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในทุกระดับ อันจะเห็นได้จากความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดได้แก่

จากตัวชี้วัดระดับจังหวัดคือ รายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรีเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัดคือ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดระดับภาคคือ รายได้จากการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น โดยจะเชื่อมโยงไปสู่ตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ คือ รายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า ๓ ล้านล้านบาท เชื่อมต่อไปยังตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ คือ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และนำไปสู่ความเชื่อมโยงไปยังตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ คือ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

ซึ่งแผนยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาฯ ต่าง ๆ ข้างต้นนี้ พบว่า มีการให้ความสำคัญในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงสอดคล้องกัน โดยเป้าหมายที่สำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ การที่รายได้ประชาชาติ มีการขยายตัว มี GDP ที่เติบโตขึ้น และมีการกระจายรายได้ตามเป้าหมาย ซึ่งมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นตัวกำกับ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ระดับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการกำหนดเป้าหมายในระยะ ๕ ปี เป็นกรอบกำหนดค่าเป้าหมายของการพัฒนา จากนั้นจึงมีการจัดทำแผนงานของภาคและกลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดที่มีการถ่ายทอดลงมาอย่างเป็นระดับ

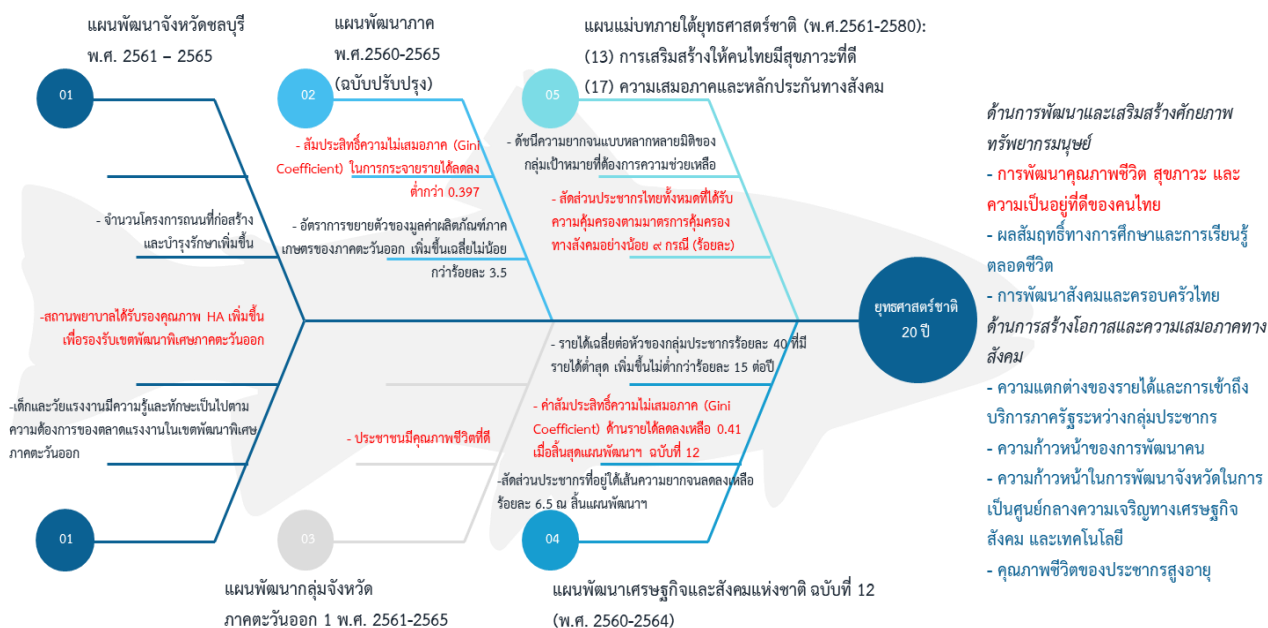
สำหรับตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัดเรื่องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีภาคการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกลไกหลักนี้ จะเห็นได้ว่า มีการใช้ตัวชี้วัดตัวเดียวกัน คือ รายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวชี้วัดภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนแม่บทโดยตรงที่รองรับยุทธศาสตร์ชาติ ที่มีเป้าหมายคือการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งตัวชี้วัดด้านรายได้จากการท่องเที่ยวนี้ ก็ได้ส่งต่อลดหลั่นลงมาในแต่ละระดับ คือ ระดับภาค ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ซึ่งเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงตัวชี้วัดที่ดี เนื่องจากมีความชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักของประเทศคือ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศในภาพรวม โดยแต่ละจังหวัดสามารถกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไปแล้วแต่ศักยภาพของแต่ละจังหวัด

แม้ว่าจะมีตัวชี้วัดเป้าหมายเดียวกัน คือ การเพิ่มรายได้การท่องเที่ยว แต่ยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดดังกล่าวในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ควรมีการบูรณาการแบบส่งเสริมซึ่งกันและกันแต่ไม่ควรซ้ำซ้อนกัน ตัวอย่างเช่น ในระดับจังหวัดควรเน้นการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามเอกลักษณ์หรือทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละจังหวัด ในขณะที่ในระดับภาคและกลุ่มจังหวัด ควรเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมระหว่างจังหวัดเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียงในภาค การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวระดับภาค เป็นต้น

ส่วนในระดับประเทศควรเน้นยุทธศาสตร์หรือนโยบายของประเทศในภาพรวม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว ในภาพรวม การอำนวยความสะดวกในการเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติ การลงทุนในด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ความปลอดภัย และการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศในภาพรวม เป็นต้น

รูปที่ ๕-๓ ตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัด: ด้านสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดชลบุรี

(กรณีตัวอย่าง: คุณภาพชีวิต และความเสมอภาคทางสังคม)

เมื่อพิจารณาถึงการกำหนดตัวชี้วัดแต่ละระดับแล้ว เห็นว่า ในด้านสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องในระดับชาติจำนวนมาก และมีรายละเอียดของการดำเนินงานที่เป็นโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องหลายโครงการ ทั้งการพัฒนาด้านสาธารณสุข การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาอาชีพเพื่อการสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม จากแผนภาพความเชื่อมโยงข้างต้น แสดงตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัดตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ/ประเทศ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเสมอภาคทางสังคม อันจะเห็นได้จากความเชื่อมโยงของตัวชี้วัด ได้แก่

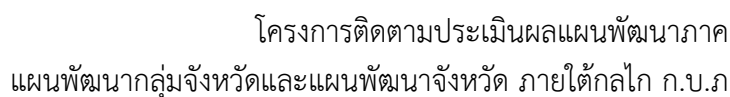
ในมิติของการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า มีการกำหนดตัวชี้วัดในระดับจังหวัด คือ สถานพยาบาลได้รับการรับรองคุณภาพ HA เพิ่มขึ้น เพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเชื่อมโยงได้กับตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัด คือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สำหรับการเชื่อมโยงไปยังตัวชี้วัดในระดับภาค แม้ว่า จะไม่พบความเชื่อมโยงที่ชัดเจน แต่พบว่าในระดับภาคได้มีการกำหนดให้มีการพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยมีความปลอดภัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองมีมาตรฐาน บริการสาธารณะมีคุณภาพ และมีระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอย่างทั่วถึง และยังคงมีความเชื่อมโยงไปสู่ตัวชี้วัดภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

ในมิติของความเสมอภาคทางสังคม สามารถเชื่อมโยงตัวชี้วัดที่มีความใกล้เคียงกันได้ ดังนี้ สำหรับตัวชี้วัดระดับจังหวัดคือ เด็กและวัยแรงงานมีความรู้และทักษะเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สามารถเชื่อมโยงตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัดคือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และตัวชี้วัดระดับภาคคือ สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ลดลง โดยเชื่อมโยงต่อไปยังตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงเหลือ ๐.๔๑ เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติคือ ดัชนีความยากจนแบบหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ และตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติคือ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร

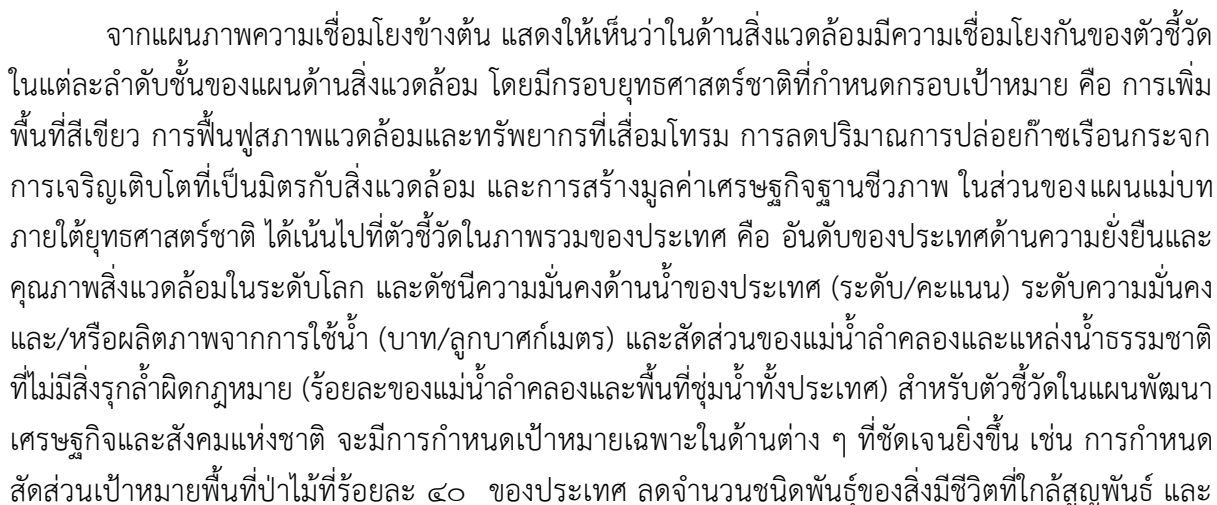
ซึ่งแผนยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาฯ ต่าง ๆ ข้างต้นนี้ พบว่า มีการให้ความสำคัญในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงสอดคล้องกันใกล้เคียงกัน โดยเป้าหมายที่สำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ การที่รายได้ประชาชาติมีการขยายตัว มี GDP ที่เติบโตขึ้น และมีการกระจายรายได้ตามเป้าหมาย ซึ่งมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นตัวกำกับ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ระดับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการกำหนดเป้าหมายในระยะ ๕ ปี เป็นกรอบกำหนดค่าเป้าหมายของการพัฒนา จากนั้น จึงมีการจัดทำแผนงานของภาคและกลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดที่มีการถ่ายทอดลงมาเป็นระดับ

สำหรับตัวชี้วัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) จากยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีเป้าหมายให้คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น รวมทั้ง สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มีเป้าหมายลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น ตัวอย่างของดัชนีที่สำคัญ เช่น สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้น มูลค่าสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น เป็นต้น ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มีเป้าหมาย ลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม

จากตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิต และความเสมอภาคทางสังคม จะเห็นว่าตัวชี้วัดในแต่ละระดับแม้ว่าจะมีความคล้ายคลึงกัน พอจะเห็นความเชื่อมโยงกันได้ แต่ตัวชี้วัดบางตัวไม่ได้ถูกกำหนดลงมาถึงในระดับจังหวัด หรือ การระบุเป้าหมายตัวชี้วัดมีความไม่ชัดเจน ดังจะเห็นว่า ในกรณีจังหวัดชลบุรี ไม่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับดัชนีความยากจน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหลักในแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ในระดับ

รูปที่ ๕-๔ ตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัด: ด้านสิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรี

เพิ่มสัดส่วนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องให้เพิ่มมากขึ้น และลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ของการปล่อยในกรณีปกติภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้น

สำหรับแผนพัฒนาภาคและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด จะเน้นไปที่การเพิ่มพื้นที่ป่า การจัดการขยะ การรักษาคุณภาพน้ำ และอากาศ แต่ไม่มีการกำหนดนโยบายในด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างชัดเจน อีกทั้งไม่ได้มีการกำหนดค่าตัวชี้วัดเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมไว้อย่างชัดเจนในระดับจังหวัดจะมีตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค และกลุ่มจังหวัด โดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่เรื่องการจัดการขยะ พื้นที่ป่า (เช่น กรณีตัวอย่างจังหวัดชลบุรี) และปัญหาเชิงพื้นที่ เช่น ปัญหาคุณภาพอากาศ (จังหวัดในภาคเหนือ) ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (จังหวัดชายฝั่งทะเล) อย่างไรก็ตาม ในด้านสิ่งแวดล้อม แผนด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกนั้นไม่ได้สะท้อนลงไปสู่ระดับภาค และระดับจังหวัดอย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่าในกรณีตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดประเด็นหลักไว้คือการเติบโตอย่างยั่งยืน สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ รวมไปถึงพันธกรณีระหว่างประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมหลาย ๆ ตัวได้ถูกระบุอยู่ในแผนพัฒนาของทุกจังหวัด ยกตัวอย่างเช่น การจัดการขยะ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว/ป่าไม้ ส่งผลให้เกิดแผนงาน/โครงการเพื่อให้เกิดบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมบางตัวที่เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของทั้งประเทศไม่ได้ถูกระบุไว้ในทุกระดับที่ลดหลั่นกันลงมา ที่เห็นได้ชัดคือ ตัวชี้วัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่ได้ถูกระบุไว้ในระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค ซึ่งอาจจะส่งผลให้การกำหนดโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัดไม่ได้รับความสำคัญ เนื่องจากไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดที่ต้องการบรรลุเอาไว้ จนอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ชาติได้

กล่าวโดยสรุป จากตัวอย่างการใช้แผนภาพก้างปลาเพื่อเชื่อมโยงตัวชี้วัดของแผนงานในแต่ละระดับจะพบว่า ในการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละระดับที่มีความลดหลั่นกันลงมานั้น ควรยึดเอาตัวชี้วัดจากแผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนงานที่รองรับยุทธศาสตร์ชาติโดยตรง มาใช้เป็นฐานหลักในการกำหนดตัวชี้วัดของแผนงานในระดับย่อยลงมา เพื่อให้แผนงานในทุกระดับมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถกำหนดแผนงานที่เกื้อหนุนกันแต่ไม่ซ้ำซ้อนกัน

ตัวอย่างกรณีการสร้างควมเติบโตทางเศรษฐกิจจากภาคการท่องเที่ยว ที่มีการกำหนดตัวชี้วัดเรื่องการเพิ่มรายได้จากภาคการท่องเที่ยวในแผนงานทุกระดับลงไปจนถึงระดับจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดสามารถระบุเป้าหมายที่แตกต่างกันตามศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของตน อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดแผนงานนั้นควรมีการบูรณาการเพื่อกำหนดการดำเนินโครงการที่เกื้อหนุนกันแต่ไม่ทับซ้อนกัน เช่น ระดับจังหวัดรับผิดชอบในส่วนโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ในขณะที่การดำเนินงานของระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาค ควรเน้นโครงการที่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด เช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านการคมนาคม เป็นต้น ส่วนในระดับประเทศควรเน้นนโยบายในภาพรวม เช่น มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว การคืนภาษี รวมไปถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เป็นต้น

กรณีตัวอย่างตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแผนงานระดับภาคและจังหวัด เพื่อให้จังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือภาค สามารถดำเนินโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยโครงการขนาดเล็กสามารถทำได้เองในระดับจังหวัด เช่น โครงการเมืองคาร์บอนต่ำ การลดการเผาไร่เผานา เป็นต้น ส่วนโครงการในระดับกลุ่มจังหวัดหรือภาค ควรเน้นไปที่โครงการขนาดใหญ่ขึ้นสามารถสร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างจังหวัด เช่น การสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานในพื้นที่ เป็นต้น ส่วนในระดับประเทศควรมีแผนงานเชิงนโยบายในการส่งเสริมก๊าซเรือนกระจกที่ชัดเจน เช่น การกำหนดนโยบายภาษี หรือแผนการผลิตไฟฟ้าที่เพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

บทที่ ๖ :

กรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการติดตามประเมินผล
การพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่

๖.๑ บทนำ

๖.๒. กรณีตัวอย่างของต่างประเทศ

๖.๒.๑ ประเทศฝรั่งเศส

๖.๒.๒ ประเทศญี่ปุ่น

๖.๒.๓ ประเทศเวียดนาม

๖.๓ เปรียบเทียบประเด็นการติดตามกรณีตัวอย่าง
ของต่างประเทศกับประเทศไทย

๖.๔ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่ประเทศไทย
ควรปรับปรุง

บทที่ ๖

กรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ ในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่

๖.๑ บทนำ

ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาทบทวน กรณีศึกษาการวางแผนและการประเมินผลกระทบจากแผนการพัฒนาภาคและจังหวัด ใน ๓ ประเทศตัวอย่างด้วยกัน ซึ่งประเทศที่เลือกมาเป็นการศึกษา ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเวียดนาม

ทั้งสามประเทศ เป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ และมีบริบททางการเมืองการปกครองระดับภูมิภาคที่น่าสนใจและมีจุดแข็งด้านการประเมิน กล่าวคือ ประเทศฝรั่งเศส ในฐานะที่เป็นประเทศที่มีพัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นและการวางแผนส่วนภูมิภาคที่ยาวนานและค่อนข้างเป็นระบบ มีหน่วยงานส่วนภูมิภาคซึ่งอยู่ระหว่างรัฐบาลกลางและจังหวัด รูปแบบคล้ายแผนพัฒนาระดับภาคของไทย, ประเทศญี่ปุ่น ในฐานะที่เป็นประเทศในเอเชียที่มีจุดแข็งเรื่องการเมืองท้องถิ่น และความสามารถของท้องถิ่นในการวางแผนพัฒนาและจัดการตนเอง, และประเทศเวียดนาม ในฐานะที่เป็นประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับประเทศไทย ทั้งนี้มีเกณฑ์ในการเลือกคัดเลือกรประเทศตัวอย่างที่สำคัญ ดังแสดงในตารางที่ ๖-๑

ตารางที่ ๖-๑ เกณฑ์การคัดเลือกกรณีตัวอย่างของต่างประเทศ

ประเทศ	บริบทที่น่าสนใจทางการเมืองการปกครอง และสังคมเศรษฐกิจ	จุดแข็งที่น่าสนใจของการประเมินแผนการพัฒนาระดับภูมิภาค
๑. ฝรั่งเศส	- พัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นและการวางแผนส่วนภูมิภาคที่ยาวนานและค่อนข้างเป็นระบบ - มีหน่วยงานส่วนภูมิภาค ซึ่งอยู่ระหว่างรัฐบาลกลางและจังหวัด รูปแบบคล้ายแผนพัฒนาระดับภาคของไทย	การใช้รูปแบบการประเมินจากสหภาพยุโรปมาประยุกต์ใช้กับโครงการระดับภูมิภาคในประเทศในรูปแบบของการประเมินผลกระทบในเชิงพื้นที่ (Territorial Impact Assessment: TIA)
๒. ญี่ปุ่น	เป็นประเทศในเอเชียที่มีจุดแข็งเรื่องการเมืองท้องถิ่น และความสามารถของท้องถิ่นในการวางแผนพัฒนาและจัดการตนเอง	การให้ท้องถิ่นกำหนดเกณฑ์การพัฒนาของตนเอง และการนำแนวคิดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาประยุกต์ใช้
๓. เวียดนาม	มีลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับประเทศไทย มีการปกครองท้องถิ่นหลายระดับ	การมีแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่นระดับชาติ

๖.๒ กรณีตัวอย่างของต่างประเทศ

สำหรับการศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการติดตามประเมินผล การพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่ปรึกษาได้คัดเลือกประเทศที่มีความใกล้เคียงกับประเทศไทย เช่น ระบบการบริหารราชการ การบริหารงบประมาณ ระบบบริหารการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล การพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยได้คัดเลือกประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเวียดนาม โดยมีรายละเอียดสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๖.๒.๑ ประเทศฝรั่งเศส

๑) บริบทการปกครองและการวางแผนภูมิภาคและท้องถิ่น

(๑) ประเทศฝรั่งเศสเริ่มมีระบบการวางแผนการพัฒนาระดับภูมิภาคตั้งแต่ช่วงทศวรรษ ที่ ๑๙๖๐ เป็นต้นมา ซึ่ง Geppert (๒๐๑๑) ได้วิเคราะห์ว่า แผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ของฝรั่งเศสเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างรัฐชาติ (Nation-State) นับตั้งแต่กระบวนการปฏิวัติฝรั่งเศส ซึ่งส่งผลให้แนวคิดของ “ชาติ” มีความถูกยึดโยงและเข้าใจในฐานะของชุมชนของพลเมือง (Nation as a community of citizens) มากขึ้น^๑ ซึ่งในกระบวนการและขั้นตอนเหล่านี้ โดยในช่วงปีตั้งต้นของการปฏิวัติฝรั่งเศส หลักการที่ถูกให้ความสำคัญในการพัฒนา คือ “Jacobins” กล่าวคือ การให้อำนาจที่เข้มแข็งแก่ส่วนกลางเพื่อพิจารณาต่อการปฏิบัติต่อพลเมืองทุกคนอย่างเท่าเทียม และต่อมาได้ค่อย ๆ ขยายความสำคัญกับหลักการ “Girondins” กล่าวคือ การให้อำนาจอิสระแก่ท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความหลากหลายของพื้นที่ (territory diversity) หรือลักษณะเชิงพหุวัฒนธรรมมากขึ้น ในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ จึงได้เริ่มมีการตั้ง “département” (counties) ขึ้น โดยยึดหลักว่าประชาชนทุกคนจะต้องเข้าถึงผู้นำ คือ หัวหน้าเมือง (la préfecture) อันเป็นตัวแทนของรัฐ ได้อย่างเท่าเทียมในระยะเวลาเดินทางด้วยม้าไม่เกินครึ่งวัน ซึ่งตัวแทน (préfet) จะมาจากการเลือกตั้ง แต่จะเป็นผู้ที่นำนโยบายที่ถูกกำหนดจากระดับไปปฏิบัติ ซึ่งหลักการที่รักษาสสมดุลระหว่างอำนาจจากส่วนกลางและอำนาจท้องถิ่นนี้ เป็นรากฐานที่สำคัญในการวางแผนภูมิภาคของฝรั่งเศสในช่วงตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๖๐ ต่อไป

(๒) Geppert (๒๐๑๑) ได้สรุปรูปแบบของการวางแผนเชิงพื้นที่ของฝรั่งเศสในเชิงกรอบแนวคิดการพัฒนา ไว้ดังต่อไปนี้

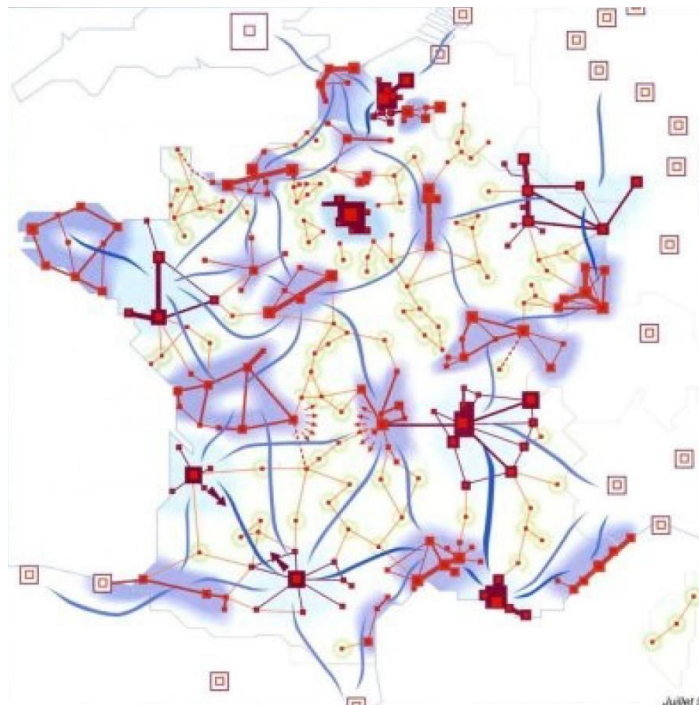
(๒.๑) การลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ศูนย์กลาง (Paris) และเมืองโดยรอบ หรือการเน้นการกระจายตัว (Re-distribution) เพื่อลดการกระจุกตัวของการเติบโตของเมืองหลวง คือ Paris เช่น นโยบายการกระจายตัวของอุตสาหกรรม (Industrial decentralization) โดยให้การอุดหนุนทางการเงินที่เรียกว่า ‘Prime à l’Aménagement du Territoire’ (PAT) แก่ผู้ประกอบการที่ย้ายฐานการผลิตไปยังเมืองภูมิภาค ระหว่างช่วงทศวรรษที่ ๑๙๕๐ - ๑๙๘๐

(๒.๒) การควบคุมการกลายเป็นเมือง (The control of urbanization) โดยการประกาศแผนที่เรียกว่า ‘Plan Delouvrier’ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ เพื่อสร้างเมืองใหม่เพื่อลดการขยายตัว

¹ Declaration of Human and Civic Rights, ๒๖ August ๑๗๘๙, Art. ๓

ของเมืองใหญ่ลง ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐฝรั่งเศสในช่วงทศวรรษ ๑๙๖๐-๑๙๗๐ ต่อมาหน่วยงานสำคัญของรัฐที่เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาส่วนภูมิภาค ก็คือ *Délégation à l'Aménagement du Territoire et à l'Action Régionale* (DATAR) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.๑๙๖๔ เพื่อทำหน้าที่ในการเป็นหน่วยมันสมอง (think tank) ที่สำคัญสำหรับนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ งานศึกษาที่สำคัญของ DATAR เช่น การศึกษาเชิงประจักษ์ถึงข่ายใยของเขตเมือง (urban grid) ในฝรั่งเศส และการคาดการณ์การเจริญเติบโตของเมืองและภูมิภาค การขับเคลื่อนเชิงนโยบายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การออกนโยบายที่ชื่อ *Métropoles d'équilibre* ในระดับประเทศเพื่อส่งเสริมการเติบโตของเมืองระดับรอง (second tier) เพื่อให้เกิดการเติบโตที่คู่ขนานไปกับ Paris แม้ในเมื่อ Paris เอง ก็มีการสร้างเขตเมืองใหม่ (*villes nouvelles*) จำนวน ๕ เขต เพื่อเป็นชั่วคราวเติบโตใหม่ให้กระจายและขยายการเติบโตของเมืองออกไป ควบคู่ไปกับนโยบายอื่น ๆ เช่น การสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง การสร้างมหาวิทยาลัยและบริการสาธารณสุข รวมไปถึงการสร้าง ความชำนาญเฉพาะทางเศรษฐกิจของเมืองต่าง ๆ เช่น การวางให้เมือง Toulouse เป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรม การบิน เป็นต้น มีการประกาศแนวทางสำหรับหน่วยการปกครองต่าง ๆ เพื่อวางแผนการพัฒนาในอนาคต เช่น *the Schéma Directeur d'Aménagement et d'Urbanisme* (SDAU) สำหรับการปกครองระดับคอมมูน (commune), *the Plan d'Occupation des Sols* (POS) สำหรับระดับเทศบาล (municipality) และ *Carte communale* (CC) สำหรับระดับหมู่บ้านขนาดเล็ก

รูปที่ ๖ - ๑ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาภูมิภาคประเทศฝรั่งเศสของ DATAR ในปี ค.ศ. ๑๙๙๓

ที่มา: Geppert (๒๐๑๑)

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ส่งผลต่อรูปแบบของการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นของฝรั่งเศสในปัจจุบัน คือ ในช่วงตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๒ ที่ประธานาธิบดีฟรังซัวส์ มิตเตอร็อง (Francois Mitterrand) ได้ริเริ่มปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยออกกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิและเสรีภาพของเทศบาลจังหวัดและภาค ซึ่งกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันกระบวนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่นำไปสู่การปฏิรูปอีกหลายประการ อาทิ การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ในระดับภาค การถ่ายโอนอำนาจทางการบริหารในระดับจังหวัดที่เดิมอยู่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไปสู่สภาจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเหลือเพียงอำนาจในการกำกับดูแลหน่วยการปกครองท้องถิ่น พร้อมทั้งถ่ายโอนอำนาจและภารกิจใหม่ ๆ ไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น

(๓) ระบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของประเทศฝรั่งเศส ปัจจุบันมีการจัดโครงสร้างในแบบสามชั้น (Three – tiers system) ซึ่งประกอบไปด้วย โครงสร้างส่วนบน (upper tier) ได้แก่ “ภาค” (*Région*) จำนวน ๒๒ แห่ง, โครงสร้างระหว่างกลาง (intermediate) ได้แก่ “จังหวัด” (*Département*) ๙๖ แห่ง และโครงสร้างในระดับฐานราก “เทศบาล” (*Commune*) ๓๖,๕๘๐ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ ซึ่งประกอบไปด้วย (๑) การบริหารงานในเขตนครปารีสและเขตเมืองใหญ่ ได้แก่ เมือง Lyon และเมือง Marseille และ (๒) การปกครองนอกแผ่นดินใหญ่ (mainland) ประกอบด้วย เกาะ Cosica, จังหวัดโพ้นทะเล (DOM), และดินแดนโพ้นทะเล (TOM) การจัดโครงสร้างภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๓ รูปแบบจะมีการแยกชัดเจนระหว่าง ๑) ฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งจะมีสภาท้องถิ่นโดยสมาชิกจะมาจากการเลือกตั้ง และ ๒) ฝ่ายบริหาร ซึ่งจะมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารสำหรับการปกครองในรูปแบบเทศบาล ส่วนในระดับจังหวัดและภาค จะมีประธานสภาเป็นผู้บริหาร (ดูตารางที่ ๖-๒) ซึ่งโดยจารีตแล้ว สภาท้องถิ่นจะไม่มีอำนาจที่จะถอดถอนผู้บริหาร แต่เน้นการทำงานใกล้ชิดระหว่างสองฝ่าย ซึ่งทำให้อำนาจของฝ่ายบริหารในแต่ละระดับค่อนข้างที่จะเข้มข้น และผู้บริหารท้องถิ่นจะเปรียบเสมือนเป็นผู้นำที่จะระดมทรัพยากรต่าง ๆ ให้การบริหารกิจการสาธารณะเป็นไปโดยเรียบร้อยและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

ตารางที่ ๖ - ๒ องค์ประกอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของฝรั่งเศส

	ภาค	จังหวัด	เทศบาล
องค์กรนิติบัญญัติ	สภาภาค	สภาจังหวัด	สภาเทศบาล
ระยะเวลาดำรง ตำแหน่ง	6 ปี	6 ปี (สมาชิกทั้งหมดจะมีการ เลือกตั้งใหม่ทุกๆ 3 ปี)	6 ปี
จำนวนสมาชิกสภา	ต่ำสุด: 31 คน สูงสุด: 209 คน	ต่ำสุด: 13 คน สูงสุด: 76 คน <i>Paris 163 คน</i>	ต่ำสุด: 9 คน สูงสุด: 69 คน <i>Paris 163 คน, Lyon 73 คน , Marseilles 101 คน</i>
หัวหน้าฝ่ายบริหาร	ประธานสภาภาค	ประธานสภาจังหวัด	นายกเทศมนตรี
ระยะเวลาดำรง ตำแหน่ง	6 ปี	3 ปี	6 ปี
ตัวแทนของรัฐ	ผู้ว่าราชการภาค	ผู้ว่าราชการจังหวัด	นายกเทศมนตรี

ที่มา: <http://www.local.moi.go.th/document%๒๐๓.pdf>

(๔) อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละระดับ

๑) ระดับเทศบาล: สภาเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของเทศบาล การจัดการด้านการคลังและการงบประมาณ การจัดการด้านการบริหารงานบุคคล การเข้าร่วมหรือลงทุนในองค์กรวิสาหกิจ รวมทั้งให้ความคิดเห็นและคำปรึกษาในกิจการทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของสาธารณะหรือได้รับการร้องขอจากตัวแทนของรัฐ เช่น การกำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือจากรัฐ การจัดระบบและปรับปรุงถนนสายหลัก การจัดตั้งหน่วยงานและกระจายความช่วยเหลือในด้านการสังคมสงเคราะห์ การจัดตั้งองค์กรสาธารณะกุศล เป็นต้น

ในขณะที่นายกเทศมนตรี จะมีอำนาจหน้าที่ส่วนแรกในฐานะของผู้แทนของรัฐ ได้แก่ งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน การทะเบียนและการสำรวจสำมะโนประชากร ดูแลการเลือกตั้งและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเกณฑ์ทหาร การออกใบอนุญาตล่าสัตว์ รวมทั้งมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงานตำรวจ (officers of the judicial police) ด้วย โดยจะมีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบงานในแต่ละด้าน ภารกิจอีกส่วนของนายกเทศมนตรี คือ งานในฐานะของผู้บริหารเทศบาล ได้แก่ การเรียกประชุมสภาเทศบาล กำหนดวาระการประชุม พร้อมปฏิบัติตามมติของสภาเทศบาล โดยบริหารโดยใช้อำนาจหน้าที่ในการเงินการคลัง การดูแลและใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของเทศบาล การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง และอำนาจในการบริหารบุคคล

๒) **ระดับจังหวัด:** สำหรับอำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัดโดยทั่วไปก็คล้ายคลึงกับสภาเทศบาลเว้นแต่ในเรื่องอำนาจหน้าที่บางอย่างที่กำหนดไว้เพิ่มเติมสำหรับจังหวัดโดยเฉพาะ เช่น ด้านเศรษฐกิจซึ่งให้อำนาจสภาจังหวัดสามารถจัดตั้งองค์กรเพื่อให้บริการทางด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมโดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากสภาจังหวัด เป็นต้น กล่าวได้ว่าสภาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางตามหลัก "ความสามารถทั่วไป" (General competence) ที่สามารถตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกเรื่องที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของจังหวัด ส่วนประธานจังหวัด มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้นำทางการบริหารลักษณะเดียวกันกับนายกเทศมนตรี

๓) **ระดับภาค: สภาภาค (conseil régional)** จะทำหน้าที่ในการร่วมพิจารณาและดำเนินการตามแผนพัฒนาระดับชาติ (National Plan) และกำหนดแผนพัฒนาภาคเพื่อพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ในระดับภาคโดยอยู่ภายใต้กรอบของแผนระดับชาติและต้องผ่านกระบวนการปรึกษาหารือกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ ที่อยู่ภายในภาค และยังมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การสาธารณสุข วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ แต่ทั้งนี้ การใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อบทบาทของจังหวัดและเทศบาล นอกจากนั้น ในระดับภาคยังมีคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม (comité économique et social - ECOSOCs) ทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ปรึกษาในโครงการพัฒนาต่าง ๆ รวมทั้งร่วมจัดร่างงบประมาณของภาค และแสดงความเห็นไปยังรัฐบาลด้วย โดยคณะกรรมการนี้ มีสมาชิกประมาณ ๔๐-๑๕๐ คน โดยมีองค์ประกอบมาจากตัวแทน ๔ ประเภท ได้แก่ ตัวแทนของวิสาหกิจและผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ตัวแทนของสหภาพแรงงาน ตัวแทนขององค์กรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของภาค และผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ในส่วนประธานสภาภาค จะมีขอบข่ายอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกับประธานสภาจังหวัด แต่จะเน้นหนักในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผนและการวิจัย

ตารางที่ ๒ - ๓ ตัวอย่างการจัดแบ่งภารกิจหน้าที่ระหว่างหน่วยการปกครองท้องถิ่นและรัฐ ของประเทศฝรั่งเศส

ภารกิจ	เทศบาล	จังหวัด	ภาค	รัฐบาลส่วนกลาง
๑. ด้านสวัสดิการสังคม	- จัดทำแฟ้มประวัติด้านสวัสดิการสังคมภายในชุมชนเพื่อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ - ทำความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐเพื่อจัดทำภารกิจบางอย่างแทน	เป็นหน่วยงานหลักด้านการส่งเสริมสวัสดิการสังคม เช่น ให้ความช่วยเหลือด้านการรักษาพยาบาล งานบริการสังคมแก่เยาวชน ครอบครัว คนพิการ และผู้สูงอายุ	(ไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในภารกิจด้านนี้)	- การประกันสังคม - การคุ้มครองคนกลุ่มน้อย ผู้สูงอายุ สตรี คนพิการ ผู้อพยพ และเด็กกำพร้า
๒. ด้านสาธารณสุข	จัดตั้งและสนับสนุนทางการเงินแก่หน่วยงานด้านสุขอนามัย และป้องกันโรคติดต่อ	- ให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางการเงิน - จัดตั้งคณะกรรมการด้านการเคหะเพื่อดูแลงานด้านนี้ โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ	(ไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในภารกิจด้านนี้)	โรงพยาบาล การสาธารณสุข การเจ็บป่วยทางจิตประสาท ผู้ติดยาและสุรา
๓. การศึกษา	- การศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษา (สถานที่ สนับสนุนการเงิน ก่อสร้างอาคาร อุปกรณ์การเรียน และการบำรุงรักษา) - การปรับชั่วโมงเรียน และเพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร - จัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนด้านศิลปะ การเต้นรำ ดนตรี การละคร	- การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร - จัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนด้านศิลปะ การเต้นรำ ดนตรี การละคร	- การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย - จัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนด้านศิลปะ การเต้นรำ ดนตรี การละคร	- ภารกิจที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ การกำหนดหลักสูตร การฝึกหัดผู้สอน การวางแผนระบบการศึกษา การรับผิดชอบ - ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา - การศึกษาขั้นสูง - การวิจัยและพัฒนา
๔. การศึกษา	(ไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในภารกิจ)	ให้คำปรึกษาผ่านคณะกรรมการ	เป็นองค์กรหลักในการจัด	ให้การสนับสนุนภาคในการจัด

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ภารกิจ	เทศบาล	จังหวัด	ภาค	รัฐบาลส่วนกลาง
สายวิชาชีพ	ด้านนี้)	การศึกษาวิชาชีพของจังหวัด	การศึกษาวิชาชีพพิเศษต่าง ๆ และการฝึกฝนอาชีพ	การศึกษาและภารกิจที่เกี่ยวข้อง อื่น ๆ
๕. การวัฒนธรรม	- จัดตั้งและสนับสนุนห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ชุมชน - จัดเก็บและดูแลงานทะเบียนและหอจดหมายเหตุ	- จัดตั้งและสนับสนุนห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ของจังหวัด - จัดเก็บและดูแลงานทะเบียนและหอจดหมายเหตุ	- จัดตั้งและสนับสนุนห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ของภาค - จัดเก็บและดูแลงานทะเบียนและหอจดหมายเหตุ	ควบคุมดูแลห้องสมุด, หอจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ในด้านเทคนิคและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ
๖. การวางแผน	ร่วมจัดทำ และพิจารณากฎบัตรขององค์กรความร่วมมือระหว่างเทศบาล (intercommunal charters)	- ให้คำแนะนำแก่ภาคด้านการวางแผนระดับภาค - ช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชนบท	- มีส่วนร่วมในการกำหนดและนำเอานโยบายระดับชาติไปปฏิบัติ - วางแผนในระดับภาค - รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว	วางแผนในระดับชาติ
๗. การพัฒนาและการวางผังในเขตชุมชน	- มีอำนาจจัดทำแผนการถือครองที่ดิน (POS) - ควบคุมและออกใบอนุญาตด้านการก่อสร้างอาคาร - จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรความร่วมมือระหว่างเทศบาล	- เข้าร่วมและให้คำปรึกษาด้านการผังเมืองและแผนการถือครองที่ดินของเทศบาล - เข้าร่วมและให้คำปรึกษาในโครงการพัฒนาเมืองที่จังหวัดเป็นผู้ลงทุน	พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนการถือครองที่ดิน, แผนแม่บทด้านการผังเมืองของเทศบาล, และแผนพัฒนาขององค์กรความร่วมมือระหว่างเทศบาล	(ไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในภารกิจด้านนี้)
๘. การขนส่ง	- ให้คำปรึกษาการจัดทำแผนพัฒนาด้านการขนส่งของภาค และของจังหวัด - จัดสร้างและบำรุงรักษาดนของเทศบาลและในเขตชนบท - ดำเนินการด้านรถโรงเรียน	- ให้คำปรึกษาการจัดทำแผนพัฒนาด้านการขนส่งของภาค - จัดทำแผนการขนส่งระดับจังหวัด - รับผิดชอบการขนส่งทางบกนอกเขตเมือง และบำรุงรักษาดนของจังหวัด - จัดตั้งและสนับสนุนโครงข่ายระบบรถโรงเรียน	- จัดทำแผนพัฒนาด้านการขนส่งของภาคจัดสร้างสนามบิน - กำหนดโครงสร้างและเครือข่ายการขนส่งทางรถไฟร่วมกับรถไฟแห่งประเทศไทย (SNCF)	บำรุงรักษาดนสายหลักของประเทศ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ภารกิจ	เทศบาล	จังหวัด	ภาค	รัฐบาลส่วนกลาง
		กำหนดโครงข่ายร่วมกับการรถไฟแห่งประเทศไทย		
๙. การทำเรือและการขนส่งทางน้ำ	ดูแลท่าเรือขนาดเล็กและตำรวจน้ำ	- ดูแลท่าเรือขนส่งทางทะเล, ท่าเรือเพื่อการพาณิชย์ และท่าเรือเพื่อการประมง - ช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมแถบชายฝั่งทะเล	- จัดให้มีคูคลองและท่าเทียบเรือในแม่น้ำ - ช่วยเหลืออุตสาหกรรมการประมงและวัฒนธรรมชายฝั่ง	ดูแลท่าเทียบเรือขนาดใหญ่บางแห่ง
๑๐. สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์	- เสนอและร่วมทำข้อตกลงเพื่อกำหนดเขต (zones) อนุรักษ์สถาปัตยกรรมและโบราณสถาน - ให้คำปรึกษาด้านแผนการท่องเที่ยวทางเท้าของจังหวัด	กำหนดแผนและเส้นทางการท่องเที่ยวทางเท้า (walking tours)	- ร่วมสนับสนุนการดูแลและอนุรักษ์โบราณสถาน - กำหนดเขตเพื่อการอนุรักษ์สถานะทางนิเวศน์ (preservation sites)	ภารกิจที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
๑๑. การพัฒนาเศรษฐกิจ	- สนับสนุนงานของภาคในการจัดสรร เงินอุดหนุนทางตรงแก่วิสาหกิจ - จัดสรรเงินอุดหนุนและให้การช่วยเหลือทางอ้อมแก่วิสาหกิจต่าง ๆ - ให้ความช่วยเหลือธุรกิจภายในท้องถิ่นที่ประสบปัญหา	- สนับสนุนงานของภาคในการจัดสรร เงินอุดหนุนทางตรงแก่วิสาหกิจ - จัดสรรเงินอุดหนุนและให้การช่วยเหลือทางอ้อมแก่วิสาหกิจต่าง ๆ - ให้ความช่วยเหลือธุรกิจภายในท้องถิ่นที่ประสบปัญหา	- ส่งเสริมธุรกิจในระดับท้องถิ่นและการสร้างงาน - ช่วยเหลือและจัดสรรเงินอุดหนุนทางตรงแก่วิสาหกิจต่าง ๆ - จัดสรรเงินอุดหนุนทางอ้อม	- กำหนดเขตเศรษฐกิจ - ออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การลดภาวะเงินเฟ้อ การลดอัตราการว่างงาน เป็นต้น

ที่มา: <http://www.local.moi.go.th/document%๒๐๓.pdf>

(๕) ประเด็นปัญหาสำคัญจากการกระจายอำนาจหน้าที่และภารกิจข้างต้น เช่น

- **ปัญหาด้านศักยภาพของท้องถิ่น** การที่มีเทศบาลน้อยแห่งที่มีศักยภาพและความพร้อมในการจัดทำภารกิจโดยส่วนใหญ่ได้ด้วยตนเอง ในขณะที่ความพยายามแก้ปัญหาโดยการยุบรวมเทศบาลขนาดเล็กเข้าไว้ด้วยกัน (Amalgamation) ก็เป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวทางการเมืองและประสบกับความล้มเหลวมาโดยตลอด ในปี ค.ศ. ๑๙๙๒ รัฐบาลกลางจึงส่งเสริมการสร้างกลไกความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะเกิดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ทั้งในด้านจำนวนและประเภทขององค์กร ตัวอย่างเช่น องค์กรประเภทวิสาหกิจรวมเทศบาล (*syndicats intercommunaux*) มีจำนวนถึงประมาณ ๑๗,๐๐๐ แห่ง แขวงพิเศษ (District) จำนวน ๒๑๔ แห่ง ประชาคมนคร (*communauté urbaine*) จำนวน ๙ แห่ง องค์กรกลุ่มวิสาหกิจรวม (*syndicat d'agglomération nouvelle*) จำนวน ๙ แห่ง เป็นต้น หลังจากนั้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๒ มีการออกกฎหมายเพื่อผลักดันให้ท้องถิ่นยอมรับรูปแบบองค์กรใหม่ซึ่งมีสถานะคล้ายกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่ยุบรวมหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กเข้าไว้ด้วยกัน (intercommunal space) โดยรัฐบาลได้จัดทำเป็นข้อเสนอใน ๓ รูปแบบ ได้แก่

- **ประชาคมนคร** (*communautés urbaines*): เป็นการรวมกลุ่มของเทศบาลนครขนาดใหญ่กับเทศบาลข้างเคียง โดยมีประชากรรวมกัน ๕๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป

- **ประชาคมเมือง** (*communautés d'agglomération*): เป็นการรวมกลุ่มของเทศบาลเมืองขนาดกลางกับเทศบาลขนาดเล็กข้างเคียง โดยมีประชากรรวมกัน ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป

- **ประชาคมเทศบาล** (*communautés de communes*): เป็นการรวมกลุ่มของเทศบาลขนาดเล็กในเขตชนบทหรือกึ่งชนบท

ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๒๐๐๒ ผลจากนโยบายข้างต้นของรัฐบาลทำให้องค์กรความร่วมมือทั้งหมดลดจำนวนลงเหลือ ๒,๑๗๕ แห่ง โดยแบ่งเป็น ประชาคมนคร จำนวน ๑๔ แห่ง ประชาคมเมือง จำนวน ๑๒๐ แห่ง ประชาคมเทศบาล จำนวน ๒,๐๓๓ แห่ง โดยยังคงเหลือองค์กรในรูปแบบเก่าคือ องค์กรกลุ่มวิสาหกิจรวม (*syndicat d'agglomération nouvelle*) จำนวน ๘ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่เมืองขนาดต่าง ๆ จำนวน ๒๖,๗๔๘ แห่ง และให้บริการประชาชนมากกว่า ๔๕ ล้านคน (คิดเป็น ๗๕% ของประชากรทั้งประเทศ) โดยทั้งนี้ มีข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่าความเป็น "องค์กรปกครองตนเอง" ของเทศบาล หรือแม้แต่จังหวัดอาจจะถูกลดทอนความสำคัญลง เพราะจะถูกกลืนเข้าไปอยู่ในองค์กรความร่วมมือแทน ซึ่งมีการคาดการณ์กันว่าต่อไปอาจจะมีการจัดให้มีการเลือกตั้งทางตรงสำหรับตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรเหล่านี้ก็เป็นได้

- **ปัญหาความเกี่ยวเนื่องระหว่างการบริหารและกลุ่มอำนาจท้องถิ่น** มีการกล่าวไว้ในทางปฏิบัติการบริหารปกครองภายในพื้นที่ท้องถิ่นของฝรั่งเศสล้วนเป็นผลมาจากการเจรจาต่อรองอย่างไม่เป็นทางการ โดยกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญได้แก่กลุ่ม "ชนชั้นนำท้องถิ่น" (*notables*) ที่มีอิทธิพลทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งจะเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ทั้งตัวแทนของรัฐส่วนกลาง ข้าราชการส่วนภูมิภาค และนักการเมืองในระดับต่าง ๆ ซึ่งระบบเช่นนี้ทำให้ผลประโยชน์และ

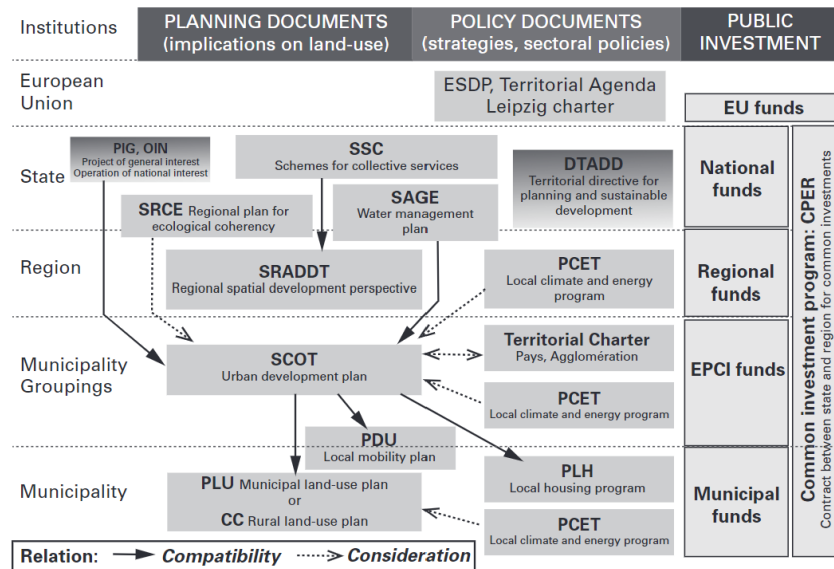
ความต้องการของทั้งฝ่ายท้องถิ่นและฝ่ายส่วนกลางสามารถบรรจบกันได้ และเนื่องจากในฝรั่งเศสจะมีระบบที่เรียกว่า "การควบตำแหน่ง" (*cumul des mandats*) โดยเปิดโอกาสให้นักการเมืองสามารถดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๒ ตำแหน่งได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นนายกเทศมนตรีของเทศบาล หรือสมาชิกสภาจังหวัดจึงสามารถเข้าไปนั่งในสภาระดับชาติในเวลาเดียวกันได้ ระบบดังกล่าวจึงเป็นการสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการที่เปิดโอกาสให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถเข้าไปปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่นและเจรจาต่อรองกับหน่วยงานราชการส่วนกลางได้

● **ผลกระทบจากการขยายบทบาทของสหภาพยุโรป** ในปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดจากการขยายบทบาทขององค์กรเหนือรัฐซึ่งได้แก่ สหภาพยุโรป (EU) ทำให้ฝรั่งเศสต้องเผชิญกับภาวะที่เรียกว่า “กระบวนการของการกลายเป็นยุโรป” (Europeanization) กล่าวคือ กระบวนการในการกำหนดนโยบาย การจัดโครงสร้างองค์กรทางการบริหาร และการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐต้องอยู่ภายใต้อิทธิพล กฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานของสหภาพยุโรปมากขึ้น และทำให้แบบแผนในการประพฤติปฏิบัติในการบริหารงานภาครัฐมีแนวโน้มที่จะเป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดโดยสำนักงานของสหภาพยุโรปที่บรัสเซลส์ (Brussels) มากกว่าที่จะกระทำโดยรัฐบาลกลางหรือท้องถิ่นโดยลำพังอีกต่อไป และทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับ “ภาค” (Régions) ได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากไม่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะเหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ ทำให้บทบาทในการวางแผนและการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับภาคถูกลดความสำคัญไป ในขณะที่การขยายตัวขององค์กรความร่วมมือระหว่างเทศบาล ("pays") ทั้งในเชิงปริมาณและบทบาทหน้าที่ ทำให้เทศบาลหลายแห่งเอง ได้ใช้องค์กรเหล่านี้ในการขยายบทบาทของตนผ่านเงินทุน เทคนิควิทยาการ และทรัพยากรอื่น ๆ จากสหภาพยุโรปและมองข้ามหน่วยงานระดับภาคไป

(๖) การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการวางแผนภูมิภาคและท้องถิ่นของฝรั่งเศส

จากบริบทข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวางแผนในระดับภูมิภาคในประเทศฝรั่งเศสจะมีลักษณะเป็นแบบคู่ขนาน (Dual Governance Structure at Territorial Levels) กล่าวคือ มีแผนพัฒนาทั้งที่มาจากรัฐบาลส่วนกลาง และแผนจากหน่วยงานท้องถิ่น (คล้ายกรณีของไทย) โดยในการกิจแต่ละด้านจะมีการกำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจน ว่าหน่วยงานระดับใด จะต้องรับผิดชอบภารกิจใดบ้าง แต่ของฝรั่งเศสจะมีสภาระดับพื้นที่ เช่น ระดับภาค จังหวัด และเทศบาล คอยร่วมวางแผน และยังมี EU เป็นหน่วยงานภายนอกที่คอยประเมินแผนสำหรับโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุน

รูปที่ ๖ - ๒ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภูมิภาคของฝรั่งเศสในแต่ละระดับ

ที่มา: Geppert (๒๐๑๑)

ซึ่งจากรูปแบบดังกล่าวสามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนได้ดังนี้

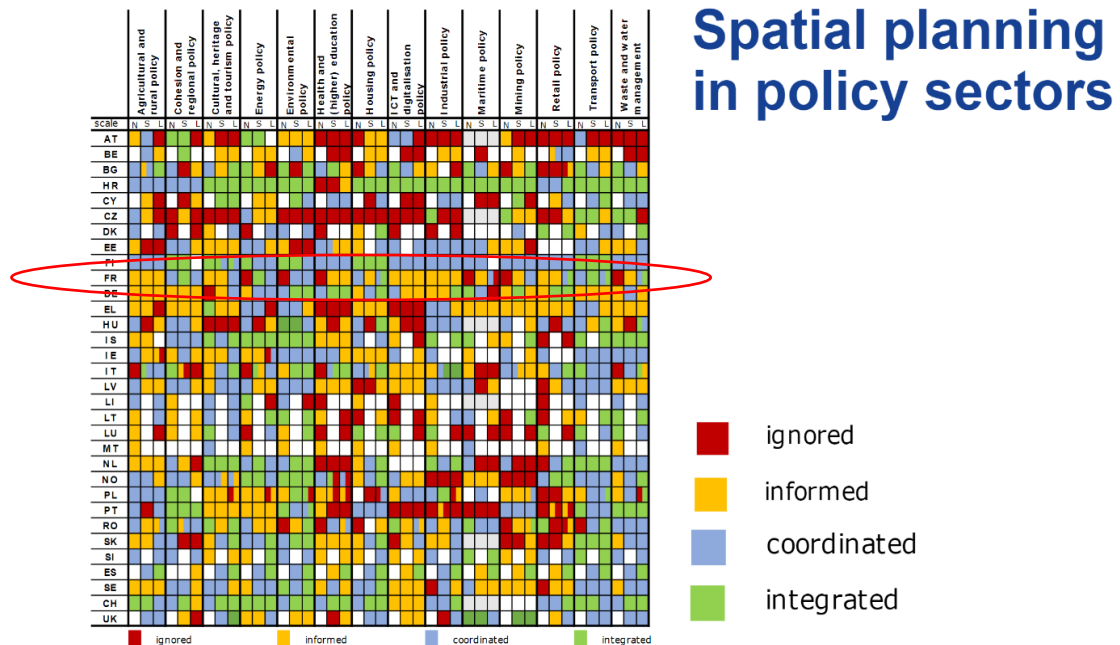
● จุดแข็ง:

- หน่วยงานวางแผนระดับประเทศออก guideline สำหรับการวางแผนให้กับหน่วยปกครองในระดับภาค และจังหวัดลงไปเรื่อย ๆ
- หน่วยงานระดับภาคสามารถมีบทบาททางการเมืองในระดับประเทศได้ ทำให้นักการเมืองระดับประเทศมี accountability กับการพัฒนาภูมิภาคสูง

● จุดอ่อน:

- ในระดับภาคยังขาดการนำมุมมองแบบ “spatial development” คือ พิจารณาความแตกต่างของการพัฒนาพื้นที่แต่ละแห่งแบบยุทธศาสตร์รวม ขาดวิสัยทัศน์ที่เชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่น ๆ เน้นการวางแผนยุทธศาสตร์แยกกันในแต่ละ sector ส่วนใหญ่เน้นโครงการพัฒนาแบบลงทุนที่จับต้องได้ และทำให้มีนโยบายหลายด้านที่ถูกกลืนเล็ดในเชิงพื้นที่ เช่น แผนด้านพลังงานในระดับชาติ แผนด้านสิ่งแวดล้อมในระดับชาติ แผนด้านสาธารณสุขและอุดมศึกษาในระดับชาติ ฯลฯ
- ในภาคเดียวกัน มีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ค่อนข้างมาก รวมทั้งมีการเคลื่อนย้ายประชากรสูง ทำให้การพัฒนาไม่ได้มีรูปแบบทิศทางที่คงที่ชัดเจน หน่วยงานระดับภาคได้รับการจัดสรรงบค่อนข้างน้อย และถูกตั้งคำถามถึงความจำเป็น ยิ่งหน่วยงานระดับภาคมีอำนาจในการเมืองส่วนกลาง และสามารถจัดสรรทรัพยากรแก่ระดับจังหวัดได้ ทำให้ภาคมีบทบาทกลายเป็น lobbyist ทางการเมืองแทน

รูปที่ ๖ - ๓ การวิเคราะห์การบูรณาการของการจัดการท้องถิ่นในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่นในฝรั่งเศส
ในหลายระดับยังขาดรูปแบบการบูรณาการอย่างแท้จริง

ที่มา: Nadin *et al.*, 2021.

๒) การประเมินแผนการพัฒนาภูมิภาคของฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสยังไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินแผนระดับภูมิภาคไว้โดยตรงอย่างเป็นทางการ แต่การเข้ามามีบทบาทมากขึ้นของสหภาพยุโรปโดยเฉพาะการสนับสนุนทุนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ฝรั่งเศสได้รับอิทธิพลอย่างมากจากรูปแบบการประเมินแผนพัฒนาของทางสหภาพยุโรป เช่น Territorial Agenda และ Territorial Impact Assessments (TIAs) ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายและเครื่องมือเอาไว้สำหรับโครงการต่าง ๆ (แสดงในตารางที่ ๖-๔ ถึง ๖-๗)

เครื่องมือ Territorial Impact Assessments (TIAs) นี้ เป็นเครื่องมือการประเมินผลการพัฒนาที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย ESPON (European Observation Network, Territorial Development and Cohesion) ซึ่งมีการออกคู่มือการประเมิน โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ

(๑) ขั้นตอนการแปลงกรอบตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา ของสหภาพยุโรปที่สำคัญ คือ “EUROPE ๒๐๒๐” มาเป็นตัวชี้วัดในระดับภูมิภาค ซึ่งจะเห็นว่าครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ ยกตัวอย่างเช่น ด้านผลกระทบของแผนพัฒนาต่ออัตราการว่างงาน ต่ออัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อัตราการออกจากระบบการศึกษาของนักเรียน อัตราความยากจน ฯลฯ (ตารางที่ ๖-๔) ซึ่งแม้ในภาพใหญ่จะมี

การกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณในระดับภูมิภาคไว้ด้วย เช่น อัตราการว่างงานของประชากรวัย ๒๐-๖๔ ปี
ควรอยู่ที่ร้อยละ ๗๕ เป็นต้น

ตารางที่ ๖ - ๔ ตัวอย่างเกณฑ์เป้าหมายการประเมินแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ ภายใต้ Europe
๒๐๒๐ ของสหภาพยุโรป

Europe 2020 headline issues and corresponding possible TIA criteria

Headline issue	Target	Corresponding TIA criteria
Employment rate	75 % of the population aged 20-64 should be employed	• Employment
Investment in research and development	3% of the EU's GDP should be invested in R&D. The total gross domestic expenditure on research and development comprises: business enterprise expenditure on R&D, higher education expenditure on R&D, government expenditure on R&D and private non-profit sector expenditure on R&D.	• Investment in research and development
Greenhouse gas emissions	Reduction of the greenhouse gas emissions by 20% compared to 1990	• Greenhouse gas emissions
Renewable energy	Increase in the share of renewable energy sources in final energy consumption to 20%	• Renewable Energy
Energy efficiency	20% increase in energy efficiency	• Energy Efficiency
School dropout rate	The share of early school leavers should be under 10%	• Educational attainment
Higher education rate	at least 40% of 30-34 years old should have completed a tertiary or equivalent education	
Poverty rate	Reduction of poverty by aiming to lift at least 20 million people out of the risk of poverty or exclusion	• Poverty and social exclusion

สร้างตารางแมทริกซ์เพื่อแจกแจงสำหรับกลั่นกรองนโยบายการพัฒนาแต่ละ
นโยบายที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการเสนอว่าจะตอบโจทย์แต่ละเป้าหมายเพียงใด ทั้งในระดับประเทศและ
ในระดับท้องถิ่น เช่น หากคาดการณ์ว่าโครงการนั้นมีเป้าหมายที่จะทำให้เกิดผลกระทบด้านการจ้างงาน
มาก จะใส่เครื่องหมายถูก (✓) เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าโครงการหรือนโยบายนั้นจะมีประโยชน์ต่อทิศทาง
ของแผนพัฒนาในภาพกว้างอย่างแท้จริง นอกจากนั้น ในตารางยังมีการประเมินในเชิงคุณภาพเพื่อเจาะจง
รายละเอียด (scoping) เช่น ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะเกิดขึ้นในลักษณะหรือรูปแบบ
ใด เกิดขึ้นในพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายใด หรือจะทำให้เกิดผลกระทบแบบสะสม (cumulative impacts) ในปี
ต่อ ๆ ไปหรือไม่เพียงใด เป็นต้น

ตารางที่ ๖ - ๕ รายการตรวจสอบเพื่อประเมินผลลัพธ์การพัฒนาในระดับชาติ

Checklist for screening (unshaded) & scoping (unshaded & shaded) at national level

<u>TERRITORIAL IMPACT ASSESSMENT SCREENING / SCOPING CHECKLIST</u>		Policy: _____			Date: _____
		If applicable, policy element: _____			
Assessment criteria (criteria below are indicative)		Likely major impact at the national or local level? Yes (v) no (x), uncertain (?)	Comments: nature of the impact and justification	Location/ features of areas likely to be affected?	If several policy elements are considered: Cumulative impacts
EU2020	Energy efficiency + renewables				
	Investment in research and development				
	Employment				
	Educational attainment				
	Green house gas emissions				
	Poverty and social exclusion				

ที่มา: ESPON (๒๐๑๓)

(๒) ขั้นตอนการประเมินผลกระทบเชิงพื้นที่ในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น (ตารางที่ ๖-๖) จะเป็นการให้ประเมินให้คะแนนตามระดับการคาดการณ์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (magnitude) ในรูปแบบของคะแนน ๓ ระดับ ได้แก่ (๐ = no impact, ๑ = some impact or ๒ = major impact) การประเมินทิศทางของผลกระทบ (orientation) ว่าโครงการนั้นจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของเป้าหมายเมื่อเทียบกับปีอ้างอิง การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในลักษณะของระยะสั้น กลาง หรือยาว (temporal distribution) เป็นต้น รวมถึงการให้ความเห็นต่อความสมเหตุสมผลของการประเมิน (justification) ในท้ายที่สุดด้วย (ตารางที่ ๖-๗)

ตารางที่ ๖ - ๖ ตารางประเมินผลกระทบเชิงพื้นที่ในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
Territorial Impact Assessment Matrix for Regional / Local Level Assessment

TERRITORIAL IMPACT ASSESSMENT MATRIX				Locality: _____		Date: _____
Assessment criteria	Nature of impact	Directive/Policy element A	Policy element B	Policy element C	Policy elements Cumulative	
	Magnitude (0, 1, 2)					
	Orientation against baseline (increase or decrease?)					
	Temporal distribution (Short term, medium term, long term?)					
	Justification					
•	•					
•	•					
•	•					
				Overall Comments:		
				Any changes to Directive proposal suggested?		

ที่มา: ESPON (๒๐๑๓)

ตารางที่ ๖ - ๗ ตารางประเมินผลกระทบสำหรับแผนพัฒนาในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น
Impact evaluation table for national level,
and, if deemed necessary, regional / local level

TERRITORIAL IMPACT ASSESSMENT IMPACT EVALUATION TABLE	Policy:	Locality:	Date:
Policy objectives	Impact significance? (-2, -1, 0, +1, +2)	Justification and comments (e.g. possible means of mitigation)	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

ที่มา: ESPON (๒๐๑๓)

๖.๒.๒ ประเทศญี่ปุ่น

๑) **โครงสร้างการบริหาร** ประเทศญี่ปุ่นมีสถานะเป็นรัฐเดี่ยวมีการจัดโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ๒ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลางและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ญี่ปุ่นไม่มีส่วนภูมิภาคเหมือนดังประเทศไทย) โดยในส่วนของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของญี่ปุ่น มีรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่น ๒ ประเภทใหญ่ คือ รูปแบบทั่วไปและรูปแบบพิเศษ

(๑) โครงสร้างของรูปแบบการปกครองท้องถิ่นของญี่ปุ่นทั่วไป สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับบนได้แก่ **จังหวัด (Prefectures)** ซึ่งมีอยู่ ๔๗ แห่ง และระดับล่าง ได้แก่ **เทศบาล (Municipal)** ซึ่งมีอยู่ ๓,๒๑๘ แห่ง โดยที่การปกครองในระดับจังหวัดนี้จะมีพื้นที่การดำเนินการที่ครอบคลุมหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับเทศบาลทั้งหมดที่ขึ้นตรงกับจังหวัด หากแต่จังหวัดไม่สามารถใช้อำนาจสั่งการเทศบาลได้ จังหวัดและเทศบาลจึงมีสถานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เท่าเทียมกันจะแตกต่างกันก็เฉพาะในด้านขนาดพื้นที่รับผิดชอบและศักยภาพในการให้บริการแก่ประชาชน ความแตกต่างในเชิงหน้าที่ระหว่างจังหวัดและเทศบาล คือ จังหวัด จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจการครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง กล่าวคือ ดำเนินกิจการที่ใหญ่เกินกว่าศักยภาพของเทศบาลจะกระทำได้ รวมทั้ง ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลกลาง และเชื่อมการติดต่อระหว่างรัฐบาลกลางกับเทศบาล

ในขณะที่ **เทศบาล** จะแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ เทศบาลนคร (Cities/Shi) เทศบาลเมือง (Towns/Cho or Machi) และเทศบาลหมู่บ้าน (Villages/Son or Mura) ซึ่งในส่วนของเทศบาลนครก็ยังมี เทศบาลมหานคร (Designate Cities) ซึ่งเป็นเทศบาลนครที่มีขนาดใหญ่ คือ มีประชากรเกิน ๕๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ตามมติของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเทศบาลนครพิเศษนี้มีอยู่ด้วย ๑๒ แห่ง ได้แก่ Osaka, Kyoto, Nagoya, Yokohama, Kobe, Kitakyusyu, Sapporo, Kawasaki, Fukuoka, Hiroshima, Sendai, และ Chiba

สำหรับโครงสร้างภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสภาท้องถิ่นเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร โดยสภาท้องถิ่น จะมีอำนาจในการออกกฎหมาย เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกกฎหมายและข้อบัญญัติต่าง ๆ และอำนาจในการอนุมัติงบประมาณประจำปีที่เสนอเข้ามาโดยฝ่ายบริหาร รวมทั้งการลงมติไม่ไว้วางใจ อันเป็นผลให้ฝ่ายบริหารต้องลาออกหรืออาญยุบสภาได้ ในขณะที่ฝ่ายบริหาร จะประกอบด้วย ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ **หัวหน้าฝ่ายบริหาร (ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรี)** ซึ่งจะมีอำนาจต่าง ๆ เช่น (๑) อำนาจในการเสนอร่างกฎหมายให้สภาท้องถิ่นพิจารณา (๒) อำนาจในการจัดเตรียมและบริหารงบประมาณ รวมทั้งควบคุมดูแลบัญชีการเงิน (๓) อำนาจในการจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ อำนาจในการแต่งตั้งและควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น (๔) อำนาจในการอนุมัติสัญญาจัดตั้งบริหารกิจการสาธารณะ และธุรกิจสาธารณะตลอดจนการเข้าถือสิทธิ์ จัดการ ย้าย โอนทรัพย์สินและการเก็บรักษาเอกสารสาธารณะ (๕) อำนาจในการเรียกประชุมสภา (๖) อำนาจที่จะเสนอเรื่องหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เห็นสมควรให้สภาเทศบาลประชุมพิจารณา และ (๗) อำนาจในการยับยั้งร่างกฎหมายและอำนาจในการยุบสภาท้องถิ่น เป็นต้น

อีกส่วน คือ **คณะกรรมการบริหารด้านต่าง ๆ** ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการอิสระ
รับผิดชอบบริหารงานเฉพาะด้าน โดยกฎหมายกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการนี้ขึ้นมาเพื่อถ่วงดุลไม่ให้อำนาจ
บริหารอยู่ในมือของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรีมากเกินไป โดยคณะกรรมการนี้จะเข้ามาช่วย
ในการบริหารงานและดำเนินกิจการพิเศษที่ต้องการความเป็นกลางทางการเมืองและไม่มีอคติในการปฏิบัติ
หน้าที่ เช่น ด้านการศึกษาและด้านความปลอดภัย เป็นต้น

หน่วยการปกครองท้องถิ่นในแต่ละระดับจะมีคณะกรรมการบริหารชุดสำคัญ ๆ
ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๖ - ๘ คณะกรรมการบริหารในระดับจังหวัดและเทศบาลของญี่ปุ่น

คณะกรรมการบริหาร	มีในระดับจังหวัด	มีในระดับเทศบาล
คณะกรรมการการศึกษา (Education Committee)	✓	✓
คณะกรรมการบริหารการเลือกตั้ง (Election Administration Committee)	✓	✓
คณะกรรมการบุคคล (Personal (or Equity) Committee)	✓	✓
คณะกรรมการตรวจสอบบัญชี (Inspection Committee)	✓	✓
คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety Committee)	✓	-
คณะกรรมการแรงงานท้องถิ่น (Local Labour Relations Committee)	✓	-
คณะกรรมการพิทักษ์ทรัพย์สิน (Expropriation Committee)	✓	-
คณะกรรมการประสานการประมง (Maritime District Fishery Adjustment Committee)	✓	-
คณะกรรมการบริหารพื้นที่ตกปลา (Internal Fishing Grounds Administration Committee)	✓	-
คณะกรรมการการเกษตรกรรม (Agricultural Committee)	-	✓
คณะกรรมการกำหนดราคาที่ดิน (Realty Valuation Re-Examination Committee)	-	✓

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๔.

การแบ่งภารกิจหน้าที่ระหว่างรัฐบาลส่วนกลางและท้องถิ่น ตามกฎหมาย
ปกครองตนเองของท้องถิ่น (Local Autonomy Law) ได้แบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐบาลกลางและ
ท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน โดยท้องถิ่นจะต้องไม่แทรกแซงกิจกรรมที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับตุลาการ
กิจกรรมเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา กิจกรรมเกี่ยวกับการขนส่งและโทรคมนาคมระดับชาติ กิจกรรมเกี่ยวกับการ
การไปรษณีย์ กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาและการวิจัยระดับชาติ กิจกรรมเกี่ยวกับโรงพยาบาลและสถาน
อนามัยระดับชาติ กิจกรรมเกี่ยวกับการเดินเรือ อุตุนิยมวิทยาและอุทกศาสตร์และกิจการเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ
และห้องสมุดระดับชาติ ในขณะที่ท้องถิ่นจะมีหน้าที่ที่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

- **ด้านสาธารณสุขและอนามัย (Health)** เป็นบริการที่มีวัตถุประสงค์
ในการส่งเสริมการดูแลและปรับปรุงสุขภาพของผู้อยู่อาศัย โดยครอบคลุมด้านสาธารณสุข การรักษาพยาบาล
และเภสัชกรรม ซึ่งท้องถิ่นในระดับจังหวัดจะรับผิดชอบในการจัดบริการด้านการอนามัยและสาธารณสุข

ในพื้นที่ใหญ่ ๆ ในขณะที่เทศบาลจะดูแลและให้บริการเฉพาะผู้อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ของตนเอง เช่น การฉีดวัคซีน การออกใบอนุญาตตามปณิกิจพ การจัดการศูนย์อนามัยแม่และเด็ก และการให้บริการพยาบาล เป็นต้น

- **ด้านสวัสดิการสังคม (Social Welfare)** ได้แก่ สวัสดิการเด็ก ซึ่งจัดในรูปแบบศูนย์ฟื้นฟูสำหรับเด็กพิการหรือเด็กที่มีปัญหาด้านการฟังการพูด การจัดศูนย์ดูแลช่วงกลางวัน บ้านเด็ก และสวัสดิการผู้สูงอายุ ซึ่งจัดในรูปแบบการให้ประโยชน์ต่อผู้สูงอายุที่อยู่บ้านตนเอง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับผู้สูงอายุ และการให้คำแนะนำปรึกษา เป็นต้น

- **โครงสร้างพื้นฐาน (Public Work)** เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น และการส่งเสริมการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังเช่น การวางผังเมือง การดูแลถนนหนทาง ท่อระบายน้ำ และที่พักรถยนต์ เป็นต้น

- **ด้านการพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Commerce & Industry)** เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นมีบทบาทในการปรับปรุงวิธีการจัดการด้านพาณิชย์และอุตสาหกรรม สร้างศูนย์อุตสาหกรรมเพื่อดึงดูดการลงทุนทำวิจัยด้านการพาณิชย์และอุตสาหกรรม และกำหนดนโยบายปรับปรุงการบริโภคและการแจกจ่ายผลผลิต เทศบาลอาจจะมีหอการค้าและอุตสาหกรรมท้องถิ่น สมาคมการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิก

- **ด้านเกษตรกรรม ป่าไม้และประมง (Agriculture, Forestry & Fisheries)** เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร ป่าไม้และประมง เพื่อให้มีการผลิตอาหารได้เพียงพอ โดยท้องถิ่นจะเน้นผลักดันให้มีการปลูกพืชในพื้นที่ที่เหมาะสม

- **การศึกษา (Education)** เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนและในสังคม สำหรับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี อันประกอบด้วย ระดับประถม ระดับมัธยมต้น และระดับมัธยมปลาย ซึ่งเทศบาลจะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการจัดการโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนจังหวัดจะดูแลรับผิดชอบในการจัดการโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนพิเศษ เช่น โรงเรียนสำหรับเด็กพิการ นอกจากนี้จังหวัดยังรับผิดชอบในเรื่องเงินเดือนของครูด้วย

- **สิ่งแวดล้อม (Environment Protection)** เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลกลางและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริมมาตรฐานการควบคุมมลภาวะ โดยท้องถิ่นมีหน้าที่สอดส่อง ควบคุมมลภาวะ และกำจัดมลภาวะ ซึ่งมลภาวะดังกล่าวจะครอบคลุมทั้งในด้านอากาศ น้ำ ดิน เสียง การสิ้นสະเทือน และกากของเสีย

- **ตำรวจ (Police)** ในปัจจุบันกิจการด้านตำรวจทั้งหมดได้ถูกยกให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ โดยในแต่ละจังหวัดจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety Committee) ขึ้นมาดูแลและจัดการเกี่ยวกับกิจการตำรวจ

- **การป้องกันอัคคีภัย (Fire Fighting)** กิจการในด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการป้องกันและต่อสู้อัคคีภัย ควบคุมน้ำท่วม ให้บริการช่วยเหลือประชาชนระหว่างเกิดพายุและให้บริการกู้ภัย

ในกรณีอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน การดำเนินการเหล่านี้เทศบาลอาจดำเนินการเองโดยลำพังหรือร่วมมือกับเทศบาลอื่น

- **วิสาหกิจและบริษัทท้องถิ่น (Local Public Enterprises and Corporations)** โดยดำเนินการทางตรงผ่านวิสาหกิจท้องถิ่น (Local Public Enterprises) ที่มีการจัดการคล้ายกับบริษัทเอกชน โดยท้องถิ่นจะดำเนินการเองหรือร่วมกับท้องถิ่นอื่นในการดำเนินการก็ได้ เช่น ระบบน้ำประปา การขนส่ง การกำจัดของเสีย และการไฟฟ้าและก๊าซ เป็นต้น ส่วนการดำเนินการในทางอ้อมผ่านบริษัทท้องถิ่น (Local Public Corporations) ในลักษณะของการเข้าร่วมลงทุนกับเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อบริหารกิจการ ส่วนใหญ่จะมีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรีเป็นประธาน และมีกรรมการและคณะทำงานมาจากภาคเอกชน ได้แก่ โครงการพัฒนาภูมิภาคและเมือง เช่น การปลูกบ้านพักอาศัย การอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง โครงการเกษตร ป่าไม้และประมง โครงการท่องเที่ยวและความบันเทิงต่าง ๆ และโครงการที่เกี่ยวกับการศึกษา / ภาควัฒนธรรมโดยอาจจะดำเนินการผ่านวิทยาลัยชุมชน หอสมุด ภาพ ห้องสมุด และการป้องกันและอนุรักษ์มรดกทางประวัติศาสตร์

- **ด้านวิเทศสัมพันธ์** เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับเมืองอื่น ๆ ในต่างประเทศ โดยหลักการอิสระของท้องถิ่นที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนนั้น เปิดทางให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ ที่จะดำเนินกิจกรรมด้านต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องผ่านรัฐบาลกลาง

(๒) ปัญหาของการวางแผนพัฒนาระดับภาค จังหวัด และท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่น^๒

- **ปัญหาการเคลื่อนย้ายเงินจากรัฐบาลกลางไปสู่ท้องถิ่น** การจัดสรรระบบภาษีใหม่มีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากท้องถิ่นที่มีฐานะทางการคลังร่ำรวยจะได้รับการจัดสรรเงินภาษีมากขึ้น ในขณะที่ท้องถิ่นที่มีฐานะยากจนได้รับการจัดสรรภาษีน้อย เกิดช่องว่างของท้องถิ่นก็มากขึ้น นอกจากนั้น ยังทำให้ท้องถิ่นถูกควบคุมจากส่วนกลางอย่างมากในด้านการคลัง โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ซึ่งจำเป็นต้องพึ่งพารัฐบาลกลางในรูปของเงินอุดหนุน และการกู้ยืมเงินต่าง ๆ โดยรัฐบาลกลางจะเป็นผู้ตัดสินใจในการแบ่งสรรเงินอุดหนุน และอนุมัติการกู้ยืมต่าง ๆ ของท้องถิ่น ซึ่งทำให้ท้องถิ่นไม่เป็นอิสระในการดูแลการใช้จ่ายของตนได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม กระบวนการแทรกแซงต่าง ๆ เหล่านี้ ก็เกิดขึ้นจากความต้องการของท้องถิ่นที่ต้องการขอความช่วยเหลือทางการเงินเองด้วย ผ่านการขอโครงการพัฒนาต่าง ๆ และขอคำชี้แนะเชิงบริหารจากกระทรวงและหน่วยงานระดับชาติต่าง ๆ เพื่อมาแก้ไขข้อจำกัดทางการคลังที่เป็นอยู่ของท้องถิ่น จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการกลับมาทบทวนเรื่องของการปฏิรูประบบเงินอุดหนุน พยายามเปลี่ยนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปมากขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะมีอิสระในการบริหารจัดการเงินอุดหนุนเหล่านั้น

- **ปัญหาการแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่น** ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา แม้จะมีการปฏิรูปการกระจายอำนาจ แต่การแทรกแซงการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

^๒ สุมาลย์ ชวนา, สรุปคำบรรยายพิเศษของ Prof. Kiyotaka Yokomichi จดหมายข่าวสถาบันพระปกเกล้า , ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๖ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ , หน้า ๗.

โดยกระทรวงต่าง ๆ ที่ยังคงมีอยู่ โดยหลายกระทรวงก็พยายามออกกฎระเบียบเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถแทรกแซงการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แม้ว่าท้องถิ่นไม่ต้องเชื่อฟังคำสั่งของกระทรวงแล้วก็ตามหน่วยงานในระดับชาติบางหน่วยงานก็พยายามเข้าไปมีบทบาทในท้องถิ่น โดยมักจะลงไปจัดตั้งสำนักงานสาขาของตนในพื้นที่ระดับภาคหรือเขต (Region) ซึ่งในปัจจุบันนี้ญี่ปุ่นมีพื้นที่ระดับภาครวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๐ เขต ได้แก่ ภาคชูบุ (Chubu region) ภาคชูโกกุ (Chugoku region) ภาคโทโฮกุ (Tohoku region) ภาคชิโกกุ (Shikoku region) ภาคคันโต (Kanto region) ภาคคินกิน (Kinki region) ภาคคิวชู (Kyushu region) ภาคฮอนชูริกุ (Hokuriku region) เขตโอกินาวา (Okinawa isles) และเขตทบวงฮอกไกโด (Hokkaido region) โดยหน่วยงานเหล่านี้ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตร ป่าไม้และการประมง กระทรวงการก่อสร้าง สุขภาพและสวัสดิการและกระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม เป็นต้น ซึ่งสำนักงานย่อยของกระทรวงต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะมีอำนาจในการบริหารจัดการที่ขึ้นตรงต่อเจ้าสังกัดที่ส่วนกลางเท่านั้น ความท้าทายคือ หากกระทรวงออกกฎระเบียบได้สำเร็จก็จะสามารถดึงอำนาจกลับมาสั่งการท้องถิ่นได้อีก ซึ่งการปรับบทบาทของกระทรวงในการเข้าช่วยเหลือท้องถิ่นด้วยการให้คำปรึกษาและแนะนำการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน่าจะเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับทิศทางการกระจายอำนาจมากกว่า

- **ปัญหาการสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดมักจะไม่มีปัญหาเรื่องขีดความสามารถ แต่มักจะมีปัญหาในระดับเทศบาล โดยเฉพาะเทศบาลขนาดเล็ก ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กไม่สามารถบริหารจัดการเรื่องบริการสาธารณะได้ ก็จะส่งผลให้รัฐบาลกลางเข้ามาแทรกแซงการทำงาน และความแตกต่างในขีดความสามารถนี้เองที่เป็นเหตุผลสนับสนุนการควมรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดบริการแก่ประชาชนได้ดีขึ้น

- **ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่น** เทศบาลมีหน้าที่ดูแลภารกิจจำนวนมากอาจส่งผลให้บริการอย่างทั่วถึงและมาตรฐานลดลง ดังนั้น ประชาชนควรเข้ามามีส่วนติดตามการทำงานของท้องถิ่น เรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลให้มากขึ้น หรือให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการในรูปขององค์กรที่ไม่แสวงกำไร หรือชุมชน โดยไม่ปล่อยให้เป็นการละเลยของเทศบาลทั้งหมด

(๓) แผนพัฒนาเชิงพื้นที่ (แผนพัฒนาหรือยุทธศาสตร์)

กระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรม (Ministry of International Trade and Industry, MITI) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเจริญเติบโตใหม่ (New Growth Strategy) โดยมีเป้าหมายหลักของในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ เศรษฐกิจญี่ปุ่นมีความเข้มแข็ง (Strong Economy) การคลังมีความมั่นคง (Robust Public Finances) และระบบประกันสังคมมีความเข้มแข็ง (Strong Social Security System) ทั้งนี้ เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายดังกล่าว จึงได้มีการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศใหม่ ๗ ประการ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ว่าด้วยนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Innovation) ๒) ยุทธศาสตร์ว่าด้วยนวัตกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตและสุขภาพ (Life Innovation) ๓) ยุทธศาสตร์เอเชีย (Asia) ๔) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว (Tourism-Oriented Nation and Local Revitalization) ๕) ยุทธศาสตร์

ว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology IT Oriented Nation) ๖) ยุทธศาสตร์การจ้างงานและทรัพยากรมนุษย์ (Employment and Human Resources) ๗) ยุทธศาสตร์ภาคการเงิน (Financial Sector)

(๔) การติดตามประเมินผลการพัฒนา

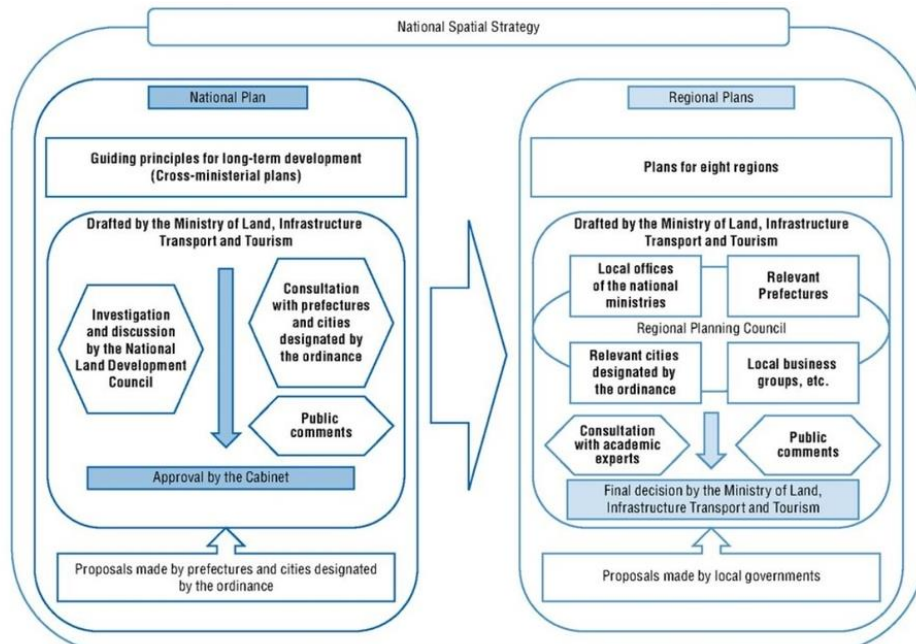
จากบริบทข้างต้น จะพบว่าสามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการวางแผนพัฒนาระดับภาค จังหวัด และท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่น ได้ดังต่อไปนี้

- จุดแข็ง:

- ในแต่ละจังหวัดและเทศบาล จะมีการตั้งคณะกรรมการบริหารด้านต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการอิสระรับผิดชอบบริหารงานเฉพาะด้าน เพื่อถ่วงดุลไม่ให้อำนาจบริหารอยู่ในมือของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรีมากเกินไป โดยเฉพาะในกิจการพิเศษที่ต้องการความเป็นกลางทางการเมืองและไม่มียึดติดในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ด้านการศึกษาและด้านความปลอดภัย เป็นต้น

- ส่วนกลางมีการออกแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีมิติเชิงพื้นที่ เช่น **National Spatial Strategy (NSS)** ซึ่งแม้จะไม่มีหน่วยงานปกครองระดับภาค แต่ยังมีแผนพัฒนาระดับภาค (**Regional plans**) ของภูมิภาค ๘ แห่ง โดย **Regional Bureau of the Government** ซึ่งพัฒนาขึ้นจากข้อเสนอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ร่วมกับ **Ministry of Land, Infrastructure, Transport, and Tourism** ซึ่งมีกระบวนการร่วมให้ความคิดเห็นกับหน่วยงานหลากหลายกระทรวง รวมทั้งภาคธุรกิจที่ชัดเจน ทำให้นโยบายมีลักษณะเป็นแบบ **bottom-up** มากกว่าแบบ **top-down**

รูปที่ ๖ - ๕ แผนภาพแสดงโครงสร้างการบริหารและความเชื่อมโยง
ระหว่างแผนพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศและระดับภูมิภาค

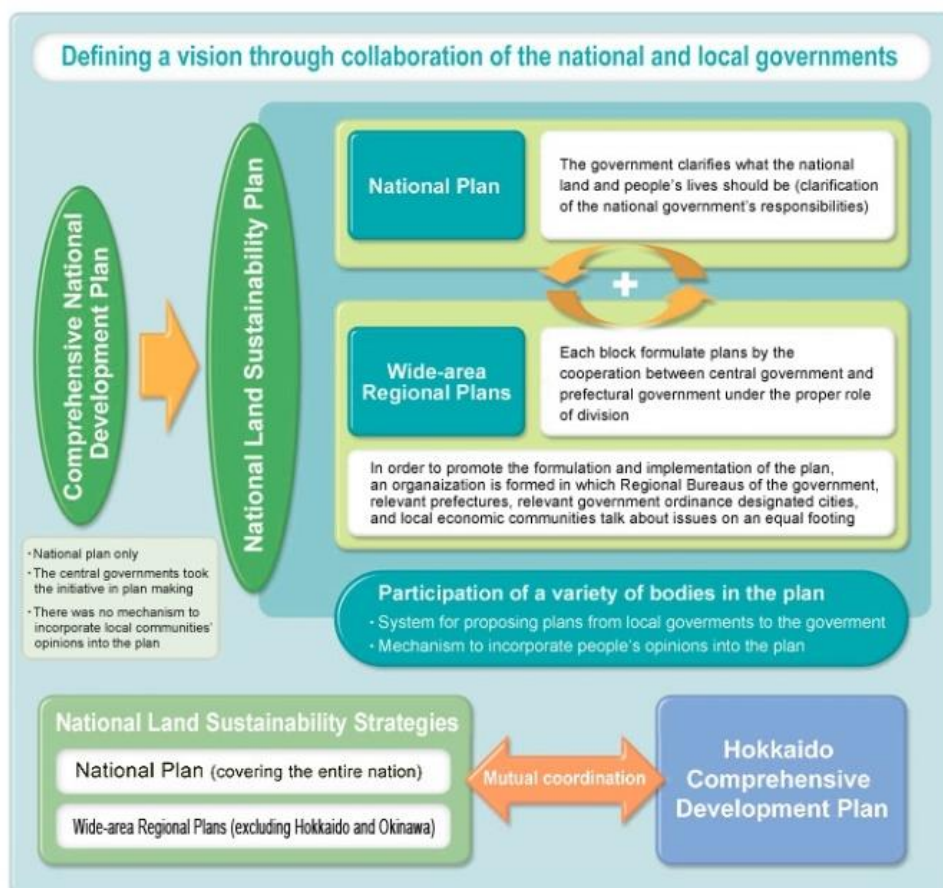

Source: Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism (2014a), "Grand Design of National Spatial Development Towards 2050, Japan", Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism, Tokyo, July, available at: www.mlit.go.jp/common/001088248.pdf.

ที่มา: OECD (๒๐๑๖)

- ตัวอย่างกรณี การทำแผนที่เชื่อมโยงระดับชาติและภูมิภาค (Wide-area Regional Plans) (ยกเว้นจังหวัด Hokkaido และ Okinawa ซึ่งมีลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ จะมีแผนพัฒนาต่างหาก ที่เรียกว่า Comprehensive Development Plan (ดูรูปที่ ๖-๕)

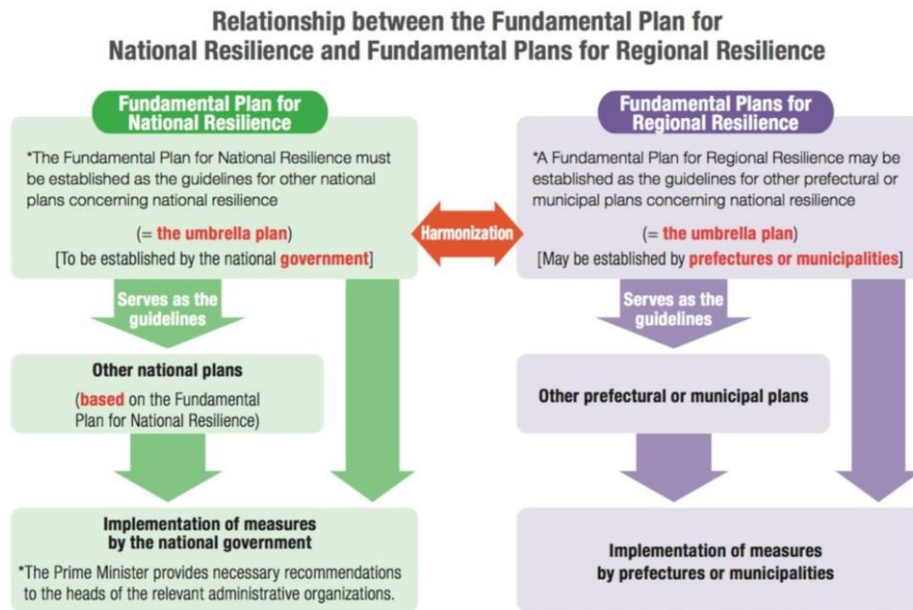
รูปที่ ๖ - ๕ แผนภาพแสดงโครงสร้างของแผนพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศและระดับภูมิภาค

ที่มา: OECD (๒๐๑๖)

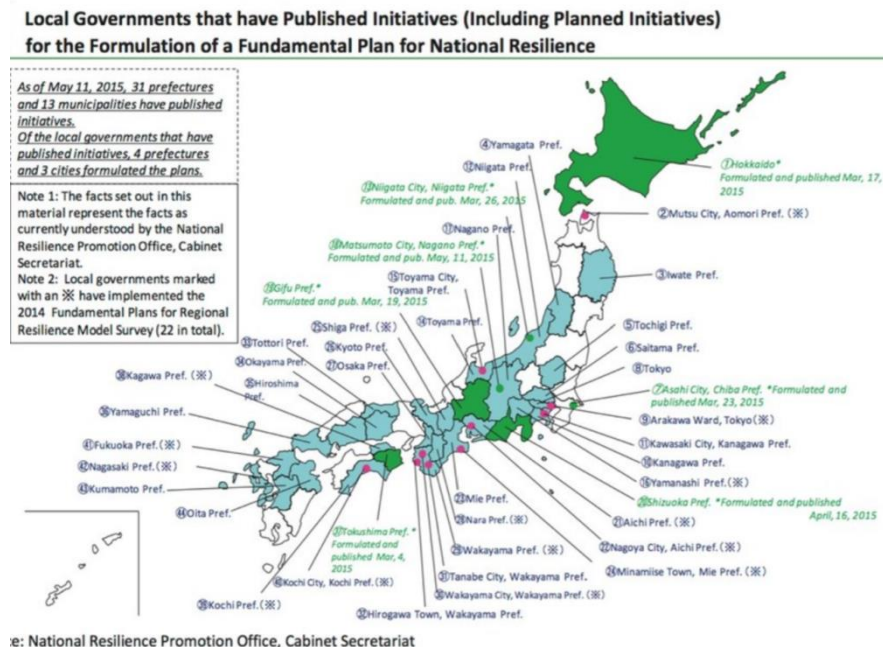
- สำหรับนโยบายด้านการปรับตัวต่อภัยต่าง ๆ (ในประเด็นเช่น ภัยพิบัติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน) จะมีนโยบายต่างหาก คือ National Resilience Action Plan ซึ่งจะมีการทำแผนในระดับภาคเช่นกัน โดยมีการออก Fundamental plans for regional Resilience ซึ่งเป็น guideline ให้ท้องถิ่นต่าง ๆ ทำแผนในระดับพื้นที่ (รูปที่ ๖-๖ และ ๖-๗)

รูปที่ ๖ - ๖ แผนภาพแสดงโครงสร้างของแผนการปรับตัวต่อภัยต่าง ๆ
เชิงพื้นที่ระดับประเทศและระดับภูมิภาค

ที่มา: Dewit et al. (๒๐๒๐)

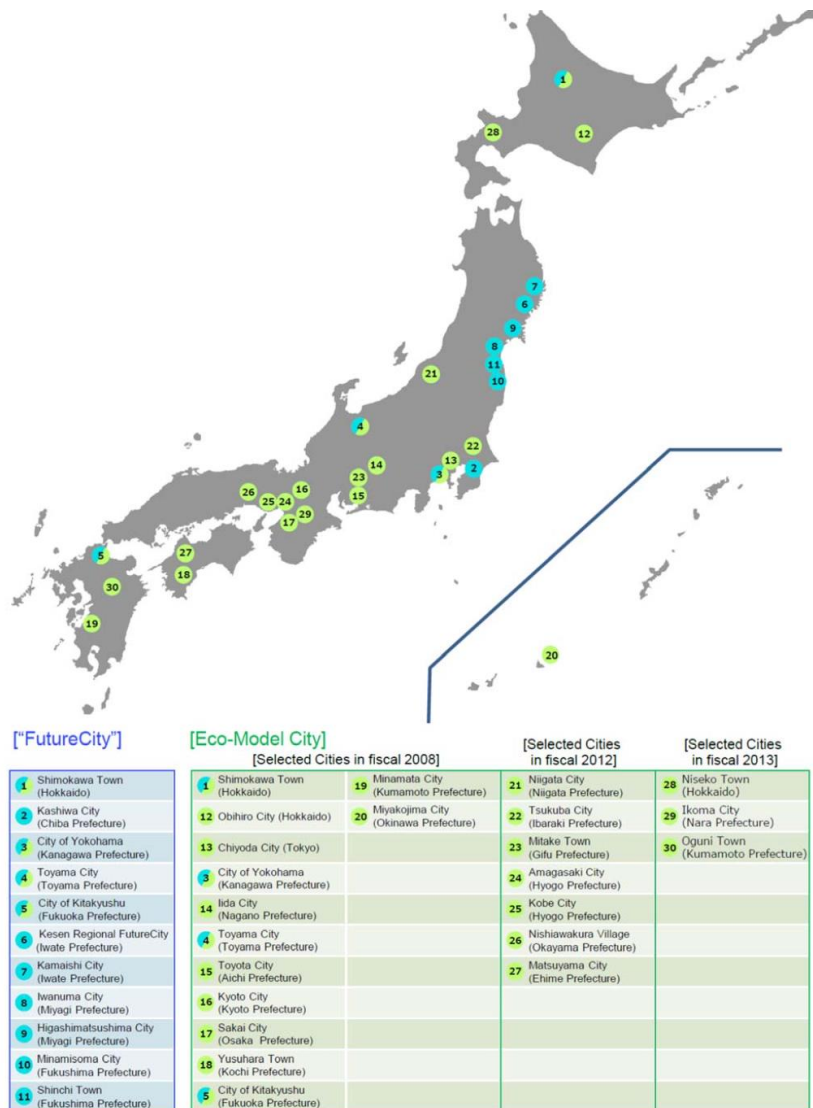
รูปที่ ๖ - ๗ แสดงจำนวนของรัฐบาลท้องถิ่นของญี่ปุ่นที่มีการริเริ่มจัดทำแผนการปรับตัวต่อภัยต่าง ๆ ใน
ท้องถิ่นตนเอง ยุทธศาสตร์พัฒนาเฉพาะบางเมืองหลักที่มีศักยภาพ
ในโครงการ Future City Initiatives และ Eco-model city Initiatives

ที่มา: Dewit et al. (๒๐๑๖)

- นอกจากแผนระดับภูมิภาคทั่วประเทศ ยังมีการเลือกทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเฉพาะบางเมืองหลักที่มีศักยภาพ ยกตัวอย่างเช่น โครงการ Future City Initiatives และ Eco-model city Initiatives ซึ่งจะมีแผนพัฒนาและนโยบายเฉพาะสำหรับกลุ่มเมืองดังกล่าวด้วย (รูปที่ ๖-๘)

รูปที่ ๖ - ๘ ยุทธศาสตร์พัฒนาเฉพาะบางเมืองหลักที่มีศักยภาพ
ในโครงการ Future City Initiatives และ Eco-model city Initiatives

ที่มา: OECD (๒๐๑๖)

● จุดอ่อน:

- หน่วยงานส่วนกลางหลายแห่งยังถูกควบคุมทางการคลังจากรัฐบาลส่วนกลาง โดยเฉพาะในรูปแบบเงินกู้ และทำให้เกิดการแทรกแซงเกิดขึ้น และหน่วยงานในระดับชาติบางหน่วยงานพยายามเข้าไปมีบทบาทในท้องถิ่น โดยลงไปจัดตั้งสำนักงานสาขาของตนในพื้นที่ระดับภาคหรือเขต

(๕) การประเมินแผนการพัฒนากฎภูมิภาคของญี่ปุ่น

ในระดับภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของญี่ปุ่นส่วนใหญ่ยังไม่มีการประเมินผลที่ชัดเจน แต่ละแห่งจะทำการประเมินผลกระทบจากแผนหรือนโยบายต่าง ๆ เองตามความสนใจ ซึ่งส่วนมากจะมีการประเมินในระดับ Prefecture เป็นหลัก ส่วนระดับเทศบาลยังมีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งที่มีการสำรวจเพื่อประเมิน

ตารางที่ ๖ - ๙ สัดส่วนของรัฐบาลท้องถิ่นญี่ปุ่นที่มีระบบการประเมิน
Shares of Local Government with an Evaluation System

	2003 Jul.	2004 Jul.	2006 Jan.	2006 Jan.	2007 Oct.	2008 Oct.	2009 Oct.
Total Local Governments (LGs)	3,254	3,169	2,122	1,887	1,870	1,857	1,843
Prefectures	46	46	46	45	46	47	46
Municipalities	13	13	14	15	17	17	18
Cities, Wards, Towns, Villages	406	514	539	581	701	782	868
Total LGs Introduced	465	573	599	641	764	846	932
% Introduced	14.3%	18.1%	28.2%	34.0%	40.9%	45.6%	50.6%

Source: Local Administration Bureau, the MIC : http://www.soumu.go.jp/iken/pdf/100318_1.pdf

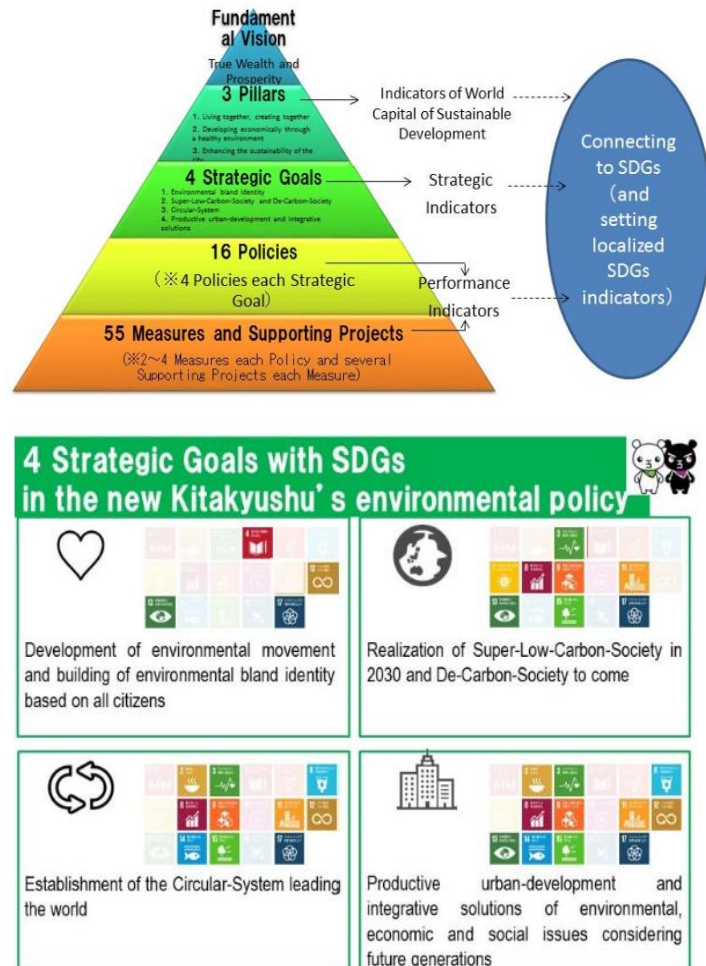
สัดส่วนของรัฐบาลท้องถิ่นญี่ปุ่นที่มีกิจกรรมการประเมินรูปแบบต่าง ๆ
Execution condition (%)

Introducing Evaluation	46.9
Trying Evaluation	19.9
Making Balance Sheet	77.6
Making Administrative Cost Statements	50.5
Introducing Appointed Provider Systems	96.8
Introducing Staff Proposal Systems	73.1
Making Evaluation Results Available to the Public	58.1
Electronic Information Available to the Public	93.0
Activity of the Affiliated Association Available to the Public	61.5
Minutes of All Committee Meetings Available to the Public	36.9
Minutes of Only the Council the Public	53.5

ที่มา: Yokoyama (๒๐๐๙). (*เนื่องจากไม่ใช่สถิติที่มีการเก็บเป็นประจำโดยหน่วยงานรัฐ แต่มาจากการวิจัยด้วยแบบสอบถามของแหล่งอ้างอิง ซึ่งหลังจาก ปี ค.ศ.๒๐๐๙ ยังไม่พบงานวิจัยที่เก็บข้อมูลในลักษณะนี้)

ทั้งนี้ กรอบในระดับสากลอย่าง Sustainable Development Goals (SDGs) ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ในฐานะของแนวทางการประเมินการพัฒนาในระดับจังหวัด / ท้องถิ่น หลายพื้นที่ได้พยายามผนวก SDGs เข้าไว้ในแผนพัฒนา เช่น เมือง Kitakyushu มีกระบวนการปรับแผนสิ่งแวดล้อม “Basic Environmental Plan” ให้อยู่ในรูปของ “Basic Environmental Plan – SDGs realization”

รูปที่ ๖ - ๙ กรอบคิดผนวก SDG เข้าไว้ในแผนพัฒนา Basic Environmental Plan
ของเมือง Kitakyushu

ที่มา: <https://ssl.city.kitakyushu.lg.jp/files/000822648.pdf>

อย่างไรก็ดี รูปแบบการประเมินยังเน้นการประเมินในลักษณะของ “ความสอดคล้อง” (relevance) กับเป้าหมายการพัฒนาเป็นหลัก มากกว่าการประเมิน “ผลกระทบ” (impacts) ที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ว่าเป็นไปตามเป้าหมายเพียงใด

๖.๒.๓ ประเทศเวียดนาม

๑) **โครงสร้างการบริหาร** การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ (๑) เมืองใหญ่ คือ รูปแบบที่จัดตั้งตามลักษณะของพื้นที่เมืองที่มีความเจริญและมีลักษณะเป็นเมืองขนาดใหญ่เรียกว่า ถิ่น ไฟฉีกถวักซุงเอื่อง และ (๒) เมือง คือ รูปแบบที่จัดตั้งตามลักษณะของพื้นที่เมืองที่มีความเจริญไม่มากและยังคงมีลักษณะของความเป็นชนบทมากกว่าความเป็นเมืองเรียกว่า ดินห์ (วฺชินทร์ และ คณะ, ๒๐๑๕) โดยมีรูปแบบและโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นเวียดนาม แต่ละประเภท มีดังนี้

(๑) เมืองทั่วไป

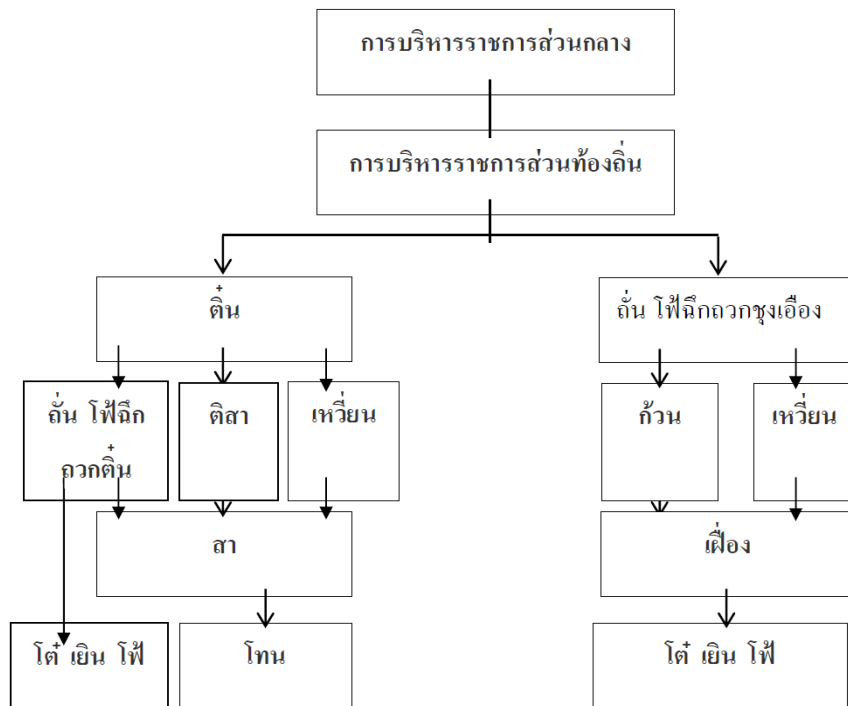
- **ดิน** เป็นการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมทั้งจังหวัด แต่เป็นจังหวัดที่มีความเจริญไม่ถึงระดับเมืองใหญ่ มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิก สภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **ถิ่น ไฟฉีกถวักซุงดิน** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมอำเภอที่เป็นศูนย์กลางของส่วนราชการหรืออำเภอเมืองในพื้นที่ของดิน ซึ่งมีความเจริญและมีความเป็นเมืองมาก มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **ติสา** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมอำเภอที่ไม่ได้เป็นศูนย์กลางของส่วนราชการหรืออำเภอเมืองในพื้นที่ของดินห์ แต่มีความเจริญและมีความเป็นเมืองค่อนข้างมาก มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **เหวี่ยน** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมอำเภอที่ไม่ได้เป็นศูนย์กลางของส่วนราชการหรืออำเภอเมืองในพื้นที่ของดินห์ มีความเจริญไม่มากและมีความเป็นชนบทค่อนข้างมาก มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **สา** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมตำบล มีความเจริญไม่มากและมีความเป็นชนบทค่อนข้างมาก มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **โต เยน ไฟ** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในโครงสร้างของส่วนราชการ (ไม่สามารถออกหนังสือราชการได้) มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมหมู่บ้านในพื้นที่ของ ถิ่น ไฟฉีกถวักซุงดิน มีความเจริญและมีความเป็นเมืองค่อนข้างมาก มีหัวหน้าบ้านและรองหัวหน้าบ้านมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **โทน** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในโครงสร้างของส่วนราชการ (ไม่สามารถออกหนังสือราชการได้) มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมหมู่บ้านในพื้นที่ของดินห์ มีหัวหน้าและรองหัวหน้ามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

(๒) เมืองใหญ่

- **ถิ่น โฟ้ฉีกถวทงเอื่อง** เป็นการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ระดับมหานคร มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมทั้งจังหวัด มีความเจริญระดับเมืองใหญ่ มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **ก๊วน** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมอำเภอในพื้นที่ของถิ่น โฟ้ฉีกถวทงเอื่อง ที่มีความเจริญและมีความเป็นเมืองมาก มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **เหวี่ยน** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมอำเภอในพื้นที่ของถิ่น โฟ้ฉีกถวทงเอื่อง ที่มีความเจริญไม่มากและมีความเป็นชนบทค่อนข้างมาก มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **เผื่อง** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมตำบลในพื้นที่ของถิ่น โฟ้ฉีกถวทงเอื่อง มีความเจริญและมีความเป็นเมืองค่อนข้างสูง มีหัวหน้าฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- **โต๋ เยนโพ้** เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในโครงสร้างของส่วนราชการ (ไม่สามารถออกหนังสือราชการได้) มีพื้นที่ปกครองครอบคลุมหมู่บ้านในพื้นที่ของถิ่นโพ้ มีหัวหน้าและรองหัวหน้ามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

โดยทั้งนี้ ในส่วนการปกครองท้องถิ่น ในแต่ละจังหวัดจะมี**คณะกรรมการประชาชน (Provincial People's Committee)** ทำหน้าที่บริหารงานภายในท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ระบบบริหารท้องถิ่นของเวียดนาม แบ่งออกเป็น ระดับจังหวัดและเทียบเท่า มี ๕๙ จังหวัด กับอีก ๕ นคร คือ ฮานอย โฮจิมินห์ ไฮฟอง ดานัง และเกิ่นเออ

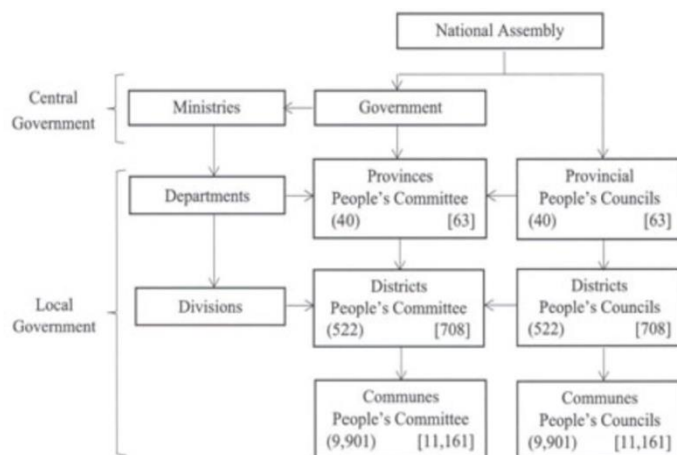
รูปที่ ๖ - ๑๐ การแบ่งส่วนราชการท้องถิ่นของเวียดนาม

ที่มา: วัชรินทร์ และคณะ, ๒๐๑๕

เวียดนามเป็นประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับประเทศไทย มีรูปแบบการปกครองแบบ Democratic centralism และแบ่งระดับการปกครองออกเป็น ๔ tiers ได้แก่ ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นสามระดับ ตั้งแต่จังหวัด (province) ตำบล (district/prefecture/town) และเทศบาล (County/ward/township) โดยในแต่ละระดับจะมี People's council และ People's committee ทำหน้าที่และมีบทบาทสำคัญ

รูปที่ ๖ - ๑๑ โครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นของเวียดนาม

NOTE: The numbers in round brackets are of 1986 and in square brackets are of 2015.

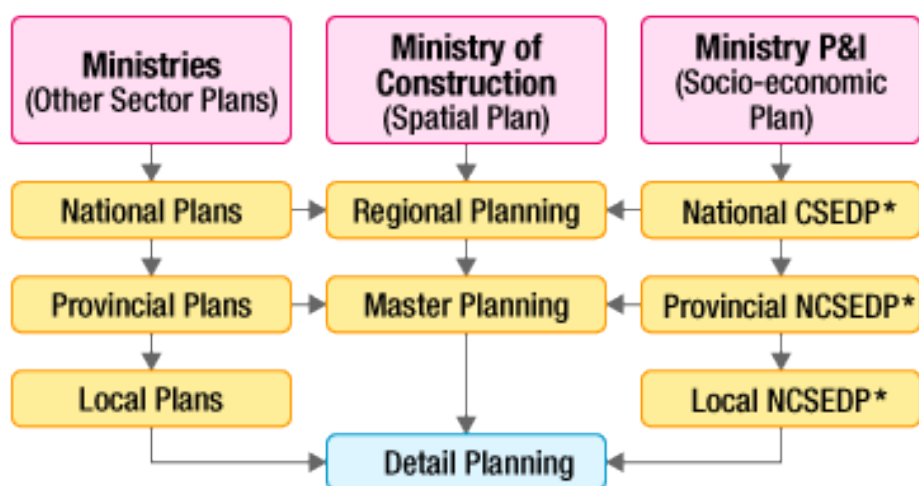
	1st	2nd	3rd
VIET NAM	Centrally-Controlled Cities (5 cities: Ha Noi Capital, Ho Chi Minh City, Hai Phong, Da Nang, Can Tho)	Districts	Wards
		Prefectures	Townships
			Counties
		Towns	Wards
	Provinces (58 provinces)		Counties
		Prefectures	Townships
			Counties
		Prefecture-level cities	Wards
			Counties
		Towns	Wards
			Counties

โดยทั้งนี้ ในส่วนการปกครองท้องถิ่น ในแต่ละจังหวัดจะมี**คณะกรรมการประชาชน (Provincial People's Committee)** ทำหน้าที่บริหารงานภายในท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ระบบบริหารท้องถิ่นของเวียดนามแบ่งออกเป็น ระดับจังหวัดและเทียบเท่า มี ๕๙ จังหวัด กับอีก ๕ นคร คือ ฮานอย โฮจิมินห์ ไฮฟอง ดานัง และเกิ่นเอ๋อ

เวียดนามได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะ ๑๐ ปี (๒๕๕๔-๒๕๖๓) ตามทิศทางที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้วางเอาไว้หลังการประชุมสมัชชาใหญ่ของพรรคครั้งที่ ๑๑ ในเดือนมกราคม ปี ๒๕๕๔

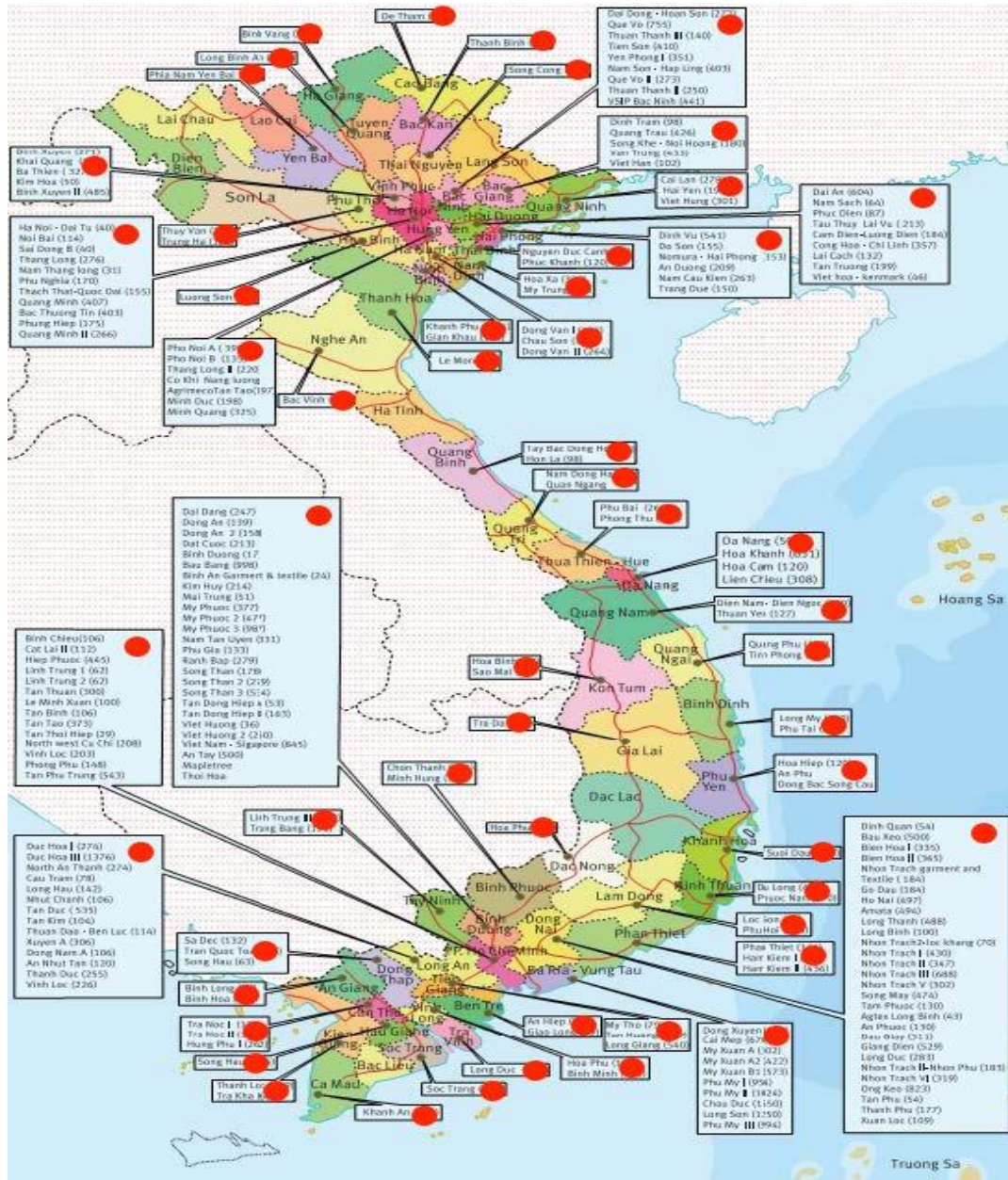
โดยแผนการดังกล่าวนี้ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในช่วงทศวรรษข้างหน้า โดยตั้งเป้าจะพัฒนาเศรษฐกิจเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัยในปี ๒๕๖๓ แต่ในส่วนของการวางแผนภูมิภาค จะมีการวางแผนใน ๓ ระดับ คือ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการวางแผนในเขตพิเศษต่าง ๆ ได้แก่ Economic zone และ Metropolitan areas

รูปที่ ๖ - ๑๒ โครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นของเวียดนาม

* CSED: Comprehensive Social & Economic Planning System

รูปที่ ๖ - ๑๓ เขตเศรษฐกิจ (Economic Zones) ในเวียดนาม

กระทรวงวางแผนและการลงทุนของเวียดนาม ร่วมกับธนาคารโลกได้จัดทำเอกสารชื่อ Vietnam ๒๐๓๕: Toward Prosperity, Creativity, Equity, and Democracy เพื่อกล่าวถึงเป้าหมายของเวียดนาม ที่มองไปข้างหน้าในปี ๒๐๓๕ หรือ ๖๐ ปีหลังจากการรวมประเทศว่าเวียดนามต้องการที่จะเป็นประเทศทันสมัย มีการพัฒนาอุตสาหกรรม และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เช่น กำหนดเป้าหมายให้รายได้ต่อหัวของประชาชนเพิ่มปีละ ๗% ซึ่งหมายความว่า เศรษฐกิจจะต้องเติบโต

ปีละ ๘% หากเติบโตในอัตรานี้ เมื่อถึงปี ๒๐๓๕ เวียดนามจะเป็นประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคน ๑๘,๐๐๐ ดอลลาร์ ซึ่งเป็นระดับเดียวกันกับเกาหลีใต้เมื่อกลางปีทศวรรษ ๒๐๐๐ นอกจากนี้ต้องอาศัยการออมในประเทศที่สูงและการทำงานหนักแล้วการเติบโตทางเศรษฐกิจจะต้องอาศัยแรงขับเคลื่อนสำคัญที่มาจากผลิตภาพ (productivity) และนวัตกรรม โดยที่นโยบายและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ จะต้องตั้งอยู่บนเสาหลัก ๓ อย่าง คือ (๑) การสร้างความสมดุล ระหว่างความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (๒) การส่งเสริมความทัดเทียม และทุกภาคส่วนของสังคมได้ประโยชน์ และ (๓) การเสริมสร้างความสามารถและความรับผิดชอบขององค์กรรัฐ

๒) **แผนพัฒนาประเทศ** เวียดนามได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะ ๑๐ ปี (๒๕๕๔-๒๕๖๓) ตามทิศทางที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้วางเอาไว้หลังการประชุมสมัชชาใหญ่ของพรรคครั้งที่ ๑๑ ในเดือนมกราคม ปี ๒๕๕๔ โดยแผนการดังกล่าวนี้ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในช่วงทศวรรษข้างหน้า โดยตั้งเป้าจะพัฒนาเศรษฐกิจเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัยในปี ๒๕๖๓

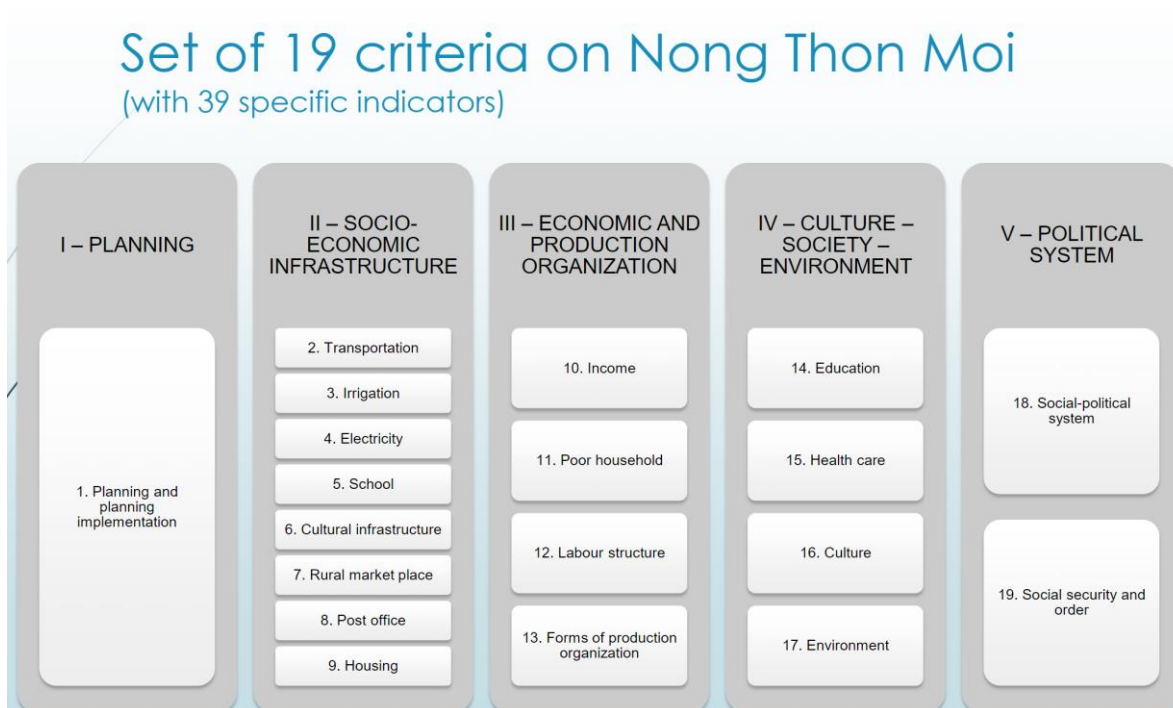
ในส่วนภูมิภาค รัฐบาลได้ออก “โครงการ New countryside” ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนประสิทธิภาพผลิต และบริการทางสังคมในชุมชน เพื่อให้ผ่านเงื่อนไขของรัฐ กลายเป็น “New Rural Commune” เป็นโครงการที่รัฐพยายามเข้าแทรกแซงและให้นิยามความเป็น “สมัยใหม่” อย่างชัดเจน รัฐเป็นคณนิยามการพัฒนาและความเป็นสมัยใหม่ ผ่านเงื่อนไขทั้งหมด ๑๙ เรื่อง เช่น เรื่องสุขภาพ การศึกษา โครงสร้างสังคมวัฒนธรรม ซึ่งก็สามารถวัดได้มากน้อยต่าง ๆ กัน ในแต่ละประเด็น เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาชนบท “New countryside” ของเวียดนามได้แก่

- Decision 193/QD-TTg of Prime Minister on Planning new rural areas;
- Decree 02/2010/ND-CP of the government on Agricultural Extension policy in period 2010 – 2020;
- Decision 1956/QD-TTg of Prime Minister on approving project of vocational training for rural labours;
- Decision 28/QD-TTg of Prime Minister on Pilot of transferring young intelligentsia to work in difficult areas;
- Decree 41/ND-CP of Government on policy of credits to invest in agriculture and rural area
- Decree 61/ND-CP of Government on policy for encouraging enterprises investments in agriculture and rural areas;

- MoF released Circular 174/2009/TT-BTC on guideline of mechanism for mobilising and managing funds and Circular 72/2010/TT-BTC on guideline of special mechanism for managing and utilising investment projects in 11 sample model's communes of New Rural Development;
- MPI released the Circular 18/TT-BKH&DT on guideline of special mechanism for managing basic construction investment in 11 sample models of New Rural Development.

รูปที่ ๖ - ๑๔ เจ็อนไซ ๑๙ ประการ ในโครงการ New countryside

ที่มา: Luan (2013)

โดยรัฐมองว่า หากประสบความสำเร็จใน ๑๙ เรื่องนี้แล้วจะเกิดการพัฒนาเชิงคุณภาพขึ้นเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ดี เนื่องจากประเด็นหลายอย่างไม่สามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นไปได้ยาก อีกทั้งเจ็อนไซ (เป้าหมายการพัฒนา) จะต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ ๆ เช่น จำนวนคนยากจนของหมู่บ้านในตอนเหนือกับตอนตะวันออกไม่เหมือนกัน ซึ่งไม่มีวิธีการชี้เฉพาะอย่างชัดเจน

ประเด็นปัญหาในการวางแผนพัฒนา ภาค จังหวัด และท้องถิ่นของประเทศเวียดนาม³

(๑) รูปแบบการปกครองท้องถิ่นของเวียดนามนั้นเป็นการปกครองแบบเวียดนามที่รัฐบาลส่วนกลางเข้ามาควบคุมดูแลในเกือบทุกมิติไม่ว่าจะเป็นประเด็นเรื่องงบประมาณ การบริหารงาน

^๓ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.), ม.ป.ป.

บุคคล หรือการบริหารงานทั่วไปที่ให้อิสระแก่ท้องถิ่นค่อนข้างน้อย การได้มาซึ่งผู้บริหารหรือสภาท้องถิ่นผ่านการเลือกตั้งในรูปแบบที่รัฐสามารถควบคุมได้ คือ จัดให้มีการเลือกตั้งจริงในหน่วยการปกครองต่าง ๆ แต่การเลือกตั้งมีการแข่งขันภายใต้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกือบทั้งหมดล้วนสังกัดพรรคคอมมิวนิสต์ อีกทั้งยังต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการบริหารพรรคคอมมิวนิสต์ในระดับบนก่อน จึงจะสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ **โครงสร้างการบริหารและทำงานของท้องถิ่นนั้นเป็นไปอย่างสลับซับซ้อน** แต่ละระดับชั้นประกอบไปด้วยสภาประชาชนและคณะกรรมการประชาชน ซึ่งมีหน้าที่ในการรายงาน ตรวจสอบ ควบคุมการทำงานระหว่างกัน **ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจและการทำงาน** **เพราะต้องอาศัยการเดินเรื่องเพื่อส่งต่อให้ตัดสินใจหลายขั้นตอน** ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้าในการตัดสินใจอนุมัติโครงการ ส่วนงบประมาณที่ต้องจัดสรรลงมาจากรัฐบาลส่วนกลางเพื่อดูแลท้องถิ่นนั้นก็เต็มไปด้วยกฎระเบียบราชการที่มีข้อกำหนดและกระบวนการมากมาย ซึ่งส่งผลให้การกระทำการใด ๆ นั้นเป็นไปด้วยความล่าช้า ทั้งในเรื่องการตัดสินใจและการเบิกจ่ายงบประมาณ แต่ข้อดีของการผูกขาดอำนาจไว้กับรัฐบาลส่วนกลางก็คือการที่รัฐบาลสามารถปรับเปลี่ยนงบประมาณที่ท้องถิ่นเสนอขึ้นมาให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และอาจให้งบประมาณไปในประเด็นที่มีความต้องการเร่งด่วนได้เร็วกว่า

(๒) ประเด็นอื่น ๆ อาทิ

- การดูแลท้องถิ่นแบบเดิมที่มีการบริหารและมีเงินอุดหนุนมาจากส่วนกลาง แต่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาในยุคที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในปัจจุบันได้
- การบริหารราชการทั้งพันธกิจและระบบการทำงานไม่มีความชัดเจน
- การปฏิบัติราชการมีความไม่แน่นอนและทับซ้อน รวมทั้งขั้นตอนกระบวนการยุ่งยาก กฎระเบียบต่าง ๆ ยังหละหลวม บางกฎระเบียบล้าสมัย
- การบริหารจัดการแบบรวมศูนย์ องค์กรที่บริหารงานและหน่วยงานราชการไม่มีนโยบายและระเบียบทางการเงินที่ชัดเจน
- พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐยังต้องปรับปรุงด้านความรับผิดชอบ ระเบียบประสิทธิภาพการทำงาน ทักษะการบริหาร วิธีการทำงานล้าสมัย ซ้ำซ้อนและล่าช้า และมีการคอร์รัปชัน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความเข้าใจปัญหาของประชาชน มักเฉยชาเมื่อต้องทำงานที่ท้าทาย

๓) **การติดตามประเมินผลการพัฒนา** ประเทศเวียดนามมีการนำตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDI) ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาปรับใช้ในการประเมินผลการพัฒนาประเทศ อีกทั้งในกรณีของพื้นที่จังหวัด หรือภูมิภาค การประเมินแบบ SDI ก็ถูกนำไปใช้เช่นเดียวกัน ซึ่งลักษณะของการบูรณาการเพื่อให้เกณฑ์การประเมินในลักษณะเดียวกันในทุกๆระดับนั้น ได้มีข้อความเห็นบางส่วนที่เป็นไปในทิศทางว่า การออกแบบเกณฑ์ประเมิน หรือการนำไป SDI ไปประเมินนั้น ควรมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

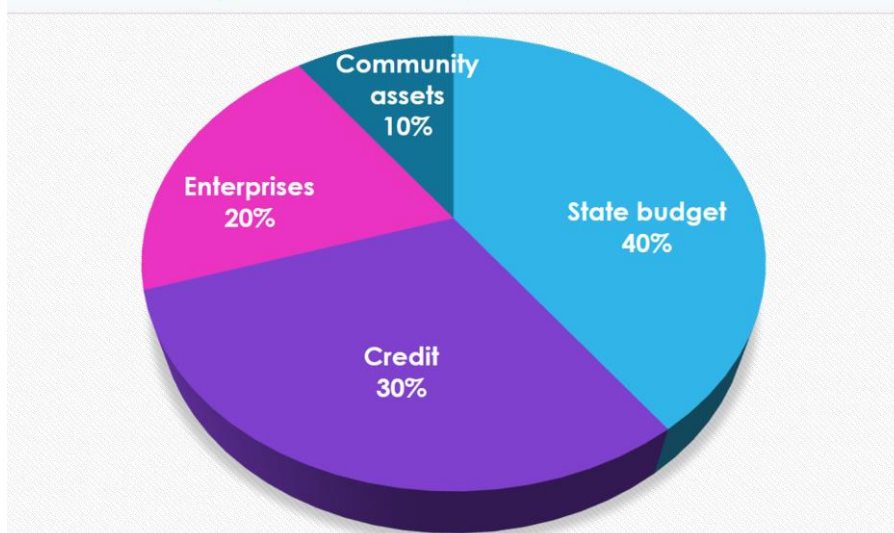
รูปแบบการประเมินผลการพัฒนาระดับภูมิภาคจะขึ้นกับแผนงานหรือโครงการที่รัฐบาลออกมาในแต่ละช่วงเป็นหลัก เช่น “โครงการ New countryside” ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนประสิทธิภาพการผลิต และบริการทางสังคมในชุมชน เพื่อให้ผ่านเงื่อนไขของรัฐกลายเป็น “New Rural Commune” เป็นโครงการที่รัฐพยายามเข้าแทรกแซงและให้นิยามความเป็น “สมัยใหม่” อย่างชัดเจน รัฐเป็นคณิยามการพัฒนาและความเป็นสมัยใหม่ ผ่านเงื่อนไขทั้งหมด ๑๙ เรื่อง เช่น เรื่องสุขภาพ การศึกษา โครงสร้างสังคมวัฒนธรรม ซึ่งก็สามารถวัดได้มากน้อยต่าง ๆ กัน ในแต่ละประเด็น เป็นต้น ซึ่งจะมีการกำหนดตัวชี้วัดไว้

ทั้งนี้รัฐมองว่า หากประสบความสำเร็จใน ๑๙ เรื่องนี้แล้ว จะเกิดการพัฒนาเชิงคุณภาพขึ้นเป็นอย่างมาก แต่เอาเข้าจริงแล้วเนื่องจากประเด็นหลายอย่างไม่สามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นไปได้ยาก อีกทั้งเงื่อนไข (เป้าหมายการพัฒนา) จะต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ ๆ เช่น จำนวนคนยากจนของหมู่บ้านในตอนเหนือกับตอนตะวันออกไม่เหมือนกัน ซึ่งไม่มีวิธีการชี้เฉพาะอย่างชัดเจน

นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดรูปแบบกลไกทางการเงินแบบ ๔-๓-๒-๑ กล่าวคือ รัฐบาลจะเป็นผู้จัดสรรงบประมาณร้อยละ ๔๐ ในรูปแบบสินเชื่อร้อยละ ๓๐ ให้เอกชนร่วมลงทุนร้อยละ ๒๐ และชุมชนต้องเป็นผู้ลงทุนสินทรัพย์ร่วมร้อยละ ๑๐

รูปที่ ๖ - ๑๕ รูปแบบกลไกทางการเงินแบบ ๔-๓-๒-๑
ภายใต้แผน New Countryside ของเวียดนาม

4-3-2-1 financial mechanism for investing in Nong Thon Moi

ที่มา: Luan (2013)

ตารางที่ ๖ - ๑๐ ตัวอย่างการประเมินเกณฑ์การพัฒนา ๑๙ ข้อ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของเวียดนาม

No.	Name of criterion	Content	Common standard	Standard by region						
				The Northern Mountainous	Red River Delta	North Central Coast	South Central Coast	Central Highland	South East Coast	Mekong River Delta
I – MASTER PLANNING										
1	Planning and planning implementation	1.1. Planning of land use and crucial infrastructure for commodity agricultural production, industry, handicraft and service development	Meet the Standard (MS)	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		1.2. Planning of socio-economic and environmental infrastructure development in accordance with new standard								
		1.3. Planning of new residential areas and improving existing residential areas toward modern and civilization direction along with preserving their good cultural nature								
II – SOCIO-ECONOMIC INFRASTRUCTURE										
2	Transportation	2.1. Percentage of the main commune - to – commune roads are concreted or asphalted in accordance with the technical standard of Ministry of Transportation	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
		2.2. Percentage of the main commune/ village roads are concreted in accordance with the technical standard of Ministry of Transportation	70%	50%	100%	70%	70%	70%	100%	50%
		2.3. Percentage of village lanes which are clean and non- muddy in rain season	100%	100% (50% is concreted)	100% is concreted	100% (70% is concreted)	100% (70% is concreted)	100% (50% is concreted)	100% is concreted	100% (30% is concreted)
		2.4. Percentage of main interior field lanes are concreted and convenient for transportation	65%	50%	100%	70%	70%	70%	100%	50%
3	Irrigation	3.1. Irrigation system basically meets production and living demand	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		3.2. Percentage of canals managed by commune level are concreted	65%	50%	85%	85%	70%	45%	85%	45%
4	Electricity	4.1. Electricity system meets the technical standard of the electricity industry	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		4.2. Percentage of households which usually and safely use electricity from various sources	98%	95%	99%	98%	98%	98%	99%	98%
5	School	Percentage of schools at different levels: preschool, nursery school, primary school, secondary school having infrastructure which meet national standard	80%	70%	100%	80%	80%	70%	100%	70%
6	Cultural infrastructure	6.1. Cultural house and sport centre of commune MS of Ministry of Culture, Sport and Tourism	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		6.2. Percentage of villages having Cultural house and sport centre MS of Ministry of Culture, Sport and Tourism	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
7	Rural market place	Market meets the standard of Ministry of Construction	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
8	Post office	8.1. Commune having office for postal service and telecommunication	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		8.2. Village having internet connection	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
9	Housing	9.1. Percentage of temporary and dilapidated house	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil
		9.2. Percentage of households having houses that MS of Ministry of Construction	80%	75%	90%	80%	80%	75%	90%	70%

ตารางที่ ๖ - ๑๐ ตัวอย่างการประเมินเกณฑ์การพัฒนา ๑๙ ข้อ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของเวียดนาม (ต่อ)

No.	Name of criterion	Content	Common standard	Standard by region						
				Northern Mountainous	Red River Delta	North Central Coast	South Central Coast	Central Highland	South East Coast	Mekong River Delta
III – ECONOMY AND PRODUCTION ORGANIZATION										
10	Income	Average income per capital/year in comparison with the average figure of the province	1.4 times	1.2 times	1.5 times	1.4 times	1.4 times	1.3 times	1.5 times	1.3 times
11	Poor household	Percentage of poor households	<6%	10%	3%	5%	5%	7%	3%	7%
12	Labour structure	Percentage of labour within working age working in agriculture, forestry and aquaculture	<30%	45%	25%	35%	35%	40%	20%	35%
13	Forms of production	Commune having effective collaboration group or cooperative	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
IV – CULTURE – SOCIETY – ENVIRONMENT										
14	Education	14.1. Compulsory secondary education	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		14.2. Percentage of secondary school graduate continue studying at high school, vocational school and continuation school	85%	70%	90%	85%	85%	70%	90%	80%
		14.3. Percentage of trained labour	>35%	>20%	>40%	>35%	>35%	>20%	>40%	>20%
15	Health care	15.1. Percentage of people participate in different forms of health insurance	30%	20%	40%	30%	30%	20%	40%	20%
		15.2. Commune health centre meets the national standard	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
16	Culture	Commune having over 70% of villages that meet the cultural village standard in accordance with the regulations of Ministry of Culture, Sport and Tourism	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
17	Environment	17.1. Percentage of households using safe water in accordance with the national standard	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		17.2. Production and business facilities meet the environmental standard	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		17.3. There is no activity that causes environmental damage but there are activities to improve the environment	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		17.4. Commune cemetery is built under planning	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		17.5. Waste and sewage is collected and placed under treatment	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
V – POLITICAL SYSTEM										
18	Strong political - social system	18.1. Commune officers MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		18.2. Commune having all grassroots political institutions in accordance with regulations	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		18.3. The Communist Party committee and commune authorities meet the “strong and transparent” criterion	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
		18.4. All political institutions of the commune achieve at least “hard-working” title	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS
19	Social security and order	Social security and order is ensured and strengthened	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS

ที่มา: Luan (2013).

ทั้งนี้ จากข้อมูลข้างต้นเกี่ยวกับแผนการพัฒนาท้องถิ่นของเวียดนาม จะพบว่ามีประเด็นที่เป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ดังต่อไปนี้

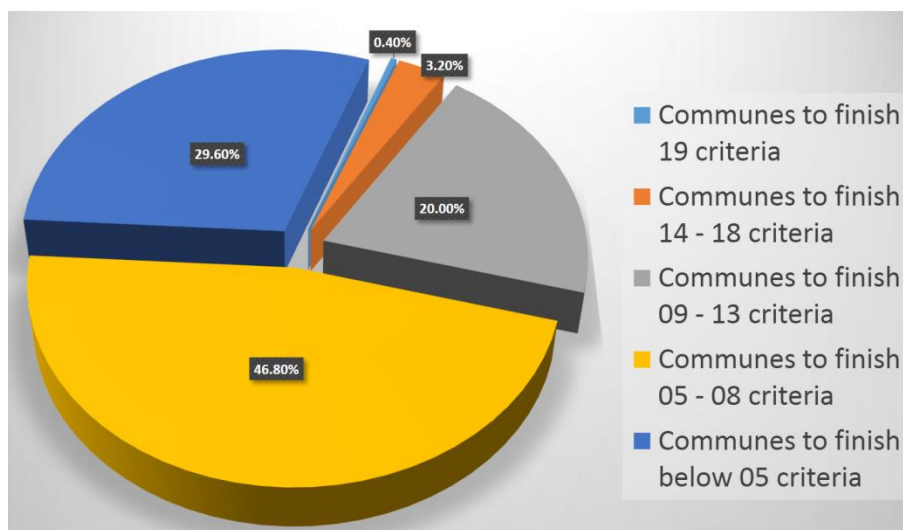
- **จุดแข็ง:**

- โครงการทำเริ่มมีความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนได้เริ่มมีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น เกิดกระแสการพัฒนาแบบ bottom-up
- มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานในชนบทมากขึ้น
- แผนมีตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน

- **จุดอ่อน:**

- มีข้อวิจารณ์ว่า criteria ทั้ง ๑๙ ด้านที่ตั้งขึ้นนั้นมีความเข้มงวดมากเกินไป บางอันก็เป็นไปในทางปฏิบัติได้ไม่สำเร็จ เช่น การวัดว่าทุกชุมชนต้องมีการตั้งองค์กรเกษตรกร ซึ่งเมื่อมีการจัดตั้ง ก็ไม่ได้มีการดำเนินการต่อ
- ระดับของท้องถิ่นที่ทำได้สำเร็จมีน้อยกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้
- รูปแบบทางการเงินแบบ ๔-๓-๒-๑ ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากชุมชนจำนวนมาก เอกชนไม่สนใจเข้าลงทุน และงบประมาณจากรัฐก็ไม่เพียงพอดำเนินการ

รูปที่ ๖ - ๑๖ สัดส่วนของคอมมูนที่บรรลุเป้าหมายของแผน
New Countryside จาก ๑๙ เกณฑ์ชี้วัด

ที่มา: Luan (2013)

๖.๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบกรณีศึกษาใน ๓ ประเทศ

จากการศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศ ทั้ง ๓ ประเทศ อาจกล่าวได้ว่า ในภาพรวมโครงสร้างการบริหารมีลักษณะคล้ายคลึงกับประเทศไทย แต่ทั้ง ๓ ประเทศจะมีการแบ่งงานพัฒนาของหน่วยงานในแต่ละระดับชัดเจนทำให้การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนกัน สำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาในระดับพื้นที่มีการยึดโยงกับการพัฒนาของประเทศ โดยทั้ง ๓ ประเทศให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผล แต่จะมีความแตกต่างในรายละเอียด (ตารางที่ ๖-๑๑)

จากตารางที่ ๖-๑๑ จะเห็นว่าจุดแข็งของการวางแผนส่วนภูมิภาคของประเทศฝรั่งเศส มีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่ที่ชัดเจน โดยนำหลักการใหญ่ในระดับภูมิภาคที่ใหญ่กว่า คือ EUROPE๒๐๒๐ ที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ไว้ มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายในระดับภูมิภาค มีการใช้เครื่องมือประเมินผลกระทบที่เรียกว่า Territorial Impact Assessment (TIA) ในการประเมินนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ ว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาใหญ่ในมิติใด มีขนาดของผลกระทบประมาณใด และในทิศทางใด ซึ่งทำให้แต่ละพื้นที่มีการกำหนดนโยบายไปในทิศทางเดียวกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน เช่น มุ่งสู่เป้าหมายด้านการเพิ่มการจ้างงาน การลดก๊าซเรือนกระจก ฯลฯ อย่างชัดเจน ทว่าการทำรายงานในลักษณะนี้จะเน้นในโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสหภาพยุโรปเป็นหลัก

ส่วนประเทศญี่ปุ่น เน้นประเด็นการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเรื่องที่ชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องภัยพิบัติที่ได้มีการออกแผนบูรณาการระดับภูมิภาคออกมาโดยเฉพาะ แต่ในส่วนของการประเมินแผนจะเป็นการประเมินโดยรัฐบาลท้องถิ่นโดยสมัครใจ เช่น การจัดทำรายงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals Report) ของแต่ละเมือง และมีสัดส่วนของรัฐบาลท้องถิ่นที่ออกรายงานการประเมินที่ยังไม่สูงมาก นอกจากนี้ การประเมินยังเน้นมิติของความเกี่ยวเนื่อง (relevance) เป็นหลัก กล่าวคือ เน้นการรายงานว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลท้องถิ่นทำนั้น มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละด้านเพียงใด มากกว่าการมุ่งดูผลกระทบ (impacts) หรือประสิทธิภาพ (efficiency) ของโครงการที่เกิดขึ้นจากงบประมาณที่ได้มีการใช้จ่ายไป

ในขณะที่ประเทศเวียดนาม ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และตัวชี้วัดถูกกำหนดจากส่วนกลาง โดยพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหมด โดยแต่ละท้องถิ่นจะต้องรายงานตามตัวชี้วัดทั้ง ๑๙ มิติ และรัฐบาลส่วนกลางจะคอยติดตามผลว่าแต่ละท้องถิ่นผ่านเกณฑ์ในมิติต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งถือเป็นความพยายามในการประเมินภาพรวมในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ แต่ข้อจำกัดคือ การไม่ได้คำนึงถึงตัวชี้วัดหรือเป้าหมายที่เหมาะสมกับสภาพในแต่ละพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน หรือการนำเสนอโครงการหรือแผนต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเชื่อมโยงกับงบประมาณ ไปจนถึงปัญหาที่ตัวชี้วัดมีเกณฑ์ที่เคร่งเกินไปจนท้องถิ่นจำนวนมากไม่สามารถบรรลุได้

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าจะมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารส่วนราชการเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการยึดโยงการพัฒนาพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตลอดจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาระดับภาคที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม การทำภารกิจการพัฒนาเชิงพื้นที่

ของส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ยังมีความซ้ำซ้อนกัน ขาดการบูรณาการกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินแผนงานโครงการอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ ๖-๑๑ สรุปสาระสำคัญจากกรณีศึกษา ๓ ประเทศ เปรียบเทียบกับประเทศไทย

ประเด็น	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	เวียดนาม	ไทย	ข้อสรุปบทเรียนสำหรับประเทศไทย
โครงสร้างรูปแบบ และกลไกการ บริหาร (ในปัจจุบัน)	กลไกระดับประเทศ ภาค และท้องถิ่น	กลไกระดับประเทศ และ ท้องถิ่น	กลไกระดับประเทศ และ ท้องถิ่น (หลายระดับ)	กลไกระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่น และมี คณะกรรมการระดับภาค	
แผนพัฒนา และ กลไกการ วางแผน/ ขับเคลื่อนแผน	● แผนพัฒนาระดับชาติ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น ● การนำแนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์พื้นที่เชื่อมโยง (Spatial planning) มาใช้	● แผนพัฒนาระดับชาติและท้องถิ่น ● มีแผนพัฒนาพื้นที่เป้าหมายเฉพาะประเด็น เช่น เมืองนิเวศ หรือ Smart city ● แผนด้าน Resilience เพื่อรับมือภัยพิบัติแยกต่างหาก	● แผนพัฒนาระดับชาติและท้องถิ่น ● มียุทธศาสตร์พัฒนาชนบทและแผนที่จัดสรรงบประมาณลงมาเป็นพิเศษเพื่อมุ่งตอบโจทย์วิสัยทัศน์ New Rural Commune	● แผนพัฒนาระดับชาติ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น	● ควรมีการนำแนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์พื้นที่เชื่อมโยง (Spatial planning) มาใช้วางยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันระหว่างจังหวัด
ภาพรวมในการ ติดตาม ประเมินผล	● มีการนำเครื่องมือ Territorial Impact Assessment ของสหภาพยุโรปมาใช้เพื่อให้เป้าหมายของแผนใหญ่และแผนภูมิภาคสอดคล้องกัน ● ครอบคลุมผลกระทบในเชิงสะสม (cumulative impact)	● การให้อิสระแก่รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละแห่ง ทำรายงานผลกระทบของโครงการพัฒนาของตนเอง โดยเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมจาก Sustainable Development Goals	● การกำหนดเกณฑ์การประเมินจากส่วนกลาง ๑๙ ตัว สำหรับท้องถิ่นทั่วประเทศ และติดตามช่วยเหลือท้องถิ่นที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์	● โครงการถูกประเมินจากตัวชี้วัดการดำเนินงาน (KPI) จากโครงการจากหน่วยงานราชการส่วนกลางในระดับพื้นที่ และจากหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ● ยังขาดการเชื่อมโยงตัวชี้วัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เห็นภาพรวมของผลกระทบการพัฒนา	● ควรมีการพัฒนาระบบการประเมินที่เชื่อมโยงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียว ● ควรมีระบบการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนและระบบการประเมินดังกล่าว

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็น	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	เวียดนาม	ไทย	ข้อสรุปทเรียนสำหรับประเทศไทย
รูปแบบการประเมินผลของแผนพัฒนาในระดับภูมิภาค	รายงานผลกระทบเชิงสมัครใจ โดยเครื่องมือประเมินที่กำหนด คือ TIA (แต่จะเน้นการประเมินในโครงการที่ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากสหภาพยุโรปเป็นหลัก)	รายงานผลกระทบเชิงสมัครใจ	รายงานผลกระทบเชิงบังคับที่ภาครัฐกำหนด	รายงานผลกระทบเชิงสมัครใจ	ควรใช้เครื่องมือที่สมดุลทั้งจากการประเมินจากส่วนกลาง หรือคณะกรรมการระดับภาค รวมทั้งการประเมินจากผู้ปฏิบัติในระดับ พื้นที่เอง
การกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดใหญ่ของประเทศ	EUROPE ๒๐๒๐	SDGs	New Rural Communes Vision	แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	การประยุกต์ตัวชี้วัดทั้งที่กำหนดจากแผน จากส่วนกลางและแผนในแต่ละพื้นที่ เข้าด้วยกันพร้อมจัดทำเส้นทางหรือแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็น ภาพการดำเนินงานและการติดตามผลรวมกัน
เครื่องมือและวิธีการประเมิน	Territorial Impact Assessment เสนอการทำ policy screening และ scoping โดยวัดขนาดผลกระทบ (magnitude) และทิศทางผลกระทบคร่าว ๆ ในรูปแบบของสเกล (๐-๒) ว่าแต่ละโครงการ	ไม่มีการระบุเป้าหมายเชิงปริมาณของผลกระทบโดยตรง เพียงแต่เป็นการรายงานว่าโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่สอดคล้อง (relevance) และเกิดประสิทธิผล (outcome) ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหัวข้อต่าง ๆ	Criteria ๑๙ ข้อ โดยเน้นการประเมินว่าหน่วยงานระดับท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ผ่าน/ไม่ผ่าน ตามเกณฑ์	หน่วยงานระดับพื้นที่รับผิดชอบตัวชี้วัดที่ สศช. พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดใช้เป็นกรอบในการประเมิน	ผลการติดตามประเมินแผนของภูมิภาคควรผูกเชื่อมโยงใช้เพื่อการจัดสรร พัฒนาปรับปรุงโครงการที่ขอในอนาคตให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ หรือข้อที่ต้องแก้ไข โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการรายงานและกับติดตามผล

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนา
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็น	ฝรั่งเศส	ญี่ปุ่น	เวียดนาม	ไทย	ข้อสรุปทเรียนสำหรับประเทศไทย
	มีระดับของผลกระทบ มากน้อยต่างกันเพียงใด	เพียงใด			

๖.๔ ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยควรปรับปรุง

๖.๔.๑ ประเทศไทยควรนำหลักการด้านการวางแผนเชิงพื้นที่ (Spatial planning) มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนระดับภูมิภาคมากขึ้น เพื่อให้เกิดมิติของการพัฒนาเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมโยงกัน ยกตัวอย่างเช่น เมืองทุกเมืองในภูมิภาคเดียวกัน อาจไม่จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกด้านทัดเทียมกันหมด เช่น หากทุกเมืองต่างมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมให้เกิดการจ้างงาน หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากร อาจทำให้ท้ายที่สุดสินค้าที่ออกมาอาจมากเกินความต้องการและสินค้าต้องแข่งขันระหว่างเมือง อาจจะมีแนวโน้มให้จังหวัดหนึ่งเป็นจังหวัดที่มีการจ้างงานสูงแล้วส่งเสริมระบบคมนาคมที่ดีให้ประชาชนอีกจังหวัดเดินทางมาทำงานได้สะดวก และอีกจังหวัดหนึ่งเน้นการไปฐานด้านเกษตรสมัยใหม่แทน หรือการที่ทุกจังหวัดอาจต้องการมีสนามบินหรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัดตนเอง อาจไม่เกิดประสิทธิผลของต้นทุนเท่ากับการที่จังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกันใช้สาธารณูปโภคเหล่านี้ร่วมกัน หรือการกำหนดตัวชี้วัดให้ทุกจังหวัดจะต้องมีพื้นที่เกษตรอินทรีย์หรือพื้นที่ป่าไม้ในสัดส่วนที่สูงทั้งหมดอาจไม่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ลักษณะนี้จำเป็นต้องมีการมองในภาพรวมระดับภูมิภาคและประเทศ บทบาทของกลไกการบริหารการพัฒนาในระดับภูมิภาคจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึง “มิติความสัมพันธ์ระหว่างเมือง” เหล่านี้ มากกว่าเพียงการนำแผนพัฒนาของแต่ละจังหวัดมารวมรวมเป็นแผนพัฒนาระดับภูมิภาค

๖.๔.๒ ควรมีการจัดทำเส้นทางของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากในพื้นที่หนึ่ง หน่วยงานในพื้นที่ควรจะต้องรับผิดชอบตัวชี้วัดที่มาจากส่วนกลางหรือตัวชี้วัดระดับชาติ เพื่อให้ตอบโจทย์ของเป้าหมายการพัฒนาในภาพใหญ่ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจังหวัดทุกจังหวัดควรขับเคลื่อน ควบคุมกำกับตัวชี้วัดในระดับพื้นที่ที่แต่ละจังหวัดจะมีบริบทในการพัฒนาที่แตกต่างกัน ทางคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นการถ่ายทอดตัวชี้วัดที่ชัดเจน กล่าวคือ ทางหน่วยงานจะต้องมีจัดทำเส้นทางหรือแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน โดยจะต้องสร้างความสัมพันธ์หรือเส้นทางการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่แผนพัฒนาทั้ง ๖ ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนจังหวัด และนำไปสู่การถ่ายทอดไปยังหน่วยงานระดับภูมิภาคและหน่วยงานท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติในการรับผิดชอบตัวชี้วัดเหล่านั้น ซึ่ง KPI Mapping นั้น จะช่วยให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการเห็นถึงภาพรวมในการดำเนินงานว่าผลการดำเนินงานจะตอบสนองต่อตัวชี้วัดและเป้าหมายของยุทธศาสตร์อย่างไร อีกทั้งเห็นถึงหน่วยงานที่มีการดำเนินงานตามตัวชี้วัดร่วมกันอีกด้วย กล่าวได้ว่า การทำ KPI Mapping นอกจากจะสะท้อนความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดหลักของหน่วยงานในแต่ละระดับแล้ว ยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันอีกด้วย

๖.๔.๓ ควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดหลัก (KPI Monitoring) ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค มีความเกี่ยวเนื่องกับแผนหลายระดับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากทั้งหน่วยงานส่วนภูมิภาคและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติการ ส่งผลให้หนึ่งในปัญหาและอุปสรรคของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค คือ การขาดติดตามและประเมินผล

การดำเนินงาน ตลอดจนการรายงานผลลัพธ์ และผลกระทบต่อสาธารณะ ซึ่งทางคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดหลัก (KPI Monitoring) ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากการจัดทำเส้นทางของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน โดยระบบฐานข้อมูลจะต้องมีการจัดเก็บตัวชี้วัดหลักในแต่ละยุทธศาสตร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และค่าเป้าหมาย และมีการระบุถึงความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นภาพการดำเนินงานและการติดตามผลรวมกัน ซึ่งหลังจากมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจะสามารถใช้เป็นศูนย์กลางในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานสำคัญของจังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือภาคที่ต้องมีการดำเนินการร่วมกันของหลายหน่วยงาน พร้อมทั้งยังช่วยในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาภาคในรายตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญจะแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการตอบสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๖.๔.๔ ระบบของการจัดสรรงบประมาณ และการกำกับติดตามผลควรมีความสัมพันธ์กัน และสามารถใช้ผลการกำกับติดตามในการใช้เพื่อการจัดสรร พัฒนาปรับปรุงโครงการที่ขอในอนาคตให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ หรือข้อที่ต้องแก้ไข หรือเพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนทิศทางของยุทธศาสตร์ให้ตรงกับภาพของยุทธศาสตร์ใหญ่ รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการรายงานและกำกับการติดตามผล

บทที่ ๗:

การสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น การขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับ ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด

๗.๑ การจัดทำแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น

๗.๒ ผลสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น

๗.๒.๑ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนา
จังหวัด

บทที่ ๗

การสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น การขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด

จากการทบทวนความเป็นมาและแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ในบทที่ ๔ ทำให้ทราบถึงกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด การพิจารณาแผนงานโครงการและจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการกำกับและติดตามประเมินผล โดยผ่านกลไกและกระบวนการดังกล่าว ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐต่างๆ ได้ดำเนินการตามแผนงานโครงการที่ได้รับจัดสรรเสร็จสิ้นแล้ว ๒ ปีงบประมาณ คือ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงนับว่าการดำเนินงานภายใต้กลไกดังกล่าวยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในฐานะฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ภ. ในช่วงเวลาเดียวกัน จึงมีความต้องการสำรวจปัญหาอุปสรรคในการบริหารการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการในช่วงที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการศึกษาโครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ซึ่งกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น นับว่ามีนัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของแผนงานโครงการ ที่ปรึกษาโครงการฯ จึงได้จัดทำแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำแผนต่าง ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจนี้ จะทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสังเคราะห์ และใช้ประกอบการวิเคราะห์การปรับปรุงกระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้ประกอบการพิจารณาประเมินแผนงานโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดในระยะต่อไปเกิดประสิทธิภาพ และมีผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ในการออกแบบสำรวจข้อมูลและความเห็นดังกล่าว ที่ปรึกษาโครงการฯ ใช้รูปแบบการประเมินโดยการให้คะแนน และการตีความตามหลักการ Likert Scale ซึ่งเป็นวิธีการวัดทัศนคติที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่ง เนื่องจากการให้คะแนนเป็นลำดับขั้นจากน้อยไปหามาก (๑ - ๕) ทำให้ผู้ตอบสามารถให้คำตอบที่ตรงกับระดับความรู้สึกของตนเองมากกว่าที่จะให้ตอบเพียง ๒ ด้าน เช่น พอใจ/ไม่พอใจ รวมทั้งยังทำให้ผู้ตอบที่มีความคิดเห็นในระดับกลางๆ ก้ำกึ่ง ยังไม่ตัดสินใจเลือกข้าง สามารถที่จะให้คะแนนแบบกลางๆ ได้ ข้อความแต่ละข้อความจะมีทางเลือกได้ ๕ ทาง ในการศึกษาที่กำหนดระดับความพึงพอใจไว้ ๕ ระดับ คือ ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ถือว่าเป็นมาตรวัดประเภทอันตรภาค หรือ Interval Rating Scales นั่นคือมากที่สุด คือ ๕ คะแนน มากคือ ๔ คะแนน ปานกลางคือ ๓ คะแนน น้อยคือ ๒ คะแนน และน้อยที่สุดคือ ๑ คะแนน

การแปลผล ในการศึกษาจะใช้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละข้อ โดยใช้เกณฑ์ช่วงค่าเฉลี่ยที่สามารถแปลความหมาย ดังนี้

- ๔.๒๑ – ๕.๐๐ ดีมาก
- ๓.๔๑ – ๔.๒๐ ดี
- ๒.๖๑ – ๓.๔๐ พอใช้
- ๑.๘๑ – ๒.๖๐ ต้องปรับปรุง
- ๑.๐๐ – ๑.๘๐ ต้องปรับปรุงอย่างมาก

๗.๑ การจัดทำแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น

๗.๑.๑ แบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ฯ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องกระบวนการและกลไกต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด แผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาดังกล่าว โดยประเด็นคำถามพิจารณาจากการศึกษาทบทวนฯ ที่สำคัญ เช่น กฎหมาย นโยบาย และหลักเกณฑ์การจัดทำแผนฯ และกรอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ แบบสำรวจดังกล่าวได้มีการสอบถามตามความเห็นของที่ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาภาค สศช. และได้นำไปปรับปรุงให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วน ก่อนการจัดทำในรูปแบบ Google Form และจัดส่งให้กับกลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาค ได้แก่ ส่วนราชการกระทรวง/กรม หน่วยงานของรัฐ (รัฐวิสาหกิจ และองค์การ (มหาชน)) และ ๒) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาและแผนงานโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ได้แก่ (๑) ระดับผู้บริหาร (ผู้ว่าราชการจังหวัด/รองผู้ว่าราชการจังหวัด) (๒) หัวหน้าสำนักงานจังหวัดและหัวหน้ายุทธศาสตร์จังหวัด (๓) ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (ใน ก.บ.ภ. และ ก.บ.จ.) และ (๔) ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

๗.๑.๒ สำหรับแบบสำรวจข้อมูลและความเห็นฯ ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ ๒ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด และส่วนที่ ๓ การติดตามประเมินผล ซึ่งในแต่ละส่วนจะมีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง และเป็นรูปแบบของการประเมินโดยใช้ระดับ ๕ ระดับ คือ “มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด” ซึ่งจะใช้การตีความในรูปแบบ Likert Scale และนำมาประมวลเพื่อจำแนกตามตัวแปรของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งมีการประมวลข้อมูลเชิงคุณภาพในคำถามปลายเปิด คือ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๗.๒ ผลการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นฯ

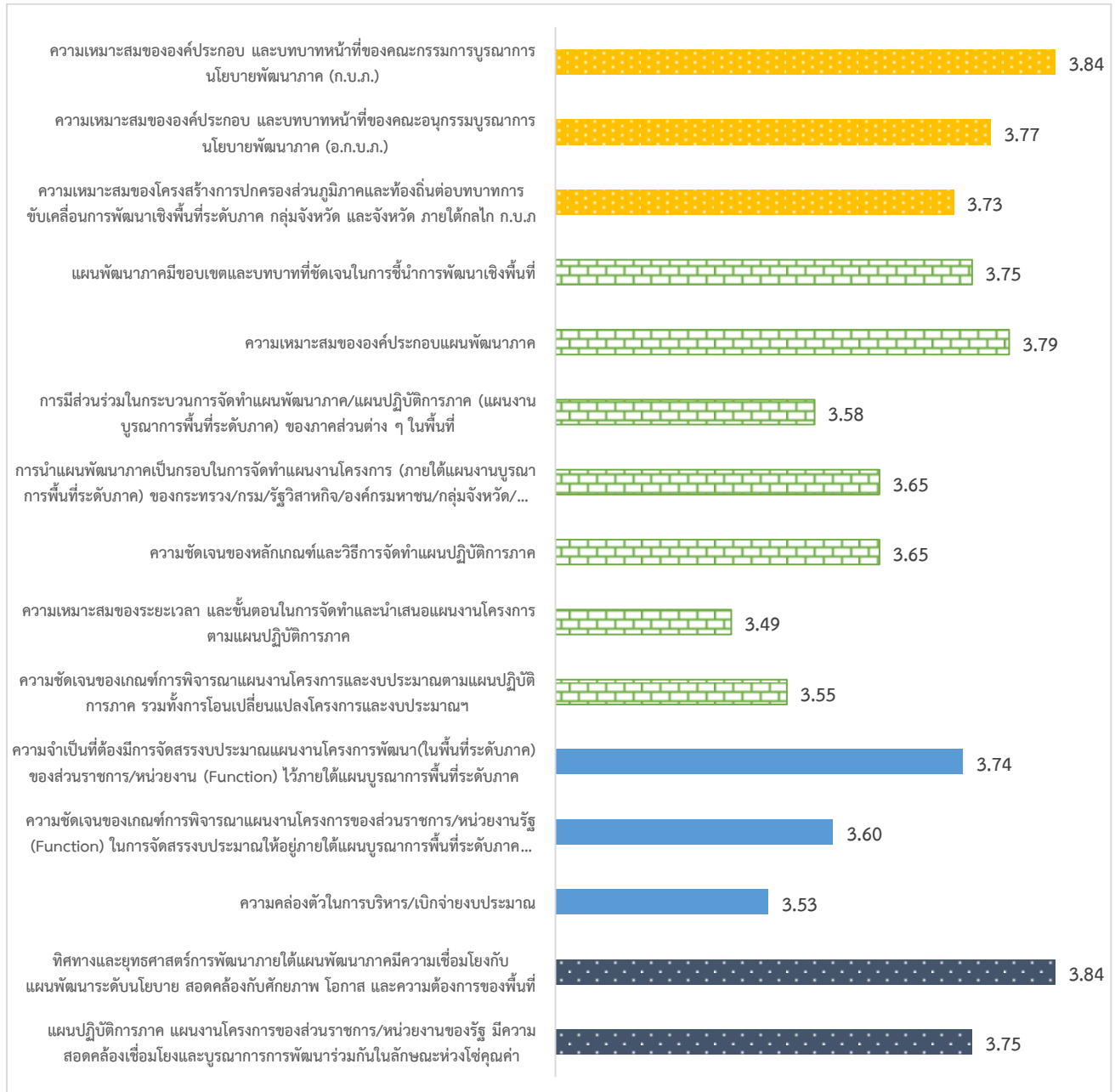
๗.๒.๑ กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด สรุปผลการสำรวจจากกลุ่มเป้าหมายผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๒๔๙ ราย ดังนี้

๑) ผลการศึกษา เป็นไปตามตารางที่ ๗ - ๑ และ ๗ - ๒ ซึ่งประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) ด้านโครงสร้างการบริหารงาน (๒) การจัดทำแผน (๓) การบริหารงบประมาณ (๔) ความเชื่อมโยง

ระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผน
รายสาขา (Function Base) และแผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base) และ (๕) การติดตามประเมินผล

ตารางที่ ๗ - ๑ การประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

หมายเหตุ:

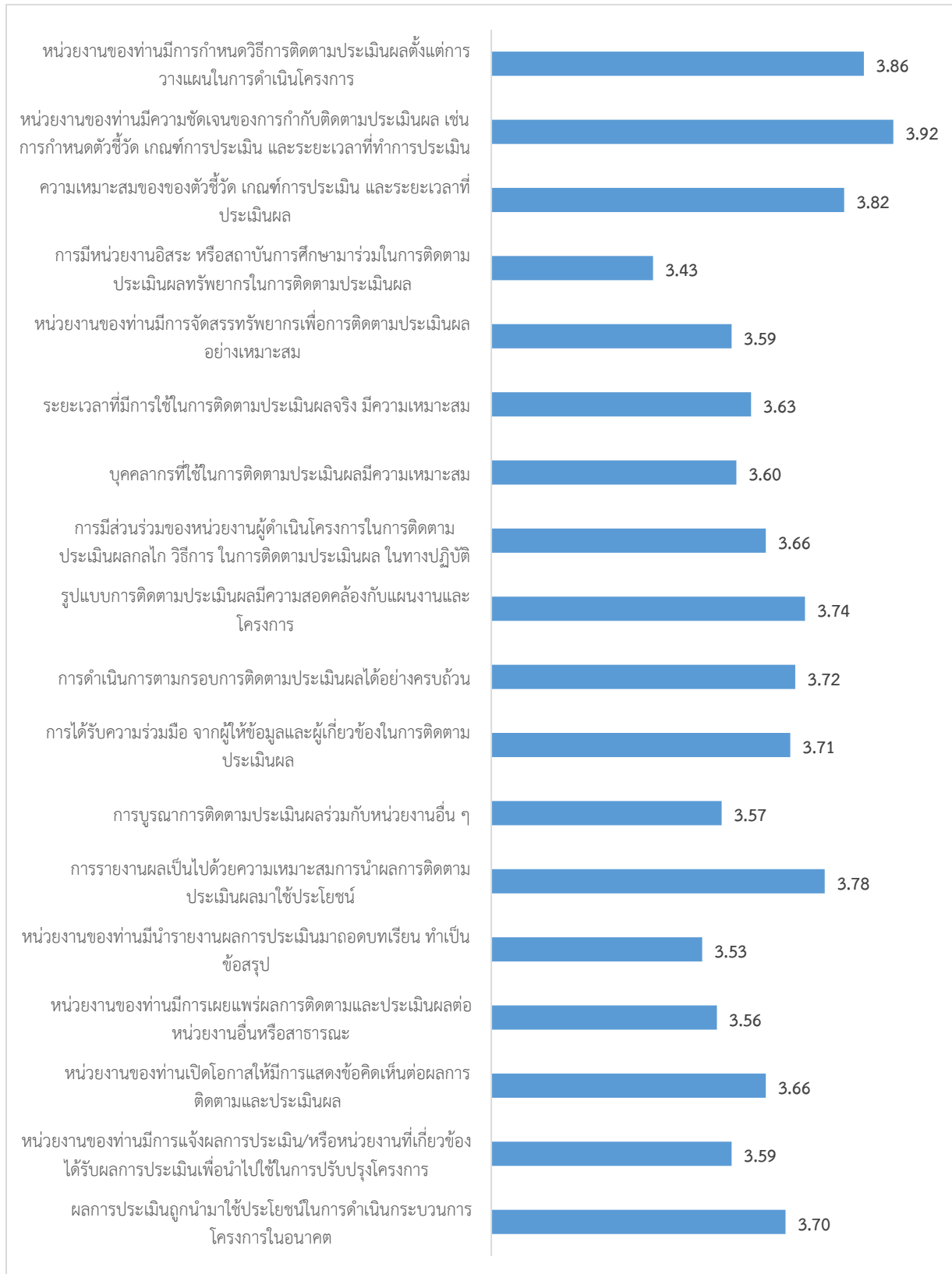
- โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่
- การจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค
- การบริหารงบประมาณ
- ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และแผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	การตีความ
โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่		
๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ บูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.)	๓.๘๔	ดี
๒) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของคณะอนุ กรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.)	๓.๗๗	ดี
๓) ความเหมาะสมของโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ต่อ บทบาทการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และ จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ	๓.๗๓	ดี
การจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค		
๔) แผนพัฒนาภาคมีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการชี้้นำการพัฒนาเชิงพื้นที่	๓.๗๕	ดี
๕) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาภาค	๓.๗๙	ดี
๖) การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค/แผนปฏิบัติการภาค (แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) ของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่	๓.๕๘	ดี
๗) การนำแผนพัฒนาภาคเป็นกรอบในการจัดทำแผนงานโครงการ (ภายใต้ แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค) ของกระทรวง/กรม/รัฐวิสาหกิจ/ องค์กรมหาชน/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	๓.๖๕	ดี
๘) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการภาค	๓.๖๕	ดี
๙) ความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำและนำเสนอ แผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค	๓.๔๙	ดี
๑๐) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการและงบประมาณ ตามแผนปฏิบัติการภาค รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการและ งบประมาณฯ	๓.๕๕	ดี
การบริหารงบประมาณ		
๑๑) ความจำเป็นที่ต้องมีการจัดสรรงบประมาณแผนงานโครงการพัฒนา (ใน พื้นที่ระดับภาค) ของส่วนราชการ/หน่วยงาน (Function) ไว้ภายใต้แผน บูรณาการพื้นที่ระดับภาค	๓.๗๔	ดี
๑๒) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการของส่วนราชการ/ หน่วยงานรัฐ(Function) ในการจัดสรรงบประมาณให้อยู่ภายใต้แผน บูรณาการพื้นที่ระดับภาค กับแผนบูรณาการรายสาขา และ/หรือแผนของ ส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (ตามแผน Function)	๓.๖๐	ดี
๑๓) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณ	๓.๕๓	ดี

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และแผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)		
๑๔) ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาภาคมีความเชื่อมโยง กับแผนพัฒนาระดับนโยบาย สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความ ต้องการของพื้นที่	๓.๘๔	ดี
๑๕) แผนปฏิบัติการภาค แผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงาน ของ รัฐ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและบูรณาการการพัฒนาร่วมกัน ใน ลักษณะห่วงโซ่มูลค่า	๓.๗๕	ดี

ตารางที่ ๗ - ๒ การติดตามประเมินผล

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	การตีความ
การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล รูปแบบการติดตามประเมินผล		
๑) หน่วยงานของท่านมีการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การวางแผนในการดำเนินโครงการ	๓.๘๖	ดี
๒) หน่วยงานของท่านมีความชัดเจนของการกำกับติดตามประเมินผล เช่น การกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ทำการประเมิน	๓.๙๒	ดี
๓) ความเหมาะสมของของตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ประเมินผล	๓.๘๒	ดี
๔) การมีหน่วยงานอิสระ หรือสถาบันการศึกษาร่วมในการติดตามประเมินผล	๓.๔๓	ดี
ทรัพยากรในการติดตามประเมินผล		
๕) หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการติดตามประเมินผลอย่างเหมาะสม	๓.๕๙	ดี
๖) ระยะเวลาที่ใช้ในการติดตามประเมินผลจริง มีความเหมาะสม	๓.๖๓	ดี
๗) บุคลากรที่ใช้ในการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสม	๓.๖๐	ดี
๘) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการในการติดตามประเมินผล	๓.๖๖	ดี
กลไก วิธีการ ในการติดตามประเมินผล ในทางปฏิบัติ		
๙) รูปแบบการติดตามประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการ	๓.๗๔	ดี
๑๐) การดำเนินการตามกรอบการติดตามประเมินผลได้อย่างครบถ้วน	๓.๗๒	ดี
๑๑) การได้รับความร่วมมือ จากผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผล	๓.๗๑	ดี
๑๒) การบูรณาการติดตามประเมินผลร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ	๓.๕๗	ดี
๑๓) การรายงานผลเป็นไปด้วยความเหมาะสม	๓.๗๘	ดี
การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์		
๑๔) หน่วยงานของท่านมีนารายงานผลการประเมินมาถอดบทเรียน ทำเป็นข้อสรุป	๓.๕๓	ดี
๑๕) หน่วยงานของท่านมีการเผยแพร่ผลการติดตามและประเมินผลต่อหน่วยงานอื่นหรือสาธารณะ	๓.๕๖	ดี
๑๖) หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้มีการแสดงข้อคิดเห็นต่อผลการติดตามและประเมินผล	๓.๖๖	ดี
๑๗) หน่วยงานของท่านมีการแจ้งผลการประเมิน/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการ	๓.๕๙	ดี
๑๘) ผลการประเมินถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการโครงการในอนาคต	๓.๗๐	ดี

๒) **คำอธิบายผลการสำรวจ** ในภาพรวมความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาคในระดับดี (คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง ๓.๔๑ – ๔.๒๐) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) **โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่** ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) ได้รับคะแนนเฉลี่ยความเห็นสูงสุด คือ ๓.๘๔ ในขณะที่ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) และความเหมาะสมของโครงสร้างการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นต่อบทบาทการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ได้รับความคิดเห็นในระดับรองลงมา แต่ยังคงถือว่าอยู่ในช่วงระดับดีทั้งสิ้น

(๒) **การจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค** ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาภาค และแผนพัฒนาภาคมีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการชี้นำการพัฒนาเชิงพื้นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยความเห็นสูงสุด (๓.๗๙) จัดอยู่ในระดับดี ส่วนความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำและนำเสนอแผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค ได้รับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำสุด (๓.๔๙) ในหมวดนี้ แต่ยังคงถือว่าอยู่ในช่วงระดับดีทั้งสิ้น

(๓) **การบริหารงบประมาณ** ความจำเป็นที่ต้องมีการจัดสรรงบประมาณแผนงานโครงการพัฒนา (ในพื้นที่ระดับภาค) ของส่วนราชการ/หน่วยงาน (Function) ไว้ภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค ได้รับคะแนนสูงสุด (๓.๗๔) อยู่ในระดับดี ในขณะที่ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณาแผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (Function) ในการจัดสรรงบประมาณให้อยู่ภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค กับแผนบูรณาการรายสาขา และ/หรือแผนของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (ตามแผน Function) ได้รับคะแนนรองลงมา (๓.๖๐) และความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณ ได้รับคะแนนต่ำสุด (๓.๕๓) แต่ยังคงถือว่าอยู่ในช่วงระดับดีทั้งสิ้น

(๔) **ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)** ทั้งสองประเด็นย่อย คือ ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาภาค มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาระดับนโยบาย สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส และความต้องการของพื้นที่ และแผนปฏิบัติการภาค แผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและบูรณาการการพัฒนาาร่วมกันในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ได้รับคะแนนความคิดเห็นใกล้เคียงกัน (๓.๘๔ และ ๓.๗๕) อยู่ในระดับที่ดี

(๕) **การติดตามประเมินผล** ในภาพรวมความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการติดตามประเมินผลในระดับค่อนข้างดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- **การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล รูปแบบการติดตามประเมินผล** ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าหน่วยงานมีความชัดเจนของการกำกับติดตามประเมินผล เช่น การกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ทำการประเมิน มีการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การวางแผนในการดำเนินโครงการ และความเหมาะสมของของตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลา

ที่ประเมินผล ในระดับดี (๓.๕๒, ๓.๘๖ และ ๓.๘๒ ตามลำดับ) ในขณะที่ส่วนการมีหน่วยงานอิสระ หรือสถาบันการศึกษาร่วมในการติดตามประเมินผล ได้รับคะแนนต่ำที่สุด (๓.๔๓) แต่ยังคงถือว่าอยู่ในช่วงระดับดีเช่นกัน

- **ทรัพยากรในการติดตามประเมินผล** ผู้ให้ข้อมูลประเมินว่าการจัดสรรทรัพยากร ระยะเวลา บุคลากรและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ในระดับดี โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๓.๕๙-๓.๖๖ คะแนน

- **กลไก วิธีการ ในการติดตามประเมินผล** ในทางปฏิบัติ ในภาพรวมทุกประเด็นอยู่ในระดับดี โดยการรายงานผลเป็นไปด้วยความเหมาะสมได้รับคะแนนสูงสุด (๓.๗๘) รองลงมาคือ รูปแบบการติดตามประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการ การดำเนินการตามกรอบการติดตามประเมินผลได้อย่างครบถ้วน ส่วนการบูรณาการติดตามประเมินผลร่วมกับหน่วยงานอื่นได้รับคะแนนต่ำสุด (๓.๕๗) แต่ยังคงจัดอยู่ในระดับดีทั้งหมด

- **การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์** เป็นประเด็นที่ได้รับคะแนนความคิดเห็นในระดับที่ต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ เล็กน้อย โดยผลการประเมินถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการกระบวนการโครงการในอนาคต ได้รับคะแนนในระดับดี (๓.๗๐) ส่วนการนำรายงานผลการประเมินมาถอดบทเรียน ทำเป็นข้อสรุป ได้รับคะแนนต่ำสุด (๓.๕๓) แต่ยังคงอยู่ในระดับดีเช่นกัน

๓) **สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ** ที่ปรึกษาฯ ได้รวบรวมข้อเสนอปัญหา อุปสรรคที่ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุงในรายละเอียดของกระบวนการ ที่สำคัญได้แก่

(๑) **ด้านการจัดทำแผนฯ**

- ควรมีการจัดประชุมชี้แจงข้อกำหนดของแผนงานโครงการให้ชัดเจน ควบคู่กับการขยายระยะเวลาในการจัดทำแผนงานโครงการ เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่สามารถจัดทำแผนงานโครงการร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มขึ้น

(๒) **ด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่**

- ควรจัดตั้งกรอบเงินงบประมาณให้กับแผนบูรณาการภาค เนื่องจากปัจจุบันแผนบูรณาการภาคไม่มีการตั้งงบประมาณไว้ให้ หน่วยงาน Function ที่เสนอแผนงานโครงการผ่านแผนบูรณาการภาค ต้องใช้กรอบเงินงบประมาณของหน่วยงานเอง ส่งผลให้หน่วยงานดังกล่าวไม่สนใจที่จะเสนอแผนงานโครงการเพื่อให้เกิดการเติมเต็มการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะห่วงโซ่มูลค่า หรือบางหน่วยงานมีแผนตามห่วงโซ่มูลค่าไม่เสนอของงบประมาณ ทำให้แผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการภาคขาดความสมบูรณ์ของห่วงโซ่มูลค่า

- ปัญหาความซ้ำซ้อน และความไม่ชัดเจนในหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติ เนื่องจากหลายหน่วยงานขอตั้งงบประมาณแผนงานโครงการเพื่อดำเนินงานภารกิจของแต่ละหน่วยงานไว้ในงบบูรณาการภาค งบของ Function และงบกลุ่มจังหวัด/จังหวัด

- เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณยังคงเป็นรูปแบบงบประมาณ function ในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง ในขณะที่ยังขาดความชัดเจนหลักเกณฑ์ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ระหว่างงบประมาณของ Function ที่ขอตั้งงบประมาณตามปกติ กับงบ Function ที่ขอตั้งภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค รวมทั้งการปรับลด/ไม่ได้รับการจัดสรรเงิน งบประมาณสำหรับแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค ทำให้การจัดทำแผนงานโครงการ ของหน่วยงานในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าของหน่วยงานขาดความสมบูรณ์ จึงควรทบทวนปรับเกณฑ์วิธีการจัดสรร งบประมาณ Function โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นสำคัญ

- ควรปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดความคล่องตัว เนื่องจาก ระเบียบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

(๓) ด้านการบูรณาการ ได้แก่

- เนื่องจากการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการของหน่วยงานเป็นลักษณะต่างคน ต่างทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้แผนงานโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามห่วงโซ่ คุณค่า รวมทั้งขาดมิติการเชื่อมโยงผลลัพธ์ให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่อย่างแท้จริง

ดังนั้น หน่วยงานที่จัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการในแต่ละยุทธศาสตร์ฯ ควรมีการระดมความคิดเห็น/แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลัก มีการกำหนด เป้าหมายเฉพาะให้ชัดเจน และหน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานโครงการรองรับกิจกรรมในแต่ละ ห่วงโซ่

- หลายหน่วยงานยังไม่เข้าใจการจัดทำแผนงานโครงการในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า และหัวหน้าส่วนราชการไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำแผนโครงการในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งบุคลากร ในหน่วยงานยังไม่สามารถเขียนโครงการในลักษณะบูรณาการได้อย่างชัดเจน อาจเป็นเพราะขาดความเข้าใจ ในกระบวนการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ ยังไม่มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดความสำเร็จให้หน่วยปฏิบัติ ได้รับรู้อย่างชัดเจน ทำให้บางโครงการซึ่งเป็นโครงการที่ดีไม่ได้รับการพิจารณา จึงควรมีการอบรมความรู้และ สร้างความเข้าใจในการเขียนโครงการในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า รวมทั้งสร้างการรับรู้ตัวชี้วัดและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวชี้วัดความสำเร็จ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการภาคมีความ เชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า และสามารถตอบสนองตัวชี้วัดความสำเร็จเดียวกัน

(๔) การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่

- ข้อเสนอแผนงานโครงการของส่วนราชการในพื้นที่ ซึ่งมีความเข้าใจ ในยุทธศาสตร์และบริบทการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดเท่าที่ควร เนื่องจากแผนงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการภาค เป็นโครงการขนาดใหญ่ ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวน มากซึ่งต้องใช้จ่ายจากกรอบเงินงบประมาณของหน่วยงาน ทำให้ต้นสังกัดไม่ให้การสนับสนุนข้อเสนอแผนงาน โครงการ จึงควรมีการจัดตั้งงบประมาณให้กับแผนบูรณาการภาค

- ควรสร้างการรับรู้และสนับสนุนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาภาค และแผนปฏิบัติการภาค เพื่อให้สามารถตอบโจทย์บริบทของพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม
- ควรมีหน่วยงานกลางที่มีภารกิจหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรง ที่มีความเข้าใจยุทธศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงปัญหาความต้องการของพื้นที่ได้จริง และตอบสนองต่อแผนการพัฒนาภาคได้อย่างจริงจัง
- เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดทำแผนงานโครงการในพื้นที่โดยมีการขอรับการจัดสรรงบประมาณหลายช่องทาง รวมทั้งในบางพื้นที่ เช่น จังหวัดภาคใต้ชายแดนมีการสั่งการจากหน่วยงานบังคับบัญชาหลายหน่วย (ซึ่งมีทั้งส่วนหน้าฯ และศรภ.๗) ดังนั้น หน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนกลางต่าง ๆ ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และกำหนดขอบเขตการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และทำให้การพัฒนาพื้นที่ภาคบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๕) ด้านเจ้าหน้าที่

- จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีปริมาณไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ผู้ประสานงานกับผู้ปฏิบัติงานไม่ได้เป็นคนเดียวกัน ทำให้ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน รวมทั้งคณะทำงานมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคที่เป็นผู้ขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ ไม่ได้มีส่วนร่วมในเชิงนโยบายอย่างแท้จริง ทำให้การจัดทำและดำเนินแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาคไม่ดีเท่าที่ควร

(๖) ด้านการติดตามประเมินผล

- ผู้รับผิดชอบโครงการจะไม่คำนึงถึงเป้าหมายของการพัฒนาภาคที่กำหนดไว้ รวมทั้งยังไม่ได้คำนึงปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินโครงการ ทำให้แผนงานโครงการไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาภาค
- ขาดความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลในการติดตามประเมินผล ทำให้การติดตามข้อมูลได้น้อย รวมทั้งยังไม่มี การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอย่างชัดเจน
- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการติดตามมีน้อย บางท่านต้องรับผิดชอบติดตามการประเมินหลายด้าน รวมทั้งไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลและการวิเคราะห์งาน เพื่อนำมาปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป
- เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ รูปแบบ วิธีการ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึงข้อมูลไม่เพียงพอ ทำให้ได้รับข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วน ส่งผลให้ไม่สามารถจัดเก็บและบริหารจัดการฐานอย่างเป็นระบบ ไม่มีการจัดทำฐานข้อมูล และ Bigdata รองรับการบริหารวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งขาดการบูรณาการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลจากคลังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัด สรุปผลการสำรวจจากกลุ่มเป้าหมายผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัดจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๔๔๕ ราย ดังนี้

ผลสำรวจ เป็นไปตามตารางที่ ๗ - ๓ ซึ่งประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) ด้านโครงสร้างการบริหารงาน (๒) การจัดทำแผน (๓) การบริหารงบประมาณ (๔) ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และแผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base) (๕) การติดตามประเมินผล และ (๖) การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค

ตารางที่ ๗ - ๓ ผลการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น (จังหวัด กลุ่มจังหวัด)
โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

๑. การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการ ของกลุ่มจังหวัด

โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่

๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ
คณะกรรมการบริหารงานกลุ่ม
จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ภ.)

๒) ความเหมาะสมของโครงสร้างและ
บทบาทของสำนักงาน OSM

๓) ความเหมาะสมของโครงสร้างของ
สำนักงานจังหวัดกับบทบาทความ
รับผิดชอบ

๔) ความเหมาะสมของโครงสร้าง การ
ปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นต่อ

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
๔.๐๙	๔.๐๘	๓.๖๖	๔.๕๐	๓.๗๐	๓.๗๐	๔.๐๘	๓.๘๙	๓.๗๑	๔.๑๐	ภาพรวมระดับดี (๔.๑๐) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๕๐) และภาคตะวันออก มีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๖๖)
๓.๘๓	๔.๐๘	๓.๕๗	๔.๒๗	๓.๙๐	๓.๙๐	๔.๑๑	๓.๘๙	๓.๖๕	๓.๙๙	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๙) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๗) และภาคตะวันออก มีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๕๗)
๔.๐๓	๓.๙๘	๓.๘๔	๔.๓๒	๓.๖๐	๓.๖๐	๔.๑๗	๓.๘๙	๓.๗๑	๔.๐๗	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๒) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และภาคเหนือตอนบนมีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๖๐)
๓.๖๓	๓.๘๑	๓.๗๐	๔.๒๒	๓.๑๐	๓.๑๐	๓.๘๗	๓.๘๙	๓.๔๗	๓.๘๔	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๔) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

บทบาทการขับเคลื่อนการพัฒนา
เชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัดและ
จังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

๕) ความคล่องตัวของหน่วยงาน ต่าง
ๆ ในพื้นที่ สำนักงานจังหวัด และ
OSM ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนา
ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและ
แผนพัฒนาจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และ
แผนปฏิบัติราชการ ของกลุ่มจังหวัด
ประจำปีงบประมาณ

๖) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดมีขอบเขต
และบทบาทที่ชัดเจนในการเพิ่ม
ศักยภาพและขีดความสามารถ ใน
แข่งขันของกลุ่มจังหวัด

๗) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
										มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๒) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบนมีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๑๐)
๓.๗๓	๓.๘๐	๓.๕๙	๔.๑๑	๓.๕๐	๓.๕๐	๓.๘๘	๓.๗๘	๓.๖๕	๓.๘๒	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๒) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๑) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๕๐)
๓.๙๙	๓.๙๘	๓.๘๒	๔.๔๑	๓.๘๐	๓.๘๐	๓.๙๕	๔.๐๐	๓.๗๖	๔.๐๔	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๔) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๔๑) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบนมีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๘๐)
๔.๐๔	๓.๙๔	๓.๘๔	๔.๓๑	๓.๘๐	๓.๘๐	๓.๙๓	๓.๘๙	๓.๗๑	๔.๐๑	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๑) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๑) และภาคใต้ชายแดน มี

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
											คะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๗๑)
๘) การมีส่วนร่วมของภาคส่วน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ใน กระบวนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม จังหวัดและแผนปฏิบัติการกลุ่ม จังหวัด	๓.๗๖	๓.๙๑	๓.๘๔	๔.๒๕	๓.๖๐	๓.๖๐	๓.๙๓	๔.๐๐	๓.๕๙	๓.๙๒	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๒) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๕) และภาคใต้ชายแดน มีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๕๙)
๙) กลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่ม จังหวัด สอดคล้องเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีของจังหวัด และแผนระดับ ท้องถิ่นในลักษณะ One Plan	๓.๙๗	๓.๘๙	๓.๘๔	๔.๒๖	๓.๗๐	๓.๗๐	๓.๘๙	๓.๘๙	๓.๔๑	๓.๙๔	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๔) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๖) และภาคใต้ชายแดน มี คะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๔๑)
๑๐) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และ วิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการ กลุ่ม จังหวัด	๓.๙๑	๓.๙๘	๓.๗๕	๔.๒๕	๓.๗๐	๓.๗๐	๓.๙๙	๓.๘๙	๓.๖๕	๓.๙๘	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๘) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๕) และภาคใต้ชายแดน มี คะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๖๕)
๑๑) ความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำ แผนปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด	๓.๘๙	๓.๗๕	๓.๓๙	๔.๐๘	๓.๑๐	๓.๑๐	๓.๗๒	๓.๘๙	๓.๔๑	๓.๗๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๗) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๐๘) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างและภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๑๐)

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
๑๒) ความเหมาะสมของระยะเวลา ในการประสานการขับเคลื่อนแผน ระหว่างส่วนราชการและหน่วยงาน ของรัฐในส่วนภูมิภาค และส่วน ท้องถิ่น	๓.๖๓	๓.๖๙	๓.๓๙	๔.๑๖	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๕	๓.๘๙	๓.๐๖	๓.๖๙	ภาพรวมระดับดี (๓.๖๙) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๖) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างและภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๑๓) ความชัดเจนของเกณฑ์การ พิจารณาแผนงานโครงการและ งบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ของกลุ่ม จังหวัดและจังหวัด รวมทั้งการโอน เปลี่ยนแปลงโครงการและ งบประมาณฯ	๓.๙๙	๓.๘๔	๓.๕๙	๔.๑๙	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๙๒	๔.๐๐	๓.๕๓	๓.๘๙	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๙) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๙) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างและภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๔๐)
การบริหารงบประมาณ											
๑๔) ความเหมาะสมของกรอบ งบประมาณในการขับเคลื่อน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	๓.๖๗	๓.๗๒	๓.๔๕	๔.๒๔	๓.๒๐	๓.๒๐	๓.๗๖	๓.๘๙	๓.๑๘	๓.๗๘	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๘) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๔) และภาคใต้ชายแดน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๑๘)
๑๕) ความชัดเจนของเกณฑ์การ พิจารณาแผนงานโครงการ ของ ส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (Function) ในการจัดสรร	๓.๖๐	๓.๗๗	๓.๔๘	๔.๑๔	๒.๙๐	๒.๙๐	๓.๗๕	๓.๘๙	๓.๒๙	๓.๗๔	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๔) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๔) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

งบประมาณให้อยู่ภายใต้แผนบูรณาการพื้นที่ระดับภาค กับแผนบูรณาการรายสาขา และ/หรือแผนของส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ (ตามแผน Function)

๑๖) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณกลุ่มจังหวัด

๑๗) การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด/จังหวัด และส่วนท้องถิ่น

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
										ตอนล่างและภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๒.๙๐)
๓.๘๙	๓.๗๘	๓.๕๒	๔.๓๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๘๗	๓.๘๙	๓.๔๑	๓.๘๖	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๖) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๐) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบนมีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๔๐)
๓.๔๗	๓.๗๐	๓.๔๓	๔.๑๓	๒.๘๐	๒.๘๐	๓.๗๑	๓.๘๙	๓.๑๒	๓.๖๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๖๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๓) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๒.๘๐)

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

- ๑) การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม
- ๒) โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการของจังหวัดมีการเชื่อมโยงและบูรณาการกัน ในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า

กลาง	ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง		
๔.๐๐	๓.๘๔	๓.๕๗	๔.๔๗	๓.๖๐	๓.๖๐	๓.๙๓	๔.๑๑	๓.๔๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๘) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๔๗) และภาคใต้ชายแดน มีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๔๗)
๓.๙๙	๓.๘๖	๓.๗๕	๔.๒๗	๓.๓๐	๓.๓๐	๓.๙๑	๔.๑๑	๓.๔๑	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๒) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๗) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนบนมีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๓๐)

ส่วนที่ ๒ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการราชการจังหวัด

โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่

- ๑) ความเหมาะสมขององค์ประกอบ
คณะกรรมการบริหารงานจังหวัด
แบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)
- ๒) ความเหมาะสมของโครงสร้าง
ของสำนักงานจังหวัดกับบทบาท
ความรับผิดชอบ
- ๓) ความเหมาะสมของโครงสร้างการ
ปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
ตอบสนองการขับเคลื่อนการพัฒนา
เชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัดและ
จังหวัด ภายใต้กลไก กบภ.

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
๓.๕๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	NA	๔.๐๗	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๓.๕๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	NA	๔.๐๗	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๔.๐๐	๓.๗๕	๔.๕๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๙๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๓) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
											(๓.๐๐)
๔) ความคล่องตัวของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ สำนักงานจังหวัด และ OSM ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๓๓	NA	๓.๙๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๓) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๕) แผนพัฒนาจังหวัดมีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในแข่งขันของจังหวัด	๔.๐๐	๓.๗๕	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	NA	๓.๙๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๓) : ทุกภาคมีคะแนนเท่ากันที่ระดับดี (๔.๐๐) ยกเว้นภาคกลางตอนล่างเท่านั้นที่มีคะแนนต่ำกว่าภาคอื่นที่ ๓.๗๕ โดยยังคงระดับดี
๖) ความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาจังหวัด	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๓๓	NA	๔.๑๓	ภาพรวมระดับดี (๔.๑๓) : ภาคตะวันออกและภาคใต้ มีคะแนนระดับดีมาก (๔.๕๐ และ ๔.๓๓ ตามลำดับ) และภาคอื่นๆ มีคะแนนรองลงมา ระดับดี (๔.๐๐)
๗) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๖๗	NA	๔.๐๗	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคเหนือตอนบน มีคะแนน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
แผนปฏิบัติการจังหวัด											สูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และ ภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนน ต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๘) กลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติราชการประจำปี งบประมาณของจังหวัดมีสอดคล้อง เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติการภาค แผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติราชการประจำปีของ จังหวัด และแผนระดับท้องถิ่น ในลักษณะ One Plan	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๗	NA	๔.๐๐	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๐) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๙) ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และ วิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการจังหวัด	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๖๗	NA	๔.๐๗	ภาพรวมระดับดี (๔.๐๗) : ภาค ตะวันออก มีคะแนนสูงสุด ระดับ ดีมาก (๔.๕๐) และภาคเหนือ ตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับ พอใช้ (๓.๐๐)
๑๐)ความเหมาะสมของระยะเวลา และ ขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการ จังหวัด	๓.๕๐	๓.๕๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๖๐	ภาพรวมระดับดี (๓.๖๐) : ภาค ตะวันออก มีคะแนนสูงสุด ระดับ ดีมาก (๔.๕๐) และภาคเหนือ ตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับ ต้องปรับปรุง (๒.๐๐)
๑๑)ความเหมาะสมของระยะเวลาใน การประสานการขับเคลื่อนแผน	๓.๕๐	๓.๗๕	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๕๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๕๓) : ภาค ตะวันออกและภาค

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
ระหว่างส่วนราชการและหน่วยงาน ของรัฐในส่วนภูมิภาค และส่วน ท้องถิ่น											ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๐๐) และภาคเหนือตอนบน มีคะแนน ต่ำสุด ระดับต้องปรับปรุง (๒.๐๐)
๑๒) ความชัดเจนของเกณฑ์การพิจารณา แผนงานโครงการและงบประมาณ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณของจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ และงบประมาณ	๔.๐๐	๓.๗๕	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๖๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๖๗) : ภาค ตะวันออกและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๐๐) และภาคเหนือตอนบน มีคะแนน ต่ำสุด ระดับต้องปรับปรุง (๒.๐๐)
การบริหารงบประมาณ											
๑๓) ความเหมาะสมของกรอบวงเงิน งบประมาณในการขับเคลื่อน แผนพัฒนาจังหวัด	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๓๓	NA	๓.๘๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๗) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) ขณะที่ภาคเหนือ ตอนล่างและภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๑๔) ความเหมาะสมของเกณฑ์การ จัดสรรวงเงินงบประมาณให้ แต่ละจังหวัด	๓.๕๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๗๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๓) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
											(๕.๐๐) ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและภาคเหนือตอนล่างมีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๑๕) ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณจังหวัด	๓.๕๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๗๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๓) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับต้องปรับปรุง (๒.๐๐)
๑๖) การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด งบประมาณจังหวัด และส่วนท้องถิ่น	๓.๕๐	๓.๗๕	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๖๗	NA	๓.๖๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๖๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับต้องปรับปรุง (๒.๐๐)
ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ แผนกระทรวง/กรม หรือแผนรายสาขา (Function Base) และแผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)											
๑) การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัด	๔.๐๐	๓.๗๕	๔.๕๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๓๓	NA	๓.๘๐	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๐) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

- ในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับ
ศักยภาพ โอกาส สามารถตอบสนอง
ความต้องการและแก้ไขปัญหาของ
พื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนา
ต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนา
ประเทศได้อย่างเหมาะสม
- ๒) โครงการภายใต้แผนปฏิรูปราชการของ
จังหวัดมีการเชื่อมโยงและบูรณาการ
กันในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
										มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) ขณะที่ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๓.๕๐	๔.๒๕	๔.๕๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๓๓	NA	๓.๘๐	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๐) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๕.๐๐) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับต้อง ปรับปรุง (๒.๐๐)

ส่วนที่ ๓ การติดตามประเมินผล

การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล

- ๑) หน่วยงานของท่านมีการกำหนด
วิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การ
วางแผนในการดำเนินโครงการ
- ๒) หน่วยงานของท่านมีความชัดเจนของ
การกำกับติดตามประเมินผล เช่น
การกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การ
ประเมิน และระยะเวลาที่ทำการ
ประเมิน
- ๓) ความเหมาะสมของของตัวชี้วัด
เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่
ประเมินผล

กลาง	ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง		
๓.๙๐	๓.๙๐	๓.๗๔	๔.๔๗	๓.๒๗	๓.๗๕	๓.๘๘	๓.๙๑	๓.๕๙	๓.๙๘
๓.๙๑	๓.๙๑	๓.๘๙	๔.๒๒	๓.๐๐	๓.๗๑	๓.๙๖	๔.๐๐	๓.๖๕	๓.๙๕
๓.๙๒	๓.๘๘	๓.๖๗	๔.๓๖	๓.๐๙	๓.๖๔	๓.๘๙	๓.๙๑	๓.๕๓	๓.๙๓

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
๔) การมีหน่วยงานอิสระ หรือ สถาบันการศึกษาร่วมในการ ติดตามประเมินผล	๓.๘๓	๓.๖๒	๓.๖๑	๔.๐๖	๒.๘๒	๓.๓๖	๓.๗๐	๓.๖๔	๓.๕๙	๓.๗๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๘) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๐๖) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับ พอใช้ (๒.๘๒)
ทรัพยากรในการติดตามประเมินผล											
๕) หน่วยงานของท่านมีการจัดสรร ทรัพยากรเพื่อการติดตาม ประเมินผลอย่างเหมาะสม	๓.๗๗	๓.๖๐	๓.๔๑	๔.๒๐	๓.๑๘	๓.๒๕	๓.๖๒	๓.๖๔	๓.๕๓	๓.๗๒	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๒) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๒๐) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับ พอใช้ (๓.๑๘)
๖) ระยะเวลาที่มีการใช้ในการติดตาม ประเมินผลจริงมีความเหมาะสม	๓.๗๗	๓.๖๙	๓.๕๙	๔.๒๑	๓.๑๘	๓.๒๕	๓.๖๘	๓.๖๔	๓.๖๕	๓.๗๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๗) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๑) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๑๘)
๗) บุคลากรที่ใช้ในการติดตาม ประเมินผลมีความเหมาะสม	๓.๘๗	๓.๗๔	๓.๖๑	๔.๒๘	๓.๐๐	๓.๔๖	๓.๘๓	๓.๕๕	๓.๔๗	๓.๘๔	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๔) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
											(๔.๒๘) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๘) การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ผู้ ดำเนินโครงการในการติดตาม ประเมินผล	๓.๙๒	๓.๘๒	๓.๗๘	๔.๓๒	๓.๐๙	๓.๓๙	๓.๘๐	๓.๖๔	๓.๗๑	๓.๙๐	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๐) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๒) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๙)
กลไก วิธีการในการติดตามประเมินผลในทาง ปฏิบัติ											
๙) รูปแบบการติดตามประเมินผลมี ความสอดคล้องกับแผนงานและ โครงการ	๓.๗๙	๓.๘๔	๓.๗๖	๔.๔๒	๓.๑๘	๓.๖๘	๓.๘๔	๓.๘๒	๓.๖๕	๓.๙๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๓) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๔๒) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๑๘)
๑๐) การดำเนินการตามกรอบการ ติดตามประเมินผลได้อย่างครบถ้วน	๓.๘๑	๓.๘๔	๓.๘๐	๔.๒๔	๓.๑๘	๓.๖๔	๓.๘๒	๓.๘๒	๓.๗๑	๓.๘๙	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๙) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
๑๑)การได้รับความร่วมมือจากผู้ให้ ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องในการติดตาม ประเมินผล											(๔.๒๔) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๑๘)
	๓.๙๙	๓.๙๖	๓.๘๓	๔.๓๒	๓.๓๖	๓.๖๔	๓.๘๗	๓.๘๒	๓.๗๖	๓.๙๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๗) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๒) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๓๖)
	๓.๖๘	๓.๘๘	๓.๗๒	๔.๒๕	๓.๐๙	๓.๕๔	๓.๗๙	๓.๘๒	๓.๘๒	๓.๘๕	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๕) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๕) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๙)
๑๒)การบูรณาการติดตามประเมินผล ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ											
การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ ประโยชน์											
๑๓)หน่วยงานของท่านมีการนำรายงานผล การประเมินมาถอดบทเรียน ทำเป็น ข้อสรุป	๓.๙๑	๓.๔๑	๓.๖๓	๔.๓๐	๒.๙๑	๓.๔๓	๓.๘๐	๓.๖๔	๓.๕๓	๓.๘๐	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๐) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๐) และภาค

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

	กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
	ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
											ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๒.๙๑)
๑๔) หน่วยงานของท่านมีการเผยแพร่ผล การติดตามและประเมินผลต่อ หน่วยงานอื่น หรือ สาธารณะ	๓.๗๘	๓.๕๖	๓.๗๖	๔.๑๕	๓.๐๐	๓.๕๐	๓.๘๒	๓.๔๕	๓.๕๙	๓.๗๘	ภาพรวมระดับดี (๓.๗๘) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๕) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับ พอใช้ (๓.๐๐)
๑๕) หน่วยงานของท่านเปิดโอกาส ให้มีการแสดงข้อคิดเห็นต่อผลการ ติดตามและประเมินผล	๓.๘๗	๓.๗๔	๓.๘๐	๔.๓๓	๓.๐๙	๓.๕๔	๓.๙๑	๓.๗๓	๓.๕๙	๓.๙๑	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๑) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๓) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๙)
๑๖) หน่วยงานของท่านมีการแจ้งผล การประเมิน/หรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้รับผลการประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง โครงการ	๓.๘๗	๓.๕๔	๓.๖๗	๔.๒๕	๒.๙๑	๓.๔๖	๓.๘๗	๓.๘๒	๓.๗๑	๓.๘๓	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๓) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๒๕) และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๒.๙๑)
๑๗) ผลการประเมินถูกนำมาใช้ ประโยชน์ในการดำเนิน	๓.๙๐	๓.๘๑	๓.๗๘	๔.๓๙	๓.๐๐	๓.๕๔	๓.๙๒	๓.๙๑	๓.๗๑	๓.๙๔	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๔) : ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

กระบวนการโครงการ
ในอนาคต

การขับเคลื่อนแผนการพัฒนาภาค

- ๑) หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมใน
กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค
และแผนปฏิบัติการภาค
- ๒) ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคแต่
ละภาคมีความสอดคล้องกับศักยภาพ
และโอกาสของพื้นที่
- ๓) แผนบูรณาการภาคกับแผนบูรณาการ
รายสาขาอื่นๆ มีความซับซ้อนและ
เป็นปัญหาในทางปฏิบัติการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาและการติดตาม
ประเมินผลสัมฤทธิ์

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
										มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๙) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)
๓.๔๒	๓.๔๐	๓.๖๓	๔.๓๕	๒.๗๓	๓.๑๑	๓.๕๕	๓.๔๕	๓.๕๓	๓.๖๖	ภาพรวมระดับดี (๓.๖๖) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๕) และภาคเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับต้องปรับปรุง (๒.๗๓)
๓.๘๑	๓.๖๖	๓.๖๓	๔.๑๖	๓.๔๕	๓.๓๙	๓.๗๙	๓.๘๒	๓.๖๕	๓.๘๑	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๑) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๖) และภาคเหนือตอนบน มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๓๙)
๓.๖๕	๓.๗๒	๓.๕๗	๔.๓๓	๓.๒๗	๓.๓๙	๓.๗๐	๓.๗๓	๓.๕๓	๓.๘๐	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๐) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๓) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๒๗)

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

๔) ควรมีการนำแผนพัฒนาภาคเป็น
กรอบในการจัดทำแผนพัฒนาและ
แผนงานโครงการ

๕) พื้นที่กลุ่มจังหวัดและจังหวัดได้รับ
ประโยชน์จากการดำเนินแผนงาน
โครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค

กลาง		ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ		เหนือ		ใต้		รวม	การตีความ
ตอนบน	ตอนล่าง		ตอนบน	ตอนล่าง	ตอนบน	ตอนล่าง	ใต้	ชายแดน		
๔.๐๑	๓.๘๕	๓.๘๓	๔.๑๙	๓.๔๕	๓.๖๔	๓.๙๒	๔.๐๙	๓.๖๕	๓.๙๕	ภาพรวมระดับดี (๓.๙๕) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดี (๔.๑๙) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับดี (๓.๔๕)
๓.๙๖	๓.๗๘	๓.๔๘	๔.๓๒	๓.๐๐	๓.๕๔	๓.๗๖	๓.๘๒	๓.๕๓	๓.๘๗	ภาพรวมระดับดี (๓.๘๗) : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีคะแนนสูงสุด ระดับดีมาก (๔.๓๒) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีคะแนนต่ำสุด ระดับพอใช้ (๓.๐๐)

๕) **คำอธิบายผลการสำรวจ** จากผลการสำรวจผลการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็น (จังหวัดกลุ่มจังหวัด) มีข้อที่น่าสนใจ ดังนี้

ในภาพรวมมีการจัดกลุ่มของจังหวัดเป็นจำนวน ๙ กลุ่ม เพื่อให้จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มไม่น้อยจนเกินไป (หากมีการจัดตามกลุ่ม ๑๘ กลุ่ม อาจมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในบางกลุ่มมีจำนวนน้อยมาก) ประกอบด้วย ๑) กลุ่มจังหวัดในภาคกลางตอนบน ๒) กลุ่มจังหวัดในภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออก กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบน กลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มจังหวัดในภาคใต้ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยจากการประมวลผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัดในระดับที่ดี อย่างไรก็ตาม จากการประเมินในภาพรวมรายกลุ่มจังหวัด พบว่า กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบน มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าภาคอื่น ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) **โครงสร้างการบริหารงานเชิงพื้นที่** ความเหมาะสมขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ภ.) และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ได้รับคะแนนเฉลี่ยความเห็นสูงสุด จัดอยู่ในระดับดี เช่นเดียวกับความเหมาะสมของโครงสร้างของสำนักงานจังหวัดกับบทบาทความรับผิดชอบที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยในระดับดี และประเด็นความคล่องตัวของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ สำนักงานจังหวัด และ OSM ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดเป็นข้อที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่ยังคงจัดอยู่ในเกณฑ์ดี ในมุมมองของกลุ่มจังหวัด กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีคะแนนที่น้อยที่สุดอยู่ในระดับพอใช้

(๒) **การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด** มีขอบเขตและบทบาทที่ชัดเจนในการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในแข่งขันของกลุ่มจังหวัดได้รับคะแนนเฉลี่ยความเห็นสูงสุด (๔.๐๔) จัดอยู่ในระดับดี และความเหมาะสมของระยะเวลาในการประสานการขับเคลื่อนแผนระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ได้รับคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำสุดในหมวดนี้ (๓.๖๙) ซึ่งจัดอยู่ในระดับดีเช่นกัน และกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีคะแนนที่น้อยที่สุดแต่ยังคงอยู่ในระดับดี สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาจังหวัดเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กล่าวคือความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประเด็นความเหมาะสมขององค์ประกอบแผนพัฒนาจังหวัดได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (๔.๑๓) และความเหมาะสมของระยะเวลา และขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการจังหวัดได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (๓.๖๐)

(๓) **การบริหารงบประมาณ** ความคล่องตัวในการบริหาร/เบิกจ่ายงบประมาณกลุ่มจังหวัด เป็นประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงสุด (๓.๘๖) ในระดับดี ในขณะที่การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด จังหวัด และส่วนท้องถิ่น ได้รับคะแนนต่ำสุด (๓.๖๗) ในระดับดี และกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีคะแนนที่น้อยที่สุดในระดับพอใช้ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนั้น

มีความแตกต่างในประเด็นที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือความเหมาะสมของกรอบงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด (๓.๘๗) แต่การบูรณาการงบประมาณระหว่างงบประมาณส่วนกลาง งบประมาณกลุ่มจังหวัด/จังหวัด และส่วนท้องถิ่น ได้รับคะแนนต่ำสุดเช่นเดียวกับการจัดทำแผนกลุ่มจังหวัด (๓.๖๗)

(๔) **ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และแผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base)** ทั้งสองประเด็นย่อย คือ การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการของจังหวัดมีการเชื่อมโยงและบูรณาการกันในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ได้รับคะแนนความคิดเห็นใกล้เคียงกัน และคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงระดับสูง (๓.๙๘ และ ๓.๙๒ ตามลำดับ) ความคิดเห็นต่อการทำแผนพัฒนาจังหวัดในด้านความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายการพัฒนาประเทศ (Agenda Base) แผนกระทรวง/กรมหรือแผนรายสาขา (Function Base) และ แผนพัฒนาในพื้นที่ (Area Base) การกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดในช่วง ๕ ปี มีความสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการของจังหวัดมีการเชื่อมโยงและบูรณาการกันในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า ได้รับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากันในช่วงระดับดี (๓.๘๐) แต่คะแนนเฉลี่ยมีค่าต่ำกว่าความคิดเห็นต่อการทำแผนกลุ่มจังหวัดเล็กน้อย

(๕) **การติดตามประเมินผล** ในภาพรวมความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการติดตามประเมินผลในระดับค่อนข้างดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- **การกำหนดกรอบการติดตามประเมินผล รูปแบบการติดตามประเมินผล** ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าหน่วยงานมีความชัดเจนของการกำกับติดตามประเมินผล เช่น การกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ทำการประเมิน มีการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การวางแผนในการดำเนินโครงการ และความเหมาะสมของตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมิน และระยะเวลาที่ประเมินผล ส่วนการมีหน่วยงานอิสระ หรือสถาบันการศึกษามาร่วมในการติดตามประเมินผลได้คะแนนต่ำสุดในประเด็นนี้ แต่ยังอยู่ในระดับดี (๓.๗๓) ส่วนการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลตั้งแต่การวางแผนในการดำเนินโครงการเป็นข้อที่ในระดับคะแนนสูงสุด (๓.๙๘)

- **ทรัพยากรในการติดตามประเมินผล** ผู้ให้ข้อมูลประเมินว่าการจัดสรรทรัพยากร ระยะเวลา บุคลากรและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง อยู่ในระดับดี โดยข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือการมีส่วนร่วมของหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการในการติดตามประเมินผล (๓.๙๐)

- **กลไก วิธีการ ในการติดตามประเมินผลในทางปฏิบัติ** ในภาพรวมทุกประเด็นประกอบด้วย รูปแบบการติดตามประเมินผลมีความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการ การดำเนินการตามกรอบการติดตามประเมินผลได้อย่างครบถ้วน การได้รับความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องในการ

ติดตามประเมินผล การบูรณาการติดตามประเมินผลร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับดี โดยการได้รับความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลได้รับคะแนนสูงสุด (๓.๙๗)

- **การนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์** ในทุกประเด็นมีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ผลการประเมินถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการโครงการในอนาคต ได้รับคะแนนสูงสุด (๓.๙๔) ส่วนหน่วยงานของท่านมีการเผยแพร่ผลการติดตามและประเมินผลต่อหน่วยงานอื่น หรือสาธารณะ ได้รับคะแนนต่ำสุด (๓.๗๘) แต่ยังคงอยู่ในระดับดี

(๖) **การขับเคลื่อนแผนการพัฒนาภาค** เป็นการสอบถามการมีส่วนร่วมและความ สอดคล้องของหน่วยงานในการบูรณาการการดำเนินการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัดที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาภาค พบว่า ในส่วนนี้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี แต่มีคะแนนน้อยกว่าส่วนอื่น ๆ โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุด ระดับดี คือ ควรมีการนำแผนพัฒนาภาคเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนงานโครงการ (๓.๙๕) และข้อที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาคและแผนปฏิบัติการภาค (๓.๖๖)

(๗) **สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ** จากผลการให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการจัดทำแผนในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่เนื่องจากยังไม่มีผู้ตอบแบบสำรวจบางราย ทั้งในส่วน การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงมีผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น ทั้ง ๓ ครั้ง ได้ให้ข้อคิดเห็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของกระบวนการจัดทำแผน ที่ต้องการให้มีการ แก้ปรับปรุงในรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๗.๑) ด้านโครงสร้างการบริหาร

- เนื่องจากการจัดทำแผนต่าง ๆ ของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำกัด เฉพาะส่วนราชการ ดังนั้น องค์ประกอบในคณะกรรมการ/คณะทำงานภายใต้โครงสร้างการบริหารต่าง ๆ ควร เพิ่มสัดส่วนภาคเอกชน – ประชาสังคมเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น และควรเพิ่มประธานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และประธานสภาเกษตรกร ใน ก.บ.ภ. และ ก.บ.จ. ดังกล่าวด้วย เพื่อให้มีมุมมองในพิจารณาถ่วงถ่วงและการให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการมีความหลากหลายมากขึ้น

(๗.๒) ด้านการจัดทำแผน

- ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างจังหวัดที่เป็นสมาชิกในแต่ละ กลุ่มจังหวัด ประกอบกับการระดมความคิดเห็นในการจัดทำแผนยังมีน้อย ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ในการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการ ส่งผลให้แผนงานโครงการภายใต้งบประมาณกลุ่มจังหวัด ขาดความ เชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกัน ไม่เป็นในทิศทางเดียวกัน และไม่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่

- การทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่ยังเป็นแผนงานของแต่ละจังหวัด ภายในกลุ่มเป็นผู้เสนอของบประมาณ ยังไม่ได้มีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม จังหวัดในกลุ่ม เสนอโครงการแก้ปัญหาเฉพาะจังหวัดไม่สามารถเชื่อมโยงมายังกลุ่มจังหวัดได้

- ข้อกำหนดที่งบประมาณจะต้องก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่า ๑ จังหวัด หรือให้สอดคล้องอย่างน้อย ๒ จังหวัด นั้น มีปัญหากับงานบางประเภท อาทิ งานก่อสร้าง และการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่และต้องดำเนินงานต่อเนื่อง จึงเป็นไปได้ยากที่จะได้รับจัดสรรโครงการแบบต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่งานบางงานมีความจำเป็นต้องเร่งแก้ไขทันทีที่ไม่สามารถนำมาเขียนแผน เพื่อของบประมาณได้ให้ทันต่อเหตุการณ์ จึงควรทบทวนข้อกำหนดดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เช่น การทบทวนหลักเกณฑ์การนำเงินเหลือจ่ายไปใช้ในเรื่องดังกล่าว
- ควรมีการทบทวนหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงโครงการ เนื่องจากขั้นตอนการขอโอนเปลี่ยนแปลงโครงการมีมากเกินไป ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดประสบปัญหาการขออนุมัติการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการจากส่วนกลางล่าช้า ส่งผลให้งบประมาณของโครงการตกไป
- จังหวัดไม่ทราบงบประมาณโครงการของ Function ว่ามีโครงการอะไรบ้างที่ลงไปในพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการ จึงควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือในการประสานงานเชิงพื้นที่เพื่อเชื่อมโยงจากท้องถิ่นสู่จังหวัด และ Function ระดับกระทรวงและกรม เช่น การจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานแผน
- ควรปรับปรุงขอบเขตความรับผิดชอบการดำเนินงานพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัดให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาที่ต่อเนื่องตามมา เช่น การโอนทรัพยากร การบริหารจัดการและบำรุงรักษา เป็นต้น และสามารถตอบสนองต่อโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ด้วย เนื่องจากมีความทับซ้อนกันในการเสนอของงบประมาณในส่วนของหน่วยงานในพื้นที่ส่วนภูมิภาค หรือในระดับจังหวัดและหน่วยงานส่วนกลาง ทำให้มีข้อสังเกตว่าหน่วยงานใดควรเป็นผู้ดำเนินการ
- หน่วยงาน Function มักไม่สนับสนุนหรือไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการจากงบพัฒนาจังหวัด ในขณะที่หน่วยงาน Function ทำแผนงานโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ แผนงานโครงการจะตอบสนองด้านโครงสร้างมากกว่าพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งยังจัดทำแผนโครงการพัฒนาลงไปในพื้นที่จังหวัดที่มีเป้าหมายและกิจกรรมที่เหมือนกัน ซึ่งแต่ละพื้นที่มีความต้องการที่แตกต่างกัน ไม่ได้เหมือนกันทุกจังหวัด นโยบายจาก Top to Down จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม ในบางครั้งการพิจารณาอยู่บนหลักการที่ไม่สัมพันธ์ต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับพื้นที่ได้
- แผนงานโครงการเป็นความต้องการของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผ่านกระบวนการประสานแผน One Plan และ ผ่าน กบภ. และเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการพิจารณา เนื่องจากเป็นภารกิจถ่ายโอนของ อปท. ทำให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัดไม่สามารถแก้ไขปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ จึงควรเปิดโอกาสให้อำเภอ และ อปท. สามารถจัดทำแผนงานโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากงบพัฒนาจังหวัดได้ เนื่องจากเป็นหน่วยงานบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับอำเภอ และ อปท. บางแห่งไม่มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินโครงการ

(๗.๓) ด้านการบริหารงบประมาณ

- งบประมาณแผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมถึงแผนปฏิบัติการภาค ซึ่งดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของ ก.บ.ภ. และผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบของ ก.บ.ภ. และคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว ควรเป็นข้อยุติในการจัดสรรงบประมาณที่ พ.ร.บ.งบประมาณควรเห็นชอบตามนั้น
- การกำหนดสัดส่วนงบประมาณระหว่างงบลงทุนและงบดำเนินงาน ๗๕ : ๒๕ ทำให้โครงการพัฒนากระจุกตัวในด้านการก่อสร้างและซ่อมแซม ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน และเขื่อน ทำให้ผลประโยชน์จากงบประมาณตกอยู่กับผู้รับเหมามากกว่าประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ของตนเอง จึงควรพิจารณาทบทวนสัดส่วนงบประमाณดังกล่าว
- การบริหารงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีข้อจำกัดในการมอบอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างให้กับหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งในพื้นที่ เนื่องจากข้อจำกัดด้านระเบียบ จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยรับงบประมาณไม่สามารถมอบอำนาจให้หน่วยงานที่ตั้งในพื้นที่ แต่ต้องมอบอำนาจให้ส่วนราชการในส่วนกลางก่อน และส่วนราชการนั้นมอบอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าวอย่างน้อย ๑ - ๓ เดือน ส่งผลให้การเบิกจ่ายล่าช้า จึงควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถมอบอำนาจการดำเนินโครงการภายใต้งบประมาณการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้หัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นได้โดยตรง เพื่อให้ลดขั้นตอนการปฏิบัติ
- ขาดความชัดเจนในการพิจารณาตัด ปรับลดงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรวงเงินงบประมาณที่จำกัด ทำให้โครงการที่เป็นประโยชน์ไม่สามารถดำเนินการได้ จึงควรเปิดโอกาสให้ส่วนราชการมีโอกาสชี้แจงเหตุผลและรายละเอียดกิจกรรมของแผนงานโครงการ และควรสร้างความชัดเจนในการพิจารณาวงเงินงบประมาณโครงการ
- การอนุมัติงบประมาณที่ล่าช้า ทำให้หน่วยงานที่เสนอขอ ขาดความมั่นใจที่จะได้รับงบประมาณไปพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ

(๗.๔) ด้านระยะเวลาการจัดทำแผน

- กรอบระยะเวลาแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด ซึ่งกำหนดระยะเวลา ๕ ปี ไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาแผนของหน่วยงานอื่น เช่น กฎหมายผังเมืองของจังหวัด และแผนของหน่วยงานอื่น ๆ เป็นต้น ส่งผลให้ขาดการบูรณาการแผนและงบประมาณในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ การกำหนดปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ไม่มีการเหลื่อมกัน ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการ และการจัดประชุมระดมความเห็นเพื่อจัดทำแผนในแต่ละจังหวัด
- ระยะเวลาในการจัดทำแผนล่วงหน้านานเกินไป จึงเป็นสาเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงยกเลิกโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีจำนวนมาก เนื่องจากสถานการณ์

เปลี่ยนแปลง รวมทั้งบางจังหวัดมีการเปลี่ยนผู้บริหาร จึงควรปรับปรุงวิธีการจัดทำแผนให้ใกล้เคียงความจริง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อลดปัญหาการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ

- เนื่องจากกระบวนการจัดทำแผนงานโครงการมีขั้นตอนที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน ทั้งในเรื่องการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลสนับสนุน (ข้อมูลด้านสถิติ) บางโครงการต้องลงพื้นที่หาข้อมูลเชิงลึก หรือมีการประชุมหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อจัดทำแผนร่วมกัน รวมทั้ง จัดระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงควรกำหนดกรอบเวลาการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินการ รวมทั้งกับขั้นตอนการทำงาน

(๗.๕) ด้านการบูรณาการ

- การทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่ยังเป็นแผนงานที่แต่ละจังหวัดภายในกลุ่มเป็นผู้เสนอของบประมาณ ยังไม่ได้มีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม จังหวัดในกลุ่มเสนอโครงการแก้ปัญหาเฉพาะจังหวัดไม่สามารถเชื่อมโยงมายังกลุ่มจังหวัดได้

(๗.๖) ด้านเจ้าหน้าที่

- หัวหน้าส่วนราชการไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำแผนโครงการ บุคลากรในบางหน่วยงานเขียนโครงการในลักษณะบูรณาการไม่ชัดเจน เนื่องจากขาดความเข้าใจกระบวนการ

- บุคลากรส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในระดับพื้นที่ไม่ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลาง ตลอดจนขาดความเข้าใจห่วงโซ่คุณค่า และการเชื่อมโยงแผนระดับพื้นที่ในลักษณะ One Plan

- บางหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำแผน บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านแผนงานของหน่วยงานมีภารกิจด้านอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติควบคู่ไปด้วย รวมขาดความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผน ทำให้การจัดทำแผนงานไม่มีประสิทธิภาพ

- ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ บางครั้งหัวหน้าส่วนราชการไม่ได้เข้าร่วมด้วยตัวเอง ซึ่งได้มอบหมายเจ้าหน้าที่เข้าร่วมแทน ทำให้ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในบางประเด็นที่มีความสำคัญ

- บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกลุ่มจังหวัดบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนหรือการจัดทำแผน ตลอดจนความรู้ความเข้าใจของส่วนราชการต่อแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดมีน้อย และขาดกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกันของแต่ละหน่วยงาน

(๗.๗) ด้านการติดตามประเมินผล

- การให้ความสำคัญในการประเมินผลมีน้อย แต่จะเน้นเรื่องการติดตามเป็นหลัก เนื่องจากมีข้อจำกัดของจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ เนื่องจากถูกตัดงบประมาณสำหรับดำเนินการจากหน่วยงานที่พิจารณา

งบประมาณด้วยเหตุผลว่า ควรใช้งบประมาณของหน่วยงานเพื่อใช้ติดตามประเมินผล แต่ข้อเท็จจริงงบประมาณของหน่วยงานในแต่ละที่แทบจะไม่พอใช้

- การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงในการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไปมีน้อย และไม่นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมาเป็นบทเรียนในการจัดทำโครงการในปีต่อ ๆ ไป รวมทั้งการตั้งแผนประเมินผลและการมีส่วนร่วมต้องใช้เวลามาก ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้การพิจารณาโครงการยืดเยื้อเป็นผลให้การเสนอโครงการล่าช้าไปด้วย

- การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลมีมากเกินไป "คนทำงานมีน้อยกว่าคนตรวจสอบ"

- การเสนอโครงการในรูปแบบการประเมินผล ไม่ได้รับการจัดให้ความสำคัญในการอนุมัติงบประมาณ จึงขาดข้อมูลการวิเคราะห์และสนับสนุนการวางแผนเสนอโครงการด้านการพัฒนา

- การติดตาม การวัดผลของบางโครงการทำได้ยาก เช่น การเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการต้องมีการทำต่อเนื่อง ตัวชี้วัด เช่น ยอดขาย หรือผลงานผลิตภัณฑ์ อาจจะว่าเป็นผลจากการฝึกอบรมในครั้งนี้ แต่อาจเป็นการสะสมความรู้และประสบการณ์โครงการ จำหน่ายสินค้า มักถูกกำหนดตัวชี้วัดเป็นมูลค่ายอดขาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิธีการดำเนินการหรือสภาพเศรษฐกิจ

- การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่บูรณาการร่วมกันไม่สามารถสรุปผลการประเมินการดำเนินงานในเวลาเดียวกันได้ จึงไม่มีการสรุปสรุปผลของปัญหาได้ในเวลานั้น

- ควรมีคณะกรรมการประเมินผล และหน่วยงานรับผิดชอบภายใต้คณะอนุกรรมการดังกล่าว โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ และมีความต่อเนื่อง

โดยสรุปผลการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นฯ เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ผ่านกลไก ก.บ.ภ. อาจกล่าวได้ว่า ในภาพรวมกระบวนการดังกล่าวสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดได้ค่อนข้างดี แต่ยังมีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ต้องการให้มีการปรับปรุงในรายละเอียดเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ฯ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังที่ได้กล่าวแล้ว ทั้งนี้ มีข้อสังเกตประการหนึ่งว่าการศึกษาระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอาจมีบางประเด็นที่ผลคำตอบอาจมีทิศทางที่ไม่สอดคล้องกัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะในกระบวนการมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความหลากหลายและมีบางส่วนอาจไม่ได้มีประสบการณ์โดยตรงกับประเด็นที่มีการสอบถาม แต่อาจมีประสบการณ์กับประเด็นอื่น ๆ (ผู้ตอบอาจไม่ได้มีความรับผิดชอบในทั้งกระบวนการของการจัดทำแผนงาน การดำเนินโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการ) จึงทำให้คะแนนหรือประเด็นที่มีประเมินบางรายการมีผลที่แตกต่างกัน

ในการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เพื่อการพิจารณาปัญหาในการดำเนินการทั้งในระดับภาคและกลุ่มจังหวัดที่แตกต่างกัน โดยอาจพิจารณาจากค่าคะแนนที่ได้น้อยที่สุด หรือจากความแตกต่างของคะแนน

ระดับภาคหรือกลุ่มจังหวัด ซึ่งหากมีความแตกต่างกันมากอาจสรุปได้ประการหนึ่งว่า กลไกในการให้ข้อมูลหรือระบบการถ่ายทอดข้อมูลอาจมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งเป็นกลไกของการจัดการของภาคหรือกลุ่มจังหวัด ซึ่งผู้กำหนดนโยบายอาจใช้เพื่อการหาสาเหตุเพิ่มเติมได้ด้วยการสอบถามเพิ่มเติมไปยังพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนี้ หากคะแนนมีระดับต่ำในทุก ๆ ภาคหรือกลุ่มจังหวัด อาจแสดงถึงการที่ระบบการดำเนินการตามข้อคำถามนั้นมีปัญหาจริง ๆ ซึ่งต้องมีการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ ตัวอย่างของข้อสังเกตนี้ เช่น ภาคเหนือตอนล่างเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีคะแนนที่น้อยที่สุดในเกือบทุกข้อคำถาม หากมีจำนวนผู้ตอบที่กระจายตัวเพียงพอแสดงว่ากระบวนการดำเนินการในประเด็นที่ประเมินของกลุ่มจังหวัดนี้อาจมีปัญหาเชิงระบบ ซึ่งควรมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหในระดับต่อไป อย่างไรก็ตาม ในการประเมินนี้คะแนนของกลุ่มจังหวัดหรือภาคที่ได้คะแนนน้อยที่สุดยังอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับดี ซึ่งยังอยู่ในระดับของการดำเนินการที่อาจยังอยู่ในขอบเขตในเกณฑ์ที่รับได้

อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาในส่วนนี้ ที่ปรึกษาฯ สามารถนำไปเป็นประเด็นเพื่อเป็นปัจจัยข้อมูลนำเข้าในปรับปรุงกระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งใช้ประกอบการวิเคราะห์ในการลงพื้นที่ถอดบทเรียนการประเมินแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะเป็นการสอบทานอีกทางหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการให้ชัดเจน ครอบคลุม และถูกต้อง เพื่อนำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

บทที่ ๘ : การติดตามประเมินแผนงานโครงการ

- ๘.๑ การศึกษาประเมินแผนงานบูรณาการพัฒนา
เชิงพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๒ และพ.ศ. ๒๕๖๓
- ๘.๒ ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ
- ๘.๓ การประเมินโครงการและการถอดบทเรียน
จากโครงการในระดับพื้นที่
- ๘.๔ รายละเอียดการประเมินผลโครงการภายใต้
แผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติราชการประจำปี
ของกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี
ของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

บทที่ ๘ การติดตามประเมินแผนงานโครงการ

ในบทนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยเริ่มจากการศึกษาประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคแบบบูรณาการ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งในด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ผลการดำเนินงาน และการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค โดยที่ปรึกษาโครงการฯ ยังได้จัดทำข้อสังเกตจากการศึกษาข้อเท็จจริงจากการประเมินผล จึงจำเป็นต้องถอดบทเรียนเชิงลึกในการประเมินโครงการ โดยมีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโครงการเพื่อการถอดบทเรียน ซึ่งได้มีการหารือและพิจารณาาร่วมกันกับสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค และกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาภาค ตลอดจนจัดทำ Template หรือแบบประเมินการถอดบทเรียนฯ พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอตัวชี้วัดที่สำคัญเพื่อการติดตามประเมินผล ซึ่งผลที่ได้จากบทนี้ จะนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ การออกแบบ และการเตรียมการเพื่อติดตามประเมินผลโครงการในระยะต่อไป

๘.๑ การศึกษาประเมินแผนงานบูรณาการการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพ.ศ. ๒๕๖๓

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการประเมินแผนงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นการประเมินจากภาพรวมโดยการใช้ข้อมูลเอกสารของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี ประกอบด้วย

๘.๑.๑ ผลการประเมินแผนงานโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีส่วนราชการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๑๔ กระทรวง (๖๔ กรม/องค์การมหาชน และ ๔ รัฐวิสาหกิจ)

๑) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) พบว่า ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๒๐,๐๘๓.๔๙๙๔ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้วจำนวน ๑๔,๗๒๔.๒๖๗๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๒ และมีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๑๘,๕๑๘.๙๓๒๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๒๑

(๑) รายจ่ายประจำ จำนวน ๑,๘๗๒.๐๗๓๑ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๑,๙๒๔.๒๖๗๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๒.๗๙ และมีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๒,๐๓๒.๖๓๖๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๘.๕๘

(๒) รายจ่ายลงทุน จำนวน ๑๘,๒๑๑.๔๒๖๓ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๑๒,๗๙๙.๙๙๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๒๙ และมีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๑๖,๔๘๖.๒๙๖๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๕๓

ตารางที่ ๘ - ๑ ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท รายการ	วงเงินตาม พ.ร.บ.	พ.ร.บ. งบประมาณ เพิ่มเติม	พ.ร.บ. โอน งบประมาณ	รวมวงเงิน งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย		ก่องหน (เบิกจ่าย + ในสิ่งซื้อ (PO))	
					จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาพรวม	๒๐,๐๘๓.๔๙๙๔	-	-	๒๐,๐๘๓.๔๙๙๔	๑๔,๗๒๔.๒๖๗๕	๗๓.๓๒	๑๔,๕๑๘.๙๓๒๕	๙๒.๒๑
รายจ่ายประจำ	๑,๘๗๒.๐๗๓๑	-	-	๑,๘๗๒.๐๗๓๑	๑,๙๒๔.๒๖๗๖	๑๐๒.๗๙	๒,๐๓๒.๖๓๖๑	๑๐๘.๕๘
รายจ่ายลงทุน	๑๘,๒๑๑.๔๒๖๓	-	-	๑๘,๒๑๑.๔๒๖๓	๑๒,๗๙๙.๙๙๙๙	๗๐.๒๙	๑๒,๔๘๖.๒๙๖๔	๙๐.๕๓

หมายเหตุ : มีการโอนเปลี่ยนแปลงระหว่างรายจ่ายประจำกับรายจ่ายลงทุน

๒) ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ (จำแนกตาม
กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์)

๑) **ภาคกลาง** มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองได้รับการแก้ไข มีการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและมีการสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค ทั้งการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงนิเวศ เชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม ถนนเข้าสู่แหล่งผลิตทางการเกษตรได้รับการปรับปรุง รวมทั้งแหล่งน้ำ ระบบกักเก็บน้ำ และระบบระบายน้ำได้รับการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วมและภัยแล้ง

๒) **ภาคใต้** แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยวได้รับการปรับปรุง อาทิ ถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ระบบประปา และบริการทางการแพทย์ อุตสาหกรรมยางพาราและอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง คุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีขึ้น เกิดการยกระดับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด

๓) **ภาคใต้ชายแดน** เกิดการยกระดับการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร จำนวน Smart Farmer เพิ่มมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่งให้มีความสะดวกปลอดภัย ท่าเทียบเรือปัตตานีได้รับการปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพการขนส่งทางน้ำ มีการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยว อาทิ ถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การก่อสร้างท่าอากาศยานเบตง และการปรับปรุงท่าอากาศยานนราธิวาส มีการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษา และทักษะฝีมือแรงงาน ตลอดจนมีการพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบกักเก็บน้ำ และระบบระบายน้ำเพื่อสนับสนุนภาคการเกษตรและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม

๔) **ภาคตะวันออก** มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การวิจัย และการพัฒนาเพื่อสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีการปรับปรุงซ่อมแซมถนนเข้าสู่แหล่งผลิตทางการเกษตร และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวและการขยายตัวของการค้าชายแดน มีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๕) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแปรรูป แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน เกิดการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าย้อมคราม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สำคัญของภาค โครงข่ายคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ได้รับการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) รวมทั้งมีการพัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

๖) **ภาคเหนือ** แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา และมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการเพิ่มศักยภาพด้านการค้าและการลงทุน โดยการพัฒนาท่าอากาศยาน ระบบสาธารณูปโภค และการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการผลิตอุตสาหกรรมอาหารและเกษตรแปรรูป การพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่ มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยการพัฒนาระบบฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุ และจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจร ตลอดจนการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ การบริหารจัดการน้ำและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

๓) ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย ตามตารางที่ ๘ - ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๘ - ๒ ผลการดำเนินงาน (จำแนกตามเป้าหมาย-แนวทางการดำเนินงาน)

๑. เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจระดับภาคเติบโตตามศักยภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP เพิ่มขึ้น)	หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
	อัตราการขยายตัว	๒.๐๐	๒.๓	๑๑๕

หมายเหตุ คำนวณจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP-CVMs (ปี อ้างอิง ๒๕๕๕) โดยคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

GDP-CVMs ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่ากับ ๑๐,๖๘๙,๗๙๐

GDP-CVMs ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๑๐,๙๓๒,๐๖๕

๑.๑ แนวทางที่ ๑ เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๑ มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น	หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
	ร้อยละ	๒.๐๐	๒.๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ คำนวณจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของการสะสมทุนถาวร ณ ราคาปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

การสะสมทุนถาวร ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่ากับ ๒,๕๕๕,๘๖๔ ล้านบาท

การสะสมทุนถาวร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๒,๖๐๖,๙๕๘ ล้านบาท

๑.๒ แนวทางที่ ๒ เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒.๑ มูลค่า
สินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
ร้อยละ	๒.๐๐	-๐.๖๔	-๓๒.๐

หมายเหตุ คำนวณจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของ GDP-CVMs ภาคเกษตร (ปี อ้างอิง ๒๕๔๕) โดยคำนวณอัตรา
การเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

GDP-CVMs ภาคเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่ากับ ๖๗๕,๓๓๕ ล้านบาท

GDP-CVMs ภาคเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๖๗๑,๐๑๒ ล้านบาท

๑.๓ แนวทางที่ ๓ เพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและการบริการ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓.๑ รายได้
จากการท่องเที่ยวและ
บริการเพิ่มขึ้น

หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
ร้อยละ	๑๐.๐๐	๑.๙๐	๑๙

หมายเหตุ คำนวณจากอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยคำนวณอัตรา
การเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ๑,๘๗๖,๑๓๗ ล้านบาท

รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ๑,๙๑๑,๘๐๘ ล้านบาท

๑.๔ แนวทางที่ ๔ พัฒนาด้านสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔.๑ ด้าน
สังคมได้รับการปรับปรุง
พัฒนาประชาชนมี
คุณภาพชีวิตดีขึ้น

หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
ร้อยละ	๑.๐๐	๐๐.๐๐	๐๐.๐๐

หมายเหตุ ไม่สามารถรายงานผลการดำเนินงานได้ เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีข้อมูลปี ๒๕๖๒ จะสามารถวัดผลสำเร็จได้ในปี
พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๕ แนวทางที่ ๕ พัฒนาพื้นที่ระดับภาคด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และ
สร้างการเติบโตจากภายใน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๕.๑ สัดส่วน
คนจนลดลง

หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
ร้อยละ	๑.๐๐	๓.๖๑	๓๖๑

หมายเหตุ คำนวณจากผลต่างของสัดส่วนคนจนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยสัดส่วนคนจนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ
พ.ศ. ๒๕๖๔ มีค่าเท่ากับ ๙.๘๕ และ ๖.๒๔ ตามลำดับ

๑.๖ แนวทางที่ ๖ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ ๑.๖.๑ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

หน่วยนับ	แผน	ผล	เปรียบเทียบร้อยละ (ผล/แผน)
ร้อยละ	๑.๐๐	๐๐.๐๐	๐๐.๐๐

หมายเหตุ ไม่สามารถรายงานผลการดำเนินงานได้ เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีข้อมูลปี ๒๕๖๒ จะสามารถวัดผลสำเร็จได้ในปี พ.ศ.๒๕๖๓

ทั้งนี้ ในการรายงานผลข้อมูลของตัวชี้วัดด้านสังคมได้รับการปรับปรุงพัฒนาประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (แผนร้อยละ ๑) และตัวชี้วัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น (ตามแผนร้อยละ ๑) ไม่สามารถประเมินได้ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่หน่วยงานสำนักงานกำหนดขึ้น และไม่ได้มีสูตรการคำนวณที่ชัดเจน รวมถึงในการสื่อความที่ตัวชี้วัดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ นั้นก็ไม่ทราบว่าคำนวณบนฐานของตัวชี้วัดใดที่สามารถสะท้อนภาพประเด็นของการพัฒนาด้านสังคม และการที่ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นเพียงตัวชี้วัดเดียวหรือเป็นตัวชี้วัดผสม ซึ่งแตกต่างจากตัวชี้วัดที่คำนวณด้านมูลค่าเพิ่ม จำนวนประชากรยากจน ที่อาศัยการคำนวณจากข้อมูลได้โดยตรง ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติหน่วยงานที่เป็นเจ้าของตัวชี้วัดควรมีคำอธิบายประกอบการจัดทำตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานที่รับการถ่ายทอดตัวชี้วัดสามารถนำไปใช้เพื่อการติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิผลในการกำกับติดตาม

๔) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

(๑) ปัญหาด้านการใช้งบประมาณ

- การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีขั้นตอนจำนวนมากและมีกระบวนการที่ซับซ้อน การพิจารณาคุณสมบัติผู้ที่เข้ารับการคัดเลือกใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากมีเอกสารจำนวนมาก รวมทั้งภาคเอกชนหรือผู้รับจ้างยังขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
- บางโครงการไม่มีผู้ยื่นเสนอราคา ทำให้ต้องเริ่มต้นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างใหม่หรือประกาศเชิญชวนหลายรอบ ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า
- มีการจ้างช่วงดำเนินงาน เนื่องจากการประกวดราคาด้วยระบบ e-bidding เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการทุกภูมิภาคเข้ามาประกวดราคาได้ และหากผู้ชนะการประกวดราคาเป็นผู้ประกอบการที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ มักจะทำการจ้างช่วงกับผู้ประกอบการรายเล็กในพื้นที่ ซึ่งผู้รับจ้างช่วงส่วนใหญ่มีการรับงานจำนวนมาก ทำให้มีปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงิน แรงงาน และเครื่องจักร ส่งผลให้การดำเนินโครงการมีความล่าช้า
- มีการอุทธรณ์ผลการพิจารณาการประกวดราคาในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมบัญชีกลาง และบางโครงการไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการในระดับพื้นที่ให้ดำเนินงาน

(๒) ปัญหาด้านการดำเนินงาน

- โครงการขาดความพร้อมในการดำเนินงาน ทั้งในด้านบุคลากร หรือสถานที่ดำเนินโครงการ
- ดำเนินโครงการโดยขาดข้อมูลที่เพียงพอส่งผลให้การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดหรือยกเลิกการดำเนินโครงการ
- โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาคได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานงบประมาณเป็นสัดส่วนค่อนข้างน้อย ทำให้การจัดทำแผนงานบูรณาการภาค ไม่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ปัญหาเรื่องพื้นที่ดำเนินการ เนื่องจากขาดความพร้อมของพื้นที่ดำเนินโครงการ เช่น ประชาชนเจ้าของพื้นที่เดิมไม่ยินยอมออกจากพื้นที่ เป็นพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สาธารณะประโยชน์ สถานที่ก่อสร้างอยู่ระหว่างการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายระบบสาธารณูปโภค และสถานที่ฝึกอบรมมีไม่เพียงพอ เป็นต้น ส่งผลให้บางโครงการต้องเปลี่ยนสถานที่ดำเนินงาน และบางโครงการต้องใช้ระยะเวลา ทำให้ต้องมีการสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือจากเจ้าของพื้นที่เพื่อดำเนินโครงการ รวมทั้งต้องเจรจาขอใช้พื้นที่จากประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง เช่น การปรับปรุงถนน ซึ่งมีเส้นทางบางส่วนผ่านชุมชนและมีตลาดนัด จึงจำเป็นต้องมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชนและวางแผนการก่อสร้าง เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อชุมชน
- การดำเนินโครงการในพื้นที่ที่ต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง เช่น พื้นที่ดำเนินงานเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถานเก่าแก่ พื้นที่ใกล้โบราณสถาน พื้นที่มีประชาชนหรือนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เป็นต้น
- ข้อจำกัดจากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้รับจ้าง ทำให้ต้องหยุดการปฏิบัติงานเป็นระยะ ไม่ต่อเนื่องตามแผนงานที่กำหนดไว้
- ปัญหาจากสภาพอากาศ เช่น ปัญหาฝนตก น้ำท่วม หรือฤดูมรสุม (พื้นที่เกาะ) เป็นต้น จึงไม่สามารถเข้าพื้นที่เพื่อดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกรณีที่โครงการมีความจำเป็นต้องดำเนินการตามฤดูกาล เช่น โครงการฟื้นฟูป่าชายเลน ซึ่งต้องดำเนินการในช่วงฤดูฝน ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานและเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้า ไม่สามารถส่งมอบงานแต่ละงวดงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด
- ปัญหาความไม่พร้อมของผู้รับจ้าง เช่น ขาดผู้ชำนาญงาน เครื่องมือเครื่องจักรไม่เพียงพอหรือมีสภาพชำรุดและไม่ได้มาตรฐาน การขาดแคลนแรงงาน และผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องทางการเงิน เป็นต้น ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าที่กำหนด

- ปัญหาเรื่องผู้เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายยกเลิกการเข้าร่วมโครงการ ส่งผลให้จำนวนกลุ่มเป้าหมายไม่ครบตามที่กำหนด จำเป็นต้องจัดหากลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม ทำให้โครงการไม่สามารถแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดได้

- ขาดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการ ทั้งระหว่างส่วนราชการในพื้นที่ และระหว่างส่วนราชการส่วนกลางกับส่วนราชการในพื้นที่ เช่น การสำรวจพื้นที่เพื่อออกแบบก่อสร้างกำแพงป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง มีเฉพาะเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงาน ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในพื้นที่ร่วมเป็นคณะทำงาน ส่งผลให้แบบที่ก่อสร้างไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

- การดำเนินโครงการเป็นลักษณะต่อเนื่องหรืออยู่ระหว่างรอผลผลิตจากโครงการอื่น ซึ่งล่าช้ากว่าที่กำหนด

- มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแบบหรือลักษณะการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ หรือให้ถูกต้องตามหลักวิชาการหรือหลักวิศวกรรม

(๓) ข้อเสนอแนะ

- การจัดสรรงบประมาณต้องจัดสรรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนภาค และแผนงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจะต้องเป็นโครงการที่มีความเชื่อมโยงตามห่วงโซ่คุณค่า การพัฒนาอย่างแท้จริง

- ก่อนการเสนอโครงการ ส่วนราชการควรมีการพิจารณาตรวจสอบความซ้ำซ้อนของโครงการที่เสนอ เพื่อไม่ให้เกิดการยกเลิกโครงการภายหลังที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการควรดำเนินโครงการที่ความพร้อมทั้งด้านเทคนิคพื้นที่ดำเนินการ แบบรูปรายการ รวมทั้งควรมีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และความยั่งยืนของโครงการ

- ในการจัดทำข้อเสนอโครงการ กรณีที่เป็นโครงการก่อสร้างต้องมีเอกสารแสดงถึงความพร้อมในการดำเนินการ อาทิ พื้นที่ดำเนินงาน และแบบรูปรายการ พร้อมทั้งความเหมาะสมและเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค กายภาพ ช่วงเวลา และงบประมาณ

- ควรมีการศึกษาและสำรวจพื้นที่ก่อสร้างโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานออกแบบก่อสร้างมีความถูกต้องและวางแผนการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม จะได้ไม่เสียเวลาในการดำเนินการแก้ไข

- ควรจัดเตรียมงบประมาณเพื่อการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างเดิม เช่น เสาไฟฟ้า ท่อประปา โดยการเจรจาหรือกำหนดข้อตกลงกับหน่วยงานที่รับผิดชอบสิ่งปลูกสร้างเดิม

- ควรมีการผ่อนปรนการใช้พื้นที่ป่า หากเป็นการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบ e-bidding ควรมีเงื่อนไขที่รัดกุมและมีการตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ชนะการประกวดราคาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจ้างช่วงดำเนินงานได้

● ควรกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้างและกรอบการดำเนินโครงการที่ชัดเจน โดยศึกษารายละเอียดและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดความเข้าใจ นอกจากนี้การจัดซื้อจัดจ้างที่ดำเนินการโดยส่วนกลาง ควรเข้าใจบริบทและสภาพของพื้นที่ดำเนินการ รวมทั้งควรแต่งตั้งผู้แทนจากพื้นที่ (ประชาชน และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่) ร่วมเป็นคณะทำงาน/กรรมการ

● ส่วนราชการควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูป และการตลาด ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงพาณิชย์ หอการค้า และสภาอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการการผลิต การแปรรูปและการตลาด ได้ตลอดห่วงโซ่การพัฒนา เป็นต้น

๘.๑.๒ ผลการประเมินแผนงานโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีส่วนราชการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๑๖ กระทรวง (๗๑ กรม/องค์การมหาชน ๓ รัฐวิสาหกิจ ๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๑) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓) พบว่า ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๒๐,๓๐๕.๑๑๙๘ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๑๑,๖๕๖.๗๒๖๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๐๑ และมีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๑๑,๖๕๖.๗๒๖๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๐๑

(๑) รายจ่ายประจำ จำนวน ๑,๔๙๕.๕๖๐๖ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๑,๓๗๒.๓๑๒๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๑ และมีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๑,๓๗๒.๓๑๒๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๑

(๒) รายจ่ายลงทุน จำนวน ๑๘,๘๐๙.๕๕๙๒ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๑๐,๒๘๔.๔๑๔๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๐ และมีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๑๐,๒๘๔.๔๑๔๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๐

ตารางที่ ๘ - ๓ ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท รายจ่าย	วงเงินตาม พ.ร.บ.	พ.ร.บ. งบประมาณ เพิ่มเติม	พ.ร.บ. โอน งบประมาณ	รวมวงเงิน งบประมาณ	ผลการเบิกจ่าย		ก่อหนี้ (เบิกจ่าย+ในสิ่งซื้อ(PO))	
					จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาพรวม	๒๐,๓๐๕.๑๑๙๘	-	-	๒๐,๓๐๕.๑๑๙๘	๑๑,๖๕๖.๗๒๖๓	๖๑.๐๑	๑๑,๖๕๖.๗๒๖๓	๖๑.๐๑
รายจ่ายประจำ	๑,๔๙๕.๕๖๐๖	-	-	๑,๔๙๕.๕๖๐๖	๑,๓๗๒.๓๑๒๑	๘๑.๘๑	๑,๓๗๒.๓๑๒๑	๘๑.๘๑
รายจ่ายลงทุน	๑๘,๘๐๙.๕๕๙๒	-	-	๑๘,๘๐๙.๕๕๙๒	๑๐,๒๘๔.๔๑๔๒	๕๔.๐๐	๑๐,๒๘๔.๔๑๔๒	๕๔.๐๐

หมายเหตุ : มีการโอนเปลี่ยนแปลงระหว่างรายจ่ายประจำกับรายจ่ายลงทุน

๒) ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ เนื่องจากการศึกษาอยู่ในช่วงเฟื่องฟูสิ้นสุดปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับยังมีหลายโครงการยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จึงทำให้ไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ ได้

๓) ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย โดยยังคงใช้ตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการที่สำคัญเช่นเดียวกันกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจระดับภาคเติบโตตามศักยภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เพิ่มขึ้น
ร้อยละ ๒

(๑) **แนวทางที่ ๑** เพิ่มศักยภาพภาคอุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๑ มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒

(๒) **แนวทางที่ ๒** เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒.๑ มูลค่าการสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒

(๓) **แนวทางที่ ๓** เพิ่มศักยภาพภาคการท่องเที่ยวและการบริหาร

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓.๑ รายได้จากการท่องเที่ยวและการบริหารเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐

(๔) **แนวทางที่ ๔** พัฒนาด้านสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔.๑ ด้านสังคมได้รับการปรับปรุง พัฒนา ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
ร้อยละ ๑

(๕) **แนวทางที่ ๕** พัฒนาพื้นที่ระดับภาพด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ตัวชี้วัดที่ ๑.๕.๑ สัดส่วนความเสมอภาคทางสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐

(๖) **แนวทางที่ ๖** บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ ๑.๖.๑ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ร้อยละ ๑

๔) **ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ**

(๑) **ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ**

● การจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ มีความล่าช้า และบางโครงการไม่สามารถใช้จ่ายจากงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๒

- โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาคได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณเป็นสัดส่วนค่อนข้างน้อย ทำให้การจัดทำแผนบูรณาการภาคไม่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ส่งผลให้โครงการบางประเภทไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น โครงการฝึกอบรม การสัมมนา ทำให้แผนปฏิบัติการและการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามที่กำหนด

(๒) ปัญหาด้านการดำเนินงาน

- ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ส่งผลให้โครงการบางประเภทไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น โครงการฝึกอบรม การสัมมนา ทำให้แผนปฏิบัติการและการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามที่กำหนด

- โครงการถูกปรับลดงบประมาณ เพื่อนำมาจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่งผลให้ต้องมีการลดจำนวนกลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตของโครงการ และปรับปรุงกิจกรรม

- ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่สามารถหาผู้ดำเนินโครงการได้ในครั้งเดียว เช่น มีการขอแก้ไขร่าง TOR ไม่มีผู้ประกอบการให้ความสนใจเนื่องจากพื้นที่ก่อสร้างอยู่ห่างไกล การยกเลิกการประกวดราคา และการอุทธรณ์ผลการพิจารณาการเสนอราคา

- การขาดความพร้อมของพื้นที่ดำเนินการ เช่น พื้นที่บูรณาการชุมชนเกษตรอินทรีย์ต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงไม่สามารถดำเนินการได้

- การจัดงานแสดงสินค้าหรือเทศกาลประจำปี ยังขาดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ไม่กระจายในวงกว้าง สถานที่จัดงานไม่เหมาะสม ทำให้มีผู้เข้าร่วมงานน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้

(๓) ข้อเสนอแนะ

- การจัดสรรงบประมาณต้องจัดสรรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาภาค และแผนงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจะต้องเป็นโครงการที่มีความเชื่อมโยงในห่วงโซ่คุณค่า

- ควรมีการปรับแผนการดำเนินงานของกิจกรรมให้เหมาะสมตามสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับมาตรการของภาครัฐ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบแผนงานบูรณาการ ควรดำเนินโครงการที่มีความพร้อมด้านเทคนิค พื้นที่ดำเนินการ รูปแบบรายการ ช่วงเวลาดำเนินการ มีการประเมินผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและความยั่งยืนของโครงการ

- ควรมีการศึกษาและสำรวจพื้นที่ก่อสร้างโครงการ เพื่อให้การออกแบบก่อสร้างมีความถูกต้องและวางแผนดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ไม่เสียเวลาในการดำเนินการแก้ไข

- ควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขาดคุณสมบัติในขั้นตอนลงนามในสัญญาจ้าง ทำให้ต้องมีการเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ และกระทบต่อระยะเวลาในการดำเนินโครงการและความสำเร็จของโครงการ

ตารางที่ ๘ - ๔ รายชื่อโครงการและงบประมาณแผนบูรณาการระดับภาค ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
กองทัพอากาศ	แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพที่ระดับภาค	๑๑.๐๒๔๙	ภาคเหนือ
สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๑๑.๒๓๖๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๕.๐๕๕๒	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนยากจน	๒๖.๘๘๐๔	ภาคเหนือ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	๕๖.๐๖๓๗	ภาคเหนือ
	โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย	๑๗.๖๖๕๐	
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑,๓๐๖.๐๗๓๘	
	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ สู่มาตรฐาน เกษตรอินทรีย์	๑๐๖.๑๒๐๖	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่สินค้า ชนิดใหม่ตามศักยภาพพื้นที่	๔.๗๑๖๐	
	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อและโคนมคุณภาพสูง	๓๕.๓๓๐๐	
	โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากล	๑๗.๐๐๐๐	
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓,๐๒๒.๙๑๒๕	
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตร	๑๕.๕๗๒๐	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนภาคตะวันออกด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	๔.๔๕๒๕	
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗๐๐.๓๙๑๙	
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๔๔.๖๑๗๖	ภาคกลางและ กรุงเทพมหานคร
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๑,๑๐๑.๕๑๙๒	

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	๑๔๒.๒๘๖๑	ภาคใต้
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖.๖๐๐๐	
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑,๔๓๑.๒๒๓๐	
	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร	๔๖.๑๓๗๘	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร	๙๑.๕๐๐๐	
กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม	โครงการศึกษาความเหมาะสม และสำรวจออกแบบ เพื่อพัฒนาท่าเทียบเรือในอ่าวปัตตานี ต.บานา อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี	๓๙.๗๓๑๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการก่อสร้างปรับปรุงท่าเรือประมงปัตตานี ต.บานา อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี	๗๙.๙๗๐๐	
กรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม	โครงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๑๒.๓๘๗๑	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมายและเมืองชายแดนภาคเหนือ	๒๔.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติภาคเหนือ	๗๙.๓๕๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลกภาคเหนือ	๔๓.๐๐๐๐	
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ	๒๓๔.๓๘๑๐	
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก	๘๖.๘๓๙๐	ภาคตะวันออก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	๑๑๒.๐๐๐๐	
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติภาคตะวันออก	๗๒.๐๐๐๐	
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และอารยธรรมของภาคตะวันออก	๕๖.๒๖๗๐	
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	๒๐๗.๕๕๐๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนากรุงเทพมหานคร และเมืองปริมณฑล	๔๘.๑๘๘๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๒๐๔.๓๔๕๐	
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	๔๑.๐๐๐๐	
	โครงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๘๔.๓๑๗๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณตอนในของภาค	๑๐๘.๐๗๕๖	ภาคใต้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และนิเวศน์	๒๓.๒๗๗๘	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๗๔.๖๕๗๑	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรม และอารยธรรม	๓๕.๕๑๕๙	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณตอนในของภาคเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง	๕๒.๗๙๓๒	ภาคใต้
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๒๔.๖๗๗๗	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์	๖๙.๕๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๒.๓๐๐๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๘๑.๘๘๒๗	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒๔.๒๙๖๒	ภาคกลาง

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๗๐.๐๑๒๘	ภาคเหนือ
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๕.๑๒๑๙	ภาคตะวันออก
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๘.๘๕๐๖	ภาคใต้
	โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน	๗๙.๖๑๐๗	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒๐.๒๗๑๗	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๙๕.๘๖๐๑	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๔.๙๐๗๔	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๐.๑๗๘๔	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔๙.๐๘๗๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒๗.๘๔๑๔	ภาคกลาง
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๖.๗๗๒๕	ภาคตะวันออก
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒.๒๐๗๒	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่ พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ให้มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม มีความหลากหลายและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดอย่างยั่งยืน	๒๑.๗๖๐๐	ภาคกลาง
	โครงการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน	๙.๔๘๐๐	
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง	๒.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้	๗.๙๐๐๐	

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
สำนักงานปลัด กระทรวงพาณิชย์	โครงการสร้างสรรค์การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์ และประวัติศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑	๔๐.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการเสริมสร้างศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมายและ เมืองชายแดน	๑๒.๔๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการยกระดับขีดความสามารถธุรกิจท้องถิ่น	๕.๐๐๐๐	
	โครงการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และบริการ กลุ่มท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	๙.๕๐๐๐	
	โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย	๗.๖๐๐๐	
	โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้า การลงทุน	๑๐.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๒.๘๐๐๐	
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๘.๘๗๐๐	
	โครงการส่งเสริมการค้าชายแดน	๒.๘๗๐๐	
	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐาน เกษตรอินทรีย์	๑๓.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่สินค้าชนิดใหม่	๓.๐๐๐๐	
	โครงการส่งเสริมการผลิตเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ให้เป็น ฐานรายได้ใหม่	๑๕.๐๐๐๐	
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อวิถีชีวิตกลุ่มน้ำโขง - เข็กกีฬา	๕.๐๐๐๐	
	โครงการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจฯ	๑๒.๖๖๐๐	
	โครงการพัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกร ภาคฯ	๑๕.๓๔๐๐	

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์	๕.๐๐๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตรภาคตะวันออก	๖.๖๐๐๐	
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	๙๐.๓๙๐๐	
กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์	โครงการยกระดับขีดความสามารถธุรกิจท้องถิ่น	๒.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาเมืองการค้าและการท่องเที่ยวชายแดน	๖.๐๐๐๐	ภาคใต้ชายแดน
สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้า และการพัฒนา กระทรวงพาณิชย์	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมัน อย่างครบวงจร	๘.๐๐๐๐	ภาคใต้
สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและ เครื่องประดับแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้	๙.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๑๑๓.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมาย และเมืองชายแดน	๓๕.๗๒๑๐	
	โครงการยกระดับคุณภาพบริการ และส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๑๒.๐๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๘๐.๐๒๖๘	
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	๑๔.๐๐๐๐	
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๒๐.๗๐๘๐	ภาคตะวันออก
	โครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม	๓๓.๐๙๔๙	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการยกระดับการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง-สุภาพ	๑๓๒.๔๗๕๘	

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
การประสานภูมิภาค กระทรวงมหาดไทย	โครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๕๖.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	๓๒.๐๐๐๐	
	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมาย และเมืองชายแดน	๖๓.๐๘๔๒	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาเมืองศูนย์กลางจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่	๒,๒๑๔.๖๙๔๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ และพัฒนาพื้นที่ รอบสถานีขนส่งระบบรางในเมืองที่มีศักยภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๕.๑๗๘๐	
	โครงการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๗.๑๗๒๐	
	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เมืองสำคัญ และเมืองน่าอยู่ ภาคตะวันออก	๖๔.๕๐๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนภาคตะวันออกด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	๒๕๓.๕๕๘๐	
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรมและอารยธรรม	๖๒๐.๐๐๐๐	
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๘๗๐.๗๒๒๑	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจของภาคกลาง	๑๔.๒๘๓๐	
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔๐๖.๘๑๔๑	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาเมืองการค้า และการท่องเที่ยวชายแดน	๒๔๕.๔๒๘๐	ภาคใต้ชายแดน
กรมการพัฒนาชุมชน	โครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม	๑๘๔.๕๖๒๔	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
กระทรวงมหาดไทย	โครงการยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและประชาสัมพันธ์ภาคเหนือ	๒๖.๓๖๖๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๑๑๙.๘๖๑๗	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	โครงการเสริมศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมายและเมืองชายแดน	๒๓.๕๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๒๒.๕๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เมืองสำคัญ และเมืองนำอยู่ภาคตะวันออก	๒๙๑.๕๕๘๘	ภาคตะวันออก
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรมและอารยธรรม	๙๕.๖๙๔๓	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงการค้าโลก	๑๑๔.๑๐๗๕	ภาคใต้
	โครงการยกระดับมาตรฐานการบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๘๓.๖๗๙๐	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณตอนในของภาคเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง	๗๒.๑๘๖๓	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม	๑.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๔๑.๕๗๕๕	ภาคกลาง
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๙.๙๒๐๖	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๑๑.๘๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลก	๗๒.๕๒๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๐๗.๓๗๕๐	ภาคกลาง
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรม และอารยธรรม	๑๓.๙๐๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์	๑๓.๖๒๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมอารยธรรมอีสานใต้	๙.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๑๒.๐๐๐๐	ภาคใต้
สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรมและอารยธรรม	๘.๘๒๕๖	ภาคตะวันออก
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	โครงการค่ายนักเรียนนักศึกษาสู่ภาคพิเศษ	๑.๖๗๘๗	ภาคใต้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๔,๒๐๐,๐๐๐	ภาคใต้
สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมายและเมืองชายแดน	๑๕๑.๗๓๕๘	ภาคเหนือ
	โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้า การลงทุน	๖.๖๑๙๕	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๑๔.๖๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ภาคกลาง	๒.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๘๒.๙๘๗๖	ภาคกลาง

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	๓๖๑.๕๕๑๔	ภาคตะวันออก
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๔๗๔.๒๙๑๘	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๕.๙๗๔๔	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาภาค	๓.๕๐๐๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๓.๕๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กระทรวงสาธารณสุข	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๖๙.๕๘๖๕	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๔๘.๔๓๐๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เมืองสำคัญ และเมืองนำอยู่ ภาคตะวันออก	๒๑.๑๖๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรมและ อารยธรรม	๒๔.๙๘๔๓	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๕๕.๓๗๖๒	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาระบบการป้องกันและควบคุมโรคภัยไข้เจ็บ และมะเร็งท่อน้ำดีในพื้นที่เสี่ยง	๑๘๖.๖๑๙๔	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาโภชนาการแม่และเด็ก	๔.๔๓๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาภาค	๒๔.๗๓๒๘	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	๑๘.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตรภาคตะวันออก	๒๖.๐๐๐๐	ภาคตะวันออก
สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	๕๔.๗๔๗๔	ภาคเหนือ
	โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้า การลงทุน	๙.๔๑๕๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร	๕๒.๖๒๒๕	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	๑๔.๕๔๕๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตรภาคตะวันออก	๖๓.๔๐๒๘	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันอย่างครบวงจร	๔๐.๒๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค	๔๒.๒๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการยกระดับอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งและการทำประมงทะเลที่ได้มาตรฐานสากล	๓๐.๐๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว	๑๓.๐๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๗.๙๓๑๘	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมเพื่อการส่งออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน	๓.๒๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง	๑๕.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม	๒๐.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้า การลงทุน	๗.๐๐๐๐	ภาคกลาง

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการพัฒนาผลิตสินค้าด้านการเกษตรภาคตะวันออก	๑๓.๐๐๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	๔.๕๐๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันอย่างครบวงจร	๙.๒๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	๖.๓๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๘.๖๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๙.๐๑๕๐	ภาคใต้ชายแดน
สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	โครงการจัดเก็บข้อมูลด้านไมซ์ของกรุงเทพมหานคร	๑๘.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการจัดเก็บข้อมูลด้านไมซ์ของจังหวัดขอนแก่น	๑๘.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการจัดเก็บข้อมูลด้านไมซ์ของจังหวัดภูเก็ต	๑๘.๐๐๐๐	ภาคใต้
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์	โครงการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และบริการกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพสูง	๔๐.๐๐๐๐	ภาคเหนือ

ตารางที่ ๘ - ๕ รายชื่อโครงการและงบประมาณแผนบูรณาการระดับภาค ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม	ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคพระมหาธาตุพนมเทวสถาน นภพล ภูมิสิริ	๒.๘๖๖๐	ภาคเหนือ
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ให้มีคุณค่าและ มูลค่าเพิ่ม มีความหลากหลายและเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ระหว่างจังหวัดอย่างยั่งยืน	๙.๘๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นและ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน	๔.๐๘๕๗	ภาคกลาง
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยว วิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง-เชิงกีฬา	๑.๖๐๑๕	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้	๕.๙๔๘๕	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการสร้างสรรค์การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูง บนฐานนิเวศน์ และประวัติศาสตร์	๘.๒๕๙๖	ภาคเหนือ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	โครงการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของชนยากจน	๒๓.๕๗๒๖	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	๔.๖๐๖๔	ภาคใต้ชายแดน
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงาน สถาบัน เทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค	๑.๔๐๒๗	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาเกษตรปลอดภัยและเพิ่มมูลค่า	๒.๐๒๙๑	ภาคตะวันออก
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	โครงการพัฒนาเมืองศูนย์กลางจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่	๒.๘๙๒๓	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร	๑๓.๘๗๖๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง: การพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมจากสับปะรด	๒.๒๗๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาคใต้	๗.๒๑๔๗	ภาคใต้
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์	๑๐๐.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตร ภาคตะวันออก	๑.๒๓๑๗	ภาคตะวันออก
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๑.๙๙๕๗	ภาคใต้
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อและโคนมคุณภาพสูง	๒๑.๓๘๖๔	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาภาค	๑.๕๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	โครงการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมเพื่อการส่งออก สู่ประเทศเพื่อนบ้าน	๕๐.๘๔๐๘	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๒.๐๐๐๐	ภาคกลาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	โครงการพัฒนาฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	๒.๑๒๕๐	ภาคเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	๓.๘๖๓๑	ภาคเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	.๙๙๗๔	ภาคกลาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เมืองสำคัญและเมืองน่าอยู่ ภาคตะวันออก	๓๓.๑๖๐๕	ภาคตะวันออก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตรภาคตะวันออก	๓๕.๐๐๐๐	ภาคตะวันออก
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๔.๒๕๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๔.๔๓๔๓	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	โครงการพัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกร	๑๕.๖๖๘๓	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐.๙๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่ สินค้าชนิดใหม่ตามศักยภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔.๒๕๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากล	๑๖.๕๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (คณะวิทยาศาสตร์ ศรีราชา)	โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	๓๘.๘๓๘๓	ภาคตะวันออก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านวิศวกรรมย้อนรอย ของชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระบบขนส่งทางราง	๘.๐๐๐๐	ภาคกลาง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	โครงการส่งเสริมการผลิตเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ให้เป็นฐานรายได้ใหม่ที่สำคัญของภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๕.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยพะเยา	โครงการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตภาคเหนือ	๑๐.๐๓๑๗	ภาคเหนือ
ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	โครงการพัฒนารุงเทพมหานคร และเมืองปริมณฑล	๙๙.๒๘๑๑	ภาคกลาง
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	โครงการพัฒนาระบบซัพพลายเชนเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ของผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ในพื้นที่ทางเศรษฐกิจของ	๔.๐๐๐๐	ภาคเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	ผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ในพื้นที่ต่างประเทศ		
	โครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการภาคเหนือตอนบนสู่ Startup ด้วย Product Champion	๕.๕๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม	๓๐.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการสร้างเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ภาคเหนือตอนบน เพื่อส่งเสริมระบบการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม	๑๑.๔๗๑๕	ภาคเหนือ
	โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความอุดมสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืนภาคเหนือ (โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	๔๑.๕๕๙๒	ภาคเหนือ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	๑๓๔.๗๘๘๕	ภาคเหนือ
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	โครงการยกระดับมาตรฐานการบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการรักษาโรคมะเร็งสำหรับการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ “Medical Hub” ด้านโรคมะเร็ง	๒๑๐.๐๐๐๐	ภาคใต้
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	โครงการการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	๑๑๐.๓๘๙๙	ภาคตะวันออก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านการเกษตรภาคตะวันออก	๑๕.๕๒๙๙	ภาคตะวันออก
	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐.๕๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	โครงการพัฒนาเกษตรปลอดภัยและเพิ่มมูลค่า	๒.๐๒๙๑	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค	๑.๔๖๐๒	ภาคใต้
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการในกลุ่ม ธุรกิจนวัตกรรมในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน (ชื่อตาม พรบ : โครงการ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร)	๑๙.๘๕๓๓	ภาคใต้ชายแดน
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย	โครงการพัฒนาฐานอุตสาหกรรมชีวภาพและการแปรรูป การเกษตรมูลค่าสูง	๕.๗๓๕๔	ภาคใต้
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	๔๔๐๐ บาท	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	๙๙.๘๙๐๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕.๓๖๖๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตร	๒๐.๓๕๕๑	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๔.๒๗๖๐	ภาคใต้
	โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	๑๓.๗๒๙๐	ภาคเหนือ
	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้	๑๓.๓๙๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวงชนบท	สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
	โครงการส่งเสริมการค้าชายแดน	๒๕๕.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๗๐.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมาย และเมืองชายแดน	๗.๒๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและ กลุ่มชาติพันธุ์	๑๘๖๒๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลก	๒๓.๔๐๐๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาเมืองการค้าและการท่องเที่ยวชายแดน	๔๘.๒๓๘๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนภาคตะวันออก ด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	๔๙.๘๔๘๐	ภาคตะวันออก
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยววิถีชีวิต ลุ่มน้ำโขง - เชียงใหม่	๒๐.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๒๖.๔๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่และพัฒนา พื้นที่รอบสถานีขนส่งระบบรางในเมืองที่มีศักยภาพ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๙๑.๖๖๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔๗.๔๕๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนา เขตอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงการค้าโลก	๒๘.๐๐๐๐	ภาคใต้

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๑๙๙.๔๗๐๐	ภาคกลาง
กระทรวงคมนาคม	โครงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่และพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งระบบรางในเมืองที่มีศักยภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔๒๑.๓๒๒๘	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงการค้าโลก	๑๐๗.๐๖๒๕	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาเมืองการค้าและการท่องเที่ยวชายแดน	๑๒๕.๕๓๒๐	ภาคใต้ชายแดน
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๗๔.๖๕๗๑	ภาคเหนือ
	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๗๐.๐๑๒๘	
กรมป่าไม้	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๘๐.๒๓๙๘	
องค์การสวนพฤกษศาสตร์	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๒.๓๐๐๐	
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๑.๘๘๒๗	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๒๔.๖๗๗๗	
กรมป่าไม้	โครงการพัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกร	๔๙.๐๘๗๐	
	โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๗๖.๗๕๔๓	
กรมทรัพยากรธรณี	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์	๖๙.๐๐๐๐	ภาคกลาง
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๒๓.๒๗๗๘	

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
กรมป่าไม้	และนิเวศน์		
	โครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒๔.๒๙๖๒	
	โครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๑๘.๔๘๔๘	
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒๗.๘๔๑๔	ภาคตะวันออก
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนาวัฒนธรรม และอารยธรรม	๓๕.๕๑๕๙	
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๕.๑๒๑๙	
กรมป่าไม้	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๔.๔๖๗๐	
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๖.๗๗๒๕	
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณตอนในของภาคเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง	๕๒.๗๙๓๒	ภาคใต้
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๘.๘๕๐๖	
กรมป่าไม้	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๘.๔๔๔๙	
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑.๘๐๔๘	
กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน	โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	๑๕.๘๓๙๔	ภาคเหนือ
	โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย	๑๗.๔๒๑๖	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย	๔๖.๔๓๓๓	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม		
	โครงการยกระดับผ้าทออีสานสู่สากล	๒๑.๓๗๒๕	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	๑๖.๑๐๔๗	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมาย และเมืองชายแดน	๒๙.๙๔๗๒	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	๑๕๖.๓๐๗๒	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการส่งเสริมการค้าชายแดน	๔๐.๘๘๐๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๗๕.๐๐๐๐	ภาคกลาง
	โครงการพัฒนาเมืองการค้าและการท่องเที่ยวชายแดน	๒๐.๓๐๐๐	ภาคใต้ชายแดน
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรม และอารยธรรม	๑๓.๔๒๐๐	ภาคตะวันออก
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๖.๐๙๗๖	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจ ต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๑๐.๐๐๐๐	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณตอนใน ของภาคเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง	๑๘.๘๕๗๒	ภาคใต้
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕๑๖.๗๐๙๒	ภาคใต้
	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๑.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม	๓๓.๐๐๙๘	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง - เชียง ก๊ฬา	๓๐.๔๗๐๑	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และแนวระเปียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"	๓๑.๐๒๒๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๖๖.๑๒๐๙	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมาย และเมืองชายแดน	๒๓.๔๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการยกระดับการท่องเที่ยวกคุณภาพกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๒๒.๕๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เมืองสำคัญ และเมืองนำอยู่ ภาคตะวันออก	๒๙๑.๕๕๘๘	ภาคตะวันออก
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวกเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรมและ อารยธรรม	๙๕.๖๙๔๓	ภาคตะวันออก
	โครงการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕๔.๙๔๖๘	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวกที่มีชื่อเสียงของภาค	๘๓.๖๗๙๐	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกบนบกบริเวณตอนใน ของภาคเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวกทางทะเลที่มีชื่อเสียง	๗๒.๑๘๖๓	ภาคใต้
	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๙.๒๓๘๓	ภาคใต้
	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนา เขตอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงการค้าโลก	๑๑๔.๑๐๗๕	ภาคใต้

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	๑.๐๐๐๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศน์	๔๑.๕๗๕๕	ภาคกลาง
	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๙.๙๒๐๖	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
อบจ. เลย	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวธรรมชาติ	๑๘๐.๐๐๐๐	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กระทรวงยุติธรรม	โครงการยุติธรรมสู่หมู่บ้าน	๑.๗๖๔๗	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรมและอารยธรรม	๔.๙๓๘๙	ภาคตะวันออก
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	โครงการค่ายนักเรียนนักศึกษาสู่มัคคุเทศก์ Satun Geopark	๑.๖๗๘๗	ภาคใต้
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	มัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวอุทยานธรณีสตูล	๑.๒๑๔๑	ภาคใต้
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	โครงการเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานเมืองเป้าหมาย และเมืองชายแดน	๕.๐๐๐๐	ภาคเหนือ
	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	๑.๓๕๐๐	ตามเอกสารไม่ได้ระบุภาค
	โครงการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	๕.๖๙๙๒	ภาคตะวันออก
กระทรวงสาธารณสุข	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เมืองสำคัญ และเมืองน่าอยู่ ภาคตะวันออก	๒๐.๗๔๕๗	ภาคตะวันออก
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ศาสนา วัฒนธรรม	๑๖.๐๓๐๖	

หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ภาค
	และอารยธรรม		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	โครงการพัฒนาระบบการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ และมะเร็งท่อน้ำดีในพื้นที่เสี่ยง	๑๘๐.๒๖๖๖	
	โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	๕๔.๘๙๐๙	
	โครงการพัฒนาโภชนาการแม่และเด็ก	๔.๒๕๖๔	
	โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาภาค	๑๐.๙๗๘๓	
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๑๙.๑๘๑๙	ภาคใต้
	โครงการยกระดับมาตรฐานบริการและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค	๑๐.๙๗๘๓	
	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชน	๔๗.๙๗๙๘	ภาคใต้ชายแดน

๘.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๘.๒.๑ เนื่องจากแผนงานโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการเปลี่ยนแปลงจากกรอบที่ ก.บ.ภ. อนุมัติไว้ ทั้งก่อนและหลังการพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี รวมถึงมีการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดแผนงานโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องได้ ที่ปรึกษาโครงการฯ จึงได้มีหนังสือโดยผ่านสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังส่วนราชการ (ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แผนงานโครงการ ภายใต้แผนพัฒนาภาค) รวมทั้งกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด) เพื่อให้รายงานผลการดำเนินการ โดยกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์มตารางผลการดำเนินงานแผนงานโครงการฯ (รายละเอียดภาคผนวกบทที่ ๔) ซึ่งปัจจุบันส่วนราชการดังกล่าวหลายหน่วยงานไม่ได้ดำเนินการจัดส่งมาให้ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ประกอบกับแบบสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผล พบว่า หลายหน่วยงานขาดการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากร ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ทำงานหลายด้าน รวมทั้งส่วนราชการหลายแห่งไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูลการติดตามตามประเมินผลสัมฤทธิ์ การดำเนินการในปัจจุบันดำเนินการได้เฉพาะการรายงานความก้าวหน้าและการใช้จ่ายเงิน เท่านั้น

๘.๒.๒ ในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ จำเป็นต้องให้แผนงานโครงการเสร็จสิ้น และทิ้งระยะเวลาไปก่อนจึงจะสำรวจหาข้อมูลสำหรับประเมินผล และเนื่องจากศึกษาโครงการนี้เป็นการศึกษาในช่วงเริ่มต้นการดำเนินงานภายใต้กลไก ก.บ.ภ. ประกอบกับเมื่อพิจารณางบประมาณที่ได้รับจัดสรรฯ เป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ส่วนราชการ (Function) ได้รับจัดสรร เพื่อดำเนินงานโครงการในพื้นที่ทั้งหมด ดังนั้น การใช้จ่ายงบประมาณภายใต้แผนบูรณาการเชิงพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด จึงไม่ได้สะท้อนค่าเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริงได้

๘.๒.๓ ระบบการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในปีต่อ ๆ ไป ควรมีความยืดหยุ่นกับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการในปีงบประมาณก่อนหน้า แต่ด้วยกรอบระยะเวลาของการจัดทำงบประมาณ และกรอบระยะเวลาของการประเมินผลทั้งในระดับยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ ไม่สอดคล้องกัน จึงอาจทำให้การของบประมาณไม่ได้มีการนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านการปรับปรุงโครงการ และการพิจารณาถึงศักยภาพของหน่วยงานในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน แต่มีการประเมินถึงผลผลิต ผลลัพธ์ เป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้ประเมินถึงผลกระทบ และความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดในแต่ละระดับ เพื่อสะท้อนถึงผลกระทบและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ

๘.๒.๔ ในการติดตามตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมหรือตัวชี้วัดด้านสังคม เป็นลักษณะตัวชี้วัดผสม จำเป็นต้องมีคำอธิบายตัวชี้วัดอย่างละเอียด อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดผสมจะมีจุดอ่อนบางประการ คือ การถ่ายทอดตัวชี้วัดเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในลำดับถัด ๆ ไปอาจทำได้ยาก เนื่องจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าตัวชี้วัดผสมอาจมาจากหลายปัจจัย เช่น ค่าของตัวชี้วัดในแต่ละตัว น้ำหนักที่ให้กับแต่ละตัวชี้วัด ซึ่งการนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดในเชิงความสำเร็จของการดำเนินยุทธศาสตร์อาจทำได้ยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น การใช้

ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่ต้องการประเมินแบบรายตัวชี้วัด อาจทำให้การกำกับติดตามมีประสิทธิภาพมากกว่า เช่น ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจพิจารณาถึงการกำจัดขยะ มลพิษที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม อาจทำให้เกิดความชัดเจนในการกำกับติดตาม และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน

จากข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น (ข้อ ๘.๒.๑ และ ข้อ ๘.๒.๒) ส่งผลให้ขาดข้อมูลในการติดตามประเมินผล รวมทั้งทำให้มีข้อจำกัดในการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) จากโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการจังหวัด และแผนปฏิบัติการภาค ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยมีได้มีการออกแบบการประเมินพร้อมกับทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมิน (เจ้าของโครงการ) ตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้น ในการประเมินโครงการครั้งนี้ จึงควรดำเนินการในลักษณะการประเมินโครงการทั่วไปโดยใช้ระบบ Scoring ให้ค่าคะแนนในแต่ละกระบวนการของแต่ละโครงการตามรูปแบบ CIPP Model โดยมีได้นำผลสรุปของคะแนนมาเปรียบเทียบกัน แต่ให้ความสำคัญเรื่องหลักๆ ที่สำคัญ ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านความสอดคล้อง (Relevance)^๑ ๒) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency)^๒ และ ๓) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness)^๓ โดยผลที่ได้จากการประเมินจะนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการ และการพิจารณาถ่วงน้ำหนักโครงการประจำปีงบประมาณต่อไป รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบติดตามประเมินผลกระทบโครงการในระยะต่อไป คณะที่ปรึกษาฯ จึงดำเนินการถอดบทเรียนจากโครงการในระดับพื้นที่ โดยใช้รูปแบบการประเมินดังกล่าวข้างต้น

๘.๓ การประเมินโครงการและการถอดบทเรียนจากโครงการในระดับพื้นที่

คณะที่ปรึกษาฯ ได้ประเมินโครงการโดยคัดเลือกจากโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการจังหวัด สำหรับใช้ในการถอดบทเรียนจากโครงการในระดับพื้นที่ เพื่อจัดทำต้นแบบการประเมินโครงการการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยส่วนหนึ่งของงานต้องการถอดบทเรียนของการจัดทำโครงการและการติดตามประเมินผลโครงการในระดับพื้นที่ เพื่อให้เห็นถึงการทำงาน การบริหารจัดการงบประมาณ และการติดตามประเมินผลในระดับพื้นที่

๘.๓.๑ การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ

๑) โครงการที่จะนำมาประเมินผลเพื่อถอดบทเรียน จะต้องเป็นโครงการที่ให้สอดคล้องกับประเด็นการติดตามประเมินผล และการสร้างตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลในอนาคต ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่

- (๑) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม
- (๒) ด้านการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน
- (๓) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ

^๑ Relevance เป็นการประเมินผลความสอดคล้อง กับนโยบายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ และความต้องการของผู้ได้รับประโยชน์

^๒ Efficiency เป็นการวัดเรื่องการใช้ทรัพยากรเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงาน ครอบคลุม Input & Output

^๓ Effectiveness การประเมินด้านประสิทธิผลเป็นการวัดระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการ ครอบคลุมผลลัพธ์ (outcome) ทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง (Short & Long-Term Outcome)

(๔) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

๒) จากโครงการทั้งหมด คณะที่ปรึกษาได้มีการคัดเลือกโครงการเพื่อการถอดบทเรียน โดยมีข้อกำหนด และวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การสร้างข้อมูลการถอดบทเรียนเพื่อให้อาจเปรียบเทียบกันได้ในมิติของความหลากหลายของประเภทโครงการ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ดังนี้

(๑) เลือกโครงการอย่างน้อยภาคละ ๑ - ๒ โครงการ ในประเด็นการประเมินที่แตกต่างกัน

(๒) ประเภทของโครงการต้องมีความครบตามทุกประเด็นการประเมิน

(๓) มูลค่าของโครงการให้สามารถเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรที่มีขนาดไม่แตกต่างกันมากนัก

(๔) เป็นโครงการที่มาจากหน่วยงานที่มีความหลากหลาย

(๕) อาจเป็นโครงการที่อยู่ในปีเดียวกันหรือต่างปีงบประมาณได้ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และพ.ศ. ๒๕๖๓)

ทั้งนี้ เมื่อทำการประเมินในลักษณะการถอดบทเรียน จะได้นำประเด็นที่แตกต่างนี้มาพิจารณาว่าการดำเนินการมีข้อพึงระวังหรือมีประเด็นข้อเสนอแนะ ต่อไป

๓) เนื่องจากในการถอดบทเรียนการประเมินโครงการในครั้งนี้ เป็นการดำเนินงานร่วมกันกับสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมในลักษณะ learning by doing เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สพภ. และ กยภ. ได้ฝึกปฏิบัติจริงโดยการลงพื้นที่ร่วมกับคณะที่ปรึกษา แต่เนื่องจากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด - ๑๙ ระลอกใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๓ และทวีความรุนแรงต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน คณะที่ปรึกษา ร่วมกับฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ รวมทั้ง สพภ. จึงได้พิจารณาคัดเลือกโครงการที่จะนำมาประเมินเพื่อถอดบทเรียนตามหลักเกณฑ์ข้างต้น รวม ๒๘ โครงการ ซึ่งกระจายในภูมิภาคทั่วประเทศ

๘.๓.๒ การใช้แบบประเมินผล

เนื่องจากการศึกษาประเมินโครงการใช้ตัวแบบ CIPP Model คณะผู้วิจัยจึงได้เสนอกรอบแนวทางการประเมินเพื่อการถอดบทเรียน โดยในการประเมินเพื่อถอดบทเรียนของโครงการจะคำนึงประเด็นต่อไปนี้ เพื่อให้การประเมินด้วยการถอดบทเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

๑) **บริบทของการดำเนินโครงการ** ว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่และยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน มากน้อยเพียงใด หากไม่ได้ดำเนินโครงการนี้จะส่งผลเสียระดับภาคหรือพื้นที่อย่างไร ที่ทำให้เกิดขึ้นของโครงการเป็นมาอย่างไร ได้มีกระบวนการของการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับในการจัดทำโครงการหรือไม่

ประเด็นข้อคำถาม:

- การพัฒนาโครงการเกิดจากบนลงล่างหรือล่างขึ้นบน

- บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการออกแบบโครงการ
- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นไปอย่างเหมาะสมหรือไม่
- มีการใช้ข้อมูลในการออกแบบโครงการอย่างรอบคอบ
- มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ชัดเจนหรือไม่
- โครงการมีความซ้ำซ้อนกับโครงการอื่น ๆ หรือไม่

๒) **ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร** คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณและทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรร (รวมถึงการร่วมสมทบจากพื้นที่) และทรัพยากรนี้มีระดับที่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด จำเป็นต้องเพิ่มทรัพยากรเพื่อให้โครงการสมบูรณ์มากขึ้นหรือไม่ รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการดำเนินโครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

ประเด็นข้อคำถาม:

- การกำหนดงบประมาณ เวลา และทรัพยากรอื่น ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสม
- การประสานทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากงบประมาณภาครัฐ
- รายการงบประมาณมีความเหมาะสม
- การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ การมีพันธมิตรในการดำเนินการ

๓) **กระบวนการดำเนินโครงการ** ว่ามีการดำเนินโครงการสอดคล้องกับแผนงานมากน้อยเพียงใด อุปสรรคของการดำเนินโครงการ กลไกของการบริหารจัดการโครงการ และมีแนวทางในการติดตามประเมินผลโครงการอย่างไร แนวทางการบริหารความเสี่ยงของโครงการ

ประเด็นข้อคำถาม:

- การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
- การดำเนินการเป็นไปอย่างมีขั้นตอน มีกลไกที่เหมาะสมในการดำเนินการ
- ความเชื่อมโยงระหว่างโครงการย่อย โครงการในระนาบเดียวกัน
- การรับรู้ข้อมูลโครงการของภาคประชาชน บุคลากรในระดับพื้นที่
- กิจกรรมเป็นไปตามแผนการดำเนินการหรือไม่ ครอบคลุมทุกกิจกรรมหรือไม่
- มีกระบวนการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมหรือไม่ เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบ
- การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามที่กำหนด
- ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน มีประสิทธิภาพ

๔) **ผลผลิต ผลลัพธ์ และประสิทธิภาพ**ในการดำเนินโครงการ พิจารณาจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่ระบุในการเสนอขอโครงการกับผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง ผลลัพธ์เชิงคุณภาพของโครงการ รวมถึง

หากโครงการมีผลกระทบที่เด่นชัด (ให้ระบุ) ประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ รวมถึงประเมินถึงความยั่งยืนของโครงการ (ในกรณีที่หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ โครงการสามารถดำเนินการต่อไปได้หรือไม่)

ประเด็นข้อคำถาม:

- ผลผลิต ผลลัพธ์ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์โครงการหรือการตั้งเป้าหมายหรือไม่
- โครงการมีผลกระทบในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัดและระดับประเทศ
- โครงการส่งผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ต่อเป้าหมายในการพัฒนาภาค ประเทศ
- การเชื่อมต่อโครงการหรือการต่อยอดโครงการ
- แนวทางการจัดการประโยชน์ที่เกิดขึ้นในโครงการ
- ความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นของโครงการ
- ความยั่งยืนของโครงการ มีแนวทางในการบริหารจัดการโครงการในอนาคต
- ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ มีความสอดคล้อง มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ผลกระทบ และยั่งยืน

๕) ประเด็นอื่น ๆ เช่น แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาโครงการ ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว การขยายผลโครงการไปยังพื้นที่อื่น ๆ

ประเด็นข้อคำถาม:

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและล้มเหลวของโครงการ
- การขยายผลหรือต่อยอดไปยังพื้นที่อื่น ๆ
- การเป็นต้นแบบที่ดี หรือไม่ดี ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโครงการ

ในการประเมินอาจใช้ Template ของการประเมินเพื่อใช้เป็นแนวทาง และสามารถนำไปใช้เพื่อการประยุกต์ร่วมกับการใช้งานตัวชี้วัดในส่วนต่อไป และสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับติดตามแผนงานโครงการในอนาคต โดยตัวแบบของการประเมินถอดบทเรียน และเป็นตัวอย่างข้อมูลเพื่อการติดตามประเมินผลในอนาคต (ซึ่งในทางปฏิบัติสามารถใช้ระบบ Google Form เพื่อการติดตามประเมินผล) มีรายละเอียดตาม link ด้านล่าง

หมายเหตุ ในหนึ่งโครงการสามารถใช้ผู้ประเมินมากกว่า ๑ คนในการประเมินได้ โดยให้ระบุชื่อโครงการและผู้ประเมินให้ถูกต้อง

Link การประเมิน
<https://qr.go.page.link/fKaYh>

แบบประเมินถอดบทเรียนแผนงานโครงการ และตัวอย่างของระดับคะแนนในแต่ละประเด็นการประเมิน

ปีงบประมาณ [] ๒๕๖๒ [] ๒๕๖๓

ชื่อโครงการ []

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก [] รหัสหน่วยงาน

หน่วยงานรับผิดชอบร่วม [] รหัสหน่วยงาน

ลักษณะของโครงการ [] โครงการหลัก [] โครงการย่อย

เป้าประสงค์ของโครงการ [] โครงการด้านเศรษฐกิจ [] โครงการด้านสังคม [] โครงการด้านสิ่งแวดล้อม [] อื่น ๆ

พื้นที่ดำเนินการ จังหวัด ภาค [] รหัสจังหวัด [] รหัสกลุ่มจังหวัด [] รหัสภาค

หน่วยงานผู้ประเมิน [] สนง. ภาคกลาง [] สนง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [] สนง. ภาคเหนือ [] สนง. ภาคใต้

ผู้ประเมิน [] ชื่อผู้ประเมิน

ระบุ [] เป็นผู้ประเมินที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักหรือไม่ ในส่วนนี้อาจนำไปประมวลค่าเฉลี่ยของคะแนนในกรณีที่ในหนึ่งโครงการมีผู้ประเมินหลายคน

หัวข้อการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบาย (จากการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ การรายงานตนเอง)	น้ำหนักคะแนน	คะแนนที่ได้รับ (ตามเกณฑ์การประเมิน)	คะแนน x น้ำหนักคะแนน (ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง)
บริบท (context) ของยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ และความเร่งด่วน การตอบโต้ของพื้นที่	☐ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ☐ การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ ☐ การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนตามมาตรการภาครัฐ ☐ อื่น ๆ	คำอธิบาย และเอกสารประกอบ (ถ้ามี)	๕	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
บริบท ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ	☐ ความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน ☐ การบูรณาการของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน	คำอธิบาย และเอกสารประกอบ (ถ้ามี)	๕	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
ปัจจัยนำเข้า (Input)	☐ งบประมาณมีความเหมาะสมกับขอบเขตของโครงการ ☐ การใช้ปัจจัยนำเข้าจากแหล่งอื่น	คำอธิบาย และเอกสารประกอบ (ถ้ามี)	๑๐	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	

หัวข้อ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบาย (จากการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ การรายงานตนเอง)	น้ำหนักคะแนน	คะแนนที่ได้รับ (ตามเกณฑ์การประเมิน)	คะแนน x น้ำหนักคะแนน (ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง)
	☐ ความยั่งยืนของทรัพยากรนำเข้า ในอนาคต ☐ การใช้ทรัพยากรในระดับพื้นที่				
กระบวนการ (Process)	☐ การดำเนินโครงการเป็นไปตาม เป้าหมาย สอดคล้องแผนการทำงาน ☐ การดำเนินโครงการแบบบูรณาการ การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ☐ การแก้ไข/ปรับเปลี่ยนแผน การดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหา ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตาม กฎระเบียบ ☐ การดำเนินโครงการตามระยะเวลา สิ้นสุดโครงการ	คำอธิบาย และเอกสาร ประกอบ (ถ้ามี)	๑๕	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
ผลผลิต (Output)	☐ ผลผลิต ☐ การใช้งานผลผลิต เน้นการประเมิน จากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าตาม วัตถุประสงค์ทั้งหมดหรือไม่ และ การนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ ว่าเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด	คำอธิบาย และเอกสาร ประกอบ (ถ้ามี)	๑๕	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts)	☐ ผลลัพธ์เป็นไปตามหลักประสิทธิผล ตอบโจทย์ ☐ ผลลัพธ์บ่งชี้ถึงมีประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่า ☐ โครงการ เกิดผลกระทบต่อยุทธศาสตร์	คำอธิบาย และเอกสาร ประกอบ (ถ้ามี)	๒๐	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

หัวข้อ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบาย (จากการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ การรายงานตนเอง)	น้ำหนักคะแนน	คะแนนที่ได้รับ (ตามเกณฑ์การประเมิน)	คะแนน x น้ำหนักคะแนน (ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง)
	การพิจารณาผลกระทบ อาจพิจารณาถึงด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อมตามลักษณะ ของโครงการ				
ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	[] ระยะเวลาเป็นไปตามแผน [] ความล่าช้า หรือ การปรับแผนงาน โครงการเพื่อให้ทันต่อระยะเวลา	คำอธิบาย และเอกสาร ประกอบ (ถ้ามี)	๑๐	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
ประสิทธิภาพในการ เบิกจ่ายงบประมาณ	[] ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ	รายงานการใช้งบประมาณ	๑๐	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
ความยั่งยืนของ โครงการ (Sustainability)	[] รูปแบบของการดำเนินโครงการ มีความยั่งยืน [] โครงการมีแนวทางในการบริหาร จัดการในอนาคตที่บ่งชี้ถึง ความยั่งยืน [] ความสามารถในการขยายผล โครงการ	คำอธิบาย และเอกสาร ประกอบ (ถ้ามี)	๑๐	คะแนน ๑ - ๕ ตามเกณฑ์	
คะแนนรวมในการประเมิน			รวมคะแนนเต็มการติดตามประเมินผล ๑๐๐ คะแนน (คะแนน x น้ำหนัก / ๕๐๐)		
ข้อเสนอแนะ					

ตารางที่ ๘ - ๖ แนวทางการระบุคะแนน

รายงานประเมิน	ระดับคะแนน ๑	ระดับคะแนน ๒	ระดับคะแนน ๓	ระดับคะแนน ๔	ระดับคะแนน ๕
บริบท (context) ในด้านความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ของพื้นที่ [] ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ [] การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ [] การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนตามมาตรการภาครัฐ [] อื่น ๆ เน้นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด และการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน	โครงการที่ประเมินมีความสอดคล้องกับรายการเพียงรายการลักษณะเดียว (เช่น การกิจ หรือยุทธศาสตร์ หรือมาตรการเร่งด่วน) โดยไม่ได้แสดงถึงความเชื่อมโยงและอาจมีความสำคัญของโครงการในระดับที่น้อยมากที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่	โครงการที่ประเมินมีความสอดคล้องกับภารกิจและยุทธศาสตร์พื้นที่ แต่อาจยังไม่ได้แสดงถึงความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ แต่อาจมีความสำคัญในพื้นที่ระดับ	โครงการที่ประเมินมีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ระหว่างภารกิจหน่วยงานและยุทธศาสตร์ของพื้นที่	โครงการที่ประเมินมีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ระหว่างภารกิจของหน่วยงานและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พื้นที่ และการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่	โครงการที่ประเมินมีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ระหว่างภารกิจของหน่วยงานและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พื้นที่ การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ และ/หรือ มาตรการเร่งด่วนภาครัฐ
บริบทในด้านความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ เน้นการประเมินภารกิจของหน่วยงานที่รับงบประมาณ	ไม่มีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน	มีความสอดคล้องเป็นเพียงบางส่วนกับภารกิจของหน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุนเพียงอย่างเดียวหนึ่งเท่านั้น	มีความสอดคล้องที่ชัดเจนกับหน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุนเพียงอย่างเดียวหนึ่งเท่านั้น	ความสอดคล้องกับหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมอย่างแต่อย่างยังไม่แสดงถึงการบูรณาการในการจัดทำแผนที่ชัดเจน	มีความสอดคล้องกับหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมอย่างชัดเจน และมีการบูรณาการในการจัดทำแผนที่ชัดเจน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

รายงานประเมิน	ระดับคะแนน ๑	ระดับคะแนน ๒	ระดับคะแนน ๓	ระดับคะแนน ๔	ระดับคะแนน ๕
ปัจจัยนำเข้า (Input) [] งบประมาณมีความเหมาะสมกับขอบเขตของโครงการ [] การใช้ปัจจัยนำเข้าจากแหล่งอื่น [] ความยั่งยืนของทรัพยากรนำเข้าในอนาคต [] การใช้ทรัพยากรในระดับพื้นที่ หมายเหตุ: ทรัพยากรในระดับพื้นที่อาจไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงิน แต่เป็นการร่วมจัดทำ บริหาร โดยมีการนำทรัพยากรทั้งในด้านเงินทุน งบประมาณ กำลังคน และทรัพยากรรูปแบบอื่น ๆ มาสนับสนุนในการจัดทำโครงการ	งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว ไม่ได้มีการนำทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ มาสนับสนุน และเมื่อพิจารณาจากโครงการแล้วอาจมีความไม่เหมาะสมด้านงบประมาณ (เช่น รูปแบบรายการงบประมาณ)	งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ เพียงอย่างเดียว ไม่ได้มีการนำทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ มาสนับสนุน แต่รูปแบบรายการงบประมาณ มีความเหมาะสม	งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ ร่วมกับภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม หรือทรัพยากรของพื้นที่ (ไม่เกิน ๒ แหล่ง) และมีรูปแบบรายการงบประมาณมีความเหมาะสม	งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ ร่วมกับภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม หรือทรัพยากรของพื้นที่ และรูปแบบรายการงบประมาณมีความเหมาะสม แต่อาจยังไม่สามารถแสดงถึงแนวโน้มที่จะสามารถจัดหาทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการต่อไปในอนาคตเองได้	งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ ร่วมกับภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม และแสดงถึงการใช้ทรัพยากรในระดับพื้นที่ มาประกอบ และมีแนวโน้มที่จะสามารถจัดหาทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการต่อไปในอนาคตเองได้
กระบวนการ (Process) [] การดำเนินโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องแผนการทำงาน [] การดำเนินโครงการบูรณาการ การมีส่วนร่วมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง [] การแก้ไข/ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตาม	โครงการไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องตามแผนงาน และไม่ได้แสดงถึงการบูรณาการหรือการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น	โครงการมีการดำเนินการ สอดคล้องตามแผนงาน โดยไม่ได้แสดงถึงการบูรณาการหรือการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น	โครงการมีการดำเนินการ สอดคล้องตามแผนงาน และมีการแสดงถึงการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่น	โครงการมีการดำเนินการ สอดคล้องตามแผนงาน และมีการแสดงถึงการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่น และการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่	โครงการมีการดำเนินการ สอดคล้องตามแผนงาน มีการบูรณาการ และการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ มีการปรับแผนการดำเนินการเมื่อมีปัญหา และดำเนินโครงการได้ตามเวลา

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

รายงานประเมิน	ระดับคะแนน ๑	ระดับคะแนน ๒	ระดับคะแนน ๓	ระดับคะแนน ๔	ระดับคะแนน ๕
กฎระเบียบ [] การดำเนินโครงการตาม ระยะเวลาสิ้นสุดโครงการ					
ผลผลิต (Output) [] ผลผลิต [] การใช้งานผลผลิต เน้น การประเมินจากวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ว่าตามวัตถุประสงค์ทั้งหมด หรือไม่ และการนำผลผลิตไปใช้ ประโยชน์ว่าเป็นไปได้มากน้อย เพียงใด	การดำเนินการไม่สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง และ อาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ หากมี การดำเนินการโครงการเสร็จสิ้น ไม่สามารถอธิบายถึงประโยชน์ ที่เป็นรูปธรรม (ภาพหลังการ ดำเนินการสำเร็จ)	การดำเนินการสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์บางข้อ ยังไม่สมบูรณ์ แต่เกินกว่า กึ่งหนึ่ง และอาจยังไม่ เกิดประโยชน์ได้จริง อย่างชัดเจน (เช่น อยู่ ในช่วงการบริหารจัดการ หรือต้องรออนุมัติประกอบ อื่นมาร่วมจึงดำเนินการ ได้อย่างชัดเจน)	การดำเนินการสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์บางข้อ ยังไม่สมบูรณ์ แต่เกินกว่า กึ่งหนึ่ง และอาจยังไม่ เกิดประโยชน์ได้จริง อย่างชัดเจน (เช่น อยู่ ในช่วงการบริหารจัดการ หรือต้องรออนุมัติประกอบ อื่นมาร่วมจึงดำเนินการ ได้อย่างชัดเจน)	การดำเนินการสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อ และอาจยังไม่เกิด ประโยชน์ได้จริง อย่างชัดเจน (เช่น อยู่ ในช่วงการบริหารจัดการ หรือต้องรออนุมัติประกอบ อื่นมาร่วมจึงดำเนินการ ได้อย่างชัดเจน)	การดำเนินการสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อ และมีการทำให้ เกิดประโยชน์ได้จริง อย่างชัดเจน
ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) [] ผลลัพธ์เป็นไปตาม หลักประสิทธิผล ตอบโจทย์ [] ผลลัพธ์บ่งชี้ถึงความ มีประสิทธิภาพ และมีความ คุ้มค่า [] โครงการ เกิดผลกระทบ ต่อยุทธศาสตร์ การพิจารณา ผลกระทบ อาจพิจารณาถึง ด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือ	ไม่สามารถอธิบายได้ว่าโครงการ สร้างผลกระทบเชิงบวกต่อพื้นที่	สามารถอธิบายได้ว่า โครงการสร้างผลกระทบ เชิงบวกต่อพื้นที่ แต่อาจ ไม่สามารถแสดงความ ชัดเจนได้	สามารถอธิบายได้ว่า โครงการสร้างผลกระทบ เชิงบวกต่อพื้นที่ อย่างชัดเจน แต่จำกัด ขอบเขตของผลกระทบ ในวงแคบ	สามารถอธิบายได้ว่า โครงการสร้างผลกระทบ เชิงบวกอย่างชัดเจน มีผลกระทบในวงกว้าง แต่อาจยังไม่สามารถ แสดงถึงความคุ้มค่า (อาจมีการใช้ งบประมาณที่มากเกินไป มีทางเลือกในการดำเนิน โครงการแบบอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลกระทบ	สามารถอธิบายได้ว่า โครงการสร้างผลกระทบ เชิงบวก มีผลวงกว้าง อย่างชัดเจน และแสดงถึง ความคุ้มค่าในการดำเนิน โครงการ (แสดงถึงความ คุ้มค่า และผลกระทบ ต่อพื้นที่และในระดับภาค กลุ่มจังหวัด หรือ ระดับประเทศในระดับสูง)

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

รายงานประเมิน	ระดับคะแนน ๑	ระดับคะแนน ๒	ระดับคะแนน ๓	ระดับคะแนน ๔	ระดับคะแนน ๕
สิ่งแวดล้อมตามลักษณะ ของโครงการ				แบบเดียวกันที่ใช้ งบประมาณน้อยกว่า)	
ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ [] ความล่าช้า หรือ การปรับแผนงาน โครงการเพื่อให้ทันต่อระยะเวลา	โครงการมีความล่าช้ากว่ากำหนด มาก และไม่ประสบผลตาม เป้าหมาย	โครงการไม่เป็นไป ตามแผนที่กำหนด แต่ยังคงสามารถ ดำเนินการจนน่าจะ สำเร็จได้	โครงการเป็นไป ตามกำหนด แต่อาจมี การปรับแผนการ ดำเนินการระหว่าง การดำเนินโครงการ	โครงการดำเนินการ ได้ทันตามกำหนด เป็นไปตามแผน การดำเนินโครงการ	โครงการดำเนินการได้ ทันหรือเร็วกว่าที่กำหนด เป็นไปตามแผนการดำเนิน โครงการ
ประสิทธิภาพในการเบิกจ่าย งบประมาณ [] อัตราการเบิกจ่ายงบประมาณ	การเบิกจ่ายงบประมาณ ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๘๕ - ๙๐	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๙๑ - ๙๕	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๙๖ - ๙๘	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๙๙ - ๑๐๐
ความยั่งยืนของโครงการ (Sustainability) [] รูปแบบของการดำเนินโครงการ มีความยั่งยืน [] โครงการมีแนวทางในการบริหาร จัดการในอนาคตที่บ่งชี้ถึง ความยั่งยืน [] ความสามารถในการขยายผล โครงการ	โครงการไม่ได้มีแสดงถึงความยั่งยืน ในอนาคต สิ้นสุดเมื่อรอบปี งบประมาณ ไม่สามารถนำไป ขยายผล	โครงการอาจมีแผน ในการดำเนินการ (หรือ การบำรุงรักษา) โดยยังคง พึ่งพางบประมาณและ การจัดการของภาครัฐ เป็นหลัก และอาจขยาย ผลต่อไปได้	โครงการแสดงถึงความ ยั่งยืน มีแนวทางที่ชัดเจน ในการใช้ทรัพยากร ขยาย ผลได้ (แต่อาจไม่ต่อเนื่อง)	โครงการแสดงถึงความ ยั่งยืน มีแนวทางที่ ชัดเจนในการใช้ ทรัพยากร มีแนวทาง ที่ชัดเจนในการบริหาร จัดการตนเองในอนาคต ขยายผลได้อย่างต่อเนื่อง	โครงการแสดงถึงความ ยั่งยืนในการใช้ทรัพยากร มีแนวทางที่ชัดเจนในการ บริหารจัดการตนเอง ในอนาคต และไม่ได้ ใช้ทรัพยากรของภาครัฐ เป็นหลัก

๘.๓.๓ ผลการประเมินโดยใช้ตัวแบบ CIPP Model

๑) การดำเนินการประเมิน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลสาระสำคัญของโครงการ เป็นรายโครงการที่สุ่มตัวอย่างทั้ง ๒๘ โครงการ ซึ่งดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ผู้ประเมิน ลงพื้นที่โครงการเพื่อทำการประเมินตามตัวแบบประเมินในส่วนที่นำเสนอก่อนหน้านี้ (ข้อ ๘.๓.๒) โดยมี ผู้ประเมินโครงการรวมทั้งสิ้น ๑๓๕ ครั้ง (โดยโครงการหนึ่งอาจมีผู้ประเมินได้มากกว่า ๑ ผู้ประเมิน และนำผล มาประเมินทั้งในด้านรายโครงการและรายผู้ประเมินได้) ซึ่งชื่อโครงการและจำนวนผู้ประเมินเป็นไปตาม ตารางที่ ๘-๙ โดยโครงการที่มีผู้ประเมินมากที่สุด คือ โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนแบบยั่งยืน กิจกรรม ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งคลองบางหลวง ม.๒ และ ม.๔ ต.บางหลวง อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา มีจำนวน ๑๐ ผู้ประเมิน และโครงการที่มีผู้ประเมินน้อยที่สุด คือ โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว (จังหวัดหนองคาย) และโครงการเพิ่มศักยภาพ โครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร : พัฒนาแหล่งน้ำบึงชน มี ๒ ผู้ประเมิน โดยนำผลของผู้ประเมิน ในแต่ละโครงการในแต่ละองค์ประกอบของการประเมินประเด็น จะนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เพื่อหาข้อสรุปผลคะแนนการประเมินต่อไป

๒) การจำแนกโครงการ จากการศึกษารายละเอียดโครงการที่นำมาประเมินและถอดบทเรียน โครงการทั้ง ๒๘ โครงการ คณะที่ปรึกษาโครงการฯ จึงได้จำแนกโครงการดังกล่าวตาม ๑) ประเภทโครงการ (โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด) ๒) ยุทธศาสตร์ชาติ (ความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) ๓) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ๔) วัตถุประสงค์ของโครงการ (โครงการ ด้านเศรษฐกิจ โครงการด้านสังคมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โครงการด้านสิ่งแวดล้อม) และ ๕) พื้นที่ดำเนิน โครงการ (แบ่งพื้นที่ตามกลุ่มจังหวัด และจังหวัด) ซึ่งการจำแนกลักษณะของโครงการแสดงในตารางที่ ๘-๑๐ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประเมินทราบถึงระดับคะแนนที่อาจแตกต่างกันตามประเภทของโครงการหรือการจำแนกตาม ลักษณะอย่างอื่น ๆ เช่น ตามหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการว่าอาจมีข้อจำกัดในการดำเนินโครงการด้านใด ด้านหนึ่งเป็นประจำ ซึ่งทำให้ผู้ประเมินหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขในโอกาสต่อไป เป็นต้น

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาค และแผนปฏิบัติราชการ กลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่ยังพิจารณาจากขอบเขตพื้นที่และภารกิจที่หน่วยงานรับผิดชอบ ทำให้โครงการ ขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงแผนของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้รับประโยชน์ จากโครงการจากงบบูรณาการภาคและกลุ่มจังหวัดที่แท้จริงมีเฉพาะในพื้นที่โครงการเท่านั้น นอกจากนี้ จำนวนแผนงานโครงการด้านเศรษฐกิจยังมีสัดส่วนที่สูง และเมื่อพิจารณารายละเอียดกิจกรรมของแผนงาน โครงการพบว่า ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงและขยายผิวทางจราจร และการก่อสร้างอาคาร เป็นต้น และการจัดหาครุภัณฑ์ เช่น การติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะและระบบ ตรวจวัดสภาพการจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุ รวมทั้งอุปกรณ์ในการเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น

๓) ผลการประเมินจากการใช้ตัวแบบ CIPP Model

(๑) สรุปผลจากคะแนนการประเมิน ผลประเมินโครงการในภาพรวมทุกประเด็น (ตามตารางที่ ๘.๑๑) พบว่า โดยเฉลี่ยผลประเมินโครงการอยู่ในเกณฑ์ดี (คะแนนเกินกว่า ๓.๔๐ คะแนน)^๔ โดยมีอยู่ทั้งสิ้น ๒๓ โครงการ โครงการที่อยู่ในระดับปานกลางจำนวน ๕ โครงการ ไม่มีโครงการที่ต่ำกว่าระดับพอใช้ โดยโครงการที่ได้ระดับคะแนนสูงสุด คือ โครงการบูรณาการการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรครบวงจร เพื่อเสริมสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน จังหวัดเชียงราย โดยได้คะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ระดับ ๔.๗๕ คะแนน ในขณะที่โครงการในกลุ่มตัวอย่างการประเมินที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด คือ ศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจร แห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ที่มีคะแนนเฉลี่ย ๒.๘๘ คะแนน

สำหรับการประเมินโดยพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของการประเมินก่อนการ หาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก พบว่าปัจจัยนำเข้าเป็นองค์ประกอบที่ได้คะแนนน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ยของ ทุกโครงการ คือ ๓.๓๖) รองลงมาคือ ประเด็นเรื่องความยั่งยืน (คะแนนเฉลี่ยของทุกโครงการ คือ ๓.๕๙) และ ผลลัพธ์ (คะแนนเฉลี่ยของทุกโครงการ คือ ๓.๖๑) ในขณะที่ยังคงองค์ประกอบที่ได้คะแนนสูงสุด คือ บริบท (คะแนนเฉลี่ยของทุกโครงการ คือ ๔.๔๒) รองลงมาคือ ภารกิจ (คะแนนเฉลี่ยของทุกโครงการ คือ ๔.๑๐) และ ระยะเวลาดำเนินโครงการ (คะแนนเฉลี่ยของทุกโครงการ คือ ๔.๐๙) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ เพื่อดูว่า top – two box คือ การใช้คะแนนระดับดีมากและระดับดีเป็นเกณฑ์ มีจำนวนโครงการในแต่ละ องค์ประกอบผ่านเกณฑ์นี้กี่โครงการ พบว่าองค์ประกอบ บริบท ภารกิจ และการบริหารการใช้งบประมาณ เป็นสามองค์ประกอบที่มีโครงการผ่านเกณฑ์มากที่สุดตามลำดับ (๒๗ ๒๖ และ ๒๒ โครงการ)

ทั้งนี้ การประเมินจากประเภทโครงการ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่า คะแนนรวมของกลุ่มประเภทโครงการ (โครงการตามแผนบูรณาการภาค โครงการตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของกลุ่มจังหวัด และโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด) ไม่ได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การจำแนกตามวัตถุประสงค์อาจมีความแตกต่างกัน ส่วนหนึ่งมาจากจำนวน โครงการที่มีผู้ประเมินมีจำนวนแตกต่างกัน และประเภทของโครงการบางกลุ่มมีจำนวนไม่มาก เช่น โครงการ ด้านสังคม

(๒) สรุปผลการประเมินโครงการตามรูปแบบ CIPP Model

• บริบทของการดำเนินโครงการ โดยเกือบทุกโครงการมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีถึงดีมาก เนื่องจากเป็นโครงการที่ตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่โดยประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดโครงการ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของพื้นที่ และของหน่วยงาน ตลอดจนมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม ยังมี ๑ โครงการที่มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับปานกลางและมีผลคะแนนต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย ๓.๒๐) คือ โครงการบริหารจัดการบึงบอระเพ็ดอย่างยั่งยืน กิจกรรมเพิ่มความหลากหลายและผลผลิตสัตว์น้ำ เป็นโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

^๔ คะแนนแบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ ๑.๐๐ – ๕.๐๐ คะแนน โดยระดับคะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๘๐ จะเป็นกลุ่มที่ต้องปรับปรุง อย่างมาก ระดับคะแนนเฉลี่ย ๑.๘๑ – ๒.๖๐ เป็นกลุ่มต้องปรับปรุง ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๖๑ – ๓.๔๐ เป็นกลุ่มพอใช้ ระดับ คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๑ – ๔.๒๐ เป็นกลุ่มดี และ ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๒๑ – ๕.๐๐ เป็นกลุ่มดีมาก

ที่จัดสรรให้สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์ดำเนินการในการกิจหลักของหน่วยงาน แต่ขาดการตอบสนองจากหน่วยงานอื่นเพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น และการเพิ่มจำนวนสัตว์น้ำโดยการปล่อยพันธุ์กุ้งก้ามกรามในบึงบอระเพ็ดไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันที่ไม่สามารถขยายพันธุ์ได้ จึงไม่สามารถตอบโจทย์บริบทการสร้างอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพในบึงบอระเพ็ดได้ แต่เป็นเพียงการสร้างรายได้ให้กับชาวประมงที่ต้องการสัตว์น้ำเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีประเด็นย่อย คือ กิจกรรมที่ไม่ได้ริเริ่มโดยการประเมินศักยภาพของผู้เข้าร่วม ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองในระยะต่อไปได้

- **ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร** โครงการส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับปานกลาง เนื่องจากโครงการใช้จ่ายจากงบประมาณเพียงแหล่งเดียว โดยมีโครงการที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อาทิ โครงการศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรแห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาค เนื่องจากหน่วยงานมีรายได้มาสมทบ โครงการพัฒนาศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางโรแมนติกรูท (Romantic Route) และนาเคีรูท (Nakhee Route) เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักได้รับงบประมาณของตนเองในการพัฒนาและบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีงบประมาณของกลุ่มจังหวัดมาช่วยเสริมเท่านั้น และโครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยสู่ความยั่งยืน กิจกรรมหลักศูนย์กลางการผลิตข้าวแปลงใหญ่ครบวงจร เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร่วมสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาที่ดิน และมีโครงการที่ได้คะแนนน้อยสุด (เฉลี่ย ๒.๔) ซึ่งควรมีการปรับปรุง ได้แก่ โครงการค่ายนักศึกษาสู่มรดกโลก Satun Geopark เนื่องจากความเข้มข้นของหลักสูตรการฝึกอบรม และโครงการปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ สะพานข้ามกาลเวลา เนื่องจากหน่วยงาน Function ซึ่งเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินไม่มีงบประมาณบำรุงรักษาทรัพย์สิน จึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายละเอียดประเด็นการประเมินปัจจัยนำเข้านี้ มีข้อสังเกตว่า จากการที่แผนงานโครงการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดหาอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงบประมาณที่กำหนดสัดส่วนการจัดบโครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ที่มีสัดส่วนงบดำเนินงาน : งบลงทุน (๒๕ : ๗๕) จึงส่งผลให้งบประมาณหรือทรัพยากรนำเข้าไปใช้ในการซ่อมบำรุงถนน จัดซื้ออุปกรณ์และครุภัณฑ์ ในขณะที่บที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและปัญหาความยากจนมีจำนวนน้อย

- **กระบวนการ** มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก โดยโครงการส่วนใหญ่ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และแม้จะมีอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ซึ่งทำให้โครงการล่าช้าที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการยื่นอุทธรณ์ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาการออกแบบอาคารไม่สอดคล้องกับสภาพการใช้งาน/พื้นที่ ปัญหาการเข้าพื้นที่ก่อสร้างซึ่งเกิดจากน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนและการขึ้นลงของน้ำทะเล (โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและสะพานข้ามกาลเวลา) ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แต่หน่วยงานได้ดำเนินการแก้ไขปัญหารวมทั้งบางโครงการมีการขยายเวลาการดำเนินโครงการ จึงทำให้การทำงานสามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องและแล้วเสร็จตามกำหนด อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าหลายโครงการยังขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกับแผนงานโครงการของส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง

- **ผลการเบิกจ่าย** ส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก ซึ่งสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกันกับกระบวนการ ทั้งนี้ มีโครงการ ๕ โครงการเนื่องจากมีผลการเบิกจ่ายต่ำ (ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕) โดยเรียงลำดับคะแนนต่ำสุด เนื่องจากมีความล่าช้าจากที่กำหนดไว้เดิม มากกว่า ๑ – ๒ เดือน ได้แก่ ๑) โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวผิงอันตามันให้มีคุณภาพระดับโลก ๒) โครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ผิงอ่าวไทยสู่ความยั่งยืน กิจกรรมหลักศูนย์กลางการผลิตข้าวแปลงใหญ่ครบวงจร ๓) โครงการพัฒนาโรงพยาบาลพระปกเกล้าให้เป็นเลิศด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดจันทบุรี ๓) โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนแบบยั่งยืน กิจกรรม ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งคลองบางหลวง ม.๒ และ ม.๔ ต.บางหลวง อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา และ ๕ โครงการปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ สะพานข้ามกาลเวลา

- **ผลผลิต ผลลัพธ์** โครงการส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงดีมาก ซึ่งโครงการบูรณาการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรครบวงจรเพื่อเสริมสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน จังหวัดเชียงราย มีผลคะแนนสูงสุด เนื่องจากดำเนินการได้ตามเป้าหมายตัวชี้วัดซึ่งมีความชัดเจน โดยมีโครงการที่สมควรต้องมีการปรับปรุง ๒ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการพัฒนาโรงพยาบาลพระปกเกล้าให้เป็นเลิศด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดจันทบุรี และ ๒) โครงการศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรแห่งใหม่ภาคเหนือและอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง สาเหตุหลักมาจากการดำเนินการล่าช้าทำให้ไม่สามารถประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ได้ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตหลายโครงการกำหนดผลลัพธ์ไม่ชัดเจน อาทิ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการหรือผู้เข้ารับการอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินโครงการ รวมทั้งไม่มีการติดตามโครงการหลังโครงการดำเนินการเสร็จ เช่น จำนวนผู้เข้าอบรมนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เป็นต้น

- **ความยั่งยืนของโครงการ** ส่วนใหญ่โครงการอยู่ในระดับดีถึงดีมาก เนื่องจากมีงบประมาณในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีแผนการดำเนินงานต่อยอดการพัฒนาที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายโครงการที่มีผลการประเมินอยู่ระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุจากการขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการโครงการในอนาคต รวมถึงการจัดหางบประมาณในการดำเนินโครงการต่อเนื่อง การบำรุงรักษาและการซ่อมแซม เนื่องจากปัญหาการรับโอนทรัพย์สินให้กับหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือให้กับหน่วยงานท้องถิ่นซึ่งต้องใช้ระยะเวลา ตลอดจนความต่อเนื่องของผู้เข้าร่วมโครงการ และความชัดเจนในเรื่องของตลาด (เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชผัก ทั้งนี้ มี ๒ โครงการที่ได้ผลประเมินต่ำ ซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุง ได้แก่ ๑) โครงการค่ายนักเรียนนักศึกษาสู่มรดกโลก Stun Geopark เนื่องจากขาดการบริหารจัดการในอนาคตที่บ่งชี้ถึงความไม่ยั่งยืน รวมทั้งไม่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะพัฒนากลุ่มเป้าหมายหรือต่อยอดผลการดำเนินโครงการต่อไป และ ๒) โครงการบริหารจัดการบึงบอระเพ็ดอย่างยั่งยืน กิจกรรมเพิ่มความหลากหลายและผลผลิตสัตว์น้ำ เนื่องจากข้อจำกัดในการเพาะพันธุ์กุ้งซึ่งต้องมีการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีประเด็นพิจารณาที่สำคัญ คือ โครงการก่อสร้างซึ่งใช้งบประมาณมาก เช่น โครงการเขื่อนป้องกันพังทลายของตลิ่ง ทำให้ต้องแบ่งการดำเนินงานเป็นช่วง ๆ ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมปัญหาการพังทลายได้ทั้งหมด

๘.๓.๔ การถอดบทเรียน โดยพิจารณาจากการผลประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องกับผลสำรวจข้อมูลและความเห็น สรุปดังนี้

๑) ปัญหาการดำเนินแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่

(๑) ด้านการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑.๑) โครงการภายใต้แผนปฏิบัติภาคและแผนปฏิบัติราชการเป็นการดำเนินงานในลักษณะต่างคนต่างทำ มุ่งตอบโจทย์เป้าหมายภารกิจของหน่วยงาน ไม่บูรณาการและเชื่อมโยงกับแผนของหน่วยงานอื่น ทำให้มีผู้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการเฉพาะพื้นที่จังหวัด แต่ขาดการบูรณาการและความเชื่อมโยงที่ชัดเจน และอาจขาดการมีส่วนร่วมจากภาคท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการเติมเต็มโครงการให้มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ของความต้องการของพื้นที่ได้ดีขึ้น

(๑.๒) โครงการอาจตอบปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แต่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงพื้นที่โครงการ ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักของโครงการตามที่กำหนดไว้เป็นผลมาจากกระบวนการวางแผนโครงการ การจัดทำข้อเสนอ การรับงบประมาณ เป็นลักษณะจากบนลงล่าง ดังนั้น ความละเอียดในการดำเนินโครงการโดยเฉพาะสภาพปัญหาจริงของพื้นที่อาจไม่ได้รับการพิจารณาอย่างละเอียด ส่งผลให้การดำเนินโครงการในบางโครงการมีความไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และอาจขาดการประสานงาน ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า และการดูแลรักษาผลลัพธ์ของโครงการในอนาคตทำได้ยากและไม่เกิดความยั่งยืน

(๑.๓) กิจกรรมที่ริเริ่มโดยไม่ได้ประเมินศักยภาพของผู้เข้าร่วมโครงการ ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองต่อไปได้ ในส่วนนี้เป็นประเด็นของการที่โครงการไม่ได้บูรณาการและดึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เพื่อการพิจารณาแนวทางในการดูแลรักษาผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงในการดำเนินโครงการ เช่น โครงการฝึกอบรม มีลักษณะการนับจำนวนผู้เข้าร่วม มากกว่าการประเมินความสำเร็จจากผลลัพธ์หรือผลกระทบของโครงการ ขาดการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(๒) การบริหารจัดการด้านงบประมาณและทรัพยากร

(๒.๑) เนื่องจากโครงการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดส่วนใหญ่ใช้จ่ายจากแหล่งงบประมาณเพียงแหล่งเดียว และเป็นการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาสินทรัพย์ตามภารกิจหลักของส่วนราชการในพื้นที่ ซึ่งหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง แต่เป็นปัญหาความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มจังหวัด/จังหวัดซึ่งมีงบประมาณจำกัดต้องจัดสรรงบประมาณให้กับส่วนราชการนั้น ทั้งที่เป็นภารกิจหลักของส่วนราชการ

(๒.๒) โครงการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดหาอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงบประมาณที่กำหนดสัดส่วนการจัดบโครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด: งบดำเนินงาน: งบลงทุน (๒๕ : ๗๕) จึงส่งผลให้งบประมาณหรือทรัพยากรนำเข้าถูกนำไปใช้

ในการซ่อมบำรุงถนน จัดซื้ออุปกรณ์และครุภัณฑ์ ในขณะที่บที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและปัญหาความยากจนมีจำนวนน้อย

(๒.๓) กระบวนการดำเนินโครงการที่ล่าช้า ทั้งปัญหาการยื่นอุทธรณ์ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาการออกแบบอาคารผิดพลาด ปัญหาการเข้าพื้นที่ก่อสร้างซึ่งเกิดจากน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนและการขึ้นลงของน้ำทะเล ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในช่วงการระบาดของโรคโควิด-๑๙ รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ส่วนหนึ่งเกิดจากหน่วยงานไม่มีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

(๒.๔) โครงการก่อสร้างซึ่งใช้งบประมาณมาก ทำให้ต้องแบ่งการดำเนินงานเป็นช่วง ๆ จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบคลุมปัญหาของพื้นที่ได้ทั้งหมด

(๓) การกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และความยั่งยืนของโครงการ

(๓.๑) การกำหนดผลลัพธ์ของโครงการที่ไม่สามารถกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน ส่วนหนึ่งเกิดจากไม่มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จ รวมทั้งไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการติดตามส่งผลให้การวัดผลสำเร็จโครงการทำได้ยาก กล่าวคือ ในการประเมินโครงการไม่ได้มีลักษณะของการทำอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในขั้นตอนการนำผลลัพธ์ของโครงการไปให้คุณหรือโทษในการดำเนินโครงการของปีต่อ ๆ ไป เช่น การนำไปเป็นตัวชี้วัดป้อนจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงาน ดังนั้น การกำหนดตัวชี้วัดและการวัดผลจึงไม่สามารถทำให้เกิดการแข่งขันหรือการพัฒนาประสิทธิภาพของโครงการอย่างต่อเนื่อง

(๓.๒) ปัญหาความไม่ยั่งยืนของโครงการ เกิดจากความไม่ชัดเจนการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาทรัพย์สินของหน่วยงานที่รับโอนจากกลุ่มจังหวัด รวมทั้งขั้นตอนตามระเบียบที่ต้องใช้ระยะเวลา ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้โดยเฉพาะการดำเนินการซ่อมบำรุงทรัพย์สินให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนหน่วยงานไม่มีแผนการดำเนินการต่อยอดการพัฒนาที่ชัดเจน

๒) ปัจจัยความสำเร็จของแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่

(๑) โครงการต้องเกิดจากความต้องการของประชาชนผู้รับประโยชน์ รวมทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยโครงการที่ได้คะแนนประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีรูปแบบของการดำเนินงานที่มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม และอาศัยความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารจัดการภายหลังโครงการสิ้นสุด

(๒) โครงการต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงแผนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันโดยอาศัยกลไกของจังหวัด กลุ่มจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จ คือมีการสั่งการโดยตรงเกี่ยวกับโครงการว่าให้มีการทำงานร่วมกันในลักษณะของการเป็นวาระของจังหวัด เพื่อให้โครงการมีการวางแผนที่รอบคอบ ไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาของหน่วยงานหนึ่งแล้วไปสร้างปัญหาให้กับหน่วยงานหนึ่ง และเป็นการเติมเต็มในด้านทรัพยากร (บุคลากร) ที่มีความเชี่ยวชาญที่ต่างกันเฉพาะด้านมาทำงานที่ถนัด

(๓) การกำหนดสัดส่วนโดยใช้แนวคิด งบพัฒนา : งบดำเนินงาน เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือเพิ่มคุณภาพให้สินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดโอกาสในการสร้างรายได้โดยตรงให้กับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

(๔) การมีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ จะทำให้ในการดำเนินโครงการมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหากเกิดสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง ซึ่งในการดำเนินการส่วนนี้จะอยู่ในขั้นตอนการวางแผนโครงการ โดยหน่วยงานผู้จัดทำโครงการอาจดำเนินการส่วนนี้โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง และเป็นการสร้างการรับรู้ในการดำเนินโครงการ

(๕) การกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่ชัดเจน รวมทั้งมีระบบการจัดเก็บข้อมูลในการติดตามประเมินโครงการทั้งก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จ ในลักษณะ Short & Long-term Outcomes เป็นเงื่อนไขเพื่อให้เกิดการนำข้อมูลของโครงการที่มีการประเมินผลมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างระบบการติดตามประเมินผลเพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างถูกต้อง หรือมีการปรับแผนการดำเนินโครงการในกรณีที่โครงการเกิดอุปสรรคจากปัจจัยภายนอก

(๖) การแก้ไขกฎ ระเบียบ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการโอนทรัพย์สิน เมื่อโครงการสิ้นสุดลง รวมทั้งเพิ่มความเข้มแข็งให้กับ อปท.ให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการสานต่อโครงการ

๓) ข้อเสนอแนะ

(๑) ควรมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาก่อนการโครงการ โดยในบางโครงการอาจมีรายละเอียดหรือมีความซับซ้อน ดังนั้นในการประเมินโครงการจำเป็นต้องมีความเข้าใจในประเภท รูปแบบ และรายละเอียดของการประเมินในแต่ละประเด็น รวมถึงความจำเพาะเจาะจงหรือเงื่อนไขข้อจำกัดของโครงการ

(๒) โครงการกลุ่มจังหวัด ควรมีการเชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัดได้อย่างแท้จริง กล่าวคือการดำเนินการในปัจจุบันมีลักษณะของการแยกส่วนการดำเนินโครงการในรายจังหวัด (เพื่อช่วยในการบริหารจัดการงบประมาณ) อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาถึงโครงการที่มีขนาดใหญ่และมีประโยชน์ร่วมกัน การพิจารณาหรือการสร้างโครงการที่สร้างประโยชน์ให้กับหลาย ๆ จังหวัด จะช่วยทำให้เกิดการเติมเต็มโครงการที่อาจอยู่นอกเหนือความสามารถของจังหวัดในการดำเนินการ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของจังหวัดต่าง ๆ ในกลุ่มได้

(๓) การติดตามโครงการ สสช. ควรดำเนินการในขณะที่โครงการกำลังดำเนินโครงการ และควรมีระบบฐานข้อมูลในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ในการดำเนินโครงการควรมีระบบการติดตามทั้งในขณะที่มีการดำเนินโครงการ (On going monitoring) เพื่อกำกับให้โครงการดำเนินการได้อย่างถูกต้องทิศทาง และหากมีปัญหาได้ดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที และมีการประเมินผลโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุด ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบการดำเนินโครงการในภาพรวมว่ามีผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบเป็นไปตามเป้าหมาย และมีความคุ้มค่าหรือไม่ นอกจากนี้เมื่อผ่านไประยะเวลาหนึ่งควรมีการประเมินถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา

(๔) การประเมินครั้งต่อไป ควรพิจารณาเลือกประเมินโครงการอย่างเจาะจงและนำกิจกรรมต่าง ๆ มาพิจารณาความเชื่อมโยง โดยการคัดเลือกโครงการที่จะประเมินในอนาคต ควรมีความครอบคลุม (coverage) ทั้งในด้านจำนวนโครงการ ลักษณะประเภทโครงการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ พื้นที่ ระดับงบประมาณ ซึ่งจะช่วยในการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และนำไปสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการคัดกรองโครงการและการประเมินโครงการในอนาคต

กล่าวโดยสรุป จากข้อจำกัดในการติดตามแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทำให้ต้องมีการคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาประเมินผลโดยใช้ตัวแบบประเมิน CIPP Model และถอดบทเรียนประเด็นปัญหาและปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะมีผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาบทนี้ คณะที่ปรึกษา จะนำมาประกอบการพิจารณาร่วมกับตัวชี้วัด กรณีตัวอย่าง ผลสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นฯ เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในบทที่ ๙ ต่อไป

ตารางที่ ๘-๗ ชื่อโครงการและจำนวนผู้ประเมินในแต่ละโครงการ

Project_ID	ชื่อโครงการ	จำนวนผู้ประเมิน	ร้อยละ
๑	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมย่อย อนุรักษ์และพัฒนา วัดภูเขาทอง ต.ภูเขาทอง อ.เมืองพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	๕	๓.๗๐
๒	โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนแบบยั่งยืน กิจกรรม ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งคลองบางหลวง ม.๒ และ ม.๔ ต.บางหลวง อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา	๑๐	๗.๔๑
๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชผัก	๕	๓.๗๐
๔	โครงการบูรณาการการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรครบวงจรเพื่อเสริมสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน จังหวัดเชียงราย	๓	๒.๒๒
๕	โครงการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๓๔๐๕ ตอน บ้านแหลม-ทุ่งขนาน อำเภอฮอดยาดาว จังหวัดจันทบุรี	๕	๓.๗๐
๖	โครงการพัฒนาโรงพยาบาลพระปกเกล้าให้เป็นเลิศด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดจันทบุรี	๕	๓.๗๐
๗	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ รายการพัฒนาทางหลวงหมายเลข ๑๑๓๐ ตอน ป่าซาง-กัวสะโต จังหวัดเชียงราย	๖	๔.๔๔
๘	โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ รายการงาน เสริมผิวแอสฟัลต์ทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๙ ตอนควบคุม ๐๑๐๒ ตอนปากกล้วย-ห้วยน้ำริน ระหว่าง กม. ๓๘+๐๐๐ กม. ๔๑+๐๐๐ บ้านผาหมี่ถึงบ้านห้วยริน ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	๕	๓.๗๐
๙	โครงการบริหารจัดการบึงบอระเพ็ดอย่างยั่งยืน กิจกรรมเพิ่มความหลากหลายและผลผลิตสัตว์น้ำ	๕	๓.๗๐
๑๐	โครงการศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรแห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง	๓	๒.๒๒
๑๑	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจราจรและการบริหารจัดการภาพรวม บนถนนสายหลักและสายรอง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวผิงอันตามัน	๕	๓.๗๐
๑๒	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาระบบจัดการทางจราจร เพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนนในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต : กิจกรรม ก่อสร้างติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะและระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุการณในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต	๕	๓.๗๐
๑๓	โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ผิงอันตามันให้มีคุณภาพระดับโลก	๕	๓.๗๐
๑๔	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร (โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๓x๔ เมตร)	๕	๓.๗๐

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

Project_ID	ชื่อโครงการ	จำนวนผู้ ประเมิน	ร้อยละ
๑๕	โครงการพัฒนาศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางโรแมนติกรูท (Romantic Route) และนาฮีรูท (Nakhee Route)	๕	๓.๗๐
๑๖	โครงการพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร : พัฒนาแหล่งน้ำบึงชน	๒	๑.๔๘
๑๗	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนด้วยนวัตกรรมปาล์มน้ำมัน	๖	๔.๔๔
๑๘	โครงการเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมสมุนไพรในพื้นที่ภาคใต้	๔	๒.๙๖
๑๙	โครงการพัฒนาความพร้อมของพื้นที่ สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม มุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน กิจกรรม: เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำคลองบางไผ่ รองรับการค้าขายตัวของสนามบินอู่ตะเภา	๕	๓.๗๐
๒๐	โครงการปรับปรุงอาคารบรรยายอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า	๖	๔.๔๔
๒๑	โครงการพัฒนาศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	๕	๓.๗๐
๒๒	โครงการพัฒนาต่อยอดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีสู่ความยั่งยืน	๕	๓.๗๐
๒๓	โครงการค่ายนักเรียนนักศึกษาสู่หมักคูกุเทค Satun Geopark	๕	๓.๗๐
๒๔	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาอุทยานธรณีโลกสตูลแห่งแรกของประเทศไทย กิจกรรมติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างทางเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา อำเภอละงู จังหวัดสตูล	๕	๓.๗๐
๒๕	โครงการปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ สะพานข้ามกาลเวลา	๕	๓.๗๐
๒๖	โครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยสู่ความยั่งยืน กิจกรรมหลัก ศูนย์กลางการผลิตข้าวแปลงใหญ่ครบวงจร	๕	๓.๗๐
๒๗	โครงการบริหารจัดการขยะทะเลบริเวณภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ให้ปริมาณลดลงเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๓	๒.๒๒
๒๘	โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว (จังหวัดหนองคาย)	๒	๑.๔๘
Total		๑๓๕	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๘ - ๘ ข้อมูลการจำแนกตามลักษณะโครงการ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
๑	โครงการพัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมย่อย อนุรักษ์และพัฒนาวัดภูเขาทอง ต.ภูเขาทอง อ.เมือง พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	๓.โครงการตาม แผนบูรณาการภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักศิลปากร ที่ ๓ พระนคร ศรีอยุธยา	โครงการย่อย	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนบน	จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๒	โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการ น้ำแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนบนแบบยั่งยืน กิจกรรม ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง คลองบางหลวง ม.๒ และ ม.๔ ต.บางหลวง อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๕.การสร้าง ความเติบโต บนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	สำนักงาน โยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัด พระนคร ศรีอยุธยา	โครงการย่อย	โครงการ ด้านสิ่งแวดล้อม	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนบน	จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเมล็ด และพืชผัก	๑.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน เกษตรจังหวัด สระแก้ว	โครงการหลัก	โครงการด้าน การลดความ ยากจน	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก ๒	จังหวัดสระแก้ว
๔	โครงการบูรณาการการผลิตวัตถุดิบ สมุนไพรครบวงจรเพื่อเสริมสร้าง	๓.โครงการตาม แผนบูรณาการภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง	โครงการหลัก	โครงการด้าน การลดความ	กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ	จังหวัดเชียงราย

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
	รายได้เศรษฐกิจชุมชน จังหวัด เชียงราย			จังหวัด เชียงราย		ยากจน	ตอนบน ๒	
๕	โครงการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๓๔๐๕ ตอน บ้านแหลม-ทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง จันทบุรี	โครงการย่อย	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก ๒	จังหวัดจันทบุรี
๖	โครงการพัฒนาโรงพยาบาล พระปกเกล้าให้เป็นเลิศ ด้านการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก จังหวัดจันทบุรี	๓.โครงการตาม แผนบูรณาการภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	โรงพยาบาล พระปกเกล้า	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสังคม (คุณภาพชีวิต)	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก ๒	จังหวัดจันทบุรี
๗	โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยว อารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ รายการพัฒนาทางหลวงหมายเลข ๑๑๓๐ ตอน ป่าซาง-กิวสะโต จังหวัด เชียงราย	๓.โครงการตาม แผนบูรณาการภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง เชียงรายที่ ๑	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสังคม (คุณภาพชีวิต)	กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน ๒	จังหวัดเชียงราย
๘	โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวและ บริการ รายการงาน เสริมผิวแอสฟัลต์ ทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๙ ตอน ควบคุม ๐๑๐๒ ตอนปากกล้วย-ห้วย น้ำริน ระหว่าง กม. ๓๘+๐๐๐ กม. ๔๑+๐๐๐ บ้านผาหมี่ถึงบ้านห้วยริน	๑.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง เชียงรายที่ ๑	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสังคม (คุณภาพชีวิต)	กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน ๒	จังหวัดเชียงราย

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
	ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย							
๙	โครงการบริหารจัดการบึงบอระเพ็ด อย่างยั่งยืน กิจกรรมเพิ่มความ หลากหลายและผลผลิตสัตว์น้ำ	๑.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด	๕.การสร้าง ความเติบโต บนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	สำนักงาน ประมงจังหวัด นครสวรรค์	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสิ่งแวดล้อม	กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนล่าง ๒	จังหวัด นครสวรรค์
๑๐	โครงการศูนย์บริการสุขภาพ แบบครบวงจรแห่งภาคเหนือและ อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง	๓.โครงการตาม แผนบูรณาการภาค	๔.การสร้าง โอกาสและความ เสมอภาคทาง สังคม	มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง จังหวัด เชียงราย	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสังคม (คุณภาพชีวิต)	กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน ๒	จังหวัดเชียงราย
๑๑	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจราจร และการบริหารจัดการภาพรวม บนถนนสายหลักและสายรอง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวผิงอันดามัน	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง ภูเก็ต	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ผิงอันดามัน	จังหวัดภูเก็ต
๑๒	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและ พัฒนาระบบจัดการทางจราจร เพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนน ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต : กิจกรรม ก่อสร้างติดตั้งระบบป้ายข้อมูล อัจฉริยะและระบบตรวจวัดสภาพ	๑.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง ภูเก็ต	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ผิงอันดามัน	จังหวัดภูเก็ต

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
	จรรยาและตรวจจับปฏิบัติการณ์ ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต							
๑๓	โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ให้มีคุณภาพระดับโลก	๓.โครงการ บูรณาการของภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน ส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัล	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	จังหวัดภูเก็ต
๑๔	โครงการส่งเสริมและสนับสนุน โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเกษตร (โรงอบแห้งพลังงาน แสงอาทิตย์ ขนาด ๓x๔ เมตร)	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน พลังงานจังหวัด ในพื้นที่กลุ่ม จังหวัดภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	จังหวัด สุราษฎร์ธานี
๑๕	โครงการพัฒนาศักยภาพสถานที่ ท่องเที่ยวตามเส้นทางโรแมนติกรูท (Romantic Route) และนาคีรูท (Nakhee Route)	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน โยธาธิการและ ผังเมือง จังหวัด บึงกาฬ	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ ตอนบน ๑	จังหวัดอุดรธานี
๑๖	โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้าง พื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร : พัฒนาแหล่งน้ำบึงชนวน	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของกลุ่ม จังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	โครงการ ชลประทาน อุดรธานี	โครงการย่อย	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ ตอนบน ๑	จังหวัดอุดรธานี
๑๗	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตปาล์ม น้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน ด้วยนวัตกรรมปาล์มน้ำมัน	๑.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	ศูนย์วิจัย ปาล์มน้ำมัน สุราษฎร์ธานี	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	จังหวัด สุราษฎร์ธานี

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
๑๘	โครงการเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรม สมุนไพรในพื้นที่ภาคใต้	๓.โครงการ บูรณาการของภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	ศูนย์ส่งเสริม อุตสาหกรรม ภาคที่ ๑๐ กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	จังหวัด สุราษฎร์ธานี
๑๙	โครงการพัฒนาความพร้อมของพื้นที่ สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม มุ่งสู่ เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัย ที่สุดในภูมิภาคอาเซียน กิจกรรม: เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ คลองบางไผ่ รองรับการค้าขายตัว ของสนามบินอู่ตะเภา	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	โครงการ ชลประทาน จังหวัดชลบุรี	โครงการย่อย	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก ๑	จังหวัดชลบุรี
๒๐	โครงการปรับปรุงอาคารบรรยาย อุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า	๑.โครงการ ตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี ของจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	มณฑล ทหารบกที่ ๑๗	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนล่าง ๑	จังหวัด กาญจนบุรี
๒๑	โครงการพัฒนาศักยภาพสินค้า เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	๒.โครงการ ตามแผนปฏิบัติ	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน เกษตรจังหวัด	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง	จังหวัด กาญจนบุรี

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
		ราชการประจำปีของ กลุ่มจังหวัด		ราชบุรี			ตอนล่าง ๑	
๒๒	โครงการพัฒนาต่อยอดชุมชน ท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สู่ความยั่งยืน	๑.โครงการ ตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี ของจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัดสงขลา	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	จังหวัดสงขลา
๒๓	โครงการค่ายนักเรียนนักศึกษา สู่มัคคุเทศก์ Satun Geopark	๓.โครงการ บูรณาการของภาค	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน การศึกษา เอกชนจังหวัด สตูล สำนักงาน ปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสังคม การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	จังหวัดสตูล
๒๔	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนา อุทยานธรณีโลกสตูลแห่งแรก ของประเทศไทย กิจกรรมติดตั้ง ไฟฟ้าส่องสว่างทางเชื่อม แหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะเภตรา อำเภอละงู จังหวัด สตูล	๒.โครงการ ตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี ของกลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง ชนบทจังหวัด สตูล	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	จังหวัดสตูล
๒๕	โครงการปรับปรุงซ่อมแซมสะพาน ทางเดินศึกษาธรรมชาติ สะพาน	๑.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	อุทยาน แห่งชาติหมู่	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้	จังหวัดสตูล

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ที่	ชื่อโครงการ	ประเภทโครงการ	ยุทธศาสตร์ชาติ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ หลัก	รูปแบบ โครงการ	วัตถุประสงค์	พื้นที่โครงการ	
							กลุ่มจังหวัด	จังหวัด ดำเนินการหลัก
	ข้ามกาลเวลา	ประจำปีของจังหวัด		เกาะเกตุรา			ฝั่งอันดามัน	
๒๖	โครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตร กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย สู่ความยั่งยืน กิจกรรมหลัก ศูนย์กลางการผลิตข้าวแปลงใหญ่ ครบวงจร	๒.โครงการ ตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี ของกลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	สำนักงาน เกษตรจังหวัด สงขลา	โครงการหลัก	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	จังหวัดสงขลา
๒๗	โครงการบริหารจัดการขยะทะเล บริเวณภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ให้ปริมาณ ลดลงเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	๑.โครงการ ตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี ของจังหวัด	๕.การสร้าง ความเติบโต บนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	ศูนย์วิจัยและ พัฒนา ทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่งอ่าวไทย ตอนล่าง	โครงการหลัก	โครงการ ด้านสิ่งแวดล้อม	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	จังหวัดสงขลา
๒๘	โครงการพัฒนาระบบการคมนาคม ขนส่งและการท่องเที่ยว (จังหวัด หนองคาย)	๒.โครงการตาม แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของ กลุ่มจังหวัด	๒.ความสามารถ ในการแข่งขัน	แขวงทางหลวง หนองคาย	โครงการย่อย	โครงการ ด้านเศรษฐกิจ	กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ ตอนบน ๑	จังหวัด หนองคาย

ตารางที่ ๘-๙ ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยรายโครงการจำแนกตามองค์ประกอบ

ชื่อโครงการ	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total	การตีความ
โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมย่อย อนุรักษ์และพัฒนาวัดภูเขาทอง ต.ภูเขาทอง อ.เมืองพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	๔.๔๐	๕.๐๐	๓.๖๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๒.๖๐	๓.๒๐	๒.๘๐	๓.๒๐	๓.๔๑	ดี
โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วมของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบนแบบยั่งยืน กิจกรรม ก่อสร้างเขื่อน ป้องกันตลิ่งคลองบางหลวง ม.๒ และ ม.๔ ต.บางหลวง อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา	๔.๕๐	๓.๖๐	๒.๖๐	๓.๕๐	๓.๑๐	๓.๔๐	๒.๙๐	๒.๓๐	๓.๓๐	๓.๑๙	พอใช้
โครงการส่งเสริมและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชผัก	๔.๔๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๐๐	๓.๔๐	๕.๐๐	๓.๒๐	๓.๕๕	ดี
โครงการบูรณาการการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ครบวงจรเพื่อเสริมสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน จังหวัดเชียงราย	๔.๖๗	๔.๓๓	๔.๓๓	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๖๗	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๓๓	๔.๗๕	ดีมาก
โครงการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๓๔๐๕ ตอน บ้านแหลม-ทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	๔.๘๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๒๐	๔.๖๐	๓.๘๐	๔.๔๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๑	ดี
โครงการพัฒนาโรงพยาบาลพระปกเกล้า ให้เป็นเลิศด้านการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก จังหวัดจันทบุรี	๕.๐๐	๔.๒๐	๓.๘๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๘๐	๒.๖๐	๑.๔๐	๔.๔๐	๓.๐๘	พอใช้
โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรม	๔.๘๓	๔.๘๓	๓.๕๐	๕.๐๐	๔.๘๓	๔.๓๓	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๓	๔.๖๖	ดีมาก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ชื่อโครงการ	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total	การติดตาม
ลำนนาและกลุ่มชาติพันธุ์ รายการพัฒนา ทางหลวงหมายเลข ๑๑๓๐ ตอน ป่าซาง-กัวสะโต จังหวัดเชียงราย											
โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ รายการงาน เสริมผิวแอสฟัลต์ทางหลวง หมายเลข ๑๑๔๙ ตอนควบคุม ๐๑๐๒ ตอน ปากกล้วย-ห้วยน้ำริน ระหว่าง กม. ๓๘+ ๐๐๐ กม. ๔๑+๐๐๐ บ้านผาหมีถึงบ้านห้วยริน ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัด เชียงราย	๕.๐๐	๔.๖๐	๓.๐๐	๔.๒๐	๔.๘๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๔.๔๑	ดีมาก
โครงการบริหารจัดการบึงบอระเพ็ด อย่างยั่งยืน กิจกรรมเพิ่มความหลากหลาย และผลผลิต สัตว์น้ำ	๓.๒๐	๓.๔๐	๒.๖๐	๔.๔๐	๔.๒๐	๔.๔๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๙๖	ดี
โครงการศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจร แห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๖๗	๒.๖๗	๒.๐๐	๒.๓๓	๒.๖๗	๑.๓๓	๔.๐๐	๒.๘๘	พอใช้
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจราจรและการ บริหารจัดการภาพรวม บนถนนสายหลัก และสายรอง เพื่อรองรับการท่องเที่ยว ฝั่งอันดามัน	๓.๘๐	๔.๐๐	๒.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๒๐	๔.๘๐	๔.๘๐	๔.๐๐	๓.๗๐	ดี
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาระบบ จัดการทางจราจร เพื่อเพิ่มความปลอดภัย ทางถนนในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต : กิจกรรม ก่อสร้างติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะ และระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับ	๓.๘๐	๔.๐๐	๒.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๔๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๓.๘๐	๓.๗๔	ดี

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ชื่อโครงการ	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total	การตีความ
อุบัติการณ์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต											
โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้มีคุณภาพระดับโลก	๔.๖๐	๔.๔๐	๔.๐๐	๓.๔๐	๓.๘๐	๓.๔๐	๓.๒๐	๑.๐๐	๓.๘๐	๓.๔๑	ดี
โครงการส่งเสริมและสนับสนุนโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร (โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๓x๔ เมตร)	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๖๐	๔.๘๐	๔.๒๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๘๐	๔.๓๘	ดีมาก
โครงการพัฒนาศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางโรแมนติกรูท (Romantic Route) และนาเคฮีรูท (Nakhee Route)	๔.๒๐	๔.๖๐	๔.๖๐	๔.๒๐	๔.๘๐	๔.๒๐	๔.๔๐	๔.๔๐	๔.๐๐	๔.๓๗	ดีมาก
โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร : พัฒนาแหล่งน้ำบึงชวน	๕.๐๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๔๘	ดีมาก
โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนด้วยนวัตกรรมปาล์มน้ำมัน	๔.๕๐	๓.๘๓	๓.๘๓	๓.๘๓	๔.๐๐	๓.๓๓	๔.๘๓	๕.๐๐	๓.๑๗	๓.๙๔	ดี
โครงการเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมสมุนไพรในพื้นที่ภาคใต้	๔.๕๐	๓.๗๕	๓.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๗๕	๓.๙๑	ดี
โครงการพัฒนาความพร้อมของพื้นที่สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม มุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดี และทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน กิจกรรม: เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำคลองบางไผ่รองรับการขยายตัวของสนามบินอู่ตะเภา	๔.๘๐	๓.๖๐	๓.๐๐	๒.๖๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๘๐	๕.๐๐	๓.๒๐	๓.๖๑	ดี

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

ชื่อโครงการ	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total	การตีความ
โครงการปรับปรุงอาคารบรรยายอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า	๔.๐๐	๓.๖๗	๔.๑๗	๓.๖๗	๔.๘๓	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๕๐	๔.๒๓	ดีมาก
โครงการพัฒนาศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	๔.๖๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๔.๒๐	๔.๒๐	๓.๖๐	๔.๖๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๒	ดี
โครงการพัฒนาต่อยอดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีสู่ความยั่งยืน	๔.๔๐	๓.๖๐	๓.๘๐	๓.๘๐	๔.๔๐	๓.๖๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๑๓	ดี
โครงการค่านักเรียนนักศึกษาสู่มรดก Satun Geopark	๔.๐๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๒๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๖๐	๓.๒๕	พอใช้
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาอุทยานธรณีโลกสตูลแห่งแรกของประเทศไทย กิจกรรมติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างทางเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราอำเภอละงู จังหวัดสตูล	๔.๒๐	๔.๖๐	๓.๒๐	๔.๒๐	๔.๖๐	๔.๒๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๓.๐๐	๔.๒๐	ดี
โครงการปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ สะพานข้ามกาลเวลา	๔.๐๐	๓.๘๐	๒.๔๐	๒.๘๐	๓.๔๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๖๐	๒.๘๐	๒.๙๘	พอใช้
โครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยสู่ความยั่งยืน กิจกรรมหลักศูนย์กลางการผลิตข้าวแปลงใหญ่ครบวงจร	๔.๘๐	๔.๒๐	๔.๖๐	๓.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๘๐	๓.๔๘	ดี
โครงการบริหารจัดการขยะทะเลบริเวณภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ให้ปริมาณลดลงเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๕.๐๐	๔.๖๗	๒.๖๗	๓.๓๓	๓.๖๗	๓.๖๗	๓.๓๓	๔.๐๐	๒.๖๗	๓.๕๓	ดี
โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว (จังหวัดหนองคาย)	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๔๕	ดีมาก

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

คะแนนเฉลี่ยรวมทุกโครงการ	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑	ดี
คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด	๓.๒๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๖๐	๒.๐๐	๒.๒๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๐	๒.๘๘	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๖๗	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๗๕	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	๐.๔๖	๐.๔๘	๐.๗๓	๐.๖๖	๐.๗๘	๐.๖๙	๑.๐๒	๑.๔๓	๐.๘๒	๐.๕๒	
จำนวนโครงการที่ได้คะแนนน้อยกว่า ๒.๖๑ (กลุ่มควรปรับปรุง และควรปรับปรุง อย่างมาก)	๐	๐	๒	๐	๒	๒	๒	๕	๒	๐	
จำนวนโครงการที่ได้คะแนน ระหว่าง ๒.๖๑ - ๓.๔๐ (กลุ่มปานกลาง)	๑	๒	๑๔	๑๐	๕	๘	๗	๑	๘	๕	
จำนวนโครงการที่ได้คะแนนมากกว่า ๓.๔๐ (กลุ่มดี - ดีมาก)	๒๗	๒๖	๑๒	๑๘	๒๑	๑๘	๑๙	๒๒	๑๘	๒๓	

๘.๔ รายละเอียดการประเมินผลโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาค แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรม
ย่อย อนุรักษ์และพัฒนาวัดภูเขาทอง ต.ภูเขาทอง อ.เมืองพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

๑.๑ เหตุผลความจำเป็น

การพัฒนาพื้นที่ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามนโยบายรัฐบาลและทิศทางการ
พัฒนาภาคกำหนดให้พื้นที่ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญของประเทศโดยเฉพาะการมีทรัพยากรที่เป็น
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญหลายแห่ง การดูแลรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และบูรณะมรดกทาง
ศิลปวัฒนธรรม การปรับปรุงงานหรือซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นเรื่องสำคัญใน
การยกระดับแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม รวมทั้งเป็นการทำนุบำรุง
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ยังคงอยู่

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อปรับปรุง พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวทางด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมให้เป็นที่
รู้จักมากขึ้นและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเพิ่มมากขึ้น

๒) เพื่อปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ทางมรดก
ศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เช่น โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๓) เพื่อให้เกิดการบูรณาการในมิติพื้นที่บูรณาการภาคร่วมกัน

๑.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

๑) เชิงปริมาณ

- จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ทางมรดกศิลปวัฒนธรรมได้รับการพัฒนา
เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว

๒) เชิงคุณภาพ

- แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมได้รับการพัฒนาตามมาตรฐาน
- ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรมไม่น้อย
กว่าร้อยละ ๘๐

๑.๔ กิจกรรม

๑) งานก่อสร้างอาคารคลุมพระอุโบสถวัดภูเขาทอง

๒) งานบูรณะโบราณสถาน โดยการปรับปรุงซ่อมแซมพื้นปูอิฐโดยรอบพระอุโบสถ งาน
บูรณะเสริมความมั่นคงอิฐแนวเชิงหิน งานบูรณะเสริมความมั่นคงวิหาร งานบูรณะเสริมความมั่นคงกำแพงแก้ว
งานบูรณะเสริมความมั่นคงเจดีย์รายรอบเจดีย์ประธาน และงานปรับปรุงซ่อมแซมพื้นปูอิฐโดยรอบพระอุโบสถ

๑.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) อาคารคลุมพระอุโบสถวัดภูเขาทองจำนวน ๑ หลัง
- ๒) ภูมิทัศน์ภายในวัดภูเขาทองได้รับการปรับปรุงบูรณะ

๑.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักศิลปากรที่ ๓

๑.๗ งบประมาณ ๓๕.๕๒๔๗ ล้านบาท

๑.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- ขาดการใช้ข้อมูลอย่างรอบด้านในการออกแบบก่อสร้างโครงการ เช่น รูปแบบการดอกเส้าเข็ม มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นไปตามแผนงานเนรมิตอยุธยา สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค แต่ไม่ได้เป็นปัญหาเร่งด่วนของพื้นที่

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- กิจกรรมการดำเนินงานสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาในการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณวัด แต่ควรบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น และควรทำความเข้าใจกับชุมชนให้เห็นประโยชน์กับการพัฒนาพื้นที่

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- งบประมาณเพียงพอ และสามารถหารายได้จากแหล่งอื่นเพื่อสมทบการดำเนินงาน

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และผู้รับผิดชอบได้มีการสร้างการรับรู้ในการดำเนินโครงการให้ประชาชน มีการปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และการใช้งานจริง (เปลี่ยนแบบวิธีดอกเส้าเข็มและวัสดุถุงหลังคา) โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองในการปรับและออกแบบ

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ผลผลิตยังไม่แล้วเสร็จทุกกิจกรรม (แล้วเสร็จเพียงบางส่วน) ยังคงเหลือการมุงหลังคาและการปรับปรุงภูมิทัศน์ แต่คาดว่าจะแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ยังไม่สามารถแสดงถึงความคุ้มค่าของการใช้ประโยชน์ และยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว ยังไม่มีการประเมินผลในเรื่องการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ตัวชี้วัดของโครงการจะไม่บรรลุหากโครงการไม่ได้รับการจัดสรรครบถ้วนทุกกิจกรรม (ยังไม่ได้รับงบประมาณกิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์)

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- ปัจจุบันเบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ ๗๐ เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า และมีการปรับเปลี่ยนแบบรูปการก่อสร้าง (การตอกเข็ม) และการเปลี่ยนวัสดุขุดหลังกา

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- ยังขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการในอนาคต มีหน่วยรับผิดชอบเพียงหน่วยเดียว ขาดการบูรณาการกับหน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมดูแลรักษาและบริหารจัดการ ในขณะที่วัดมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาต่อยอดและการบำรุงรักษา มีปัจจัยความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับงบประมาณในการต่อยอดให้วัดภูเขาทองให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามแผน โดยเฉพาะการปรับปรุงภูมิทัศน์และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว โครงการยังคงพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐในการบูรณะโบราณสถาน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

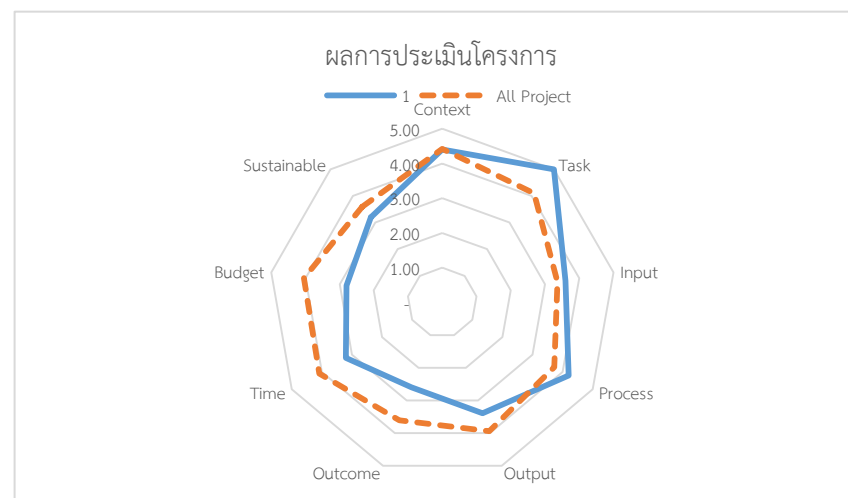
- ควรมีการจัดเก็บข้อมูลที่กำหนดเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการก่อนและหลังดำเนินโครงการ ควรมีการวางแผนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชน เพื่อการบริหารโครงการให้เกิดความยั่งยืน และการออกแบบแปลนควรให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดำเนินการในการออกแบบ เพื่อมิให้เกิดการปรับแก้ไขแบบขณะดำเนินการไปแล้ว

๑.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑	๔.๔๐	๕.๐๐	๓.๖๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๒.๖๐	๓.๒๐	๒.๘๐	๓.๒๐	๓.๔๑
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๔๐	๕.๐๐	๓.๖๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๒.๖๐	๓.๒๐	๒.๘๐	๓.๒๐	๓.๔๑
Median	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๙๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๔๐
Min	๔.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๒.๑๕
SD	๐.๕๕๕	-	๑.๕๒	๑.๓๐	๑.๑๔	๑.๕๒	๑.๑๐	๑.๖๔	๑.๑๐	๑.๑๒
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านภารกิจ บริบท และกระบวนการ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านผลลัพธ์ การใช้งบประมาณ และระยะเวลา กับความยั่งยืน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน) ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย ๓.๔๑) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านภารกิจของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๔๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๑๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๑๒ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านการใช้งบประมาณ (๑.๖๔) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒. โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน
แบบยั่งยืน กิจกรรม ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งคลองบางหลวง ม.๒ และ ม.๔ ต.บางหลวง อ.บางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๑ เหตุผลความจำเป็น

เนื่องจากพื้นที่หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๔ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล ตั้งอยู่ริมคลองบางหลวง
เมื่อฤดูน้ำหลาก ตลิ่งจะถูกน้ำกัดเซาะจากกระแสน้ำที่ไหลแรง และเมื่อถึงฤดูแล้งก็เกิดปัญหาตลิ่งทรุดตัว
ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์การทรุดตัวตามแนวตลิ่งริมคลองบางหลวง มีการขยายตัวเป็นวงกว้างในแต่ละปี ดังนั้น
เพื่อเป็นการป้องกันการเสียหายของที่ดินและสิ่งก่อสร้างริมคลองบางหลวง และเป็นการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานมีมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองบางหลวงเพื่อป้องกันความเสียหาย
ที่เกิดขึ้น

๒.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- ๒) เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดินทรุดตัวเสียหายริมคลองบางหลวง
- ๓) เพื่อรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมริมคลองบางหลวงให้สวยงาม

๒.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) เติบโตปริมาณ
 - ประชาชน จำนวน ๑๐ ครัวเรือน
- ๒) เติบโตคุณภาพ
 - สร้างทัศนียภาพที่สวยงามและป้องกันการพังทลายของตลิ่ง

๒.๔ กิจกรรม

ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองบางหลวง หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๔ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) พื้นที่ริมตลิ่งปลอดภัยจากการพังทลาย
- ๒) ริมตลิ่งมีทัศนียภาพที่สวยงาม

๒.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๗ งบประมาณ ๑๘.๐๐๐๐ ล้านบาท

๒.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- เป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของพื้นที่ สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนา
กลุ่มจังหวัด แต่ยังคงความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับหน่วยงานอื่น

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- หน่วยงานดำเนินงานมีการกิจรับผิดชอบโดยตรง สอดคล้องกับภารกิจหน่วยงานแต่ไม่ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นอย่างชัดเจน ไม่มีแผนดำเนินการครอบคลุมในระยะยาว

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- ผู้รับจ้างขาดความพร้อมในการดำเนินงาน เนื่องจากรับงานหลายแห่ง ทำให้ไม่สามารถนำทรัพยากรมาใช้ในการทำงานได้อย่างเต็มที่ ใช้งบประมาณจากหน่วยงานหลักเพียงแหล่งเดียว และดำเนินงานต่อเนื่องจากโครงการที่ส่วนราชการอื่นดำเนินการไว้แล้ว เช่น กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน มีความล่าช้า เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า และกระบวนการทำงานส่งผลกระทบต่อเรื่องฝุ่นละออง และเสี่ยงกับประชาชนรอบพื้นที่ ผู้รับจ้างไม่เริ่มงานตามแผนการดำเนินงาน เนื่องจากต้องขออนุญาตใช้พื้นที่เพื่อเข้าไปทำงานและวางวัสดุและเครื่องจักร และผู้รับจ้างรับงานหลายที่ รวมทั้งประกาศรัฐบาลในการห้ามการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามจังหวัด

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การก่อสร้างเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด ผลผลิตการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๗๕ และคาดว่าโครงการสามารถดำเนินงานได้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ เฉพาะในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาตลิ่งทรุดตัว

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- มีการกำหนดครัวเรือนที่ได้รับผลประโยชน์ชัดเจน หากก่อสร้างแล้วเสร็จ จะสามารถป้องกันปัญหาตลิ่งทรุด และความเดือดร้อนของประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ โดยมีบ้านเรือนได้รับผลประโยชน์ประมาณ ๓๘๐ ครัวเรือน และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน นอกจากนี้การดำเนินงานใช้งบประมาณน้อยกว่าที่ได้รับจัดสรร

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- โครงการมีความล่าช้า แต่คาดว่าจะสามารถดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่ขอยายประมาณ ๒ เดือน โดยมีการเบิกจ่ายงบประมาณไปแล้วคิดเป็นร้อยละ ๕๓ ของงบประมาณทั้งหมด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- ขาดแนวทางการบริหารจัดการที่ชัดเจนในอนาคต เช่น การส่งมอบสิ่งก่อสร้างให้ท้องถิ่นดูแล และการก่อสร้างเป็นจุด ๆ ทำให้มีปัจจัยความเสี่ยงในฤดูน้ำหลากที่จะส่งต่อการกัดเซาะชายฝั่ง มีหน่วยงานรับผิดชอบและงบประมาณในการดูแลรักษา (โดย อปท.) ซึ่งขาดความชัดเจนในเรื่องศักยภาพและงบประมาณ รวมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการบำรุงรักษา

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรมีการวางแผนและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน หน่วยงานที่รับโอนทรัพยากรต้องมีความพร้อมและศักยภาพ

ในการบริหารจัดการ ดูแลและบำรุงรักษา และการอนุมัติโครงการควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดูแล
บำรุงรักษาตามความเหมาะสมไปด้วย การจัดทำโครงการควรเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ที่มีส่วนได้เสีย
มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการติดตามผลประเมินผลโครงการ เพื่อให้เกิด
ความยั่งยืนของโครงการและลดความขัดแย้งในพื้นที่

๒.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒	๔.๕๐	๓.๖๐	๒.๖๐	๓.๕๐	๓.๑๐	๓.๔๐	๒.๙๐	๒.๓๐	๓.๓๐	๓.๑๙
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๕๐	๓.๖๐	๒.๖๐	๓.๕๐	๓.๑๐	๓.๔๐	๒.๙๐	๒.๓๐	๓.๓๐	๓.๑๙
Median	๔.๕๐	๓.๕๐	๒.๕๐	๓.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐	๒.๕๐	๑.๕๐	๓.๐๐	๓.๒๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๖๐
Min	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐
SD	๐.๕๓	๐.๗๐	๐.๗๐	๐.๗๑	๑.๕๒	๑.๗๑	๐.๙๙	๑.๔๙	๑.๐๖	๐.๙๘
N	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ภารกิจ และกระบวนการ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ระยะเวลา ปัจจัยนำเข้า และการใช้งบประมาณ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย ๓.๑๙) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท เพียงด้านเดียว
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๑๐ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๖ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๐๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๙๘ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านผลลัพธ์ (๑.๗๑) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชผัก

๓.๑ เหตุผลความจำเป็น

N/A

๓.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม และมีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย มีผลผลิตที่แน่นอน พร้อมทั้งมีตลาดรองรับ และลดต้นทุนในการผลิตต่อหน่วย ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๓.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) เกษตรกร จำนวน ๒๒๕ คน ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก
- ๒) ได้รับการสนับสนุนโรงเรือน ๔๑ หลัง และปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์พืชผัก วัสดุในการปลูก ปุ๋ยอินทรีย์

๓.๔ กิจกรรม

- ๑) กิจกรรมการพัฒนาความรู้เกษตรกร รวมทั้งพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ (ถ่ายทอดเทคโนโลยี)
- ๒) กิจกรรมศึกษาดูงานด้านการตลาดเมล็ดพันธุ์พืชผักของเกษตรกร
- ๓) กิจกรรมการสนับสนุนวัสดุการเกษตรและการจัดตั้งโรงเรือนฯ จำนวน ๔๑ โรงเรือน
- ๔) กิจกรรมการตรวจติดตามประเมินผล GAP
- ๕) กิจกรรมการติดตามประเมินผล และรายงานผล

๓.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

เกษตรกร จำนวน ๒๒๕ คน ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก และได้รับการสนับสนุนโรงเรือน (๔๑ หลัง) และปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์พืชผัก วัสดุในการปลูก ปุ๋ยอินทรีย์

๓.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว

๓.๗ งบประมาณ ๙.๒๘๖๗ ล้านบาท

๓.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

● โครงการมีลักษณะเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว โดยเป็นการพัฒนาความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชให้มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย และได้มาตรฐานและสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิต ขณะเดียวกันเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากโรงเรือน (หนึ่งในกิจกรรมการดำเนินงาน) สำหรับปลูกพืชชนิดอื่น ๆ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดสระแก้ว ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปรับปรุงปัจจัยและกระบวนการผลิตสินค้า

เกษตรปลอดภัยให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนการผลิตให้ผลผลิตมีคุณภาพปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล มีความเชื่อมโยงกับภารกิจของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว แก้ไขปัญหาของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรที่สูง มาตรฐานการผลิตสินค้าปลอดภัยรวมทั้งความรู้ของเกษตรกรในการผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย และนโยบายการพัฒนาด้านการเกษตรของรัฐบาล เกี่ยวกับการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในการพัฒนาการเกษตร เกษตรปลอดภัย โดยเป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยการพัฒนาความรู้ในการผลิตให้มีประสิทธิภาพปลอดภัยได้คุณภาพและมาตรฐาน และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต (โรงเรือนและวัสดุการเกษตร) รวมทั้งหาช่องทางในการจัดจำหน่ายด้วยการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐและเอกชน (บริษัท เกาะแก้วฟาร์ม) แต่ด้านช่องทางทางการตลาดยังไม่ชัดเจน เนื่องจากในเบื้องต้นทางสำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้วจะให้กลุ่มเกษตรกรเป็นผู้หาตลาดในการขายสินค้าเอง และยังไม่ได้มีการลงนาม MOU กับ เกาะแก้วฟาร์ม (สถานที่ดูงาน และที่รับซื้อสินค้าของเกษตรกร) ยังไม่สามารถพัฒนาเป็นเกษตรแปลงใหญ่ตามที่วางแผนได้ เนื่องจากยังไม่ได้มีการวางแผนในการแปรรูปผลผลิต และยังไม่ได้มีการผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรตรวจรับรอง GAP

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน หน่วยดำเนินงานโครงการ คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว มีหน้าที่ในการพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจ พืชพลังงานทดแทนอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้สถาบันเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนมีเข้มแข็ง รวมทั้งส่งเสริมครอบครัวเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดำเนินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปที่ชัดเจน

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- งบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ เพียงอย่างเดียว แต่พึ่งพาปัจจัยอื่น ๆ เช่น เมล็ดพันธุ์ วัสดุโรงเรือนจากภายนอก มีการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร โดยสมัครใจและมีศักยภาพ มีแหล่งน้ำ รวมทั้งมีเงื่อนไขหากไม่ดำเนินการ สามารถรื้อ/ย้ายโรงเรือน ขาดความชัดเจนเรื่องของการต่อเนื่องของงบประมาณ

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการมีการกันเงินหลัอมปี มีการดำเนินงานร่วมกับสถาบันการศึกษา มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ โดยเกษตรกรยินยอมให้ใช้พื้นที่ในการติดตั้งโรงเรือน มีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในพื้นที่ และมีการให้ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ให้ความรู้กับเกษตรกร มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้กับเกษตรกร โครงการสามารถดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ คือ ๑) กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ (ถ่ายทอดเทคโนโลยี) ๒) กิจกรรมการพัฒนาความรู้เกษตรกร ๓) กิจกรรมศึกษาดูงานด้านการตลาดเมล่อนและพืชผักของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ๔) กิจกรรมการสนับสนุนวัสดุการเกษตรและการจัดตั้งโรงเรือนฯ จำนวน ๔๑ โรงเรือน ๕) การตรวจติดตามประเมินผล GAP และ ๖) กิจกรรมการติดตามประเมินผล และรายงานผล ไม่พบปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินการ โรงเรือนมีระยะเวลาประกัน ๒ ปี สำหรับโรงเรือนที่ให้การสนับสนุนมีสมาชิกในกลุ่มไม่น้อยกว่า ๓๐ คน มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และสามารถเป็นพื้นที่นำร่องหรือต้นแบบได้

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินงานยังไม่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์บางข้อ เนื่องจากยังขาดการจัดเก็บข้อมูลผลผลิตที่ได้ และเกษตรกรยังขาดการรวมกลุ่มที่ชัดเจนเพื่อกำหนดราคาสินค้า รวมทั้งขาดความยั่งยืนและความมั่นคงทางอาหารในการดำเนินงานที่ต้องพึ่งพาเมล็ดพันธุ์จากบริษัทจัดจำหน่ายทุกครั้ง ขาดตัวชี้วัดผลผลิตและเชิงปริมาณเปรียบเทียบกับต้นทุน

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตในรอบปีที่ลดลง กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง และศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น โดยสามารถผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพทั้งคุณภาพและปริมาณ และสินค้ามีความปลอดภัยสำหรับการบริโภค ซึ่งผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการมีมากกว่า ๑ ผลลัพธ์ อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ของโครงการอยู่ในวงจำกัด ยังไม่มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการนี้มีผลกระทบระดับจังหวัด หรือภาค หรือประเทศในระดับสูง

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายได้ครบ ร้อยละ ๑๐๐ โดยดำเนินโครงการแล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ และเบิกจ่ายงวดสุดท้ายในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ (กันเงินเหลือปี)

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการยังคงขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐต่อเนื่อง ทั้งเมล็ดพันธุ์และโรงเรือน และเป็นนโยบายของหน่วยงานในการส่งเสริมการปลูกเมล่อนทั่วประเทศ ไม่ได้จัดระดับสำคัญเร่งด่วนของพื้นที่ในแต่ละจังหวัด สามารถเชื่อมโยงกับเกษตรแปลงใหญ่ มีการเชื่อมโยงกับตลาด แต่ยังขาดความชัดเจนเรื่องการรักษามาตรฐานสินค้าปลอดภัย เพราะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของเกษตรกร

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืน โดย ๑) มีแนวทางที่ชัดเจนในการใช้ทรัพยากร โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ ๒) มีการใช้ระบบกองทุนหมุนเวียนจากปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนให้กับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรภายในกลุ่มสามารถลดต้นทุนการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง และ ๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดได้ดำเนินการดังนี้ (๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อผลักดันให้สามารถได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๒) ผลักดันให้เกษตรกรรับการรับรอง GAP เพื่อรับรองผลผลิตที่ได้มาตรฐาน และวางแผนในการกระจายผลผลิตในอนาคต ป้องกันการล้นตลาด โดยเจรจาและหาแนวทางในการทำ MOU กับบริษัทเกาะแก้วฟาร์ม เพื่อส่งผลผลิตที่ได้ GAP ไปสู่ตลาดและห้างสรรพสินค้าต่อไป

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ไม่มี

๓.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๓	๔.๔๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๐๐	๓.๔๐	๕.๐๐	๓.๒๐	๓.๕๕
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๔๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๔๐	๓.๐๐	๓.๔๐	๕.๐๐	๓.๒๐	๓.๕๕
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๔๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๓๐
Min	๓.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐
SD	๐.๘๙	๐.๔๕	๐.๘๙	๐.๕๕	๑.๑๔	๐.๗๑	๐.๘๙	-	๐.๔๕	๐.๕๐
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณ บริบท และภารกิจ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านความยั่งยืน ผลลัพธ์ และ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ระยะเวลา (คะแนนเท่ากัน) ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย ๓.๕๕) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการ ที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านภารกิจ ปัจจัยนำเข้า และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๓ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๐๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๕ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านผลผลิต (๑.๑๔) ซึ่งอาจแสดงถึง มุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๔. โครงการบูรณาการการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรครบวงจรเพื่อเสริมสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน จังหวัดเชียงราย

๔.๑ เหตุผลความจำเป็น

เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ในการผลิตสมุนไพรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศให้หลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง โดยให้สมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าการส่งออกให้กับประเทศ จึงจำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานและพัฒนานวัตกรรมสมุนไพรให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้

๔.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs ผู้ปลูกและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้สามารถผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีมาตรฐานสากล
- ๒) เพื่อพัฒนาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของชุมชนให้มีมาตรฐานสากล
- ๓) เพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ SMEs จากการผลิตวัตถุดิบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ
- ๔) เพื่อพัฒนาระบบวางแผนและการใช้ประโยชน์สำหรับเกษตรกร (IT Smart Farmer)
- ๕) เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการสมุนไพรตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชน
- ๖) เพื่อพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ๗) เพื่อพัฒนาระบบการตรวจสอบสารพิษปนเปื้อนและสารตกค้างในวัตถุดิบสมุนไพร
- ๘) เพื่อพัฒนาสายพันธุ์พืชสมุนไพรให้สารสำคัญสูง และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะปลูกให้แก่เกษตรกร
- ๙) เพื่อจัดทำมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพรจากข้อกำหนดทางเภสัชเวช
- ๑๐) เพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนจากการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๔.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) ระบบรับรองคุณภาพ ประสิทธิภาพและความปลอดภัยของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรจำนวน ๑ ระบบ
- ๒) ฐานข้อมูลสมุนไพร จำนวน ๑ ฐานข้อมูล
- ๓) เกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบ จำนวน ๓๖๐ ราย
- ๔) เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๕๐ กลุ่ม
- ๕) เทคโนโลยีการปลูกสมุนไพรจำนวน ๑๐ ชนิด
- ๖) ช่องทางการตลาด จำนวน ๕ ช่องทาง

๔.๔ กิจกรรม

- ๑) พัฒนาระบบรับรองคุณภาพ ประสิทธิภาพความปลอดภัยของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรในระดับสากล
- ๒) จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์สมุนไพรจากป่าชุมชน เพื่อการบริหารจัดการเมืองสมุนไพร
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยี Artificial Intelligence Platform ในการควบคุมคุณภาพการเพาะปลูกให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร
- ๔) พัฒนาเทคโนโลยีการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้สารสำคัญสูง
- ๕) จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานของสมุนไพร
- ๖) เตรียมความพร้อมกลุ่มวิสาหกิจและผู้ประกอบการเพื่อเข้าสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการวิจัย พัฒนาสูตรผลิตภัณฑ์ และการถอดอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์
- ๗) การส่งเสริมและสร้างช่องทางการตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้แก่ผู้ประกอบการชุมชน วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกร

๔.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) มีระบบรับรองคุณภาพ ประสิทธิภาพและความปลอดภัยของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร จำนวน ๑ ระบบ
- ๒) มีฐานข้อมูลสมุนไพรเพื่อการจัดการสมุนไพรตลอดห่วงโซ่คุณค่า จำนวน ๑ ฐานข้อมูล
- ๓) เกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการควบคุมคุณภาพสมุนไพร จำนวน ๓๖๐ ราย
- ๔) เกิดเทคโนโลยีการปลูกสมุนไพรให้ได้สารสำคัญสูง จำนวน ๑๐ ชนิด
- ๕) ข้อกำหนดมาตรฐานของสมุนไพรที่ใช้ในการผลิตยา จำนวน ๕๐ ชนิด
- ๖) วิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาศักยภาพ จำนวน ๕๐ กลุ่ม/ผลิตภัณฑ์
- ๗) เกิดช่องทางการตลาดให้แก่วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร จำนวน ๕ ช่องทาง

๔.๖ หน่วยดำเนินการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๔.๗ งบประมาณ ๔๐.๗๐๘๖ ล้านบาท

๔.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- สอดคล้องกับแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดเป้าหมาย

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการวิจัยเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มาตรฐาน อย่างไรก็ตามได้มีการบูรณาการในกระบวนการดำเนินโครงการต้นทาง คือ การส่งเสริมด้านวิชาการด้านการเพาะปลูกจากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการบูรณาการกับกรมวิชาการเกษตรกับคณะกรรมการเมืองสมุนไพรจังหวัด

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเพียงพอต่อกิจกรรมที่ของโครงการ อย่างไรก็ตาม เมื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ แล้วเสร็จยังการขาดแคลนบุคลากร และควรบูรณาการด้านการตลาดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายและสอดคล้องกับแผนงานการทำงาน มีการดำเนินงานร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและก่อให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ผลผลิตเป็นไปตามเป้าหมาย

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- เกษตรกรมีรายได้ มีอาชีพ มีวัตถุดิบเพียงพอในการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร รวมทั้งผลิตภัณฑ์สมุนไพรบางส่วนได้รับการรับรองจากองค์การอาหารและยา โครงการสามารถระบุผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้ สามารถสร้างงานและรายได้ให้ประชาชน แต่ขาดการประเมินผลสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายงบประมาณทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการมีแนวโน้มจะเกิดความยั่งยืน หากมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง แต่ยังคงขาดการเชื่อมโยงบูรณาการหน่วยงานอื่นในระดับกลางน้ำและปลายน้ำ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอย่างองค์การอาหารและยา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานตำรับยาสมุนไพรของประเทศ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งในโครงการและโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และควรจัดทำแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยสมุนไพร ฉบับที่ ๒

๔.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๔	๔.๖๗	๔.๓๓	๔.๓๓	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๖๗	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๓๓	๔.๗๕
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๖๗	๔.๓๓	๔.๓๓	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๖๗	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๓๓	๔.๗๕
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๘๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๙๐
Min	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐
SD	๐.๕๘	๐.๕๘	๐.๕๘	-	-	๐.๕๘	-	-	๐.๕๘	๐.๒๒
N	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐	๓๑.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการ ผลผลิต ระยะเวลา และงบประมาณ สูงสุดในสี่ลำดับแรก (คะแนนเท่ากัน) และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน การกิจ ปัจจัยนำเข้า และความยั่งยืน ในสามลำดับสุดท้าย (คะแนนเท่ากัน)
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย ๔.๗๕) โดยมีผลคะแนนรวมยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยทุกประเด็นของโครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๓ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๙๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๔.๕๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๒๒ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนเท่ากันคือ ๐.๕๘

๕. โครงการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๓๔๐๕ ตอนบ้านแหลม-ทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

๕.๑ เหตุผลความจำเป็น

ทางหลวงหมายเลข ๓๔๐๕ ตอนบ้านแหลม-ทุ่งขนาน อายุบริการ ๓๑ ปี เป็นทางหลวงที่รองรับระบบโลจิสติกส์สินค้าไปยังด่านชายแดน ปัจจุบันมีปริมาณรับส่งสินค้าค่อนข้างสูง ผิวทางเริ่มชำรุดเสียหายทำให้การขนส่งสินค้าไม่สะดวกเท่าที่ควร หากทางหลวงนี้ได้รับการปรับปรุงผิวทางให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและมีมาตรฐานจะทำให้ลดต้นทุนการขนส่งสินค้า และประชาชนสองข้างทางหลวงได้รับความสะดวกในการขนส่งพืชผลทางการเกษตร จึงสมควรได้รับการปรับปรุงทางหลวงให้มีมาตรฐานโดยเร่งด่วนต่อไป

๕.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อยกระดับมาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางบกเชื่อมทางหลวงสายหลักไปยังด่านการค้าชายแดนและจุดผ่อนปรนที่สำคัญ
- ๒) รองรับการพัฒนา Logistics อย่างสมบูรณ์และมีความคล่องตัวในการขนส่งสินค้าและการเดินทางของประชาชน
- ๓) ลดต้นทุนการขนส่งทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร และการขนส่งสินค้าชายแดน

๕.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๓
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า
- ๓) การเดินทางของประชาชนมีความสะดวกและปลอดภัย

๕.๔ กิจกรรม

ปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๓๔๐๕ ตอน บ้านแหลม-ทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี บูรณะผิวทางแอสฟัลต์ กว้าง ๑๑ เมตร (ผิวจราจรกว้าง ๗ เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ ๒ เมตร) ระยะทาง ๔.๓๕ กิโลเมตร

๕.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้น
- ๒) การค้า การลงทุน และเชื่อมโยงการขนส่งผลไม้ไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และประเทศเพื่อนบ้านมีมูลค่าสูงขึ้น
- ๓) ลดต้นทุนในการขนส่งสินค้าและการเดินทางของประชาชนมีความสะดวกปลอดภัย

๕.๖ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงจันทบุรี

๕.๗ งบประมาณ ๒๔.๐๑๙๐ ล้านบาท

๕.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีความเชื่อมโยงกับภารกิจของหน่วยงาน (แขวงทางหลวงจันทบุรี) และเป็นการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อทำการเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าไปยังชายแดน (เชื่อมโยงด่าน และจุดผ่อนปรนทางการค้า) และเป็นการเพิ่มความคล่องตัวและลดอุบัติเหตุแก่ผู้ที่เดินทางสัญจรไปมา สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การค้าชายแดนของจังหวัด ใช้ยังพาราตามนโยบายของรัฐบาล แก้ปัญหาพื้นผิวจราจรทรุดโทรม

- เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าชายแดนของภาคตะวันออก ๒ รวมทั้งจังหวัดจันทบุรี ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัด เป็นการแก้ไขปัญหาการจราจร รวมทั้งลดอุบัติเหตุจากการใช้เส้นทางของรถบรรทุกขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการนี้มีแขวงทางหลวงจันทบุรีเป็นผู้ดำเนินโครงการหลัก แต่ได้มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ การไฟฟ้า การประปา ในการขนย้ายเสาไฟ และท่อประปา ก่อนและหลังการก่อสร้างถนน และเป็นโครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน โดยหน่วยดำเนินงานโครงการ คือ แขวงทางหลวงจันทบุรี ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการปรับปรุงถนน ดำเนินงานโดยแขวงทางหลวงจันทบุรี เพียงหน่วยงานเดียว

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการ (ไม่รวมการดูแลบำรุงรักษา) จากงบพัฒนากลุ่มจังหวัดเพียงแหล่งเดียว ไม่ได้มีการใช้งบประมาณจากแหล่งอื่น และไม่มีการใช้ทรัพยากรของพื้นที่

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- เป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่มีการบูรณาการการทำงานหรือร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่น เนื่องจากแขวงทางหลวงจังหวัดจันทบุรี เพียงหน่วยงานเดียว มีศักยภาพในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการได้

รายละเอียดด้านผลผลิต

- สามารถสร้างถนนได้เสร็จตามระยะทางและงบประมาณที่กำหนดแต่ spec ของถนนไม่เหมือนกับที่เสนอขอรับงบประมาณ (จากเดิมที่จะมีการ Recycling ถนนทั้งเส้น เป็นการ Recycling ถนนเพียงแค่บางส่วนเท่านั้น) อันเนื่องมาจากการถูกปรับลดงบประมาณ จากสำนักงบประมาณ และราคาวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างมีการปรับตัวสูงขึ้น

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนเพียงแค้อยู่ละ ๑ ไม่มีข้อมูลในส่วนของสถิติการเกิดอุบัติเหตุ และ จำนวนรถยนต์ที่ใช้เส้นทาง ๓๔๐๕ ในการสัญจร (ก่อนและหลังการสร้างถนน) ทำให้ไม่สามารถพิจารณาถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าที่ได้จากการดำเนินโครงการได้

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายได้ตามกำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- แขวงทางหลวงจันทบุรีเป็นผู้บำรุงรักษาถนน ๓๔๐๕ ต่อไปและทางหน่วยงานมีงบประมาณในการดูแลรักษาถนนเบื้องต้น อย่างไรก็ตามยังไม่ชัดเจนในแนวทางการเชื่อมโยงการพัฒนาในเส้นทางที่เชื่อมต่อกัน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ไม่มี

๕.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๕	๔.๘๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๒๐	๔.๖๐	๓.๘๐	๔.๔๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๑
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๘๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๒๐	๔.๖๐	๓.๘๐	๔.๔๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๑
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๙๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๙๐
Min	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๒๐
SD	๐.๔๕	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๖๔	๐.๕๕	๑.๑๐	๐.๘๙	-	๑.๐๐	๐.๖๘
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณ บริบท และผลผลิต สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ผลลัพธ์ กระบวนการ และปัจจัยนำเข้า ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๔.๐๑) มีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ บริบท ผลผลิต ผลลัพธ์ ระยะเวลา งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๙ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๒๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๘ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการ (๑.๖๔) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๖. โครงการพัฒนาโรงพยาบาลพระปกเกล้าให้เป็นเลิศด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดจันทบุรี

๖.๑ เหตุผลความจำเป็น

N/A

๖.๒ วัตถุประสงค์

๑) เป็นแหล่งต้นแบบการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมทั้งส่งเสริมการจัดบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยเน้นการบูรณาการร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๒) เป็นแหล่งศึกษาและต่อยอดงานวิจัยในระดับคลินิกด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงสมุนไพรไทย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และการตลาดภายใต้บริบทของพื้นที่

๓) เป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยในส่วนภูมิภาคอย่างครบวงจร ทั้งในด้านสุขภาพและการต่อยอดองค์ความรู้เพื่อการสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่

๖.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับการตรวจ วินิจฉัย รักษา และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกผสมผสานเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๑

๒) จำนวนผู้ป่วยในได้รับการตรวจวินิจฉัย รักษา และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกผสมผสานเพิ่มขึ้น ๗,๐๐๐ คน/ปี

๓) จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จและสามารถนำไปใช้จริง จำนวน ๕ เรื่อง/ปี

๔) จำนวนผู้ได้รับการพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย ๕๐๐ คน/ปี

๖.๔ กิจกรรม

๑) การก่อสร้างอาคารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ลักษณะอาคาร ๔ ชั้น โดยก่อสร้างตามแบบของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และมีพื้นที่ใช้สอยประมาณ ๑,๘๐๐ ตารางเมตร

๒) การก่อสร้างอาคารคลังยาและเวชภัณฑ์ ลักษณะอาคาร ๒ ชั้น โดยก่อสร้างตามแบบเลขที่ ๙๗๑๓ ของกองแบบแผน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข และมีพื้นที่ใช้สอยประมาณ ๑,๒๒๗ ตารางเมตร

๖.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) ลดความแออัดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า และสร้างโอกาสให้ประชาชนในส่วนภูมิภาคเข้าถึงบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๒) องค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์พื้นบ้านไทยได้รับการพัฒนาต่อยอด
สู่การใช้ประโยชน์ ความโดดเด่นเชิงนวัตกรรม ตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาในพื้นที่ และสามารถ
พัฒนาต่อยอดสู่การเป็นอุตสาหกรรมบริการทางการแพทย์ครบวงจรแห่งอนาคต

๓) บุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการให้บริการ สร้างความ
เชื่อมั่นให้กับผู้มารับบริการ

๖.๖ หน่วยดำเนินการ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี

๖.๗ งบประมาณ ๒๔.๗๕๐๐ ล้านบาท

๖.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- เป็นโรงพยาบาลต้นแบบแพทย์แผนไทย/ทางเลือกที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แก้ไขปัญหา
ความแออัด เป็นโรงพยาบาลศูนย์ที่มีการดำเนินงานแพทย์แผนไทยอย่างบูรณาการ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์
ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและ
เท่าเทียมกันทางสังคม ในการพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์แผนไทยและแพทย์ผสมผสานให้มุ่งสู่ความ
เป็นเลิศ (Excellence Center) เพื่อขับเคลื่อนการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรอย่างเป็นระบบ ให้เสริม
นำการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยได้อย่างก้าวกระโดด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว
ของภาคตะวันออก ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ ๑
ฟื้นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และตราด ให้เป็น
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ มีความเชื่อมโยงกับการกิจของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์และ
กลยุทธ์ของภาคตะวันออก เนื่องจากจังหวัดจันทบุรี มีศักยภาพในการเพาะปลูกพืชสมุนไพรและพัฒนาเป็น
เมืองสมุนไพร โดยโรงพยาบาลพระปกเกล้า มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการแพทย์แผนไทย ตลอดจน
สนับสนุนนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการพัฒนาให้เป็นโรงพยาบาลบริการการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ผสมผสาน ให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Excellence Center) โดยมีการดำเนินงานสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่
๑) การพัฒนาต้นแบบการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน เน้นการให้บริการ
เวชปฏิบัติแผนไทยเฉพาะทางสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง รวมทั้งมีการจัดบริการการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์
แผนจีน การแพทย์ทางเลือก โดยบูรณาการร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ๒) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเชิงคลินิก
ของการให้บริการการแพทย์แผนไทยฯ และสมุนไพร เพื่อนำผลการศึกษาไปต่อยอดและนำไปใช้จริง
ทางการแพทย์และการตลาดอย่างเป็นรูปธรรม ๓) เป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย
ในส่วนภูมิภาคครบวงจร เช่น ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและแหล่งเพิ่มพูนทักษะวิชาชีพแพทย์แผนไทย ผู้ช่วย
แพทย์แผนไทย สหวิชาชีพ และแหล่งฝึกอบรมและให้คำปรึกษาเพื่อต่อยอดการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
เชิงเศรษฐกิจ

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการนี้มีความสอดคล้องกับการกิจของหน่วยงาน หน่วยดำเนินงานกิจกรรม คือ
โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาเป็นศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center)
มาเป็นระยะเวลายาวนาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนาด้านการรักษา การวิจัยตำรับยา

สมุนไพร (โรคตับแข็ง โรคมะเร็งตับ) เป็นสถานที่สำหรับฝึกงานของนักศึกษาแพทย์ และพัฒนาเป็นต้นแบบด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จึงทำให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการขับเคลื่อนบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการ จากงบบูรณาการภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียงแหล่งเดียว ได้รับในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณ ๒๔,๗๕๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็น ๑) อาคารคลังยาและเวชภัณฑ์ ค.ส.ล. ๒ ชั้น งบประมาณ ๑ ปี แบบของแบบแผน แบบเลขที่ ๙๗๑๓ ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ งบประมาณ ๑๔,๐๐๖,๑๐๐ บาท และ ๒) อาคารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ค.ส.ล. ๔ ชั้น งบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ แบบของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณ ๑๐,๙๗๘,๒๐๐ บาท ผูกพันปี พ.ศ.๒๕๖๔ งบประมาณ ๔๓,๙๑๒,๘๐๐ บาท โดยดำเนินการในพื้นที่ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี และใช้แหล่งเงินบริจาค งบประมาณโครงการมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงาน

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด มีการดำเนินงานได้งวดงานที่ ๔ จากทั้งหมด ๖ งวดงาน เนื่องจากมีความผิดพลาดในการออกแบบอาคาร ทำให้การประกวดราคาเกิดความล่าช้า แต่แก้ไข spec. ให้เป็นไปตามระเบียบ โดยที่โครงการที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการประกอบด้วย ๒ กิจกรรม คือ อาคารคลังยาและเวชภัณฑ์ ค.ส.ล. ๒ ชั้น งบประมาณ ๑ ปี แบบของแบบแผน แบบเลขที่ ๙๗๑๓ สัญญาเริ่ม วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓-๑๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ระยะเวลาก่อสร้าง ๓๒๐ วัน การก่อสร้างงวดงานที่ ๔/๖ ล่าช้ากว่างวดงานที่ ๔ จำนวน ๘๙ วัน คาดว่าจะส่งงวดที่ ๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ โดยข้อมูล ณ ปัจจุบัน วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ พบว่า ทางบริษัทผู้รับเหมาขอขยายเวลาในการส่งมอบงานออกไป ๕๐ วัน จากเดิมวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เป็นวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ให้เหตุผลว่าปริมาณคนงานมีน้อย เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-๑๙ วงเงินจัดจ้าง ๑๓,๒๘๖,๐๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๕,๗๑๒,๙๘๐ บาท และอาคารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ค.ส.ล. ๔ ชั้น งบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ แบบของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สัญญาเริ่ม วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ระยะเวลาก่อสร้าง ๕๐๕ วัน ก่อสร้างงวดงานที่ ๑/๗ ล่าช้ากว่างวดงานที่ ๑ จำนวน ๘๔ วัน คาดว่าจะส่งงวดที่ ๑ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ แต่ทางบริษัทผู้รับเหมาทำหนังสือประสงค์ขอขยายเวลาในการส่งมอบงาน เนื่องจากทางบริษัทให้เหตุผลว่าปริมาณคนงานมีน้อย เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-๑๙ และรวมมติที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ว่าจะเห็นชอบด้วยหรือไม่ และอีกประเด็นหนึ่ง ทางกลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้จัดทำหนังสือบันทึกข้อความประสงค์ ขอปรับเปลี่ยนแผนผังการใช้สอยพื้นที่ในอาคาร เนื่องจากแบบแผนผังเดิมมีความไม่เหมาะสมต่อการใช้งานจริง รอมติที่ประชุมคณะกรรมการ พิจารณาวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ว่าจะเห็นชอบหรือไม่ เช่นเดียวกัน วงเงินจัดจ้าง ๓๕,๙๒๐,๐๐๐ บาท ยังไม่มีการเบิกจ่าย

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ในกิจกรรมที่ ๑ อาคารคลังยาและเวชภัณฑ์ ค.ส.ล. ๒ ชั้น มีการดำเนินการและเบิกจ่ายงบประมาณแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จตามงวดงาน ในกิจกรรมที่ ๒ อาคารการแพทย์

แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ค.ส.ล. ๔ ชั้น ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากขาดแคลนแรงงานจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-๑๙ และมีการปรับเปลี่ยนแผนผังการใช้สอยพื้นที่ในอาคาร หากโครงการแล้วเสร็จจะสามารถมีอาคารทางการแพทย์ที่ขยายการบริการด้านการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกที่เป็นสัดส่วนและรองรับการให้บริการการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนจีน การแพทย์ทางเลือกที่พัฒนาเป็นแหล่งศึกษา ต่อยอดงานวิจัย และไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมบริการทางการแพทย์ในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีอาคารยาและเวชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นกับผู้เข้ารับบริการได้

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- โครงการยังไม่แล้วเสร็จ แต่มีการระบุและตั้งเป้าหมายตัวชี้วัดไว้ค่อนข้างชัดเจน คือ ๑) เป็นแหล่งต้นแบบการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมทั้งส่งเสริมการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยเน้นการบูรณาการร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ตัวชี้วัด ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับการตรวจ วินิจฉัย รักษา และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ๒) เป็นแหล่งศึกษาและต่อยอดงานวิจัยในระดับคลินิกด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงสมุนไพรไทย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และการตลาดภายใต้บริบทของพื้นที่ ตัวชี้วัด จำนวนผลงานวิจัย/นวัตกรรม ที่แล้วเสร็จและสามารถนำไปใช้จริงทางการแพทย์และการตลาด จำนวน ๒ เรื่อง/ปี ๓) เป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทยในส่วนภูมิภาคอย่างครบวงจร ทั้งในด้านสุขภาพและการต่อยอดองค์ความรู้เพื่อการสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่ ตัวชี้วัด จำนวนผู้ได้รับการพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย ๑๐๐ คน/ปี (แพทย์แผนไทยประยุกต์ แพทย์แผนไทย สหวิชาชีพร) อีกทั้งสามารถแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ รวมทั้งจังหวัดจันทบุรี

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- รายงานการใช้งบประมาณ ๔๒%

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืน โดยโรงพยาบาลพระปกเกล้า เมื่อการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จและได้รับการส่งมอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะเริ่มให้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และมีการกำกับติดตาม แก้ไขปัญหาให้บรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดข้างต้น โดยผู้บริหารโรงพยาบาลทุกปี เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้มแข็งให้ระบบการให้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อีกทั้งยังมีแนวทางในการจัดทำงบประมาณจากการรับบริจาค เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและบริการต่อไป มีรูปแบบและแนวทางในการบริหารจัดการในอนาคตที่ค่อนข้างชัดเจน อาทิ มีแผนในการใช้งบประมาณจากแหล่งอื่นในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประจำอาคาร และเครื่องมือแพทย์ประจำอาคารทั้ง ๒ หลัง รวมทั้งมีแผนในการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์เดิมที่ยังคงมีสภาพการใช้งานได้อยู่

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ไม่มี

๖.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๖	๕.๐๐	๔.๒๐	๓.๘๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๘๐	๒.๖๐	๑.๔๐	๔.๔๐	๓.๐๘
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๕.๐๐	๔.๒๐	๓.๘๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๘๐	๒.๖๐	๑.๔๐	๔.๔๐	๓.๐๘
Median	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๒.๗๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๔.๒๐
Min	๕.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๒.๖๕
SD	-	๑.๑๐	๑.๖๔	๑.๑๐	๑.๓๔	๑.๗๙	๐.๘๙	๐.๘๙	๐.๕๕	๐.๖๖
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ความยั่งยืน และภารกิจ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน การใช้งบประมาณ ผลผลิต และผลลัพธ์ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ๓.๐๘) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ภารกิจ ปัจจัยนำเข้า และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๒๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๖๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๖ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านผลลัพธ์ (๑.๗๙) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

**๗. โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ รายการพัฒนาทางหลวง
หมายเลข ๑๑๓๐ ตอน ป่าซาง-กัวสะโต จังหวัดเชียงราย**

๗.๑ เหตุผลความจำเป็น

จังหวัดเชียงรายมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานในระดับหนึ่ง และยังขยายขีดความสามารถด้านการคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้ แต่ขาดการลงทุนที่เพียงพอในการเชื่อมโยงเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ทั้งระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลัก เมืองท่องเที่ยวรอง อีกทั้งการเดินทางที่ไม่เอื้อต่อการท่องเที่ยวในบางเส้นทาง จึงจำเป็นต้องมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐาน สะดวกและปลอดภัยต่อการคมนาคม การขนส่ง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้สัญจรที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

๗.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ให้สนับสนุนการคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย
- ๒) เพื่อสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย และเกิดการหมุนเวียนของเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจ การสร้างรายได้ และการจ้างงานในพื้นที่

๗.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว
- ๒) ปริมาณการจราจร

๗.๔ กิจกรรม

การก่อสร้างและปรับปรุงเส้นทางถนนทางหลวงหมายเลข ๑๑๓๐ ตอน ป่าซาง-กัวสะโต จังหวัดเชียงราย ตอนควบคุม ๐๑๐๐ ระหว่าง กม.๓-๓๗๕ -กม.๖+๐๗๕ กม.๙+๐๐๐-กม.๑๕+๐๐๐ และ กม.๓๑+๐๐๐-กม.๓๓+๐๐๐

๗.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ทางหลวงได้มาตรฐาน ทำให้นักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ใช้เส้นทางได้รับความสะดวก ปลอดภัยยิ่งขึ้น
- ๒) มูลค่าการค้า การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- ๓) รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ๒ เพิ่มขึ้น

๗.๖ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงเชียงรายที่ ๑

๗.๗ งบประมาณ ๘๒.๐๐๐๐ ล้านบาท

๗.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว มีความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่เนื่องจากถนนเข้าแหล่งท่องเที่ยวมีความชำรุดทรุดโทรม ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ผู้สัญจร ตอบสนองในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นการปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดหลายแห่ง รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาคอขวดของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ให้สามารถเดินทางได้สะดวกยิ่งขึ้น

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน มีการดำเนินการโดยแนวทางหลวงเชียงรายได้ ๑ เท่านั้น

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- ปัจจัยนำเข้าเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ งบประมาณมีความเหมาะสมกับขอบเขตของโครงการ ไม่มีการใช้งบประมาณในพื้นที่ แต่มีการจัดซื้อแอสฟัลติกส์คอนกรีตจากบริษัทในจังหวัดชลบุรี และใช้ผู้รับเหมาในพื้นที่

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การก่อสร้างเป็นไปตามมาตรฐานของกรมทางหลวง และในระหว่างดำเนินการก่อสร้างมีการบริหารจัดการจราจร กิจกรรมเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน โดยดำเนินการอย่างมีขั้นตอนตามหลักมาตรฐานของหน่วยงานโดยมีการวางแผนการดำเนินงานที่น่าบริบทและสภาพแวดล้อมของพื้นที่มาพิจารณา

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ผลผลิตได้ตามมาตรฐานความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกในการเดินทาง มีการประเมินผลความพึงพอใจ มีถนนเส้นทางท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเชียงรายและภาคที่มีมาตรฐานความปลอดภัยให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเนื่องจากเป็นเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่ภาคและจังหวัด แต่หน่วยงานไม่มีการประเมินผลให้เห็นความสำเร็จตามเป้าหมายตัวชี้วัด เช่น จำนวนการเกิดอุบัติเหตุ และปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการยังไม่สามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้ปริมาณของนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านเส้นทางนี้ ลดน้อยลงกว่าค่ามาตรฐานในสถานการณ์ปกติ แต่มีแนวโน้มที่ผลลัพธ์จะเป็นไปตามที่ตั้งเป้าไว้เมื่อสถานการณ์กลับมาปกติเนื่องจากเส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่เดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวได้หลายแห่ง นอกจากนี้ตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่กำหนดไว้สามารถวัดค่าได้จริงและสามารถเปรียบเทียบได้ชัดเจน

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เสร็จตามเป้าหมายเป็นไปตามแผนที่กำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการมีหน่วยงาน คือ กรมทางหลวง ที่รับผิดชอบดูแลรักษาต่อโดยใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานเอง แต่ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับอายุการใช้งานของถนน เนื่องจากปริมาณรถที่สัญจรเป็นจำนวนมากอาจทำให้อายุการใช้งานสั้นกว่าที่คาดการณ์ไว้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

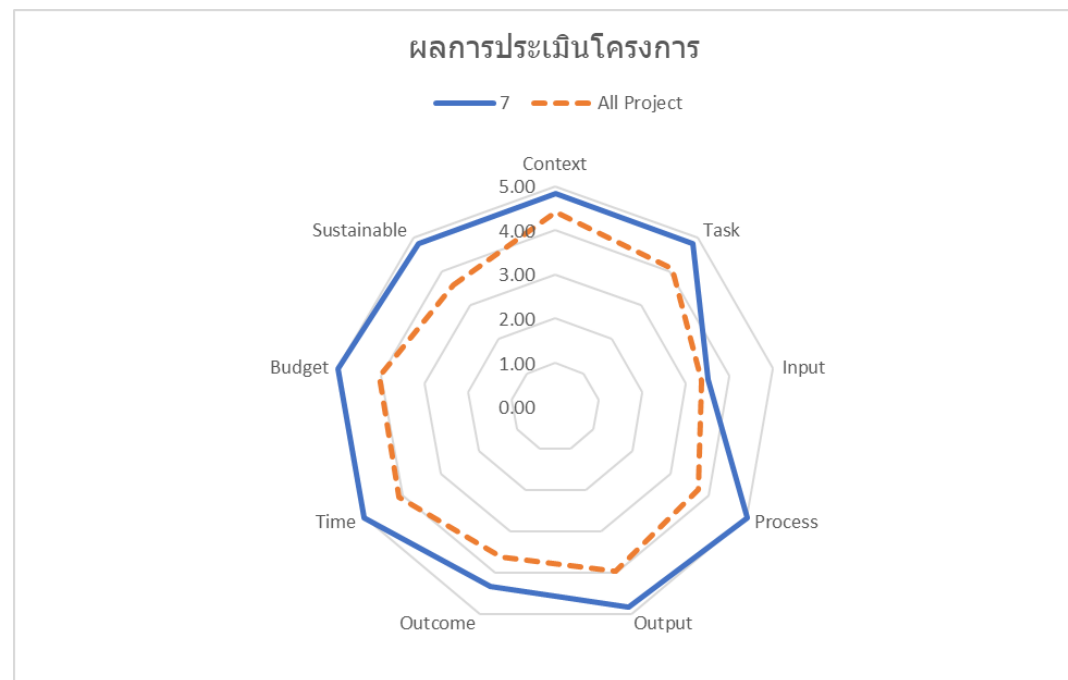
- ควรจัดเก็บสถิติข้อมูลที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น สถิติอุบัติเหตุ และควรมีการติดตามประเมินผลก่อน ระหว่างและหลังการดำเนินโครงการ

๗.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๗	๔.๘๓	๔.๘๓	๓.๕๐	๕.๐๐	๔.๘๓	๔.๓๓	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๓	๔.๖๖
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๘๓	๔.๘๓	๓.๕๐	๕.๐๐	๔.๘๓	๔.๓๓	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๓	๔.๖๖
Median	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๗๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๐
Min	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๒๕
SD	๐.๔๑	๐.๔๑	๑.๖๔	-	๐.๔๑	๐.๘๒	-	-	๐.๔๑	๐.๒๑
N	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการ ระยะเวลา และงบประมาณ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ผลลัพธ์ นอกนั้นจะมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันที่ ๔.๘๓
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๖๖) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยนั้นปรากฏในทุกด้าน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๖ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๘ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๔.๒๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๒๑ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๖๔) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๘. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ รายการงาน เสริมผิวแอสฟัลต์ทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๙ ตอนควบคุม ๐๑๐๒ ตอนปากกล้วย-ห้วยน้ำริน ระหว่าง กม. ๓๘+๐๐๐ กม. ๔๑+๐๐๐ บ้านผาหมี่ ถึงบ้านห้วยริน ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

๘.๑ เหตุผลความจำเป็น

ทางหลวงสู่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายหลายแห่ง มีความเสียหายอย่างมาก เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นระยะเวลานานและไม่ได้รับงบประมาณบูรณซ่อมแซมที่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยในการเดินทาง

๘.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดเชียงรายให้สามารถรองรับการจราจรที่มีแนวโน้มการขยายตัวเกิดขึ้นในอนาคต ส่งเสริมศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

๒) เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดเชียงรายให้มีความสะดวกปลอดภัยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

๓) ลดและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน เพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายและจังหวัดใกล้เคียง

๘.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว

๒) ปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้น

๓) ร้อยละการเกิดอุบัติเหตุที่ลดลง

๘.๔ กิจกรรม

เสริมผิวทางแอสฟัลต์ ทางหลวงหมายเลข 1149 ตอน ปากกล้วย - ห้วยน้ำริน ระหว่าง กม.๓๘+000 - กม. ๔๑+000

๘.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) ถนนเส้นทางโครงสร้างพื้นฐานได้รับการพัฒนาปรับปรุง

๒) จำนวนอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนในพื้นที่ลดลง

๘.๖ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงเชียงรายที่ ๑

๘.๗ งบประมาณ ๑๐.๐๐๐๐ ล้านบาท

๘.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- เป็นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่ผ่านแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่อเสียงของจังหวัดเชียงราย ที่มีสภาพชำรุดและเส้นทางคดเคี้ยว มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อผู้สัญจร และนักท่องเที่ยว สอดคล้อง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการความสามารถในการแข่งขัน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดด้านพัฒนาการท่องเที่ยว

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- หน่วยงานรับผิดชอบ คือ กรมทางหลวงซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหลัก และมีการบูรณาการแผนงานกับงบประมาณของหน่วยงานในการเพิ่มประสิทธิภาพความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนให้ได้มากขึ้น

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัดและงบปกติของกรมทางหลวง ซึ่งเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ งบประมาณเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เทคนิคการดำเนินงานก่อสร้าง งบประมาณเหมาะสมกับกายภาพและข้อจำกัดของพื้นที่

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินโครงการเป็นไปตามเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน มีการปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ แล้วเสร็จตามกำหนดการ การก่อสร้างเป็นไปตามมาตรฐานของกรมทางหลวง และในระหว่างก่อสร้างมีการจัดระเบียบจราจรอย่างเหมาะสม

รายละเอียดด้านผลผลิต

- มีการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกข้อและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง คือ มีถนนที่ได้มาตรฐาน สามารถเพิ่มความสะดวกปลอดภัยให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถอำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนและนักท่องเที่ยวและเพิ่มความปลอดภัยให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดเชียงราย แต่หน่วยงานไม่มีการประเมินสำเร็จตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- สามารถเบิกจ่ายได้ร้อยละแปดสิบ โดยดำเนินการแล้วเสร็จก่อนกำหนดสัญญาจ้าง

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืนโดยมีการประกันผลงาน จำนวน ๒ ปี และกรมทางหลวงมีแผนการตั้งงบประมาณในการบำรุงรักษา และมีงบประมาณฉุกเฉินหากถนนเกิดความเสียหายจากภัยพิบัติ เช่น ถนนทรุดจากเหตุแผ่นดินไหว หรือ Land slide

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- นอกจากเป็นถนนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นถนนที่เป็นเส้นทางความมั่นคง ทั้งนี้ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จในเส้นทางที่ยังไม่ได้ดำเนินการอีก ๓ กิโลเมตร ควรจัดเก็บสถิติข้อมูลที่เป็นตัวชี้วัดของโครงการที่กำหนดไว้ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยว สถิติอุบัติเหตุ และควรมีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานควรวางแผนการดำเนินการเพื่อพัฒนาเส้นทางสู่

แหล่งท่องเที่ยวในกิจกรรมอื่น อาทิ การขยายช่องทาง หรือ การติดตั้งแผงกันขอบทางเพื่อความปลอดภัย
นอกจากนี้ ยังควรบูรณาการกับหน่วยงานอื่นในการเสนอโครงการที่เกื้อหนุนกันในการพัฒนาเส้นทางต่าง ๆ
เพื่อให้เกิดประโยชน์ในหลากหลายมิติมากขึ้น

๘.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๘	๕.๐๐	๔.๖๐	๓.๐๐	๔.๒๐	๔.๘๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๔.๔๑
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๕.๐๐	๔.๖๐	๓.๐๐	๔.๒๐	๔.๘๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๔.๔๑
Median	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๗๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๘๐
Min	๕.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๘๐
SD	-	๐.๕๕	๑.๔๑	๑.๓๐	๐.๔๕	๑.๐๐	-	-	๐.๔๕	๐.๔๕
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ระยะเวลา และงบประมาณ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ปัจจัยนำเข้า ผลลัพธ์ และกระบวนการ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๔๑) มีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยทุกประเด็นของโครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ยกเว้น ประเด็นเรื่องปัจจัยนำเข้า
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๘ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๘๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๕ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๔๑) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๙. โครงการบริหารจัดการบึงบอระเพ็ดอย่างยั่งยืน กิจกรรมเพิ่มความหลากหลายและผลผลิตสัตว์น้ำ

๙.๑ เหตุผลความจำเป็น

บึงบอระเพ็ดเป็นบึงน้ำจืดธรรมชาติที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและมีพื้นที่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ มีความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการประมง เพราะถือเป็นแหล่งพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำในการเลี้ยงตัว วางไข่ และแพร่พันธุ์ รวมทั้งเป็นแหล่งในการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพประมงในแหล่งน้ำชุมชนรอบ ๆ จึงควรจะมีการบำรุงรักษาให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำต่อไป

๙.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพในบึงบอระเพ็ด
- ๒) เพื่อให้บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ให้ประชาชน และชุมชนพื้นที่ใกล้เคียง
- ๓) เพื่อให้บึงบอระเพ็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจแห่งหนึ่งของประเทศไทยและจังหวัดนครสวรรค์

๙.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตของสัตว์น้ำในบึงบอระเพ็ดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

๙.๔ กิจกรรม

- ๑) ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและการดำเนินกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่
- ๒) ประชาสัมพันธ์ปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนและกลุ่มผู้ทำการประมงบริเวณบึงบอระเพ็ด
- ๓) กำหนดจุดปล่อยและจัดซื้อพันธุ์กุ้งก้ามกราม
- ๔) จัดปล่อยพันธุ์กุ้งก้ามกรามลงในบึงบอระเพ็ด

๙.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ปริมาณผลผลิตกุ้งก้ามกรามในบึงบอระเพ็ดมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๒) ระบบนิเวศในบึงบอระเพ็ดมีความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น

๓) เกษตรกรผู้มีอาชีพทำการประมงและประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำบริโภค ลดรายจ่าย เกิดรายได้เพิ่มขึ้น จากการจับกุ้งก้ามกรามไปจำหน่าย

๙.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์

๙.๗ งบประมาณ ๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๙.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดในการฟื้นฟูทรัพยากร รวมทั้งตอบสนองปัญหาความต้องการของพื้นที่ ที่ต้องการแก้ไขปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง เป็นการเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ

ในบึงบอระเพ็ด โดยใช้กึ่งก้ามกราม ซึ่งในอดีต บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งกึ่ง ทั้งนี้ โครงการเกิดจากความต้องการของชุมชนประมง เพื่อสร้างรายได้/อาชีพให้ชาวประมงในพื้นที่ แต่ยังไม่เป็นปัญหาเร่งด่วนของพื้นที่

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สอดคล้องกับการกิจหน่วยงาน แต่ขาดการตอบสนองจากหน่วยงานอื่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการร่วมกัน อีกทั้งเป็นเพียงดำเนินการบางส่วนของหน่วยงานประมง ควรมีการส่งเสริมเพาะพันธุ์สัตว์น้ำมากกว่าการจัดซื้อพันธุ์สัตว์น้ำแจกจ่าย

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- ไม่มีการใช้งบประมาณจากแหล่งอื่น (เสนอแล้วแต่ไม่ได้รับความร่วมมือ) ขาดความชัดเจนในการจัดหางบประมาณอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง เป็นการใช้งบประมาณเพื่อใช้สำหรับจัดซื้อพันธุ์กึ่งก้ามกรามเท่านั้น ซึ่งพันธุ์ก้ามกรามไม่สามารถเพาะพันธุ์หรือขยายพันธุ์ได้เองตามธรรมชาติ จำเป็นต้องซื้อพันธุ์ก้ามกรามทุกครั้ง หากไม่มีงบประมาณจังหวัด ก็จะไม่มีการกึ่งในบึงบอระเพ็ด

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- มีการกำหนดกระบวนการทำงานและดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการใช้หลักวิชาการในการกำหนดระยะเวลาปล่อยพันธุ์กึ่ง มีส่วนร่วมของชุมชนประมงในการควบคุมการจับสัตว์น้ำ มีการประสาน อบจ. และจังหวัดในบางปี เป็นการใช้จ่ายเงินเหลือจ่ายจากจังหวัดมาดำเนินการ

รายละเอียดด้านผลผลิต

- สามารถเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ (กึ่งก้ามกรามเพิ่มขึ้นจากการสูดักตาข่ายตรวจนับ) ประชาชนสามารถเข้ามาจับกึ่งขาย มีรายได้เพิ่มวันละ ๗๐๐-๘๐๐ บาท

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ไม่ได้กำหนดรายได้ของประมงที่เพิ่มขึ้น (กำหนดความอุดมสมบูรณ์/ความหลากหลายเพิ่มขึ้น) ควรกำหนดรายได้ที่เพิ่มขึ้นของชาวประมงในเชิงปริมาณด้วย ทั้งนี้อาจเป็นโครงการที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่ไม่สามารถขยายพันธุ์ในธรรมชาติได้ แต่ชาวประมงมีความพึงพอใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปล่อยพันธุ์กึ่งก้ามกรามและจับสัตว์น้ำภายในบึงบอระเพ็ด ซึ่งทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพและมีรายได้ในการขายสัตว์น้ำมากขึ้น

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- มีการเบิกจ่าย ๑๐๐% เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการอาจจะไม่มีความยั่งยืน เนื่องจากข้อจำกัดในการเพาะเลี้ยง งบประมาณที่ไม่ได้มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง การก่อสร้างที่ขวางการไหลเข้าของน้ำสู่บึงบอระเพ็ด ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ลดลง

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงกับกิจกรรมท่องเที่ยว/ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดอื่นที่มีมูลค่าสูงและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ควรมีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อการหาช่องทางการตลาด การกำหนดราคาขายของกุ้งก้ามกรามหรือสัตว์น้ำ และควรมีการวางแผนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชน เช่น อบจ. หรือสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบึงบอระเพ็ด เพื่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างรายได้แก่ชุมชน

๙.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๙	๓.๒๐	๓.๔๐	๒.๖๐	๔.๔๐	๔.๒๐	๔.๔๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๙๖
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๓.๒๐	๓.๔๐	๒.๖๐	๔.๔๐	๔.๒๐	๔.๔๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๙๖
Median	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๕๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๘๐
Min	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	๓.๔๕
SD	๑.๓๐	๑.๕๒	๑.๓๔	๐.๕๕	๐.๘๔	๐.๕๕	-	-	๑.๒๒	๐.๖๖
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ และกระบวนการกับผลผลิต (คะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน ปัจจัยนำเข้า และบริบท ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่าในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๖) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านกระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ระยะเวลา และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๘ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๔๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๖ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านภารกิจ (๑.๕๒) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๐. ศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรแห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

๑๐.๑ เหตุผลความจำเป็น

จังหวัดเชียงรายซึ่งมีที่ตั้งติดกับประเทศต่างๆ ในเขตอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มีศักยภาพในฐานะที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีรายได้ส่วนใหญ่ในแต่ละปีมาจากภาคบริการโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีโรงพยาบาลและสถานบริการทางการแพทย์ทั้งของรัฐและเอกชน จึงถือเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมในการลงทุนและพัฒนาการบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจร ประกอบกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้และโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการบริการทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ สำนักวิชาแพทยศาสตร์ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (ที่เชี่ยวชาญแพทย์แผนไทย) สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ สำนักวิชาทันตแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่เป็นโรงพยาบาลแพทย์ทางเลือก รวมทั้งโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ขนาด 400 เตียง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ และเห็นความสำคัญของจังหวัดเชียงรายที่เป็นจังหวัดท่องเที่ยว มีที่ตั้งเหมาะสมเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ในเขตอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

๑๐.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพื่อสร้างและพัฒนาระบบบริการสุขภาพแบบครบวงจรที่มีคุณภาพชั้นนำ
- ๒) เพื่อเป็นศูนย์กลางการดูแลและพัฒนาศักยภาพของประชาชนและผู้สูงอายุ
- ๓) เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและการมีสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนและผู้สูงอายุ
- ๔) เพื่อลดภาระการดูแลผู้เจ็บป่วย โดยลดอัตราการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
- ๕) เพื่อสร้างรายได้จากการบริการสุขภาพ

๑๐.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

การให้บริการสุขภาพครบวงจรพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการจำนวนผู้เดินทางมารับบริการสุขภาพ ปีละ ๕,๐๐๐ คนจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลและพัฒนาศักยภาพ ปีละ ๑,๐๐๐ คน

๑๐.๔ กิจกรรม

ก่อสร้างอาคารศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรแห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

๑๐.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) อาคารศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรแห่งภาคเหนือและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
- ๒) ผู้รับบริการสุขภาพ ปีละ ๕,๐๐๐ คน
- ๓) ผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลและพัฒนาศักยภาพ ปีละ ๑,๐๐๐ คน

๑๐.๖ หน่วยดำเนินการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๑๐.๗ งบประมาณ ๑๓๔.๗๘๘๕ ล้านบาท

๑๐.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาของพื้นที่ที่รองรับโครงสร้างผู้สูงอายุและการให้บริการด้านสุขภาพของอนุภาคลุ่มน้ำโขง สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภาค และแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สอดคล้องกับภารกิจและวิสัยทัศน์การเป็นศูนย์กลางการแพทย์ในระดับภาคและอนุภาคลุ่มน้ำโขงสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน มีการดำเนินการ ร่วมกับสาธารณสุขจังหวัด อาทิ การตรวจคัดกรองมะเร็ง แต่ยังไม่ได้แสดงถึงการบูรณาการจัดทำแผนที่ชัดเจน และทำให้มหาวิทยาลัยมีโรงพยาบาลในการให้บริการ ซึ่งการจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรจะสนับสนุนบทบาทในการให้บริการด้านการสุขภาพที่ครบวงจรมากขึ้น

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- งบประมาณมีความเหมาะสมกับขอบเขตของโครงการ มีการใช้งบประมาณของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงร่วมด้วย

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการแล้วช้ากว่าแผนที่กำหนด เนื่องจากผู้รับเหมาทำงาน และต้องหาผู้รับจ้างใหม่ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนด

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ครอบคลุมวัตถุประสงค์แต่ล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- โครงการอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งยังไม่สามารถระบุผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- การเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าร้อยละ ๘๕

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการมีแนวโน้มเกิดความยั่งยืนหลังก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ มีความเสี่ยงในการบริหารจัดการโครงการ เนื่องจากมีปัญหาคูคลอง อาจทำให้ไม่บรรลุการเป็นศูนย์กลางการแพทย์ในภาคและในภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง แต่คาดว่าโครงการมีความยั่งยืนมีแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการตัวเองในอนาคต และขยายผลได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

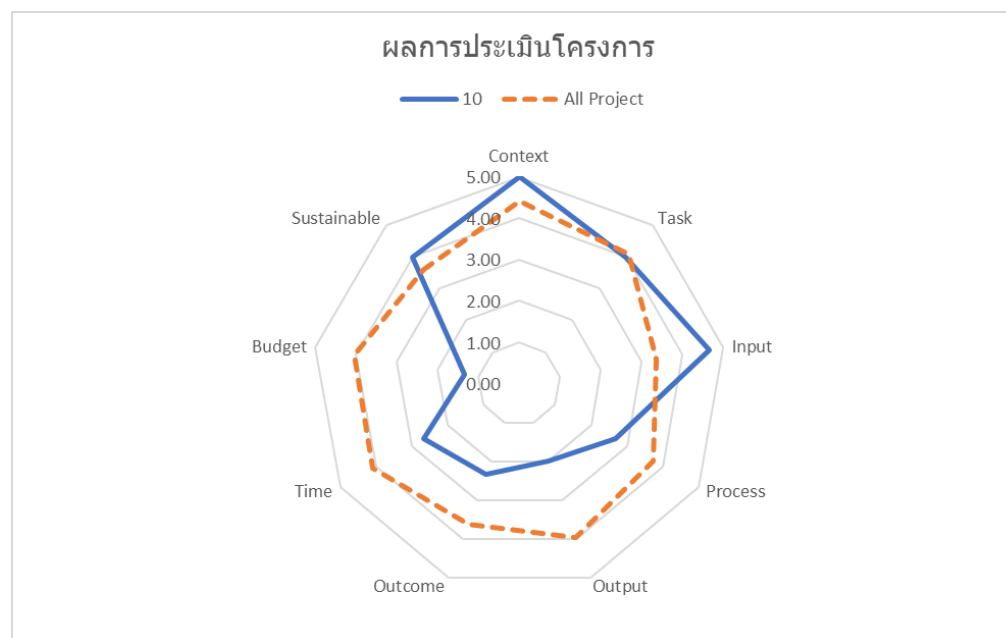
- การจัดทำโครงการ ควรคำนึงถึงความพร้อมทางด้านบุคลากรทางการแพทย์ วัสดุครุภัณฑ์ทางการแพทย์ เพื่อรองรับการขยายการให้บริการหลังโครงการแล้วเสร็จ

๑๐.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๖๗	๒.๖๗	๒.๐๐	๒.๓๓	๒.๖๗	๑.๓๓	๔.๐๐	๒.๘๘
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๖๗	๒.๖๗	๒.๐๐	๒.๓๓	๒.๖๗	๑.๓๓	๔.๐๐	๒.๘๘
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๒.๗๕
Max	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๕
Min	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๒.๓๕
SD	-	-	๐.๕๘	๐.๕๘	๑.๐๐	๑.๕๓	๐.๕๘	๐.๕๘	-	๐.๖๑
N	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ภารกิจ และความยั่งยืน สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านงบประมาณ ผลลัพธ์ และผลผลิต ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ๒.๘๘) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๓ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๓.๕๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๓๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๑ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดถึง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ระยะเวลา และงบประมาณ (๐.๕๘) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจราจรและการบริหารจัดการภาพรวม บนถนนสายหลักและ สายรอง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวผิงอันตามัน

๑๑.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อติดตั้งและพัฒนาระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทางโดยป้ายข้อมูลอัจฉริยะ ณ ตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุในพื้นที่แขวงทางหลวงภูเก็ท และเชื่อมต่อระบบควบคุมการทำงานดังกล่าวเข้าสู่ศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุกรมทางหลวง

๑๑.๒ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

ติดตั้งและพัฒนาระบบงานจราจรอัจฉริยะในส่วนของป้ายจราจรอัจฉริยะเพื่อให้ข้อมูลผู้ใช้ทาง เช่น ข้อมูลการเดินทาง สภาพจราจรอุบัติเหตุ ทางเลี้ยว เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ทางและช่วยแบ่งเบาภาระงานการบริหารจัดการทางหลวงของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

๑๑.๓ กิจกรรม

ติดตั้งงานระบบและป้ายอัจฉริยะได้ทั้งหมด ๔ จุด ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ท ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ตอน หมายกรปรก - เมืองภูเก็ท ที่ กม.๑๒+๐๐๐ (ขาเข้า) ท้องที่ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง กม.๓๔+๐๐๐ (ขาเข้า) ท้องที่ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง กม.๓๗+๐๐๐ (ขาออก) ท้องที่ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง และ กม.๔๑+๕๐๐ (ขาออก) ท้องที่ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองภูเก็ท จังหวัดภูเก็ท

๑๑.๔ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ระบบป้ายอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ท
- ๒) ถนนมีมาตรฐาน ประชาชนได้รับความสะดวกและปลอดภัย

๑๑.๕ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงภูเก็ท

๑๑.๖ งบประมาณ ๔๐.๐๐๐๐ ล้านบาท

๑๑.๗ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการนี้เป็นการโดยมุ่งเน้นการพัฒนาจราจรอัจฉริยะเพื่อบริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุบนโครงข่ายทางหลวงในจังหวัดภูเก็ท ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ผิงอันตามัน เนื่องจากในแต่ละปีจังหวัดภูเก็ทมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางสัญจรบนทางหลวงสาย ๔๐๒ อย่างหนาแน่น ก่อให้เกิดปัญหาจราจรและอุบัติเหตุ โดยมีความสอดคล้องกับแผนแม่บท Smart City และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ผิงอันตามัน พัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นการติดตั้งและพัฒนาระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุ ระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทางโดยป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะ ณ ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ตอน หมายกรปรก - เมืองภูเก็ท สอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ ในเขตพื้นที่แขวงทางหลวงภูเก็ท และเชื่อมต่อระบบควบคุมการทำงาน

ดังกล่าวเข้าสู่ศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ กรมทางหลวง ที่เป็นศูนย์กลางใหญ่ตั้งอยู่ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- กรมทางหลวงมีบทบาทสำคัญในการวางแผนพัฒนาระบบจราจรอัจฉริยะ เพื่อจัดการจราจรและอุบัติเหตุ โดยได้จ้างที่ปรึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาระบบจราจรอัจฉริยะบนโครงข่ายทางหลวงของประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๐ แต่ยังคงขาดการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อการเข้าถึงข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการนี้มีการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน งบประมาณ ๔๐.๐๐๐๐ ล้านบาท ดำเนินการจริง ๓๙.๙๘๗๙ ล้านบาท ในการจัดทำระบบเผยแพร่ข้อมูลและงานชุดป้ายเผยแพร่ข้อมูล

- ระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทาง การจราจรให้กับผู้ใช้ทาง (Advanced Traveler Information Systems)

- ระบบประมาณระยะเวลาในการเดินทางบนโครงข่าย (Travel Time Estimation)
- ระบบควบคุมการใช้ความเร็วบนทางหลวง (Speed Enforcement)
- ระบบควบคุมการใช้ช่องจราจรบนทางหลวง (Lane Management)
- ระบบตรวจสอบสภาพจราจร (Traffic Surveillance)
- ระบบควบคุมสัญญาณไฟจราจร (Intersection Control)
- ระบบบริหารจัดการอุบัติเหตุ (Incident Management)
- ระบบบริหารจัดการข้อมูล (Information Management)
- งบประมาณที่ใช้ในการติดตั้งงานระบบและป้ายอัจฉริยะได้ทั้งหมด ๔ จุด ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ตอน หมากรุก - เมืองภูเก็ต ที่ กม.๑๒+๐๐๐ (ขาเข้า) ท้องที่ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง กม.๓๔+๐๐๐ (ขาเข้า) ท้องที่ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง กม.๓๗+๐๐๐ (ขาออก) ท้องที่ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง และ กม.๔๑+๕๐๐ (ขาออก) ท้องที่ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- มีการบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับฐานข้อมูลของศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ เช่น ข้อมูลปริมาณจราจรจากเครื่องสำรวจปริมาณจราจรของกรมทางหลวง ข้อมูล GPS ของกรมขนส่งทางบก และบูรณาการทำงานร่วมกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในการติดตั้งโครงสร้างป้ายการได้รับยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าใช้กระแสไฟฟ้า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ยังขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากพื้นที่และประชาชน มีการปรับแผนการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

รายละเอียดด้านผลผลิต

- สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ติดตั้งระบบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทาง โดยป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการจราจรของแนวทางหลวงภูเก็ติดกับศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถเพิ่มประสิทธิภาพอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้เส้นทางในการเดินทาง เข้า-ออก สู่ตัวเมืองและแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติทางทะเล บนเส้นทางหลวง และสามารถแบ่งเบาภาระงานของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับแผนงานการพัฒนาจราจรอัจฉริยะของกรมทางหลวง และสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แก้ไขปัญหาจราจร สร้างความปลอดภัยในการใช้ถนนให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว – นักท่องเที่ยวและประชาชนสามารถนำข้อมูลมาตัดสินใจในการใช้เส้นทางเพื่อไปจุดหมายได้ทันเวลา - กรมทางหลวงสามารถนำข้อมูลไปวางแผนในพัฒนาในอนาคต เช่น ปริมาณการใช้เส้นทางของประชาชนเพื่อพิจารณาการขยายถนน - กรมทางหลวงสามารถดูแลเส้นทางให้พร้อมใช้งานได้ตลอด

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- โครงการดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อโครงการเมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีอายุประกันสัญญา ๒ ปี หลังจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของสำนักอำนวยความสะดวก กรมทางหลวงและแนวทางหลวงภูเก็ต เป็นผู้ดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการระบบ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ระบบจราจรอัจฉริยะควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ ของฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๑๘ ภูเก็ต ภายใต้แผนพัฒนาภูเก็ต เมือง Smart City ควรมีกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่และกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชน รวมทั้งควรมีการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบเพื่อความยั่งยืนของโครงการต่อไปในอนาคต ทั้งนี้สินทรัพย์ที่เกิดจากโครงการมีค่าใช้จ่ายคงที่ที่เกิดจากการบริการสาธารณะ เช่น ค่าไฟ ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าน้ำประปา ควรมีการกำหนดเป็นนโยบายให้มีการยกเว้นค่าใช้จ่ายดังกล่าว

๑๑.๘ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๑	๓.๘๐	๔.๐๐	๒.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๒๐	๔.๘๐	๔.๘๐	๔.๐๐	๓.๗๐
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๓.๘๐	๔.๐๐	๒.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๒๐	๔.๘๐	๔.๘๐	๔.๐๐	๓.๗๐
Median	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๗๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๕๕
Min	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๓๐
SD	๑.๓๐	๑.๒๒	๑.๕๒	๑.๔๑	๑.๒๒	๑.๓๐	๐.๔๕	๐.๔๕	๑.๒๒	๐.๙๑
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ (คะแนนเท่ากัน) และภารกิจ ผลผลิต และความยั่งยืน (คะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสองลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๗๐) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านผลผลิต ระยะเวลา งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๕๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๓๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๙๑ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๕๒) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลจากผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๒. เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาระบบจัดการทางจราจร เพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนนในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต : กิจกรรมก่อสร้างติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะและระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

๑๒.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อติดตั้งและพัฒนาระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทาง โดยป้ายข้อมูลอัจฉริยะ ณ ตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ ในพื้นที่แขวงทางหลวงภูเก็ตและเชื่อมต่อระบบควบคุมการทำงานดังกล่าวเข้าสู่ศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุกรมทางหลวง

๑๒.๒ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

ติดตั้งและพัฒนาระบบงานจราจรอัจฉริยะในส่วนของป้ายจราจรอัจฉริยะเพื่อให้ข้อมูลผู้ใช้ทาง เช่น ข้อมูลการเดินทาง สภาพจราจรอุบัติเหตุ ทางเลี้ยว เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ทางและช่วยแบ่งเบาภาระงานการบริหารจัดการทางหลวงของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

๑๒.๓ กิจกรรม

ก่อสร้างติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะและระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ตอนหมากปรก – เมืองภูเก็ต กิโลเมตร ๔๔+๐๐๐ (ขาเข้า) ท้องที่ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และกิโลเมตร ๔๘+๐๐๐ (ขาออก) ท้องที่ตำบลรัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต จำนวน ๒ แห่ง

๑๒.๔ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ระบบป้ายอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต
- ๒) ถนนมีมาตรฐาน ประชาชนได้รับความสะดวกและปลอดภัย

๑๒.๕ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงภูเก็ต

๑๒.๖ งบประมาณ ๒๐.๐๐๐๐ ล้านบาท

๑๒.๗ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และประเด็นพัฒนาการด้านการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะประเทศไทย เพื่อบรรลุเป้าหมายการ “พัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) ” ในมิติ Smart Living (Safety)

- แก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ โครงการนี้เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาระบบจราจรอัจฉริยะเพื่อบริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุบนโครงข่ายทางหลวงในจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เนื่องจากในแต่ละปีจังหวัดภูเก็ตมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางสัญจรบนทางหลวงสาย ๔๐๒ อย่างหนาแน่นก่อให้เกิดปัญหาจราจรและอุบัติเหตุในเส้นทาง

- ป้ายอัจฉริยะเป็นโครงการเพื่อเชื่อมโยงการบริหารจัดการด้านการจราจรในพื้นที่จังหวัดต่างๆเข้าสู่ส่วนกลางที่ศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ กรมทางหลวง สามารถตอบสนองต่อความต้องการในด้านการบริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ รวมถึงการประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถอำนวยความสะดวกจราจรให้เป็นไปอย่างคล่องตัว ลดจำนวนอุบัติเหตุทางถนนรวมถึงบริเวณทางแยก รวมทั้งสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้ทางได้อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์

- เป็นการติดตั้งและพัฒนาระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุ ระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทางโดยป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะ ณ ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ตอน หมากรุก- เมืองภูเก็ต สอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ ในเขตพื้นที่แขวงทางหลวงภูเก็ต และเชื่อมต่อกับระบบควบคุมการทำงานดังกล่าวเข้าสู่ศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ กรมทางหลวง ที่เป็นศูนย์กลางใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน โดยหน่วยดำเนินงานโครงการ คือ แขวงทางหลวงภูเก็ต ซึ่งมีภารกิจในการบริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ รวมทั้งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่ผู้ใช้เส้นทาง

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการนี้มีการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดภูเก็ต งบประมาณ ๒๐.๐๐๐๐ ล้านบาท ดำเนินการจริง ๑๙.๙๘๘๐ ล้านบาท ในการจัดทำระบบเผยแพร่ข้อมูลและงานชุดป้ายเผยแพร่ข้อมูล

- ระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทาง การจราจรให้กับผู้ใช้ทาง (Advanced Traveler Information Systems)

- ระบบประมาณระยะเวลาในการเดินทางบนโครงข่าย (Travel Time Estimation)

- ระบบควบคุมการใช้ความเร็วบนทางหลวง (Speed Enforcement)

- ระบบควบคุมการใช้ช่องจราจรบนทางหลวง (Lane Management)

- ระบบตรวจสอบสภาพจราจร (Traffic Surveillance)

- ระบบควบคุมสัญญาณไฟจราจร (Intersection Control)

- ระบบบริหารจัดการอุบัติเหตุ (Incident Management)

- ระบบบริหารจัดการข้อมูล (Information Management)

- งบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะและระบบตรวจวัดสภาพจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ตอนหมากรุก-เมืองภูเก็ต กิโลเมตร ๔๔+๐๐๐ (ขาเข้า) ท้องที่ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองภูเก็ต และกิโลเมตร ๔๘+๐๐๐ (ขาออก) ท้องที่ตำบลรัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต จำนวน ๒ แห่ง

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับฐานข้อมูลของศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ เช่น ข้อมูลปริมาณจราจรจากเครื่องสำรวจปริมาณจราจรของกรมทางหลวง ข้อมูล GPS ของกรมขนส่งทางบก และบูรณาการการทำงานร่วมกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในการติดตั้งโครงสร้างป้ายฯ การได้รับยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าใช้กระแสไฟฟ้า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ยังขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากพื้นที่และประชาชน

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ผลผลิต คือ ระบบป้ายให้ข้อมูลอัจฉริยะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ทางและช่วยแบ่งเบาภาระงานการบริหารจัดการทางหลวงของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถเพิ่มประสิทธิภาพอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้เส้นทางในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต และสามารถแบ่งเบาภาระงานของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับแผนงานการพัฒนาระบบจราจรอัจฉริยะของกรมทางหลวง และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ตแก้ไขปัญหาจราจร สร้างความปลอดภัยในการใช้ถนนให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและประชาชนสามารถนำข้อมูลมาตัดสินใจในการใช้เส้นทางเพื่อไปจุดหมายได้ทันเวลา กรมทางหลวงสามารถนำข้อมูลไปวางแผนในการพัฒนาในอนาคต เช่น ปริมาณการใช้เส้นทางของประชาชนเพื่อพิจารณาการขยายถนน กรมทางหลวงสามารถดูแลเส้นทางให้พร้อมใช้งานได้ตลอด

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- โครงการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีอายุประกันสัญญา ๒ ปี หลังจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของสำนักอำนวยความสะดวก กรมทางหลวงและแขวงทางหลวงภูเก็ต เป็นผู้ดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการระบบ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

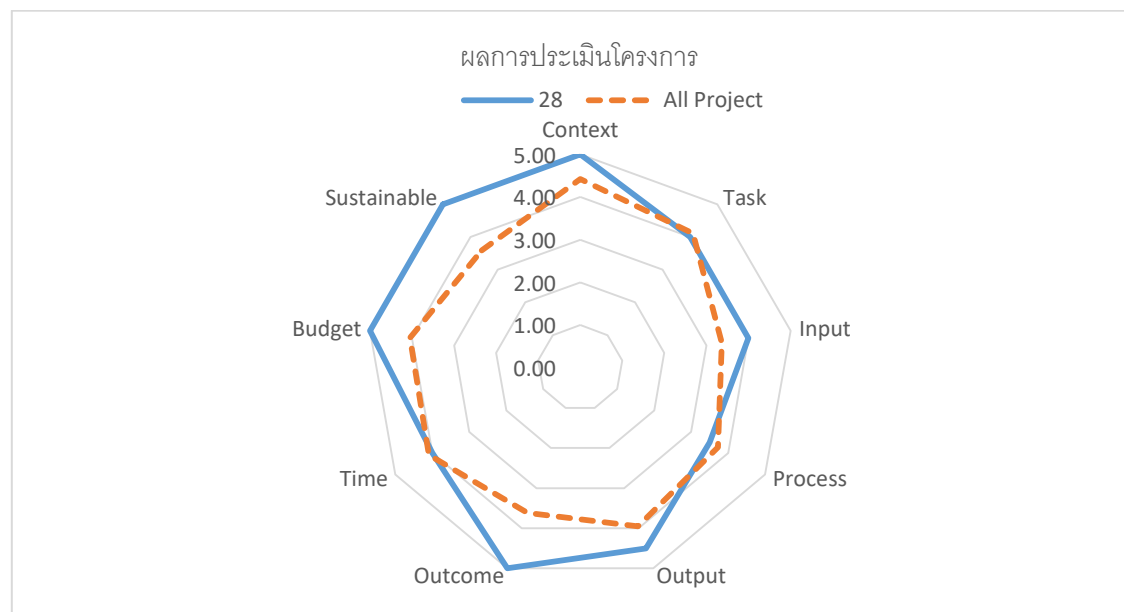
- ควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการจัดการพื้นที่

๑๒.๘ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๒	๓.๘๐	๔.๐๐	๒.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๔๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๓.๘๐	๓.๗๔
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๓.๘๐	๔.๐๐	๒.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๔๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๓.๘๐	๓.๗๔
Median	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๗๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๕๕
Min	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๕๐
SD	๑.๓๐	๑.๒๒	๑.๕๒	๑.๔๑	๑.๒๒	๐.๘๙	-	๐.๔๕	๑.๑๐	๐.๘๓
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ ภารกิจ และผลผลิต (อันดับที่สามคะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๗๔) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านผลผลิต ระยะเวลา งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๕๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๕๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๘๓ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๕๒) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๓. โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้มีคุณภาพระดับโลก

๑๓.๑ เหตุผลความจำเป็น

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาให้มีแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก มีฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและคุณภาพสูง มีความสวยงาม โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ และยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมาก

๑๓.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อยกระดับมาตรฐานการป้องกันและดูแลความปลอดภัยทั้งทางบกและทางทะเล ของนักท่องเที่ยวและประชาชนในจังหวัดภูเก็ต และแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- ๒) เพื่อบูรณาการเชื่อมโยงสัญญาณภาพระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของหน่วยงานภาครัฐ เข้าสู่ศูนย์สั่งการของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งทำให้สามารถป้องกันและติดตามเหตุ และสั่งการได้อย่างเบ็ดเสร็จ
- ๓) เพื่อนำร่องปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบผู้โดยสารเรือ ณ จุดตรวจของท่าเทียบเรือ ในจังหวัดภูเก็ต

๑๓.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) ยกระดับมาตรฐานการป้องกันและดูแลความปลอดภัยทั้งทางบกและทางทะเล แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล
- ๒) สร้างความเชื่อมั่นทางด้านความปลอดภัยทั้งประชาชนและนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- ๓) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

๑๓.๔ กิจกรรม

- ๑) ระบบดูแลความปลอดภัยและเชื่อมโยงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอันดามัน (ภูเก็ต พังงา กระบี่)
- ๒) ยกระดับมาตรฐานการดูแลความปลอดภัยทั้งทางบกและทางทะเลจังหวัดภูเก็ต โดยการเชื่อมโยงระบบ CCTV ของหน่วยงานภาครัฐ

๑๓.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ระบบดูแลความปลอดภัยทางจราจรและเฝ้าระวังบริเวณชายหาดของแหล่งท่องเที่ยว ด้วยนวัตกรรมดิจิทัล (LPR และ Smart beach) จำนวน ๒ ระบบงาน
- ๒) นำนวัตกรรมดิจิทัลมาปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบจำนวนของผู้โดยสารเรือแบบอัตโนมัติ ด้วยระบบกล้อง CCTV

๑๓.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

๑๓.๗ งบประมาณ ๑๓๒.๒๖๐๐ ล้านบาท

๑๓.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก แนวทางการพัฒนาที่ ๓ เมืองท่องเที่ยวหลัก (ภูเก็ต) ให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และมีระบบขนส่งมวลชน (Monorail) เป็นการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการด้านการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยทางบกและทางทะเลของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต และแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล และเป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน กรณีจังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สำนักส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นหน่วยงานที่บทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บท Smart City และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ โดยเฉพาะเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศที่มีชื่อเสียงระดับโลกอย่างจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานหลัก และมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น การเชื่อมโยงระบบ CCTV ของหน่วยงานภาครัฐ ๑๖ หน่วยงานในพื้นที่ รวมศูนย์สั่งการที่ ปภ. ๑๘

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- เนื่องจากมีการให้ startup มานำเสนอแผนธุรกิจ และพิจารณาสนับสนุนเงินลงทุนจากความคุ้มค่าในการลงทุน โครงการสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่ต้องได้รับทุนสนับสนุนต่อจากภาครัฐ แสดงให้เห็นถึงการนำเข้าปัจจัยจากแหล่งอื่นและมีความยั่งยืนในการดำเนินโครงการ

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ทั้งหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าฉลอม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต บริษัทภูเก็ตพัฒนาเมือง จำกัด เป็นต้น และมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) แต่เนื่องจากปัญหาด้านภาระเบี้ยขของส่วนราชการความล่าช้าของพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ทำให้มีความล่าช้าในการดำเนินงานจากแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ผลผลิตคาดว่าจะจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนบางส่วน และมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากการปรับแผนงานเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงและปัญหาความเร่งด่วนในพื้นที่ มีการเชื่อมโยงระบบการดูแลความปลอดภัยทั้งทางบกและทางทะเล อาทิ ระบบกล้องโทรทัศน์ (CCTV) ของหน่วยงานภาครัฐที่สามารถเชื่อมโยงศูนย์สั่งการของจังหวัดภูเก็ต, ระบบ Smart Pier หรือท่าเรืออัจฉริยะ โดยการนำระบบการตรวจสอบจำนวนผู้โดยสารทางเรือแบบอัตโนมัติ การตรวจสอบเรือนำเที่ยว และเรือสำราญ การใช้ห้วงยางฝั่งชิประบบ GPS เพื่อป้องกันการจมน้ำและติดตามตัวบุคคล การติดตั้งระบบ GPS กับรถขนส่ง

สาธารณะเพื่อควบคุม ลดการเกิดอุบัติเหตุ และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และการนำเทคโนโลยี Big Data มาจัดการข้อมูลเมือง เพื่อขับเคลื่อนให้จังหวัดภูเก็ตเป็น Smart City ทั้งด้านการค้าและการลงทุน อย่างไรก็ตามโครงการอยู่ในระหว่างการบริหารจัดการ ทำให้ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างชัดเจน

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- กิจกรรมบางส่วนดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมาย เช่น ท่าเรืออัจฉริยะ (Smart Pier) ข้อมูลการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองป่าตอง (Smart Government) เป็นต้น มีการเชื่อมโยงระบบ CCTV และระบบความปลอดภัยทางบก สามารถช่วยเพิ่มความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่น ให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว เกิดผลกระทบในวงกว้าง ระบบความปลอดภัยทางทะเล smart pier หากมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการจะสามารถยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- ผลการเบิกจ่ายภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เบิกจ่ายงบประมาณได้ร้อยละ ๗๐ การดำเนินโครงการใช้เวลา ๑๒ เดือน แต่ขณะนี้โครงการยังไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) และความล่าช้าของพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการสามารถนำไปขยายผลได้อย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน มีแนวทางการบริหารจัดการตนเองในอนาคต เนื่องจากเป็นการดำเนินงานโดยกลุ่ม Startup ที่มีแผนการดำเนินงาน และแผนธุรกิจที่ชัดเจน ในลักษณะร่วมทุนกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เป็นโครงการที่สามารถขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน ดังนั้นควรมีการบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

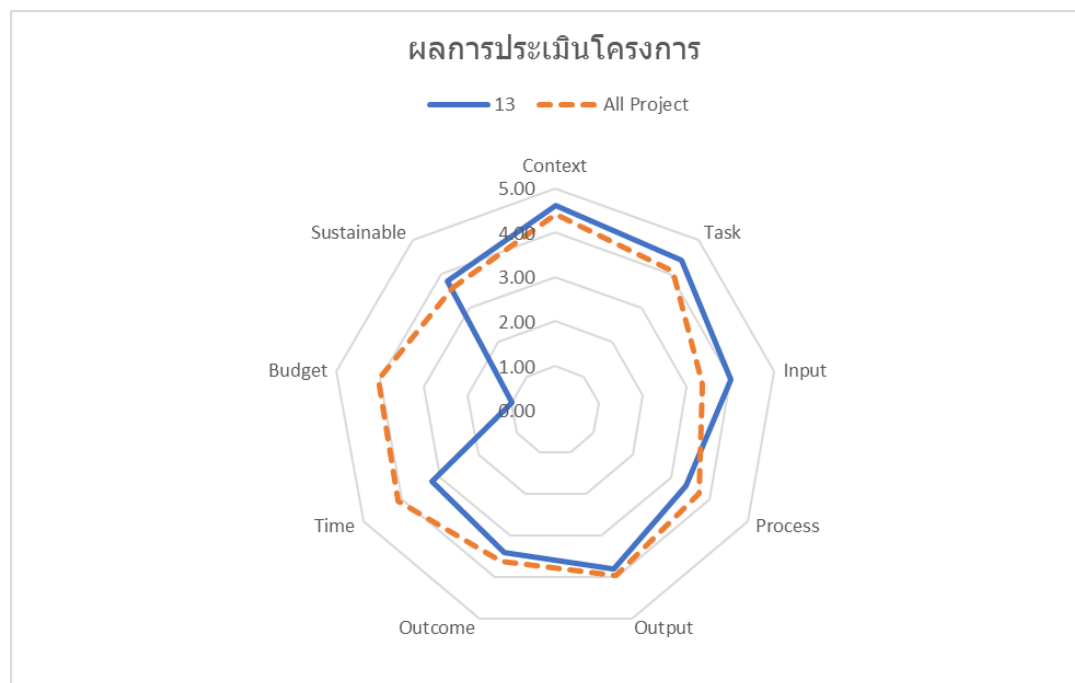

๑๓.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๓	๔.๖๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๓.๔๐	๓.๘๐	๓.๔๐	๓.๒๐	๑.๐๐	๓.๘๐	๓.๔๑
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๖๐	๔.๔๐	๔.๐๐	๓.๔๐	๓.๘๐	๓.๔๐	๓.๒๐	๑.๐๐	๓.๘๐	๓.๔๑
Median	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๓.๒๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๑.๐๐	๕.๐๐	๔.๑๕
Min	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๒.๕๐
SD	๐.๘๙	๑.๓๔	๑.๒๒	๑.๑๔	๐.๘๔	๑.๑๔	๐.๔๕	-	๑.๑๐	๐.๖๗
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ภารกิจ และปัจจัยนำเข้า สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านงบประมาณระยะเวลา กระบวนการและผลลัพธ์ (ลำดับที่สามคะแนนเท่ากัน) ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๑) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ภารกิจ ปัจจัยนำเข้า และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๑๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๕๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๗ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านภารกิจ (๑.๓๔) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

**๑๔. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
การเกษตร (โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๓x๔ เมตร)**

๑๔.๑ เหตุผลความจำเป็น

สภาพอากาศของภาคได้ทำให้การอบ/ตากอาหารทะเล สมุนไพร ยางพารา และสินค้าเกษตรอื่นๆ ของเกษตรกรรายย่อยมีปัญหาด้านคุณภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน มีความชื้นสูง ทำให้เกิดเชื้อราได้ง่าย เกิดความเสียหายทำให้ราคาตกต่ำ กลุ่มเกษตรกรต้องการผลิตสินค้าคุณภาพและจำหน่ายสินค้าให้ได้ในราคาที่สูงขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งจะช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพที่มีมาตรฐานขึ้น

๑๔.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่มีความเหมาะสมในการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

๑๔.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) มีโรงอบแห้งตากยางพาราพลังงานแสงอาทิตย์จำนวน ๕๐ แห่ง
- ๒) มีวิทยากรด้านการแปรรูปสินค้าคุณภาพจากพลังงานทดแทนประจำชุมชน จำนวน ๕๐ คน

๑๔.๔ กิจกรรม

จัดประชุมชี้แจงและดำเนินการติดตั้งระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๕๐ แห่ง

๑๔.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) โรงอบแห้งตากยางพาราพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๕๐ แห่ง
- ๒) มีวิทยากรด้านการแปรรูปสินค้าคุณภาพจากพลังงานทดแทนประจำชุมชน จำนวน ๕๐ คน
- ๓) ผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปทางการเกษตรและประมงคุณภาพสูงขึ้น

๑๔.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานพลังงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑๔.๗ งบประมาณ ๖.๗๕๐๐ ล้านบาท

๑๔.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ ๔ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งโลจิสติกส์ พลังงานระบบเครือข่ายการสื่อสาร ทั้งนี้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการสนับสนุน เนื่องจากสินค้าเกษตรราคาตกต่ำ การใช้โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพที่ดีและสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สำนักงานพลังงานจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนด้านการส่งเสริมโรงอบพลังงานเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน เป็นโครงการที่สามารถเพิ่มรายได้

ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและเป็นไปตามภารกิจของสำนักงานพลังงานจังหวัดในพื้นที่

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการนี้มีการใช้งบประมาณของภาครัฐ และใช้ทรัพยากรของพื้นที่ดำเนินการ อาทิ พื้นที่ก่อสร้างโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ และงบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมและคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ โดยใช้งบประมาณ ๑๒๗,๐๐๐ บาท ต่อการก่อสร้างโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ๑ โรง (ผลิตปลาตากแห้งได้เดือนละ ๔๐๐ กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ ๓๐๐ บาท คิดเป็นมูลค่า ๑๒๐,๐๐๐ ต่อเดือน) รวมทั้งเมื่อหมดระยะประกันโรงอบแห้งฯ จากผู้รับเหมา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อไป

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและกิจกรรมที่กำหนด โดยบางกิจกรรมมีการหารือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับรูปแบบระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น หารือร่วมกับทีมที่ปรึกษาโรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานีเพื่อปรับระบบแผงโซลาร์เซลล์ให้มีความเหมาะสมและสะดวกในการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง (ระบบเดิมเป็น Inverter และต้องมีแบตเตอรี่ ซึ่งหากชำรุดเสียหายจะมีค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงสูง รวมทั้งต้องใช้ช่างเทคนิคเฉพาะ) ปรับระบบพัดลมให้เหมาะสมกับการใช้งานและสามารถหาซื้ออะไหล่มาเปลี่ยนได้กรณีชำรุด การดำเนินงานแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และมีการประสานงานวิทยาลัยสารพัดช่างมาร่วมให้ความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ผลผลิตการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งในด้านการมีโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ และมีการใช้ประโยชน์โดยกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาดุกตำบลเขาหัวควาย ซึ่งได้รับการฝึกอบรมอาชีพเลี้ยงปลาดุกจาก กศน. และมีการต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ปลาดุกย่าง โดยใช้โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ มีการอบรมให้ความรู้ตัวแทนกลุ่มเพื่อเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน รวมทั้งความรู้ในการดูแลและบำรุงรักษา โดยมีการใช้งานโรงอบอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓) จนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามพบว่าโรงอบอาจจะไม่สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในฤดูฝนซึ่งไม่มีแดด แผงโซลาร์เซลล์ไม่สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ ยังต้องใช้ไฟฟ้าจากครัวเรือน

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- การดำเนินโครงการสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตด้านพลังงาน (ค่าไฟฟ้า) ให้กับกลุ่มเกษตรกร และช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพ (สะอาด ถูกสุขลักษณะ) รวมทั้งช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรที่นำมาแปรรูป โดยมีสมาชิกได้รับผลประโยชน์ ๓ กลุ่ม รวม ๒๔ ครัวเรือน สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกร โดยมีรายได้จากการขายปลาดุกแปรรูป กิโลกรัมละ ๓๐๐ บาท เมื่อเทียบกับการขายสด ไม่มีการแปรรูปที่ กิโลกรัมละ ๕๐ บาท นอกจากนี้ เกษตรกรทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม สามารถมาใช้บริการอบแห้งโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เช่น พริกไทย ปลาชนิดอื่น เป็นต้น และ กศน. มีการต่อยอดโดยการอบรมให้ความรู้สมาชิกกลุ่มในการจำหน่ายผลผลิตผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งปัจจุบันสามารถจำหน่ายผลผลิตไปทั่วภูมิภาค นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนา

กลุ่มให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้โรงอบแห้งๆ ให้กับผู้สนใจ
ทั้งในและนอกพื้นที่

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- การดำเนินโครงการแล้วเสร็จและดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณเรียบร้อยแล้ว โดย
การดำเนินงานสามารถลดต้นทุนการผลิตจากราคากลางได้ประมาณ ๘,๐๐๐ บาท/โรง (เป้าหมาย ๕ โรง/
จังหวัด งบประมาณรวม ๖๓๕,๐๐๐ บาท)

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- กศน. วิสาหกิจชุมชน และ ประชาชนในพื้นที่ จะเป็นผู้ดูแลรักษาในกรณีที่อุปกรณ์
โรงเรือนชำรุด ทั้งนี้ราคาอุปกรณ์ และส่วนประกอบภายในโรงเรือนมีราคาไม่สูงมาก ชุมชนและประชาชน
สามารถรับผิดชอบได้เอง

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- สำนักงานพลังงานจังหวัดควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
เพื่อต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น การพัฒนามาตรฐานการผลิตอาหาร (GMP) การพัฒนาด้านการตลาด
รวมทั้งอุปกรณ์ประกอบโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ควรออกแบบให้มีความเหมาะสมกับวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์
ทางการเกษตรที่ใช้ในการตากแห้ง เช่น เนื้อสัตว์ สมุนไพร เป็นต้น

๑๔.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๔	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๖๐	๔.๘๐	๔.๒๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๘๐	๔.๓๘
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๖๐	๔.๘๐	๔.๒๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๘๐	๔.๓๘
Median	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๗๐
Min	๓.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๙๕
SD	๐.๗๑	-	๑.๐๐	๐.๕๕	๐.๔๕	๐.๘๔	-	-	๑.๑๐	๐.๒๘
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านภารกิจ ระยะเวลา และงบประมาณ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ปัจจัยนำเข้า ความยั่งยืน และบริบท ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๓๘) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านภารกิจ กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ระยะเวลา งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๗ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๙๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๒๘ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านความยั่งยืน (๑.๑๐) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลจากผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๕. โครงการพัฒนาศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางโรแมนติกรูท (Romantic Route) และ นาคีรุท (Nakhee Route)

๑๕.๑ เหตุผลความจำเป็น

N/A

๑๕.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อปรับปรุงผิวทางจราจรบนคันดินรอบทะเลหนองบัวแดงให้สะดวกและปลอดภัย
- ๒) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยว
- ๓) เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนรอบๆหนองบัวแดงและบริเวณใกล้เคียง

๑๕.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) ผิวทางจราจรบนคันดินรอบทะเลหนองบัวแดงได้รับการปรับปรุงให้สะดวกและปลอดภัย
- ๒) คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่รอบหนองบัวแดงดีขึ้น

๑๕.๔ กิจกรรม

- ๑) ปรับปรุงผิวทางคันดินกั้นน้ำ Route G กม.๐+๔๔๖ ถึง กม.๖+๐๐๐ ระยะ ๕.๕๕๔ กม.
- ๒) Timber barricade หลักน้ำโค้ง และโคมไฟถนน

๑๕.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ถนนทางคันดินกั้นน้ำได้รับการปรับปรุง ระยะ ๕.๕๕๔ กม
- ๒) Timber barricade หลักน้ำโค้ง พร้อมโคมไฟถนน

๑๕.๖ หน่วยดำเนินการ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากุมภวาปี สำนักงานชลประทานที่ ๕

๑๕.๗ งบประมาณ ๒๖.๘๐๐๐ ล้านบาท

๑๕.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด สามารถแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำ และการสัญจรไปมาของประชาชนที่มีความสะดวกปลอดภัยยิ่งขึ้น

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากุมภวาปี สำนักงานชลประทานที่ ๕ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ มีการดำเนินโครงการเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ทุกภาคส่วนมีความเห็นพ้องต้องกันในการขับเคลื่อนการพัฒนา

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- การสนับสนุนด้านงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญ ส่วนความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการถือเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการได้เป็นอย่างดี

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินงานแทบจะไม่พบปัญหาอุปสรรค จะมีแต่เพียงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ในการเดินทางและการเคลื่อนย้ายแรงงาน/อุปกรณ์ก่อสร้าง

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ เกิดประโยชน์ต่อชุมชน/ประชาชนรอบ พื้นที่ดำเนินการ และบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งนักท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- การเดินทางสัญจรรอบทะเลบัวแดงมีความสะดวกมากขึ้น สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาพได้ มีความปลอดภัยในการเดินทางมากขึ้น ทั้งนี้ อาจมีปัญหาระเบิดลูกระเบิดที่กระทบกับบ้านเรือนใกล้เคียงขณะดำเนินการก่อสร้าง

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- ตรงตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- ชุมชนช่วยกันดูแลรักษา ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

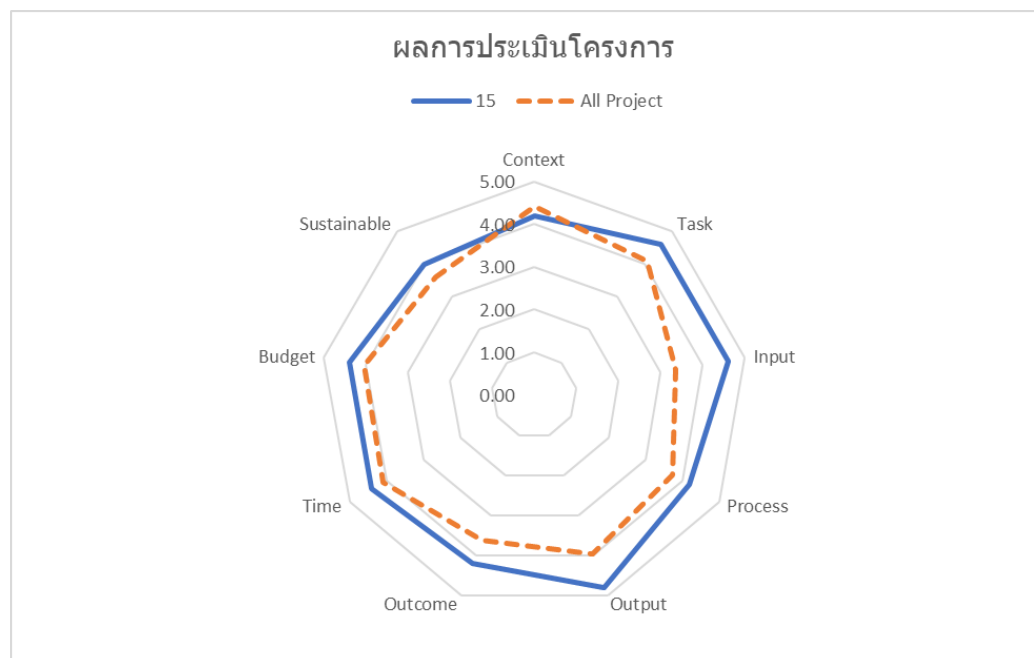
- การปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบทะเลบัวแดงจำเป็นต้องดำเนินการสานต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้พื้นที่ดำเนินกิจกรรมด้านอื่น ๆ ได้อีกมากมาย ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเพิ่มขึ้นต่อไป

๑๕.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๕	๔.๒๐	๔.๖๐	๔.๖๐	๔.๒๐	๔.๘๐	๔.๒๐	๔.๔๐	๔.๔๐	๔.๐๐	๔.๓๗
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๒๐	๔.๖๐	๔.๖๐	๔.๒๐	๔.๘๐	๔.๒๐	๔.๔๐	๔.๔๐	๔.๐๐	๔.๓๗
Median	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๔๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๙๕
Min	๓.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๗๕
SD	๐.๘๔	๐.๕๕	๐.๕๕	๐.๕๕	๐.๕๕	๐.๕๕	๐.๘๙	๐.๘๙	๐.๗๑	๐.๕๕
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านผลผลิต ภารกิจและปัจจัยนำเข้า (คะแนนเท่ากัน) และระยะเวลาและงบประมาณ (คะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน ส่วนบริบท กระบวนการ และผลลัพธ์ (สามด้านคะแนนเท่ากัน)
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๗) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยนั้นมีเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านบริบท
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๙๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๗๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๕๕ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านระยะเวลาและงบประมาณ (๐.๘๙) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลของผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๖. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร : กิจกรรม พัฒนาแหล่งน้ำบึงชน

๑๖.๑ เหตุผลความจำเป็น

N/A

๑๖.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำเดิมที่ตื้นเขินและก่อสร้างระบบส่งน้ำให้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนและกระจายน้ำไปสู่พื้นที่เกษตรใช้เพาะปลูกพืช รวมทั้งฟื้นฟูลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบและเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำในลุ่มน้ำ ให้สามารถป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

๑๖.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) ความจุของพื้นที่รับน้ำบริเวณบึงชนเพิ่มมากขึ้น
- ๒) สามารถกระจายน้ำให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์

๑๖.๔ กิจกรรม

พัฒนาแหล่งน้ำบึงชน โดยการขุดลอก ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า ๗๐๐,๐๐๐ ลบ.ม. พร้อมปรับปรุงอาคารรับน้ำ

๑๖.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) แหล่งน้ำบึงชนได้รับการพัฒนา
- ๒) ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์มีความพึงพอใจ

๑๖.๖ หน่วยดำเนินการ โครงการชลประทานอุดรธานี

๑๖.๗ งบประมาณ ๓๐.๐๐๐๐ ล้านบาท

๑๖.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- ปัญหาที่สำคัญของเกษตรกร คือ ขาดแคลนแหล่งน้ำ ดังนั้นการพัฒนาบึงชนจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อเกษตรกรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ โครงการสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำได้ การควบคุมระบบนิเวศให้สมดุลขึ้นอยู่กับวิธีการประกอบอาชีพชุมชนที่ต้องพึ่งพาแหล่งน้ำบึงชนอย่างต่อเนื่อง ความตื้นเขินของแหล่งน้ำเกิดขึ้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองเฉพาะหน้า ควบคู่กับการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อพื้นที่ร่วมกันภายหลังการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนี้ ซึ่งจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นจากหน่วยงานภายนอกที่จะเข้ามาหนุนเสริมต่อยอดจากชุมชนต่อไป

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการชลประทานจังหวัดอุดรธานีและ อบต.นาโพธิ์ ได้บูรณาการดำเนินงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- สามารถใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้ตรงตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนด ถึงจะได้รับผลกระทบจากฝนตกก็ตาม แต่เนื่องจากพื้นที่บึงชนมีขนาดใหญ่ จึงต้องการงบประมาณในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- ในกระบวนการดำเนินการ ประชาชน และเกษตรกร เป็นส่วนร่วมความสำคัญในการพัฒนาบึงชน

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ประชาชน/เกษตรกรพอใจในการดำเนินโครงการ

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ประชาชนให้ความร่วมมือในการออกกฏข้อบังคับ เช่น ห้ามทำนาปรัง เพื่อสำรองน้ำไว้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่สำคัญและจำเป็นก่อน ส่งผลให้มีน้ำใช้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- ตรงตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- ประชาชน ชุมชน เกษตรกร มีความสามัคคี ผู้นำเข้มแข็ง ส่งผลให้การดำเนินโครงการเกิดความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

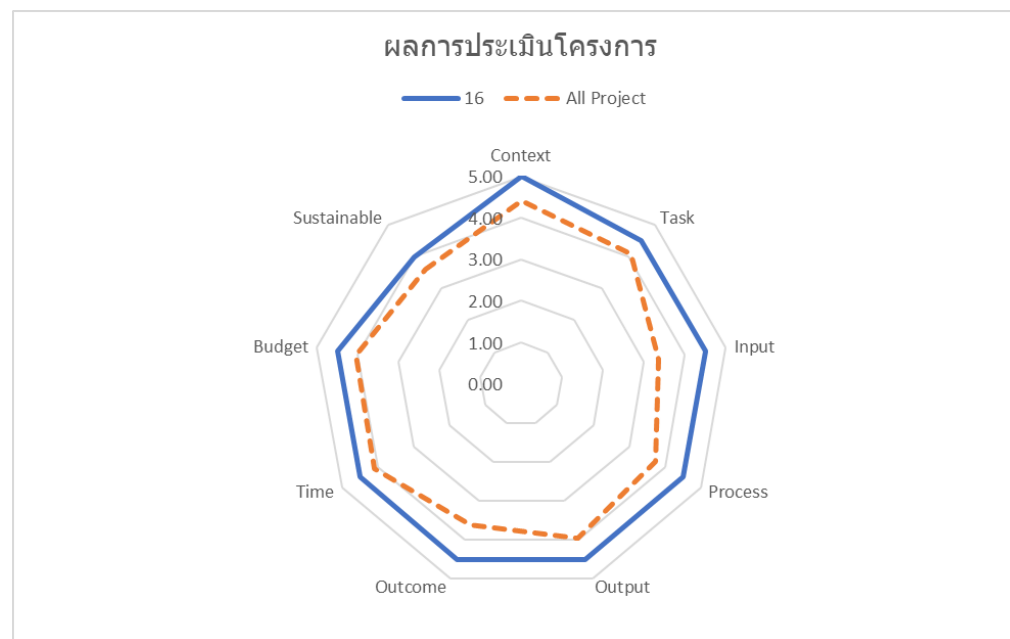
- การบริหารจัดการดินที่ขุดเป็นปัญหาที่สำคัญ หากแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โครงการต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการกิจกรรมต่างๆ จะเกิดความต่อเนื่อง ยั่งยืน และควรมีการรายงานความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน และรับฟังความคิดเห็น/ความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำมาพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่/การดำเนินการตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเห็นพ้องต้องกันของชุมชน

๑๖.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๖	๕.๐๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๔๘
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๕.๐๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๔๘
Median	๕.๐๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๔.๔๘
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
Min	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๙๕
SD	-	๐.๗๑	๐.๗๑	๐.๗๑	๐.๗๑	๐.๗๑	๐.๗๑	๐.๗๑	๑.๔๑	๐.๗๔
N	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท สูงสุด และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน ในส่วนที่เหลือนั้นมีค่าคะแนนเท่ากัน
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๔๘) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) และทุกประเด็นของโครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งหมด
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๒ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๙๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๗๔ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนเท่ากันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความยั่งยืน

๑๗. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนด้วยนวัตกรรมปาล์มน้ำมัน

๑๗.๑ เหตุผลความจำเป็น

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้รับความเดือดร้อนจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะปริมาณน้ำฝนที่ลดลง และการกระจายตัวต่ำ ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยของปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานีลดลงตามลำดับ ประกอบกับเกษตรกรรายย่อยมีความต้องการที่จะลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มศักยภาพการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ในการครองชีพ แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำ จัดการธาตุอาหารและการเก็บเกี่ยวภาครัฐจึงให้ความช่วยเหลือเงินทุนบางส่วนและความรู้ที่ถูกต้องในการจัดการการผลิต

๑๗.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรที่ร่วมโครงการ ได้อย่างน้อย ๑๐% และลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยผลผลิตเดิมได้อย่างน้อย ๑๐ %
- ๒) เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจในการจัดการน้ำ การจัดการธาตุอาหารและการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันคุณภาพตามมาตรฐานทะเลาะปาล์มน้ำมัน และปฏิบัติตามได้อย่างน้อย ๕๐% ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๓) เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจในนวัตกรรมปาล์มน้ำมันที่ได้ปฏิบัติจริงและสามารถเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรผู้สนใจจากประสบการณ์ตรง โดยใช้สวนปาล์มของเกษตรกรเป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม
- ๔) เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปาล์มน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จากการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านต่างๆ

๑๗.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันได้จากเดิม อย่างน้อย ๑๐%
- ๒) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันได้จากเดิม อย่างน้อย ๑๐%
- ๓) เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการน้ำ - ดิน และธาตุอาหาร
- ๔) เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันตามขั้นคุณภาพของมาตรฐานทะเลาะปาล์มได้อย่างน้อย ๕๐% ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

๑๗.๔ กิจกรรม

- ๑) การจัดการระบบน้ำให้ปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต
- ๒) การปรับปรุงพฤติกรรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมันตามผลวิเคราะห์ดิน-ใบ และผลผลิต (Precision Agriculture) เพื่อมุ่งผลตอบแทนสูงสุด
- ๓) การเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันตามขั้นคุณภาพ มกอช. เพื่อยกระดับรายได้ตามคุณภาพปาล์มน้ำมัน
- ๔) การพัฒนาสู่แปลงต้นแบบ TSPO (Thailand Sustainable Palm Oil) ในยุคภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง เพื่อลดรอยเท้าคาร์บอนและเพิ่มการดูดซับคาร์บอนในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

๑๗.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- โครงการ
- ๑) ได้สวนปาล์มน้ำมันต้นแบบที่มีการจัดการนวัตกรรมการปาล์มน้ำมันเต็มรูปแบบ
 - ๒) ได้ข้อมูลการจัดการสวนปาล์มน้ำมันผลผลิตปาล์มของเกษตรกรก่อนและหลังการดำเนินโครงการ
 - ๓) ได้ข้อมูลวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีและทางกายภาพของดิน ปริมาณธาตุอาหารในใบ
 - ๔) ได้ข้อมูลรอยเท้าคาร์บอนและประสิทธิภาพการดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์
 - ๕) ได้ข้อมูลต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อหน่วยผลผลิตตลอดระยะเวลา ๓ ปี อย่างน้อย ๔๐ แปลง
 - ๖) ผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑๐%
 - ๗) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในนวัตกรรมปาล์มและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรอื่นได้

๑๗.๖ หน่วยดำเนินการ ศูนย์วิจัยปาล์มสุราษฎร์ธานี

๑๗.๗ งบประมาณ ๓.๗๑๗๑ ล้านบาท

๑๗.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

● สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันภาคเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและศักยภาพในการแข่งขัน เป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ปฏิรูปปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ทั้งระบบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการพัฒนาภาคการผลิตและอุตสาหกรรมยางพาราและปาล์มน้ำมันแบบครบวงจร แก้ไขปัญหาประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร เป็นโครงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร เนื่องจากสถานการณ์ผลผลิตเฉลี่ยของปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานีลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรลดลง

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

● ลักษณะโครงการเป็นการนำความรู้จากงานวิจัยมาต่อยอดสู่การปฏิบัติ ซึ่งดำเนินโครงการโดยศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยมีการประสานข้อมูลกับสำนักงานเกษตรจังหวัดและท้องถิ่นในการประชาสัมพันธ์โครงการและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

● มีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรที่เพียงพอและดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ กระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และมีบุคลากรที่มีองค์ความรู้ในการสนับสนุนการดำเนินงานให้แล้วเสร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการนำผลงานวิจัยไปต่อยอดการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากสหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินงานสอดคล้องกับแผนงานที่กำหนด โดยภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจนถึงการดำเนินงานให้เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนที่วางไว้ ครอบคลุมทุกกิจกรรมและมีกระบวนการติดตามประเมินผล และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามาตรวจสอบ เนื่องจากโครงการได้รับความสนใจจากเกษตรกรเป็นอย่างมากจึงต้องแบ่งกลุ่มในการให้การสนับสนุน และเกษตรกรมีความพร้อมในการร่วมใช้งบประมาณเพื่อดำเนินงานในบางส่วน

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ๑) เกษตรกรจำนวน ๔๙ ราย พื้นที่สวนปาล์มน้ำมัน ๘๖๗ แปลง ได้รับวัสดุระบบ ให้น้ำแบบมีสปริงเกอร์ จำนวน ๓๙๐ ไร่ ๒) เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมในการปรับพฤติกรรมการจัดการ ธาตุอาหารปาล์มน้ำมันตามผลการวิเคราะห์ดิน-ใบและผลผลิต (precision Agriculture) เพื่อมุ่งผลตอบแทน สูงสุด โดยมีผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่าปีผ่านมาคิดเป็นร้อยละ ๒.๕ และต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ ๑๐.๓ ๓) เกษตรกรได้รับการอบรมวิธีการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันตามขั้นคุณภาพ มกอช. เพื่อยกระดับรายได้ ตามคุณภาพปาล์มน้ำมัน ๔) ผลการศึกษาพัฒนาแปลงต้นแบบ TSPO (Thailand Sustainable Palm Oil) ในยุคภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงเพื่อลดรอยเท้าน้ำและเพิ่มการดูดซับคาร์บอนในการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย รอยเท้าน้ำของการผลิตปาล์มน้ำมัน ๒) ประสิทธิภาพการสังเคราะห์แสงและลักษณะ ทางสรีรวิทยาของปาล์มน้ำมัน ในช่วงฤดูแล้งและฤดูฝน ของปาล์มน้ำมันจำนวน ๓ พันธุ์ คือ สุราษฎร์ธานี ๗ ไนจีเรียแบล็ค และคอมแพ็คที่แปลงต้นแบบของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ๔๙ ราย ในพื้นที่ ๑๑ อำเภอ พื้นที่รวม ๓๙๐ ไร่

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- เกษตรกรมีความรู้ในการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน และเกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันได้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ ๑๐ และต้นทุนการผลิต ปาล์มน้ำมันลดลงร้อยละ ๑๐ สวนปาล์มน้ำมันต้นแบบที่มีการจัดการนวัตกรรมการปาล์มน้ำมันเต็มรูปแบบ (มีระบบน้ำ จัดการธาตุอาหารตามผลวิเคราะห์ดิน ใน ปริมาณผลผลิต มีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่ถูกต้อง และเหมาะสมอย่างยั่งยืน) ใน ๑๑ อำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสวนปาล์มน้ำมันที่จัดการธาตุอาหาร ตามผลวิเคราะห์ดินใบปาล์มน้ำมัน อย่างน้อย ๕๐ แปลง สามารถลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรไทย และสามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ เนื่องจากมีเกษตรกรจากจังหวัดอื่น ๆ สนใจเข้าร่วมโครงการ เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้โครงการ มีผลในวงกว้างกระจายไปยังภาคอีสานและภาคใต้ตอนล่าง

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- โครงการดำเนินงานแล้วเสร็จ และเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนด จึงมีการนำเงิน เหลือไปส่งเสริมเกษตรกรรายใหม่ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (ปี ๒๕๖๓ เป้าหมาย ๓๗ ราย ๔๐๐ ไร่ สามารถ นำเงินเหลือไปดำเนินการเพิ่มได้อีก ๑๒ ราย ๙๐ ไร่)

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นการนำผลการวิจัยด้านการเกษตรกร มาถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้เกษตรกรชาวสวนปาล์มและมีการสนับสนุนปัจจัย

การผลิตรวมทั้งมีการสนับสนุนการอบรมอย่างต่อเนื่อง และเกษตรกรได้นำความรู้และเกษตรกรมีการสมทบเงินเพื่อดำเนินการพัฒนาแปลงปาล์มน้ำมัน ส่งผลให้โครงการมีค่อนข้างเกิดความยั่งยืนเกษตรกรขยายผลไปสู่แปลงเกษตรกรที่เหลือ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น เพื่อถ่ายทอดความรู้ในการปลูกและบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน และผลงานวิจัยของศูนย์วิจัยฯ ไปยังเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเกษตรกรจากจังหวัดอื่นหรือภูมิภาคอื่นที่สนใจเข้าร่วมโครงการ แต่ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันมีงบประมาณไม่เพียงพอ

๑๗.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๗	๔.๕๐	๓.๘๓	๓.๘๓	๓.๘๓	๔.๐๐	๓.๓๓	๔.๘๓	๕.๐๐	๓.๑๗	๓.๙๔
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๕๐	๓.๘๓	๓.๘๓	๓.๘๓	๔.๐๐	๓.๓๓	๔.๘๓	๕.๐๐	๓.๑๗	๓.๙๔
Median	๕.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๕๐	๔.๑๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๖๕
Min	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	๒.๖๐
SD	๐.๘๔	๐.๙๘	๐.๙๘	๑.๑๗	๑.๑๐	๐.๘๒	๐.๔๑	-	๑.๑๗	๐.๗๒
N	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณ ระยะเวลา และบริบท สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน และผลลัพธ์ ในสองลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๔) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ระยะเวลา และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๖ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๖๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๖๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๗๒ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการและความยั่งยืน (๑.๑๗) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๑๘. โครงการเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมสมุนไพรในพื้นที่ภาคใต้

๑๘.๑ เหตุผลความจำเป็น

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่เหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพรคุณภาพสูง มีศักยภาพเป็นเมืองสมุนไพรน่าร่อง มีขมิ้นชันและไพลเป็นพืชสมุนไพรที่โดดเด่น จึงควรส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมสมุนไพรเพื่อยกระดับคุณภาพคุณภาพการแปรรูปสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทานและพัฒนาคุณภาพสมุนไพรอย่างครบวงจรในพื้นที่ภาคใต้ โดยพัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมการผลิตภาคการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๑๘.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มพืชสมุนไพรด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ต่อยอดงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ และส่งเสริมด้านการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพสร้างความสามารถในการแข่งขัน และสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนสมุนไพรอย่างยั่งยืน

๒) เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตสมุนไพร บรรจุภัณฑ์ พร้อมทดสอบความต้องการตลาด

๓) เพื่อส่งเสริมศักยภาพผลผลิตสมุนไพรตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๑๘.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

๑) เชิงปริมาณ

- วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และนำงานวิจัยมาต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ ๑๔ ราย ๔ ผลิตภัณฑ์

- วิสาหกิจได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับมาตรฐาน ๒๒ ผลิตภัณฑ์

- วิสาหกิจได้รับการพัฒนาการผลิตสมุนไพรบรรจุภัณฑ์พร้อมทดสอบความต้องการของตลาด ๑๔ ราย ๑๔ แบบ

- พัฒนาอาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่ใช้สมุนไพร ๑๐ ราย
- บุคลากรผู้ปลูกสมุนไพรได้รับความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความปลอดภัยโดยการปลูกแบบอินทรีย์

๒) เชิงคุณภาพ

- ร้อยละ ๗๐ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความพร้อมในการขอรับมาตรฐาน

- ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕

- รายได้เพิ่มขึ้นโดยรวมไม่ต่ำกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท

๑๘.๔ กิจกรรม

- ๑) ส่งเสริมให้บุคลากรผู้ปลูกสมุนไพร ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้และตระหนักถึงความปลอดภัย โดยการปลูกแบบอินทรีย์
- ๒) พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อเตรียมความพร้อมในการขอรับมาตรฐาน
- ๓) พัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และทดสอบตลาด
- ๔) พัฒนาอาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่น ที่มีการใช้สมุนไพรให้เป็นอาหารสำเร็จรูปพร้อมทาน
- ๕) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์โดยต่อยอดจากงานวิจัยสมุนไพรสู่เชิงพาณิชย์

๑๘.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) วิสาหกิจชุมชน ๗๐ ราย
- ๒) บุคลากรและผู้ประกอบการ จำนวน ๘๐ คน
- ๓) ต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่หรือบรรจุภัณฑ์ ๔๐ ผลิตภัณฑ์

๑๘.๖ หน่วยดำเนินการ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ๑๐

๑๘.๗ งบประมาณ ๕.๔๑๕๐ ล้านบาท

๑๘.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

● โครงการส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกร ในการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชัน เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชัน มีวิทยากรจากสถาบันอาหาร เป็นผู้คิดสูตรและออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยสามารถสร้างกำไรได้ประมาณร้อยละ ๕๐ จากต้นทุนการผลิต สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ ที่ ๙ เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตอย่าง เต็มศักยภาพของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อสร้างรายได้ ให้กับพื้นที่ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาเมืองสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม สอดคล้องยุทธศาสตร์ภาคในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า เกษตร รวมทั้งส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่โดยเฉพาะสมุนไพรที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีถูกกำหนดให้มีการพัฒนาสู่การเป็นเมืองสมุนไพร

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

● ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ๑๐ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม การส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและราษฎรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นแกนกลางให้การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs และวิสาหกิจชุมชน ในภูมิภาคโดยร่วมมือและให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมและคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ โดยใช้งบประมาณ ๕,๔๑๙,๐๐๐ บาท ในการพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการจำนวน ๑๐ ราย ในพื้นที่ ๗ จังหวัด และพัฒนาอาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่มีการใช้สมุนไพรเป็นอาหารสำเร็จรูปพร้อมทาน จำนวน ๒๐ ผลิตภัณฑ์

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- เนื่องจากโครงการถูกปรับลดงบประมาณ จึงต้องปรับแผนการดำเนินงาน/กิจกรรมให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ และมีการดำเนินงานครบถ้วนตามกิจกรรมการดำเนินงานที่ปรับแล้ว ประกอบด้วย การอบรมให้ความรู้ด้านการปลูกและผลิตสมุนไพรแบบอินทรีย์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (สมุนไพรและอาหารอัตลักษณ์) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยจ้างผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาเชิงลึก และผลิตผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต้นแบบและทดสอบตลาด

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถพัฒนาวัตถุดิบจากสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ได้ ๑๐ ผลิตภัณฑ์ (เป้าหมาย ๕ ผลิตภัณฑ์) และผลิตภัณฑ์อาหารอัตลักษณ์จากสมุนไพร ๒๐ ผลิตภัณฑ์ (เป้าหมาย ๑๐ ผลิตภัณฑ์) และภายหลังจากการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กลุ่มวิสาหกิจแล้ว มีเพียงบางส่วนที่สามารถพัฒนาต่อยอดขยายผลเชิงพาณิชย์ที่ได้รับมาตรฐาน ออ.มผช./OTOP ๕ ดาว โดยใช้งบประมาณของกลุ่มเอง และมีการต่อยอดการจำหน่ายผ่านช่องทาง online

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ผลของการดำเนินโครงการสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรในพื้นที่ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์อาหารและไม่ใช่อาหาร โดยส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจที่มีศักยภาพสามารถต่อยอดขยายผลในเชิงพาณิชย์และสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม รวมทั้งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรในพื้นที่

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายได้ครบ ร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- หลังสิ้นสุดโครงการ กลุ่มวิสาหกิจจะต้องนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ไปต่อยอดขยายผลในเชิงพาณิชย์เอง ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบยังคงให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการ โดยมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพียงไม่กี่แห่งที่มีทุนทรัพย์และความพร้อมในการพัฒนาโรงงาน/สถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ ให้ได้มาตรฐานของแต่ละหน่วยงาน (ออ.มผช./OTOP ๕ ดาว) และสร้างช่องทางการตลาดได้ด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มเล็กๆ จะมีข้อจำกัดและขาดเงินทุน รวมทั้งไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนจากกองทุนหมุนเวียน เนื่องจากมีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขของกองทุน จึงอาจจะส่งผลต่อความยั่งยืนของโครงการในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ ๑๐ ควรมีการบูรณาการร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรในพื้นที่ เพื่อเพิ่มคุณค่าหรือคุณสมบัติของวัตถุดิบ และสร้างช่องทางจำหน่ายสินค้า

๑๘.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๘	๔.๕๐	๓.๗๕	๓.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๗๕	๓.๙๑
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๕๐	๓.๗๕	๓.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๗๕	๓.๙๑
Median	๔.๕๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๙๘
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๓๕
Min	๔.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๓๕
SD	๐.๕๘	๑.๒๖	๐.๘๒	๑.๒๙	๐.๘๒	๐.๕๘	-	-	๑.๕๐	๐.๔๕
N	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ และบริบท สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๑๙) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ผลผลิต ระยะเวลา งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๔ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๓๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๓๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๕ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านความยั่งยืน (๑.๕๐) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

**๑๙. โครงการพัฒนาความพร้อมของพื้นที่ สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน
อุตสาหกรรม มุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน กิจกรรม: เพิ่มประสิทธิภาพ
การกักเก็บน้ำคลองบางไผ่ รองรับการขยายตัวของสนามบินอู่ตะเภา**

๑๙.๑ เหตุผลความจำเป็น

คลองบางไผ่เป็นแหล่งน้ำสำคัญที่ไหลผ่านจังหวัดชลบุรีและระยองและยังเป็นแหล่งน้ำสำคัญ
ของพื้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ซึ่งปัจจุบันมีประชาชนอาศัยในพื้นที่โดยรอบกว่า ๓,๐๐๐ ครัวเรือน
ซึ่งเกิดปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ และคลองบางไผ่ไม่สามารถกักเก็บน้ำและระบายน้ำได้ทัน ประกอบกับคันดินของ
อ่างเก็บน้ำได้รับความเสียหายทำให้ประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ไม่มี
ประสิทธิภาพเท่าที่ควร และไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๑๙.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำคลองบางไผ่เพื่อรองรับการขยายตัวของท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

๒) เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดูทกภัยในช่วงฤดูฝน

๑๙.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

๑) มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒

๒) อัตราการขยายตัวการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑

๑๙.๔ กิจกรรม

ดำเนินการปรับปรุงแหล่งเก็บน้ำคลองบางไผ่

๑๙.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) แหล่งน้ำได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จำนวน ๑ แห่ง

๒) แหล่งน้ำมีความจุเพิ่มขึ้น ๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

๓) ประชาชนและสถานประกอบการในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำที่เพียงพอในการอุปโภคบริโภค
และใช้ในอุตสาหกรรมในพื้นที่สัตหีบ และบ้านฉาง

๔) เพิ่มศักยภาพของท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

๑๙.๖ หน่วยดำเนินการ โครงการชลประทานชลบุรี

๑๙.๗ งบประมาณ ๗.๑๒๙๗ ล้านบาท

๑๙.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีความเชื่อมโยงกับภารกิจของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์
ของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ และนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เนื่องจาก
พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง เป็นพื้นที่ตามแผนพัฒนา

เขตพัฒนาพื้นที่พิเศษภาคตะวันออก (EEC) ทำให้พื้นที่มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้า การลงทุน และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่สัปปะและ บ้างฉาง มีการพัฒนาสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ย่อมทำให้มีการขยายตัวของพื้นที่เมืองและการค้าการลงทุน เพิ่มขึ้น สิ่งตามมา คือ ความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค แต่ในพื้นที่นี้ไม่มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีเพียงอ่างเก็บน้ำคลองบางไผ่ และคลองบางไผ่ที่เป็นแหล่งน้ำสำคัญในการที่ไหลผ่านพื้นที่ ๒ จังหวัด คือ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ในช่วงที่ผ่านมาเมื่อปี ๒๕๕๘ มีปัญหาน้ำท่วม น้ำไม่สามารถระบายได้ทัน และคันดินบริเวณข้างฝายเกิดความเสียหาย ทำให้คลองบางไผ่และฝายคลองบางไผ่ ๒ มีความตื้นเขิน ประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการในช่วงฤดูแล้งที่เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้ง ไม่สามารถป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ในช่วงฤดูฝน ดังนั้นฐานทัพเรือสัตหีบจึงได้ขอให้โครงการชลประทานชลบุรี ขอรับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างฝายน้ำล้น บริเวณท่านบดิน พร้อมขุดลอกสระเก็บน้ำเดิมหน้าฝาย คลองบางไผ่ ๒ ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน หน่วยงานโครงการ คือ โครงการชลประทานชลบุรี มีหน้าที่ในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินการส่งน้ำและบำรุงรักษา รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับการปรับปรุงแหล่ง กักเก็บน้ำแก้มลิงคลองบางไผ่ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำคลองบางไผ่เพื่อรองรับการขยายตัวของท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ระยอง-พัทยา) ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยในช่วงฤดูฝน

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- งบประมาณครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้รับการอนุญาตพื้นที่ จากกองทัพเรือ และใช้งบประมาณกองทัพเรือดูแลรักษา งบประมาณได้รับจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว แต่มีรูปแบบรายการงบประมาณมีความเหมาะสม โครงการได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการ (ไม่รวมการดูแลบำรุงรักษา) จากงบพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ เพียงแหล่งเดียว โดยวงเงินงบประมาณ ๗,๑๒๙,๗๐๐ บาท วงเงินที่ได้รับจัดสรร ๖,๔๖๔,๒๗๗.๔๑ บาท วงเงินตามสัญญา ๖,๒๗๖,๒๗๗.๔๑ บาท ค่าควบคุมงาน ๑๘๘,๐๐๐ บาท งบประมาณที่ใช้จ่ายจริง ๖,๓๗๕,๔๙๔.๔๑ บาท เหลือจ่าย ๖๖๕,๔๒๒.๕๙ บาท งบประมาณโครงการมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงาน เนื่องจากได้มีการพิจารณาความเหมาะสม ของการใช้งบประมาณจากสำนักงบประมาณแล้ว

- เนื่องจากพื้นที่บริเวณแก้มลิงคลองบางไผ่ เป็นจุดรับน้ำได้อ่างเก็บน้ำคลองบางไผ่ ทำให้มีปริมาณน้ำมาก จึงได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารและขุดลอกบริเวณดังกล่าวเพื่อขุดลอกสระเก็บน้ำ ให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอีก ๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร รวมเป็นปริมาณกักเก็บประมาณ ๒๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมก่อสร้างฝายน้ำล้นเพิ่ม ๑ แห่ง บริเวณฝั่งขวาของฝายคลองบางไผ่ ๒ เพื่อแก้ไขการขาดแคลนน้ำ เพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เนื่องจากไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำที่เพียงพอ

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนด จัดซื้อจัดจ้าง โดยบริษัท พรหมโยธการ ระยอง (๑๙๙๓) จำกัด เพื่อดำเนินการ ๑) ขุดลอกสระเก็บน้ำเดิม ประมาณ ๔๐ ไร่ ปริมาณน้ำเก็บกัก ๒๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร (เพิ่มขึ้น ๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร) และ ๒) ก่อสร้างอาคารระบายน้ำล้นคอนกรีต ขนาด ๒๔ x

๔๒.๗๕ เมตร ๑ แห่ง โดยวันเริ่มต้นสัญญา วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓ วันสิ้นสุดสัญญา วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๓ รวมวันทำการ ๑๕๐ วัน มีสิ่งหยุดงานตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ สิ้นสุดสัญญา ๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ดำเนินการแล้วเสร็จ ตรวจรับมอบงาน วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ (เกินอายุสัญญา ๑๖ วัน) ในช่วงระยะเวลาดำเนินการเกิดอุทกภัยในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ ทำให้อาคารที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างเสียหาย และมีปริมาณน้ำมากจึงเป็นอุปสรรคในการทำงาน และส่งผลให้ล่าช้า แต่ก็ได้ดำเนินการต่อจนเสร็จสิ้นโครงการ

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ คลองบางไผ่ และคาดว่าสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาดูทกภัยในพื้นที่ได้ โดยเป็นการดำเนินการปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำแก้มลิงคลองบางไผ่ ปริมาณกักเก็บเพิ่มขึ้น ๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ได้เสร็จตามรูปแบบ จำนวน ๑ แห่ง ในระยะต่อไป อาจจะดำเนินการทำแก้มลิงเพิ่มเติมบริเวณคลองบางไผ่ช่วงอื่น ๆ เพื่อเพิ่มปริมาณกักเก็บน้ำได้เพิ่มมากขึ้น

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- บรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำดิบ ซึ่งปัจจุบันใช้น้ำจากพื้นที่ในจังหวัดระยองเพื่อการอุปโภค บริโภคบางส่วน รองรับการความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นในบริเวณพื้นที่สนามบินอู่ตะเภา และพื้นที่อื่น ๆ ของกองทัพเรือ รวมทั้งประชาชนบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้โครงการนี้ตอบสนองความต้องการใช้น้ำส่วนใหญ่ในพื้นที่กองทัพเรือ ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพิ่มปริมาณน้ำกักเก็บในบริเวณคลองบางไผ่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำหรับการทำระบบประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภคของกองทัพเรือ สนับสนุนและเพิ่มศักยภาพของท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ระยอง พัทยา) รวมทั้งประชาชนบริเวณ ๒ ฝั่งคลองสามารถนำน้ำไปใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค และการเกษตรได้ ยังมีความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กในพื้นที่สัตหีบ แต่สภาพพื้นที่ไม่อำนวย

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- สามารถเบิกจ่ายครบร้อยละ ๑๐๐ และมีเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินโครงการ ๖๖๕,๔๒๒.๕๙ บาท

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- การดำเนินโครงการแสดงถึงความยั่งยืนของโครงการ มีหน่วยงานและงบประมาณในการบริหารจัดการดูแลในอนาคต โดยการแสดงความยั่งยืนนั้น ได้แก่ ๑) ส่งมอบให้เทศบาลตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เป็นผู้ดูแลรักษา ๒) กองทัพเรือเข้าร่วมตรวจสอบ ดูแลและรักษา เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำสำคัญในการทำประปาของกองทัพเรือ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ไม่มี

๑๙.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๑๙	๔.๘๐	๓.๖๐	๓.๐๐	๒.๖๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๘๐	๕.๐๐	๓.๒๐	๓.๖๑
All Project	๔.๕๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๘๐	๓.๖๐	๓.๐๐	๒.๖๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๘๐	๕.๐๐	๓.๒๐	๓.๖๑
Median	๕.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๔๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๕๐
Min	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๑๕
SD	๐.๔๕	๐.๘๙	๑.๔๑	๑.๓๔	๐.๗๑	๐.๗๑	๐.๘๔	-	๑.๓๐	๐.๕๕
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณ บริบท และผลผลิต ผลลัพธ์ (คะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน กระบวนการ ปัจจัยนำเข้า และความยั่งยืน ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๖๑) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ผลผลิต ผลลัพธ์ และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๑๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๕๕ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๔๑) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลจากผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๐. โครงการปรับปรุงอาคารบรรยายอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า

๒๐.๑ เหตุผลความจำเป็น

ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยว นักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และ อุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า เป็นอีกแห่งหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยว นักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาหาความรู้เป็นจำนวนมาก ปัจจุบัน อาคารบรรยาย มีสภาพทรุดโทรมจากการเปิดใช้งานมาเป็นเวลานาน ขาดความสวยงามแก่ผู้พบเห็น มณฑลทหารบกที่ ๑๗ จึงได้จัดทำโครงการปรับปรุงอาคารบรรยายอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า ขึ้น

๒๐.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เข้าเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า รู้สึกถึงความปลอดภัย และได้รับความรู้ ความสะดวก ในการเข้ารับฟังการบรรยาย ประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า
- ๒) เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เข้าเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า
- ๓) เป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี
- ๔) เพื่อเป็นแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับสงคราม ๙ ท้า และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

๒๐.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) นักท่องเที่ยวผู้เข้าเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ คนในปี พ.ศ.๒๕๖๓

๒๐.๔ กิจกรรม

ปรับปรุงอาคารบรรยายอุทยานประวัติศาสตร์ สงคราม ๙ ท้า

๒๐.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) การปรับปรุงอาคารบรรยายอุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ท้า เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและ การปลูกฝังในสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการเพิ่มรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว

๒๐.๖ หน่วยดำเนินการ มณฑลทหารบกที่ ๑๗

๒๐.๗ งบประมาณ ๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๒๐.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหมและการพัฒนาจังหวัดในประเด็นการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และยุทธศาสตร์ชาติ (ความมั่นคงและการท่องเที่ยว) เป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของพื้นที่ สร้างความปลอดภัย และความสะดวกของผู้เข้าเยี่ยมชมหรือนักท่องเที่ยว

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สอดคล้องกับหน่วยงานการท่องเที่ยวของจังหวัดและของหน่วยงานของกองกิจการพลเรือน มณฑลทหารบกที่ ๑๗ สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานและมีหน่วยงานกระทรวงการท่องเที่ยว สนับสนุนและมีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับจังหวัดและสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี เป็นโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษา ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงคราม ๙ ท坪 มีการทำงานร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรีในขั้นตอนของการวางแผนการของบเพื่อการปรับปรุงในส่วนอื่นๆ ต่อไป

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- ถึงแม้ว่าโครงการนี้จะมีการใช้งบจังหวัดเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีใช้งบประมาณจากแหล่งอื่น เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานฯ ในโครงการอื่นๆ แต่ยังไม่ชัดเจนในแผนการพัฒนาหรืองบประมาณในการดำเนินการโครงการอื่น ๆ ในอนาคต รูปแบบการทำงานเป็นการจ้างเหมาบริษัทและแรงงานจากที่อื่น เนื่องจากลักษณะกิจกรรมที่ดำเนินการต้องการช่างชำนาญการเฉพาะด้าน การจัดจ้างเป็นรายกิจกรรม เช่น งานระบบไฟฟ้าภายในอาคาร ปรับปรุงแท่นแสดงภูมิประเทศ
- บริหารจัดการงบประมาณในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการใช้แรงงานในพื้นที่ รวมถึงแรงงานทหารของหน่วยงาน

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- ดำเนินโครงการตามเป้าหมาย การดำเนินกิจกรรม/โครงการปรับปรุงอาคารดังกล่าว ดำเนินงานโดย มณฑลทหารบกที่ ๑๗ เพียงหน่วยงานเดียว

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ผลผลิตครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้งหมดที่ระบุไว้ อย่างไรก็ตามการกำหนดวัตถุประสงค์บางข้อยังไม่ชัดเจน ส่วนการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ยังคงทำได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโครงการดังกล่าวเจาะกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาวิชาทหารเป็นหลักที่จะต้องร่วมทำกิจกรรมกับทางมณฑลทหารบกที่ ๑๗ ให้ครบตามหลักสูตรของการฝึกวิชาทหารอยู่แล้ว แต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ผลลัพธ์บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า โครงการเกิดผลกระทบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรีโดยเป็นสถานที่ศึกษาและการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และสร้างงานให้แก่ครอบครัวทหารของมณฑลทหารบกที่ ๑๗ จำนวน ๒๐ ครอบครัว และเชื่อมโยงกับชุมชนใกล้เคียง โดยมีครัวเรือนประมาณ ๒๐๐ ครัวเรือนได้รับประโยชน์จากการเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรและกิจกรรมการท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- มีแนวทางการบริหารที่ชัดเจน แต่งบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนาในอนาคตยังคงมีการใช้งบประมาณภาครัฐเป็นหลัก และยังขาดความยั่งยืนในการสร้างรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

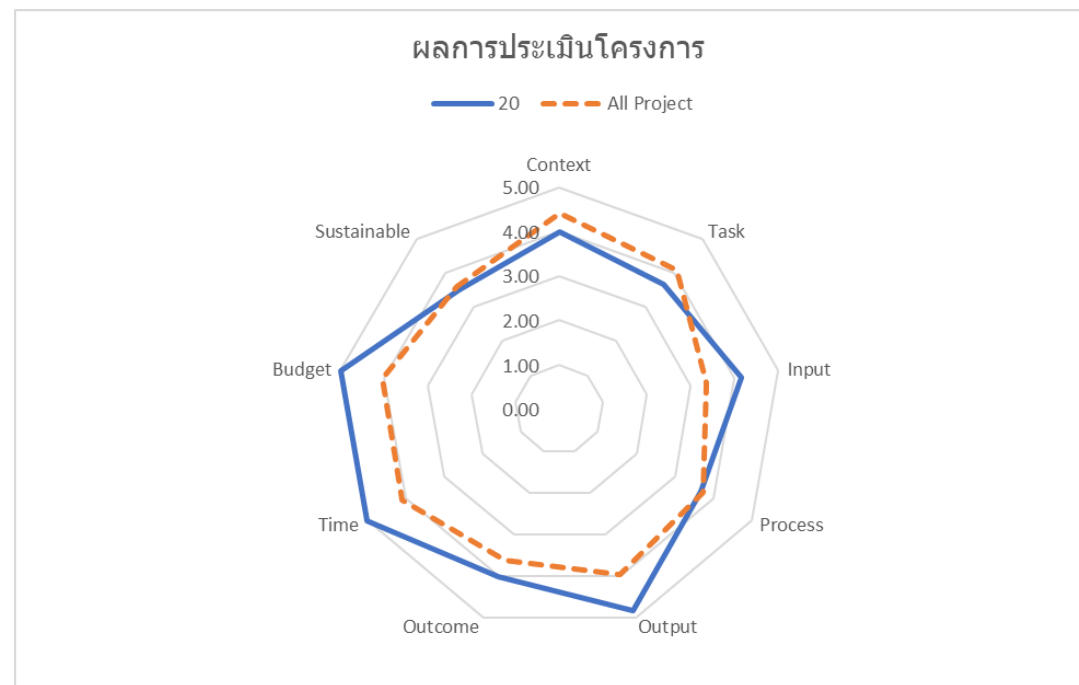
- ควรมีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่อุทยานอย่างชัดเจน โดยแผนดังกล่าวควรมีการร่วมกันจัดทำระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ททท. ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี การดำเนินการปรับปรุงสถานที่บางส่วนเพื่อให้เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาแวะพักเที่ยวชม เช่น ป้ายแนะนำประวัติ เรื่องราวของสถานที่ ป้ายแสดงสถานที่สำคัญ เช่น ลานจอดรถ ห้องน้ำ สถานที่ที่เป็นจุดหลักที่จะแนะนำนักท่องเที่ยว เป็นต้น อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์โดยบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และควรจัดทำแผนการหารายได้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายด้านการบริหารจัดการอุทยานประวัติศาสตร์ฯ อย่างยั่งยืนในระยะยาว

๒๐.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๐	๔.๐๐	๓.๖๗	๔.๑๗	๓.๖๗	๔.๘๓	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๕๐	๔.๒๓
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๐๐	๓.๖๗	๔.๑๗	๓.๖๗	๔.๘๓	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๕๐	๔.๒๓
Median	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๒๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๙๐
Min	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๔๐
SD	๐.๘๙	๑.๓๗	๑.๑๗	๑.๓๗	๐.๔๑	๑.๑๐	-	-	๐.๘๔	๐.๕๘
N	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐	๖.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ และผลลัพธ์ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน การกิจกรรม การ และความยั่งยืน ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๓) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ปัจจัยนำเข้า ผลผลิต ผลลัพธ์ ระยะเวลา และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๖ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๙๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๔๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๕๘ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านผลผลิต (๑.๔๑) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๑. โครงการพัฒนาศักยภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

๒๑.๑ เหตุผลความจำเป็น

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ เป็นพื้นที่ทางการเกษตรที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมแปรรูปผักและผลไม้ รวมถึงโรงงานผลิตอาหารเพื่อการส่งออกซึ่งสามารถสร้างเศรษฐกิจให้กับกลุ่มจังหวัด สินค้าเกษตรที่สำคัญและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านพืช ได้แก่ ข้าว ผลไม้ พืชผัก อ้อยโรงงาน ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่เนื้อ โคเนื้อ แพะ ด้านสัตว์น้ำ ได้แก่ กุ้งก้ามกรามกุ้งขาว ปลาน้ำจืด และสัตว์น้ำสวยงาม แต่เกษตรกรมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ถูกต้อง ไม่ปลอดภัยและมีการใช้มากเกินความจำเป็น ส่งผลให้ผลผลิตมีการปนเปื้อนของสารเคมี ซึ่งเป็นอันตรายทั้งต่อผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นด้วย ปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไข โดยให้เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวและนำไปปฏิบัติได้ และควรพัฒนาเกษตรกรผู้นำและเกษตรกรต้นแบบให้เป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ต่อไป

๒๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย ภายใต้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม
- ๒) รับรองมาตรฐานการผลิต GAP และเตรียมความพร้อมสู่การรับรองเกษตรอินทรีย์ โดยการให้การรับรองเกษตรอินทรีย์ แบบมีส่วนร่วม (PGS)
- ๓) เพิ่มมูลค่าและรายได้ให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
- ๔) เพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัย ของกลุ่มจังหวัด

๒๑.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนแปลงของผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP/PGS/Organic) จำนวน ๑๐๐ แปลง
- ๒) จำนวนผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถเข้าถึงช่องทางการจำหน่ายสินค้า จำนวน ๑๐๐ ราย

๒๑.๔ กิจกรรม

- ๑) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตพืช
- ๒) การรับรองมาตรฐาน GAP
- ๓) ส่งเสริมการผลิตพืชตามระบบเกษตรอินทรีย์
- ๔) ส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาด
- ๕) สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๒๑.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP/PGS/Organic) จำนวน ๑๐๐ แปลง
- ๒) จำนวนผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถเข้าถึงช่องทางการจำหน่ายสินค้า จำนวน ๑๐๐ ราย

๒๑.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

๒๑.๗ งบประมาณ ๓.๓๒๕๙ ล้านบาท

๒๑.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับชาติ แผนพัฒนาของกระทรวง แผนพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัด และเป็นนโยบายด้านการเกษตรในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัด “ศูนย์กลางการผลิตและการตลาดสินค้าภาคเกษตร อุตสาหกรรมปลอดภัย การท่องเที่ยวและการค้าภาคตะวันตก” ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัย ทันสมัยและเป็นสากล แต่ยังคงขาดความชัดเจนในปัญหาความต้องการเร่งด่วนของเกษตรกรและผู้บริโภค

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- เป็นภารกิจหลักของหน่วยงาน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับพัฒนาชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานและหน่วยงานสนับสนุน แต่ยังคงขาดความชัดเจนเรื่องแผนการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานสนับสนุน เช่น สำนักมาตรฐานสินค้าเกษตร ปลอดภัย/ อินทรีย์(มีปัญหาคู่กลางและงบประมาณ) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นต้น

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- เนื่องจากสำนักงานได้ดึงงบประมาณบางส่วนกลับ ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอกับการดำเนินกิจกรรมโดยเฉพาะกิจกรรมส่งเสริมการผลิตพืชอินทรีย์ รวมทั้งไม่มี งบประมาณจากแหล่งอื่นสนับสนุน แต่รูปแบบรายการมีความเหมาะสม

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินการสอดคล้องตามแผนงาน สามารถดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และมีการดำเนินการอย่างบูรณาการร่วมกับพัฒนาชุมชน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร ในเรื่องข้อมูล GAP และอุตสาหกรรมจังหวัดในเรื่องของการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้การดำเนินบางกิจกรรม เช่น การศึกษาดูงานและการจัดงานมหกรรม ถูกตัดงบประมาณ ซึ่งไม่กระทบต่อเป้าหมายในการดำเนินงานแต่กระทบกับวัตถุประสงค์บางข้อของโครงการ

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินงานยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์บางข้อได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องด้วยมีงบประมาณถูกดึงกลับ ตาม พ.ร.บ. โอนงบประมาณ และสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้ต้องปรับลดเป้าหมายโครงการลงจาก ๕๐๐ ราย เหลือ ๓๐๐ ราย และบางกิจกรรม อาทิ การส่งเสริมด้านการตลาดให้กับกลุ่มวิสาหกิจ ซึ่งยังไม่ชัดเจนในผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมนี้

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวคุณภาพ จำนวน ๗ กลุ่ม เกษตรกร ๑๓๐ ราย การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชผักคุณภาพ จำนวน ๑๕ กลุ่ม เกษตรกร ๑๗๐ ราย การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลไม้คุณภาพ จำนวน ๕ กลุ่ม เกษตรกรจำนวน ๑๕๐ ราย สนับสนุนวัสดุเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจำนวน ๗ กลุ่ม เกษตรกร ๑๓๐ ราย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักจำนวน ๑๕ กลุ่ม จำนวน ๑๗๐ ราย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังจำนวน ๔ กลุ่ม เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลจำนวน ๔ กลุ่ม เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จำนวน ๕ กลุ่ม เกษตรกรจำนวน ๑๕๐ คน การรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน ๑๐๐ ราย ส่งเสริมการผลิตพืชตามระบบเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการพัฒนาด้านการตลาด และ สรุปผลการดำเนินโครงการ โครงการได้บรรลุในการสร้างผลผลิต และผลลัพธ์ แต่ยังคงจำเป็นต้องติดตามผลกระทบของผู้เข้าร่วมโครงการต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและรายได้ของเกษตรกร

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืนและมีแนวทางที่ชัดเจน แต่อาจไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาเกษตรกร (เช่น เกษตรกรต้องการเปลี่ยนอาชีพ ขาดลูกหลานดำเนินการต่อ) และต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เช่น สำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย/ อินทรีย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด รวมทั้งต้องพึ่งพางบประมาณภาครัฐเป็นหลัก ตลอดจนผู้บริโภคยังไม่เห็นความสำคัญในการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยซึ่งจะมีผลต่อตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย อีกทั้งต้องมีการพัฒนารูปแบบแนวทางการดำเนินงานและแนวทางการบริการจัดการเพื่อความยั่งยืนรวมทั้งกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจมาตรฐานแปลงควรเพิ่มเป็น ๒ปี/ครั้ง เป็นต้น เพื่อลดภาระของการใช้จ่ายในการตรวจซึ่งต้องใช้ค่าใช้จ่าย ๒,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท/ครั้ง/แปลง และผู้ตรวจต้องขึ้นบัญชีกับสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เท่านั้น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรมีการจัดทำระบบติดตามประเมินผลโครงการ เพื่อให้ทราบผลสำเร็จและปัญหาอุปสรรค ก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จ โดยมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น รายได้เกษตรกร การลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่มีการดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐาน และได้รับมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งผู้เข้าร่วมโครงการสามารถต่อยอดเป็นผู้สำเร็จในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์เพื่อส่งออก ควรมีการศึกษาถอดบทเรียนการดำเนิน

โครงการว่าอะไรคือปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ อาทิ สาเหตุที่เกษตรกรไม่ดำเนินการตามมาตรฐาน GAP อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปประกอบการจัดทำโครงการในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดการขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ควรมีการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงานให้ทันสมัย

๒๑.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๑	๔.๖๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๔.๒๐	๔.๒๐	๓.๖๐	๔.๖๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๒
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๖๐	๔.๒๐	๓.๔๐	๔.๒๐	๔.๒๐	๓.๖๐	๔.๖๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๒
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๙๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๙๐
Min	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐
SD	๐.๕๕	๐.๘๔	๑.๕๒	๑.๑๐	๐.๘๔	๑.๓๔	๐.๕๕	-	๐.๗๑	๐.๘๒
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณ บริบท และระยะเวลา สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน ปัจจัยนำเข้า และผลลัพธ์ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๔.๐๒) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ภารกิจ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต เวลา และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๙ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๐๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๘๒ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๕๒) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๒. โครงการพัฒนาต่อยอดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีสู่ความยั่งยืน

๒๒.๑ เหตุผลความจำเป็น

กรมการพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ดำเนินโครงการ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งการดำเนินงานนั้นทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์และได้รับการพัฒนาโดยตลอด โดยสถานการณ์ปัจจุบันชุมชนท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา มีความต้องการที่จะพัฒนาต่อยอดด้านการสร้างความพร้อมของกิจกรรมการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการให้บริการขนส่งทางบกขนาดเล็กด้วยรถรางในชุมชน และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวชุมชนอื่นๆ ให้มีความพร้อมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว

๒๒.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาต่อยอดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของจังหวัดสงขลา
- ๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอย่างยั่งยืน

๒๒.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชนได้รับการพัฒนาต่อยอด จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน

๒๒.๔ กิจกรรม

- ๑) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- ๒) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย

๒๒.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน จำนวน ๑๐ หมู่บ้านได้รับการพัฒนาต่อยอด มีความพร้อมกิจกรรมการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวชุมชน
- ๒) มีการสร้างงานสร้างรายได้ในชุมชนมากขึ้น
- ๓) ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒๒.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา

๒๒.๗ งบประมาณ ๓.๑๖๕๙ ล้านบาท

๒๒.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดในประเด็นพัฒนาภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ โลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ เป็นการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและการต่อยอดกิจกรรมท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้กับ

ชุมชนท่องเที่ยว เพื่อให้มีการบริหารจัดการเพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับชุมชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างงานสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลาเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ซึ่งเป็นการต่อยอดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ของกรมการพัฒนาชุมชน และมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และอปท. ในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนบ้านสวนทุเรียน

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการได้รับงบประมาณจากจังหวัดเพื่อการต่อยอดกิจกรรม OTOP นวัตวิถีในการอบรมให้ความรู้การบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน การสนับสนุนรางวัลต่อยอดการนำเที่ยวในชุมชน และการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (โครงการอื่น) เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในการพัฒนาหมู่บ้าน และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากสำนักงานเกษตรจังหวัดทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- โครงการมีลักษณะเป็นส่วนเสริมให้การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งมีหลายหน่วยงานให้การสนับสนุน อาทิ การให้ยืมรถนำเที่ยวจาก อปท. การปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา การจัดงานขายสินค้าในพื้นที่ของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา การพัฒนาเป็นหมู่บ้าน CIV ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา เป็นต้น เป็นโครงการได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการสินค้า OTOP ทั่วประเทศ ในการส่งสินค้ามาขายในพื้นที่ ในส่วนของการดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดและมีการดำเนินงานครบถ้วนทุกกิจกรรม ทั้งนี้ ในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ มีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกและเครือข่ายของการท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่ โดยมีหน่วยงานมาร่วมมือในการพัฒนา สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด รวมทั้งสถาบันการศึกษาที่เข้ามาสนับสนุนในการพัฒนาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการที่กำหนดโดยประชาชนและสมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานและกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน

รายละเอียดด้านผลผลิต

- เกษตรกรเข้าร่วมการอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวชุมชน จำนวน ๗๕ ราย ในพื้นที่ ๑๐ หมู่บ้าน ในจังหวัดสงขลา เป็นโครงการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในพื้นที่ อย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างรายได้และดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยการนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ แต่ปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเนื่องจากปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทั้งนี้ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่กำหนด โดยโครงการที่เปิดติดตามเป็นกิจกรรมการจัดซื้อรถนำเที่ยว และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว (รูปปั้นปลากระพง) ซึ่งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นผู้จัดซื้อและเป็นเจ้าของทรัพย์สิน โดยชุมชนเป็นผู้ยืมใช้และมีข้อตกลงในการบำรุงรักษา มีเกษตรกรเข้าร่วมการอบรมด้านการจัดการ

ท่องเที่ยวชุมชน จำนวน ๗๕ ราย พื้นที่ ๑๐ หมู่บ้านในจังหวัดสงขลา และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๓ แห่งได้รับการสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ (๑) การสนับสนุนวัสดุ เช่น โตะไม้ไผ่ ๓๐ ตัว หลอดไฟ LED ๓๗ หลอด เสื้อชูชีพ ๒๐ ตัว เป็นต้น ให้กับวิสาหกิจชุมชนบ้านหวนอนวัด ตำบลแม่ทอม อำเภอบางกล่ำ (๒) การสนับสนุนเสื้อชูชีพ ๖๕ ตัวให้กับวิสาหกิจชุมชนบ้านเกาะแลหนัง ตำบลปากบาง อำเภอเทพา การจัดซื้อรถรางนำเที่ยว รวมทั้งการก่อสร้างรูปปั้นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ๒ แห่ง ในพื้นที่บ้านสวนทุเรียน ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา และการก่อสร้างอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ในพื้นที่บ้านหินเกลี้ยง ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถสร้างรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ผลดังกล่าวจำกัดอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น การดำเนินกิจกรรมของโครงการ สามารถต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนได้มากขึ้น โดยรถราง สามารถให้บริการนำเที่ยวในชุมชน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว และนำเยี่ยมชมกลุ่มอาชีพต่างๆ ของชุมชนได้มากขึ้น สามารถสร้างงาน (คนขับรถราง นักเล่าเรื่องของชุมชน) และสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน นอกจากนี้ กลุ่ม OTOP ยังสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มขึ้น

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- การดำเนินโครงการครบถ้วนตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด ทั้งในการฝึกอบรมให้ความรู้ตัวแทนชุมชนในหลักสูตรการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนและการเป็นเจ้าบ้าน ที่ดี การสนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุเพื่อเสริมการท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการมีแนวโน้มของความยั่งยืน เนื่องจากชุมชนมีการบริหารในรูปแบบกรรมการชุมชน มีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการบริหารจัดการรายได้ที่เกิดขึ้นจากการบริการนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงรักษาถราง แบ่งปันผลประโยชน์สู่ชุมชน และมีการสร้างกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อต่อยอดและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น ตลาดนัดชุมชน (ให้จำหน่ายสินค้าในชุมชน ๙๕%) ร้านอาหารและกาแฟ และกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น เรือคายัค และนำเยี่ยมชมการเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ศูนย์วิสาหกิจชุมชนควรมีการจัดทำสถิติข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อประกอบการจัดทำพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชน รวมทั้งโครงการที่สำคัญ เพื่อเป็นข้อมูลในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มเติมการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชน รวมทั้งป้ายข้อมูลสำคัญของแต่ละจุดท่องเที่ยวในชุมชน รวมทั้งการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ เรือที่มีมาตรฐานและเสื้อชูชีพ เป็นต้น ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว และมีการจัดทำข้อมูลรายได้ที่เพิ่มขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานในระยะต่อไป

๒๒.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๒	๔.๔๐	๓.๖๐	๓.๘๐	๓.๘๐	๔.๔๐	๓.๖๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๑๓
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๔๐	๓.๖๐	๓.๘๐	๓.๘๐	๔.๔๐	๓.๖๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๑๓
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๑๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๗๐
Min	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๗๐
SD	๐.๘๙	๑.๑๔	๑.๓๐	๑.๑๐	๐.๘๙	๐.๕๕	-	-	๑.๐๐	๐.๔๔
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ มาเป็นอันดับแรกที่คะแนนเท่ากัน และบริบทกับผลผลิต เป็นอันดับต่อมา และมีคะแนนเท่ากัน และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ภารกิจ และผลลัพธ์ ซึ่งมีคะแนนเท่ากัน
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๔.๑๓) โดยมีผลคะแนนรวมที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า ผลผลิต ระยะเวลา งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๗๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๗๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๔ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๓๐) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๓. โครงการค่ายนักเรียนนักศึกษาสู่มัคคุเทศก์ Satun Geopark

๒๓.๑ เหตุผลความจำเป็น

หลังจากอุทยานธรณีจังหวัดสตูล ได้รับการประกาศจากองค์การยูเนสโกให้เป็นอุทยานธรณีโลกแห่งแรกของประเทศไทยทำให้มีความสนใจเพิ่มขึ้นทั้งจากชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่ต้องการเข้ามาศึกษาถึงประวัติศาสตร์อันยาวนาน แต่เนื่องจากอุทยานธรณิดังกล่าวเป็นของคนในพื้นที่ จึงทำให้ผู้ที่มีความรู้จริง ๆ ที่จำนวนจำกัด ไม่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวได้ทัน จึงควรมีการอบรมให้นักเรียนซึ่งเป็นลูกหลานของคนในพื้นที่ได้รับรู้รับทราบ และสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่นักท่องเที่ยวได้ และเป็นการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับประชาชนในพื้นที่

๒๓.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่จังหวัดสตูล
- ๒) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นแหล่งชั้นนำของโลก

๒๓.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) เชิงปริมาณ
 - นักเรียนโรงเรียนเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ครู และบุคลากรเจ้าหน้าที่สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำนวน ๔๐๐ คน
- ๒) เชิงคุณภาพ
 - นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ ส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนและสามารถสร้างเป็นอาชีพที่มั่นคงได้

๒๓.๔ กิจกรรม

จัดการอบรมให้ความรู้ด้านการเป็นมัคคุเทศก์ให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

๒๓.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) นักเรียนนักศึกษาในจังหวัดสตูลมีอาชีพเสริมและมีรายได้จากการท่องเที่ยว
- ๒) นักเรียนนักศึกษาเข้าใจในความเป็น Satun Geopark และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังนักท่องเที่ยวผ่านการเป็นมัคคุเทศก์ได้อย่างสมบูรณ์
- ๓) นักเรียนในจังหวัดสตูลมีอาชีพมั่นคง สามารถสร้างงานให้แก่ตนเองและครอบครัว
- ๔) จังหวัดสตูลมีการท่องเที่ยวที่ดี สามารถพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกได้
- ๕) จังหวัดสตูลได้รับการต่อยอดให้เป็นอุทยานธรณีโลกในคราวต่อไป

๒๓.๖ หน่วยดำเนินการ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

๒๓.๗ งบประมาณ ๑.๖๗๘๗ ล้านบาท

๒๓.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาค ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เกิดการเสริมสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด เป็นการแก้ไขปัญหาด้านการรับรู้ ของเยาวชนด้านอุทยานธรณีโลกสตูล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคในประเด็นการพัฒนา การท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก แต่ยังคงขาดความชัดเจนในปัญหา ความต้องการเร่งด่วนของพื้นที่หรือกลุ่มนักเรียน เป็นโครงการเพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุทยาน ธรณีโลกสตูลให้แก่เยาวชนในจังหวัดสตูล สร้างความเข้าใจในความเป็น Satun geopark และสามารถ ถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยวหรือสามารถเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวได้ โดยโครงการดังกล่าวสามารถต่อยอด เพื่อเป็นอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษาที่สนใจประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว ตอบแผนพัฒนาภาคได้ ในยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก เพื่อเตรียม ความพร้อมของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นเกณฑ์หนึ่งสำหรับการต่ออายุการเป็นอุทยานธรณีโลกสตูล

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน โดยหน่วยดำเนินงานโครงการ คือ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ซึ่งมีภารกิจในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ การศึกษาเอกชนในจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย การเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ เร่งรัด นิเทศและติดตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียนเอกชนทุกประเภท สถาบันศึกษาปอเนาะ และศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ซึ่งสร้างกระบวนการรับรู้ให้กับ เยาวชนด้านอุทยานธรณีโลก เป็นภารกิจที่ทุกหน่วยงานด้านการศึกษาต้องให้ความสำคัญ แต่ควรต้อง บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการจากแผนงานบูรณาการภาค (ภาคใต้) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพียงแหล่งเดียว จำนวน ๑,๖๗๘,๗๐๐ ล้านบาท โดยที่งบประมาณ ที่ใช้มีความเหมาะสมและคุ้มค่า แต่ขาดการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงาน ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล หรือภาคส่วนอื่น อาทิ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยว เพื่อให้นักเรียนที่ผ่านการอบรมได้ฝึกงาน หรือนำความรู้ที่ได้ไปฝึกปฏิบัติจริง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ควรมีหลักสูตรให้นักเรียนได้รับรู้ถึงภูมิปัญญา แหล่งทรัพยากรที่สำคัญในจังหวัดของตนเอง เพื่อจะได้ ตระหนักและช่วยอนุรักษ์ต่อไป ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นควรให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ สามารถออกแบบหลักสูตรเอง ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิปัญญาที่แตกต่างกัน

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินงานสอดคล้องกับแผนการทำงาน มีการปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ในเชิงกระบวนการมีการใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมค่อนข้างน้อย ในขณะที่สาระสำคัญของอุทยานธรณีโลกสตูลเนื้อหาค่อนข้างมากและเป็นความรู้ด้านธรณีวิทยาที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจ เนื่องจากมีการลดงบประมาณจึงทำให้ต้องปรับระยะเวลาการอบรมเป็น ๓ วัน ๒ คืน และไม่มีเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนที่ต้องการเป็นมัคคุเทศก์เข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน ใช้เพียงการให้โควตาในแต่ละโรงเรียนเอกชนเท่านั้น

รายละเอียดด้านผลผลิต

- นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของโรงเรียนเอกชนได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องอุทยานธรณีโลกสตูล และลงพื้นที่ดูงานแหล่งท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกในพื้นที่จริงและสามารถนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ นักเรียนนักศึกษาเข้าใจในความเป็น Satun Geopark และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังนักท่องเที่ยวผ่านการเป็นมัคคุเทศก์ได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยการทดสอบด้วยวิธีการปฏิบัติงานกลุ่มและปฏิบัติงานเดี่ยวในการทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ นักเรียน นักศึกษาในจังหวัดสตูลมีอาชีพเสริมและรายได้จากการท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- โครงการนี้อยู่ระหว่างการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ คือ (๑) นักเรียนในจังหวัดสตูลมีอาชีพที่มั่นคง สามารถสร้างงานให้แก่ตนเองและครอบครัว (๒) จังหวัดสตูลมีการท่องเที่ยวที่ดี สามารถพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกได้ (๓) จังหวัดสตูลได้รับการท่องเที่ยวให้เป็นอุทยานธรณีโลกในคราวต่อไป (๔) เกิดความร่วมมือทางด้านการศึกษาระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถานศึกษาเอกชน และองค์กรภายนอกในการช่วยกันส่งเสริมการให้ความรู้ด้านอุทยานธรณีโลก (Satun Geopark) ขณะเดียวกันผลลัพธ์ยังไม่สะท้อนเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนด ซึ่งยังไม่สามารถวัดถึงผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ สามารถเป็นมัคคุเทศก์อย่างมีคุณภาพได้ มีการประเมินผลโครงการโดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรม แต่ยังไม่ได้ประเมินผลผู้เข้าร่วมโครงการที่นำความรู้มาประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์และมีรายได้เพิ่มขึ้น

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการยังขาดการบริหารจัดการในอนาคตที่บ่งชี้ถึงความยั่งยืน เนื่องจากเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ และไม่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะพัฒนากลุ่มเป้าหมาย หรือต่อยอดผลการดำเนินโครงการต่อไป อีกทั้ง ไม่มีการเก็บข้อมูลและไม่มีแผนติดตามประเมินผลผู้ผ่านการอบรม (นักเรียนชั้น ม.๕) ได้นำความรู้ไปต่อยอดประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรกำหนดหลักสูตรการอบรมมัคคุเทศก์ที่มีความเข้มข้นในการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริงที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงมีหลักสูตรภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติได้ ควรมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมอบรมให้ชัดเจนโดยคัดเลือกจากกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการและมีศักยภาพที่จะนำไปประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ได้จริง โครงการอบรมมัคคุเทศก์ ควรเป็นหน้าที่รับผิดชอบของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หน่วยงานการศึกษาควรเน้นการถ่ายทอดให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้น ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานหลังโครงการแล้วเสร็จซึ่งแสดงถึงความยั่งยืนของโครงการ เช่น ผู้ผ่านการอบรมได้นำความรู้ไปต่อยอดประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์และมีรายได้เพิ่มขึ้น ควรมีการจัดเก็บสถิติข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมอบรมที่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ได้จริง รวมทั้งรายได้ที่เกิดขึ้น และเพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างการรับรู้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่เยาวชนในพื้นที่ได้นั้น จำเป็นต้องดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและมีหลักสูตรหลากหลาย เพื่อที่จะสามารถพัฒนาทักษะต่างๆ ให้มีศักยภาพรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก ดังนั้น จังหวัดสตูลควรบูรณาการร่วมกับกรมทรัพยากรธรณี ในการวางแผนแม่บทการพัฒนาอุทยานธรณีโลกสตูล เพื่อความต่อเนื่องของงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินการอุทยานธรณีโลกสตูล และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง

๒๓.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๓	๔.๐๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๒๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๖๐	๓.๒๕
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๐๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๒๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๖๐	๓.๒๕
Median	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๔๐
Max	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๓.๖๐
Min	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๑.๐๐	๒.๗๐
SD	๐.๗๑	๐.๘๔	๐.๘๙	๐.๗๑	๑.๒๒	๐.๔๕	-	-	๐.๕๕	๐.๓๖
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ บริบทและกระบวนการ (ซึ่งมีคะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน ผลลัพธ์ และปัจจัยนำเข้า ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ๓.๒๕) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านกระบวนการ ระยะเวลา และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๓.๖๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๗๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๖ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านผลผลิต (๑.๒๒) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

**๒๔. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาอุทยานธรณีโลกสตูลแห่งแรกของประเทศไทย กิจกรรม:
ติดตั้งไฟส่องสว่างทางเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา อำเภอละงู จังหวัดสตูล**

๒๔.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดสตูล ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งตอบสนองนโยบายรัฐบาล
- ๒) เพื่อพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้มีมาตรฐานรองรับการท่องเที่ยวโดยมีแสงสว่างเพียงพอและทั่วถึง อันเป็นการอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางอุทยานธรณีและแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- ๓) เพื่อส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวพื้นที่อุทยานธรณีจังหวัดสตูลและเชื่อมโยงแหล่งพื้นที่ของภาคใต้ฝั่งอันดามันให้มีความปลอดภัย

๒๔.๒ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) การท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานการบริการที่ดี เน้นเรื่องความสะดวกสบายในการเดินทาง และมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

๒๔.๓ กิจกรรม

ติดตั้งไฟส่องสว่างทางเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

๒๔.๔ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) ติดตั้งไฟส่องสว่างทางเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล จำนวน ๖ แห่ง
- ๒) การท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานการบริการที่ดี เน้นเรื่องความสะดวกสบายในการเดินทาง และมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

๒๔.๕ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

๒๔.๖ งบประมาณ ๔๘.๑๓๐๐ ล้านบาท

๒๔.๗ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการท่องเที่ยว คือ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประเด็นพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน เป็นการแก้ไขปัญหาความไม่สะดวก และไม่ปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกสตูลซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเขาในเขตพื้นที่ และเป็นโครงการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัว

ด้านการท่องเที่ยว โดยพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ และสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในการพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน อย่างยั่งยืน และแผนพัฒนาจังหวัดในการเสริมสร้างเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากอุทยานธรณีโลก การท่องเที่ยว การเกษตร และการค้าสู่อาเซียนที่เติบโตต่อเนื่อง

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน โดยหน่วยดำเนินงานโครงการ คือ แขวงทางหลวงชนบทสตูล ซึ่งมีการกิจในการพัฒนาซ่อมสร้างถนน บริหารจัดการจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุ และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวกและเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ผู้ใช้เส้นทาง มีการวางแผนบูรณาการร่วมกับสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา และการไฟฟ้าภูมิภาคได้เข้าสนับสนุนในค่าใช้จ่ายไฟฟ้า

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการ (ไม่รวมการดูแลบำรุงรักษา) จากงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เพียงแหล่งเดียว จำนวน ๔๘,๑๓๐,๐๐๐ บาท บุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินโครงการเป็นถนนทางหลวงชนบทซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทางหลวงชนบทและได้มีการประสานกับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการขจัดในการตั้งเสาไฟที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสัตว์ในพื้นที่เขตอุทยานและพื้นที่ป่าอนุรักษ์

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อาทิ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการติดตั้งไฟฟ้าและแสงสว่าง และบูรณาการการทำงานร่วมกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การได้รับยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าใช้กระแสไฟฟ้า เป็นต้น มีการปรับแผนการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างทางเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวถ้ำภูผาเพชร ถ้ำเจ็ดคต อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ถ้ำเลสเตโกดอน พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์และร้านผลิตภัณฑ์จีโอพาร์ค อำเภอทุ่งหว้า น้ำตกวังสายทอง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยมีการดำเนินการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ได้จริงในการสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว แต่ควรมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทันที เช่น ปัญหา มีบางเสาไฟที่ไฟส่องสว่างชำรุดในระยะสัญญาประกัน ควรให้หน่วยงานรับผิดชอบเข้ามาดำเนินการซ่อมแซมทันที

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ผลลัพธ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้เส้นทาง และเพิ่มมาตรฐานการบริการที่ดี ความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน สร้างความเชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ยกระดับการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล ประชาชน ชุมชนในจังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้น จากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวอุทยานธรณีโลกสตูลเพิ่มขึ้น

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายได้ครบ ร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืน โดยเมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีอายุประกันสัญญา ๒ ปี หลังจากนั้นแนวทางหลวงชนบทสตูลจะเป็นผู้ดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการระบบ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- หน่วยงานควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลสถิติอุบัติเหตุ ทั้งก่อนและหลังดำเนินโครงการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ รวมทั้งควรจัดทำแผนบำรุงรักษาเพื่อตรวจสอบสภาพการใช้งานและจัดเก็บข้อมูลการดูแลรักษาและซ่อมแซมเสาไฟฟ้าแต่ละต้น โดยการกำหนดรอบระยะเวลาบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ หากพบอุปกรณ์ชำรุดเสียหายจะได้สามารถแก้ไขซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพใช้งานตามปกติได้ทันที ซึ่งจะช่วยให้อายุการใช้งานทำให้มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า อำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว และสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

๒๔.๘ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๔	๔.๒๐	๔.๖๐	๓.๒๐	๔.๒๐	๔.๖๐	๔.๒๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๓.๐๐	๔.๒๐
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๒๐	๔.๖๐	๓.๒๐	๔.๒๐	๔.๖๐	๔.๒๐	๕.๐๐	๔.๘๐	๓.๐๐	๔.๒๐
Median	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๒๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๙๐
Min	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๗๐
SD	๐.๔๕	๐.๕๕	๑.๓๐	๐.๘๔	๐.๕๕	๐.๔๕	-	๐.๔๕	๑.๐๐	๐.๔๕
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านระยะเวลา งบประมาณ และภารกิจกับผลผลิต (มีคะแนนเท่ากัน) สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืน และปัจจัยนำเข้า ในสองลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๐) โดยมีผลคะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ภารกิจ กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ระยะเวลา และงบประมาณ
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๙๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๗๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๕ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (๑.๓๐) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๕. โครงการปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ สะพานข้ามกาลเวลา

๒๕.๑ เหตุผลความจำเป็น

สะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ (สะพานข้ามกาลเวลา) เป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยาจังหวัดสตูล ปัจจุบันสะพานเกิดการชำรุดจากการใช้งานรวมทั้งโดนพายุพัดเกิดความเสียหาย หากปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายแก่เจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวได้ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซม

๒๕.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอุทยานธรณีโลก
- ๒) เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพด้านการบริการการท่องเที่ยว
- ๓) เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานธรณีสตูล

๒๕.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) สะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติพร้อมให้บริการ จำนวน ๑ แห่ง
- ๒) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๐

๒๕.๔ กิจกรรม

ปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา พร้อมป้ายสื่อความหมาย

๒๕.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลเพิ่มมากขึ้น
- ๒) แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา
- ๓) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- ๔) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราได้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและให้บริการที่สะดวกปลอดภัย

๒๕.๖ หน่วยดำเนินการ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา

๒๕.๗ งบประมาณ ๗.๓๙๙๕ ล้านบาท

๒๕.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการนี้เป็นโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการท่องเที่ยว คือ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาเสริมสร้างเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากอุทยานธรณีโลก การท่องเที่ยว การเกษตร และการค้าสู่อาเซียนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นโครงการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทางธรณีวิทยาที่ได้รับการประกาศเป็นอุทยานธรณีโลกสตูล เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

เพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดในการเสริมสร้างเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากอุทยานธรณีโลก การท่องเที่ยว การเกษตร และการค้าสู่อาเซียนที่เติบโตต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินเพื่อต่อสภาพการเป็นอุทยานธรณีโลก ซึ่งเป็นเป็นข้อสังเกตหนึ่งของคณะกรรมการประเมินจาก UNESCO ที่จะต้องปรับปรุงสะพานให้มีโครงสร้างที่มั่นคงแข็งแรง

รายละเอียด บริบท การกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- โครงการมีความสอดคล้องกับการกิจของหน่วยงาน โดยหน่วยดำเนินงานโครงการ คือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ซึ่งมีภารกิจในการสงวน อนุรักษ์ ปันฟูระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยและการท่องเที่ยวของประชาชน โดยระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการ (ไม่รวมการดูแลบำรุงรักษา) จากงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติราชการจังหวัดสตูล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เพียงแหล่งเดียว จำนวน ๗,๓๓๙,๕๐๐ บาท

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๕ (นครศรีธรรมราช) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานต้องมีการปรับแผนการดำเนินงาน เนื่องจากพื้นที่การก่อสร้างต้องอาศัยช่วงน้ำขึ้น-ลง และขาดแคลนแรงงานก่อสร้าง ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

รายละเอียดด้านผลผลิต

- ปรับปรุงซ่อมแซม สะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ ขนาดกว้าง ๑.๔๐ เมตร ระยะทาง ๔๐๐ เมตร พร้อมป้ายสื่อความหมาย และปรับปรุงซ่อมแซมสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติ ขนาดกว้าง ๒ เมตร ระยะทาง ๒๕๐ เมตร ทั้งนี้ผลผลิตยังไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนดเนื่องจากสถานการณ์ covid-๑๙ แต่สามารถใช้ผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการดังกล่าวได้

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- โครงการนี้สร้างผลกระทบเชิงบวก มีความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ เป็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย ซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเต็มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถยกระดับการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล แต่ยังขาดความชัดเจนในเชิงปริมาณตามค่าเป้าหมายโครงการ เนื่องจากยังไม่มีติดตามประเมินผลความสำเร็จโครงการเมื่อแล้วเสร็จจะสร้างความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- เบิกจ่ายได้ ร้อยละ ๗๗ (งวดสุดท้ายส่งรายงานตรวจรับสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕ เพื่อเบิกเงิน ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ เป็นเงิน ๑,๖๖๘,๘๐๐ บาท)

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- โครงการแสดงถึงความยั่งยืน โดยเมื่อโครงการแล้วเสร็จจะมีอายุประกันสัญญา ๒ ปี หลังจากนั้นอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราเป็นผู้รับผิดชอบดูแลหลังโครงการแล้วเสร็จ แต่เนื่องจากตัวสะพานที่ก่อสร้างในทะเลทำให้โครงสร้างสามารถใช้งานได้ประมาณ ๑๐ ปี ทางอุทยานฯ จึงจำเป็นต้องวางแผนการบำรุงรักษาเพื่อจะได้รับการงบประมาณที่สามารถดูแลบำรุงรักษาสะพานให้สามารถใช้งานได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- หน่วยงานควรมีการปรับแผนการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ อาทิ ช่วงเวลาในการดำเนินการก่อสร้าง ให้มีความสอดคล้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ น้ำขึ้น-ลง และสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ควรจัดทำแผนการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ชัดเจนในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว หรือแผนการตลาดเพื่อขยายกลุ่มลูกค้าและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และควรมีการจัดทำระบบติดตามประเมินผลโครงการเพื่อให้ทราบผลสำเร็จและปัญหาอุปสรรค ก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จ ควรนำความโดดเด่นด้านธรณีวิทยาที่มีเรื่องราวที่มีคุณค่าเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าหรือบริการของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการการท่องเที่ยวและบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ควรกำหนดกฎกติกาและการจัดการร่วมกันกับชุมชนหรือผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับประโยชน์จากการจัดนำเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา เพื่อบริหารจัดการดูแลรักษาความสะอาด เนื่องจากสะพานทางเดินค่อนข้างยาว เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ทำให้มีนักท่องเที่ยวบางคนทิ้งขยะลงในทะเลหรือทิ้งไว้ตามสะพานทางเดิน ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อาทิ การให้องค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมที่สร้างการรับรู้และความเข้าใจระบบนิเวศแก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

๒๕.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๕	๔.๐๐	๓.๘๐	๒.๔๐	๒.๘๐	๓.๔๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๖๐	๒.๘๐	๒.๙๘
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๐๐	๓.๘๐	๒.๔๐	๒.๘๐	๓.๔๐	๓.๒๐	๒.๔๐	๒.๖๐	๒.๘๐	๒.๙๘
Median	๔.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๓.๐๐	๓.๓๐
Max	๔.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๗๕
Min	๔.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๕
SD	-	๐.๘๔	๐.๕๕	๑.๗๙	๐.๕๕	๐.๘๔	๑.๕๒	๒.๑๙	๐.๘๔	๐.๘๐
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ภารกิจ และผลผลิต สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ปัจจัยนำเข้า ระยะเวลา และการใช้งบประมาณ ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ๒.๙๘) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยไม่มีประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๓.๗๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๐๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๘๐ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านงบประมาณ (๒.๑๙) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๖. โครงการขับเคลื่อนภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยสู่ความยั่งยืน กิจกรรมหลัก ศูนย์กลางการผลิตข้าวแปลงใหญ่ครบวงจร

๒๖.๑ เหตุผลความจำเป็น

นโยบายโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ เป็นโครงการที่ให้มีการเพิ่มการแข่งขันด้านการผลิตที่มีประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต เข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดี เครื่องจักรกลที่ทันสมัย และมีตลาดรองรับ โดยจังหวัดสงขลามีการขับเคลื่อนเกษตรแปลงใหญ่มาตั้งแต่ปี 2559 มีเกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตและจำหน่ายกว่า ๑,๐๘๖ ราย จึงได้มีแนวคิดจัดตั้งศูนย์กลางการผลิตข้าวครบวงจรจังหวัดสงขลาขึ้น เพื่อให้เกษตรกรร่วมกันผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน GAP มีการแปรรูปโดยใช้เครื่องจักรทันสมัย และมีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

๒๖.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเกิดการรวมกลุ่ม ร่วมกันผลิต แปรรูป จำหน่ายและบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๒) เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๓) เพื่อให้เกิดการผลิตและแปรรูปข้าวที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๒๖.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐

๒๖.๔ กิจกรรม

๑) อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องมาตรฐาน GAP

๒) เชื่อมโยงตลาดกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

๓) ก่อสร้างโรงสีข้าวและติดตั้งครุภัณฑ์

๒๖.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเกิดการรวมกลุ่ม ร่วมกันผลิตแปรรูป จำหน่ายและบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๒) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปการผลิต

๓) เกษตรกรแปรรูปและผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน

๔) เกษตรกรมีความมั่นคงทางรายได้

๕) คุณภาพชีวิตเกษตรกรและผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

๒๖.๖ หน่วยงานในการ สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

๒๖.๗ งบประมาณ ๔๔.๗๕๕๖ ล้านบาท

๒๖.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- การดำเนินโครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภาคในด้านการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ในด้านการพัฒนาการเกษตร (การผลิต การแปรรูป และการตลาด) รวมทั้งนโยบายกระทรวงเกษตรในด้านการส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ และการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่มากที่สุดในภาคใต้ เป็นโครงการส่งเสริมการแปรรูปข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของอำเภอระโนด โดยโครงการดังกล่าวสามารถเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแบบแปลงใหญ่ ซึ่งมีจำนวน ๑๕ กลุ่ม สมาชิก ๑,๐๘๖ ราย รวมทั้งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ด้านการพัฒนาการเกษตรด้านการผลิต แปรรูป และการบริหารจัดการพืชเศรษฐกิจหลัก เป็นการลดการพึ่งพิงโรงสีข้าวเอกชนในการสีข้าว ที่เกษตรกรไม่สามารถต่อรองราคาได้

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลาเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ซึ่งเป็นไปตามภารกิจของหน่วยงานและเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการเพียงหน่วยงานเดียว

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการนี้มีการใช้งบประมาณจากภาครัฐในการอบรมให้ความรู้ สนับสนุนวัสดุ การเกษตร ครุภัณฑ์การเกษตร และก่อสร้างอาคารสีข้าว โดยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแบบแปลงใหญ่ร่วมสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาที่ดินเพื่อก่อสร้างโรงสีข้าว วงเงิน ๒ ล้านบาท รวมทั้งขยายเขตไฟฟ้า วงเงิน ๐.๕ ล้านบาท การดำเนินกิจกรรมของโครงการ (กลุ่มจังหวัด) เป็นการต่อยอดจากการดำเนินโครงการของส่วนราชการในพื้นที่ที่มีการส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ (ข้าว) เพื่อลดต้นทุนการผลิต และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้ร่วมสมทบงบประมาณในการจัดหาพื้นที่สำหรับก่อสร้างอาคารโรงสีข้าว พร้อมกับค่าใช้จ่ายในการขยายเขตไฟฟ้าเพื่อเข้าสู่โรงสีข้าว งบประมาณรวม ๒ ล้านบาท หากโครงการแล้วเสร็จ งบประมาณที่ใช้จะมีความเหมาะสมและคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร ที่คาดว่าจะกลุ่มๆ จะมีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๒.๒ ล้านบาทต่อปี รวมทั้งที่ผ่านมากลุ่มๆ มีความเข้มแข็งมีปันผลให้แก่สมาชิกร้อยละ ๘๐ – ๙๐ ต่อหุ้น ซึ่งทางกลุ่มๆ เป็นผู้รับผิดชอบในการบำรุงรักษาภายหลังโครงการแล้วเสร็จ โดยกันรายได้ร้อยละ ๗ เป็นค่าเสื่อมของเครื่องจักร และสำหรับค่าซ่อมเครื่องจักรจะคิดเป็นค่าใช้จ่ายของกลุ่มๆ

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินกิจกรรมของโครงการ ประกอบด้วย ๑) การฝึกอบรมให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับมาตรฐานโรงสี GMP การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ๒) การศึกษาดูงานด้านการผลิตและการตลาด และ ๓) การก่อสร้างอาคารพร้อมจัดซื้อเครื่องสีข้าวและอุปกรณ์ ซึ่งการดำเนินโครงการในกิจกรรมที่ ๑-๒ มีการดำเนินการแล้วเสร็จเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ส่วนกิจกรรมที่ ๓ ปัจจุบันยังไม่แล้วเสร็จ มีความล่าช้าเนื่องจากในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีผู้รับจ้างอุทธรณ์ผลการประกาศผู้ชนะการประกวดราคา ทำให้ต้องมีการสอบข้อเท็จจริง และใช้เวลาในการดำเนินงานรวม ๓ เดือน และปัจจุบันได้ผู้รับจ้างและมีการลงนามสัญญาจ้างแล้วเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ ประกอบกับในช่วงต้นของการดำเนินงานมีความล่าช้าเนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝนทำให้ไม่สามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ และกิจกรรมการก่อสร้างมีความล่าช้ากว่าแผนงานที่กำหนดร้อยละ ๒ และคาดว่าจะสามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาในสัญญา คือ

เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๔ นี้มีการบูรณาการการทำงานหรือร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา เพื่อการสร้างตราสินค้าสำหรับขายในห้างสรรพสินค้า

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินงานมีผลผลิตบรรลุวัตถุประสงค์บางข้อ โดยเฉพาะในเรื่องการฝึกอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต (ถุงบิ๊กแบ็ค รถตัดข้าว และรถโฟล์คลิฟ) และการศึกษาดูงาน โดยปัจจุบัน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ใช้งานปัจจัยการผลิตดังกล่าวภายในกลุ่ม และมีการสร้างเครือข่ายการผลิตข้าวทั้งในและนอกพื้นที่ เป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่เกษตรกรจากการรวมกลุ่ม เพื่อผลิต แปรรูป และจำหน่ายให้แก่กลุ่มเกษตรกร หากโครงการแล้วเสร็จ จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กลุ่มฯ ประมาณ ๒.๒ ล้านบาทต่อปี และทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการผลิตและแปรรูปข้าวที่ปลอดภัยเพื่อให้ได้มาตรฐาน GMP

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มผู้ปลูกข้าวแปลงใหญ่ซึ่งมีสมาชิกกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดสงขลา ซึ่งส่งผลในวงกว้างระดับจังหวัด ปัจจุบันยังไม่สามารถพิจารณาผลลัพธ์ของโครงการต่อปริมาณรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากการก่อสร้างโรงสียังไม่แล้วเสร็จ แต่หากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ คาดว่าจะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ เนื่องจากจะสามารถลดการจำหน่ายข้าวเปลือก และหันมาแปรรูปเป็นข้าวสารเพื่อจำหน่ายซึ่งมีราคาที่สูงกว่าข้าวเปลือก ต้นละประมาณ ๑,๕๐๐ บาท

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- การดำเนินโครงการล่าช้ากว่าที่กำหนด เนื่องจากมีการยื่นอุทธรณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งใช้เวลาในการกระบวนการดังกล่าวประมาณ ๔ เดือน และเมื่อสามารถลงนามในสัญญาจ้าง ได้ในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นช่วงฤดูฝน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามกำหนด จึงต้องขยายสัญญาถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- ภายหลังการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านขาว เป็นผู้บริหารจัดการทรัพย์สินในลักษณะยืมใช้ โดยเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการบำรุงและดูแลรักษา ซึ่งได้มีการวางแผนในการนำเงินรายได้ของกลุ่ม ร้อยละ ๗ เป็นค่าเสื่อมราคา และค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (รำ ฟาง แกลบ) มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ด เลี้ยงวัว และเลี้ยงม้า ทั้งในและนอกพื้นที่

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแบบแปลงใหญ่ควรวางแผนการทำการตลาดของข้าวสารที่ได้จากการแปรรูป เพื่อสามารถจำหน่ายผลผลิตได้อย่างสม่ำเสมอและคุ้มค่าในการดำเนินกิจการสืบต่อไป ควรเตรียมความพร้อมในการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ และการสร้างช่องทางการตลาดด้วยระบบ online เนื่องจากคุณลักษณะของข้าวระโหนดที่มีความโดดเด่นเรื่องความนุ่มและความใสของเมล็ดข้าว ควรนำความรู้ด้านวิชาการเข้ามาในการพัฒนาสายพันธุ์ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นสินค้า GI ของจังหวัดสงขลาต่อไป

๒๖.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๖	๔.๘๐	๔.๒๐	๔.๖๐	๓.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๘๐	๓.๔๘
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๔.๘๐	๔.๒๐	๔.๖๐	๓.๖๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๘๐	๓.๔๘
Median	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๕.๐๐	๓.๓๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๕.๐๐	๓.๗๐
Min	๔.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๔.๐๐	๓.๓๐
SD	๐.๔๕	๑.๑๐	๐.๘๙	๐.๕๕	๒.๐๐	-	-	-	๐.๔๕	๐.๒๐
N	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ความยั่งยืน และปัจจัยนำเข้า สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน การใช้งบประมาณ ระยะเวลา และผลผลิต ในสามลำดับสุดท้าย
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๘) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ บริบท ภารกิจ ปัจจัยนำเข้า ผลลัพธ์ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๕ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๓.๗๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๓.๓๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๒๐ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านผลผลิต (๒.๐๐) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๗. โครงการบริหารจัดการขยะทะเลบริเวณภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ให้ปริมาณลดลงเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒๗.๑ เหตุผลความจำเป็น

ขยะมูลฝอยในชุมชนเขตเทศบาลในพื้นที่จังหวัดสงขลามีปริมาณมากและส่วนมากเกิดจากการบริหารจัดการขยะที่ไม่ถูกต้อง โดยมีแหล่งที่มาจากกิจกรรมบนฝั่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๘๐ และยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการลดขยะ การคัดแยกขยะจากต้นทางของประชาชนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงควรมีการดำเนินการเก็บขยะในทะเลอย่างจริงจัง และป้องกันไม่ให้ขยะไหลลงไปในทะเล ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนในการลดปริมาณขยะควบคู่ไปกับการสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องให้ประชาชน

๒๗.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อหามาตรการและดำเนินการลดปริมาณขยะทะเลในจังหวัดสงขลา โดยมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และหน่วยงานราชการ ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๒) เพื่อสร้างจิตสำนึกและเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนชายฝั่งในความร่วมมือกันลดปริมาณขยะทะเลบริเวณจังหวัดสงขลา

๒๗.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- ๑) จัดทำหุ่นดักขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำและคลองที่สำคัญ ๑๐ ชุด
- ๒) ดำน้ำเก็บขยะบริเวณทะเลและชายฝั่ง ไม่น้อยกว่า ๒ บริเวณ
- ๓) เก็บขยะชายหาดบริเวณชายฝั่งทะเล ไม่น้อยกว่า ๕ บริเวณ
- ๔) อบรมนักเรียนและประชาชนในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕ รุ่น รุ่นละ ๒๐๐ คน
- ๕) จัดทำมาตรการลดปริมาณขยะทางทะเลอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่น้อยกว่า ๑ ชุด

๒๗.๔ กิจกรรม

- ๑) ติดตั้งหุ่นดักขยะบริเวณปากแม่น้ำที่สำคัญของจังหวัดสงขลา
- ๒) จัดเก็บขยะทางทะเลในระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ๔ ครั้ง/เดือน
- ๓) จัดอบรมชุมชนและนักเรียนในพื้นที่เป้าหมายจำนวน ๕ รุ่น รุ่นละ ๒๐๐ คน

๒๗.๕ ผลผลิต/ผลลัพธ์

- ๑) จัดทำหุ่นดักขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำและคลองที่สำคัญ ๑๐ ชุด
- ๒) ลดปริมาณขยะทางทะเลบริเวณจังหวัดสงขลาได้ไม่น้อยกว่า ๓๐% หลังจากดำเนินกิจกรรม
- ๓) ประชาชนและนักเรียนในพื้นที่มีจิตสำนึกและมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย
- ๔) ขยะในทะเลถูกเก็บขึ้นมาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๕) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดสงขลาในการจัดการขยะทางทะเล

๒๗.๖ หน่วยดำเนินการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง

๒๗.๗ งบประมาณ ๑๐.๙๕๓๐ ล้านบาท

๒๗.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาขยะที่มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะขยะจากชุมชน ประกอบกับจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีปริมาณขยะสะสมสูงสุดของประเทศ และขยะบางส่วนมีการพัดลงสู่ทะเล ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะผลกระทบต่อชีวิตสัตว์ทะเล อาทิ เต่า โลมา รวมทั้งมีการปนเปื้อนในรูปของ Micro Plastic ซึ่งสะสมอยู่ในสัตว์น้ำ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเพื่อการจัดการและลดปริมาณขยะจากชุมชนที่ลงสู่ทะเล ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดสงขลาในด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง มีภารกิจหลักในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งทรัพยากรทางทะเลโดยเฉพาะสัตว์ทะเลได้รับผลกระทบจากขยะทะเล ทำให้ลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่อง มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค อาทิ อบต.ระโนด สำนักงานจังหวัดสงขลา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ และประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการร่วมมือกันลดปริมาณขยะทะเล

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการนี้มีการใช้งบประมาณของภาครัฐเพียงแหล่งเดียว แต่เมื่อโครงการแล้วเสร็จองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับมอบดูแลโครงการต่อ

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนและประชาชนในพื้นที่ กิจกรรมเก็บขยะชายหาด และกิจกรรมดำน้ำเก็บขยะทะเลได้ จึงต้องโอนงบประมาณคืนให้กับจังหวัดสงขลา ทำให้ดำเนินกิจกรรมไม่ครบวงจร โดยเฉพาะกิจกรรมต้นทาง (การสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนในพื้นที่) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาขยะ ทั้งนี้ กิจกรรมหลักของโครงการ ประกอบด้วย (๑) การจัดทำหุ่นดักขยะและติดตั้งบริเวณปากคลองสำคัญ ๑๐ แห่ง (๒) การดำน้ำเก็บขยะบริเวณทะเลและชายฝั่ง (๓) การเก็บขยะชายหาดและอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนในพื้นที่ (๔) จัดทำมาตรการลดปริมาณขยะ

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยสามารถดำเนินการติดตั้งหุ่นดักขยะได้ ๑๐ แห่ง ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้ง มีการนำขยะที่ดักได้ มาคัดแยก วิเคราะห์และวิจัยตามหลัก ICC เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับจัดทำแนวทางและมาตรการในการลดและจัดการขยะสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการขยะต่อไป

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- สามารถนำข้อมูลที่ได้ อาทิ ปริมาณขยะ ประเภทของขยะ ผู้ผลิตขยะ มาวิเคราะห์ ทำให้ทราบถึงแหล่งที่มาของขยะ พฤติกรรมการทิ้งขยะของประชาชน เพื่อออกมาตรการการแก้ปัญหาขยะ ได้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ และได้แนวทางการบริหารจัดการขยะ สามารถกระตุ้นให้ประชาชน เห็นความสำคัญของปัญหาขยะ จากการลงพื้นที่เพื่อทำประชาคมติ และสำรวจการวางท่ុងค์ขยะ

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- เมื่อโครงการแล้วเสร็จ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับมอบดูแลโครงการต่อ มีการ ทำ MOU ระหว่างจังหวัดกับ อปท. ในพื้นที่ เพื่อรับมอบวัสดุ (ท่ុងค์ขยะ) และบำรุงรักษาต่อ (อายุการใช้งาน ๓-๕ ปี) รวมทั้งรับในการจัดการขยะ ที่ดักได้ อุปสรรคสำคัญ คือ ช่วงฤดูฝนที่มีปริมาณน้ำไหลแรง ประกอบ กับขยะจำนวนมากอาจส่งผลความเสียหายต่อท่ុងค์ขยะได้ รวมทั้งบริเวณปากคลองที่เป็นชุมชนประมง จะมีปัญหาการปลดท่ុងค์เพื่อให้เรือ (ขนาดเล็ก) สามารถแล่นเข้า-ออกได้อย่างสะดวก

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ควรดำเนินโครงการต่อเนื่องโดยเฉพาะ การดำเนินการแก้ไขปัญหามาจากต้นทาง อาทิ การสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนและประชาชนในการ ลดปริมาณขยะจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค ควรประชาสัมพันธ์หรือมีป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณ ท่ុងค์ขยะ ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ เนื่องจากประชาชนบางส่วนกังวลว่าเรือจะไม่สามารถผ่านท่ុងค์ขยะได้ และได้ตั้งท่ុងค์ขยะออกจากคลองทำให้ประสิทธิภาพในการดักขยะของท่ុងค์ลดลง

๒๗.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๗	๕.๐๐	๔.๖๗	๒.๖๗	๓.๓๓	๓.๖๗	๓.๖๗	๓.๓๓	๔.๐๐	๒.๖๗	๓.๕๓
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๕.๐๐	๔.๖๗	๒.๖๗	๓.๓๓	๓.๖๗	๓.๖๗	๓.๓๓	๔.๐๐	๒.๖๗	๓.๕๓
Median	๕.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๓.๖๐
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๖๐
Min	๕.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๒.๔๐
SD	-	๐.๕๘	๑.๑๕	๒.๐๘	๑.๑๕	๐.๕๘	๑.๕๓	๑.๗๓	๑.๕๓	๑.๑๐
N	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ภารกิจ และงบประมาณ สูงสุดในสามลำดับแรก และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้าน ความยั่งยืนกับปัจจัยนำเข้า และกระบวนการกับระยะเวลา เป็นสองลำดับที่ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๓) แต่ผลคะแนนรวมยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ภารกิจ และผลลัพธ์
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๓ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๖๐ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๒.๔๐ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๑๐ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการ (๒.๐๘) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

๒๘. โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว (จังหวัดหนองคาย)

๒๘.๑ เหตุผลความจำเป็น

N/A

๒๘.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อปรับปรุงผิวทางจราจรให้สะดวกและปลอดภัย
- ๒) เพื่อเพิ่มศักยภาพการขนส่งและการท่องเที่ยว
- ๓) เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนที่ใช้เส้นทางในการสัญจร

๒๘.๓ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

ถนนเส้นทางคมนาคมได้รับการปรับปรุงซ่อมแซม เพิ่มความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในการเดินทางสัญจร

๒๘.๔ กิจกรรม

ปรับปรุงซ่อมแซมถนนลาดยาง สาย ทล.๒๓๓ ตอนควบคุมที่ ๐๑๐๐ ตอน การเคหะแห่งชาติหนองคาย ที่ กม.๕+๐๐๐ CL. อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ระยะทาง ๕.๓๔๐ กม.

๒๘.๕ ผลผลิต

- ๑) ถนนลาดยางได้มาตรฐานที่กำหนดของกรมทางหลวง
- ๒) ป้ายจราจร เส้นช่องจราจรชัดเจน เพิ่มความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้ใช้เส้นทาง

๒๘.๖ หน่วยดำเนินการ แขวงทางหลวงหนองคาย

๒๘.๗ งบประมาณ ๔๕.๐๐๐๐ ล้านบาท

๒๘.๘ ผลการประเมินโดยใช้ Google form แบบสรุปตามตัวแบบ CIPP Model

รายละเอียด บริบท ด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ และการแก้ปัญหาเร่งด่วน

- โครงการมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และสร้างความปลอดภัยในการเดินทางสัญจรให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว

รายละเอียด บริบท ภารกิจของหน่วยงานหลักและสนับสนุน

- แขวงทางหลวงหนองคาย สำนักงานทางหลวงที่ 3 กรมทางหลวง เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

รายละเอียดด้านปัจจัยนำเข้า

- โครงการนี้มีการใช้งบประมาณของภาครัฐเพียงแหล่งเดียว เมื่อโครงการแล้วเสร็จหน่วยงานรับผิดชอบเป็นผู้ดูแลและบำรุงรักษาต่อไป

รายละเอียดด้านกระบวนการ

- การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

รายละเอียดด้านผลผลิต

- การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยสามารถปรับปรุงเส้นทางและเกาะกลางถนนและติดตั้งเสาไฟฟ้าส่องสว่างในเส้นทางเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในการสัญจรไปมา และส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

รายละเอียดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

- ปรับปรุงเส้นทางและเกาะกลางถนน ระยะ ๕.340 กม. และติดตั้งเสาไฟฟ้าส่องสว่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรไปมา

รายละเอียดด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ

- การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๑๐๐

รายละเอียดด้านความยั่งยืนของโครงการ

- กรมทางหลวง โดย แขวงทางหลวงหนองคาย เป็นผู้ดูแลและบำรุงรักษาปรับปรุงซ่อมแซมบูรณะภายหลังโครงการแล้วเสร็จ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อให้การท่องเที่ยวในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันและเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างยั่งยืน
- ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบขั้นตอนการดำเนินงานทั้งก่อน ระหว่างและหลังการก่อสร้าง เพื่อให้มีสำนึกความเป็นเจ้าของและร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

๒๘.๙ ผลการวิเคราะห์ด้วย Radar chart

คะแนนประเมิน

project_id	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total
๒๘	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๔๕
All Project	๔.๔๒	๔.๑๐	๓.๓๖	๓.๗๓	๓.๙๕	๓.๖๑	๔.๐๙	๔.๐๔	๓.๕๙	๓.๘๑

กราฟคะแนน

สถิติการประเมิน

Criteria	Context	Task	Input	Process	Output	Outcome	Time	Budget	Sustainable	Total Score
Average	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๔๕
Median	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๔๕
Max	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๖๕
Min	๕.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๔.๒๕
SD	-	๑.๔๑	-	๐.๗๑	๐.๗๑	-	-	-	-	๐.๒๘
N	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐

การแปลผล

- ในการดำเนินโครงการได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านบริบท ผลลัพธ์ งบประมาณ และความยั่งยืน สูงสุดโดยมีคะแนนเท่ากัน และได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในด้านกระบวนการทำงาน
- จากการประเมินด้วยแผนภาพ พบว่า ในภาพรวมโครงการนี้มีผลการดำเนินการที่อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๔๕) โดยมีผลคะแนนรวมที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโครงการที่อยู่ในการศึกษาทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๑) โดยประเด็นที่โครงการนี้ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ และความยั่งยืน
- ในด้านการพิจารณาจากจำนวนผู้ประเมินทั้งหมด ๒ ผู้ประเมิน โครงการนี้มีคะแนนรวมที่ได้รับจากผู้ประเมินสูงสุด ๔.๖๕ คะแนน และน้อยที่สุดที่ ๔.๒๕ คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๒๘ ทั้งนี้จากค่า SD ในแต่ละข้อพบว่าโครงการที่ผู้ประเมินให้ค่าคะแนนมีความผันผวนมากที่สุดคือ ด้านภารกิจ (๑.๔๑) ซึ่งอาจแสดงถึงมุมมองหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินได้รับที่แตกต่างกัน

โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ

บทที่ ๙ :

สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการจัดทำต้นแบบการประเมิน

๙.๑ สรุปสาระสำคัญของการศึกษา

๙.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๙.๒.๑ ข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินการของการจัดทำแผน การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผล

๙.๒.๒ ข้อเสนอการติดตามประเมินผล

๙.๒.๓ ข้อเสนอเกี่ยวกับบทบาทและโครงการของ อปท.

๙.๒.๔ ข้อเสนอเกี่ยวกับตัวชี้วัด

๙.๓ การจัดทำต้นแบบการประเมิน

๙.๔ ข้อจำกัดด้านข้อมูลของการศึกษา

บทที่ ๙

สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการจัดทำต้นแบบการประเมิน

ในบทนี้เป็นการนำเสนอสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษาวิจัยในบทก่อนหน้า โดยที่ปรึกษาได้สรุปข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ ได้แก่ ๑) โครงสร้างขององค์กร การจัดทำแผนการบริหารงบประมาณ ความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์กับการจัดทำแผนงานโครงการ ๒) กระบวนการติดตามประเมินผล และ ๓) ข้อเสนอเกี่ยวกับตัวชี้วัด พร้อมทั้งจะมีการนำเสนอต้นแบบการประเมินผลที่ได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมภายหลังการถอดบทเรียนฯ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๙.๑ สรุปสาระสำคัญของการศึกษา

๙.๑.๑ การดำเนินการศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ๑) เพื่อประเมินยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญในพื้นที่ ๒) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และ ๓) เพื่อจัดทำประเด็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกลไกและกระบวนการทำงาน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ๑) ภาวการณ์พัฒนาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถนำผลที่ได้จากการติดตามประเมินผลไปปรับปรุงการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ๒) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค สามารถนำข้อเสนอแนะไปประกอบการจัดทำพัฒนาภาคในระยะต่อไป ๓) แนวทางการปรับปรุงกลไกและกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด/จังหวัดในระยะต่อไป เพื่อผลักดันแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้พื้นที่เป้าหมายประกอบด้วย พื้นที่ศึกษา ๖ ภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน) ๑๘ กลุ่มจังหวัด และ ๗๖ จังหวัด

ในการศึกษามีขั้นตอนการศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย ๑) ศึกษาและทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ ๒) การกำหนดประเด็นสำคัญภายใต้แผนพัฒนาภาค ทั้ง ๖ ภาค เพื่อการติดตามประเมินผล รวมทั้งประเด็นการพัฒนาสำคัญภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด โดยมีการกำหนดประเด็นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านสิ่งแวดล้อม ๓) การศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยมีประเทศที่ศึกษาประกอบด้วย ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และเวียดนาม ๔) การสำรวจความคิดเห็นของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยใช้แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ ๕) จัดทำข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงกลไกและกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการจัดทำแผน แนวทางการติดตามประเมินผล และรายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ.

ในกระบวนการศึกษาได้มีการดำเนินการจัดประชุมระดมความคิดเห็น ซึ่งได้มีการปรับปรุงแบบการประชุมให้สอดคล้องกับวิถีใหม่ (New Normal) จากปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ประกอบด้วย ๑) จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อรับฟังความคิดเห็นแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ภายใต้กลไก ก.บ.ภ. รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการภายใต้แผนดังกล่าว โดยจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ระดับกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ รวม ๑๒ ครั้ง ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๓ ๒) จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค เพื่อนำเสนอร่างผลการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด และรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้ง ๖ ภาค รวม ๖ ครั้ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ และ ๓) จัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับประเทศ เพื่อเผยแพร่ร่างผลการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด พร้อมทั้งรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงรายงานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยจัดประชุมที่ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) ๑ ครั้ง ในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔

นอกจากนี้ ยังได้จัดการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของ สศช. เพื่อพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค และกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาภาค ให้มีทักษะและเพิ่มสมรรถนะการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้ง ๔ หัวข้อการอบรม ในเดือนกรกฎาคม และกันยายน ๒๕๖๓ และเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ พร้อมทั้งจัดให้มีการฝึกปฏิบัติจริงในลักษณะ on the job training ในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ โดยการลงพื้นที่ถอดบทเรียนการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด รวม ๒๘ โครงการ ซึ่งกระจายอยู่ที่ ๖ ภาค

๙.๑.๒ ผลการศึกษา

๑) ผลการศึกษาคือความเป็นมา แนวคิด หลักเกณฑ์ และแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด มีข้อสังเกตว่า ทิศทางและยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาของแต่ละภาคให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมยังมีน้อย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต้องการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อกระจายความเจริญและลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาค ประกอบกับบริบทที่เกี่ยวข้อง ผลการพัฒนาที่ผ่านมา รวมทั้งศักยภาพและโอกาสบนฐานทรัพยากรที่โดดเด่นของพื้นที่ ประกอบกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาของแต่ละภาค มีความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ รวมทั้ง

แผนพัฒนารายสาขา นับว่าการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคต่าง ๆ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการพัฒนาต่อยอดให้เอื้อต่อการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจได้ตามเป้าหมาย

เนื่องจากแผนพัฒนาภาคเป็นแผนชี้นำการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาของแต่ละภาค แต่เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการตามแผนปฏิบัติการภาค รวมทั้งแผนปฏิบัติราชการของกลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการของจังหวัด มีข้อสังเกตว่า ส่วนราชการ (Function) ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาภาคน้อย โดยจัดทำแผนงานโครงการในลักษณะโครงการตามภารกิจปกติและเป็นโครงการขนาดเล็ก รวมทั้งแผนงานโครงการนั้นยังขาดความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่า ส่งผลให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคแบบบูรณาการไม่สามารถผลักดันให้เกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมได้

๒) ผลการศึกษาที่สำคัญจากการบริหาร การจัดเก็บข้อมูลด้านตัวชี้วัด มีข้อสังเกตหลายประการ ประกอบด้วย

(๑) ตัวชี้วัดที่มีการใช้งานในปัจจุบันมีหลายระดับ ซึ่งชุดของตัวชี้วัดมีความทับซ้อนกันขึ้นกับระยะเวลาการจัดทำ ระดับของตัวชี้วัด ผลลัพธ์ของโครงการ แต่อาจยังไม่สามารถระบุ Contribution ของตัวชี้วัดที่มีในระดับหนึ่ง ๆ ไปยังระดับอื่น ๆ ได้อย่างชัดเจน และในด้านของการประเมินผลการดำเนินการก็อาจยังไม่สามารถแสดงการวัดผลของ Contribution นั้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) กระบวนการถ่ายทอดตัวชี้วัดยังเป็นลักษณะแยกส่วนไม่ได้เกิดการบูรณาการตั้งแต่ต้นทางไปยังปลายทาง ส่งผลให้การกำกับติดตามตัวชี้วัดจึงมีความกระจัดกระจายไม่ได้เป็นสายตรงทางเดียวเพื่อตอบโจทย์ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

(๓) การตีความตัวชี้วัดอาจทำความเข้าใจได้ยาก และการใช้ตัวชี้วัดกับเป้าหมายไม่ได้มีลักษณะเป็นหนึ่งต่อหนึ่ง กล่าวคือ เป้าหมายหนึ่งอาจจำเป็นต้องใช้ตัวชี้วัดจำนวนหลายตัวในการสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินแผนงานโครงการ หรือในบางตัวชี้วัดสามารถวัดผลความสำเร็จในหลายแผนงานโครงการ ซึ่งในทางปฏิบัติการระบุว่าค่าความสำเร็จเกิดจากที่ตัวชี้วัดมีการแสดงผลมาน้อยเพียงใดอาจจะบอกได้ยากสำหรับแผนงานโครงการที่มีตัวชี้วัดจำนวนมาก

(๔) จากตัวอย่างการใช้แผนภาพก้างปลาเพื่อเชื่อมโยงตัวชี้วัดของแผนงาน ในแต่ละระดับจะพบว่า ในการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละระดับที่มีความลดหลั่นกันลงมานั้น ควรยึดเอาตัวชี้วัดจากแผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนงานที่รองรับยุทธศาสตร์ชาติโดยตรงมาใช้เป็นฐานหลักในการกำหนดตัวชี้วัดของแผนงานในระดับย่อยลงมา เพื่อให้แผนงานในทุกระดับมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถกำหนดแผนงานที่เกี่ยวพันกันแต่ไม่ซ้ำซ้อนกัน

(๕) ข้อเสนอจากการจากการทำ KPI Mapping แสดงให้เห็นถึงปัญหาบางประการของการใช้ตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มประเด็นการประเมิน เช่น

ตัวอย่างกรณีการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจจากภาคการท่องเที่ยวที่มีการกำหนดตัวชี้วัดเรื่องการเพิ่มรายได้จากภาคการท่องเที่ยวในแผนงานทุกระดับลงไปจนถึงระดับจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดสามารถระบุเป้าหมายที่แตกต่างกันตามศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของตน อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดแผนงานนั้นควรมีการบูรณาการ กำหนดการดำเนินโครงการที่เกี่ยวเนื่องกันแต่ไม่ทับซ้อนกัน เช่น ระดับจังหวัดรับผิดชอบในส่วนโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ในขณะที่การดำเนินงานของระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค ควรเน้นโครงการที่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด เช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม เป็นต้น ส่วนในระดับประเทศควรเน้นนโยบายในภาพรวม เช่น มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว การคืนภาษี รวมไปถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เป็นต้น

จากตัวอย่างการเชื่อมโยงตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิต และความเสมอภาคทางสังคม จะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดในแต่ละระดับแม้ว่าจะมีความคล้ายคลึงกัน พอจะเห็นความเชื่อมโยงกันได้ แต่ตัวชี้วัดบางตัวไม่ได้ถูกกำหนดลงมาถึงในระดับจังหวัด หรือการระบุเป้าหมายตัวชี้วัดมีความไม่ชัดเจน บางจังหวัดไม่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับดัชนีความยากจน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหลักในแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาคก็ไม่ได้ระบุเรื่องเป้าหมายเกี่ยวกับดัชนีความยากจนเอาไว้ จึงขาดความเชื่อมโยงที่มีความชัดเจนที่จะลดปัญหาความยากจน เช่นเดียวกับประเด็นเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำที่ไม่ได้ระบุตัวชี้วัดด้านการกระจายรายได้ไว้ในระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด หรือในกรณีประเด็นเรื่องคุณภาพชีวิต ตัวชี้วัดในระดับกลุ่มจังหวัดระบุไว้เพียงกว้างๆ ว่าประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเท่านั้น ควรจะปรับปรุงตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนว่าคุณภาพชีวิตในเรื่องใดที่ดีขึ้น ด้านสาธารณสุข เช่น จำนวนโรงพยาบาลที่ได้รับรองคุณภาพ HA หรือ จำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เป็นต้น ด้านการศึกษา เช่น คะแนนสอบ คะแนนวัด IQ หรือ อัตราการเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น ด้านรายได้ เช่น จำนวนคนยากจน ภาระหนี้สินครัวเรือน เป็นต้น ซึ่งสามารถอ้างอิงจากตัวชี้วัดจากแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นแผนหลักในการรองรับยุทธศาสตร์ชาติ

กรณีตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดประเด็นหลักไว้คือการเติบโตอย่างยั่งยืน สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ รวมไปถึงพันธกรณีระหว่างประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมหลาย ๆ ตัวชี้วัดได้ถูกระบุอยู่ในแผนฯ ของทุกระดับจังหวัด ยกตัวอย่างเช่น การจัดการขยะ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว/ป่าไม้ ส่งผลให้เกิดแผนงาน/โครงการเพื่อให้เกิดบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมบางตัวที่เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของทั้งประเทศไม่ได้ถูกระบุไว้ในทุกระดับที่ลดหลั่นกันลงมา ที่เห็นได้ชัดคือ ตัวชี้วัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่ได้ถูกระบุไว้ในระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค ซึ่งอาจจะส่งผลให้กำหนดโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัดไม่ได้รับความสำคัญ เนื่องจากไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดที่ต้องการบรรลุเอาไว้ จนอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ชาติได้ นอกจากนี้ กรณีตัวอย่างตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแผนงานระดับภาคและจังหวัด เพื่อให้จังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือภาค สามารถดำเนินโครงการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยโครงการขนาดเล็กสามารถทำได้เองในระดับจังหวัด เช่น โครงการเมืองคาร์บอนต่ำ การลดการเผาไร่เผานา เป็นต้น ส่วนโครงการในระดับกลุ่มจังหวัดหรือภาค ควรเน้นไปที่โครงการขนาดใหญ่ขึ้น

สามารถสร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างจังหวัด เช่น การสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานในพื้นที่ เป็นต้น ส่วนในระดับประเทศควรมีแผนงานเชิงนโยบายในการส่งเสริมก๊าซเรือนกระจกที่ชัดเจน เช่น การกำหนดนโยบายภาษี หรือแผนการผลิตไฟฟ้าที่เพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

๓) **ผลการศึกษาที่สำคัญจากกรณีศึกษาจากต่างประเทศ** เป็นการศึกษาโครงสร้างการบริหาร การจัดทำแผน/ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ และการติดตามประเมินผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเวียดนาม รวมทั้งมีการเปรียบเทียบกับประเทศไทย ซึ่งโครงสร้างการบริหารจะมีความคล้ายคลึงกัน และการจัดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับพื้นที่ที่มีการยึดโยงกับแผนพัฒนาประเทศ แต่กรณีศึกษาทั้ง ๓ ประเทศ จะให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผล แต่เนื่องจาก การทำภารกิจการพัฒนาเชิงพื้นที่ของส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของประเทศไทยมีการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนกัน ขาดการบูรณาการกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินแผนงานโครงการอย่างเป็นระดับ ซึ่งรายละเอียดการศึกษานำเสนอในบทที่ ๖ โดยมีข้อเสนอแนะในส่วนของการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ประเทศไทยควรนำหลักการด้านการวางแผนเชิงพื้นที่ (Spatial planning) มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนระดับภูมิภาคมากขึ้น เพื่อให้เกิดมิติของการพัฒนาเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมโยงกัน ยกตัวอย่างเช่น เมืองทุกเมืองในภูมิภาคเดียวกัน อาจไม่จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกด้านทัดเทียมกันหมด เช่น หากทุกเมืองต่างมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมให้เกิดการจ้างงาน หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากร อาจทำให้ท้ายที่สุดสินค้าที่ออกมาอาจมากเกินความต้องการและสินค้าต้องแข่งขันกันระหว่างเมือง อาจจะมีแนวโน้มให้จังหวัดหนึ่งเป็นจังหวัดที่มีการจ้างงานสูงแล้วส่งเสริมระบบคมนาคมที่ดีให้ประชาชนอีกจังหวัดเดินทางมาทำงานได้สะดวก และอีกจังหวัดหนึ่งเน้นการเป็นฐานด้านเกษตรสมัยใหม่แทน หรือการที่ทุกจังหวัดอาจต้องการมีสนามบินหรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัดตนเอง อาจไม่เกิดประสิทธิผลของต้นทุนเท่ากับการที่จังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกันใช้สาธารณูปโภคเหล่านี้ร่วมกัน หรือการกำหนดตัวชี้วัดให้ทุกจังหวัดจะต้องมีพื้นที่เกษตรอินทรีย์หรือพื้นที่ป่าไม้ในสัดส่วนที่สูงทั้งหมดอาจไม่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งการวิเคราะห์ลักษณะนี้จำเป็นต้องมีการมองในภาพรวมระดับภูมิภาคและประเทศ บทบาทของกลไกการบริหารการพัฒนาในระดับภูมิภาคจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึง “มิติความสัมพันธ์ระหว่างเมือง” เหล่านี้มากกว่าเพียงการนำแผนพัฒนาของแต่ละจังหวัดมารวมรวมเป็นแผนพัฒนาระดับภูมิภาค

(๒) ควรมีการจัดทำเส้นทางของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ทางหน่วยงานจะต้องมีจัดทำเส้นทางหรือแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน โดยจะต้องสร้างความสัมพันธ์หรือเส้นทางของการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่แผนพัฒนาทั้ง ๖ ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนจังหวัด และนำไปสู่การถ่ายทอดไปยังหน่วยงานระดับภูมิภาคและหน่วยงานท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติการในการรับผิดชอบตัวชี้วัดเหล่านั้น ซึ่งในการศึกษาบทที่ ๕ เรื่องของตัวชี้วัดได้มีการนำเสนอตัวอย่างของการทำ KPI Mapping ประกอบไว้ในการศึกษา

(๓) การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาคมีความเกี่ยวเนื่องกับแผนหลายระดับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาก ส่งผลให้หนึ่งในปัญหาและอุปสรรคของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค คือ การขาดติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนการรายงานผลลัพธ์ และผลกระทบต่อสาธารณะ ซึ่งคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดหลัก (KPI Monitoring) ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากการจัดทำเส้นทางของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน โดยระบบฐานข้อมูลจะต้องมีการจัดเก็บตัวชี้วัดหลักในแต่ละยุทธศาสตร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และค่าเป้าหมาย และมีการระบุถึงความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นภาพการดำเนินงานและการติดตามผลร่วมกัน

(๔) ระบบของการจัดสรรงบประมาณ และการกำกับติดตามผลควรมีความสัมพันธ์กัน และสามารถนำผลการกำกับติดตามในการใช้เพื่อการจัดสรร พัฒนาปรับปรุงโครงการที่ขอในอนาคตให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ หรือข้อที่ต้องแก้ไข หรือเพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนทิศทางของยุทธศาสตร์ให้ตรงกับภาพของยุทธศาสตร์ใหญ่ รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการรายงานและกำกับการติดตามผล

๔) ผลการศึกษาที่สำคัญจากการสำรวจผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดทำแผนการบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล ซึ่งมีประเด็นของการสำรวจที่เป็นรายละเอียดซึ่งนำเสนอในบทที่ ๗ ทั้งนี้ โดยสรุปผลการสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นฯ เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ผ่านกลไก ก.บ.ภ. อาจกล่าวได้ว่า ในภาพรวมกระบวนการดังกล่าวสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัดได้ค่อนข้างดี โดยในส่วนของความเห็นในเรื่องทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาระดับนโยบาย และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ (ผลสำรวจอยู่ระดับดี – ดีมาก) แต่ยังมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ต้องการให้มีการปรับปรุงในรายละเอียดเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ ๗

(๑) ข้อสังเกต เนื่องจากแบบสำรวจข้อมูลและข้อคิดเห็นกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด เป็นการศึกษาระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จึงมีข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ อาจมีบางประเด็นที่ผลคำตอบอาจมีทิศทางที่ไม่สอดคล้องกัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะในกระบวนการมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความหลากหลายและมีบางส่วนอาจไม่ได้มีประสบการณ์โดยตรงกับประเด็นที่มีการสอบถาม แต่อาจมีประสบการณ์บางส่วนกับประเด็นอื่น ๆ (ผู้ตอบอาจไม่ได้มีความรับผิดชอบในทั้งกระบวนการของการจัดทำแผนงาน การดำเนินโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการ) จึงอาจทำให้คะแนนหรือประเด็นที่มีประเมินบางรายการที่มีผลที่อาจแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาในส่วนนี้ ที่ปรึกษาฯ สามารถนำไปเป็นประเด็นเพื่อเป็นปัจจัยข้อมูลนำเข้าในการปรับปรุงกระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งใช้ประกอบการวิเคราะห์ในการลงพื้นที่ถอดบทเรียนการประเมินแผนงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะเป็นการสอบทานอีกทางหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการให้ชัดเจน ครบถ้วนและถูกต้อง เพื่อนำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

**๕) ผลการศึกษาที่สำคัญจากการติดตามประเมินผลโครงการระดับภาค และการ
ถอดบทเรียนจำนวน ๒๘ โครงการ ซึ่งนำเสนอในบทที่ ๘ มีข้อสังเกตดังนี้**

(๑) จากการศึกษาข้อมูลโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณของภาค กลุ่มจังหวัด และ
จังหวัด เพื่อการติดตามประเมินผล มีข้อสังเกตว่า แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด และ
แผนปฏิบัติราชการจังหวัด มีการโอนเปลี่ยนแปลงรายการระหว่างปีจากที่ได้รับจัดสรรตาม พ.ร.บ.งบประมาณ
ประจำปีเป็นจำนวนมาก โดยการยกเลิกโครงการ และ/หรือนำเงินเหลือจ่ายไปดำเนินโครงการที่มีความจำเป็น
เร่งด่วน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากภัยพิบัติ เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย กัดเซาะ
ชายฝั่ง/ตลิ่ง และปัญหาหมอกควัน เป็นต้น ทำให้การดำเนินแผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการ
ประจำปีของกลุ่มจังหวัด และจังหวัด มุ่งไปที่การแก้ไขปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนในพื้นที่
มากกว่าตอบโจทยการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

(๒) แผนงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการภาค และแผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด
และจังหวัด ส่วนใหญ่ยังพิจารณาจากขอบเขตพื้นที่และภารกิจที่หน่วยงานรับผิดชอบ ทำให้โครงการ
ขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงแผนของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้รับประโยชน์
ของโครงการจากงบบูรณาการภาคและกลุ่มจังหวัดที่แท้จริงมีเฉพาะในพื้นที่โครงการเท่านั้น นอกจากนี้
จำนวนแผนงานโครงการด้านเศรษฐกิจยังมีสัดส่วนที่สูง และเมื่อพิจารณารายละเอียดกิจกรรมของแผนงาน
โครงการพบว่า ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงและขยายผิวทางจราจร
และการก่อสร้างอาคาร เป็นต้น และการจัดหาครุภัณฑ์ เช่น การติดตั้งระบบป้ายข้อมูลอัจฉริยะและระบบ
ตรวจวัดสภาพการจราจรและตรวจจับอุบัติเหตุ รวมทั้งอุปกรณ์ในการเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
 เป็นต้น

(๓) การถอดบทเรียน โดยพิจารณาจากการผลประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น พบว่า
มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่ง
ส่วนใหญ่สอดคล้องกับผลสำรวจข้อมูลและความเห็น สรุปดังนี้

(๓.๑) ปัญหาการดำเนินแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่

ด้านการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) โครงการภายใต้แผนปฏิบัติภาคและแผนปฏิบัติราชการเป็นการ
ดำเนินงานในลักษณะต่างคนต่างทำมุ่งตอบโจทยเป้าหมายภารกิจของหน่วยงาน ไม่บูรณาการและเชื่อมโยง
กับแผนของหน่วยงานอื่น ทำให้มีผู้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการเฉพาะพื้นที่จังหวัด แต่ขาดการ
บูรณาการและความเชื่อมโยงที่ชัดเจน และอาจขาดการมีส่วนร่วมจากภาคท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการเติมเต็ม
โครงการให้มีประสิทธิภาพและตอบโจทยของความต้องการของพื้นที่ได้ดีขึ้น

(๒) โครงการอาจตอบปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แต่
ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงพื้นที่โครงการ ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักของโครงการ
ตามที่กำหนดไว้ เป็นผลมาจากกระบวนการวางแผนโครงการ การจัดทำข้อเสนอ การรับงบประมาณ

เป็นลักษณะจากบนลงล่าง ดังนั้น ความละเอียดในการดำเนินโครงการโดยเฉพาะสภาพปัญหาจริงของพื้นที่ อาจไม่ได้รับการพิจารณาอย่างละเอียด ส่งผลให้การดำเนินโครงการในบางโครงการมีความไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และอาจขาดการประสานงาน ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า และการดูแลรักษาผลลัพธ์ของโครงการในอนาคตทำได้ยากและไม่เกิดความยั่งยืน

(๓) กิจกรรมที่ไม่ได้ริเริ่มโดยไม่ได้ประเมินศักยภาพของผู้เข้าร่วมโครงการ ยังทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองต่อไปได้ ในส่วนนี้เป็นประเด็นของการที่โครงการไม่ได้บูรณาการและดึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เพื่อการพิจารณาแนวทางในการดูแลรักษาผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงในการดำเนินการโครงการ เช่น โครงการฝึกอบรม มีลักษณะการนับจำนวนผู้เข้าร่วม มากกว่าการประเมินความสำเร็จจากผลลัพธ์หรือผลกระทบของโครงการ ขาดการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การบริหารจัดการด้านงบประมาณและทรัพยากร

(๑) เนื่องจากโครงการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดส่วนใหญ่ใช้จ่ายจากแหล่งงบประมาณเพียงแหล่งเดียว และเป็นการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาสินทรัพย์ตามภารกิจหลักของส่วนราชการในพื้นที่ ซึ่งหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง แต่เป็นปัญหาความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มจังหวัด/จังหวัดต้องซึ่งมีงบประมาณจำกัดต้องจัดสรรงบประมาณให้ส่วนราชการนั้นทั้งที่เป็นภารกิจหลักของส่วนราชการ

(๒) โครงการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดหาอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงบประมาณที่กำหนดสัดส่วนการจัดงบโครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด งบดำเนินงาน : งบลงทุน (๒๕ : ๗๕) จึงส่งผลให้งบประมาณหรือทรัพยากรนำเข้าใช้ไปในการซ่อมบำรุงถนน จัดซื้ออุปกรณ์และครุภัณฑ์ ในขณะที่งบที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและปัญหาความยากจนมีจำนวนน้อย

(๓) กระบวนการดำเนินโครงการที่ล่าช้า ทั้งปัญหาการยื่นอุทธรณ์ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาการออกแบบอาคารผิดพลาด ปัญหาการเข้าพื้นที่ก่อสร้างซึ่งเกิดจากน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนและการขึ้นลงของน้ำทะเล ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในช่วงการระบาดของโรคโควิด-๑๙ รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ส่วนหนึ่งเกิดจากหน่วยงานไม่มีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

(๔) โครงการก่อสร้างซึ่งใช้งบประมาณมาก ทำให้ต้องแบ่งการดำเนินงานเป็นช่วง ๆ จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบคลุมปัญหาของพื้นที่ได้ทั้งหมด

การกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และความยั่งยืนของโครงการ

(๑) การกำหนดผลลัพธ์ของโครงการที่ไม่สามารถกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน ส่วนหนึ่งเกิดจากไม่มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จ รวมทั้งไม่มีการจัดข้อมูล

การติดตาม ส่งผลให้การวัดผลสำเร็จโครงการทำได้ยาก กล่าวคือ ในการประเมินโครงการไม่ได้มีลักษณะของการทำอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในขั้นตอนการนำผลลัพธ์ของโครงการไปให้คุณหรือโทษในการดำเนินโครงการของปีต่อ ๆ ไป เช่น การนำไปเป็นตัวชี้วัดในการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงาน ดังนั้นการกำหนดตัวชี้วัดและการวัดผลจึงไม่สามารถทำให้เกิดการแข่งขันหรือการพัฒนาประสิทธิภาพของโครงการอย่างต่อเนื่อง

(๒) ปัญหาความไม่ยั่งยืนของโครงการ เกิดจากความไม่ชัดเจนการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาทรัพย์สินของหน่วยงานที่รับโอนจากกลุ่มจังหวัด รวมทั้งขั้นตอนตามระเบียบที่ต้องใช้ระยะเวลาทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้ โดยเฉพาะการดำเนินการซ่อมบำรุงทรัพย์สินให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนหน่วยงานไม่มีแผนการดำเนินการต่อยอดการพัฒนาที่ชัดเจน

(๓.๒) ปัจจัยความสำเร็จของแผนงานโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่

(๑) โครงการต้องเกิดจากความต้องการของประชาชนผู้รับประโยชน์ รวมทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยโครงการที่ได้คะแนนประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีรูปแบบของการดำเนินงานที่มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม และอาศัยความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารจัดการภายหลังโครงการสิ้นสุด

(๒) โครงการต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงแผนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันโดยอาศัยกลไกของจังหวัด กลุ่มจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จ คือมีการสั่งการโดยตรงเกี่ยวกับโครงการว่าให้มีการทำงานร่วมกันในลักษณะของการเป็นวาระของจังหวัด เพื่อให้โครงการมีการวางแผนที่รอบคอบ ไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาของหน่วยงานหนึ่งแล้วไปสร้างปัญหาให้กับหน่วยงานหนึ่ง และเป็นการเติมเต็มในด้านทรัพยากร (บุคลากร) ที่มีความเชี่ยวชาญที่ต่างกันเฉพาะด้านมาทำงานที่ถนัด

(๓) การกำหนดสัดส่วนโดยใช้แนวคิด งบประมาณ : งบดำเนินงาน เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือเพิ่มคุณภาพให้สินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดโอกาสในการสร้างรายได้โดยตรงให้กับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด

(๔) การมีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ จะทำให้ในการดำเนินโครงการมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหากเกิดสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง ซึ่งในการดำเนินการส่วนนี้จะอยู่ในขั้นตอนการวางแผนโครงการ โดยหน่วยงานผู้จัดทำโครงการอาจดำเนินการส่วนนี้โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง และเป็นการสร้างการรับรู้ในการดำเนินโครงการ

(๕) การกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่ชัดเจน รวมทั้งมีระบบการจัดเก็บข้อมูลในการติดตามประเมินโครงการทั้งก่อนและหลังโครงการแล้วเสร็จ ในลักษณะ Short & Long-term

Outcomes เป็นเงื่อนไขเพื่อให้เกิดการนำข้อมูลของโครงการที่มีการประเมินผลลัพธ์มาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างระบบการติดตามประเมินผลเพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างถูกต้อง หรือมีการปรับแผนการดำเนินโครงการในกรณีที่โครงการเกิดอุปสรรคจากปัจจัยภายนอก

(๖) การแก้ไขกฎ ระเบียบ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการโอนทรัพย์สิน เมื่อโครงการสิ้นสุดลง รวมทั้งเพิ่มความเข้มแข็งให้กับ อปท.ให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการสานต่อโครงการ

(๓.๓) ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่เกิดจากการถอดบทเรียนประกอบด้วย

(๑) ควรมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาโครงการ โดยในบางโครงการอาจมีรายละเอียดหรือมีความซับซ้อน ดังนั้นในการประเมินโครงการจำเป็นต้องมีความเข้าใจ ในประเภท รูปแบบ และรายละเอียดของการประเมินในแต่ละประเด็น รวมถึงความจำเพาะเจาะจง หรือเงื่อนไขข้อจำกัดของโครงการ

(๒) โครงการกลุ่มจังหวัด ควรมีการเชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัดได้อย่างแท้จริง กล่าวคือ การดำเนินการในปัจจุบันมีลักษณะของการแยกส่วนการดำเนินโครงการในรายจังหวัด (เพื่อช่วย ในการบริหารจัดการงบประมาณ) อย่างไรก็ตามในการพิจารณาถึงโครงการที่มีขนาดใหญ่และมีประโยชน์ ร่วมกัน การพิจารณาหรือการสร้างโครงการที่สร้างประโยชน์ให้กับหลาย ๆ จังหวัดจะช่วยให้เกิดการ เติบโตโครงการที่อาจอยู่นอกเหนือความสามารถของจังหวัดในการดำเนินการ และสามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของจังหวัดต่าง ๆ ในกลุ่มได้

(๓) การติดตามโครงการ สศช. ควรดำเนินการในขณะที่โครงการกำลัง ดำเนินโครงการ และควรมีระบบฐานข้อมูลในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ในการดำเนิน โครงการควรมีระบบการติดตามทั้งในขณะที่มีการดำเนินโครงการ (On going monitoring) เพื่อกำกับ ให้โครงการดำเนินการได้อย่างถูกต้องทิศทาง และหากมีปัญหาได้ดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที และมีการ ประเมินผลโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุด ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบการดำเนินโครงการในภาพรวมว่ามีผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบเป็นไปตามเป้าหมาย และมีความคุ้มค่าหรือไม่ นอกจากนี้เมื่อผ่านไประยะเวลาหนึ่ง ควรมีการประเมินถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา

(๔) ในบางกรณี การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อประชาชน ไม่สามารถดำเนินการสำเร็จในระยะเวลาหนึ่งปี การพัฒนาโครงการควรมีความยืดหยุ่นโดยหากเป็นโครงการ ขนาดใหญ่ก็สามารถที่จะมีการวางแผนดำเนินการ แผนงบประมาณได้มากกว่า ๑ ปี และมีการทำโครงการ โดยแบ่งเป็นช่วง ๆ (Phasing) เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการในระดับพื้นที่ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ มีช่องทางในการบริหารจัดการโครงการขนาดใหญ่ด้วยงบประมาณแบบบูรณาการ

(๕) การประเมินครั้งต่อไป ควรพิจารณาเลือกประเมินโครงการ อย่างเจาะจงและนำกิจกรรมต่าง ๆ มาพิจารณาความเชื่อมโยง โดยการคัดเลือกโครงการที่จะใช้ประเมิน ในอนาคตควรมีความครอบคลุม (coverage) ทั้งในด้านจำนวนโครงการ ลักษณะประเภทโครงการ หน่วยงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ พื้นที่ ระดับงบประมาณ ซึ่งจะช่วยในการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และนำไปสร้างเกณฑ์เพื่อใช้ในการคัดกรองโครงการและการประเมินโครงการในอนาคต

๙.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๙.๒.๑ ข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินการของการจัดทำแผน การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผล

๑) เนื่องจากแผนพัฒนาภาคฉบับปัจจุบันจะได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับในช่วงปลายแผนดังกล่าวเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประชาชนทั่วทุกภูมิภาคได้รับความเดือดร้อนในด้านการมีงานทำและการสร้างรายได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้น ในกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาของแต่ละภาคในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า ควรให้ความสำคัญกับการรับฟังเสียงสะท้อนผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว และความคิดเห็น แนวทางการพัฒนาที่ต้องการจากภาคีที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อให้แผนพัฒนาภาคฉบับใหม่นี้ เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งควรปรับแผนพัฒนาภาคให้มีแผนงานสำคัญที่ชัดเจน เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางตามที่กำหนดไว้

๒) การจัดทำแผนพัฒนาภาคแต่ไม่มีการจัดตั้งวงเงินงบประมาณสำหรับดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค ทำให้หน่วยงานที่มีแผนตามห่วงโซ่คุณค่าไม่เสนอของบประมาณ เนื่องจากต้องใช้กรอบวงเงินงบประมาณของหน่วยงานนั้น ทำให้ห่วงโซ่คุณค่าขาดความสมบูรณ์ และขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้ห่วงโซ่คุณค่าสามารถตอบโจทย์การพัฒนายุทธศาสตร์ภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินโครงการ และการจัดทำโครงการเพื่อเชื่อมต่องานห่วงโซ่คุณค่า จึงเป็นกลไกหนึ่งที่ ก.บ.ภ. ควรมีเครื่องมือเพื่อใช้ในการดำเนินการ และทำให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function – Area – Agenda สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๓) การที่หน่วยงานที่ใช้งบประมาณของตนเองในการจัดทำโครงการในระบบ Function และ Area ทำให้เกิดการระงับหรืออาจไม่ให้ความสนใจกับแผนงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพื้นที่ระดับภาค ซึ่งเป็นโครงการที่ใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เมื่อ Ceiling งบประมาณที่ขอผ่านช่องทางแผนงานบูรณาการฯ เป็น Ceiling ของหน่วยงานเอง ต้นสังกัดจึงไม่ค่อยให้การสนับสนุน และขาดการบูรณาการโครงการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ดังนั้น การเพิ่มเติมงบบูรณาการภาคให้กับ ก.บ.ภ. ในการพิจารณาโดยแยกออกจากงบประมาณที่หน่วยงานได้รับผ่านระบบการของบประมาณของหน่วยงานตามปกติ อาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานสนใจเข้าร่วมบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยให้คณะกรรมการ ก.บ.ภ. เป็นผู้คัดกรองโครงการตาม Gap ของโครงการที่มีและร่วมจัดสรรงบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) การขาดการบูรณาการ และองค์ประกอบในคณะกรรมการ/คณะทำงานภายใต้โครงสร้างต่าง ๆ มีสัดส่วนจากภาคเอกชน-ประชาสังคมน้อยเกินไป ประกอบกับการมอบอำนาจดำเนินการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของผู้บริหารจำกัดเฉพาะส่วนราชการ จึงทำให้มีมุมมองในการเสนอและแนวปฏิบัติกับแผนงาน/โครงการไม่ได้มีความหลากหลายเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น **การกำหนดโครงสร้างโดยให้คณะกรรมการมีความหลากหลายมากขึ้น** อาจช่วยให้โครงการที่ได้มีความหลากหลายและเป็นการสร้างระบบความรับผิดชอบ (Accountability) ให้กับแต่ละภาคส่วนมากขึ้น และจะช่วยให้ตอบโจทย์ของการมีโครงการในลักษณะ Bottom – Up ในสัดส่วนที่มากขึ้นกว่าเดิมที่มีลักษณะเป็น Top - Down

๕) เกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณอาจขาดความชัดเจนของหลักเกณฑ์ที่กำหนดการปรับลดงบประมาณ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณยังไม่ตรงกับความต้องการของพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากอำนาจหน้าที่ของการพิจารณาการจัดสรรอยู่ที่สำนักงบประมาณและกรอบที่สำนักงบประมาณกำหนดและใช้เป็นมาตรฐานทั้งประเทศ ซึ่งอาจต่างจากแนวคิดของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ที่มีความต้องการที่แตกต่างออกไป การให้ ก.บ.ภ. มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณและการปรับลดงบประมาณที่สามารถเปิดช่องให้เกิดความยืดหยุ่น อาจจะช่วยทำให้การดำเนินงานโครงการมีความหลากหลายและตอบโจทย์ของพื้นที่ได้มากขึ้น รวมถึงการพิจารณาสูตรการจัดสรรงบประมาณจังหวัด อาจช่วยให้จังหวัดมีศักยภาพในการบริหารจัดการได้ตรงประเด็นมากขึ้น

๖) การปรับเปลี่ยนสูตรจัดสรรงบประมาณของจังหวัด โดยคำนึงถึงการใช้ตัวชี้วัดที่มีความเคลื่อนไหวและสะท้อนภาพของการพัฒนา โดยสูตรการจัดสรรวงเงินเดิมที่มีการแบ่งเป็นส่วนที่ให้เท่ากันในทุกจังหวัดและแปรผันตามตัวแปรต่าง ๆ กันตามน้ำหนักคะแนนที่ให้ ซึ่งตัวชี้วัดในหลายตัวอาจมีการสะท้อนประเด็นของปัญหาในลักษณะเดียวกันและเป็นตัวแปรที่อาจไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในรายปีมากนัก เช่น จำนวนประชากร ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ ส่งผลให้วงเงินงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีอาจไม่แตกต่างกันมากและไม่สะท้อนต่อการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น **การจัดสรรควรมีการพิจารณาถึงโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน และโครงการที่เพิ่มศักยภาพการเจริญของพื้นที่** ดังนั้น การปรับปรุงตัวชี้วัดอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะใช้และควรเป็นตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลงตามระดับของการพัฒนาในแต่ละปี เช่น อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในแต่ละสาขา (เกษตร อุตสาหกรรม บริการ) อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ยากจน (หรือครัวเรือนยากจน) เป็นต้น เพื่อแสดงถึงการดำเนินการที่จังหวัดได้ดำเนินการในวาระหรือประเด็นที่ถูกกำหนดมาจากยุทธศาสตร์ในระดับที่สูงกว่า

๗) จากการศึกษาด้วยการถอดบทเรียน พบว่า โครงการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดหาอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงบประมาณที่กำหนดสัดส่วนการจัดงบโครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด: งบดำเนินงาน: งบลงทุน (๒๕:๗๕) จึงส่งผลให้งบประมาณหรือทรัพยากรนำเข้าไปใช้ในการซ่อมบำรุงถนน จัดซื้ออุปกรณ์และครุภัณฑ์ ในขณะที่งบที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและปัญหาความยากจนมีจำนวนน้อย ในบางโครงการไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสร้างรายได้โดยตรงกับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามศักยภาพของพื้นที่ ดังนั้น**การจัดทำกรอบงบประมาณ อาจจำเป็นต้องมีการทบทวนความเหมาะสม**

โดยการใช้แนวความคิดของงบประมาณที่ใช้เพื่อการพัฒนาต้องดำเนินงาน ทั้งนี้ อาจต้องมีการให้นิยามที่ชัดเจนของ "งบพัฒนา" เช่น "การจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดการพัฒนาบนศักยภาพของทุน/ทรัพยากร (เช่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) ที่มีความได้เปรียบและเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มหรือเพิ่มคุณภาพให้สินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (ทั้งการพึ่งพิงตลาดภายในประเทศ และรองรับตลาดต่างประเทศ) หรือในสถานการณ์ปัจจุบัน" เพื่อให้เกิดโอกาสในการสร้างรายได้โดยตรงให้กับจังหวัดกลุ่มจังหวัด เป็นต้น ส่งผลให้โครงการที่สามารถเข้าเกณฑ์ดังกล่าวอาจเป็นโครงการในลักษณะของการฝึกอบรม เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ แต่อาจต้องมีการกำหนดตัวเชิงปริมาณที่ชัดเจนในระดับผลลัพธ์ (Outcome) เช่น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละที่กำหนดเมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรหนี้สินครัวเรือนลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละที่กำหนดเมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

๘) จากการศึกษาและการสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่ากลุ่มจังหวัดและจังหวัดมีการเสนอขอโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณแผนงานโครงการเป็นประจำทุกปีและเป็นจำนวนมาก เพื่อดำเนินโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ขณะที่ขั้นตอนการขอโอนเปลี่ยนแปลงกรณีที่เกิดกระทบต่อแผนต้องมีขั้นตอนและใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน ประกอบกับข้อจำกัดของกฎระเบียบในการโอนทรัพยากรให้กับหน่วยงานรับผิดชอบ ทำให้เกิดปัญหาในการดูแลและบำรุงรักษาทรัพย์สินในช่วงที่รอการโอนทรัพยากรสิ้นตามขั้นตอนของกฎหมาย ดังนั้น เพื่อดำเนินโครงการสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งเกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ จึงควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง อาทิ การให้อำนาจ ก.บ.ภ. หรือ ก.บ.จ. สามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ กรณีที่เป็นโครงการเดิมแต่มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรม หรือ พื้นที่ดำเนินการหรือแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หรือยกเลิกการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการ รวมทั้งการนำเงินเหลือจ่ายมาใช้จ่ายบริหารในเรื่องการดูแลและบำรุงรักษา หรือค่าสาธารณูปโภคฯ ของสินทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการโอนสินทรัพย์ให้ส่วนราชการ (เฉพาะสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.บ.ภ.) ยกเว้น การดำเนินโครงการใหม่ที่ไม่อยู่ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี ซึ่งยังคงต้องขอความเห็นชอบจาก อ.ก.บ.ภ.ที่กำกับดูแลภาค

๙.๒.๒ ข้อเสนอการติดตามประเมินผล

๑) การดำเนินแผนงาน โครงการ ของระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด ยังขาดระบบฐานข้อมูลการติดตามประเมินผลโครงการ แบบบูรณาการศูนย์กลางที่สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปประยุกต์หรือปรับปรุงในการดำเนินกระบวนการจัดทำโครงการในรอบปีงบประมาณต่อไป รวมถึงการประเมินผลกระทบของโครงการอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้จากการศึกษาในต่างประเทศ พบว่าจะมีหน่วยงานกลางในการติดตามประเมินผลและนำเสนอรายงานสู่สาธารณะ ดังนั้น หากมีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการกำกับติดตามประเมินผลแผนงาน โครงการจะทำให้ภาครัฐมีการจัดทำข้อมูลที่เป็นระบบมากขึ้น สามารถใช้เพื่อการวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ในการออกแบบระบบการติดตามประเมินผล ควรอยู่ในรูปแบบเดียวกันและเป็นการรายงานในลักษณะของ Self-Report แบบภาคบังคับให้หน่วยงาน

ต้องเข้าระบบเพื่อรายงาน มีการกำหนดรอบของการรายงาน เช่น เมื่อสิ้นสุดโครงการไม่เกิน ๑ เดือน และนำมาเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการกำกับติดตาม และการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการในอนาคต ตัวอย่างเช่น การกำหนดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งการสรุปรายการโครงการ กิจกรรม และงบประมาณที่ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ซึ่งอาจใช้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ในการรายงานผลภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดปีงบประมาณ เป็นต้น

๒) จังหวัดและกลุ่มจังหวัดควรสรุปรายการโครงการ กิจกรรม และงบประมาณที่ได้ดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) หลังจากโครงการของส่วนราชการ ภายใต้ร่างกรอบแผนพัฒนาภาคได้รับการจัดสรร งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ส่วนราชการ จะต้องรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานและงบประมาณ ผ่านระบบ eMENSCR ทุกไตรมาส

๓) ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดตามประเมินผล การรายงานผลการดำเนินโครงการให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน และเป็นการสร้างระบบรายงานแบบ Self-Report ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยต้องเป็นการรายงานแบบภาคบังคับให้หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ

๔) การสุ่มโครงการเพื่อการติดตามประเมินผลในลักษณะการถอดบทเรียน โดยใช้เครื่องมือแบบประเมินติดตามประเมินผล และ Template ของการประเมิน จะเป็นการสอบถามข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินตนเองตามข้อเสนอแนะก่อนหน้า ซึ่งผู้ประเมินสามารถวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างสิ่งที่ผู้ประเมินได้ประเมินกับสิ่งที่ผู้จัดทำโครงการรายงานผล และพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินโครงการ และเป็นข้อมูลป้อนกลับในการคัดกรองโครงการต่อไป

๙.๒.๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและโครงการของ อปท.

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด เป็นการดำเนินการด้วยรูปแบบของการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นการตอบโจทย์ของการพัฒนาในรูปแบบจากบนลงล่าง ซึ่งเป็นตามหลักการถ่ายทอดทางยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตาม หากรัฐมีกลไกในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับพื้นที่ที่เป็นลักษณะล่างขึ้นบนได้ จะทำให้กลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาในระดับพื้นที่ โดยการกำหนดความสำคัญของการดำเนินการ การเติมเต็มความสามารถในการทำงานของภาครัฐจากระบบส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หลักการสำคัญ คือ การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาเติมเต็มประเด็นของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกับการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนาภาค จังหวัด และกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ลักษณะของโครงการที่จัดทำโดยท้องถิ่นอาจไม่ได้เป็นโครงการขนาดใหญ่ แต่เป็นโครงการเพื่อเติมเต็มโครงการที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ที่ยังขาดไปเนื่องจากกระบบการจัดสรรงบประมาณ หรือทรัพยากรไม่เพียงพอ หรืออาจยังไม่ได้มีการจัดลำดับความสำคัญ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการร่วมกับ อปท. จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะการดำเนินการและข้อจำกัดในการบริหารจัดการ

ของ อบท. เพื่อหาทางสนับสนุนการดำเนินงานของ อบท. ให้สามารถพัฒนาไปตามยุทธศาสตร์ของภาค
กลุ่มจังหวัด และจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากปัจจุบันแนวนโยบายการกระจายอำนาจฯ ขาดความชัดเจนว่าจะให้เดินหน้า
ในแนวทางไหน แม้แต่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ เองไม่ได้มีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการกระจาย
อำนาจฯ ไว้ว่าจะเป็นในแนวทางใด แตกต่างจากรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ได้กำหนด
เป้าหมายการถ่ายโอนภารกิจให้แก่ อบท. อย่างเป็นขั้นเป็นตอนและกำหนดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการท
หน้าที่บริการสาธารณะของ อบท. ไม่ว่าด้านการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และบุคลากรไปสู่ อบท. ตลอดจน
การออกแบบระบบที่สนับสนุนของหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่ต้องเข้ามาทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” ให้แก่ อบท.
เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจที่มอบความรับผิดชอบของงานให้แก่ อบท. สามารถดำเนินการได้อย่างไม่ติดขัด
ที่สำคัญในปัจจุบันนี้ความหมายของภารกิจถ่ายโอนมีขอบเขตกว้างกว่าการเป็น “บริการสาธารณะ” แต่เป็น
“กิจการสาธารณะ” ที่นำเอาประโยชน์ของประชาชนมากำหนดการจัดทำงบประมาณมากกว่าเพียงการทำตาม
ที่เป็นภารกิจถ่ายโอนเท่านั้น ภารกิจของ อบท. ในปัจจุบันมีลักษณะความสำคัญที่ไม่เหมือนเดิม แม้ว่า
การปฏิบัติงานจริงไม่ได้มีการทำเป็นข้อตกลงหรือเอกสารทางการในการดำเนินงานจริง แต่ผู้บริหาร อบท.
จำเป็นต้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการของ อบท. ที่ต้องรับผิดชอบที่สามารถจำแนก
ได้เป็นสามประเภท คือ

๑) โครงการที่ต้องดำเนินการเพราะเป็นประโยชน์สาธารณะแก่ประชาชน อาทิเช่น
การใช้งบประมาณสำหรับโครงการหรือกิจกรรมเพื่องานประเพณีท้องถิ่นหรือกิจกรรมของพื้นที่ ตัวอย่างเช่น
งานประเพณีสงกรานต์ งานแห่เทียนพรรษา งานบุญบั้งไฟ เป็นต้น กิจกรรมประเภทนี้มักเป็นกิจกรรม
ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มักจะเรียกเงินคืน เพราะถูกมองว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่ตรงกับภารกิจ
ถ่ายโอนอย่างชัดเจน และมักถูกมองว่าเป็นการสร้างประโยชน์กับผู้บริหาร อบท. ที่สามารถใช้งบประมาณ
เพื่อสร้างความได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางการเมืองท้องถิ่น แต่หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าหากไม่มี
การสนับสนุนงบประมาณจาก อบท. อาจทำให้ขาดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับ อบท.
ตัดโอกาสการส่งเสริมการสร้างทุนสังคมให้เกิดการร่วมมือกัน ความไว้วางใจกันระหว่าง อบท. กับภาค
ประชาสังคมในพื้นที่ หน่วยงานกำกับการทำหน้าที่ของ อบท. และหน่วยงานรัฐในระดับพื้นที่ต้องเข้าใจว่า
ความสำเร็จการทำหน้าที่ของ อบท. ไม่ได้หมายความว่า อบท. ต้องเป็นผู้รับผิดชอบการทำหน้าที่ทุกอย่าง
ในพื้นที่ที่รับผิดชอบด้วยตัวเองเสมอไป ความสำเร็จแท้จริงในการทำหน้าที่ของ อบท. ต้องดึงเอาบทบาท
ของภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิดร่วมทำในกิจกรรมสาธารณะ โดยต้องอาศัยการ
มีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม “ท้องถิ่นต้องอยู่ได้ด้วยพลังชุมชน” หากถ้า อบท. คิดทำโครงการทุกอย่าง
ด้วยการใช้งบประมาณของตนเองเพียงอย่างเดียว อาจไม่สามารถจัดหางบประมาณมาสนับสนุนได้เพียงพอ
กับการดำเนินการ

๒) กิจกรรมที่ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมาย เพราะแผนปฏิบัติ
การถ่ายโอนภารกิจกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณรายได้ให้แก่ อบท. ให้เพียงพอ
กับการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับถ่ายโอนตามกฎหมาย แต่ประเด็นที่ต้องพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณ

เพื่อการถ่ายโอนต้องพิจารณาถึงความเป็น “ความรับผิดชอบ” ของ อปท. ในการทำหน้าที่ที่ถ่ายโอนมา ให้บรรลุเป้าหมายในการทำหน้าที่ของ อปท.

ในเชิงงบประมาณของการถ่ายโอนที่ถูกส่งมอบจากหน่วยราชการเจ้าของภารกิจเดิม ที่มีงบประมาณจัดสรรเพื่อใช้ในกิจกรรมที่หน่วยราชการสามารถกำหนดขนาดโครงการและพื้นที่ที่จะดำเนินงานได้อย่างชัดเจนตามจำนวนงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงบประมาณ แต่หลังจากการถ่ายโอนภารกิจไปสู่ อปท. ที่มีจำนวนหน่วย อปท. ที่ทำหน้าที่ตามภารกิจถ่ายโอนนั้นมีหลายแห่งด้วยกัน เป็นสาเหตุทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อรับภารกิจถ่ายโอนถูกกระจายตามหน่วย อปท. ที่ได้รับการถ่ายโอนงานตามกฎหมาย ถึงแม้จะได้มีการขยายจำนวนงบประมาณเพื่อการถ่ายโอนเป็นระยะ ๆ แต่ระดับการเพิ่มของงบประมาณเพื่อการถ่ายโอนยังไม่สามารถเพิ่มได้ตามสภาพปัญหาและจำนวนความต้องการที่มีจริงของแต่ละพื้นที่ อปท. ที่แตกต่างกัน ปัญหาสำคัญนอกเหนือจากนั้นคือ ความต้องการเชิงคุณภาพของบริการสาธารณะในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นตามสภาพโครงสร้างประชากรและปัญหาของพื้นที่ อปท. ที่เปลี่ยนแปลงไปที่เป็นประเด็นหลักเกิดขึ้นทั้งภารกิจที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานและเชิงสังคม เช่น การดูแลผู้สูงอายุ ที่แต่เดิมอาจเป็นเพียงการจัดการตรวจสอบสุขภาพทั่วไป แต่ความจริงการทำหน้าที่ในพื้นที่ด้านนี้ต้องการการเข้าถึงสภาพความต้องการของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันตามอายุและระดับสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีความต้องการระดับการดูแลที่แตกต่างกัน

เรื่องนี้จำเป็นต้องมีการบูรณาการงบประมาณเชิงพื้นที่ระหว่างงานที่รับผิดชอบเข้าด้วยกัน โดยอาจต้องพิจารณาเครื่องมือทางการคลังของรัฐบาลคือเงินอุดหนุนที่ต้องเปิดโอกาสให้หน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถร่วมตั้งขอเงินอุดหนุนสนับสนุนภารกิจถ่ายโอนของ อปท. ที่เชื่อมโยงกับงบประมาณของหน่วยงานภูมิภาคและจังหวัดไว้เข้าด้วยกัน โดยต้องมีการทำแผนยุทธศาสตร์เชื่อมโยงในกลยุทธ์และกิจกรรมเข้าไว้ด้วยกัน (Strategic Mapping) ในระดับพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการทำตัวชี้วัดร่วมกัน (Key Performance Indicators Mapping: KPI Mapping) โดยไม่ได้เป็นการผูกขาดการจัดทำค่าของงบประมาณอุดหนุนที่ผ่านจากกระทรวงมหาดไทยเพียงอย่างเดียว ถึงแม้ปัจจุบันได้มีการเปิดโอกาสให้ อปท. ระดับ อบจ. เทศบาลนคร สามารถทำขอค่างบประมาณเงินอุดหนุนได้โดยตรงจากสำนักงบประมาณแต่ยังไม่มีกระบวนการเชื่อมโยงเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดทำค่าของงบประมาณเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบก่อนยื่นขอรับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น การทำ Strategic mapping และ KPI mapping จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญของการบูรณาการงบประมาณและแผนงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

๓) กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการเมืองในพื้นที่ ต้องยอมรับความจริงว่าการทำหน้าที่ใด ๆ ของผู้บริหารท้องถิ่น จะมีนัยยะทั้งเพื่อการบริการสาธารณะและเพื่อผลทางการเมืองของท้องถิ่น ที่ต้องชั่งน้ำหนักว่าแนวโน้มจะไปในด้านใดมากกว่ากัน ประเด็นของเรื่องนี้คือหากผู้บริหารมุ่งเพียงผลทางการเมืองท้องถิ่นโอกาสที่โครงการที่รับจัดสรรงบประมาณอาจจะไม่เป็นที่ต้องการของประชาชนบางส่วนในพื้นที่และอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ได้

จากการจำแนกประเภทโครงการของ อปท. ออกเป็นสามประเภทนั้น จะเห็นได้ว่าการเชื่อมโยงบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ของงบประมาณระดับพื้นที่จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลของการจัดทำงบประมาณอย่างเป็นระบบของทุกหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดไม่ว่าหน่วยงานภูมิภาค จังหวัดและกลุ่มจังหวัดและของ อปท. การทำ mapping ทั้งแผนงานโครงการและตัวชี้วัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่ใช่เป็นเพียงการกล่าวลอย ๆ เท่านั้น แต่ยังไม่มีการเชื่อมโยงดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ทำให้การจัดสรรงบประมาณของแต่ละหน่วยงานระดับต่าง ๆ ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กระจุกกระจายในเป้าหมายและความสำเร็จที่แตกต่างกัน

สำหรับในส่วนของงบประมาณท้องถิ่นอาจต้องมีการขึ้นความสำคัญของโครงการที่รัฐบาลหรือหน่วยงานภูมิภาคให้ความสำคัญผ่านเครื่องมือเงินอุดหนุนเพื่อเป็นการจูงใจแก่ อปท. ที่จะต้องเข้าร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาหรือจัดทำโครงการที่รัฐบาลต้องการ แต่รูปแบบวิธีการให้เงินอุดหนุนต้องไม่ใช่เพียงการให้เปล่าแบบปัจจุบัน อาจต้องออกแบบวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบสมทบที่แน่นอนตามแต่จะกำหนดหรือเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนตามที่ อปท. ขอรับการจัดสรรงบประมาณ

ประเด็นของการกล่าวอ้างว่า “ทุก ๆ โครงการของท้องถิ่นเป็นภารกิจถ่ายโอนตามแผนกระจายอำนาจฯ ท้องถิ่นเท่านั้น ที่สามารถขอรับจัดสรรงบประมาณได้” ทำให้มีหลายโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนไม่มีงบประมาณมาดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ แต่ถ้าหากพิจารณารัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ ถ้าท้องถิ่นเห็นว่าจะงานบางอย่างจะเกิดประสิทธิภาพมากกว่าหากมอบหมายให้รัฐหรือเอกชนทำแทนได้ ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในภารกิจที่มีการถ่ายโอนปัจจุบันยังมีช่องว่างที่ต้องพิจารณาร่วมกันในระดับพื้นที่อยู่มาก เพราะภารกิจถ่ายโอนหลายประเภทต้องแสดงประเภทโครงการออกมาว่าประกอบด้วยกิจกรรมประเภทใดที่อยู่ภายใต้การถ่ายโอน และกิจกรรมใดที่ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเจ้าของงานเดิม โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นเชิงเทคนิคขั้นสูงที่มีความซับซ้อนในการดำเนินการ เช่นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานบางอย่าง การดูแลสุขภาพสุขอนามัยภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันนั้นหมายความว่า หน่วยงานภูมิภาคไม่ได้ถูกปิดกั้นการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำหน้าที่ที่ถูกถ่ายโอนไปแล้ว ประกอบกับปัจจุบันยังมี อปท. หลายแห่งที่ขาดความพร้อมและไม่มีศักยภาพเพียงพอในการดำเนินโครงการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ โดยเฉพาะโครงการประเภทโครงสร้างพื้นฐานที่ตั้งอยู่ในหลายพื้นที่ อปท. เช่น ถนน และระบบชลประทาน เป็นต้น ทำให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ทันต่อสถานการณ์ รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดได้ ดังนั้นในการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณโครงการของ อปท. ควรพิจารณาทางเลือกให้หน่วยงานภูมิภาค หรือจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวข้างต้น ในกรณีที่ท้องถิ่นร้องขอ หรือกรณีหากไม่ดำเนินการเร่งด่วนจะส่งผลกระทบต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งนี้ต้องพึงระมัดระวังความซ้ำซ้อนของการจัดสรรงบประมาณกับ อปท. ที่อาจวางแผนดำเนินโครงการนั้น ๆ อยู่ด้วย

๙.๒.๔ ข้อเสนอเกี่ยวกับตัวชี้วัด

๑) เพื่อให้การถ่ายทอดยุทธศาสตร์มาสู่การจัดทำโครงการมีความสำเร็จตามเป้าหมาย การจัดทำโครงการในระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด ควรมีการจัดทำเส้นทางของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัดที่มีประสิทธิภาพ ประเด็นสำคัญที่ทางคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับ ประเด็นการถ่ายทอดตัวชี้วัดที่ชัดเจน กล่าวคือ ทางหน่วยงานจะต้องมีจัดทำเส้นทางหรือแผนผังแสดง ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดหลัก (KPI Mapping) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความชัดเจน โดยจะต้องสร้างความสัมพันธ์หรือเส้นทางการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่แผนพัฒนาทั้ง ๖ ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนจังหวัด และนำไปสู่การถ่ายทอด ไปยังหน่วยงานระดับภูมิภาคและหน่วยงานท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติการในการรับผิดชอบ ตัวชี้วัดเหล่านั้น ซึ่ง KPI Mapping นั้น จะช่วยให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการเห็นถึงภาพรวมในการดำเนินงาน ว่าผลการดำเนินงานจะตอบสนองต่อตัวชี้วัดและเป้าหมายของยุทธศาสตร์อย่างไร อีกทั้งเห็นถึงหน่วยงานที่มี การดำเนินตามตัวชี้วัดร่วมกันอีกด้วย กล่าวได้ว่า การทำ KPI Mapping นอกจากจะสะท้อนความเชื่อมโยง ของตัวชี้วัดหลักของหน่วยงานในแต่ละระดับแล้ว ยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ มีเป้าหมาย ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

๒) คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดหลัก (KPI Monitoring) ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค มีความเกี่ยวเนื่องกับแผนหลายระดับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ทั้งหน่วยงานส่วนภูมิภาคและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติการ ส่งผลให้หนึ่งใน ปัญหาและอุปสรรคของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาภาค คือ การขาดติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนจรรยาบรรณผลลัพธ์ และผลกระทบต่อสาธารณะได้รับการปฏิบัติให้เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ

๓) การจัดทำระบบฐานข้อมูลจะต้องมีการจัดเก็บตัวชี้วัดหลักในแต่ละยุทธศาสตร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และค่าเป้าหมาย และมีการระบุถึงความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นภาพการดำเนินงานและการติดตามผลรวมกัน ซึ่งหลังจากมีการพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลจะสามารถใช้เป็นศูนย์กลางในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานสำคัญ ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือภาคที่ต้องมีการดำเนินการร่วมกันของหลายหน่วยงาน พร้อมทั้งยังช่วย ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาภาคในรายตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ที่สำคัญจะแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการตอบสนองต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔) คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการนำตัวชี้วัดมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการ และใช้เพื่อการพัฒนากระบวนการคัดกรอง และการจัดสรรงบประมาณ โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจน และนำเกณฑ์นั้นมาประยุกต์ใช้ รวมถึงเป็นระบบการติดตาม ประเมินผลระหว่างดำเนินการโครงการ ในเชิงเทคนิค ควรมีการเสนอการจัดเก็บข้อมูลที่มีความจำเป็นเพื่อใช้

ในการขับเคลื่อนการดำเนินการโครงการในระยะปานกลางและระยะยาว นอกเหนือจากการตั้งตัวชี้วัดโครงการที่เน้นผลผลิต ควรเน้นการจัดเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงผลลัพธ์ของการพัฒนาและผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

๕) การจัดประเภทของโครงการเพื่อชี้ถึงเป้าหมายในแต่ละระดับที่ชัดเจนอาจเป็นแนวทางหนึ่งในการทำให้การประเมินด้วยตัวชี้วัดมีความชัดเจนที่มากขึ้น ซึ่ง KPI Mapping เป็นหนึ่งในวิธีการจัดกลุ่มตัวชี้วัดที่ไล่ระดับลงไปจากใหญ่ไปย่อย เป็นการสร้างระบบความเชื่อมโยงตัวชี้วัดแสดงความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดในรายประเด็น (ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านสิ่งแวดล้อม) โดยมีความเชื่อมโยงจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์การพัฒนากภาค การดำเนินการนี้เป็นแนวทางเพื่อใช้ในการพิจารณาความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ และสามารถนำไปพิจารณาถึงผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ในอนาคต

๖) การวัด Contribution ของตัวชี้วัดความสำเร็จอาจไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในการกำหนดตัวชี้วัดตั้งแต่ต้นอาจไม่ได้มีการกระจายความรับผิดชอบของตัวชี้วัดไปในระดับภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ส่งผลให้ไม่สามารถระบุได้ว่าความสำเร็จ (หรือความไม่สำเร็จ) ที่เกิดจากการดำเนินแผนงาน/โครงการ เกิดขึ้นจากแต่ละแหล่งมากน้อยเพียงใด และตัวชี้วัดบางรายการ (ในระดับภาค) อาจไม่สื่อความหมายในการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงานระดับภาคในประเด็นด้านต่าง ๆ ดังนั้น **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจต้องมีการระบุตัวชี้วัดเชิงปริมาณใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาและสามารถวัดผลได้จากในระดับล่างสู่ระดับบน** ซึ่ง KPI Mapping อาจเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงการถ่ายทอดตัวชี้วัดในแต่ละประเด็นและไล่ระดับของแผนลงสู่ระดับโครงการ

๙.๓ การจัดทำต้นแบบ Template แบบประเมิน และการจัดเก็บข้อมูล

การสรุปผลการดำเนินงานของโครงการจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการมีความสำคัญต่อการกำกับติดตาม โดยปกติผู้ดำเนินโครงการจะเป็นผู้จัดทำสรุปเพื่อส่งให้ทาง สศช. เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ อย่างไรก็ตาม การประเมินความสำเร็จลักษณะนั้นเป็นการประเมินตนเอง ซึ่งอาจไม่ได้มีการพิจารณาในบางประเด็นหรือไม่ครบถ้วน ดังนั้น เพื่อให้การกำกับติดตามประเมินผลโครงการ ผู้ประเมินจึงได้ออกแบบการประเมินโดยใช้ระบบการประเมินด้วยตัวแบบ CIPP และเพิ่มเติมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และความยั่งยืนในการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้ประเมินได้ใช้แบบประเมินและวิธีการส่งข้อมูลแบบออนไลน์ในการส่งผลการประเมิน และนำมาประมวลผลเพื่อให้พิจารณาโครงการได้ละเอียดมากขึ้น การให้คะแนนตามตัวแบบและประเด็นที่ใช้ประเมินทั้งหมด มีการจัดทำเกณฑ์ระดับคะแนน ๑ - ๕ ในแต่ละประเด็นการประเมิน ทั้งนี้ ประเด็นการประเมินประกอบด้วย บริบท (context) ของยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ และความเร่งด่วนของโครงการ การตอบโจทย์ของพื้นที่ บริบท ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณ ความยั่งยืน

ของโครงการ (Sustainability) และมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละประเด็นการประเมิน (รายละเอียดตามบทที่ ๘)

การดำเนินการข้างต้นมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เป็นการถอดบทเรียนของโครงการแต่ละประเภท และเป็นการสร้างศักยภาพให้กับบุคลากรของสำนักงานสภาพัฒนาการและสังคมเศรษฐกิจระดับภาคในการประเมิน และสามารถนำผลการประเมินมาอภิปรายร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปในการประเมินผลโครงการ การสุ่มเลือกประเภทโครงการเป็นการดำเนินการในเบื้องต้นซึ่งในอนาคต สำนักงานสภาพัฒนาการและสังคมเศรษฐกิจระดับภาค สามารถใช้เครื่องมือนี้เพื่อช่วยการกำกับติดตามประเมินผลโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ในการศึกษาได้มีการกำหนดผู้ทำแบบประเมิน คือ บุคลากรของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคต่าง ๆ เป็นผู้ประเมิน โดยในหนึ่งโครงการอาจมีผู้ประเมินมากกว่า ๑ ผู้ประเมินต่อโครงการ เพื่อนำผลการประเมินที่มาจากค่ากลางของการประเมินจำแนกตามตัวแปรที่กำหนด

ผลการประเมินในรายโครงการ และในภาพรวมที่แสดงในบทที่ ๘ ได้แสดงถึงการจัดลำดับหรือคะแนนของโครงการ การจำแนกตามประเภทโครงการ กลุ่มจังหวัด จังหวัด ยุทธศาสตร์ของโครงการและการประเมิน เป็นต้น

จากการตัวอย่างของโครงการที่นำมาประเมินดังกล่าว พบว่า องค์ประกอบที่อาจต้องให้ความสนใจในการดำเนินโครงการ คือ ปัจจัยนำเข้า ความยั่งยืน และผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในส่วนอื่น ๆ โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการพิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการที่อาจมีอยู่จำกัด การดำเนินโครงการที่เป็นไปตามงบประมาณและมีความไม่ต่อเนื่องเมื่อไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งการวัดประเมินผลในด้านผลลัพธ์และผลกระทบ ซึ่งโครงการส่วนใหญ่อาจยังคงมีปัญหาในการเชื่อมโยงผลผลิตของโครงการนำไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบ ทั้งนี้จากผลการศึกษาอาจเป็นเครื่องบ่งชี้ประการหนึ่งว่า โครงการส่วนใหญ่อาจไม่มีมิติของการพิจารณาในด้านความยั่งยืนและการสร้างผลลัพธ์และผลกระทบอย่างชัดเจน

ในด้านเทคนิคพบว่า ผู้ประเมินไม่ได้กรอกชื่อโครงการหรือข้อมูลอื่น ๆ ในรูปแบบเดียวกัน เช่น การให้ชื่อโครงการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ชื่อกลุ่มจังหวัด จังหวัด ที่มีสะกดแตกต่างกันทำให้ในการประมวลจะกลายเป็นคนละโครงการ อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้แก้ไขได้โดยการสอบถามข้อมูลก่อนการนำไปประมวลในภาพรวมและในรายโครงการ ข้อเสนอที่สำคัญสำหรับการใช้ตัวแบบการประเมินในอนาคต คือ

๑) **การจัดทำรหัสโครงการ รหัสผู้ประเมิน และทำรายละเอียด Data Dictionary** จากการประเมินในเบื้องต้นพบว่า ในการกรอกเอกสารอาจมีการลงข้อมูลที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จำเป็นต้องมีการจัดทำรหัสที่เป็นมาตรฐานกลางเพื่อใช้ในการลงรหัสของผู้ประเมิน

๒) **การกำหนดรอบระยะเวลาการประเมิน** เพื่อให้มีการนำโครงการที่ผู้รับผิดชอบโครงการส่งรายงานสรุปผลมาแล้ว มาดำเนินการสุ่มหรือประเมินทั้งหมด โดยกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมที่ข้อมูลของโครงการที่การเก็บรวบรวมได้ครบถ้วน ทั้งนี้ผลการประเมินจะช่วยให้เป็นข้อมูลในการกำกับติดตามประเมินผลในอนาคต ซึ่งการจำแนกตามคุณลักษณะต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้กำกับติดตามเป็นข้อมูลพื้นฐานและสามารถทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งของโครงการแต่ละประเภท และแต่ละผู้รับผิดชอบโครงการ และสามารถกำกับได้ทันต่อสถานการณ์ในอนาคต

๓) การเพิ่มศักยภาพให้บุคลากรในด้านการประเมิน โดยเป็นการจัดอบรมเกณฑ์การประเมินและนำข้อมูลโครงการมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และได้รับประสบการณ์จากการประเมินโครงการที่มีลักษณะแตกต่างกัน และจากกระบวนการนี้อาจพัฒนาต่อเนื่องเพื่อใช้ในการใช้กำกับติดตามโครงการ โดยการให้คะแนนหรือการส่งคะแนนเป็นกลุ่มที่เกิดจากการตกลงของผู้ประเมินหลายคนในโครงการเดียวกัน ผลการประเมินในลักษณะนี้มีลักษณะเป็นข้อตกลงร่วมซึ่งทำให้การประเมินโครงการมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น

๙.๔ ข้อจำกัดในด้านข้อมูลในการศึกษา

ในการศึกษาได้ดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลโครงการของภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดในภาพรวมทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วยวิธีการหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดเก็บจากข้อมูลของสำนักงานงบประมาณ (เล่มร่าง พรบ.งปม.ขาวคาดแดง) การมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงาน ในรูปแบบ Google drive รวมถึง Google form ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลในระดับจังหวัดได้ในภาพรวม โดยในการจัดเก็บได้จำนวนข้อมูลผู้ตอบกลับ (ตามที่น่าเสนอในบทที่ ๗) อย่างไรก็ตามในระดับจังหวัด จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามอาจอยู่ในระดับที่น้อยที่จะใช้เพื่อการศึกษาแบบจำแนกรายจังหวัด (และในบางรายของกลุ่มจังหวัด) ในการประมวลผลจากแบบสำรวจจึงดำเนินการได้ในระดับภาค และกลุ่มจังหวัด ทั้งในเชิงปริมาณ (คำถามแบบให้ระดับคะแนน) และคุณภาพ (คำถามปลายเปิด)

คำอธิบายประการหนึ่งสำหรับสถานการณ์การส่งข้อมูลนี้ คือ การที่ผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับภาค และระดับกลุ่มจังหวัด มีผู้ที่รับผิดชอบที่ชัดเจน เข้าใจกระบวนการในการจัดทำแผนตั้งแต่ต้นจนถึงกระบวนการติดตามประเมินผล จึงสามารถที่จะตอบคำถามได้ ในขณะที่กลุ่มที่รับผิดชอบโครงการในระดับจังหวัดมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากและไม่ได้เป็นผู้จัดทำแผนในทั้งกระบวนการจึงอาจไม่ได้ให้ข้อมูลที่ลงในรายละเอียดได้อย่างครบถ้วน

ดังนั้น จากข้อจำกัดดังกล่าว ทาง สศช. จึงควรมีการออกแบบระบบเพื่อการจัดส่งข้อมูลในระดับกลุ่มจังหวัด และจังหวัด (กรณีในระดับภาคอาจเกิดจากหน่วยงานผู้จัดทำโครงการ ซึ่งไม่ได้มีปัญหาของการให้ข้อมูลรายโครงการ) โดยเป็นการให้ข้อมูลตามระยะเวลาที่มีการกำหนด และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการใช้เป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณในอนาคต (การใช้ข้อมูลจากการกำกับติดตามเป็นส่วนหนึ่งของการคัดกรองโครงการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดในอนาคต)

นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้อยู่ในช่วงเวลาของการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานในการจัดประชุมและการจัดเก็บข้อมูลบางส่วนให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ส่งผลให้แผนการดำเนินงานบางส่วนต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยเฉพาะการจัดประชุมที่มีการปรับรูปแบบการจัดประชุมให้เป็นไปตามมาตรการของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ศบค.) โดยเป็นการประชุมในลักษณะกลุ่มย่อยกระจายตามกลุ่มจังหวัด แต่ยังคงจำนวนกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้การดำเนินงานศึกษาสามารถดำเนินต่อไปได้ตามขอบเขตการศึกษาได้อย่างครบถ้วน